REWITALIZACJA
W BIELSKU-BIAŁEJ

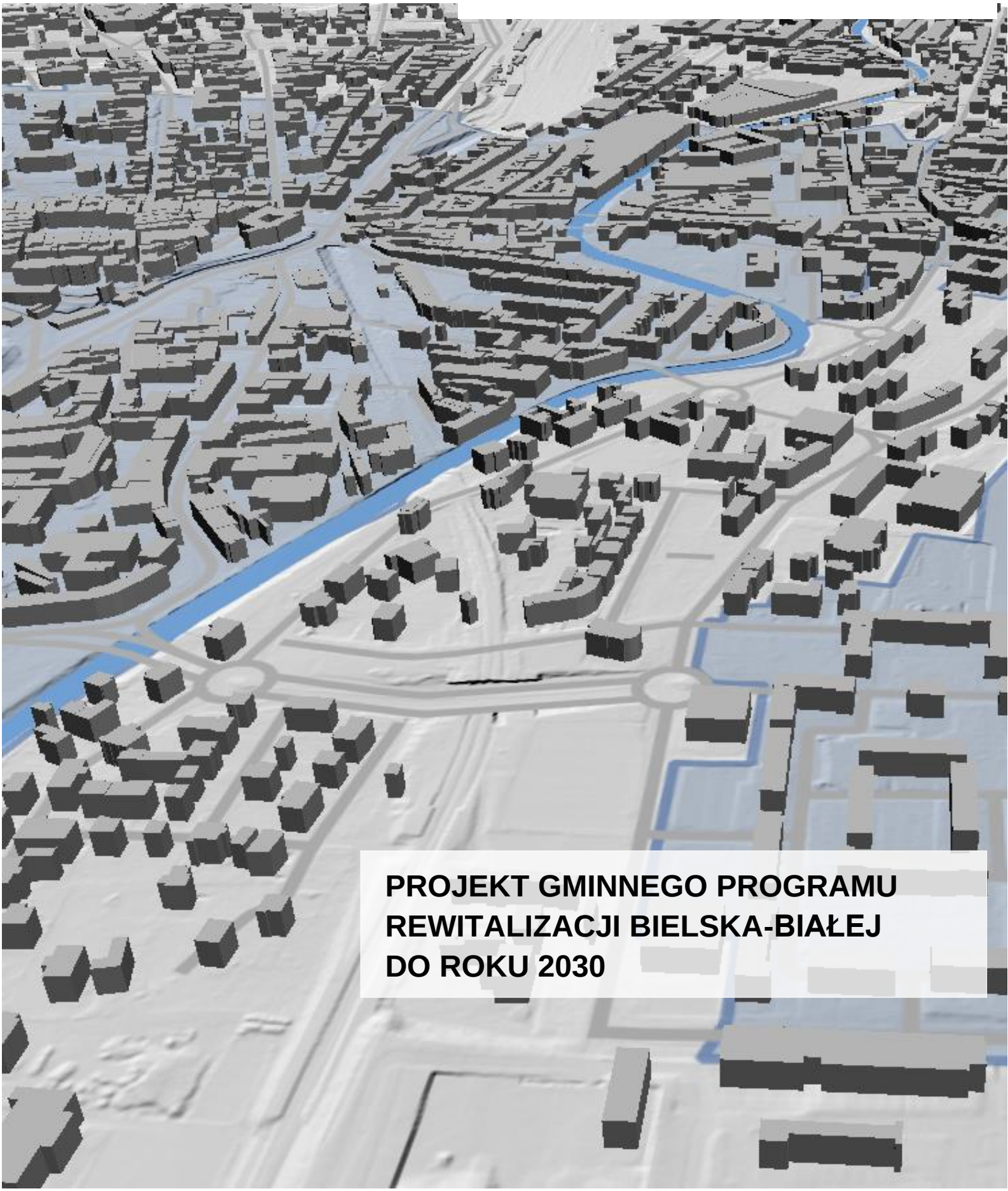

PROJEKT GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI BIELSKA-BIAŁEJ DO ROKU 2030

Opracowanie powstało na zamówienie Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Copyright © Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o. o. oraz Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Etap III | **Kraków, kwiecień 2023 r.**

INSTYTUT EKONOMIKI PRZESTRZENI
Odkrywamy wartość przestrzeni

Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o.o.
ul. Na Błonie 15a/22
30-150 Kraków
iep@iep.krakow.pl

Biuro:
ul. Kamienna 43b lok. 5
31-403 Kraków, PL

Spis treści

Wykaz stosowanych określeń i skrótów 4

WPROWADZENIE 6

PODSUMOWANIE PROCESU WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI 8

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI - SYNTEZA 13

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk społecznych 14

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk gospodarczych 22

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych 24

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk technicznych 26

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych 29

POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z MIEJSKIMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI 31

Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku 31

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030 34

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej 36

OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI 39

CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK. 40

WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY W PROCES TWORZENIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 41

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 49

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 161

MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 162

SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE 176

OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI 186

SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 191

OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 197

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 198

WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI 198

OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO 198

OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 USTAWY DNIA 9 PAŹDZIERNIKA 2015 R. O REWITALIZACJI - KOMITET REWITALIZACJI 199

SPISY 200

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY - KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI 201

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 202

Wykaz stosowanych określeń i skrótów

CEEB	–	Centralne Ewidencja Emisyjności Budynków
diagnoza delimitacyjna	–	diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
EFRR	–	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	–	Europejski Fundusz Społeczny +
FST	–	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
FESL	–	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027
GM	–	Wydział Gospodarki Miejskiej
GPR lub Program	–	Gminny Program Rewitalizacji dla Bielska-Białej do roku 2030
MOPS	–	Miejski Ośrodek Polityki Społecznej w Bielsku-Białej
OSE	–	Wydział Ochrony Środowiska i Energii
OSI	–	obszar strategicznej interwencji
PROM	–	Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)
PS	–	Wydział Polityki Społecznej
PUP	–	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej
RG	–	Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego
RPO WSL 2014-2020	–	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
SRBB2030	–	Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku
SRPSBB2030	–	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030
Studium/ suikzp	–	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej
Urząd Miejski/ Urząd	–	Urząd Miejski w Bielsku-Białej
ustawa o dostępności	–	ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1062 ze zm.)
ustawa o rewitalizacji/ uor	–	ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 485)

ustawa wdrożeniowa	–	ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 / Dz.U. 2022 poz. 1079/
WPGMZM		Uchwała Nr XV/340/2020 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 28 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Bielska-Białej na lata 2020-2024" z późn. zm.
Zasady realizacji IT	–	Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
ZGM	–	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej
ZWL	–	Uchwała Nr XXV/624/2020 Rady Miejskiej w Bielsku- Białej z 17 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia „Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Bielska-Białej" z późn. zm.

WPROWADZENIE

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 (dalej zwany Programem lub GPR) stanowi dokument wykonawczy względem Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku (dalej zwana SRBB2030). Interwencja opisana w programie będzie przyczyniać się do realizacji wszystkich celów Strategii ze szczególnym uwzględnieniem celu sformułowanego dla obszaru „Życie" (kierunek działania 7: „Kompleksowa rewitalizacja obszarów miejskich").

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 został opracowany dla obszaru rewitalizacji określonego w uchwale nr XLVII/1091/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bielska-Białej.

GPR został opracowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Spełnia on również wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021-2027 oraz art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa), co ma kluczowe znaczenie dla możliwości ubiegania się o dofinasowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027. W pracach nad GPR uwzględniono również Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opublikowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej 11 sierpnia 2022 r.

Układ dokumentu odwołuje do art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, z uwzględnieniem wymogów dla strategii IIT, o których mowa art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. W poniższej tabeli wskazano elementy niniejszego programu, które czynią zadość wymogom dla strategii IIT wynikającym z przepisów ustawy wdrożeniowej

Tab. 1. Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 jako strategia IIT

Wymogi dla strategii IIT (art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej)	**Elementy Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030**
Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji - synteza
	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji
Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu	Opis stanu obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji
	System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji - Ocena stopnia realizacji celów GPR Bielska-Białej za pomocą informacji o zjawiskach kryzysowych obszaru rewitalizacji

Wymogi dla strategii IIT (art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej)	Elementy Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030
Lista projektów realizujących cele realizowane w ramach IIT wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Mechanizm integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT	Włączenie interesariuszy w proces tworzenia i wdrażani Gminnego Programu Rewitalizacji
	System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji
	Ocena aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji opracowany został na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji w brzmieniu sprzed 24 września 2023 r., tj. dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (w tym m.in. ustawy o rewitalizacji). Zgodnie z przepisem zawartym w art. 68 ust. 2 tej ustawy do spraw dotyczących opracowania i uchwalania uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz gminnego programu rewitalizacji, o których mowa w przepisach ustawy zmienianej w art. 37 (tj. ustawy o rewitalizacji), albo ich zmian, **wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy**, stosuje się przepisy dotychczasowe. W przypadku Bielska-Białej prace nad gminnym programem rewitalizacji wszczęte zostały przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Prace te zostały bowiem zainicjowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLVIII/1119/2022 **z dnia 22 września 2022 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030.

PODSUMOWANIE PROCESU WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Bielsku-Białej został wyznaczony uchwałą nr XLVII/1091/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bielska-Białej[1].

Granice obszaru zdegradowanego zostały wskazane w Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku, przyjętej uchwałą nr XLV/1048/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 19 maja 2022 r.[2]. W związku z powyższym, zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, nie sporządzano osobnej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego przeprowadzono z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w oparciu o analizę wskaźnikową i badania jakościowe. W celu identyfikacji części miasta o największym nasileniu niekorzystnych zjawisk kryzysowych, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar Bielska-Białej podzielony został na 88 zamieszkałych jednostek urbanistycznych (z analizy wyłączono tereny leśne położone w południowej części miasta), a następnie dla tak przyjętego podziału zgromadzono niezbędne dane i wykonano wymagane przez przepisy ustawy analizy.

Przeanalizowano łącznie 71 wskaźników, z których do delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano 38, najpełniej obrazujących niekorzystne zjawiska w poszczególnych sferach wskazanych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W oparciu o powyższe 38 wskaźników cząstkowych zbudowano wskaźniki syntetyczne – w pierwszym etapie (jeśli miało to uzasadnienie) dla poszczególnych badanych zjawisk (np. bezrobocie, ubóstwo, bezpieczeństwo itd.), a następnie – dla poszczególnych sfer[3]. Analizę wskaźnikową uzupełniono o wnioski z konsultacji społecznych prowadzonych w formie spotkań z mieszkańcami oraz wywiadów pogłębionych i ankiet[4], a także wnioski z badania opinii i postaw mieszkańców przeprowadzonego w 2019 r.[5].

Tak przeprowadzona analiza pozwoliła na zidentyfikowanie jednostek urbanistycznych z największym nasileniem problemów (w odniesieniu do średniej dla miasta). Koncentrację negatywnych zjawisk

[1] Tekst uchwały dostępny jest pod linkiem: https://bip.um.bielsko.pl/a,82708,uchwala-nr-xlvii10912022-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-oraz-obszaru-rewitalizacji-na-.htm
[2] Tekst uchwały dostępny jest pod linkiem: https://bip.um.bielsko.pl/a,81957,uchwala-nr-xlv10482022-w-sprawie-przyjecia-strategii-rozwoju-bielska-bialej-do-2030-roku.html
[3] Praca zbiorowa pod red. J. Jeżak, Opracowanie zintegrowanej diagnozy dla miasta Bielska-Białej. Etap III. Raport charakteryzujący najważniejsze zjawiska kształtujące sytuację w Bielsku-Białej na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, Kraków 2020 r.
[4] Opracowanie zintegrowanej diagnozy dla Miasta Bielsko-Biała. Etap II. Sprawozdanie z dziewięciu spotkań konsultacyjnych warsztatów z mieszkańcami Bielska-Białej, J. Jeżak, E. Chromniak, M. Starzyk, Kraków 2020 r.
[5] Badanie opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej, Instytut Badań Samorządowych, sierpień 2019 r.

społecznych (stanowiących podstawę dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego) odnotowano w **23 jednostkach tworzących stosunkowo zwarty obszar w centralnej części miasta, wydłużający się w kierunku południowym, wzdłuż rzeki Biała**. Są to osiedla: Stare Miasto (1[6]), Śródmieście Bielsko (2, 3, 4), Bielsko Południe (17, 18, 19), Słoneczne (5, 6), Górne Przedmieście (7, 8, 9), Kopernika (27), Mieszka I (29), południowa część Białej Wschód (13) i Białej Krakowskiej (34), centralna i wschodnia część Grunwaldzkiego (15, 16), północno-zachodnia część Złotych Łanów (38) i przylegająca do nich od zachodu cześć Leszczyn (41, 42) oraz część Mikuszowic Śląskich (85, 87).

Wszystkie jednostki, w których stwierdzono nasilenie kryzysu w sferze społecznej, spełniły również ustawowy wymóg współwystępowania koncentracji negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer (gospodarczej i/lub przestrzenno-funkcjonalnej i/lub technicznej i/lub środowiskowej). Zestawienie wyników analizy dla tych jednostek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 2. Wyniki analizy koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach dla 23 jednostek urbanistycznych z koncentracją problemów w sferze społecznej

Nazwa jednostki	Numer jedno-stki	Wskaźnik syntetyczny społeczny (≥4)	Wskaźnik syntetyczny gospodarczy (=4)	Wskaźnik syntetyczny przestrz.-funkcjonalny (≥1)	Wskaźnik syntetyczny techniczny (≥1)	Wskaźnik syntetyczny środowisk. (≥1)	Liczba sfer pozaspołecznych, w których stwierdzono koncentrację negatywnych zjawisk
Stare Miasto	1	**4**	**0**	**0**	**2**	**2**	2
Śródmieście Bielsko	2	**4**	**1**	**0**	**2**	**2**	2
Śródmieście Bielsko	3	**5**	**1**	**0**	**2**	**1**	2
Śródmieście Bielsko	4	**4**	**0**	**0**	**1**	**2**	2
Osiedle Słoneczne	5	**5**	**4**	**0**	**2**	**1**	3
Osiedle Słoneczne	6	**4**	**4**	**0**	**1**	**1**	3
Górne Przedmieście	7	**6**	**4**	**0**	**2**	**2**	3
Górne Przedmieście	8	**4**	**4**	**0**	**2**	**2**	3
Górne Przedmieście	9	**6**	**4**	**0**	**1**	**1**	3
Biała Wschód	13	**6**	**0**	**0**	**2**	**2**	2
Osiedle Grunwaldzkie	15	**4**	**4**	**0**	**0**	**1**	2
Osiedle Grunwaldzkie	16	**4**	**2**	**0**	**1**	**1**	2
Bielsko Południe	17	**5**	**3**	**0**	**2**	**2**	2
Bielsko Południe	18	**4**	**0**	**0**	**2**	**2**	2

[6] W nawiasach podano numery jednostek urbanistycznych.

Nazwa jednostki	Numer jedno-stki	Wskaźnik syntetyczny społeczny (≥4)	Wskaźnik syntetyczny gospodarczy (=4)	Wskaźnik syntetyczny przestrz.-funkcjonalny (≥1)	Wskaźnik syntetyczny techniczny (≥1)	Wskaźnik syntetyczny środowisk. (≥1)	Liczba sfer pozaspołecznych, w których stwierdzono koncentrację negatywnych zjawisk
Bielsko Południe	19	**5**	**4**	**0**	**2**	**1**	3
Osiedle Kopernika	27	**6**	**4**	**0**	**0**	**1**	2
Osiedle Mieszka I	29	**5**	**3**	**0**	**1**	**1**	2
Biała Krakowska	34	**5**	**4**	**1**	**2**	**2**	4
Złote Łany	38	**4**	**3**	**0**	**1**	**0**	1
Leszczyny	41	**4**	**4**	**0**	**2**	**2**	3
Leszczyny	42	**5**	**3**	**0**	**2**	**2**	2
Mikuszowice Śląskie	85	**4**	**1**	**0**	**1**	**2**	2
Mikuszowice Śląskie	87	**4**	**3**	**1**	**1**	**1**	3

Źródło: Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku, uchwała nr XLV/1048/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

W efekcie **za obszar zdegradowany Bielska-Białej uznano 23 jednostki urbanistyczne, o łącznej powierzchni 830,8 ha, co stanowi 6,7% powierzchni miasta. Obszar ten zamieszkały jest przez 43 762 osoby, tj. 27,88% wszystkich mieszkańców miasta**[7].

Obszar rewitalizacji obejmuje całość obszaru zdegradowanego. Mieści się on w limitach określonych w przepisach ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Tym samym przyjęto, że należy podjąć działania rewitalizacyjne na całym obszarze, na którym koncentrują się negatywne zjawiska oraz gdzie wskaźniki są gorsze w porównaniu do średniej dla gminy. Działania rewitalizacyjne wdrażane zgodnie z tym podejściem pozwolą na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju całego miasta.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przedstawiono na rysunkach poniżej.

[7] Osoby zameldowane na pobyt stały według rejestru meldunkowego, dane na 30 czerwca 2022 r.

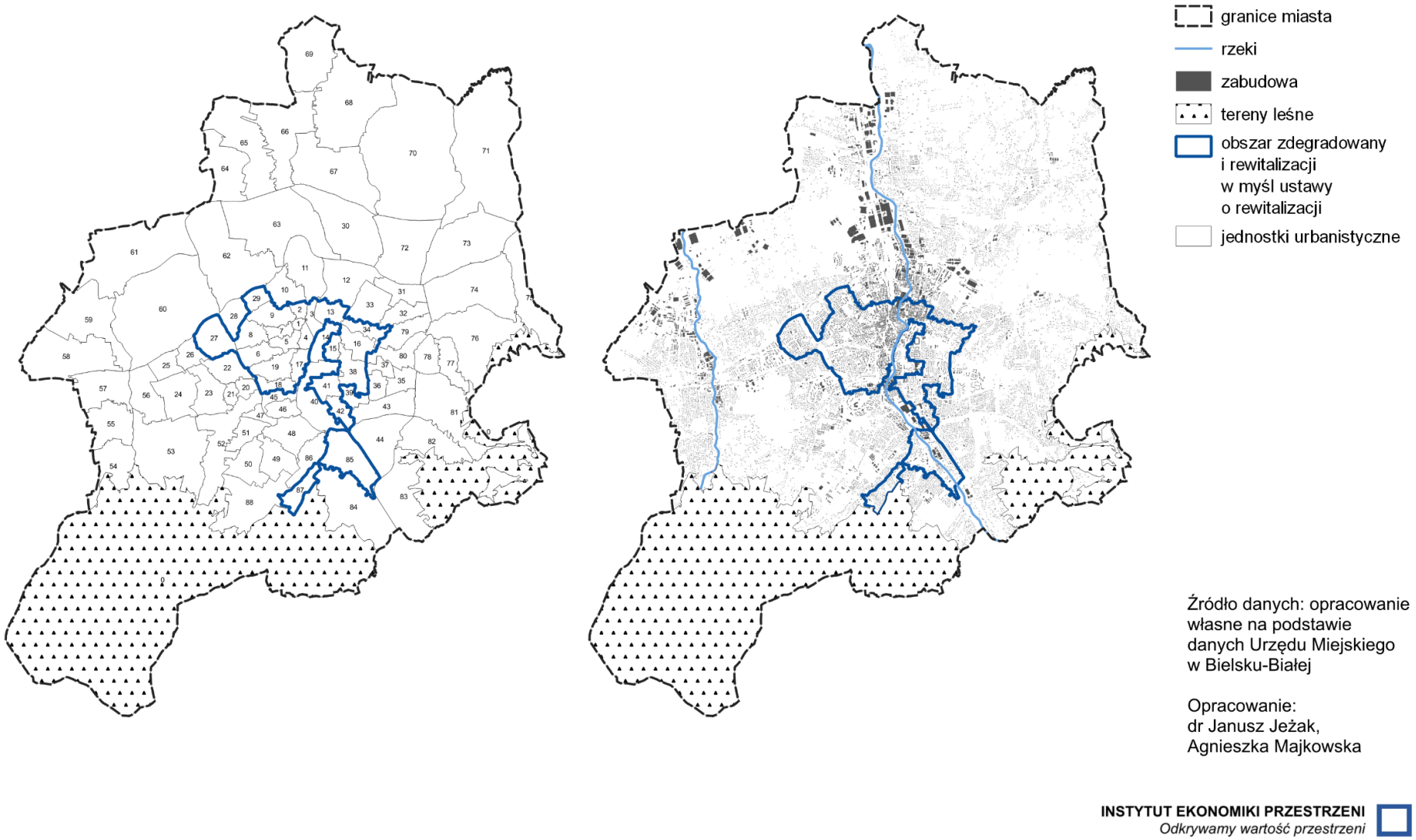

Rys. 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Bielska-Białej

Źródło: Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku

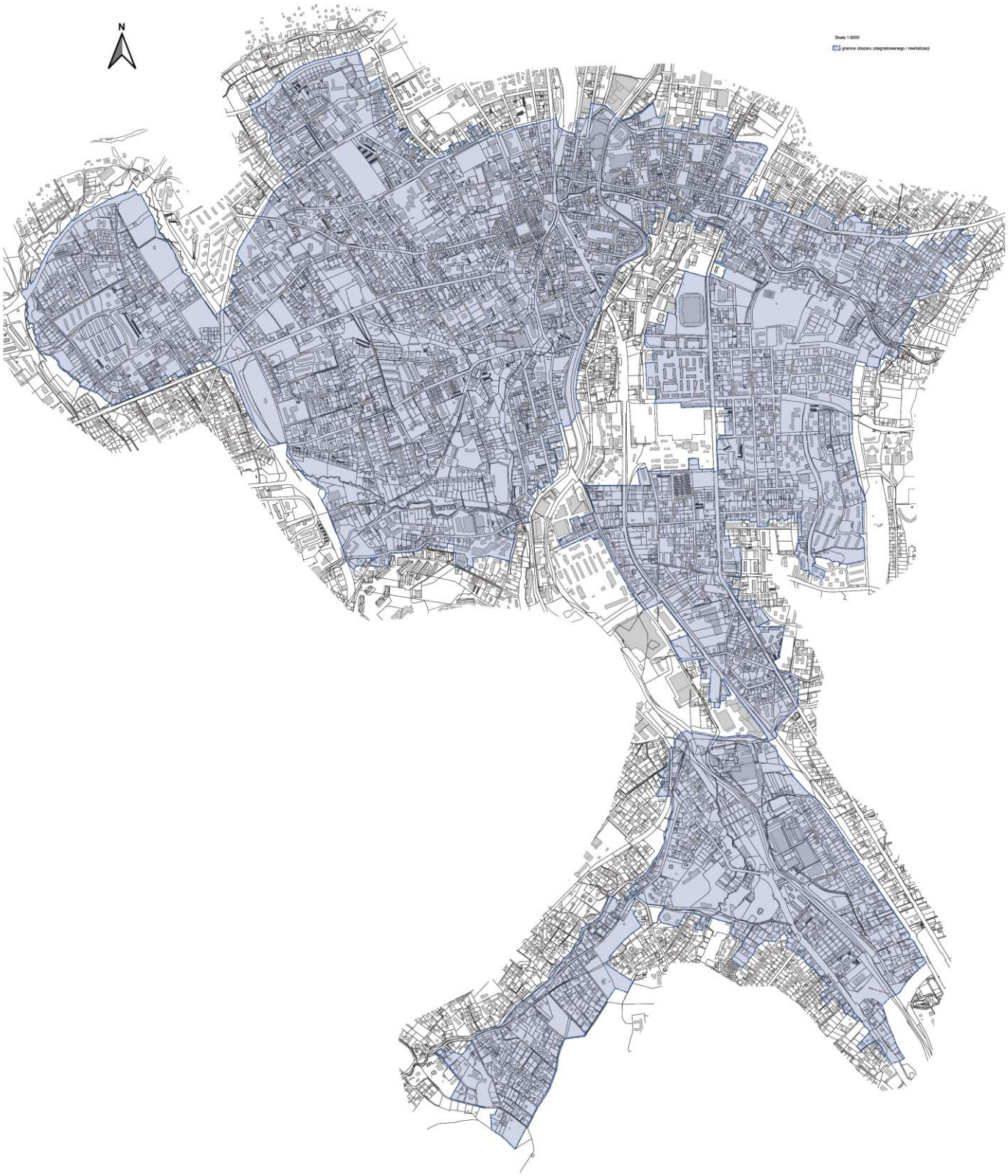

Rys. 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Bielsku-Białej

Źródło: Uchwała nr XLVII/1091/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bielska-Białej

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji gminny program rewitalizacji powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze. Diagnoza ta ma na celu pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji, tak aby zaplanowana względem tej części gminy interwencja była „skrojona na miarę", tj. aby w jak największym stopniu była dopasowana do specyfiki miejsca, odpowiadała na jego potrzeby i rozwijała jego potencjały. Diagnoza ta nazywana jest często diagnozą pogłębioną, jako że jej istotą jest identyfikowanie zależności między poszczególnymi zjawiskami, tak aby dotrzeć do, w miarę możliwości, pierwotnych źródeł kryzysu. Od ich zrozumienia zależy bowiem skuteczność działania, a zatem powodzenie całego procesu rewitalizacji.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji stanowi rozwinięcie diagnozy delimitacyjnej, która służy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Odnosi się ona do tego samego katalogu zjawisk kryzysowych, które były przedmiotem analizy delimitacyjnej i krt.e wprost wynikają z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, z zastrzeżeniem, iż pogłębiona diagnoza dotyczy wyłącznie obszaru rewitalizacji (a nie całej gminy). Zakres diagnozy można dowolnie modyfikować (uzupełniać o inne zjawiska), tak aby dzięki temu uzyskać pełniejszy obraz sytuacji na obszarze rewitalizacji, a także – co jest szczególnie kluczowe – diagnoza pogłębiona powinna dawać odpowiedź nie tylko na pytanie co się dzieje, ale także dlaczego.

Innymi słowy, pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji powinna nie tylko identyfikować zjawiska kryzysowe, ale także zachodzące między nimi związki przyczynowo-skutkowe. Aby to osiągnąć konieczne jest wykorzystanie nie tylko ilościowych, ale także jakościowych metod badawczych. Istotna jest też przejrzysta struktura diagnozy, czytelnie pokazująca zależności między poszczególnymi zjawiskami i źródła problemów, a tym samym ułatwiająca wnioskowanie i trafne formułowanie celów i kierunków działania oraz zaplanowanie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej.

Układ diagnozy odwołuje się do katalogu zjawisk kryzysowych wskazanych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji – analizę przeprowadzono z podziałem na sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową.

W ramach diagnozy obszaru rewitalizacji w Bielsku-Białej przeprowadzono **analizę wskaźnikową w oparciu o najnowsze dostępne dane**, **głównie z lat 2021-2022**, pokazującą aktualną sytuację obszaru rewitalizacji na tle sytuacji w mieście. Odnoszono się również do danych z lat 2018-2019[8], a tam, gdzie było to zasadne analizowano dane w jeszcze dłuższym okresie, aby zaobserwować trendy. W miarę możliwości starano się również uwzględnić wpływ na omawiane zagadnienia pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie oraz aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej (najwyższa od ćwierć wieku inflacja, kryzys energetyczny i zarysowujący się kryzys gospodarczy).

Ze względu na charakter pogłębionej diagnozy, dla trafności wywodu fundamentalne znaczenie mają badania jakościowe z udziałem różnych grup interesariuszy rewitalizacji. W celu zweryfikowania obrazu sytuacji wynikającej ze statystyk przeprowadzono spotkania otwarte z mieszkańcami obszaru rewitalizacji oraz wywiady pogłębione z lokalnymi liderami mające na celu lepsze poznanie zarówno aktualnych problemów i potrzeb, jak i potencjałów obszaru rewitalizacji. W ramach „**Tygodnia**

[8] Praca zbiorowa pod red. J. Jeżak, Opracowanie zintegrowanej diagnozy dla miasta Bielska-Białej. Etap III. Raport charakteryzujący najważniejsze zjawiska kształtujące sytuację w Bielsku-Białej na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, Kraków 2020 r.

z rewitalizacją w Bielsku-Białej"[9] odbyły się trzy spotkania otwarte dla mieszkańców oraz pięć spotkań dedykowanych wybranym grupom interesariuszy: przedsiębiorcom, młodzieży, seniorom, środowisku kultury i sztuki oraz organizacjom pozarządowym. Całość uzupełniły spotkania z pracownikami Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz miejskich jednostek organizacyjnych, zaangażowanymi w proces rewitalizacji Bielska-Białej.

W tej części analizy odnoszono się również do **wniosków z konsultacji społecznych prowadzonych w ramach prac nad zintegrowaną diagnozą Bielska-Białej** służącą opracowaniu Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku[10] (w której wyznaczono obszar zdegradowany) oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030[11]. Szeroko zakrojone działania partycypacyjne prowadzone były w formie spotkań z mieszkańcami oraz wywiadów pogłębionych i ankiet[12]. Odwoływano się również do badania opinii i postaw mieszkańców przeprowadzonego w 2019 r.[13].

Dzięki tym działaniom możliwe było uzupełnienie analiz wskaźnikowych o opinie kluczowych interesariuszy rewitalizacji. Wyniki badań jakościowych powiązano z danymi ilościowymi, co pozwoliło na pełniejsze odzwierciedlenie rzeczywistej sytuacji i stworzenie jej bardziej wielowymiarowego obrazu.

W wyniku diagnozy zidentyfikowano katalog aktualnych potrzeb rewitalizacyjnych oraz potencjałów obszaru rewitalizacji, stanowiących podstawę dla sformułowania wizji, celów i kierunków działania adresowanych do tej części miasta.

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji w Bielsku-Białej, obejmujące kluczowe problemy i potencjały w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Całość opracowania, ze względu na swoją objętość, zamieszczona została na końcu Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 w rozdziale pt. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji, który stanowi jego integralną część.

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zjawiska społeczne stanowiące podstawę stwierdzenia stanu kryzysowego na danym obszarze to w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Zakres diagnozy delimitacyjnej oraz konsekwentnie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji poszerzono, w stosunku do katalogu ustawowego, o analizę sytuacji demograficznej w mieście, kondycji zdrowotnej jego mieszkańców, a także innych niż przestępczość czynników mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa użytkowników miasta.

---

[9] Patrz szerzej: https://www.bielsko.info/wiadomosci/32846-tydzien-z-rewitalizacja-mozna-wyrazic-swoja-opinie-bielsko-biala

[10] Uchwała nr XLV/1048/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 19 maja 2022 r.

[11] Uchwała nr XXXVII/874/2021 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18 listopada 2021 r.

[12] Opracowanie zintegrowanej diagnozy dla Miasta Bielsko-Biała. Etap II. Sprawozdanie z dziewięciu spotkań konsultacyjnych warsztatów z mieszkańcami Bielska-Białej, J. Jeżak, E. Chromniak, M. Starzyk, Kraków 2020, https://bielsko-biala.pl/sites/default/files/inline-files/Sprawozdanie%20z%20dziewi%C4%99ciu%20spotka%C5%84%20konsultacyjnych%20z%20mieszka%C5%84cami%20Bielska-Bia%C5%82ej.pdf

[13] Badanie opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej, Instytut Badań Samorządowych, sierpień 2019 r.

Znaczenie trendów demograficznych dla polityk publicznych wynika z faktu, iż oddziałują one na niemal wszystkie sfery życia – wpływają na kształt struktury gospodarki, wymuszają przeobrażenia na rynku pracy oraz zmianę profilu usług publicznych.

Stan zdrowia ludności również w istotny sposób determinuje kierunki interwencji publicznych. Kondycja zdrowotna ma istotny wpływ na funkcjonowanie w różnych sferach życia. Może ograniczać lub uniemożliwiać aktywność zawodową, a w konsekwencji powodować trudności finansowe i ubóstwo. Problemy zdrowotne mogą również zaburzać aktywność społeczną i negatywnie wpływać na poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Część ograniczeń można wyeliminować stosując rozwiązania służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wszystkie te aspekty należy uwzględnić w planowaniu i realizacji procesu rewitalizacji.

Poszerzenie diagnozy o analizę dysfunkcji w rodzinach umożliwiło uzyskanie pełniejszego obrazu, zarówno w kwestii poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, jak i zależności z innymi analizowanymi obligatoryjnie zjawiskami.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie demografii

Do najważniejszych problemów obszaru rewitalizacji wynikających z procesów demograficznych należy zaliczyć:

- starzenie demograficzne populacji zamieszkującej obszar (patrz Rys. 3. oraz Rys. 4.);
- depopulację, w szczególności wyludnianie się centrum miasta (patrz Rys. 5.);
- dekapitalizację substancji mieszkaniowej, włącznie z pojawianiem się pustostanów;
- wzrost wydatków publicznych na zapewnienie usług (głównie opiekuńczych i zdrowotnych) dla potrzeb rosnącej grupy osób starszych;
- konieczność utrzymania infrastruktury społecznej, często zbyt rozbudowanej w stosunku do malejącej liczby mieszkańców;
- konieczność dostosowania infrastruktury społecznej do potrzeb zmieniającego się profilu użytkownika.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- duże przywiązanie do miasta, patriotyzm lokalny.

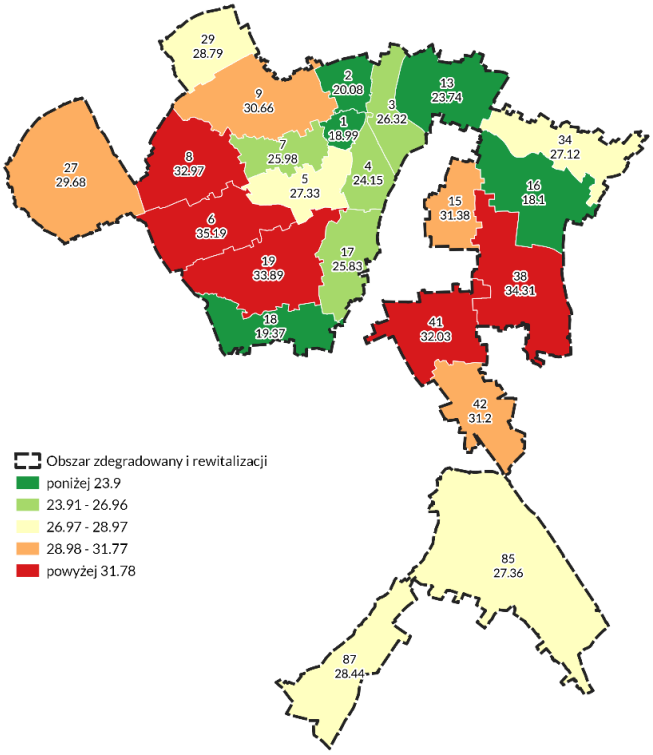

Rys. 3. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców obszaru rewitalizacji

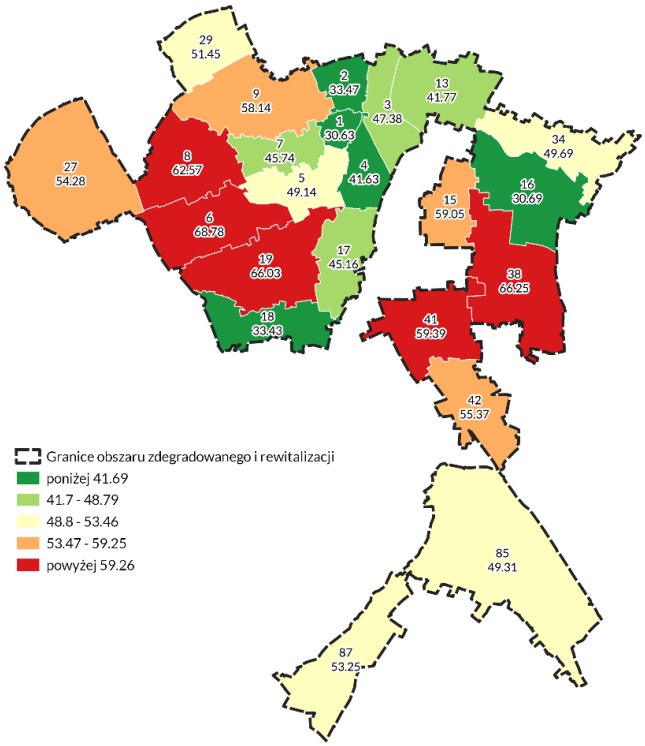

Rys. 4. Współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym)

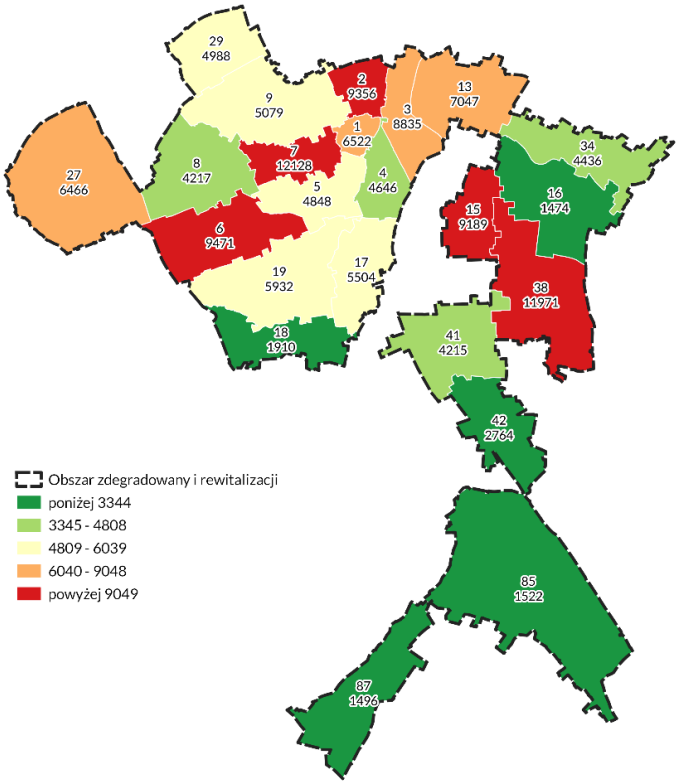

Rys. 5. Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie bezrobocia

Do najważniejszych problemów obszaru rewitalizacji w zakresie bezrobocia należy zaliczyć:

- strukturalny charakter zjawiska bezrobocia (patrz Rys. 6. oraz Rys. 7.)[14];
- wysoki poziom Bezrobocia wśród osób po 50. roku życia;
- czynniki makroekonomiczne mogące wpłynąć na zasadniczą zmianę sytuacji na części rynku pracy (szczególnie usługi, handel i gastronomia) oraz zwiększenie poziomu bezrobocia w tych branżach;
- pozostawanie w rejestrach osób najgłębiej wykluczonych, najbardziej oddalonych od rynku pracy, których aktywizacja zawodowa wymaga ponadstandardowych działań;
- niewystarczające działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- niski odsetek osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym;
- niski poziom bezrobocia wśród osób młodych;
- silne tradycje związane z branżą tekstyliów i projektowania ubrań;
- lokalne marki związane z historią miasta (Studio Filmów Rysunkowych, Fiat 126p).

[14] Rodzaj bezrobocia, które występuje, gdy umiejętności, wiedza i poziom wykształcenia bezrobotnych nie odpowiadają potrzebom rynku.

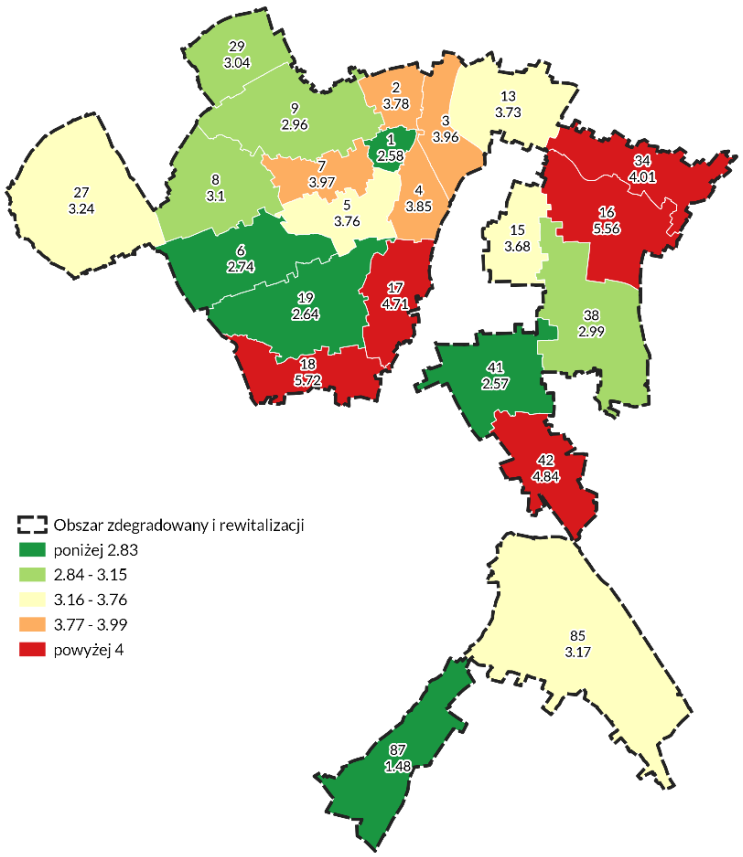

Rys. 6. Udział bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym

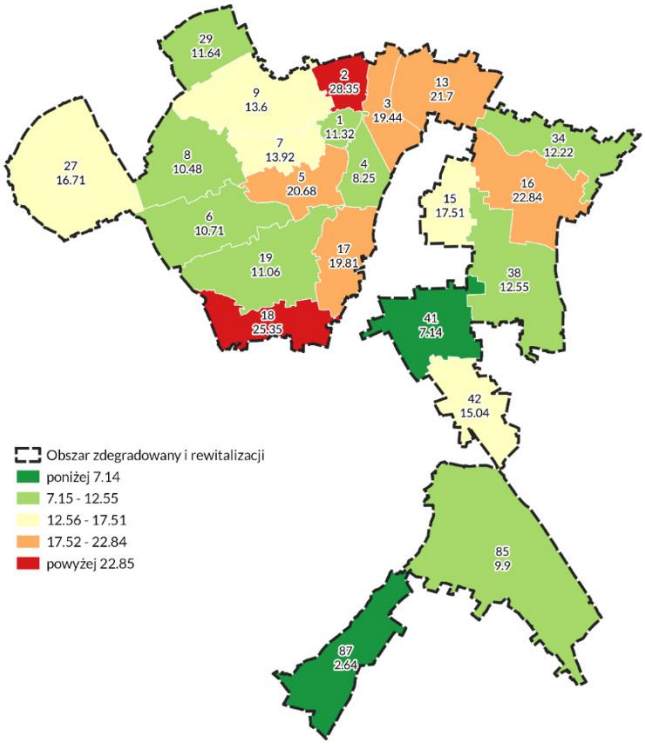

Rys. 7. Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie ubóstwa

Najważniejsze problemy w zakresie ubóstwa to:

- silna koncentracja ubóstwa na części obszaru rewitalizacji (w historycznym centrum miasta oraz na terenach położonych wzdłuż rzeki Białej i na przedmieściach Białej) (patrz Rys. 8.);
- zatrzymanie się tendencji spadkowej w zakresie liczby beneficjentów pomocy społecznej z tytułu ubóstwa;
- rosnąca liczba seniorów, wśród której pojawia się coraz większa grupa osób w trudnej sytuacji finansowej, która z uwagi na poziom dochodów nie może być wsparta przez MOPS, ale też z uwagi na ponoszone koszty i pozostający dochód rozporządzalny kwalifikuje się do grupy osób ubogich;
- zwiększająca się liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej;
- konieczność zabezpieczenia różnego rodzaju usług publicznych (bezpłatnych) dla coraz większej liczby osób starszych, którym niskie dochody nie pozwalają na korzystanie z komercyjnej oferty czasu wolnego, usług opiekuńczych itp.;
- wzrost udziału osób pobierających świadczenia w sposób długotrwały, co bardzo utrudnia aktywizację społeczną i zawodową;
- występowanie coraz większej liczby osób, dla których źródłem ubóstwa nie jest brak pracy lecz zbyt niskie dochody, niepokrywające rosnących kosztów życia (zjawisko ubóstwa pracujących);
- odczuwalny wzrost liczby osób bezdomnych w przestrzeni miasta, z perspektywą dalszego zwiększania się ich liczby w sytuacji kryzysu gospodarczego.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- doświadczone służby miejskie oraz liczne organizacje pozarządowe wspierające osoby ubogie i bezdomne;
- stosunkowo jeszcze mała grupa osób wymagająca wsparcia, pozwalająca na pracę indywidualną.

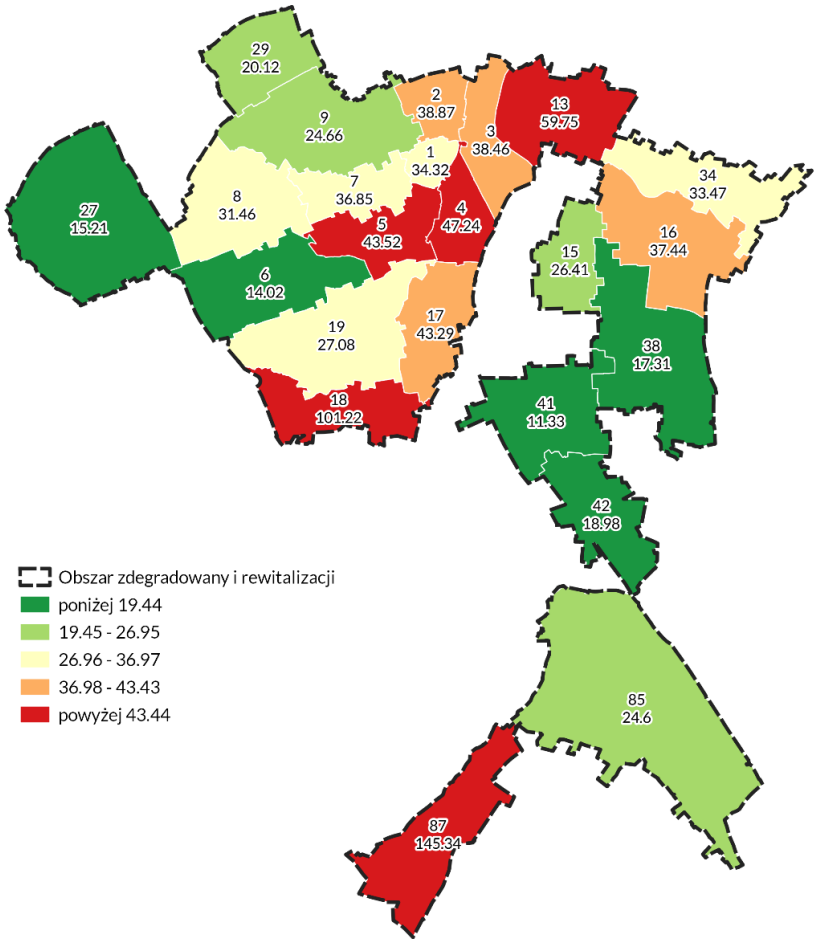

Rys. 8. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2021 r.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie bezpieczeństwa

Najważniejsze zidentyfikowane problemy w zakresie bezpieczeństwa to:

- rosnący problem bezdomności i alkoholizmu, szczególnie widoczny w centrum miasta;
- duży udział dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej z powodu alkoholizmu rodziców i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- ponadprzeciętna w skali regionu i kraju wartość wskaźnika liczby rozwodów w Bielsku-Białej, która wpływa na sytuację dzieci i zwiększa zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną;
- względnie wysoki poziom przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, wpływający na wzrost liczby osób objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- brak rozdzielenia różnych uczestników ruchu drogowego (piesi, rowerzyści, hulajnogi), skutkujący ryzykiem potrąceń;
- preferencja dla ruchu samochodowego względem pieszego, co jest szczególnie dokuczliwe w obszarze centrum.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- doświadczone służby miejskie wspierające osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie stanu zdrowia

Do najważniejszych problemów w zakresie ryzyka wykluczenia społecznego z powodu stanu zdrowia należy zaliczyć:

- dotykające coraz większą grupę osób problemy w samodzielnym przemieszczaniu się po mieście, wynikające z rosnącej liczby osób starszych;
- rosnący udział osób z różnymi problemami zdrowotnymi, w tym chorobami przewlekłymi (jako konsekwencja starzenia się społeczeństwa);
- długi czas oczekiwania na wizytę lekarską;
- coraz większy udział kosztów leczenia i rehabilitacji w budżetach seniorów;
- negatywne skutki zaniechania leczenia chorób przewlekłych podczas pandemii COVID-19;
- zdecydowanie niewystarczający dostęp do opieki psychologicznej i psychiatrycznej, szczególnie jeśli chodzi o dzieci;
- duży odsetek osób z chorobą alkoholową, przy niedostatecznych rozwiązaniach systemowych w zakresie diagnozy i wsparcia osób uzależnionych i współuzależnionych.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- bardzo dobra dostępność do placówek POZ;
- prowadzone przez MOPS Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych oraz organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem osób z problemami zdrowotnymi, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z nałogów oraz osób wymagające opieki paliatywnej.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie koncentracji osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności

Do najważniejszych problemów osób ze szczególnymi problemami należy zaliczyć:

- brak systemowych rozwiązań, które umożliwiałyby identyfikowanie oraz wspieranie osób najbardziej niesamodzielnych, a przez to wykluczonych;
- ograniczony dostęp do infrastruktury dedykowanej seniorom w sąsiedztwie miejsca zamieszkania (kluby seniora, dzienne domy pobytu);
- liczne bariery przestrzenne i architektoniczne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami przemieszczanie się po mieście (w poziomie i pionie), w tym brak wind w budynkach wielorodzinnych (do 4 kondygnacji);
- ograniczoną funkcjonalność komunikacji publicznej z punktu widzenia potrzeb osób starszych (inne potrzeby komunikacyjne, inne kierunki przemieszczeń);
- braki małej architektury w centrum miasta oraz w sąsiedztwie węzłów przesiadkowych (ławki, tzw. opieracze, zadaszone wiaty z miejscami do siedzenia), ułatwiające przemieszczanie się między miejscem zamieszkania a obiektami i miejscami usługowymi.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- wprowadzenie przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej standardów w zakresie małej architektury.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie edukacji

Główne zdiagnozowane problemy w zakresie edukacji:

- utrzymujące się w latach 2019-2022 niższe niż w innych częściach miastach wyniki w nauce dzieci zamieszkujących obszar rewitalizacji (szczególnie w jednostkach: 3, 13, 4, 5, 7, 19).

Główne zdiagnozowane potencjały w zakresie edukacji:

- dobra dostępność do szkół podstawowych;
- dobra infrastruktura szkół.

Kluczowe problemy i potencjały w zakresie uczestnictwa w życiu publicznym i kapitału społecznego

Głównymi problemami w zakresie uczestnictwa w życiu publicznym i kapitału społecznego są:

- zbyt duża koncentracja działalności instytucji kultury w Bielsku, kosztem Białej;
- brak poczucia bezpieczeństwa w centrum miasta, co stanowi jedną z głównych barier ograniczających udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych;
- słaba promocja wydarzeń kulturalnych, w tym wśród seniorów;
- brak miejsc przyjaznych młodzieży, gdzie możliwe byłoby zatrzymanie się po zakończonych lekcjach, nieatrakcyjna w ocenie młodzieży oferta miejsc typu domy kultury;
- niski udział seniorów życiu kulturalnym (wynikający m.in. z relatywnie wysokich kosztów finansowych związanych z udziałem w tego typu wydarzeniach oraz ograniczeń dostępności dla osób mających trudności w poruszaniu się);
- niewystarczające wsparcie organizacji pozarządowych: nieatrakcyjna przestrzeń Centrum Organizacji Pozarządowych, niesprzyjająca lokowaniu tam aktywności społecznej; brak koordynacji współpracy między działającymi w mieście organizacjami pozarządowymi przez Centrum Organizacji Pozarządowych; deficyt przestrzeni (lokali), w których organizacje pozarządowe mogłyby prowadzić swoją działalność;
- brak lokalnych liderów/animatorów życia społecznego, organizacji, które katalizowałyby rozwój więzi społecznych, szczególnie widoczny w centrum miasta, gdzie społeczność jest najbardziej zatomizowana.

Do kluczowych potencjałów należy zaliczyć:

- duże przywiązanie do miasta, patriotyzm lokalny;
- bardzo dobrze oceniane rozwiązania w zakresie oferty integracji i wsparcia seniorów wypracowane na osiedlu Złote Łany przez działającą tam Fundację Aktywności Społecznej Złote Łany (Spółdzielcze Centrum Kultury „Best" przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Złote Łany");
- duża liczba organizacji ukierunkowanych na pomoc konkretnym grupom społecznym.

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk gospodarczych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zjawiska gospodarcze stanowiące przesłankę stwierdzenia na danym obszarze stanu kryzysowego, to w szczególności: niski stopień przedsiębiorczości oraz słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.

W wyniku szczegółowej diagnozy wśród najważniejszych problemów w sferze gospodarczej występujących na obszarze rewitalizacji wskazać należy na:

- niekorzystne zmiany sytuacji w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz rosnąca niepewność rynku i pogorszenie nastrojów wśród przedsiębiorców odnośnie perspektyw prowadzonej przez nich działalności;
- zmiany zachowań konsumenckich spowodowane wysoką inflacją, negatywnie oddziałujące na niektóre branże, szczególnie w zakresie przemysłów czasu wolnego;
- w związku z inflacją i kryzysem energetycznym zagrożone funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw, szczególnie z branży gastronomicznej, usługowej i handlowej, których znaczna część zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji; ryzyko znaczących redukcji zatrudnienia i likwidacji części firm, a co za tym – wzrostu bezrobocia;
- spadek liczby podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG;
- koncentrację działalności handlowej i usługowej w ścisłym centrum miasta, przy jednoczesnym deficycie tego typu usług w pozostałych częściach obszaru rewitalizacji; brak lokalnych miejsc handlu (sklepów, targowisk) w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania, co szczególnie w kontekście starzejącego się społeczeństwa stanowi istotny problem (patrz Rys. 9.);
- silną konkurencję dla małych działalności gospodarczych w centrum miasta ze strony galerii handlowych; w efekcie spadek liczby małych firm handlowo-usługowych i coraz większa liczba pustych lokali w centrum (obszary koncentracji pustostanów lokali użytkowych, np. przy ul. 11 Listopada);
- brak systemowego rozwiązania parkowania w centrum miasta;
- brak rozeznania w zakresie liczby rzemieślników wykonujących ginące zawody oraz brak wsparcia dla przedsiębiorców wykonujących te zawody;
- niski udział działalności gospodarczych zarejestrowanych wśród mieszkańców osiedli mieszkaniowych, co może wynikać z wysokiego odsetka w tych rejonach osób w wieku poprodukcyjnym;
- występujące w centrum miasta ryzyko ukierunkowania działalności gospodarczej jedynie na turystów lub osoby przyjezdne z gmin ościennych (aglomeracyjnych), co w efekcie może wywołać zjawisko overtourismu (patrz Rys. 9.);
- ryzyko monofunkcyjności pewnych obszarów centrum w wyniku lokalizacji w sąsiedztwie wielu instytucji finansowych; presja na wysokość czynszów, wypychanie z centrum podmiotów kultury, sztuki, gastronomii i handlu; ryzyko gentryfikacji kolejnych obszarów centrum (patrz Rys. 9.);
- wzrastającą liczbę ofert najmu krótkoterminowego w centrum miasta i spadek liczby stałych mieszkańców;
- niską jakość przestrzeni miejskiej, niesprzyjającą przyciąganiu nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, nowi mieszkańcy);
- słabość oferty czasu wolnego w centrum miasta, adresowanej do jego mieszkańców; niewystarczająca promocja organizowanych wydarzeń;
- widoczny w centrum problem bezdomności i alkoholizmu, ograniczający poczucie bezpieczeństwa i zniechęcający do spędzania w czasu wolnego w centrum miasta.

Z kolei do najważniejszych potencjałów w sferze gospodarczej należy zaliczyć:

- duży potencjał dziedzictwa przemysłowego, wciąż nie do końca wykorzystany;
- olbrzymi potencjał turystyczny drzemiący w centrum miasta;
- wysoki poziom przedsiębiorczości;
- wciąż niski poziom bezrobocia w mieście;

- wysoki poziom wykorzystania przez gospodarkę miasta lokalnych zasobów siły roboczej;
- wysoki poziom siły nabywczej mieszkańców Bielska-Białej.

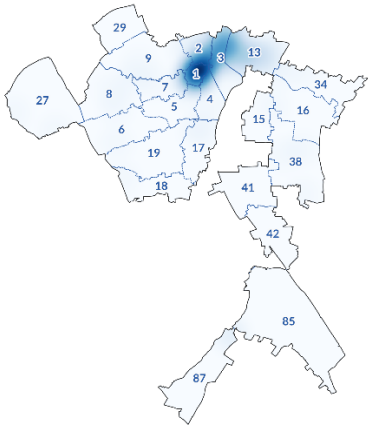

Usługi gastronomiczne (restauracje, fast-food, bary, kawiarnie, puby)

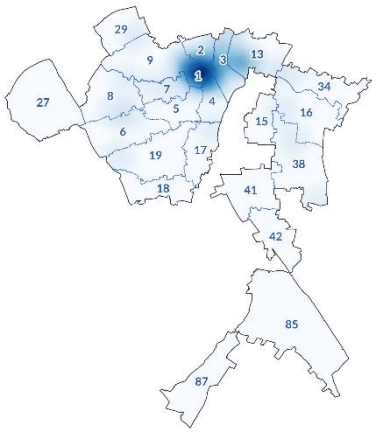

Atrakcje turystyczne (teatry, kluby nocne, kina, atrakcje turystyczne, muzea, pomniki, zamki, ruiny o historycznym znaczeniu, inne)

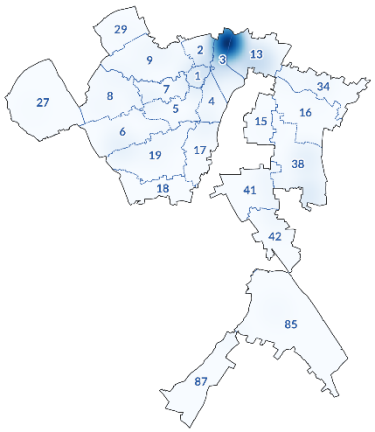

Obiekty handlowo-usługowe

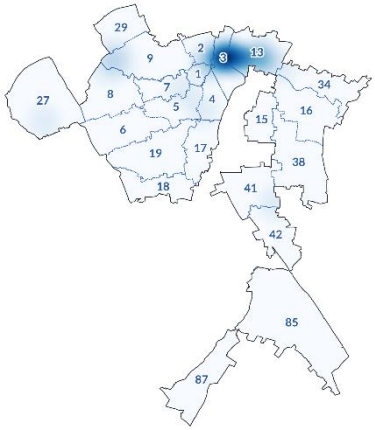

Banki

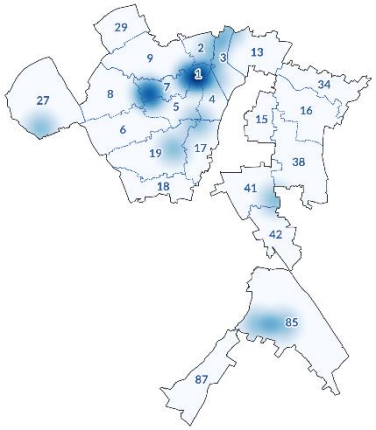

Zakwaterowanie zbiorowe (hotele, motele, bed & breakfast, hostele, domy gościnne)

Rys. 9. Analiza koncentracji różnych typów działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zjawiska przestrzenno-funkcjonalne stanowiące przesłankę stwierdzenia na danym obszarze stanu kryzysowego dotyczą w szczególności: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury

do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej oraz niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

W wyniku szczegółowej diagnozy wśród najważniejszych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujących na obszarze rewitalizacji wskazać należy na aspekty takie jak:

- zbyt mała w stosunku do potrzeb liczba miejsc w publicznych żłobkach, konieczność korzystania z oferty podmiotów komercyjnych, co dla części rodzin może stanowić barierę;
- duże średnie odległości z miejsca zamieszkania do najbliższego żłobka w jednostkach urbanistycznych nr 87, 85 oraz 34;
- niewystarczająca liczba dostępnych miejsc w ośrodkach wsparcia seniorów, przy ogromnym zapotrzebowaniu na tego typu usługi;
- brak sieci miejsc aktywności lokalnej;
- brak lokalnych regulacji prawnych, które umożliwiłyby władzom samorządowym skuteczne opanowanie chaosu reklamowego;
- brak opracowania waloryzującego przestrzenie publiczne w mieście, określającego ich funkcje docelowe przy jednoczesnym niskim standardzie przestrzeni publicznych;
- duży deficyt zieleni urządzonej w granicach obszaru rewitalizacji, szczególnie w centrum miasta (jednostki nr: 1-4, 7, 9, 13 i 15) (patrz Rys. 10.);
- niska jakość przestrzeni na osiedlach z wielkiej płyty (brak dobrych aranżacji wnętrz urbanistycznych, małej architektury o wysokich walorach użytkowych);
- ograniczona liczba miejsc parkingowych w stosunku do wzrastającej liczby gospodarstw domowych posiadających samochód (bardzo wysoki wskaźnik liczby samochodów osobowych na 1000 ludności) i związana z tym presja na ograniczanie terenów publicznych w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej i przekształcanie ich w kolejne miejsca postojowe;
- niedobór miejsc parkingowych w stosunku do skoncentrowanego programu usługowego w centrum miasta; wykorzystywanie głównych placów miejskich jako parkingów (place: Wojska Polskiego, Wolności, św. Mikołaja, Żwirki i Wigury);
- dominacja ruchu samochodowego w centrum miasta, który wypycha z tej części miasta pieszych i rowerzystów; duża liczba ulic o małej funkcjonalności z punktu widzenia pieszego (np. brak chodników, jednostronne chodniki, wąskie chodniki); niewielka, w stosunku do potrzeb liczba obszarów centrum miasta z ruchem uspokojonym; brak strefy tempo 30 lub innego rozwiązania preferującego ruch pieszy w centrum miasta;
- brak spójnej sieci dróg rowerowych;
- wysoki odsetek dojeżdżających do pracy lub szkoły samochodem;
- duże zatłoczenie ulic: Partyzantów, Zamkowej i 3 Maja w godzinach szczytu (pełniących funkcje ulic tranzytowych);
- braki w wykształceniu prawidłowego układu ulicznego, przystosowanego do obsługi ruchu autobusowego w obszarach peryferyjnych;
- występowanie na obszarze rewitalizacji silnych barier przestrzennych ograniczających swobodę przemieszczania na linii wschód-zachód;
- bariery przestrzenne i architektoniczne na ciągach pieszych utrudniające lub uniemożliwiające poruszanie się osobom o szczególnych potrzebach;
- bariery architektoniczne przy obiektach publicznych i handlowo-usługowych, w tym zlokalizowanych w sąsiedztwie głównych reprezentacyjnych przestrzeni publicznych;
- deficyt miejsc do uprawiania sportu w okresie zimowym.

Do najważniejszych potencjałów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej należy zaliczyć:

- dużą liczbę placów miejskich oraz ulic mogących pełnić rolę reprezentacyjnych przestrzeni publicznych;
- bardzo dobrą dostępność do placówek POZ, przedszkoli, szkół podstawowych, boisk sportowych, placów zabaw, siłowni zewnętrznych i urządzeń do kalenistyki, placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży, przystanków komunikacji publicznej;
- dobrą dostępność do istniejących terenów zieleni;
- popularność roweru jako środka transportu;
- gęstą sieć ciągów pieszych,
- rozwój systemu ITS na drogach w celu uspokojenia ruchu samochodowego i priorytetyzacji ruchu autobusowego.

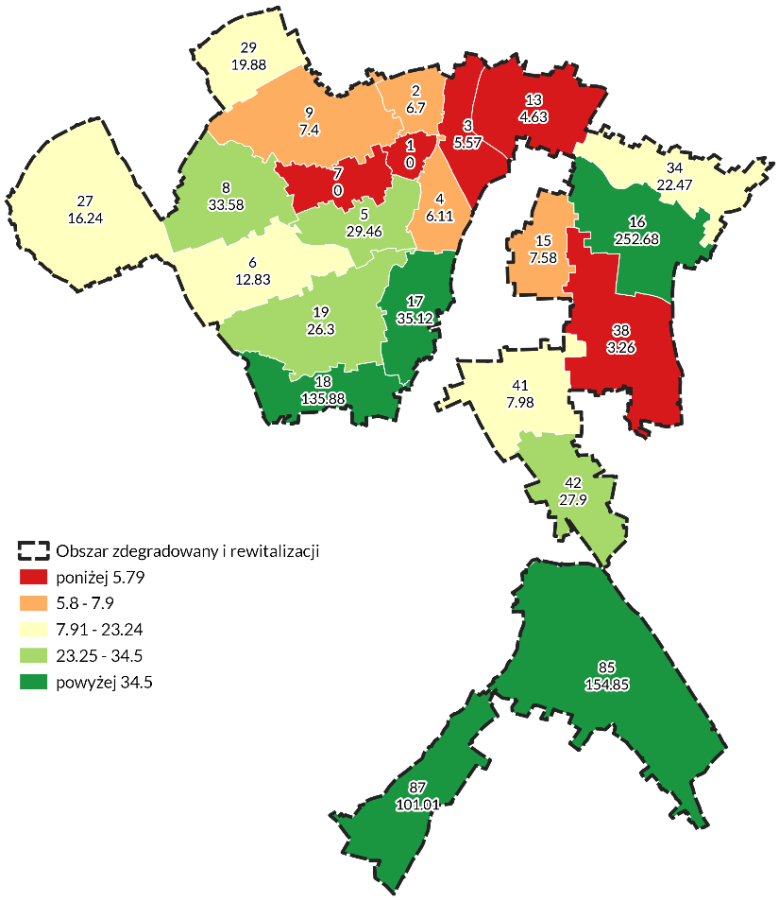

Rys. 10. Powierzchnia zieleni przypadająca na 1 mieszkańca w m^2

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk technicznych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zjawiska techniczne stanowiące przesłankę stwierdzenia na danym obszarze stanu kryzysowego dotyczą w szczególności: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów

budowlanych, w tym w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Najważniejszymi problemami w sferze technicznej są:

- wysoki, wynoszący ponad 130 lat, średni wiek budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji (patrz Rys. 11.);
- znaczna dekapitalizacja wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej (średni czas eksploatacji budynków ponad 68 lat);
- wpisanie dużej części budynków do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, co dodatkowo utrudnia podejmowanie działań remontowych i rewaloryzacyjnych (wyższe koszty, dłuższe procedury);
- duża koncentracja budynków o niedostatecznym, dopuszczającym lub dostatecznym stanie technicznym w centrum miasta (jednostki nr 3, 4, 7, 13 i 17);
- potrzeby remontowe zasobu komunalnego znacznie większe od możliwości finansowych gminy: duża liczba budynków komunalnych wymagających generalnego remontu (97), z których ponad połowa zlokalizowana jest w jednostkach urbanistycznych nr 16, 13, 11 oraz 9;
- zły stan komunalnych budynków gospodarczych oraz użytkowych (stan 84,62% budynków gospodarczych oraz 80,61% budynków użytkowych określono jako w najlepszym przypadku dopuszczający);
- lokalizacja części zasobu mieszkaniowego służącego celom pomocy społecznej w centrum miasta (np. noclegowania dla osób bezdomnych), co sprzyja koncentracji osób bezdomnych w tej części miasta;
- zły stan techniczny wielu dróg i chodników (24% dróg zlokalizowanych w obszarze wymaga pilnego remontu);
- trudność z wypracowaniem jednolitego stanowiska miasta i konserwatora zabytków w zakresie nawierzchni dróg i placów, spełniających wymagania osób o szczególnych potrzebach;
- niewielki odsetek budynków wielorodzinnych posiadających windy (44%);
- wysokie koszty utrzymania oraz awaryjność publicznych wind;
- brak wykonanego audytu barier przestrzennych i architektonicznych;
- dewastacja infrastruktury miejskiej przez osoby bezdomne i młodzież (szalety publiczne, ławki);
- słaba dostępność do centralnej sieci ciepłowniczej w jednostkach peryferyjnych (nr 85, 87);
- mimo dobrego dostępu do sieci ciepłowniczej stosunkowo niewielki odsetek użytkowników ciepła sieciowego w jednostkach urbanistycznych położonych w centrum miasta (nr 1, 2, 4, 13);
- wciąż duży odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (44% licząc osoby oddające popiół, 26% według nie w pełni wypełnionej Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków);
- ograniczenie zainteresowania wymianą kotłów na paliwo stałe na inne ekologiczne źródła energii w wyniku kryzysu energetycznego;
- znaczący wzrost kosztów ogrzania budynków oznaczający drastyczny spadek środków na działania remontowe;
- wciąż duże potrzeby w zakresie termomodernizacji, zarówno jeśli chodzi o kamienice, jak i zabudowę jednorodzinną.

Do największych potencjałów w sferze technicznej należy zaliczyć:

- duży zasób mieszkań (1838) i lokali w centrum miasta, pozwalający na prowadzenie polityki mieszkaniowej oraz gospodarczej w granicach historycznego centrum miasta (największa liczba lokali komunalnych w jednostce nr 13: 301 oraz nr 7: 264);
- wysoki udział gruntów stanowiących własność lub współwłasność gminy (41%), szczególnie w obszarze centrum miasta (jednostki nr: 1, 2, 6, 7, 15 i 17) oraz duży zasób komunalnych lokali użytkowych w obszarze centrum (ponad 550), co pozwala na prowadzenie samodzielnej polityki rewitalizacyjnej przez gminę;
- wyremontowany zasób komunalny znajdujący się w obrębie bielskiej Starówki;
- konsekwentne remonty kolejnych mieszkań komunalnych;
- w większości zakończony proces termomodernizacji obiektów mieszkalnych w zabudowie wielorodzinnej wybudowanej w technologii uprzemysłowionej;
- bliskość magistralnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych;
- wypracowana i stosowana procedura konsultacji z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych nowych rozwiązań komunikacyjnych;
- opracowane i zatwierdzone standardy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej pn. Katalog standardowych rozwiązań projektowych elementów dróg i ulic obowiązujących w mieście Bielsko-Biała,
- sukcesywne dostosowywanie przystanków do potrzeb osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności (tzw. „przystanki wiedeńskie”);
- zaawansowane prace nad wprowadzeniem w mieście pierwszego woonerfu na ul. 1 Maja.

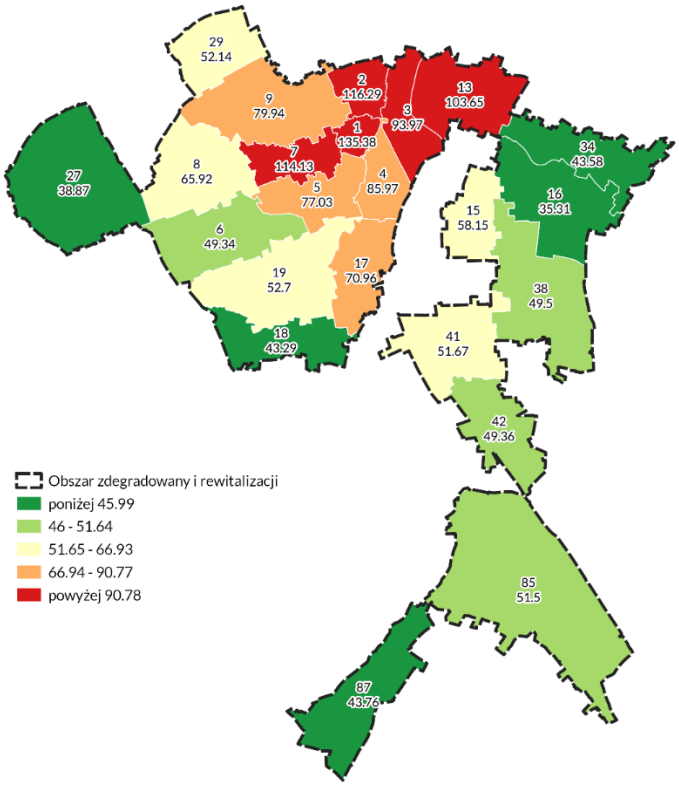

Rys. 11. Średni wiek budynków na obszarze rewitalizacji

Wnioski z analizy koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w ramach diagnozy szczegółowej należy dokonać analizy negatywnych zjawisk środowiskowych, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Do najważniejszych problemów z punktu widzenia koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych należy zaliczyć:

- mimo poprawy jakości powietrza utrzymujące się stany przekroczeń wskaźników jakości powietrza w okresie grzewczym (patrz Rys. 12. oraz Rys. 13.);
- wciąż dużą liczbę budynków posiadających paleniska zasilane paliwami stałymi;
- koncentrację budynków o niskiej sprawności energetycznej w obrębie centrum miasta, dodatkowo objętych ochroną konserwatorską, co utrudnia ich ocieplenie;
- występowanie obszarów o złym klimacie akustycznym.

Do kluczowych potencjałów z punktu widzenia środowiska należy zaliczyć:

- dostęp, za pomocą komunikacji publicznej, do dużych obszarów leśnych w południowej części miasta;
- parki miejskie na obszarze rewitalizacji;
- rzekę Biała oraz jej dopływy, które mogą być wykorzystane jako elementy systemu terenów zielonych.

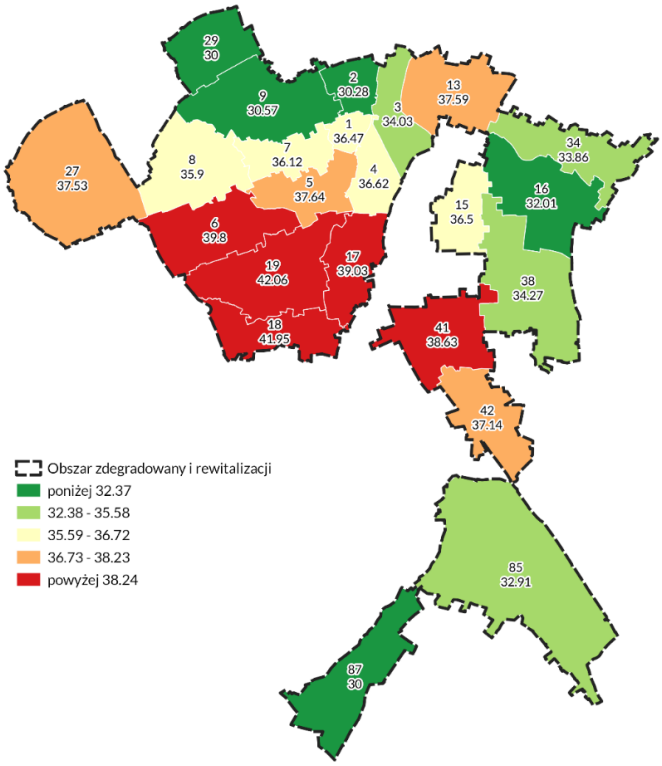

Rys. 12. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 10. Średnia roczna PM10 [μg/m^3]

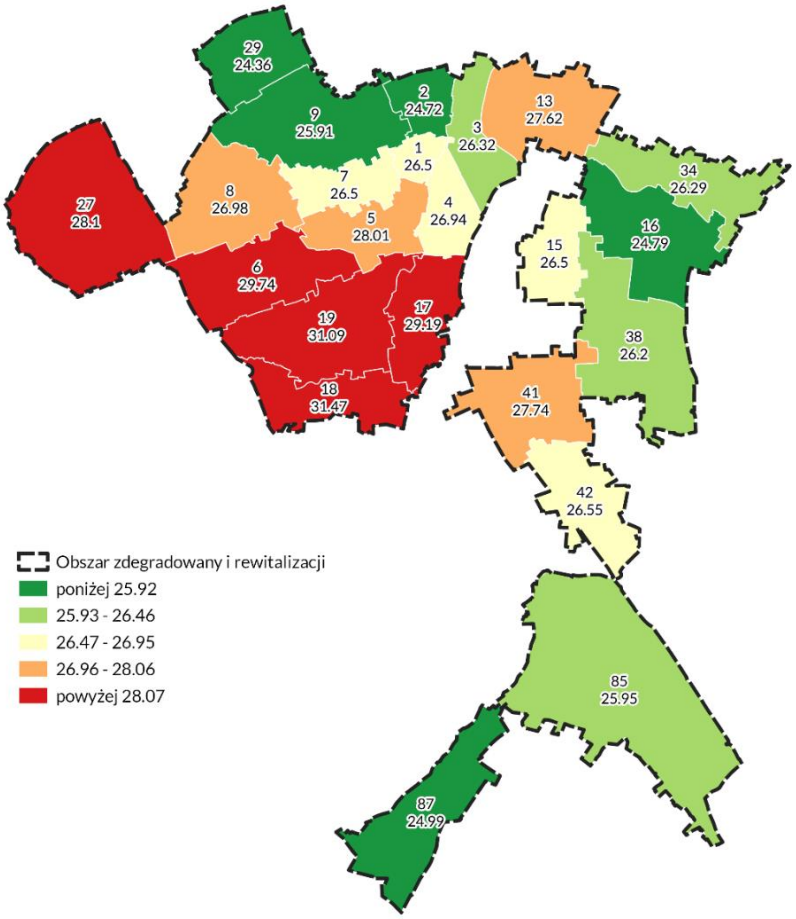

Rys. 13. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 2,5. Średnia roczna PM2,5 [μg/m^3]

POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z MIEJSKIMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku

Uchwalona w dniu 19 maja 2022 r. przez Radę Miejską w Bielsku-Białej Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku (SRBB2030) stanowi najważniejszy dokument określający wizję oraz kierunki rozwojowe miasta w perspektywie nadchodzącej dekady.

Rewitalizacji, rozumianej jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane i skoncentrowane terytorialnie działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, poświęcono w Strategii wiele miejsca. W kontekście niniejszego opracowania szczególną uwagę należy zwrócić na trzy fragmenty SRBB2030 dotyczące rewitalizacji oraz instrumentarium za pomocą, którego zadanie to będzie realizowane w Bielsku-Białej:

Rewitalizacja jako jeden z kluczowych kierunków działania zidentyfikowanych w SRBB2030

W ramach Obszaru „Życie" wskazany został kierunek działania pn. „Kompleksowa rewitalizacja obszarów miejskich", w ramach którego zaplanowano działania polegające na:

- Realizacji zadań związanych z rewitalizacją przestrzeni miejskich, w tym poprzemysłowych, rozumianej jako proces o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym, aktywnie angażujący społeczność lokalną.
- Preferowaniu działań rewitalizacyjnych o kompleksowym (pod względem przedmiotowym i przestrzennym) charakterze, zamiast działań punktowych i jednostkowych.
- Opracowaniu gminnego programu rewitalizacji na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.
- Podjęciu działań mających na celu zwiększenie udziału prywatnych środków finansowych w realizacji zadań z zakresu rewitalizacji.
- Wspieraniu oddolnych inicjatyw mieszkańców w zakresie rewitalizacji.

W SRBB2030 założono zatem kontynuację działań w zakresie rewitalizacji przestrzeni miejskich, których skuteczność zostanie zwiększona poprzez możliwość wykorzystania instrumentów opisanych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Jednocześnie model zarządzania procesami rewitalizacyjnymi w Bielsku-Białej zakłada skierowanie większego wsparcia dla oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz angażowanie w większym zakresie środków prywatnych w działania rewitalizacyjne. Większa uwaga poświęcona zostanie również działaniom ukierunkowanym na ochronę oraz poprawę estetyki przestrzeni miasta. Głównymi instrumentami planowanymi do wykorzystania w tym zakresie mają być: inwentaryzacja obiektów zabytkowych, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz uchwała krajobrazowa.

Wskazanie gminnego programu rewitalizacji jako jednego z dokumentów wykonawczych względem SRBB2030

Strategia realizowana będzie poprzez hierarchiczny oraz spójny pod względem metodycznym pakiet dokumentów (programów i planów) wykonawczych oraz instrumentów wdrożeniowych. Dokumenty te opracowywane będą zarówno w wyniku realizacji przez samorząd miejski obowiązku wynikającego

z przepisów prawa, jak również będą stanowić przejaw jego własnych inicjatyw w zakresie miejskich polityk rozwojowych, ukierunkowanych na pełniejsze wykorzystywanie potencjałów rozwojowych miasta, bądź też skuteczniejsze reagowanie na problemy hamujące jego rozwój. Jednym z dokumentów wykonawczych względem strategii rozwoju miasta jest gminny program rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru strategicznej interwencji – Rewitalizacja

W Strategii wyznaczone zostały terytoria mające szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju Bielska-Białej, dla których przygotowane zostaną specjalne polityki publiczne ukierunkowane na wzmocnienie ich potencjałów lub zniwelowanie barier spowalniających ich rozwój (tzw. obszary strategicznej interwencji – OSI).

Diagnoza przeprowadzona w trakcie prac nad SRBB2030 pokazała, że jednym z zasadniczych celów rozwojowych miasta jest potrzeba kompleksowych działań rewitalizacyjnych służących ożywieniu obszarów zdegradowanych. Przesłankę do podjęcia tego typu działań stanowi również znaczna liczba terenów i obiektów poprzemysłowych wymagających adaptacji do nowych funkcji. Dlatego też w Strategii jako jeden z OSI o znaczeniu lokalnym zidentyfikowane zostały obszary Bielska-Białej wymagające rewitalizacji.

W SRBB2030, w oparciu o wyniki kompleksowej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru, na którym podejmowane będą działania zmierzające do wyprowadzenia go z sytuacji kryzysowej.

Wyżej przytoczone fragmenty Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku reprezentują główne powiązania pomiędzy tym dokumentem a gminnym programem rewitalizacji. Nie oznacza to jednakże, iż na kartach SRBB2030 nie znajdziemy również innych działań, które wyznaczają ramy dla podejmowania przez władze miasta oraz interesariuszy rewitalizacji przedsięwzięć w tym zakresie. W poniższej tabeli przedstawiono kierunki działań opisane w miejskiej strategii rozwoju, które stanowią podstawę dla interwencji w zakresie rewitalizacji, ukierunkowanej na przeciwdziałanie kryzysom w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Tab. 3. Powiązania pomiędzy GPR a Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku

Obszar Strategii	**Kierunek działania**	**Typ negatywnych zjawisk, na które odpowiedź stanowi kierunek działania**					**Kierunki działań GPR**
		Społ.	**Gosp.**	**Środ.**	**Przestrz-funkcj.**	**Tech.**	
	Rozwijanie miejsc aktywności lokalnej w oparciu o sieć domów kultury, jako formy wspierania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców	■					1.4.; 1.5;
	Skuteczne zarządzanie zmianami demograficznymi i migracyjnymi oraz ich konsekwencjami dla rozwoju miasta	■					1.1.
	Stworzenie włączającego systemu usług społecznych	■					1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.5.
	Zwiększenie dostępności i rozwój infrastruktury oraz oferty rekreacyjnej Bielska-Białej				■	■	1.4. ; 3.6.; 4.4.
	Bielsko-Biała kulturalnym centrum Subregionu Południowego województwa śląskiego	■					2.2.
	Poprawa estetyki miasta poprzez racjonalne zarządzanie przestrzenią				■	■	3.1.; 3.4.; 4.4.
	Wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	■					3.2.
	Wspieranie zmian preferencji komunikacyjnych mieszkańców w kierunku bardziej ekologicznych form mobilności				■		3.2.; 3.3.; 3.5.
	Rozwój zintegrowanego, zrównoważonego, zielonego oraz kosztowo efektywnego systemu miejskiej komunikacji zbiorowej				■		3.3.
	Działania na rzecz poprawy jakości powietrza wpływające na jakość życia w mieście oraz stan zdrowia mieszkańców			■			4.1.; 4.2.
	Zwiększenie komfortu akustycznego w mieście			■			3.3.
	Zwiększanie poziomu odporności miasta na zmiany klimatyczne			■			4.3.; 4.4.
	Rozwój wykwalifikowanej kadry jako fundamentu innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki Bielska-Białej	■	■				2.3.; 2.5.
	Innowacyjna, konkurencyjna oraz zielona gospodarka efektywnie wykorzystująca endogeniczne zasoby Bielska-Białej		■				2.1.; 2.4.; 2.5.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji kluczową przesłanką podjęcia działań rewitalizacyjnych jest występowanie na danym obszarze kryzysu o charakterze społecznym przejawiającego się w szczególności koncentracją takich negatywnych zjawisk jak:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- przestępczość,
- wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom edukacji,
- niski poziom kapitału społecznego,
- niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Działania podejmowane przez interesariuszy rewitalizacji, których celem jest wyprowadzenie danego obszaru z sytuacji kryzysowej powinny w pierwszym rzędzie zostać ukierunkowane na wygaszenie kryzysu o charakterze społecznym. Owo wyeksponowanie znaczenia w ramach rewitalizacji interwencji w tym zakresie powoduje, że z perspektywy skuteczności działań podejmowanych na kanwie gminnego programu rewitalizacji szczególnego znaczenia nabierają jego powiazania z celami wyznaczonymi w strategii rozwiązywania problemów społecznych będącej najważniejszym, spośród opracowywanych na poziomie lokalnym, dokumentem ukierunkowanym na przeciwdziałanie kryzysowi w sferze społecznej.

W dniu 18 listopada 2021 r. Rada Miejska w Bielsku-Białej uchwaliła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030 (dalej zwana SRPSBB2030). Zdefiniowana w tym dokumencie wizja, opisująca przyszłą sytuację w sferze społecznej, zakłada, że:

Bielsko-Biała jest miastem zapewniającym warunki umożliwiające podnoszenie jakości życia mieszkańców, w szczególności osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Miasto wspiera aktywność zawodową bielszczan i przeciwdziała negatywnym skutkom bezrobocia. Bielsko-Biała dba o osoby w każdym wieku, między innymi poprzez działania na rzecz poprawy stanu ich zdrowia oraz zabezpieczenia społecznego. Miasto buduje kapitał społeczny wspierając rodziny oraz system pieczy zastępczej.

Podejmowane na podstawie gminnego programu rewitalizacji działania będą przyczyniać się do urzeczywistnienia powyższego stanu poprzez systematyczne wyprowadzanie z sytuacji kryzysowej tej części Bielska-Białej, która została objęta obszarem rewitalizacji. Skuteczność działań podejmowanych w tej części miasta warunkowana jest istotnym poziomem powiązań pomiędzy zapisami SRPSBB2030oraz gminnego programu rewitalizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono cele strategiczne oraz cele operacyjne opisane w SRPSBB2030 , do których nawiązywać będzie interwencja podejmowana na podstawie zapisów gminnego programu rewitalizacji.

Tab. 4. Powiązania pomiędzy GPR a Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ GPR
PODNOSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych	1.1.; 1.4.
	Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami	1.2.; 1.4.
	Zapewnienie wsparcia w celu zmniejszenia wykluczenia społecznego wśród osób dotkniętych bezdomnością	1.3.; 1.4.
	Zmniejszenie wykluczenia społecznego wśród osób dotkniętych ubóstwem	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.5.
TWORZENIE WARUNKÓW DLA POPRAWY STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW	Poprawa warunków funkcjonowania osób przewlekle chorych	1.1.; 1.2.; 1.4.
WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW I PRZECIWDZIAŁANIE NEGATYWNYM SKUTKOM BEZROBOCIA	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia	2.5.
	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-45 lat	
	Wspieranie pracodawców w utrzymaniu zatrudnienia pracowników w wieku powyżej 45 lat oraz w zawodach deficytowych w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	
	Ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom nieaktywnym zawodowo ze względu na opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3	
	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1.3.
ZAPOBIEGANIE NEGATYWNYM ZJAWISKOM SPOŁECZNYM ORAZ ŁAGODZENIE ICH SKUTKÓW	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	1.3.; 1.4.
	Profilaktyka uzależnień behawioralnych oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	1.3.; 1.4.
	Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysu	1.3.; 1.4.; 1.5.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej uchwalone zostało przez Radę Miejską w 2012 r. (uchwała Nr XIX/487/2012 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 29 września 2012 r.). W następnych latach fragmenty Studium podlegały zmianom, co miało miejsce w: 2015 r. (zmiana nr 178) oraz 2016 r. (zmiana nr 162).

W obowiązującym Studium w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Bielska-Białej wyróżnione zostały cztery strefy, które zdefiniowane zostały na podstawie dominujących funkcji oraz przeznaczenia terenów. Są nimi: strefa śródmiejska, strefa mieszkalnictwa, strefa usługowo-wytwórcza oraz strefa środowiska przyrodniczego.

Poszczególne strefy stanowią fragmenty obszaru miasta o dominujących i dopełniających się wzajemnie oraz niekolizyjnych funkcjach, charakteryzujące się podobnymi uwarunkowaniami środowiskowymi i przestrzennymi. Ukształtowanie stref zostało ustalone w oparciu o analizę uwarunkowań związanych z dotychczasowym przeznaczeniem terenów, stanem ładu przestrzennego i wymogami jego ochrony oraz stanem środowiska, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb i możliwości rozwoju miasta (w tym prognoz demograficznych) oraz obowiązującego stanu formalno-prawnego.

W obecnym kształcie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej nie jest spójne z Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. W zakresie rewitalizacji Studium odwołuje się do Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich. Z tego powodu:

- obszar rewitalizacji, o którym mowa w Studium nie jest spójny z obszarem rewitalizacji, dla którego został sporządzony Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030;
- interwencja w zakresie rewitalizacji, o której mowa w Studium nie jest (pomimo występowania pewnych powiązań – patrz Tabela nr 5) w pełni spójna z celami rewitalizacji wyznaczonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030.

Powyższe rozbieżności uzasadniają konieczność zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej.

Tab. 5. Powiązania pomiędzy GPR a Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej

STREFA	CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ OKREŚLONE W STUDIUM (WYBÓR)		KIERUNKI DZIAŁAŃ GPR
ŚRÓDMIEJSKA	**Rozwój funkcji centrotwórczych**	kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych; wysokie walory architektoniczne zabudowy	2.1.; 3.4.; 4.4.
		przekształcenia terenów produkcyjnych; adaptacja obiektów poprzemysłowych dla funkcji usługowych lub mieszkalnych	3.4.
		dopuszczenie funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej; preferowanie funkcji niemieszkalnych w parterach nowych budynków	3.1.; 3.5.
		rewitalizacja osiedli mieszkaniowych (zgodnie z programem rewitalizacji obszarów miejskich)	3.1.
		tworzenie systemu zieleni śródmiejskiej (parki, bulwary, skwery)	4.4.
	Preferencje dla ruchu pieszego i komunikacji zbiorowej	realizacja obiektów usług komunikacji zbiorowej (punkty przesiadkowe)	3.3.
		eliminacja ruchu tranzytowego poprzez dokończenie realizacji systemu obwodnic śródmiejskich i odpowiednią organizację ruchu	3.3.
		ograniczenie dostępności do centrum dla indywidualnej komunikacji kołowej	3.3.
		ograniczenie dostępności do centrum dla indywidualnej komunikacji kołowej	3.3.
		budowa systemu parkingów	3.3.
		stworzenie warunków do uprzywilejowania ruchu pieszego i komunikacji zbiorowej	3.3.; 3.5.
	Ochrona zabytków architektury i urbanistyki (obszary wpisane do rejestru zabytków oraz posiadające wysokie wartości zabytkowe)	uwzględnianie wytycznych konserwatorskich; określanie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w planach miejscowych	3.1.; 3.4.; 3.6.
		kontynuacja rewitalizacji bielskiej starówki i objęcie rewitalizacją starego miasta Białej	
MIESZKALNICTWA	**Poprawa warunków zamieszkania, obsługi**	podnoszenie standardów mieszkaniowych	3.1.
		rozwój usług podstawowych	2.1.; 3.1.

STREFA	CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ OKREŚLONE W STUDIUM (WYBÓR)		KIERUNKI DZIAŁAŃ GPR
	i wypoczynku mieszkańców	utrzymanie, zagospodarowanie i pielęgnowanie terenów zielonych, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej	4.4.
		rewitalizacja osiedli mieszkaniowych (zgodnie z programem rewitalizacji obszarów miejskich)	3.1.
	Rozwój mieszkalnictwa wraz z funkcjami towarzyszącymi	zwiększanie zasobów mieszkaniowych o właściwym standardzie	3.1.
		zapewnienie właściwych standardów obsługi mieszkańców (lokalizacja usług podstawowych)	2.1.; 3.1.; 3.6.
USŁUGOWO-WYTWÓRCZA	**Rozwój usług**	rozwój i budowa dzielnicowych ośrodków koncentracji usług	2.1.
		rozwój i budowa specjalnych ośrodków usługowych (ochrona zdrowia, nauka, centrum targowo-wystawiennicze, kongresowe, wielofunkcyjna hala widowiskowo-sportowa, sala koncertowa)	2.1.
ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	**Ochrona walorów i zasobów oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego:**	stworzenie i ochrona systemu zieleni miasta w oparciu o: • doliny rzek i potoków, w tym dolinę rzeki Białej • formy zieleni urządzonej, w tym zieleń cmentarzy, ogrodów działkowych, parków i zieleńców • powiększenie powierzchni terenów zielonych (różnych form zieleni, zwłaszcza towarzyszących terenom zabudowanym) - szczególnie w obszarze śródmieścia.	4.3.; 4.4.
		eliminacja lub ograniczanie uciążliwości i zagrożeń dla środowiska	3.3.; 4.1.; 4.2.
		informacja publiczna i bezpośrednia edukacja ekologiczna mieszkańców, mająca na celu popularyzację wartości przyrodniczych i konieczności ich ochrony	4.1.; 4.2.
	Rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej bez szkody dla środowiska przyrodniczego	udostępnienie brzegów rzeki Białej i rzeki Wapienicy dla funkcji turystycznorekreacyjnej (stworzenie bulwarów)	2.2.; 3.6.; 4.4.
		rozwój funkcji rekreacyjno-turystycznej (ścieżki piesze, rowerowe, konne, trasy dla narciarstwa zjazdowego, śladowego i biegowego, wyznaczone miejsca do biwakowania itp.)	2.2.; 3.6.; 4.4.

Wizja gminnego programu rewitalizacji – REWITALIZACJA Z LUDŹMI I DLA LUDZI

Zawarta w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 wizja stanowi opis pożądanego stanu obszaru rewitalizacji, który zostanie urzeczywistniony wskutek wspólnych działań podejmowanych przez miejską administrację samorządową oraz interesariuszy rewitalizacji. Sformułowana w partycypacyjnej procedurze wizja stanowi odpowiedź na zidentyfikowane w ramach diagnozy problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji. Jednocześnie działania podejmowane na rzecz jej realizacji ukierunkowane będą na wykorzystanie drzemiących w tej części miasta potencjałów.

Jak pokazują doświadczenia z prac nad Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku oraz nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 skuteczność i sprawność projektowania, a następnie wdrażania miejskich polityk publicznych, warunkowana jest włączeniem w ten proces możliwie najszerszego grona interesariuszy. Dlatego też w Bielsku-Białej wszelkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne wdrażane będą zgodnie z zasadą: „**REWITALIZACJA Z LUDŹMI I DLA LUDZI**", dzięki czemu możliwe będzie urzeczywistnienie wizji, zgodnie z którą w perspektywie 2030 r. obszar rewitalizacji stanie się miejscem:

- **tętniącym życiem społecznym i gospodarczym, czystym, bezpiecznym, eksponującym wartości dziedzictwa kulturowego**, w szczególności w centrum miasta, **aktywizującym i inspirującym mieszkańców** w przystosowanych do tego nowych obiektach, przyciągającym atrakcyjną ofertą kulturalno-oświatową;
- na nowo **budującym wewnętrzne relacje społeczne, zaangażowanie społeczne i wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym** przy udziale licznych i aktywnych organizacji pozarządowych, działających na rzecz społeczności obszaru;
- oferującym **szeroką paletę możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego** dla osób w różnym wieku;
- gdzie dokonano istotnej transformacji środowiska życia mieszkańców poprzez **zwiększenie udziału zieleni**, **znaczące ograniczenie liczby budynków emitujących** szkodliwe substancje do powietrza oraz **podniesie efektywności energetycznej budynków**;
- gdzie **zakładane są nowe firmy**, w obrębie którego sprawdzają się mechanizmy współpracy między przedsiębiorcami a lokalnym samorządem.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji w Bielsku-Białej uszczegółowiona została poprzez cztery cele rewitalizacji, w ramach których wyodrębniono kierunki działania (łącznie 20) reprezentujące typy przedsięwzięć i aktywności, które należy podjąć na rzecz wywołania pozytywnej zmiany w tej części miasta.

CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK.

I. WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ, INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW ORAZ OGRANICZENIE SKALI WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO NA OBSZARZE REWITALIZACJI

1.1. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych

1.2. Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami

1.3. Zapewnienie wsparcia w celu zmniejszenia wykluczenia społecznego wśród osób dotkniętych bezdomnością

1.4. Wspieranie integracyjnych inicjatyw międzysąsiedzkich

1.5. Wspieranie integracji społecznej i zawodowej obcokrajowców

II. WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI

2.1. Wprowadzenie nowych funkcji publicznych w obszarze rewitalizacji

2.2. Wykreowanie nowych, atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów przestrzeni miejskich

2.3. Wspieranie młodych stażem przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej

2.4. Kreowanie warunków współpracy na rzecz aktywizacji lokalnych przedsiębiorców (szczególnie działających w obszarze Śródmieścia) w celu wzmocnienia ich konkurencyjności

2.5. Tworzenie i promowanie miejsc pracy w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu

III. POPRAWA JAKOŚCI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, WZROST FUNKCJONALNOŚCI INFRASTRUKTURY Z ZACHOWANIEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

3.1. Realizacja planu modernizacji i remontów komunalnego zasobu mieszkaniowego

3.2. Poprawa bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

3.3. Działania ukierunkowane na rzecz uspokojenia ruchu w obszarze śródmieścia oraz na terenach mieszkaniowych

3.4. Reorganizacja wybranych przestrzeni publicznych w kierunku ich całorocznego wykorzystania

3.5. Likwidacja barier architektonicznych

3.6. Rozszerzenie oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym dzieci i młodzieży

IV. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

4.1. Termomodernizacja i poprawa estetyki budynków w obszarze rewitalizacji

4.2. Realizacja programu dopłat do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła

4.3. Zwiększenia odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu

4.4. Stworzenie nowych miejsc rekreacji oraz rekompozycja istniejących terenów zieleni

WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY W PROCES TWORZENIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W toku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 uruchomiono szereg inicjatyw, których celem było urzeczywistnienie idei partycypacyjnego przygotowania polityk publicznych. Szeroko rozumiani interesariusze rewitalizacji zostali włączeni w przygotowania programu począwszy od etapu diagnostycznego, tak aby ich zaangażowanie w ten proces nie zostało ograniczone wyłącznie do informowania ich o przebiegu prac, czy też konsultowania z nimi wypracowanych przez miejską administrację rozwiązań, lecz polegało na współtworzeniu interwencji publicznej, której skutkiem ma być wyprowadzenie z kryzysu obszaru rewitalizacji Bielska-Białej.

Uspołecznienie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 sięga czasów prac nad najważniejszym dokumentem strategicznym opracowywanym przez samorząd miejski, tj. Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku. Jak wskazano w rozdziale zatytułowanym „Powiązania gminnego programu rewitalizacji z miejskim dokumentami strategicznymi", w SRBB2030 rewitalizacja określona została jako jedno z kluczowych zadań miasta, zdelimitowane zostały: obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji (którym nadano status OSI), ale również określone zostały priorytetowe kierunki działań (zwłaszcza w obszarach „Życie", „Ludzie", „Środowisko" oraz „Ekonomia"), które wyznaczyły ramy dla interwencji opisanej w niniejszym programie. Co istotne, SRBB2030 opracowana została w trybie współprojektowania, w którym od etapu diagnostycznego, poprzez formułowanie celów strategicznych w pełni zaangażowani byli mieszkańcy Bielska-Białej, którzy mogli wyrazić swoje postulaty (w tym te dotyczące rewitalizacji) zarówno w trakcie warsztatów, spotkań konsultacyjnych, ankiet, wywiadów, jak i tradycyjnych konsultacji.

Partycypacyjny model przygotowania polityk publicznych, który sprawdził się w toku prac nad strategią rozwoju miasta, został ponownie wykorzystany przy okazji prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Wśród zasadniczych jego wyróżników (cech) wskazać należy:

- włączenie w prace nad programem możliwie jak najszerszego kręgu partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji;
- stworzenie warunków dających wyżej wymienionym podmiotom możliwość udziału w pracach nad programem od najwcześniejszych etapów;
- wykorzystanie zróżnicowanych form partycypacji wykraczających poza tradycyjne formy wyrażania opinii i zgłaszania uwag;
- transparentność wyrażającą się w bieżącym informowaniu interesariuszy o przebiegu prac nad programem.

Pierwszy etap uspołecznienia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 obejmował **konsultacje projektów następujących uchwał**:

- uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bielska-Białej;
- uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Bielska-Białej.

W okresie od 14 czerwca 2022 r. do 20 lipca 2022 r. wszyscy zainteresowani mogli wypowiedzieć się na temat zakresu przedmiotowego powyższych projektów uchwał poprzez:

- udział w otwartym spotkaniu z interesariuszami (14 czerwca 2022 r.);
- uczestnictwo w otwartej dla interesariuszy debacie z udziałem ekspertów ds. rewitalizacji (15 czerwca 2022 r.);
- zgłoszenie ustnych uwag do projektów uchwał;
- zgłoszenie uwag do projektów uchwał w formie elektronicznej lub papierowej.

Jednocześnie o trwających konsultacjach poinformowano przedstawicieli Rad Osiedli, a także rady społeczne przy Prezydencie Miasta Bielska-Białej, tj.: Radę Gospodarczą, Radę Sportu, Radę ds. Ekologii i Zieleni, Radę Działalności Pożytku Publicznego, Radę Seniorów oraz Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Bielska-Białej.

Rys. 14. Informacja o konsultacjach projektów uchwał Rady Miejskiej opublikowana na stronie UM w Bielsku-Białej

Realizując postulat partycypacyjnego modelu prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 podjęto decyzję o powołaniu **Komitetu Rewitalizacji** jeszcze przed uchwaleniem programu przez Radę Miejską. W tym celu ogłoszony został nabór na członków Komitetu, który trwał

w okresie od 15 września do 10 października 2022 r. Termin ten został wydłużony do 17 października 2022 r. Komitet Rewitalizacji został powołany przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dniu 21 listopada 2022 r.

Komitet Rewitalizacji jest kluczowym instrumentem zapewniającym skuteczny udział interesariuszy w procesie przygotowania, wdrażania, monitorowania i oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Zgodnie z uchwałą Nr XLVII/1092/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Bielska-Białej do zadań Komitetu należy:

- wspieranie działań Prezydenta Miasta w obszarze działań związanych z rewitalizacją Miasta Bielska-Białej;
- pełnienie funkcji forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy;
- pełnienie funkcji opiniodawczo-doradczej Prezydenta Miasta w sprawach dotyczących opracowania, wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielska-Białej do roku 2030 i oceny przebiegu procesu rewitalizacji;
- wyrażanie opinii i stanowisk oraz podejmowanie inicjatyw i rekomendowanie rozwiązań w sprawach dotyczących prowadzenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Miasta Bielska-Białej i jego oceny, w tym opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielska-Białej do 2030 roku.

Stanowiska, opinie, propozycje inicjatyw lub rekomendacje Komitetu przyjmowane są zwykłą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu Komitetu, w których bierze udział co najmniej połowa jego składu. Każdy z członków Komitetu ma prawo do złożenia odrębnego zdania od przyjętego stanowiska, opinii, inicjatywy czy rekomendacji Komitetu.

Komitet Rewitalizacji reprezentuje wszystkich interesariuszy, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, a w jego skład wchodzą powoływani na 4-letnią kadencję przedstawiciele sektorów:

- społecznego, obejmującego między innymi przedstawicieli: mieszkańców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych, prywatnych właścicieli budynków i lokali mieszkalnych, użytkowników wieczystych nieruchomości (co najmniej 3 przedstawicieli);
- gospodarczego, obejmującego między innymi przedstawicieli: przedsiębiorców działających na obszarze rewitalizacji lub zatrudniających osoby z obszaru rewitalizacji, właścicieli terenów inwestycyjnych na obszarze rewitalizacji (co najmniej 2 przedstawicieli);
- publicznego, obejmującego między innymi przedstawicieli: administracji publicznej, uczelni wyższych (co najmniej 2 przedstawicieli).

Inauguracyjne posiedzenie Komitetu odbyło się 9 stycznia 2023 r. W jego trakcie omówiono m.in. podstawowe zagadnienia dotyczące rewitalizacji miasta oraz kluczowe potencjały i problemy zidentyfikowane w dokumencie zatytułowanym Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji. Ponadto członkowie Komitetu poproszeni zostali o dokonanie priorytetyzacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji w Bielsku-Białej. W tym celu przygotowana została specjalna ankieta za pomocą, której dokonano wartościowania problemów rewitalizacyjnych w sferach społecznej, gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej oraz środowiskowej.

Podsumowanie wyników ankiety przedstawiono poniżej.

Tab. 6. Najważniejsze problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji

Problem	Liczba wskazań	Znaczenie	Znaczenie uśrednione	% wskazań	% znaczenie
Starzenie demograficzne populacji zamieszkującej obszar	13	95	7,3	5,6%	6,0%
Rosnący problem bezdomności i alkoholizmu, szczególnie widoczny w centrum miasta	10	80	8,0	4,3%	5,1%
Zdecydowanie niewystarczający dostęp do opieki psychologicznej i psychiatrycznej, szczególnie jeśli chodzi o dzieci	10	81	8,1	4,3%	5,1%
Liczne bariery przestrzenne i architektoniczne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami przemieszczanie się po mieście (w poziomie i pionie), w tym brak wind w budynkach wielorodzinnych (do 4 kondygnacji)	10	69	6,9	4,3%	4,4%
Dekapitalizacja substancji mieszkaniowej, włącznie z pojawianiem się pustostanów	9	56	6,2	3,9%	3,5%

Tab. 7. Najważniejsze problemy gospodarcze występujące na obszarze rewitalizacji

Problem	Liczba wskazań	Znaczenie	Znaczenie uśrednione	% wskazań	% znaczenie
Widoczny w centrum problem bezdomności i alkoholizmu, ograniczający poczucie bezpieczeństwa i zniechęcający do spędzania w czasu wolnego w centrum miasta	13	92	7,1	12%	13%
Brak systemowego rozwiązania parkowania w centrum	12	89	7,4	11%	13%
W związku z inflacją i kryzysem energetycznym zagrożone funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw, szczególnie z branży gastronomicznej, usługowej i handlowej, których znaczna część zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji; ryzyko znaczących redukcji zatrudnienia i likwidacji części firm, a co za tym idzie – wzrostu bezrobocia	10	74	7,4	9%	11%
Silna konkurencja dla małych działalności gospodarczych w centrum miasta ze strony galerii handlowych; w efekcie spadek liczby małych firm handlowo-usługowych i coraz większa liczba pustych lokali w centrum (obszary koncentracji pustostanów lokali użytkowych, np. przy ul. 11 Listopada)	10	77	7,7	9%	11%
Niska jakość przestrzeni miejskiej, niesprzyjająca przyciąganiu nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, nowi mieszkańcy)	10	60	6,0	9%	9%

Tab. 8. Najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne występujące na obszarze rewitalizacji

Problem	Liczba wskazań	Znaczenie	Znaczenie uśrednione	% wskazań	% znaczenie
Duży deficyt zieleni urządzonej w granicach obszaru rewitalizacji, szczególnie w centrum miasta	15	111	7,4	14%	14%
Brak spójnej sieci dróg rowerowych	11	81	7,4	10%	10%
Dominacja ruchu samochodowego w centrum miasta, który wypycha z tej części miasta pieszych i rowerzystów; duża liczba ulic o małej funkcjonalności z punktu widzenia pieszego (np. brak chodników, jednostronne chodniki, wąskie chodniki); niewielka, w stosunku do potrzeb liczba obszarów centrum miasta z ruchem uspokojonym; brak strefy tempo 30 lub innego rozwiązania preferującego ruch pieszy w centrum miasta	10	75	7,5	9%	9%
Duże zatłoczenie ulic Partyzantów, Zamkowej i 3 Maja w godzinach szczytu (pełniących funkcje ulic tranzytowych)	10	73	7,3	9%	9%
Brak lokalnych regulacji prawnych, które umożliwiłyby władzom samorządowym skuteczne opanowanie chaosu reklamowego	9	66	7,3	8%	8%

Tab. 9. Najważniejsze problemy techniczne występujące na obszarze rewitalizacji

Problem	Liczba wskazań	Znaczenie	Znaczenie uśrednione	% wskazań	% znaczenia
Potrzeby remontowe zasobu komunalnego znacznie większe od możliwości finansowych gminy: duża liczba budynków komunalnych wymagających generalnego remontu (97), z których ponad połowa zlokalizowana jest w jednostkach urbanistycznych nr 16, 13, 11 oraz 9; zły stan komunalnych budynków gospodarczych oraz użytkowych (stan 84,62% budynków gospodarczych oraz 80,61% budynków użytkowych określono jako w najlepszym przypadku dopuszczający)	16	118	7,4	14%	15%
Wciąż duży odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (44% licząc osoby oddające popiół, 26% według nie w pełni wypełnionej CEEB)	11	90	8,2	10%	11%
Zły stan techniczny wielu dróg i chodników (24% dróg zlokalizowanych w obszarze wymaga pilnego remontu)	9	52	5,8	8%	7%
Wpisanie dużej części budynków do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, co dodatkowo utrudnia podejmowanie działań remontowych i rewaloryzacyjnych (wyższe koszty, dłuższe procedury)	8	55	6,9	7%	7%
Duża koncentracja budynków o niedostatecznym, dopuszczającym lub dostatecznym stanie technicznym w centrum miasta	8	53	6,6	7%	7%

Tab. 10. Najważniejsze problemy środowiskowe występujące na obszarze rewitalizacji

Problem	Liczba wskazań	Znaczenie	Znaczenie uśrednione	% wskazań	% znaczenie
Mimo poprawy jakości powietrza utrzymujące się stany przekroczeń wskaźników jakości powietrza w okresie grzewczym	6	43	7,2	30%	32%
Wciąż duża liczba budynków posiadających paleniska zasilane paliwami stałymi	7	46	6,6	35%	34%
Koncentracja budynków o niskiej sprawności energetycznej w obrębie centrum miasta, dodatkowo objętych ochroną konserwatorską, co utrudnia ich ocieplenie	5	31	6,2	25%	23%
Występowanie obszarów o złym klimacie akustycznym	2	16	8,0	10%	12%

Kluczowym wydarzeniem o charakterze partycypacyjnym był trwający od 29 września do 6 października 2022 r. **„Tydzień z rewitalizacją w Bielsku-Białej”** obejmujący serię warsztatów adresowanych do interesariuszy rewitalizacji. W ramach wydarzenia zorganizowano trzy otwarte spotkania dla wszystkich interesariuszy oraz pięć spotkań dedykowanych środowiskom: przedsiębiorców, młodzieży, kultury i sztuki, seniorów i organizacji pozarządowych, w których aktywny udział wzięły 83 osoby.

Uczestnicy warsztatów mieli okazję do wyrażenia swoich opinii o problemach dostrzeganych w obszarze rewitalizacji, jak również możliwość przedstawienia pomysłów dotyczących sposobów ich przezwyciężania, czy też określenia pożądanej wizji obszaru rewitalizacji. Wnioski, postulaty, uwagi i rekomendacje sformułowane w trakcie spotkań stanowiły niezwykle cenny wkład w prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030, dlatego też znaczna ich część znalazła swoje odzwierciedlenie w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji, a następnie w zapisach samego programu.

Rys. 15. Informacja o wydarzeniach w ramach „Tygodnia rewitalizacji w Bielsku-Białej"

W celu skutecznej koordynacji prac nad przygotowaniem programu prowadzonych w ramach miejskiej administracji samorządowej powołano Zespół ds. opracowania GPR. W dniu 9 lutego 2023 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej odbyło się posiedzenie ww. Zespołu, którego przedmiotem była dyskusja nad propozycjami przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W spotkaniu udział wzięły 34 osoby.

Interesariuszom rewitalizacji stworzona została **możliwość zgłaszania przedsięwzięć, które stanowić będą odpowiedź na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji**. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych trwał od 3 marca do 4 kwietnia 2023 r. W jego trakcie realizowane były działania ukierunkowane na wsparcie interesariuszy w zakresie przygotowania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na:

- organizację w dniu 28 marca 2023 r. szkolenia pt. Pisanie i zarządzanie projektem w obszarze rewitalizacji, którego adresatami były organizacje pozarządowe. Warsztat został zainicjowany przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej i miał na celu wsparcie interesariuszy (w szczególności przedstawicieli społeczności lokalnej) w procesie planowania działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji zjawisk kryzysowych oraz logiki projektowej. Warsztat był okazją do spotkania przedstawicieli trzech sektorów, którzy mogli wymienić nie tylko swoje

spostrzeżenia w obszarze wyzwań rewitalizacyjnych w mieście, ale także omówić swoje pomysły na ożywienie obszaru rewitalizacji i skonsultować je między sobą. Ponadto w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele: 10 podmiotów ekonomii społecznej, a także 3 przedsiębiorców;

- możliwość indywidualnych konsultacji z pracownikami Wydziału Strategii i Rozwoju Gospodarczego, z której skorzystała zdecydowana większość interesariuszy, którzy ostatecznie zgłosili propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W trakcie naboru zgłoszonych zostało 98 propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wszystkie przedsięwzięcia zgłoszone w naborze poddano ocenie przeprowadzanej przez Komisję Oceniającą, w skład której, obok przedstawicieli merytorycznych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, weszli członkowie Prezydium Komitetu Rewitalizacji. Dwa projekty zostały odrzucone ze względu na niespełnienie kryteriów formalnych. Pozostałe propozycje przedsięwzięć oceniane były pod względem merytorycznym na podstawie kryteriów odnoszących się do:

- stopnia oddziaływania na rozwiązanie lub ograniczenie problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji;
- stopnia realności wdrożenia, w tym zwłaszcza prawdopodobieństwa osiągnięcia deklarowanych rezultatów;
- zintegrowanego charakteru, rozumianego jako stopień, w jakim realizacja przedsięwzięcia wpływa nie tylko na rozwiązanie lub ograniczenie problemów społecznych, ale również pozostałych problemów (tj. gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych) występujących na obszarze rewitalizacji;
- zaangażowania wkładu własnego pozostającego w dyspozycji podmiotu zgłaszającego przedsięwzięcie w jego realizację;
- partnerskiego charakteru, rozumianego jako realizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego we współpracy z partnerami publicznymi, gospodarczymi lub społecznymi;
- przyczyniania się do zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W konsekwencji przeprowadzonej procedury Komisja Oceniająca rekomendowała do ujęcia w GPR 96 przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po dokonaniu oceny jeden projektodawca na własną prośbę wycofał się z realizacji zgłoszonego w naborze i pozytywnie ocenionego projektu.

Wszystkie przedstawione powyżej działania były prowadzone w sposób **transparentny**, co dodatkowo zwiększało możliwości interesariuszy w zakresie pełnego zaangażowania się w proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Informacje o kolejnych wydarzeniach ogłaszane były z odpowiednim wyprzedzeniem, co pozwalało wszystkim zainteresowanym na zarezerwowanie czasu na udział w spotkaniu, zapoznanie się z niezbędnymi materiałami oraz przygotowanie się do merytorycznej dyskusji. W celu dotarcia do możliwe jak najszersze grupy interesariuszy informacje o kolejnych wydarzeniach ogłaszane były za pośrednictwem zróżnicowanych kanałów komunikacji obejmujących w szczególności: stronę internetową Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (zakładka Mieszkaniec – Rewitalizacja miasta), Biuletyn Informacji Publicznej, media społecznościowe oraz tradycyjne media lokalne (prasa, radio). Część materiałów informacyjnych dystrybuowana była przez pracowników Wydziału Strategii i Rozwoju Gospodarczego. Dotyczy to w szczególności rozpowszechniania informacji związanych z „Tygodniem z rewitalizacją w Bielsku-Białej", gdzie pracownicy Wydziału indywidualnie zapraszali przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze od Białej do Bielskiej Starówki roznosząc ulotki informacyjne. W kilku lokalach na tym obszarze przedsiębiorcy w witrynach zamieścili plakat informacyjny o planowanych spotkaniach.

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Rozwinięciem i operacjonalizacją celów i kierunków działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 są przewidziane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W ramach działań przeznaczonych do realizacji w programie znalazło się 95 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Specyfika procesów rewitalizacyjnych sprawia, że również niewielkie (pod względem kosztów i skali oddziaływania) przedsięwzięcia zgłaszane przez mieszkańców i organizacje pozarządowe (a nie wyłącznie duże infrastrukturalne projekty) są ważne dla końcowego efektu rewitalizacyjnego. Służyć one będą bowiem budowie kapitału społecznego, wzmacnianiu zaufania i potwierdzeniu możliwości wpływu mieszkańców na proces rewitalizacji, co wynika wprost z zapisów Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku, w której zaplanowano działania ukierunkowane na wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców w zakresie rewitalizacji.

Należy również pamiętać, iż problemy obszaru rewitalizacji wynikają z trwającego wiele lat nawarstwiania się różnych negatywnych zjawisk, a ich rewitalizacja jest procesem długofalowym. W związku z tym, nawet jeśli w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych sytuacja w jakimś zakresie się poprawi, aby uzyskać długofalowy efekt należy kontynuować rozpoczęte działania, tak aby utrwalić pozytywne zmiany i dać szansę na efekt kuli śnieżnej.

Poniżej znajduje się zestawienie wszystkich pozytywnie ocenionych podstawowych projektów rewitalizacyjnych, które zostało opracowane na podstawie złożonych przez projektodawców Formularzy projektowych.

Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz ze sposobem ich wskazania jest zgodna z wymogiem art. 36 ust. 8 pkt. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027, co pozwala uznać GPR za Strategię IIT.

# 1		
Nazwa przedsięwzięcia	**Pralnia kreatywności**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Wydział Kultury i Promocji, Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej**	
Partnerzy	Częściowo planowana jest realizacja projektu we współpracy z partnerem społecznym lub podmiotem gospodarczym, który zostanie wybierany w trybie konkursowym	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przebudowa i modernizacja budynków przy ul. 11 Listopada 61, 63, 63a, 63c oraz ich adaptacja w celu utworzenia miejsca aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców jednej z najbardziej zdegradowanych części Śródmieścia Bielska-Białej. Zrewitalizowane obiekty zyskają nową funkcję społeczno-kulturalno-aktywizacyjną. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: • kompleksowy remont konserwatorski budynków, • dostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • wyposażenie i dostosowanie budynku do pełnienia nowych funkcji.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekty będą dostosowane do poruszania się dla osób ze szczególnymi potrzebami (windy, pochylnie, oznakowanie dla osób niedowidzących). Ponadto przestrzeń będzie zaprojektowana w stonowanych barwach tak by była przyjazna dla ludzi z autyzmem oraz wpływała uspakajająco i relaksacyjnie dla ludzi z zaburzeniami lękowymi czy depresją. Dostosowanie w zakresie przestrzeni akustycznej – tak by była ona przyjazna dla odwiedzających i wyciszała, a nie amplifikowała poziom hałasu. Strona internetowa będzie zaprojektowana i prowadzona według najwyższych standardów dostępności. W programie kina będą projekcje filmów z audiodeskrypcją i napisami dla niedosłyszących lub niesłyszących. W przestrzeni będą dostępne sale z pętlami indukcyjnymi dla słabosłyszących.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zrewitalizowanych budynków - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa stanu technicznego nieruchomości, - wzrost dostępu do obiektów kulturalnych dla mieszkańców obszaru - wzrost integracji społecznej mieszkańców okolicy, - zwiększenie oferty spędzania wolnego - 30 000 osób rocznie - wzrost poziomu satysfakcji z życia, - poprawa jakości powietrza w centrum miasta.	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Bielsko-Biała, ul. 11 Listopada 61, 63, 63a, 63c nr działki, 4311/2, 4311/4, 4314, 6023	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**45 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 2	
Nazwa przedsięwzięcia	**Taras z widokiem (na kulturę)**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator Galeria Bielska BWA**
Partnerzy	Fundacja Galerii Bielskiej Fundacja Kalejdoskop
CZĘŚĆ A – DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest modernizacja budynku Galerii Bielskiej BWA w zakresie przekształcenia płaskiego dachu Galerii Bielskiej BWA w taras użytkowy w celu stworzenia miejsca integracji i włączenia wykluczonych grup odbiorców z obszaru rewitalizacji do uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta i korzystania z przyjaznej, dostępnej dla wszystkich przestrzeni miejskiej. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. Wzmocnienie istniejących fundamentów. 2. Likwidacja kondygnacji pośredniej – obniżenie istniejącej posadzki w celu uzyskania dostępności do windy. 3. Realizacja zespołu toalet. 4. Nadbudowa istniejącej klatki schodowej. 5. Wykonanie szybu windowego łączącego wszystkie kondygnacje. 6. Zmiana sposobu użytkowania istniejącego stropodachu – realizacja tarasu użytkowego. 7. Zapewnienie ewakuacji z poziomu projektowanego tarasu użytkowego. 8. Poprawa izolacyjności termicznej ścian zewnętrznych, stropodachu i stolarki okiennej. 9. Wykonanie stalowej pergoli stanowiącej konstrukcję wsporczą dla zieleni. 10. Usytuowanie w obrębie tarasu zadaszonego podestu / sceny oraz ekranu. 11. Renowacja estetyczna istniejących elewacji budynku. 12. Rewitalizacja placu od strony ul. Mickiewicza. 13. Modernizacja systemu wentylacji mechanicznej. 14. Modernizacja systemu klimatyzacji i ogrzewania. 15. Likwidacja barier architektonicznych.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.5.; 3.6.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W działaniach infrastrukturalnych zapewniona zostanie dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba zrewitalizowanych budynków - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście	- poprawa stanu technicznego budynku - wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości przestrzeni publicznej dostępnej dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru

wyznaczonych celów	- przyciąganie nowych użytkowników miasta - poprawa jakości środowiska, w tym powietrza	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Bielsko-Biała, ul. 3 Maja 11, 11a – działka nr 33/6	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**9 050 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	**2026**
CZĘŚĆ B – DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE **INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU**		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie nowej oferty kulturalno-edukacyjnej, planowanej do realizacji w trakcie projektu „Taras z widokiem (na kulturę)" i kontynuowany po jego zakończeniu skierowanej do młodzieży i seniorów. Działania społeczne planowane w ramach projektu: - prowadzenie warsztatów, kół zainteresowań, wymiany książek i multimediów, plenerowego kina letniego, silent disco - organizowanie wydarzeń kulturalnych dla młodzieży, która po lekcjach, będzie mogła poszerzać swoją wiedzę i umiejętności, spędzać czas z rówieśnikami korzystając z czytelni, gier planszowych - organizowanie wystaw czasowych i stałej ekspozycji - prowadzenie kawiarni - organizowanie różnorodnych form wydarzeń wieczornych i weekendowych (m.in. kino letnie, koncerty, „(Nocne) dachowanie", wydarzenia festiwali artystycznych)	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.5.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	– rekrutacja prowadzona w sposób otwarty, niedyskryminujący bez względu na stopień niepełnosprawności, płci, pochodzenia czy też innych czynników potencjalnie wpływających na wykluczenie społeczne, – sposób organizacji wsparcia dostosowany do potrzeb uczestniczących osób z niepełnosprawnościami, – materiały szkoleniowe przygotowane w sposób dostępny i udostępniane w wersji elektronicznej zgodnie ze standardem cyfrowym, – osoby z niepełnosprawnością i/lub osoby towarzyszące otrzymają informacje na temat potencjalnych sytuacji awaryjnych, informacja ta będzie przekazana w sposób dostępny.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych/warsztatów - liczba uczestników wydarzeń kulturalnych/warsztatów	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzbogacenie oferty czasu wolnego w centrum miasta adresowanej do jego mieszkańców. - integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji - rozwój przedsiębiorczości	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Bielsko-Biała, ul. 3 Maja 11, 11a – działka nr 33/6	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	**200 000 PLN**	

(brutto)		
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2026	2027

# 3		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Ogrody Sułkowskich**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przywrócenie mieszkańcom niezagospodarowanego zieleńca, a tym samym poprawa jakości zamieszkiwanego terenu przeciwdziałając zjawisku miejskiej wyspy ciepła na tym obszarze. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. poprawa stanu nawierzchni, utwardzenie przedeptów - poprawa warunków pieszych, 2. wprowadzenie roślinności runa i podszytu w celu stworzenia warunków dla życia drobnych zwierząt, dosadzenie rodzimych krzewów owocujących, 3. usytuowanie ławek i koszy na śmieci.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.;	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Poprawa przebiegu ścieżek poprawi układ komunikacyjny i sprawi, że będzie bardziej czytelny oraz przystępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - 1234 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia, likwidacja miejskiej wyspy ciepła - wzrost integracji społecznej	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**300 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 4		
Nazwa przedsięwzięcia	**Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Plac Żwirki i Wigury**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych terenu, który jest aktualnie zdegradowanym placem miejskim. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja chodników z wymianą na nawierzchnie przepuszczalne, 2. poprawa układu placu, 3. wprowadzenie roślinności (bylin i krzewów) w celu zwiększenia bioróżnorodności, 4. usunięcie dzikiego parkingu od strony ul. Partyzantów, 5. poprawa układu ścieżek, 6. zbudowanie pochylni dla osób niepełnosprawnych, 7. likwidacja dawnego szaletu miejskiego.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne. Poprawa przebiegu ścieżek poprawi układ komunikacyjny i sprawi, że będzie bardziej czytelny oraz przystępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów wypoczynku - 4078 m ^{2}	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji - likwidacja barier architektonicznych - zmniejszenie ruchu samochodowego - poprawa jakości powietrza	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	1167, 216/8, 1105, 1100, 214/4, 214/5, 216/2, 1470, 212, 213, 1464, 235/5, 1096, 1097, 1137/2, 1137/1 – obręb ewidencyjny 0006 Żywieckie Przedmieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 5		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Lipnicka Ogrodowa**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przywrócenie mieszkańcom niezagospodarowanego terenu, który jest placem po dawnym parkingu, a tym samym poprawa jakości zamieszkiwanego terenu przeciwdziałając zjawisku miejskiej wyspy ciepła na tym obszarze. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja części utwardzonej placu, 2. usunięcie i wywóz nawierzchni, wraz z zastąpieniem ziemią wierzchnią, 3. założenie rabaty, posadzenie roślinności.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów biologicznie czynnych - 543 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - likwidacja miejskiej wyspy ciepła	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	5318/9, 5318/10, 4558/5, 4558/7, 4176/13, 4176/4 – obręb ewidencyjny 0032 Lipnik	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**200 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 6		
Nazwa przedsięwzięcia	**Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Pollaka**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych terenu, który jest aktualnie zdegradowanym skwerem, pełniącego funkcję „dzikiego parkingu", a tym samym poprawa jakości zamieszkiwanego terenu. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja „dzikiego" parkingu z ciągu komunikacyjnego, 2. usunięcie oraz wywóz nawierzchni utwardzonej, 3. nawiezienie ziemi wierzchniej i założenie trawnika, 4. odtworzenie historycznego wyglądu placu i poprawa komunikacji, 5. zakomponowanie ścieżek spacerowych, ustawienie ławek i koszy na śmieci.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Usunięcie samochodów spowoduje likwidację barykad na szlaku komunikacyjnym. Powstanie ścieżek poprawi układ komunikacyjny i sprawi, że będzie bardziej czytelny oraz przystępny dla osób niewidomych.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - 2350 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia, - wzrost ilości terenów biologicznie czynnych - wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	126/1 – obręb ewidencyjny 0056 Dolne Przedmieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**700 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 7		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie – Skwer Wyspiańskiego / Piastowska**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przywrócenie mieszkańcom zdegradowanego skweru miejskiego, a tym samym poprawa jakości zamieszkiwanego terenu przeciwdziałając występowaniu zjawiska miejskiej wyspy ciepła na tym obszarze. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. wymiana nawierzchni chodnika na przepuszczalną, 2. wprowadzenie roślinności runa i podszytu w celu zwiększenia bioróżnorodności, 3. ustawienie ławek i koszy na śmieci.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Powstanie ścieżek poprawi układ komunikacyjny i sprawi, że będzie bardziej czytelny oraz przystępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - 2474 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - wzrost integracji społecznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	765/18 – obręb ewidencyjny 0004 Górne Przedmieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**700 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 8		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przywrócenie mieszkańcom zdegradowanego, nieużytkowanego terenu, a tym samym poprawa jakości zamieszkiwanego obszaru. Działania mają na celu przeciwdziałać występowaniu zjawiska miejskiej wyspy ciepła na tym obszarze. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja części utwardzonej, 2. usunięcie i wywóz nawierzchni wraz z zastąpieniem ziemią wierzchnią i założeniem rabat, 3. posadzenie drzew zacieniających wiaty autobusowe, 4. retencja wody z dachu wiat przystaniowych, 5. posadzenie drzew i krzewów, 6. ustawienie ławek, koszy na śmieci, 7. usunięcie dzikich parkingów w okolicy ciągów pieszych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.4.; 3.3.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - 1538 m ^{2} - powierzchnia terenów biologicznie czynnych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - poprawa jakości środowiska - wzrost integracji społecznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	1538, 938/4, 265/1, 252/21, 938/1, 938/2, 966/9, 938/4, 1500, 1540, 1230, 273/8, 938/10, 965, 273/8, 273/13, 238/10, 1039, 1040, 1037, 300/10, 1040, 1041– obręb ewidencyjny 0006 Żywieckie Przemieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**700 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 9		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielony Przystanek Befaszczot**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	**-**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przywrócenie mieszkańcom zdegradowanego terenu, będącego miejscem noclegu bezdomnych oraz miejscem spożywania alkoholu. W wyniku realizacji działań nastąpi poprawa bezpieczeństwa i jakości zamieszkiwanego obszaru. Ponadto zwiększenie ilości terenów zielonych i wprowadzenie roślinności ma na celu przeciwdziałać występowaniu zjawiska miejskiej wyspy ciepła na tym obszarze. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja części utwardzonej placu, usunięcie zakrzaczeń, 2. usunięcie i wywóz nawierzchni wraz z zastąpieniem ziemią wierzchnią i założeniem rabaty, 3. posadzenie drzew i krzewów zacieniających wiatę autobusową, retencja wody z dachu wiaty, 4. Ustawienie ławek, koszy na śmieci, 5. Usunięcie dzikich parkingów w okolicy ciągów pieszych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Poprawa układu komunikacyjnego sprawi, że będzie bardziej czytelny oraz przystępny dla osób starszych i niepełnosprawnych.	
Wskaźniki rezultatu	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - 349 m^2 - powierzchnia terenów biologicznie czynnych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji - wzrost integracji społecznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	104/5 – obręb ewidencyjny 0005 Biała Miasto	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**300 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 10		
Nazwa przedsięwzięcia	**Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Żywieckie Przedmieście**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych terenu, który jest aktualnie zdegradowanym skwerem, pełniącego funkcję „dzikiego parkingu", a tym samym poprawa jakości przestrzeni publicznej. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. likwidacja „dzikiego" parkingu, 2. usunięcie oraz wywóz nawierzchni utwardzonej, nawiezienie ziemi wierzchniej i założenie trawnika, 3. odgrodzenie uniemożliwiające wjazd samochodów na teren zrekultywowany, 4. zakomponowanie ścieżek spacerowych, ustawienie ławek i koszy na śmieci.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Usunięcie samochodów spowoduje likwidację barykad na szlaku komunikacyjnym. Zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia terenów zieleni - 428 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	1052/2, 3175, 1051/1, 3177, 1051/2, 1051/3, 1054/3, 1055/8, 2753/6 – obręb ewidencyjny 0009 Kamienica	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**300 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 11		
Nazwa przedsięwzięcia	**Poprawa dostępności – przebudowa ciągu pieszego pomiędzy ul. Ks. Stanisława Stojałowskiego a Parkiem za Ratuszem**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Inwestycji**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest modernizacja zaniedbanej części obszaru, poprawa dostępności dla mieszkańców i turystów do Parku zlokalizowanego w ścisłym centrum miasta. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. modernizacja muru i pieszego dojścia wzdłuż rzeki Białej, pomiędzy Parkiem za Ratuszem a ul. ks. Stanisława Stojałowskiego, 2. modernizacja oświetlenia, 3. zastosowanie rozwiązań w zakresie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.2.; 3.4.; 3.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne. Ciąg pieszy będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszaru poddana działaniom rewitalizacyjnym	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - likwidacja barier architektonicznych	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	rejon ul. ks. Stanisława Stojałowskiego, wzdłuż rzeki Biała 246101_1.0005.357/19, 246101_1.0005.409/4	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 12	
Nazwa przedsięwzięcia	**Lepsze miejsce do nauki – modernizacja obiektów oświaty objętych ochroną konserwatorską**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Inwestycji**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa warunków kształcenia uczniów szkół zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, a także poprawa jakości przestrzeni miejskiej i środowiska dzięki modernizacji następujących Szkół: 1. Zespołu Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych 2. Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej 3. Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego 4. Szkół Podstawowych nr 3 i 39. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: 1. roboty budowlane polegające na konserwatorskiej modernizacji ścian i dachu budynków, 2. częściowa termomodernizacja, 3. wymiana stolarki i instalacji wewnętrznych, 4. dostosowanie do przepisów w zakresie ppoż. i dostosowanie obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.2.; 4.1.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W miarę możliwości (ochrona konserwatorska) zastosowanie rozwiązań zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba placówek szkolnych poddanych działaniom rewitalizacyjnym
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości przestrzeni publicznej - dbałość o dziedzictwo historyczno-kulturowe - zmniejszenie energochłonności budynków - poprawa jakości środowiska - zwiększenie dostępu do oferty edukacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami - poprawa warunków kształcenia dla ponad 2970 uczniów
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Ad.1 246101_1.0056.126/2 ul. Juliusza Słowackiego 24, Ad.2 246101_1.0006.545/16 ul. Józefa Lompy 7, Ad.3 246101_1.0082.81/1, 246101_1.0082.81/2 ul. Bohaterów Warszawy 20, Ad.4 246101_1.0006.1487 ul. Kamienickiej 11a, Ad.5 246101_1.0004.780/28 ul. Antoniego Osuchowskiego 8.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**23 000 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2024 **Rok zakończenia**: 2030

# 13		
Nazwa przedsięwzięcia	**Poprawa jakości przestrzeni przedszkolnej – termomodernizacja obiektów przedszkolnych objętych gminną ewidencją zabytków**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Inwestycji**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie ma na celu poprawę warunków kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym poprzez remont infrastruktury dwóch obiektów przedszkolnych zlokalizowanych w budynkach objętych gminną ewidencją zabytków, tj.: 1. Przedszkolu nr 29 przy ul. Artura Grottgera 8 2. Przedszkolu nr 10 przy ul. Akademii Umiejętności 36. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: • roboty budowlane polegające na dociepleniu ścian oraz stropodachów, • wymiana instalacji wewnętrznych w tym grzewczych, • częściowa wymiana stolarki, • dostosowanie do zabezpieczeń ppoż. oraz zastosowanie rozwiązań zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W miarę możliwości (ochrona konserwatorska) zastosowanie rozwiązań zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba placówek przedszkolnych poddanych działaniom rewitalizacyjnym	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości przestrzeni publicznej - dbałość o dziedzictwo historyczno-kulturowe - zmniejszenie energochłonności budynków - poprawa jakości środowiska - zwiększenie dostępu do oferty przedszkolnej dla osób ze szczególnymi potrzebami - poprawa warunków kształcenia dla ponad 100 dzieci	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Ad.1. 246101_1.0004.127/9, 246101_1.0004.127/11 ul. Artura Grottgera 8 Ad.2. 246101_1.0032.214/41 ul. Akademii Umiejętności 36	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 14	
Nazwa przedsięwzięcia	**Międzypokoleniowe Centrum Kultury, Informacji i Edukacji**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Książnica Beskidzka**
Partnerzy	-
CZĘŚĆ A – DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie miejsca aktywizacji społeczności lokalnej w formie Międzypokoleniowego Centrum Kultury, Informacji i Edukacji w budynku Książnicy Beskidzkiej dzięki jej modernizacji i zwiększeniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Działania infrastrukturalne planowane w ramach projektu: • modernizacja budynku głównego Książnicy Beskidzkiej obejmująca m.in. termomodernizację elewacji • modernizacja toalet z utworzeniem toalety dla osób niepełnosprawnych.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.4.; 3.6.; 4.1.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Modernizacja toalet dla osób odwiedzających instytucję wraz z utworzeniem toalety dla osób niepełnosprawnych umożliwi korzystanie z nich przez wszystkie zainteresowane osoby.
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana działaniom rewitalizacyjnym - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost jakości przestrzeni publicznej dla mieszkańców, - zmniejszenie energochłonności budynku - zwiększenie dostępności budynku dla mieszkańców ze szczególnymi potrzebami - poprawa jakości powietrza
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka nr 31/3, ul. Juliusza Słowackiego 17a, Bielsko-Biała
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**900 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia** / **Rok zakończenia**
	2024 / 2030
CZĘŚĆ B – DZIAŁANIA SPOŁECZNE	

INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Działania społeczne planowane w ramach projektu: Celem projektu jest organizacja w zmodernizowanym budynku różnorodnych, cyklicznych działań kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji kulturalnych osób z terenu rewitalizacji oraz integracji i aktywizacji lokalnej społeczności w różnych grupach wiekowych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.4.; 3.6.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Organizowane szkolenia, spotkania i inne formy aktywizacji będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dobór osób prowadzony będzie w sposób otwarty i niedyskryminujący, materiały i prowadzone wydarzenia będą dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami w ramach ich potrzeb.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zorganizowanych warsztatów/spotkań - liczba uczestników korzystających z oferty kulturalno-edukacyjnej	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- podniesienie kompetencji uczestników warsztatów/szkoleń - wzrost dostępu do oferty kulturalnej dla mieszkańców - wzrost integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka nr 31/3, ul. Juliusza Słowackiego 17a, Bielsko-Biała	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**420 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 15	
Nazwa przedsięwzięcia	**„Objazdowy pociąg kulturalny z przystankami: Dom Kultury Włókniarzy, Dom Kultury w Olszówce, Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz, Klub Nauczyciela". Aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i wykluczonych z terenu rewitalizacji.**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej, Dom Kultury w Olszówce, Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz, Klub Nauczyciela, Dom Kultury Włókniarzy**
Partnerzy	Stowarzyszenie Akademia Seniora
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie oferty kulturalnej w formie stacjonarnej i wyjazdowej dla różnych grup wiekowych mieszkańców obszaru rewitalizacji, marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajęcia te będą wpływać na rozwój zainteresowań artystycznych osób wykluczonych z terenu rewitalizacji. Poprzez dostęp do komputera i internetu zwiększony zostanie zasób kompetencji społecznych oraz zmniejszy się ich zagrożenie cyberwykluczeniem. Działania społeczne planowane w ramach projektu przez DK Włókniarzy: • stacjonarne spotkania tematyczne przeznaczone dla grup zainteresowanych wybranymi zagadnieniami społecznymi / z lekarzami o różnych specjalizacjach, prawnikami, etc./, oraz zajęcia o charakterze artystycznym, rekreacyjnym, integracyjnym, szkoleniowym, • wyjazdowe prezentacje repertuaru w postaci: koncertów, przedstawień, warsztatów artystycznych, tzw. „Wędrująca Galeria bielskich artystów". • sąsiadówki – spotkania integracyjne w gronie rówieśników, połączone z programem artystycznym: koncertami, spektaklami teatralnymi lub tanecznymi.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek Domu Kultury im. Wiktorii Kubisz (ul. Juliusza Słowackiego 17) dostosowany jest architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba zorganizowanych warsztatów/spotkań/zajęć - liczba uczestników korzystających z oferty kulturalno-edukacyjnej
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost integracji społecznej osób z terenu rewitalizacji - zwiększenie kompetencji kulturowych i społeczne uczestników zajęć. - zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych (w tym także wykluczeniu cyfrowemu), - zwiększenie dostępności oferty kulturalnej MDK, - zwiększenie dostępu do nowych technologii informatycznych,
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	1386,1387 Dom Kultury Włókniarzy ul. 1 Maja 12 408/9 Dom Kultury w Olszówce ul. Olszówka 20D 1078 Dom Kultury im. W. Kubisz ul. Juliusza Słowackiego 17 301 Klub Nauczyciela ul. Wzgórze 11

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**117 400 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 16		
Nazwa przedsięwzięcia	**Wspólnie uratujemy zabytki**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Konserwator Zabytków**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa i ochrona dziedzictwa kulturowego - budynków będących własnością prywatną (zlokalizowanych w szczególności wzdłuż ul. 11 Listopada oraz przy pl. Wojska Polskiego) a przez to zwiększenie zasobu mieszkaniowego i poprawa warunków mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji, a także zwiększenie dostępności lokali usługowych co wpłynie na rozwój przedsiębiorczości na tym terenie. Przedsięwzięcie będzie polegało na: • udzielaniu w formie dotacji celowej środków właścicielom prywatnym obiektów zabytkowych na remonty konserwatorskie, prace konserwatorskie, badania konserwatorskie, dokumentacje, • wnioskowaniu o wpisanie do rejestru zabytków najcenniejszych obiektów pod względem posiadanych walorów zabytkowych z obszaru objętego rewitalizacją w celu ich zabezpieczenia i zapewnienia im należytej ochrony konserwatorskiej obejmującej także wnętrza tych budynków, • udzielaniu wsparcia doradczego w zakresie procedury pozyskania środków z budżetu miasta na dotacje celowe na remonty konserwatorskie, prace konserwatorskie, badania konserwatorskie, dokumentacje, • udzielaniu wsparcia doradczego w zakresie procedury administracyjnej przy pozyskiwaniu pozwoleń konserwatorskich.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przygotowywanie informacji na stronę internetową zapewniającej dostępność cyfrową dla osób niedowidzących lub słabowidzących. Dodatkowe premiowanie wprowadzania zasad uniwersalnego projektowania poprzez stosowanie rozwiązań architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba udzielonych dotacji /doradztwa dla właściciele prywatnych kamienic - liczba odrestaurowanych prywatnych budynków zabytkowych - liczba wpisów do rejestru zabytków	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawę stanu technicznego budynków - zmniejszenie liczby pustostanów - zwiększenie dostępności do mieszkań - zwiększenie ochrony dziedzictwa kulturowego - poprawa jakości przestrzeni miejskiej oraz jakości życia mieszkańców - zwiększenie atrakcyjności tego obszaru dla celów turystycznych, kulturotwórczych	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Priorytetem są obiekty wzdłuż ulicy 11 Listopada oraz remontowanego obecnie pl. Wojska Polskiego i pl. Wolności.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**16 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 17		
Nazwa przedsięwzięcia	**Utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	Spółdzielnia Socjalna "Synergia"	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie miejsca Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami, w którym świadczone będzie wsparcie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ma to na celu włączenie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym do życia społeczności lokalnej. Działania społeczne planowane w ramach projektu: • utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami, • działania związane z zaspokojeniem potrzeb społecznych osób, które z powodu niepełnosprawności wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, • wsparcie doradcze i szkoleniowe dla asystentów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.2.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	- zapewnienie Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami (dorośli, dzieci), - transport pojazdami dostosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych, wyposażonych w schodołaz, - przygotowanie podstrony internetowej projektu zapewniającej dostępność cyfrową utworzonej na stronie MOPS.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej – 102, - liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług – 1, - liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1. - liczba osób korzystających z usługi asystenta osobistego osób niepełnosprawnych -100 - liczba osób korzystających z indywidualnego transportu typu door to door, - 100 - liczba osób korzystających z usługi asystenta „na godzinę”- 200 - liczba osób korzystających z indywidualnego doradztwa - 102 - liczba osób uczestniczących w szkoleniu dla asystentów osobistych osób niepełnosprawnych - 102	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie możliwości wychodzenia poza miejsce zamieszkania oraz spotykania się z innymi osobami - wzrost integracji społecznej - zwiększenie bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnościami - wzrost kompetencji asystentów osoby niepełnosprawnej - zapewnienie uczestnikom pomocy w codziennym funkcjonowaniu.	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Miejskie Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej, ul. Wzgórze 14	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Osoby niepełnosprawne z poza obszaru rewitalizacyjnego będą mogły skorzystać z usług asystenta, lecz po wyczerpaniu zapotrzebowania na tego typu usługę spośród osób z terenu rewitalizacyjnego. Wtedy osoby te będą kwalifikowane do projektu z listy rezerwowej.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2026

# 18	
Nazwa przedsięwzięcia	**Zintegrowany system wsparcia osób bezdomnych na terenach rewitalizowanych w Bielsku-Białej**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej**
Partnerzy	Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta, Spółdzielnia Socjalna "Synergia", Stowarzyszenie "Teatr Grodzki", Fundacja "Być razem" z Cieszyna
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest wsparcie osób bezdomnych i przeciwdziałanie zjawisku bezdomności czy też łagodzenie problemu bezdomności na terenie rewitalizowanym. Działania społeczne planowane w ramach projektu: • powołanie Interdyscyplinarnego Zespołu Rozwiązywania Problemu Bezdomności, którego celem będzie wypracowanie wspólnego zakresu działań łagodzących i rozwiązujących problem bezdomności, • opracowanie dla każdej grupy bezdomnych odpowiedniego programu wychodzenia z bezdomności, gdzie stosowane będą różnorodne narzędzia wsparcia i interwencji w zależności od etapu, w którym znajduje się osoba bezdomna, • reintegracja społeczno-zawodową (np. w formie KIS i CIS), • wspieranie tworzenia i funkcjonowania mieszkań dla potrzebujących takiego wsparcia, • prowadzenie warsztatów zawodowych, • rozwijanie kompetencji kadr świadczących usługi na rzecz osób bezdomnych, • przeprowadzenie kampanii społecznej, której celem będzie przekonanie mieszkańców i turystów, że dając pieniądze żebrzącym nie rozwiązuje ich problemu, a datek zwiększa zjawisko żebractwa.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.3.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	- dostępność będzie zapewniona dla osób ze szczególnymi potrzebami, - przygotowanie podstrony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową - dostępu do usługi tłumacza dla osób niesłyszących, niedosłyszących,
Prognozowane rezultaty	- liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 25, - liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu – 5, - liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 25, - liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 15,
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- ograniczenie problemu bezdomności na obszarze rewitalizacyjnym - zwiększenie umiejętności samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu społecznym - wyjście z bezdomności
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Schronisko dla Bezdomnych, ul. Stefanki 7, KIS (MCUS), ul. Wzgórze 14

Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Noclegownia, ul. Krakowska 2a (lokalizacja znajduje się w bliskim sąsiedztwie obszarów rewitalizowanych, brak tego typu placówki w obszarze rewitalizacji, lokalizacja jest bardzo dobrze skomunikowana).	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**700 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 19		
Nazwa przedsięwzięcia	**Przenikanie Miasta**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej**	
Partnerzy	**-**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest aktywizacja społeczności lokalnej poprzez prowadzenie działań kulturalno-edukacyjnych realizowanych w oparciu o debatę społeczną na temat tożsamości kulturowej miasta i ważnych dla jego mieszkańców miejsc i wartości. Projekt ma na celu pokazanie jak można łączyć i budować kulturę więzi mieszkańców Bielska-Białej. Działania prowadzone będą w przestrzeni Punktu 11 a także plenerowo. Działania planowane w ramach projektu będą polegać na: 1. realizacji cyklu warsztatów i wydarzeń artystycznych włączających i rozwijających umiejętności twórcze i kompetencje kulturowe mieszkańców rewitalizowanych dzielnic miasta i budujących lokalny kapitał społeczny, 2. prowadzeniu warsztatów dla młodzieży – słowa, ruchu, obrazu, 3. prowadzeniu działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, 4. udostępnieniu miejsca spotkań dla społeczności lokalnej.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zostanie zapewniona dostępność do planowanych działań dla osób ze szczególnymi potrzebami (architektoniczna oraz informacyjna, cyfrowa)	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób biorących udział w warsztatach artystycznych - liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych (debata) - liczba uczestników wystawy wideoart,	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie aktywności kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji - podniesienie poczucia wartości mieszkańców, zwiększenia wiary we własne siły i zmobilizowania do rozwoju - wzrost integracji międzypokoleniowej mieszkańców (osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem z pozostałymi, żyjącymi w dostatku mieszkańcami) - zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej, identyfikacji mieszkańców rewitalizowanych dzielnic z „małą ojczyzną".	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Punkt 11, ul. 11 Listopada 24, Plac Wojska Polskiego	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej – treningi taneczne grup warsztatów ruchu ze względu na odpowiednią infrastrukturę., które znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie strefy rewitalizowanej. Pomimo znajdowania się poza strefą rewitalizowaną oferta będzie kierowana przede wszystkim w pierwszej kolejności do mieszkańców stref rewitalizowanych.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**800 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 20	
Nazwa przedsięwzięcia	**Sieć mieszkań chronionych na obszarach objętych rewitalizacją w Bielsku-Białej**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest prowadzenie działań na rzecz zwiększenia dostępności do mieszkalnictwa chronionego, w tym wspomaganego i treningowego dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez utworzenie 3 mieszkań tego typu na obszarach objętych rewitalizacją w Bielsku-Białej. Interwencja nastawiona będzie na tworzenie miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych i chronionych, aby zapobiegać umieszczaniu osób w instytucjach oraz wspierać proces usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych. Działania planowane w ramach projektu: • pozyskiwanie mieszkań, w tym wynajem mieszkań od spółdzielni mieszkaniowych, osób prywatnych, itp. w celu utworzenia 3 mieszkań i nadania im statusu mieszkań wspomaganych bądź treningowych. • modernizacja, adaptacja, zakup niezbędnego wyposażenia • zapewnienie usług wspierających pobyt i aktywność osób w nich przebywających (np. usługi opiekuna mieszkania, terapeuty, pracownika socjalnego, asystenta osoby niepełnosprawnej, usługi opiekuńcze, itp.).
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zapewnienie dostępności architektonicznej w mieszkaniach finansowanej ze środków EFS + w ramach cross financingu
Prognozowane rezultaty	- liczb utworzonych chronionych (wspomaganych lub treningowych) - 3 - liczba osób, którym osobom zostanie przydzielone mieszkanie chronione - 10 - liczba osób korzystających z usług opiekuna mieszkania -10 - liczba osób zostanie objętych wsparciem terapeutycznym - 10 - liczba osób zostanie objętych wsparciem pracownika socjalnego - 10 - liczba osób zostanie objętych usługami asystenta osoby niepełnosprawnej - 10 - liczba osób objętych usługami opiekuńczymi - 10, - liczba osób objętych teleopieką -10.
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- umożliwienie uczestnikom projektu samodzielnego i niezależnego funkcjonowania w społeczności lokalnej, - poprawa jakości życia oraz stanu psychicznego i fizycznego - zwiększenie mobilności uczestników - wzrost integracji społeczności lokalnej - zapobieganie wykluczeniu społecznemu - zmniejszenie zapotrzebowania na instytucjonalną formę opieki.

Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	- wzrost jakości zamieszkiwania - poprawa stanu technicznego zasobu mieszkaniowego.	
	Cały obszar objęty rewitalizacją.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 500 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2027	2028

# 21		
Nazwa przedsięwzięcia	**Prowadzenie Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych na terenach rewitalizowanych**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest wsparcie seniorów poprzez prowadzenie 4 Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych (OWOS) zlokalizowanych w obszarze rewitalizowanym, których celem jest aktywizowanie seniorów poprzez świadczenie dla nich usług społecznych. Działania społeczne planowane w ramach projektu: • świadczenie usług edukacyjnych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych, manualnych, zapewnienie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego oraz socjalnego • aktywizowanie Seniorów do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego, rozpoznawanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań, talentów i pasji Seniorów, tworzenie ruchu samopomocy wśród osób starszych; organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej, • organizowanie działań profilaktycznych tj. warsztaty edukacyjne • organizowanie zajęć z aktywności fizycznej • zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych poprzez organizowanie uroczystości, spotkań oraz umożliwianie uczestnictwa w imprezach kulturalnych i wycieczkach; • aktywizowanie społeczne Seniorów poprzez poznawanie zasobów społeczności lokalnej celem usamodzielniania Seniorów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i pozbawione są barier architektonicznych. Dostępność cyfrowa podstrony internetowej MOPS (zakładka dotycząca OWOS).	
Prognozowane rezultaty	- liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług – 4, - liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej - 110	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- aktywizacja osób starszych - podniesienie aktywności w różnych dziedzinach życia, zapobieganie osamotnieniu, wykluczeniu i izolacji osób starszych; wzrost wiedzy i umiejętności, - wzrost uczestnictwa Seniorów w wydarzeniach kulturalnych oraz zaangażowania w życie społeczności lokalnej, - wzrost aktywności fizycznej osób starszych, wzrost sprawności manualnej, intelektualnej i fizycznej osób starszych	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Klub Seniora „SIXT Wam" ul. Adama Mickiewicza 24 – Osiedle Śródmieście Bielsko (4); Klub Senior+ ul. Jesionowa 13 - Osiedle Kopernika (27); Klub Senior+ ul. Jutrzenki 20 – Osiedle Złote Łany (38); Dzienny Dom Senior+ ul. Partyzantów 62 – Osiedle Bielsko Południe (19).	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2025

# 22		
Nazwa przedsięwzięcia	**Budowa ścieżki rowerowej i chodnika w ramach zadania pn.: „Rozbudowa odcinka ul. Władysława Broniewskiego i ul. Juliana Tuwima w Bielsku-Białej”**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie ilości ścieżek rowerowych na obszarze rewitalizacji, które stanowić będą alternatywę dla ruchu samochodowego i wpłyną na zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców tego obszaru. Ma również na celu wpłynąć na poprawę jakości środowiska. Działania planowane w ramach projektu będą polegały na: • budowie ścieżki rowerowej w kierunku osiedli Złote Łany i Mariana Langiewicza, • przebudowie chodnika po wschodniej stronie ulicy w taki sposób, aby powstał zieleniec umożliwiający nasadzenie zieleni wysokiej - drzew. • budowie dwukierunkowej ścieżki rowerowej po południowej stronie ul. Juliana Tuwima do ul. Żywieckiej z zachowaniem parkingu dla samochodów osobowych na wysokości elektrociepłowni Tauron.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.2.; 3.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna.	
Prognozowane rezultaty	- długość nowej ścieżki rowerowej - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana przebudowie	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie mobilności mieszkańców, - stworzenie bardziej dogodnego połączenia osiedli mieszkaniowych (w tym jednego z najbardziej zaludnionego osiedla Złote Łany) z centrum Miasta - zwiększenie integracji społecznej osób z obszaru rewitalizacji - zmiana nawyków komunikacyjnych (rower jako główny środek lokomocji)	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Lokalizacja w jednostce urbanistycznej nr 15, 38. ul. Władysława Broniewskiego od ul. PCK do ul. Juliana Tuwima (etap I). ul. Juliana Tuwima od ul. Władysława Broniewskiego do ul. Joachima Lelewela (etap I) ul. Juliana Tuwima od ul. Joachima Lelewela do ul. Urodzajnej (etap II).	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Lokalizacja częściowo poza obszarem rewitalizacji. Budowa drogi rowerowej swój początek ma wzdłuż granicy obszaru jednostki urbanistycznej nr 15 i jest kontynuowana przez teren jednostki urbanistycznej nr 38 i dalej poza obszar rewitalizacji w kierunku osiedli mieszkaniowych. Tylko realizacja całości zakresu może przyczynić się do osiągnięcia pożądanych rezultatów i ograniczenia niekorzystnych zjawisk wskazanych w diagnozie.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**22 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2029

# 23		
Nazwa przedsięwzięcia	**Bezpieczne miasto w obszarach rewitalizacji**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej, Straż Miejska w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie ma na celu tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Miasta Bielska-Białej. Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności: • doświetlenie istniejących przejść dla pieszych w obszarze rewitalizacji; • cykl działań informacyjno-edukacyjnych nt. właściwych postaw w ruchu drogowym prowadzonych na rzecz osób w obszarze rewitalizacji ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z wykorzystaniem miasteczek ruchu drogowego; • działania prewencyjne na obszarze rewitalizacji poprzez działania edukacyjne (prelekcje, pogadanki, dni otwarte).	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.2.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Doświetlenie przejść dla pieszych. Dostosowanie przejść dla pieszych do potrzeb osób niewidomych (wyposażenie w nawierzchnie fakturowe - kostki integracyjne). Podejmowane działania prewencyjne oraz informacyjno-edukacyjne będą skierowane do wszystkich mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych - liczba uczestników działań edukacyjno-informacyjnych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji, - wykształcenie właściwych zachowań i kompetencji w zakresie prawidłowego poruszania się po drogach publicznych,	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	prof. dr. Mieczysława Michałowicza/Aleksandrowicka; Długa/ Bystrzańska; Leszczyńska w posesji nr 13 w latach kolejnych: w oparciu o opinie KMP w Bielsku-Białej, wnioski Rad Osiedla, Komisji ds. BRD. Lokalizacja warsztatów: Rady Osiedli, placówki szkolne i przedszkolne, do których uczęszczają osoby z obszarów rewitalizacji, miasteczka ruchu drogowego, Straż Miejska.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Lokalizacja warsztatów: Straż Miejska - Rady Osiedli, placówki szkolne i przedszkolne do których uczęszczają osoby z obszarów rewitalizacji, miasteczka ruchu drogowego, Straż Miejska.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 150 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 24		
Nazwa przedsięwzięcia	**Likwidacja barier architektonicznych na obszarze rewitalizacji w Bielsku-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie dostępności obszaru rewitalizacji dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez likwidację barier architektonicznych. Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności:: • przeprowadzenie szkolenia z zakresu zwiększania dostępności infrastruktury drogowej dla osób niepełnosprawnych (w tym z ograniczoną mobilnością, niewidomych i niedowidzących, niesłyszących itd.); • wykonanie audytu barier architektonicznych w wybranej do pilotażu jednostce urbanistycznej w obszarze rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem rejonu obiektów użyteczności publicznej; • (po przeprowadzeniu audytu) wytypowanie lokalizacji w obszarze rewitalizacji, w którym usunięte zostaną bariery np.: uzupełnienie odcinków chodników, miejscowe poszerzenia cząstkowy remont chodników, budowa pochylni, montaż elementów naprowadzających dla osób niewidomych i niedowidzących, dostosowanie peronów przystankowych, usuwanie przeszkód na ciągach komunikacyjnych itp.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.2.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na usunięcie barier architektonicznych uniemożliwiających poruszanie osób z ograniczoną mobilnością.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana audytowi dostępności - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie mobilności osób z ograniczeniami ruchowymi, w tym osób starszych oraz osób niepełnosprawnych. - zwiększenie możliwość integracji ze społecznością lokalną np. poprzez ułatwienia w poruszaniu się do obiektów kulturalnych, integracyjnych zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji.	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Usunięcie barier architektonicznych na ciągach komunikacyjnych w zarządzie Miejskiego Zarządu Dróg w Bielsku-Białej, w wybranej jednostce urbanistycznej. Wybór konkretnego obszaru wdrożenia audytu uzależnione będzie od planowanego do przeprowadzenia audytu barier architektonicznych i konsultacji z jednostką szkoleniową, w tym osobami niepełnosprawnymi. Wybór dokonany zostanie m.in.: w oparciu o gęstość zaludnienia danej jednostki urbanistycznej oraz liczbę wykrytych barier architektonicznych.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 25		
Nazwa przedsięwzięcia	**Zagospodarowanie placu przy ul. Głębokiej w Bielsku-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie ilości i poprawa jakości miejsc spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji, która wpłynie na aktywizację społeczności lokalnej i poprawę jakości życia mieszkańców. Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności: • stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej na placu przy ul. Głębokiej, na którym obecnie umieszczone są wyłącznie ławki oraz zieleniec z niską roślinnością, • montaż w centralnej części placu rzeźby - postaci z bajki Studia Filmów Rysunkowych z Bielska-Białej oraz urządzenie zabawowe (grające płytki), • nasadzenia zarówno zieleni niskiej (trawy ozdobne i krzewy) oraz wysokiej, pergola oraz „drzewo" z mocowanymi budkami lęgowymi dla ptaków, • montaż małej architektury: ławki, huśtawki i stoły szachowe.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.4.; 3.6.; 4.3.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Teren będzie całkowicie dostępny architektonicznie dla osób niepełnosprawnych i z ograniczoną mobilnością.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszaru poddana działaniom rewitalizacyjnym - powierzchnia nasadzeń drzew i krzewów ~ 225 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji, - niwelowanie deficytu zieleni urządzonej, - stworzenie miejsca do odpoczynku i spędzania wolnego czasu przez mieszkańców - wzrost integracji społecznej mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Bielsko-Biała, ul. Głęboka/ Konfederatów Barskich Nieruchomości o numerach: 947/3 obręb Biała Miasto.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 200 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 26	
Nazwa przedsięwzięcia	**Utworzenie woonerf'u w ciągu ul. 1 Maja w Bielsku-Białej w ramach zadania pn.: „Przebudowa ul. 1 Maja w Bielsku-Białej"**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała** **Realizator: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest przekształcenie drogi w woonerf, uspokojenie ruchu w tym obszarze, a tym samym udostępnienie mieszkańcom miejsca aktywności lokalnej. Celem jest także poprawa wizerunku przestrzeni publicznej, a dzięki wprowadzeniu nowej funkcji rozwój przedsiębiorczości w pobliskich lokalach usługowych. Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności: • zaaranżowanie drogi w formie woonerfu na odcinku - utworzona zostanie alejka miejska bez tradycyjnego podziału przestrzeni między jezdnię i chodniki z elementami małej architektury ul. 1 Maja (od ul. Zamkowej do ul. Powstańców Śląskich) z lokalizacją; • przebudowę ul. 1 Maja (od ul. Powstańców Śląskich do ul. PCK) powstaną miejsca możliwe do zaaranżowania jako letnie ogródki gastronomiczne częściowo miejsca parkingowe, • nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej. • montaż zbiorników zbierających wody opadowe, • przebudowę infrastruktury podziemnej, w tym oświetlenia, • posadowienie kolejnej postaci związanej z bielskim Studiem Filmów Rysunkowych i/ lub zabytkowego tramwaju.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.1.; 3.3.; 3.6.; 4.3.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Teren będzie całkowicie dostępny architektonicznie dla osób niepełnosprawnych i z ograniczoną mobilnością.
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia ciągu komunikacyjnym poddana działaniom rewitalizacyjnym - powierzchnia przeznaczona pod działalność ogródków gastronomicznych - liczba postaci bajkowych zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- uspokojenie ruchu na o długości - 0,34 km. - rozwój mikro i małej przedsiębiorczości - zwiększenie strefy odpoczynku dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. - poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - wzrost integracji społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	W formie woonerf'u - w pasie drogowym ul. 1 Maja na odcinku od ul. Zamkowej (od rejonu budynku Poczty Polskiej do ul. Powstańców Śląskich (do rejonu budynku nr 16a). W „tradycyjnej" formie (podziale uczestników ruchu) – w pasie drogowym ul. 1 Maja na odcinku od ul. Powstańców Śląskich (rejon budynku nr 16a) do ul. PCK (do rejonu budynku nr 34).
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**8 000 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2024 **Rok zakończenia**: 2025

# 27		
Nazwa przedsięwzięcia	**Likwidacja bariery architektonicznej w ciągu ul. Złotych Kłosów w Bielsku-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała -realizator: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie dostępności do obszaru rewitalizacji dzięki likwidacji bariery architektonicznej w postaci schodów oraz zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu użytkowania poprzez budowę chodnika, modernizację oświetlenia czy poprawę układu komunikacyjnego. Planowany zakres rzeczowy projektu: • likwidacja schodów, • budowa chodnika, • montaż balustrady z poręczami dedykowanymi dla osób niepełnosprawnych ruchowo, • przebudowa oświetlenia znajdujące się obecnie w istniejącym chodniku, • przebudowa zjazdu na osiedle mieszkaniowe.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.2.; 3.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na usunięcie bariery w postaci schodów, szczególnie trudnych do pokonania przez osoby starsze i z ograniczoną mobilnością oraz rodziców z wózkami dziecięcymi.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia poddana działaniom rewitalizacyjnym - liczba usuniętych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie mobilności osób z ograniczeniami ruchowymi, w tym osób starszych. - zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji, - wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Lokalizacja w jednostce urbanistycznej nr 38, ul. Złotych Kłosów. Nieruchomości o numerach: 6812/9, 6812/11, 504/35, 455/309, 383/5, 382/31, 382/29, 5205/17, 5205/16, 382/41, 383/4, 290/93 obręb Lipnik	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Lokalizacja częściowo poza obszarem rewitalizacji. Likwidacja bariery architektonicznej swój początek ma na obszarze rewitalizacji i jest kontynuowana w kierunku kościoła i kolejnego osiedla mieszkaniowego. Tylko realizacja całości zakresu może przyczynić się do osiągnięcia pożądanych rezultatów i ograniczenia niekorzystnych zjawisk wskazanych w diagnozie.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 100 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2023

# 28		
Nazwa przedsięwzięcia	**Założenie ogrodu wertykalnego w Bielsku-Białej w ramach zadania inwestycyjnego „Modernizacja parkingu kubaturowego przy BCK”**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej, Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie ilości zieleni urządzonej dzięki wykonaniu ogrodu wertykalnego (zielonej ściany). Ma to na celu pokazanie i zachęcenie mieszkańców do stosowania tego typu rozwiązań, np. na podwórkach wewnętrznych. Realizacja projektu obejmuje: • wykonanie konstrukcji wsporczych wraz z systemem nawodnienia oraz nasadzeniu roślin pnących (łącznie ok. 200 sadzonek) i tabliczek gatunkowych wzdłuż wszystkich elewacji obiektu parkingowego. • założenie na elewacji parkingu kubaturowego ogrodu wertykalnego (zielonej ściany), • wyznaczenie (pilotażowo) miejsca postojowego dla rowerów wraz z montażem dedykowanych stojaków, • przeprowadzenie warsztatów z mieszkańcami, w tym z mieszkańcami obszaru rewitalizacji na temat aranżacji i doboru gatunkowego dla ogrodów wertykalnych, w tym zachęcenie społeczeństwa do zakładania prywatnych „zielonych ścian”.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia ogrodu wertykalnego - zielonej ściany ~ 552 m^2 - liczba miejsc postojowych dla rowerów – 6 szt. - liczba uczestników warsztatów – 40 os.	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości przestrzeni publicznej - ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła, - poprawa jakości powietrza i ograniczania ilości pyłów generowanych przez pojazdy mechaniczne przemieszczające się pomiędzy obszarem rewitalizacji a pozostałymi częściami Miasta.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego. Nieruchomości o numerach: 868/6, 1434/2, 1434/3 Obręb 0004 Górne Przedmieście. Utworzenie zielonej ściany na parkingu kubaturowym zlokalizowane jest w bliskim sąsiedztwie jednostek obszaru rewitalizacji o numerach 2, 9, 29. Realizacja zadania jest odpowiedzią na potrzebę zwiększania jakości przestrzeni miejskiej oraz zmniejszania deficytu zieleni urządzonej w granicach obszaru rewitalizacji. Obiekt parkingowy zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Bielskiego Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej i sceny plenerowej w Parku im. Juliusza Słowackiego, a także placówek szkolnych i obiektów sportowych. W okolicy planowanego przedsięwzięcia odbywają się liczne pikniki, wydarzenia kulturalne i proekologiczne, które cieszą się dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności, w tym osób zamieszkujących (również osób starszych) w sąsiadującym obszarze rewitalizacji. Tym samym mieszkańcy będą mieli możliwość zainspirowania podjętymi działaniami i wdrożeniem ich na swoich podwórkach i w ten sposób do zmniejszania deficytu zieleni urządzonej w granicach obszaru rewitalizacji. Również wyznaczenie miejsca dla rowerów w obiekcie zachęci mieszkańców, w tym społeczność obszaru rewitalizacji do przemieszczania się jednośladami (w tym szczególnie na małych odległościach).	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**300 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2023

# 29		
Nazwa przedsięwzięcia	**Program Zielona energia dla Miasta Bielska-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Ochrony Środowiska i Energii**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii, a tym samym poprawę jakości powietrza i ochronę klimatu oraz zmniejszenie rosnących kosztów ogrzewania. Będzie to wsparcie mieszkańców zapobiegające ich ubóstwu energetycznemu poprzez obniżenie w ten sposób kosztów ogrzewania czy energii. Projekt będzie polegał na : • udzielaniu dotacji wspierającej mieszkańców w montażu ekologicznych źródeł energii opartych o odnawialne źródła energii lub odzysk energii (np. fotowoltaika, kolektory słoneczne, pompy ciepła, rekuperacja), • *udzielaniu porad* odnośnie możliwości kompleksowej termomodernizacji budynku, by rozszerzyć oddziaływanie projektu na towarzyszące elementy energetyczne.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.2.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową dla osób niewidomych. Miejsce, w którym będą udzielane porady jest dostępne architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba udzielonych dotacji na montaż ekologicznych źródeł energii - liczba udzielonych porad o tematyce ekologicznej - redukcja emisji pyłu PM10 o 1000 kg rocznie - redukcja emisji CO_2 o 2800 ton rocznie	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawia jakości powietrza - polepszenie stanu zdrowia mieszkańców - wzrost wartość budynków - poprawa jakości zamieszkiwania - łagodzenie zjawiska ubóstwa energetycznego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Lokalizacja na tym etapie nieustalona ze względu na charakter projektu, do którego zgłaszają się chętni mieszkańcy sukcesywnie po ogłoszeniu naboru. Z tego samego względu nie można ustalić dokładnych lokalizacji realizowanych inwestycji, jednakże ze względu na stosowany priorytet dotyczący mieszkańców obszaru rewitalizacji spodziewana jest realizacja większości inwestycji w tym obszarze.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Nawet jeśli inwestycje przypadną poza obszarem rewitalizacji - ze względu na takie zgłoszenia chętnych do udziału mieszkańców - zapewnią one poprawę jakości powietrza na całym terenie Bielska-Białej włączając w to obszar rewitalizacji ze względu na ponadgraniczny wpływ tego typu działań związanych z ochroną powietrza.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**18 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 30		
Nazwa przedsięwzięcia	**Program Edukacji Ekologicznej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Ochrony Środowiska i Energii**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody, a także zachęcenie do wdrażania rozwiązań ekologicznych w planowanych na obszarze rewitalizacji przedsięwzięciach. Projekt polegał będzie na: • przeprowadzaniu wśród mieszkańców miasta systematycznych działań informacyjno-edukacyjnych propagujących zamiłowanie do przyrody, zachęcających do jej ochrony, uczących racjonalnego korzystania z jej zasobów oraz z energii z uwzględnieniem stosowania odnawialnych źródeł energii, • realizowaniu kampanii obejmujących m.in. (konkursy, zajęcia edukacyjne, spotkania, festiwal); • organizowaniu wydarzeń edukacyjnych w budynku Centrum Edukacji Ekologicznej, plenerowych oraz wystaw stałych, warsztatów dla różnych grup wiekowych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia edukacyjne będą przeprowadzane w budynku dostosowanym do osób ze szczególnymi potrzebami (CEE). Przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową dla osób niewidomych.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych o tematyce ekologicznej – ok. 14 tys.	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- podwyższenie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitaliacji, - poprawa jakości życia - poprawa jakości powietrza, - niższe koszty opieki zdrowotnej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Centrum Edukacji Ekologicznej będące centrum organizacji i logistyki wydarzeń organizowanych w ramach projektu mieści się przy ul. Grotowej 11	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Nie wszystkie wydarzenia będą się odbywać w CEE. Niemniej wszystkie wydarzenia będą na terenie Bielska-Białej i będą skierowane do mieszkańców miasta, w tym także obszaru rewitalizacji. Budując świadomość ekologiczną program oddziałuje obszarowo, powodując zmiany postaw dotyczące ochrony powietrza, wody, zieleni i przyrody wśród mieszkańców, a ponadto działania dotyczące ochrony powietrza czy wody mają swój skutek ponadgraniczny.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 31		
Nazwa przedsięwzięcia	**Program ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery Miasta Bielska-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Ochrony Środowiska i Energii**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu wsparcie mieszkańców w realizacji działań związanych z likwidacją nie ekologicznych źródeł ciepła na ekologiczne, a tym samym poprawę jakości powietrza, a przez to warunków mieszkaniowych na tym obszarze. Działania planowane w ramach projektu: • udzielanie dotacji wspierającej mieszkańców w likwidacji starych źródeł grzewczych na paliwa stałe w kierunku wymiany na ekologiczne źródła ciepła, głównie w domach jednorodzinnych, ale także w mieszkaniach indywidualnych, • udzielanie porad odnośnie możliwości kompleksowej termomodernizacji budynku, by rozszerzyć oddziaływanie projektu na towarzyszące elementy energetyczne.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.2.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową dla osób niewidomych. Miejsce, w którym będą udzielane porady oraz będzie obsługiwana ludność w ramach przedsięwzięcia jest dostępne architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba wymienionych kopciuchów - 1200 szt. - ilość udzielonych porad - 1200 - redukcja emisji pyłu PM10 o 20 000 kg rocznie - podniesienie świadomości ekologicznej i kompetencji 1200 osób	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości powietrza. Dzięki poprawie jakości powietrza - poprawa stanu zdrowia mieszkańców. - łagodzenie zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Lokalizacja na tym etapie nieustalona ze względu na charakter projektu, do którego zgłaszają się chętni mieszkańcy sukcesywnie po ogłoszeniu naboru. Z tego samego względu nie można ustalić dokładnych lokalizacji realizowanych inwestycji, jednakże ze względu na stosowany priorytet dotyczący mieszkańców obszaru rewitalizacji spodziewana jest realizacja większości inwestycji w tym obszarze.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Nawet jeśli inwestycje przypadną poza obszarem rewitalizacji - ze względu na takie zgłoszenia chętnych do udziału mieszkańców - zapewnią one poprawę jakości powietrza na całym terenie Bielska-Białej włączając w to obszar rewitalizacji ze względu na ponadgraniczny wpływ tego typu działań związanych z ochroną powietrza.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**16 400 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 32		
Nazwa przedsięwzięcia	**Wsparcie rodziny poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Polityki Społecznej**	
Partnerzy	Organizacja pozarządowa (wyłoniona w drodze otwartego konkursu ofert), której miasto zleci ich prowadzenie.	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zapewnienie wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego. Projekt polegać będzie na: • prowadzeniu placówek wsparcia dziennego znajdujących się na terenie rewitalizowanym, które zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie: począwszy od potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne, psychologiczne, logopedyczne, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Działania podejmowane w placówkach będą dostępne dla dzieci ze szczególnymi potrzebami (zajęcia prowadzą wykształceni pedagodzy, psycholodzy, logopedzi). Część budynków jest dostępna architektonicznie.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób objętych usługami społecznymi - 210	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji adresowana do jego mieszkańców - wsparcie rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - zapobieganie wykluczeniu społecznemu	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. ks. Piotra Skargi 4, ul. Jutrzenki 20, ul. Legionów 9, ul. Władysława Stanisława Reymonta 5, ul. Jana Sobieskiego 6, ul. 11 Listopada 86, ul. Adama Mickiewicza 22.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**17 843 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 33		
Nazwa przedsięwzięcia	**Centrum Organizacji Pozarządowych**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości**	
Partnerzy	W przypadku ubiegania się o środki unijne na realizację projektu Miasto Bielsko-Biała rozważa udział partnera.	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest udostępnienie organizacjom pozarządowym miejsca, w którym będą mogły realizować swoje działania. Przedstawiciele organizacji będą mieli możliwość bieżącego spotkania się w siedzibie COP oraz wymiany informacji o podejmowanych w mieście działaniach. Projekt będzie polegał na prowadzeniu Centrum Organizacji Pozarządowych obejmujące: • działania na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz osób fizycznych zainteresowanych ekonomią społeczną, m.in. szkolenia oraz doradztwo dla organizacji pozarządowych oraz osób zainteresowanych założeniem PES. Świadczone będą także usługi infrastrukturalne (bezpłatny dostęp do biur, sal konferencyjnych, komputerów, internetu, ksero itp.); • działania na rzecz rozwoju wolontariatu; • zatrudnienie personelu projektu.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek piętrowy nie posiada windy, natomiast na parterze zlokalizowane są wszystkie funkcjonalności przypisane do budynku (przestrzenie biurowe, zaplecze socjalne, sala konferencyjna) na poziomie O. Budynek nie będzie posiadał barier architektonicznych a wszystkie zajęcia będą planowane, tak aby zapewnić dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób/ NGO korzystających z oferty wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- podniesienie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności PES - zdobycie wiedzy z zakresu zakładania nowych podmiotów ekonomii społecznych - rozwój ekonomii społecznej na ternie obszaru rewitalizacji - wzrost aktywności społecznej i integracji środowiska NGO organizacji podniesienie swój - utworzenie nowych PES i ożywienie społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Cieszyńska 18 Działka nr 189/13	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 34		
Nazwa przedsięwzięcia	**Prowadzenie działań na rzecz integracji obcokrajowców w Bielsku-Białej oraz Centrum Aktywności Społecznej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości**	
Partnerzy	Realizatorzy zadania wyłaniani są w ramach otwartych konkursów ofert.	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest prowadzenie Centrum Aktywności Społecznej oferującego działania na rzecz integracji obcokrajowców w Bielsku-Białej o charakterze otwartym umożliwiającym korzystanie z jego zasobów społeczności lokalnej Działania planowane w ramach projektu: • prowadzenie ośrodka integracji cudzoziemców świadczącego następujące usługi na rzecz cudzoziemców: poradnictwo pobytowe, w tym infolinię pobytową, poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne; • realizacja kursów języka polskiego jako obcego dla cudzoziemców • oorganizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych integrujących cudzoziemców ze społecznością lokalną; • prowadzenie ogólnodostępnych działań animacyjnych, szkoleniowych, warsztatowych oraz doradczych w obszarze np. sportu, kultury, rekreacji, oświaty i wychowania; • organizowanie kreatywnych zajęć otwartych; • prowadzenie działań integrujących mieszkańców poprzez angażowanie ich w działalność na rzecz społeczności lokalnej; • wspieranie lokalnych pomysłów i działań społecznych, podejmowanie współpracy z mieszkańcami i aktywizowanie ich; • zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez udostępnianie przestrzeni na oddolne działania.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek spełnia standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie zajęcia będą planowane, tak aby zapewnić dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób objętych usługami społecznymi -liczba osób obcego pochodzenia biorąca udział w projekcie	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy - tworzenie życzliwej atmosfery wielokulturowości, - integracja obcokrajowców z mieszkańcami - aktywizacja i integracja społeczności lokalnej - zwiększenie atrakcyjności miejsc skierowanych do ludzi młodych, - podniesienie jakości oferty skierowanej do ludzi młodych.	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Zygmunta Krasińskiego 11 Działka nr 137/1	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**Ok. 1 700 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2030

# 35		
Nazwa przedsięwzięcia	**Utworzenie Akademii Lokalnych Liderów**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Urząd Miejski w Bielsku-Białej - Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości**	
Partnerzy	Miasto Bielsko-Biała rozważa realizację projektu w partnerstwie.	
CZEŚĆ A - DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE		
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie i prowadzenie miejsca gdzie aktywni mieszkańcy mieliby możliwość m.in. podniesienia kompetencji liderskich, rozwoju własnego potencjału, nauki tworzenia i zarządzania projektem, realizacji lokalnych pomysłów czy budowania zespołu zaangażowanych mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont dawnego magazynu wełny wraz z otoczeniem i utworzenie w zrewitalizowanym budynku Akademii Lokalnych Liderów, • wyposażenie budynku na potrzeby projektu.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.4.; 2.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek nie będzie posiadał barier architektonicznych, planowana jest budowa windy. Budynek spełnia standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie zajęcia będą planowane, tak aby zapewnić dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- ilość wyremontowanych budynków - 1	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie i uatrakcyjnienie bazy lokalowej dla organizacji pozarządowych - zwiększenie dostępności lokali dla przedsiębiorców - poprawa jakości środowiska, w tym poprawa jakości powietrza - dbałość o dziedzictwo historyczno-kulturowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Młyńska 11/ Stefana Batorego 2 Działki nr 303/1, 1201	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**8 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029
CZEŚĆ B - DZIAŁANIA SPOŁECZNE		
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie w zrewitalizowanym budynku Akademii Lokalnych Liderów. Działania społeczne planowane w ramach projektu: • przeprowadzenie warsztatów/szkoleń mających na celu m.in. podniesienia kompetencji liderskich, rozwoju własnego potencjału, nauki tworzenia i zarządzania projektem, realizacji lokalnych pomysłów czy budowania zespołu zaangażowanych mieszkańców.	

Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.4.; 2.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek nie będzie posiadał barier architektonicznych, planowana jest budowa windy. Budynek spełnia standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie zajęcia będą planowane, tak aby zapewnić dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników oferowanych form wsparcia - 20 - liczba biur w systemie coworkingu - 5	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- aktywizacja i integracja społeczności lokalnej - nabycie umiejętności liderskich - wzrost oferty spędzania wolnego czasu - ożywienie społeczno-gospodarcze - rozwój przedsiębiorczości	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Młyńska 11/ Stefana Batorego 2 Działki nr 303/1, 1201	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 36	
Nazwa przedsięwzięcia	**Utworzenie Centrum Nauki dla dzieci i młodzieży**
	PODMIOTY REALIZUJĄCE
PROJEKTODAWCA	**Urząd Miejski w Bielsku-Białej - Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości**
Partnerzy	Miasto Bielsko-Biała rozważa realizację projektu w partnerstwie.
	CZEŚĆ A - DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest wyremontowanie budynku i nadanie mu nowej funkcji jaką jest Centrum Nauki dla dzieci i młodzieży (na wzór Centrum Nauki Kopernik). Mieszkańcy zyskają miejsce gdzie będą mogli się aktywnie spędzać czas. Działania planowane w ramach projektu: • remont budynku wraz z zagospodarowaniem otoczenia budynku; • wyposażenie budynku na potrzeby Centrum; • wyposażenie lokalu użytkowego na potrzeby funkcjonowania utworzonego przedsiębiorstwa społecznego.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 3.6.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek będzie dostępny architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z zaleceniami i uzgodnieniami konserwatora zabytków.
Prognozowane rezultaty	- ilość wyremontowanych budynków – 1
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost atrakcyjności i jakości przestrzeni miejskiej - poprawa stanu technicznego budynków - zwiększenie i uatrakcyjnienie bazy lokalowej dla organizacji pozarządowych. - poprawa jakości środowiska, w tym poprawa jakości powietrza
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Zdrojowa 6 Działka nr 144/10
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**55 000 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2024/2025 **Rok zakończenia**: 2030
	CZEŚĆ B - DZIAŁANIA SPOŁECZNE
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie przestrzeni o charakterze naukowo-edukacyjnym. W ramach przedsięwzięcia planuje się utworzenie; • Centrum Nauki dla dzieci i młodzieży (na wzór Centrum Nauki Kopernik) • przedsiębiorstwa społecznego (np. spółdzielni socjalnej) z branży gastronomicznej, która stanowiłaby wartość dodana do oferty naukowo-edukacyjnej dla odwiedzających Centrum. • Akademii Lokalnych Liderów. W ramach przedsięwzięcia planujemy zatrudnienie personelu projektu.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 3.6.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek będzie dostępny architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z zaleceniami i uzgodnieniami konserwatora zabytków.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników oferowanych form wsparcia - liczba lokali udostępnionych dla NGO - 10	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost oferty spędzania wolnego czasu - integracja i aktywizacja środowiska młodzieży - ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji - rozwój przedsiębiorczości	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Zdrojowa 6 Działka nr 144/10	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**15 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024/2025	2030

# 37		
Nazwa przedsięwzięcia	**Koncerty w oknie Teatru Polskiego**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Teatr Polski w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest organizacja koncertów plenerowych, mających na celu aktywizacje społeczności lokalnej szczególnie tej ubogiej, która dzięki nieodpłatnym wydarzeniom kulturalnym będzie miała możliwość integracji i uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta. Działania planowane w ramach projektu: • realizacja cyklu bezpłatnych, plenerowych koncertów przed budynkiem teatru; • organizacja kampanii promującej to wydarzenie w ogólnodostępnych mediach.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Organizacja wydarzenia w miejscu ogólnodostępnym bez barier architektonicznych – wydzielenie „dostępnego sektora" – miejsca na placu przeznaczonego wyłącznie dla osób niepełnosprawnych (niewidomych i ograniczonych ruchowo) oraz dla seniorów, z miejscami siedzącymi oraz z możliwością wjazdu dla wózków inwalidzkich; promocja wydarzenia na stronie www oraz w lokalnych mediach i mediach społecznościowych dostosowana do szczególnych potrzeb – stworzenie zaproszenia w formie dźwiękowej dostosowane do odbioru osób z niepełnosprawnością wzroku.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób korzystających z oferty kulturalno-rozrywkowej	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost dostępności oferty kulturalno-rozrywkowej - aktywizacja i integracja mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Jednostka urbanistyczna nr 4 – nr działek 1/6 i 1/10, obręb Dolne Przedmieście 0081, adres: ul. 1 Maja 1, 43-300 Bielsko-Biała	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 050 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 38		
Nazwa przedsięwzięcia	**Budynki bez barier**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu zwiększenie dostępności do zasobu lokalowego gminy poprzez likwidację barier architektonicznych. Działania będą polegały na: • budowie dźwigów osobowych, • budowie pochylni; • budowie platform.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 3.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt jest bezpośrednio związany z zapewnieniem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest głównym celem planowanych działań.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków komunalnych, w których zostaną zlikwidowane bariery architektonicznie – 25	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost dostępności do budynków komunalnych dla najemców ze szczególnymi potrzebami - 100 - zwiększenie komfortu użytkowania budynków komunalnych dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami - wzrost atrakcyjności oferty mieszkaniowej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Budowa dźwigów osobowych w budynkach przy ul.: Władysława Orkana 16; Adama Mickiewicza 11; Adama Mickiewicza 17; Juliusza Słowackiego 2; NMP Królowej Polski 7; Grunwaldzka 18; prof. dr Mieczysława Michałowicza 41; prof. dr Mieczysława Michałowicza 43; Bratków 1; Jana Kochanowskiego 38A Budowa pochylni w budynkach przy ul.: Sikornik 8; 11 Listopada 65b; Józefa Piłsudskiego 46; Komorowicka 22; Stanisława Staszica 4; Stanisława Staszica 6; Lipnicka 72. Budowa platform w budynkach przy ul: Lipnicka 72; Bukowa 5a; Sikornik 8; Cieszyńska 86; Cieszyńska 98; Józefa Piłsudskiego 46; Wita Stwosza 16.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**7 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 39	
Nazwa przedsięwzięcia	**Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym poprzez wymianę pieców na paliwo stałe na ogrzewanie gazowe lub elektryczne**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym i montaż ekologicznych źródeł ciepła. Wpłynie to na poprawę jakości środowiska i ograniczy zjawisko ubóstwa energetycznego mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działania planowane w ramach projektu: • likwidacja pieców na paliwo stałe, • montaż ogrzewania ekologicznego (np. gazowego lub elektrycznego, w tym pomp ciepła).
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 4.3.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zwiększy się dostępność lokali dla osób ze szczególnymi potrzebami, przede wszystkich starszych czy niepełnosprawnych - nie trzeba zapewniać opału, przechowywać go i transportować co wielokrotnie stanowi przesłankę uniemożliwiającą korzystanie z lokalu ogrzewanego paliwem stałym osobom starszym lub niepełnosprawnym).
Prognozowane rezultaty	- liczba zlikwidowanych pieców na paliwo stałe
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- obniżenie kosztów ogrzewania, w tym ograniczenie ubóstwa energetycznego mieszkańców - ograniczenie niskiej emisji - poprawa jakości powietrza - zwiększenie komfortu zamieszkiwania
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	pl. Adama Mickiewicza 3/01, pl. Franciszka Smolki 3/02b, pl. Franciszka Smolki 3/03, pl. Marcina Lutra 4b/08, pl. Opatrzności Bożej 20/08, pl. Wojska Polskiego 13/03, pl. Wojska Polskiego 13/05, pl. Wojska Polskiego 13/09, pl. Wojska Polskiego 15/03, pl. Wojska Polskiego 6/03, pl. Żwirki i Wigury 1/01, pl. Żwirki i Wigury 1/03,pl. Żwirki i Wigury 1/07, pl. Żwirki i Wigury 1/1, pl. Żwirki i Wigury 11/05, pl. Żwirki i Wigury 1a/02, pl. Żwirki i Wigury 1a/03a, pl. Żwirki i Wigury 1a/04, pl. Żwirki i Wigury 1a/06, pl. Żwirki i Wigury 4/08, pl. Żwirki i Wigury 4/09, pl. Żwirki i Wigury 5/14, ul. 1 Maja 12a/13, ul. 1 Maja 14/03, ul. 1 Maja 14/07, ul. 1 Maja 14/07a, ul. 1 Maja 16/02, ul. 1 Maja 16/04, ul. 1 Maja 16/08, ul. 1 Maja 42/02,ul. 1 Maja 46/03, ul. 1 Maja 46/06, ul. 11 Listopada 21/03, ul. 11 Listopada 23/07, ul. 11 Listopada 26/04a, ul. 11 Listopada 31/01, ul. 11 Listopada 31/02, ul. 11 Listopada 32/02, ul. 11 Listopada 32/04, ul. 11 Listopada 4/03, ul. 11 Listopada 4/06, ul. 11 Listopada 4/12, ul. 11 Listopada 49/02, ul. 11 Listopada 49/04, ul. 11 Listopada 64/01, ul. 11 Listopada 64/02, ul. 11 Listopada 65b/02, ul. 11 Listopada 78/02, ul. 11 Listopada 78/05, ul. 11 Listopada 78/07, ul. 11 Listopada 78/12, ul. 11 Listopada 7b/04, ul. 11 Listopada 86/05, ul. 11 Listopada 86/06, ul. 11 Listopada 86/10, ul. 3 Maja 9/01, ul. 3 Maja 9/01a, ul. 3 Maja 9/03a, ul. 3 Maja 9/03b, ul. 3 Maja 9a/03, ul. 3 Maja 9a/06, ul. 3 Pułku Strzelców Podhalańskich 10/02a, ul. Adama Mickiewicza 9/04, ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 27/02, ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 27/05, ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 27/06, ul. Bohaterów Warszawy 7/08, ul. Bohaterów Westerplatte 18/01, ul. Bohaterów Westerplatte 18/02, ul. Bohaterów Westerplatte 18/03, ul. Bohaterów

	Westerplatte 18/04, ul. Bohaterów Westerplatte 18/05, ul. Bohaterów Westerplatte 18/06, ul. Bohaterów Westerplatte 18/09, ul. Bohaterów Westerplatte 18/10, ul. Browarna 11/02, ul. Browarna 17/03, ul. Bystrzańska 17/02, ul. Bystrzańska 17/05, ul. Cechowa 10/04, ul. Cechowa 10/06b, ul. Cechowa 19/01, ul. Cechowa 19/02, ul. Cechowa 19/04, ul. Cieszyńska 107/03, ul. Cieszyńska 14/04a, ul. Cieszyńska 14/05, ul. Cieszyńska 14/06, ul. Cieszyńska 21/09, ul. Cieszyńska 23/02, ul. Cieszyńska 23/03, ul. Cieszyńska 23/04, ul. Cieszyńska 26/02, ul. Cieszyńska 26/03, ul. Cieszyńska 29/04, ul. Cieszyńska 29/06, ul. Cieszyńska 29/07, ul. Cieszyńska 31/02, ul. Cieszyńska 31/04, ul. Cieszyńska 31/05b, ul. Cieszyńska 31/06, ul. Cieszyńska 33/02, ul. Cieszyńska 36/07, ul. Cieszyńska 36/08, ul. Cieszyńska 39/02, ul. Cieszyńska 39/03, ul. Cieszyńska 56/03, ul. Cieszyńska 56/05, ul. Cieszyńska 60/04, ul. Cieszyńska 62/02, ul. Cieszyńska 63/02, ul. Cieszyńska 64/03, ul. Cieszyńska 66/02, ul. Cieszyńska 66/05, ul. Cieszyńska 69/06, ul. Cieszyńska 69b/08, ul. Cieszyńska 84/01, ul. Cieszyńska 84/04, ul. Cieszyńska 84/05, ul. Cieszyńska 94/03, ul. Cieszyńska 98/01, ul. Cieszyńska 98/02, ul. Cieszyńska 98/03, ul. Cieszyńska 98/04, ul. Cyniarska 12/03, ul. Cieszyńska 54/03, ul. Cyniarska 12/07, ul. Franciszka Kamińskiego 11/01, ul. gen. Józefa Hallera 4/06, ul. gen. Stefana Grota-Roweckiego 8/06, ul. gen. Władysława Sikorskiego 10/01, ul. gen. Władysława Sikorskiego 10/03, ul. gen. Władysława Sikorskiego 10/06, ul. Grunwaldzka 10/06, ul. Grunwaldzka 16/06, ul. Grunwaldzka 18/02, ul. Grunwaldzka 18/03, ul. Grunwaldzka 18/04, ul. Grunwaldzka 18/05, ul. Grunwaldzka 18/06, ul. Grunwaldzka 19/05, ul. Grunwaldzka 22a/09, ul. Grunwaldzka 4/01, ul. Grunwaldzka 4/02, ul. Grunwaldzka 8/01, ul. Grunwaldzka 8/02, ul. Grunwaldzka 8/04, ul. Hugona Kołłątaja 14/08, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 3/01, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 3/02, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/01, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/03, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/04, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/05, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/06, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/06a, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 8/08, ul. Ignacego Jana Paderewskiego 5, ul. Ignacego Łukasiewicza 7/08, ul. Jana Sobieskiego 34/01, ul. Jana Sobieskiego 34/04, ul. Jana Sobieskiego 34/05, ul. Jana Sobieskiego 34/06, ul. Jana Sobieskiego 34/09, ul. Jana Sobieskiego 34/10, ul. Jana Sobieskiego 43/01, ul. Jana Sobieskiego 43/06, ul. Jana Sobieskiego 47/02, ul. Jana Sobieskiego 54/02, ul. Jana Sobieskiego 54/07, ul. Jana Sobieskiego 54/08, ul. Jana Sobieskiego 62/03, ul. Jana Sobieskiego 62/05, ul. Jana Sobieskiego 73/02, ul. Józefa Pankiewicza 2/02, ul. Józefa Piłsudskiego 16/02, ul. Józefa Piłsudskiego 16/02a, ul. Józefa Piłsudskiego 16/03a, ul. Józefa Piłsudskiego 16/08, ul. Józefa Piłsudskiego 37/05, ul. Józefa Piłsudskiego 37/06, ul. Józefa Piłsudskiego 37/07,ul. Józefa Piłsudskiego 37/08, ul. Józefa Piłsudskiego 46/01, ul. Juliusza Słowackiego 2/07a, ul. Juliusza Słowackiego 6/01a, ul. Juliusza Słowackiego 6/07, ul. Juliusza Słowackiego 6/09, ul. Juliusza Słowackiego 6/10, ul. Juliusza Słowackiego 6/11, ul. Juliusza Słowackiego 6/12, ul. Juliusza Słowackiego 6a/02, ul. Juliusza Słowackiego 6a/04, ul. Juliusza Słowackiego 6a/09, ul. Juliusza Słowackiego 6a/10, ul. Karola Miarki 5/02a, ul. Karola Miarki 7/02, ul. Karpacka 16/02, ul. Karpacka 54/01, ul. Karpacka 54/02, ul. Komorowicka 19/04,ul. Komorowicka 19/05,ul. Komorowicka 22/01, ul. Komorowicka 22/02, ul. Komorowicka 26/01, ul. Komorowicka 4/04, ul. Komorowicka 8/03,ul. Konstantego Damrota 11/03, ul. Konstantego Damrota 11/04, ul. Konstantego Damrota 9/02,ul. Konstantego Damrota 9/04, ul. kpt. Aleksandra Kunickiego 5/08,ul. Krakowska 10/01, ul. Krakowska 10/05, ul. Krakowska 10/06,ul. Krakowska 10/09,ul. Krakowska 40/05, ul. Krakowska 40/07, ul. Krakowska 42/01,ul. Krakowska 42/02,ul. Krakowska 42/03, ul. Krakowska 53/01,ul. Krakowska 53/02,ul. Krakowska 53/05,ul. Krakowska 53/07, ul. ks. Piotra Skargi 1/03, ul. ks. Piotra Skargi 1/14, ul. ks. Piotra Skargi 5/01a, ul. ks. Piotra Skargi 5/04,ul. ks. Piotra Skargi 5/06, ul. ks. Stanisława Stojałowskiego 10/02, ul. ks. Stanisława Stojałowskiego 10/05, ul. ks. Stanisława Stojałowskiego 53/01, ul. ks. Stanisława Stojałowskiego 53/02, ul. Leopolda Staffa 9/02,ul. Leszczyńska 21/01,ul. Leszczyńska 21/02, ul. Leszczyńska 21/03, ul. Leszczyńska 21/04,ul. Lipnicka 28/01,ul. Lipnicka 28/05, ul. Lipnicka 28/09,ul. Lipnicka 28/10, ul. Lipnicka 28/11,ul. Lipnicka 28/12, ul. Lipnicka 28/14,ul. Lipnicka 5/09, ul. Lipnicka 61/01,ul. Lipnicka 61/02,ul. Lipnicka 61/03, ul. Lipnicka 61/04,ul. Lipnicka 61/06, ul. Lipnicka 61/08,ul. Lipnicka 7/04, ul. Lipnicka 7/05,ul. Lipnicka 7/07, ul. Lipnicka 72/08,ul. Listopadowa 34/01,ul. Listopadowa 34/02,ul. Listopadowa 36/01, ul. Listopadowa 41/06, ul. Listopadowa 38/01,ul. Listopadowa 38/06, ul. Ludwika Waryńskiego 2/04,

	ul. Ludwika Waryńskiego 2/04a, ul. Ludwika Waryńskiego 2/05, ul. Ludwika Waryńskiego 2/06,ul. Ludwika Waryńskiego 4/01,ul. Ludwika Waryńskiego 6/02, ul. Łukowa 17/01, ul. Maksyma Gorkiego 26/05, ul. Marii Konopnickiej 16/05, ul. Marii Konopnickiej 25/01, ul. Młyńska 51/02,ul. Młyńska 52/04,ul. Młyńska 6/13,ul. Młyńska 6/14,ul. Nad Niprem 12/02, ul. Nad Niprem 2/13a,ul. NMP Królowej Polski 1/01,ul. NMP Królowej Polski 1/02,ul. NMP Królowej Polski 1/04,ul. NMP Królowej Polski 1/05,ul. NMP Królowej Polski 1/06,ul. NMP Królowej Polski 1/07,ul. NMP Królowej Polski 20/02,ul. NMP Królowej Polski 7/01,ul. NMP Królowej Polski 7/03,ul. NMP Królowej Polski 7/04,ul. NMP Królowej Polski 7/08,ul. NMP Królowej Polski 7/10,ul. NMP Królowej Polski 7/11,ul. NMP Królowej Polski 7/16,ul. NMP Królowej Polski 7/19,ul. NMP Królowej Polski 7/20,ul. NMP Królowej Polski 7/21,ul. NMP Królowej Polski 7/22,ul. NMP Królowej Polski 7/26,ul. NMP Królowej Polski 7/31,ul. NMP Królowej Polski 7/35,ul. NMP Królowej Polski 9/02,ul. NMP Królowej Polski 9/03,ul. NMP Królowej Polski 9/04,ul. Norberta Barlickiego 12/03b,ul. Norberta Barlickiego 12/04,ul. Norberta Barlickiego 12/06,ul. Norberta Barlickiego 12/07, ul. Norberta Barlickiego 19/02,ul. Norberta Barlickiego 19/03a,ul. Norberta Barlickiego 19/06b,ul. Norberta Barlickiego 2/04,ul. Ogrodowa 17/01,ul. Ogrodowa 17/06,ul. Olszówka 14/01,ul. Olszówka 14/05,ul. Olszówka 20/11,ul. Olszówka 6/01,ul. Olszówka 6/03, ul. Partyzantów 13/02,ul. Partyzantów 13/03,ul. Partyzantów 13/04,ul. Partyzantów 13/05,ul. Partyzantów 13/07,ul. Partyzantów 13/09,ul. Partyzantów 13/10,ul. Partyzantów 29 b/09,ul. Partyzantów 29/02,ul. Partyzantów 29/02a,ul. Partyzantów 29/04,ul. Partyzantów 29/08,ul. Partyzantów 43/01,ul. Partyzantów 43/02,ul. Partyzantów 5/02,ul. Partyzantów 5/03,ul. Partyzantów 50/08,ul. Piotra Bardowskiego 1/04,ul. Piotra Bardowskiego 1/05,ul. Piotra Bardowskiego 1/06,ul. Piotra Bardowskiego 1/07,ul. Piotra Bardowskiego 4/06, ul. Piotra Bardowskiego 4/08, ul. Piotra Czajkowskiego 13/11, ul. Piotra Czajkowskiego 13/25, ul. Piotra Czajkowskiego 4/08,ul. Piotra Czajkowskiego 9/02,u l. Piotra Czajkowskiego 9/04,ul. Piotra Czajkowskiego 9/06, ul. Podcienie 11/02, ul. Podcienie 11/05, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/02,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/03, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/04, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/05, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/06, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/07,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 41/08, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 43/02,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 43/05, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 43/06, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 43/07,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 43/08,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 45/01, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 45/02,ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 45/05, ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 45/06, ul. Przechód 1/01a, ul. Przechód 1/03, ul. Przechód 1/04, ul. Przechód 1/06,ul. Przechód 1/07,ul. Przekop 12/01, ul. Przekop 13/10, ul. Przekop 13/11, ul. Ratuszowa 2/07, ul. Sikornik 5/07, ul. Sikornik 7/03, ul. Sikornik 7/08, ul. Sikornik 7/09, ul. Sikornik 7/10, ul. Sikornik 8/02,ul. Stanisława Staszica 3/04, ul. Stanisława Staszica 6/06, ul. Stanisława Wyspiańskiego 12/02, ul. Stanisława Wyspiańskiego 12/07, ul. Stanisława Wyspiańskiego 13a/02, ul. Stanisława Wyspiańskiego 14/01, ul. Stanisława Wyspiańskiego 14/03, ul. Stanisława Wyspiańskiego 16/03,ul. Stanisława Wyspiańskiego 16/04,ul. Stanisława Wyspiańskiego 17/03, ul. Stanisława Wyspiańskiego 19/03,ul. Stanisława Wyspiańskiego 30/06,ul. Stanisława Wyspiańskiego 30/10, ul. Stanisława Wyspiańskiego 34/04, ul. Stanisława Wyspiańskiego 43/05, ul. Stanisława Wyspiańskiego 6/01,ul. Stanisława Wyspiańskiego 6/07, ul. Stefana Batorego 11c/01,ul. Stefana Batorego 12/01, ul. Stefana Batorego 12/05, ul. Stefana Batorego 12/06,ul. Stefana Batorego 12/14,ul. Stefana Batorego 24/03, ul. Stefana Batorego 24/06, ul. Stefana Batorego 7a/01,ul. Stefana Batorego 7b/09, ul. Stefana Batorego 7b/11, ul. Stefana Batorego 9a/03,ul. Straconki 21/05, ul. Szkolna 16/03, ul. Szkolna 16/08, ul. Szkolna 16/10, ul. Szkolna 16/12, ul. Szkolna 16/14, ul. Szkolna 16/15,ul. Szkolna 18/06, ul. Szkolna 23/01,ul. Szkolna 23/03,ul. Szkolna 23/12, ul. Szkolna 30/05, ul. Szkolna 31/04, ul. Szkolna 31/07, ul. Szkolna 31/09, ul. św. Anny 18/02, ul. św. Anny 18/05, ul. św. Anny 4/01, ul. św. Anny 4/03,ul. św. Anny 4/05, ul. Tadeusza Kościuszki 15/02, ul. Tadeusza Kościuszki 15/03,ul. Tadeusza Kościuszki 15/10,ul. Targowa 2/04, ul. Targowa 2/06a,ul. Tarninowa 29/01, ul. Tarninowa 29/02, ul. Tarninowa 29/03, ul. Tarninowa 29/05, ul. Tarninowa 31/01, ul. Tarninowa 31/03, ul. Thomasa W. Wilsona 3/03, ul. Wita Stwosza 7/03, ul. Wita Stwosza 8/02, ul. Wita Stwosza 8/03, ul. Wita Stwosza 8/04, ul. Wita Stwosza 8/08, ul. Wita Stwosza 8/09,

	ul. Władysława Orkana 10a/09, ul. Władysława Orkana 14/02, ul. Władysława Orkana 14/05a, ul. Władysława Orkana 14/07, ul. Władysława Orkana 16/04, ul. Władysława Orkana 16/05, ul. Władysława Orkana 16/05a,ul. Władysława Orkana 16/07, ul. Władysława Stanisława Reymonta 2/11,ul. Wyzwolenia 17/01, ul. Wyzwolenia 17/03, ul. Wyzwolenia 17/07, ul. Wyzwolenia 21/01,ul. Wyzwolenia 21/03, ul. Wyzwolenia 21/05, ul. Wyzwolenia 21/07, ul. Wyzwolenia 31/10,ul. Zdrojowa 4/03, ul. Zdrojowa 4/05, ul. Zdrojowa 4a/03, ul. Zdrojowa 5/05, ul. Zygmunta Krasińskiego 10/01, ul. Zygmunta Krasińskiego 10/03a, ul. Zygmunta Krasińskiego 11/04, ul. Zygmunta Krasińskiego 11/04a, ul. Zygmunta Krasińskiego 11/06a,ul. Zygmunta Krasińskiego 21/01, ul. Zygmunta Krasińskiego 21/02, ul. Zygmunta Krasińskiego 21/04, ul. Zygmunta Krasińskiego 21/11, ul. Zygmunta Krasińskiego 23/01,ul. Zygmunta Krasińskiego 23/04, ul. Zygmunta Krasińskiego 23/04a, ul. Zygmunta Krasińskiego 6/03, ul. Żywiecka 124/02, ul. Żywiecka 124/04, ul. Żywiecka 99/01, ul. Żywieckie Przedmieście 8/04
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	pl. Józefa Niemczyka 4/01, ul. Bestwińska 154/03, ul. Bohaterów Westerplatte 21/03, ul. Bohaterów Westerplatte 21/05, ul. Chłodna 16/01, ul. Chłodna 16/02, ul. Drukarzy 5/04, ul. Drukarzy 5/04a, ul. Dworkowa 7/07, ul. Dworkowa 7/08, ul. Elizy Orzeszkowej 9/04, ul. Elizy Orzeszkowej 9/08, ul. Elizy Orzeszkowej 9/09, ul. Filomatów 1/03, ul. Filomatów 1/04, ul. Filomatów 1/05, ul. Filomatów 1/06, ul. Filomatów 1/11, ul. Fryderyka Chopina 4/02,ul. Fryderyka Chopina 4/03, ul. Fryderyka Chopina 4a/05, ul. Fryderyka Chopina 4a/06, ul. Fryderyka Chopina 6/07, ul. Gazownicza 15/04,ul. Gazownicza 15/05, ul. Gazownicza 19/04, ul. Gazownicza 19/06, ul. Gazownicza 19/07,ul. Gazownicza 21/01, ul. Gazownicza 21/04, ul. gen. Józefa Kustronia 41/01, ul. gen. Józefa Kustronia 41/04, ul. gen. Józefa Kustronia 43A/04,ul. gen. Józefa Kustronia 54/05,ul. gen. Józefa Kustronia 54/06, ul. gen. Józefa Kustronia 96/03, ul. gen. Józefa Kustronia 96/06, ul. hetm. Jana Zamoyskiego 10/04, ul. Jana Sobieskiego 132/01, ul. Jana Sobieskiego 132/02, ul. Jana Sobieskiego 430a/03, ul. Jarosława Dąbrowskiego 12/02, ul. Jarosława Dąbrowskiego 12/03, ul. Jarosława Dąbrowskiego 12/07,ul. Jarosława Dąbrowskiego 12/07a, ul. Jarosława Dąbrowskiego 14/01a, ul. Jarosława Dąbrowskiego 14/02a, ul. Juliusza Słowackiego 21a/04, ul. Juliusza Słowackiego 21a/07, ul. Juliusza Słowackiego 21a/10, ul. Juliusza Słowackiego 51/01,ul. Juliusza Słowackiego 54/03, ul. Juliusza Słowackiego 54/04, ul. Juliusza Słowackiego 59/03, ul. Juliusza Słowackiego 69/03, ul. Juliusza Słowackiego 69/04a, ul. Karpacka 110/01, ul. Karpacka 110/04, ul. Karpacka 160/04, ul. Karpacka 160/05, ul. Karpacka 160/06, ul. Karpacka 160/10, ul. Adama Mickiewicza 33/06, ul. Adama Mickiewicza 33/06a, Karpacka 92, ul. Kolista 18/01,ul. Kolista 18/03,ul. Kolista 18/04, ul. Kolista 18/05, ul. Komorowicka 122/01, ul. Komorowicka 122/03, ul. Komorowicka 122/04, ul. Komorowicka 122/05, ul. Komorowicka 37/03, ul. Komorowicka 37/05, ul. Komorowicka 37/06, ul. Komorowicka 37/10, ul. Komorowicka 54/01, ul. Komorowicka 60/05, ul. Komorowicka 66/04, ul. Komorowicka 66/05,ul. Komorowicka 66/07, ul. Komorowicka 66/08, ul. Kopytko 31/02, ul. Kopytko 31/03, ul. Kopytko 31/05, ul. Kopytko 31/06, ul. Kopytko 31/08, ul. Kopytko 31/12, ul. Kopytko 31/13, ul. Kopytko 31/16, ul. Kopytko 31/17, ul. Kosynierów 6/01, ul. Kosynierów 6/04, ul. Kosynierów 6/07, ul. kpt. Henryka Boryczki 1/39, ul. Laskowa 15/02, ul. Laskowa 15/05, ul. Legionów 18/03, ul. Legionów 33/02, ul. Legionów 33/08, ul. Lipnicka 113/06, ul. Lipnicka 113/07, ul. Lipnicka 124/01, ul. Lipnicka 186/03, ul. Lipnicka 186/05, ul. Lipnicka 186/07, ul. Lipnicka 218/02, ul. Lipnicka 218/03, ul. Lipnicka 218/04, ul. Lipnicka 218/05, ul. Lipnicka 218/06, ul. Lipnicka 218/07, ul. Listopadowa 120/01, ul. Listopadowa 120/02,ul. Listopadowa 120/03, ul. Listopadowa 120/06,ul. Listopadowa 120/08, ul. Listopadowa 120/09, ul. Listopadowa 51a/02, ul. Listopadowa 51a/04, ul. Listopadowa 52/04,ul. Listopadowa 52/05, ul. Magnolii 22/01, ul. Michaiła Lermontowa 11/02, ul. Michaiła Lermontowa 11/04, ul. Michaiła Lermontowa 11/05, ul. Michaiła Lermontowa 11/06, ul. Nad Potokiem 117/02, ul. Nad Potokiem 117/03, ul. Nad Potokiem 119/02, ul. Nad Potokiem 119/03, ul. Piastowska 18/01, ul. Piastowska 18/03, ul. Piastowska 18/12, ul. Piastowska 4/09, ul. Piastowska 6/02, ul. Pocztowa 19/01, ul. Pocztowa 19/02, ul. Pocztowa 3/03, ul. Rzeczna 2/03,ul. Sarnia 9/02, ul. Starobielska 14/02,ul. Starobielska 14/04, ul. Starobielska 14/07a, ul. Starobielska 14/09, ul. Stefanii Sempołowskiej 26/05, ul. Stefanii Sempołowskiej 40/05, ul. Straconki 104/01, ul. Straconki 104/02,ul. Straconki 104/02a, ul. Straconki 104/03, ul. Straconki 104/05, ul. Straconki 104/07,ul. Straconki 151/01, ul. Straconki 151/02, ul. Straconki 151/05, ul. Straconki 151/07,ul. Straconki 151/08,

	ul. Straconki 151/09, ul. Straconki 151/10, ul. Straconki 166/04, ul. Straconki 166/06, ul. Straconki 166/07, ul. Straconki 166/08, ul. Straconki 166/09, ul. Straconki 166/10, ul. Straconki 166/11, ul. Straconki 166/12, ul. Szlachecka 4/01, ul. Szlachecka 4/02, ul. Szlachecka 4/03,ul. Szlachecka 4/05, ul. Szlachecka 4/07, ul. Teodora Sixta 13/05, ul. Teodora Sixta 9/03,ul. Teodora Sixta 9/05,ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 13/02, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 13/05, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 13/07, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 13/15, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 15/08, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 17/07, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 17/11, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 17/14, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 19/04, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 19/08, ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 19/09, ul. Tulipanów 9/01,ul. Tulipanów 9/03,ul. Tulipanów 9/06,ul. Tulipanów 9/07, ul. Tulipanów 9/08, ul. Tulipanów 9/09, ul. Tulipanów 9/11, ul. Twórcza 11/05, ul. Twórcza 11/11, ul. Twórcza 30/04, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/03, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/04, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/05, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/06, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/07, ul. Waleriana Łukasińskiego 10/09, ul. Waleriana Łukasińskiego 23/04, ul. Waleriana Łukasińskiego 25/01, ul. Waleriana Łukasińskiego 25/02, ul. Waleriana Łukasińskiego 3/01, ul. Waleriana Łukasińskiego 5/01,ul. Wiktora Przybyły 11/03, ul. Wiktora Przybyły 11/06, ul. Wita Stwosza 43/03, ul. Władysława Broniewskiego 24/09,ul. Władysława Broniewskiego 26/09,ul. Władysława Broniewskiego 26/10, ul. Władysława Broniewskiego 38/02,ul. Wyzwolenia 120/07,ul. Wyzwolenia 131/03, ul. Wyzwolenia 204/01, ul. Wyzwolenia 204/05,ul. Wyzwolenia 39/03, ul. Wyzwolenia 39/04, ul. Wyzwolenia 41/02, ul. Wyzwolenia 41/03,ul. Wyzwolenia 41/05, ul. Wyzwolenia 43/01, ul. Wyzwolenia 43/03, ul. Wyzwolenia 43/10,ul. Wyzwolenia 45/01, ul. Wyzwolenia 45/02, ul. Wyzwolenia 45/04, ul. Zielona 12/02, ul. Zielona 12/03, ul. Zielona 12/07, ul. Zygmunta Krasińskiego 25/05, ul. Zygmunta Krasińskiego 27/01. Realizacja projektu również w lokalach poza obszarem rewitalizacji jest uzasadniona negatywnym wpływem niskiej emisji, której źródłem są ww. lokale na funkcjonowanie obszaru rewitalizacji. Pozostawienie źródeł niskiej emisji w lokalach poza obszarem rewitalizacji nie pozwoli na zlikwidowanie problemu środowiskowego, jakim jest „wciąż duża liczba budynków posiadających paleniska zasilane paliwami stałymi” na obszarze rewitalizacji, co związane jest ze swobodnym rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń związanych z niską emisją.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**30 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2029

# 40		
Nazwa przedsięwzięcia	**Zaplanujmy naszą wspólną przestrzeń**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości 4 przestrzeni wokół budynków komunalnych, polegająca na zaprojektowaniu wspólne z mieszkańcami i zagospodarowaniu podwórek wewnętrznych, które staną się miejscem do aktywizacji społeczności sąsiedzkiej. Działania planowane w ramach projektu: • opracowanie dokumentacji projektowej uwzględniającej zgłoszone przez społeczność lokalną pomysły na zagospodarowanie konkretnego obszaru (np. na parki kieszonkowe, ogrody społeczne, zielone miejsca wypoczynku, ogrody kultury, itp.). • wykonanie robót związanych z zagospodarowaniem podwórek.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 3.4.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Realizacja projektu będzie zapewniać dostępność architektoniczną do zagospodarowanych podwórek osobom ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia podwórek poddana zagospodarowaniu	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie powierzchni terenów rekreacyjnych/zielonych - poprawa komfortu zamieszkiwania - wzrost integracji sąsiedzkiej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	**Zadanie 1)** działka nr 148 Biała Miasto – ul. Cyniarska 12/ Stanisława Staszica 9; **Zadanie 2)** działka nr 819/2, 209/5 Biała Miasto ul. 11 Listopada 46A/ 11 Listopada 48; **Zadanie 3)** działka nr 143/12 Dolne Przedmieście – ul. Zygmunta Krasińskiego 5; **Zadanie nr 4)** działka nr 452/36 Żywieckie Przedmieście – ul. Jana Kochanowskiego 38A	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 41		
Nazwa przedsięwzięcia	**Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkalnych**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała -realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest remont pustostanów będących w zasobie gminy, a tym samym zwiększenie ilości mieszkań, które na nowo mogą zostać zamieszkane. Ma to na celu przeciwdziałanie zjawisku wyludniania się centrum miasta. Działania planowane w ramach projektu: • kompleksowy remont 50 lokali komunalnych stanowiących pustostany.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Realizacja projektu będzie uwzględniała potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z ochrony konserwatorskiej budynków.	
Prognozowane rezultaty	- liczba wyremontowanych pustostanów (lokali mieszkalnych)	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji	- zwiększenie komunalnego zasobu mieszkaniowego – 50 lokali - poprawa jakości zamieszkiwania - poprawa jakości środowiska - ograniczenie zjawiska ubóstwa energetycznego mieszkańców - poprawa jakości przestrzeni publicznej - zwiększenie ilość osób zamieszkujących na obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Jednostki urbanistyczne nr 1, 7, 8, 9, 13, 17, 19, 85 oraz 87	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 42		
Nazwa przedsięwzięcia	**Termomodernizacja budynku komunalnego przy ul. Jana Kochanowskiego 38A**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości zamieszkania poprzez wykonanie termomodernizacji, która przyczynia się do ograniczenia zjawiska ubóstwa energetycznego mieszkańców tego budynku. Działania planowane w ramach projektu: • termomodernizacja budynku komunalnego przy ul. Jana Kochanowskiego 38A. obejmująca w szczególności: docieplenie przegród zewnętrznych, piwnic, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz modernizację systemu ogrzewania poprzez wymianę pieca gazowego lub podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dzięki realizacji projektu lokale znajdujące się w budynku będą bardziej dostępne dla osób starszych i z ograniczeniami ruchowymi (likwidacja palenisk na paliwo zwiększy komfort użytkowania lokali z uwagi na brak konieczności zakupu, transportu i przechowywania opału).	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa stanu technicznego komunalnego zasobu mieszkaniowego - poprawa jakości zamieszkiwania - poprawa jakości środowiska - ograniczenie zjawiska ubóstwa energetycznego mieszkańców - poprawa jakości przestrzeni publicznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działka nr 452/36 Żywieckie Przedmieście – ul. Jana Kochanowskiego 38A	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 600 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2026

# 43	
Nazwa przedsięwzięcia	**Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych – kompleksowe remonty budynków**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**
Partnerzy	-
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych na obszarze rewitalizacji, co ma na celu przeciwdziałanie wyludnianiu się centrum miasta. Działania: • kompleksowy remont (polegający na remoncie dachu, elewacji, przebudowie wnętrza budynku, wymianie instalacji) 36 budynków połączony ze zmianą sposobu ogrzewania poprzez przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.1.; 4.1.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostępność architektoniczna dla osób ze szczególnymi potrzebami będzie zapewniona w oparciu o opracowaną dokumentację projektową. Zakres udogodnień będzie uwarunkowany możliwościami technicznymi oraz ograniczeniami wynikającymi z zabytkowego charakteru budynków.
Prognozowane rezultaty	- liczba wyremontowanych budynków
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa stanu technicznego komunalnego zasobu mieszkaniowego - poprawa jakości zamieszkiwania - poprawa jakości środowiska - ograniczenie zjawiska ubóstwa energetycznego mieszkańców - poprawa jakości przestrzeni publicznej - zmniejszenie liczby pustostanów - zwiększenie ilość osób zamieszkujących na obszarze rewitalizacji.
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	11 Listopada 46 - działa 817 Biała Miasto; 11 Listopada 46A - działka 818 Biała Miasto; Adama Mickiewicza 11-działki 57/3, 57/1 Dolne Przedmieście; Adama Mickiewicza 17-działka 59/1 Dolne Przedmieście; Bartosza Głowackiego 3 - działka 1028 Górne Przedmieście; Cechowa 9 - działka 54 Dolne Przedmieście; Cieszyńska 42- działka 161/27 Górne Przedmieście; Cieszyńska 46 - działka 1311 Górne Przedmieście; Cieszyńska 76 - działka 118/3 Górne Przedmieście; Cieszyńska 76A - działka 118/5 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 27-działka 1286 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 29-działka 156/1 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 31- działka 1344 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 33-działka 1292 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 35-działka 1293 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 37-działka 170/3 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 45-działka 164/3 Górne Przedmieście; Jana Sobieskiego 66- działka 630/15 Górne Przedmieście Komorowicka 8-działka 945 Biała Miasto; Lipnicka 8- działka 6662 Lipnik; Norberta Barlickiego 16-działka 43/2 Dolne Przedmieście; Norberta Barlickiego 18-działka 41 Dolne Przedmieście; Norberta Barlickiego 20-działka 38 Dolne Przedmieście; Plac Wojska Polskiego 11-działka 545 Biała Miasto; Powstańców Śląskich 5-działka 1298 Żywieckie Przedmieście; Powstańców Śląskich 9-działka 234/13 Żywieckie Przedmieście; Rynek 24-działka 222 Bielsko Miasto; Rynek 25-działka 223 Bielsko Miasto; Sikornik 1-działka 1112 Żywieckie Przedmieście; Sikornik 10-działka 1159 Żywieckie Przedmieście; Stefana

	Batorego 21a-działki 1371, 1126, 1125, 326/17, 326/14 Żyw. Przed.; Stefana Batorego 23-działka 326/20 Żywieckie Przedmieście-Szkolna 20działka 840 Biała Miasto; Szkolna 28-działka 937 Biała Miasto; Wzgórze 10-działka 206 Bielsko Miasto; Wzgórze 8-działka 208 Bielsko Miasto	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**110 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 44	
Nazwa przedsięwzięcia	**Starter BB - wsparcie przedsiębiorców**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej, Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego**
Partnerzy	Realizatorem projektu będą przedsiębiorcy, którzy zostaną wyłonieni w drodze konkursu.
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw na terenie miasta Bielska-Białej, w szczególności w obszarze rewitalizacji. Działania mają na celu ożywienie gospodarcze tej części miasta. Działania planowane w ramach projektu: • przeprowadzenie (w formie pilotażu) konkursu na najlepszy pomysł biznesowy, • udostępnienie wyłonionym przedsiębiorcom z zasobu gminy lokali użytkowych z obniżonym czynszem.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 2.3.; 2.5.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W miarę możliwości planuje się udostępnienie lokali dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ze względu na budynki będące w rejestrze zabytków dostępność architektoniczna jest ograniczona. Zapewniona zostanie dostępność cyfrowa stron internetowych na których będą zamieszczane informacje o konkursie – dostępność cyfrowa.
Prognozowane rezultaty	- liczba gminnych lokali udostępnionych na prowadzenie działalności gospodarczej
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej przez 5 podmiotów gospodarczych rocznie - ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji - poprawa jakości przestrzeni miejskiej - przyciąganiu nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, mieszkańcy)
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – jednostka urbanistyczna nr 13
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 000 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2024 **Rok zakończenia**: 2026

# 45	
Nazwa przedsięwzięcia	**InkuBBator Przedsiębiorczości**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej**
Partnerzy	Realizatorem projektu odpowiedzialnym za jego wdrożenie będzie organizacja z otoczenia biznesu.
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie Inkubatora przedsiębiorczości, mającego na celu prowadzenie szerokiej gamy działań zmierzających do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji. Działania planowane w ramach projektu: • usługi informacyjne, doradcze oraz edukacyjne; • organizację spotkań, warsztatów, prelekcji, eventów o charakterze gospodarczym promujących rozwój przedsiębiorczości,; prowadzenie strony internetowej inkubatora oraz kanałów społecznościowych; • udostępnienie 8 stanowisk do coworkingu; • udostępnienie dwóch sal konferencyjnych.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 2.3.; 2.4.; 2.5.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek, w którym będzie siedziba Inkubatora jest dostępny architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dostępność cyfrowa będzie zapewniona poprzez dostosowanie strony internetowej dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba osób korzystających z usług Inkubatora - liczba miejsc coworkingowych
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrostu atrakcyjności centrum miasta jako miejsca aktywności społecznej - ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, w tym rozwój działalności gospodarczej - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji - przyciąganiu nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, mieszkańcy)
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Cały obszar rewitalizacji zostanie objęty działaniami realizowanymi w ramach Inkubatora. Działania będą dedykowane w szczególności do przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji.
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Bielsko-Biała, ul. Romana Dmowskiego 6. Działania Inkubatora będą w szczególności skierowane dla osób z obszaru rewitalizacji. Budynek znajduje się na styku z obszarem rewitalizacji, lokalizacja jest bardzo dobrze skomunikowana, co zwiększa jego dostępność. Remont obiektu sfinansowany został z pożyczki rewitalizacyjnej w ramach poprzedniej perspektywy finansowej UE.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**100 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2024 **Rok zakończenia**: 2026

# 46		
Nazwa przedsięwzięcia	**Mój BBiznes**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest wsparcie przedsiębiorczości, pobudzenie aktywności wśród mieszkańców Bielska-Białej oraz zachęcające do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze rewitalizacji. Wyłonieni w konkursie przedsiębiorcy zyskają dodatkowe punkty w konkursie na zagospodarowanie lokalu udostępnionego nieodpłatnie przez Miasto w ramach projektu „Starter BB – wsparcie przedsiębiorców”. Działania planowane w ramach projektu: • organizacja (pilotażowo) otwartego konkursu ofert na realizację, przez podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego, mającego na celu rozwój działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, który składał się będzie z dwóch etapów obejmujących: - etap I: udział kandydatów w szkoleniach tematycznych związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, a także tworzeniem biznes planów, - etap II: opracowanie biznes planu, jego ocenę przez komisję konkursową oraz wyłonienie zwycięzców konkursu.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.3.; 2.4.; 2.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek, w którym odbywać się będą szkolenia będzie dostępny architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dostępność cyfrowa będzie zapewniona poprzez dostosowanie strony internetowej dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- ilość godzin szkoleń - 80 h - ilość przeprowadzonych konkursów - 1 edycja konkursu na rok	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- rozwój działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji - ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji - przyciąganie nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, mieszkańcy) - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Projekt swoim zasięgiem obejmować będzie cały obszar rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**90 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 47		
Nazwa przedsięwzięcia	**SIŁA I BOGACTWO WIĘZI SĄSIEDZKICH**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest: - budowanie więzi międzypokoleniowych i tożsamości lokalnej, - aktywizacja i integracja społeczną mieszkańców, - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, - rozwijanie współodpowiedzialności za przestrzeń życia i funkcjonowania mieszkańców, - tworzenie nowej oferty spędzania czasu wolnego, - zdobywanie nowych kompetencji i umiejętności. Działania planowane w ramach projektu: • przeprowadzenie pilotażowo (przez okres dwóch lat) otwartego konkursu ofert na realizację, przez podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego, zadań publicznych z zakresu rewitalizacji, służących budowie i wspieraniu inicjatyw sąsiedzkich wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.4.; 1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Organizowane przedsięwzięcia będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dobór osób prowadzony będzie w sposób otwarty i niedyskryminujący, materiały i organizowane wydarzenia będą dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- ilość przeprowadzonych konkursów - ilość osób biorących udział w oferowanych formach aktywizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost integracji społecznej (sąsiedzkiej) - ożywienie społeczne obszaru rewitalizacji - wzrost dostępności do różnego rodzaju usług publicznych - wzmocnienie więzi społecznych i międzypokoleniowych wśród mieszkańców obszaru	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Cały obszar rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem Białej.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**50 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 48		
Nazwa przedsięwzięcia	**Stworzenie parku kieszonkowego przy ul. Cieszyńskiej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**	
Partnerzy	**-**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie ilości terenów zieleni urządzonej, poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez utworzenie parku kieszonkowego. Działania obejmują: • utworzenie parku kieszonkowego wraz z zagospodarowaniem zielenią jego otoczenia – ronda Bolka i Lolka. • zagospodarowanie przestrzeni po dawnej kamienicy używanej aktualnie jako dziki parking, jako miejsca do wypoczynku pieszych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.2.; 3.3.; 3.4.; 3.6.; 4.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń będzie dostępna architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszaru rewitalizacji zagospodarowana - powierzchnia terenów zieleni urządzonej - park kieszonkowy - 583 m^2	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji	- wzrost jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - obniżenie temperatury otoczenia - przyciąganie nowych użytkowników centrum	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	190/6, 869, 152/3 obręb ewidencyjny Górne Przedmieście (działki drogowe tylko w obszarze ronda Bolka i Lolka.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**300 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2026

# 49		
Nazwa przedsięwzięcia	**Razem bezpieczni – poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych.**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Straż Miejska w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji poprzez rozbudowę i modernizację systemu monitoringu CCTV miasta Bielska-Białej. Działania planowane w ramach projektu: • modernizacja systemu monitoringu; • montaż kamer CCTV.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.2.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zostaną zastosowane rozwiązania wpływające na poprawę bezpieczeństwa osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zamontowanych kamer CCTV	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zmniejszenie ilości czynów zabronionych w obszarze rewitalizacji - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji - podniesienie atrakcyjności tego obszaru miasta	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Olszówki (dz. nr 231/3 i 214/4), Plac Marcina Lutra (dz. nr 18 i 63/2) oraz ul. św. Anny – skrzyżowanie z ul. Cieszyńska (dz. nr 921/1).	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**650 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 50		
Nazwa przedsięwzięcia	**Profilaktyka złamań osteoporotycznych**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Urząd Miejski w Bielsku-Białej - Wydział Polityki Społecznej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zmniejszenie liczby złamań osteoporotycznych wśród mieszkańców Bielska-Białej, poprzez zwiększenie dostępności do diagnostyki w zakresie osteoporozy; identyfikację osób zagrożonych złamaniami niskoenergetycznymi; podniesienie wiedzy uczestników programu na temat osteoporozy. Działania planowane w ramach projektu: • oszacowanie 10 letniego ryzyka złamania kości metodą FRAX; • przeprowadzenie pre testu dotyczącego oceny wiedzy uczestników programu na temat osteoporozy, • skierowanie osób na konsultację lekarską, • edukacja zdrowotna ukierunkowana na uświadomienie czynników ryzyka osteoporozy.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Realizator programu będzie wyłoniony w drodze konkursu, w którym będzie zapis, że podmiot leczniczy musi spełnić m.in. następujące kryterium: budynek i pomieszczenia dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników programu – 6.225 osób.	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości życia mieszkańców - wydłużenie możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osób starszych - aktywizacja mieszkańców i wzrost integracji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Przedsięwzięcie będzie realizowane w podmiocie leczniczym, który zostanie wyłoniony w drodze otwartego konkursu. W związku z powyższym nie można wskazać czy to będzie na terenie rewitalizacji.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Przedsięwzięcie będzie realizowane w podmiocie leczniczym, który zostanie wyłoniony w drodze otwartego konkursu	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**394 767 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2025

# 51		
Nazwa przedsięwzięcia	**Rozwój Centrum Seniora w Bielsku-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest prowadzenie Centrum Seniora w Bielsku-Białej, mającego na celu integrację seniorów i ich aktywizację. Projekt polegać będzie na świadczeniu usług społecznych na rzecz osób starszych zamieszkujących teren rewitalizowany. Działania planowane w ramach projektu: • poradnictwo specjalistyczne, arteterapia dla seniorów, grupy wsparcia dla seniorów, • usługi typu teleopieka i systemów przywoławczych, • usługi typu door to door, • zajęcia dot. przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, • usługi opieki wytchnieniowej i pomoc dla opiekunów faktycznych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, m.in. w zakresie informacji i doradztwa, wsparcia psychologicznego, organizacji szkoleń (dotyczących np. umiejętności prawidłowej opieki i pielęgnacji).	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	- przygotowanie podstrony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową utworzonej na stronie UM B-B, - dostęp do usługi tłumacza dla osób niesłyszących, niedosłyszących, - pętla indukcyjna, - transport pojazdami dostosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych, wyposażonych w schodołaz,	
Prognozowane rezultaty	- liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej - liczba uczestników biorących udział w różnych formach aktywizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost aktywizacji seniorów - wzrost integracji środowiska seniorów - możliwość lepszego funkcjonowania w swoim środowisku zamieszkania (w lepszej kondycji psychicznej i zdrowotnej) - przeciwdziałanie pobytowi w instytucjonalnych formach opieki - zwiększenie mobilności seniorów	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Bielsko-Biała, ul. Romana Dmowskiego 6 (uczestnikami Centrum Seniora będą osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany, lokalizacja znajduje się w bliskim sąsiedztwie obszarów rewitalizowanych, lokalizacja jest bardzo dobrze skomunikowana, remont obiektu finansowany jest z pożyczki rewitalizacyjnej w ramach poprzedniej perspektywy finansowej UE)	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 500 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2025

# 52	
Nazwa przedsięwzięcia	**Zawody przyszłości - modernizacja sal do praktycznej nauki zawodu w Bielsku-Białej**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała – realizator: Wydział Inwestycji**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego, a tym samym zwiększenie kompetencji uczniów szkół kształcących w zawodach poprzez unowocześnienie bazy techno-dydaktycznej, dostosowanie warunków nauczania do potrzeb pracodawców i wyzwań w zakresie transformacji cyfrowej i transformacji w kierunku zielonej gospodarki oraz inteligentnych i technologicznych specjalizacji regionu. W Bielskiej Szkole Przemysłowej planuje się: • remont oraz wyposażenie pracowni dla praktycznej nauki zawodu, • likwidację barier architektonicznych poprzez budowę windy. W Zespole Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych planuje się: • remont pomieszczeń oraz wyposażenie dla nowoutworzonych pracowni, • likwidację barier architektonicznych poprzez montaż windy zewnętrznej. Prace obejmują przystosowanie infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.5.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach projektu planuje się dostosowanie architektoniczne obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Prognozowane rezultaty	- liczba szkół w których przeprowadzono remont - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa warunków kształcenia zawodowego dla uczniów, w tym dla uczniów - zwiększenie możliwości znalezienia pracy - poprawa stanu technicznego budynków - aktywizacja osób z niepełnosprawnościami. - zwiększenie kompetencji uczniów szkół kształcących w zawodach, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych ul. Juliusza Słowackiego 24
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	ul. Teodora Sixta 20, Bielska Szkoła Przemysłowa zlokalizowana jest w bliskim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Młodzież, która kształci się w szkole korzysta z infrastruktury zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji (infrastruktura transportowa – w związku z dojazdami do szkoły, infrastruktura domów kultury itp., punkty gastronomiczne i usługowe). Ponadto rozwój kształcenia zawodowego w mieście pozytywnie wpłynie także na obszar rewitalizowany ale przede wszystkim na jego mieszkańców. Zdobycie wykształcenia zawodowego, staje się atutem na lokalnym rynku pracy.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 839 154 PLN**

Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2025
	# 53	
Nazwa przedsięwzięcia	**Program Bielsko-Biała łapie deszcz**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Ochrony Środowiska i Energii**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zmniejszenie narażenia mieszkańców na zagrożenia powodziowe, a także podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Dzięki zbiornikom retencyjnym dostępność darmowej wody ułatwi utrzymanie zieleni tak potrzebnej miastu i jego mieszkańcom oraz użytkownikom, a tym samym wpłynie na oszczędności środków finansowych mieszkańców tego obszaru. Działania planowane w ramach projektu: • udzielanie dotacji na montaż zbiorników na wody opadowe (podziemnych i naziemnych), • działania informacyjne i edukacyjne polegające na spotkaniu mieszkańca z ekodoradcą, który przekaże informacje edukacyjne budujące świadomość społeczną w zakresie gospodarowania wodą oraz przygotowaną w tej tematyce ulotkę.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami (o ile dane te są możliwe do wskazania)	Przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową dla osób niewidomych. Miejsce, w którym będą udzielane porady oraz będzie obsługiwana ludność w ramach przedsięwzięcia jest dostępne architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba udzielonych dotacji na montaż zbiorników na wody opadowe - ilość spotkań z ekodoradcą	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- minimalizowanie incydentów podtopień w czasie deszczy nawalnych na terenach objętych rewitalizacją - minimalizowanie skutków suszy na miejskich terenach zielonych - zaoszczędzenie zasobów wody pitnej - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Lokalizacja na tym etapie nieustalona ze względu na charakter projektu, do którego zgłaszają się chętni mieszkańcy sukcesywnie po ogłoszeniu naboru. Z tego samego względu nie można ustalić dokładnych lokalizacji działań, jednakże ze względu na stosowany priorytet dotyczący mieszkańców obszaru rewitalizacji spodziewana jest realizacja większości działań w tym obszarze.	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Nawet jeśli działania przypadną poza obszarem rewitalizacji - ze względu na takie zgłoszenia chętnych do udziału mieszkańców - zapewni to poprawę retencji wody na całym terenie Bielska-Białej włączając w to obszar rewitalizacji ze względu na wielkoobszarowy wpływ retencji na poziom wód gruntowych.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**2 000 000 PLN**	

Termin realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
	2024	2030

# 54	
Nazwa przedsięwzięcia	**Stworzenie „Tajemniczego Ogrodu" na terenie nieużytków cmentarza żydowskiego waz z budową miejsca edukacji kulturowej oraz ekologicznej**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Miasto Bielsko-Biała - realizator: Wydział Gospodarki Miejskiej**
Partnerzy	**Stowarzyszenie Ekologiczne Klub Gaja** **Gmina Wyznaniowa Żydowska w Bielsku-Białej**
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zagospodarowanie niegrzebalnej części cmentarza żydowskiego i nadanie mu funkcji rekreacyjno-edukacyjnej. Celem jest stworzenie miejsca aktywizacji społeczności lokalnej. Działania planowane w ramach projektu: • roboty budowlane związane zagospodarowaniem niegrzebalnej części cmentarza żydowskiego; • budowa altany przeznaczonej do prowadzenia zajęć edukacji ekologicznej oraz placu spotkań; • utworzenie na parku naturalistycznego wykorzystującego potencjał roślinny obiektu.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.; 4.3.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia obszaru rewitalizacji przeznaczona na tereny rekreacyjne - 4078 m^2 - liczba budynków poddana działaniom rewitalizacyjnym
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie atrakcyjności dzielnicy - aktywizację społeczeństwa w zakresie spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu - zwiększenie i poprawa jakości przestrzeni, w tym zielonej
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	579/3, 580– obręb ewidencyjny 0001 Aleksandrowice
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**500 000 PLN**

Termin realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
	2023	2026

# 55	
Nazwa przedsięwzięcia	**Modernizacja budynku po dawnym banku PKO i adaptacja na usługę hotelowo – gastronomiczną**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**BIELSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO S.A**
Partnerzy	**-**
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest modernizacja budynku po dawnym banku PKO, który jest niszczejącym pustostanem i jego adaptacja na usługę hotelowo – gastronomiczną. Celem jest ożywienie społeczno-gospodarcze śródmieścia Białej. Działania planowane w ramach projektu: • modernizacja obiektu, • przekształcenie nieużytkowanego budynku na hotel ***, • adaptacje wnętrz pod określone usługi, • zagospodarowanie terenu wokół budynku - teren zielony wokół budynku będzie pełnił funkcję ogródka gastronomicznego i plaży ogólnodostępnej.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek zostanie dostosowany architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba przebudowanych budynków - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych - liczba miejsc pracy co-workingowej
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji - przeciwdziałanie bezrobociu - poprawa atrakcyjności i jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości powietrza - przyciągnięcie ludzi do centrum miasta - zapobieganie dalszej degradacji obszaru rewitalizacji
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działka nr: 940
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**31 000 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2023 / **Rok zakończenia**: 2025

# 56		
Nazwa przedsięwzięcia	**Rewitalizacja budynku domu przedpogrzebowego cmentarza żydowskiego w Bielsku-Białej z przeznaczeniem na obiekt edukacji wielokulturowej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Gmina Wyznaniowa Żydowska w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie miejsca przeznaczonego na obiekt edukacji wielokulturowej. Będzie on pełnił funkcję edukacyjno-kulturalno-integracyjną. Działania planowane w ramach projektu: • remont budynku domu przedpogrzebowego (m.in. renowacja dachu, stolarki okiennej, ścian zewnętrznych, polichromii); • dostosowanie dróg komunikacyjnych oraz zieleni wokół budynku; • wyposażenie umożliwiające rozszerzeniem jego działalności o funkcje kulturalne (dostosowanie pomieszczeń do organizacji wystaw, koncertów oraz spektakli).	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Udział w ofercie kulturalnej będzie możliwy dla osób ze szczególnymi potrzebami. Informacje o wydarzeniach będą zamieszczane z zachowaniem dostępności cyfrowej dla osób słabo widzących.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych działaniom rewitalizacyjnym - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost oferty kulturalnej - poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - wzrost integracji społeczności lokalnej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Cieszyńska 92 Działka nr 1122, 584 – obręb Aleksandrowice	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**30 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 57		
Nazwa przedsięwzięcia	**Aktywizacja kulturalno-artystyczna osób starszych oraz dzieci i młodzieży**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest aktywizacja kulturalno-artystyczna osób starszych oraz dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji poprzez stworzenie stałego miejsca spotkań tych osób. Przedsięwzięcie będzie polegać na: • organizacji szkoleń i zajęć dla seniorów o charakterze kulturalnym, artystycznym, rękodzielniczym, teatralnym, prozdrowotnym, • organizacji zajęć międzypokoleniowych w przestrzeni klubokawiarni - seniorów z dziećmi i młodzieżą, • prowadzeniu centrum wolontariatu - biura pośrednictwa pomiędzy osobami chcącymi pomagać wolontarystycznie a osobami ze szczególnymi potrzebami (seniorzy, osoby niepełnosprawne, młodzież).	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego Teatr Grodzki jest dostosowany architektonicznie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Stowarzyszenie realizując projekt będzie prowadziło na szeroką skalę działania promocyjne celem dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców.	
Prognozowane rezultaty	- liczba szkoleń /warsztatów/zajęć - liczba osób korzystających z oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji -wzrost kompetencji społecznych i zawodowych - poprawa jakości życia uczestników projektu - zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu zarówno seniorów jak i młodzieży	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Działka 341/23 (Sempołowskiej 13, Bielsko-Biała) była objęta obszarem rewitalizacji w poprzednim Programie. Budynek znajdujący się na terenie działki został wówczas wyremontowany. Budynek znajduję się w ścisłym sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i działania są skierowane w szczególności do mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji. Stowarzyszenie jest największą i najprężniej działającą organizacją w regionie zatem jest rozpoznawalna wśród mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją. Powyższe działania prowadzone są okazjonalnie w przypadku dofinansowania z grantów zewnętrznych stąd potencjalni odbiorcy kojarzą stowarzyszenie z ww. działaniami. Uzależnienie od krótkoterminowych (zwykle kilkumiesięcznych) projektów prowadzi do braku regularności działań wspierających seniorów i dzieci.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 400 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 58	
Nazwa przedsięwzięcia	**Aktywizacja społeczno-zawodowa poprzez Centrum Integracji Społecznej w Bielsku-Białej**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Fundacja Teatru Grodzkiego**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, którzy zostaną objęci usługami aktywnej integracji prowadzonymi w Centrum Integracji Społecznej. Działania planowane w ramach projektu: • codzienne zajęcia, warsztaty zawodowe oraz integracji społecznej realizowane przez specjalistów zatrudnionych przez Projektodawcę; • zajęcia integracji zawodowej prowadzone przez instruktorów zawodu, po jednym na każdą z pracownię: post-produkcyjną, porządkowo-gospodarczą, opiekuńczą oraz krawiecką; • wsparcie doradcy zawodowego, asystenta rynku pracy oraz w razie potrzeby wystąpienia specjalnych potrzeb, trenera pracy i asystentów osób niepełnosprawnych; • wsparcie psychologa oraz asystentów integracyjnych; • zapewnienie ubrań roboczych oraz posiłków; • sfinansowanie kosztów dojazdu na zajęcia oraz świadczenia integracyjne.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.2.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Siedziba Projektodawcy jest z przeważającym stopniu dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (winda, podjazdy, poręcze, dostosowane toalety).
Prognozowane rezultaty	- liczba osób podejmujących zatrudnieniu do zakończenie realizacji IPZS – 20
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie aktywności zawodowej osób wykluczonych społecznie - zmniejszenie stopnia ubóstwa - zmiana społecznego obrazu osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym - wzmocnienie relacji rodzinnych i społecznych - zwiększenie społecznej akceptacji dla osób z obszaru wykluczenia społecznego - zmniejszenie izolacji społecznej i poczucia osamotnienia
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Budynek przy ul. Stefanii Sempołowskiej 13 Bielsko-Biała, przylegający do obszaru rewitalizacji. Dotychczasowe doświadczenia projektodawcy pokazują, iż znaczna liczba uczestników Centrum to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, ze względu na występującą tam kumulację problemów społecznych. Kwestia miejsca realizacji usług aktywnej integracji jest obojętna z punktu widzenia poprawy indywidualnej sytuacji życiowej osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem, oczywiście pod warunkiem, że uczestnicy będę mieć możliwość dogodnego przejścia czy też przyjazdu na zajęcia. Warunek ten jest spełniony.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 700 000 PLN**

Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 59		
Nazwa przedsięwzięcia	**Twoja przestrzeń aktywności i rozwoju**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki**	
Partnerzy	Stowarzyszenie Hajstra	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest utworzenie miejsca, w którym potrzebujący wsparcia doradcy zawodowego będą mogli skorzystać z oferty, która wzmocni ich kompetencje zawodowe i pozwoli odnaleźć się na rynku pracy. Działania będą polegać na: • zaadoptowaniu/wyposażeniu części obiektu do funkcji, w której będą odbywały się szkolenia, spotkania oraz warsztaty dla grup dzieci i młodzieży; • organizowaniu szkoleń, grupowych spotkań animacyjnych, indywidualnych spotkań z psychologiem lub psychotraumatologiem, doradcą zawodowym, coachem oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży (między innymi dzieci i młodzież oraz osoby usamodzielniane z pieczy zastępczej).	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.2.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	BSA Teatr Grodzki jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych (winda, pochylnia, dostosowana strona internetowa, sanitariaty).	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników form aktywizacji - powierzchnia obiektu zaadoptowana/wyposażona do pełnienia funkcji społecznej	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych - wzrost integracji społecznej - przeciwdziałanie bezrobociu	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Działka 341/23 (ul. Stefanii Sempołowskiej 13, Bielsko-Biała) była objęta obszarem rewitalizacji w poprzednim Programie. Budynek znajdujący się na terenie działki, która została wówczas wyremontowany. Budynek znajduję się w ścisłym sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i działania są skierowane w szczególności do mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji. Stowarzyszenie jest największą i najprężniej działającą organizacją w regionie zatem jest rozpoznawalna wśród mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją. Dzięki realizacji projektu uzyskamy możliwość stałego wsparcia dzieci i młodzieży (w tym ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym) w szczególności z obszaru rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**880 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 60	
Nazwa przedsięwzięcia	**Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby Bielskiego Centrum Psychiatrii i remontem konserwatorskim budynku w Bielsku-Białej przy ul. Krasińskiego 28**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Bielskie Centrum Psychiatrii - Olszówka w Bielsku-Białej**
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest remont zdegradowanego budynku zabytkowego, a przez to poprawa jakości przestrzeni publicznej i ochrona dziedzictwa kulturowego wraz z adaptacją na potrzeby utworzenia centrum Zdrowia Psychicznego. Działania planowane do realizacji: • kompleksowy remont konserwatorski elewacji obejmujący: wymianę stolarki okiennej oraz rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich, dobudowę dźwigu osobowego, remont i częściową przebudowę dachu (w tym docieplenie poddasza), wymianę instalacji wewnętrznych, przebudowę kanalizacji sanitarnej w prowadzeniu terenowym, remont drenażu oraz budowę przyłącza kanalizacji deszczowej, • wyposażenie i dostosowanie obiektu do pełnienia nowej funkcji, • zagospodarowanie terenu wokół budynku.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt zapewnia pełną architektoniczna dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych rewitalizacji - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa stanu technicznego budynku - zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej. - skrócenie czasu oczekiwania na poradę psychiatryczną
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Obiekt zlokalizowany w Bielsku-Białej ul. Zygmunta Krasińskiego 28, 43-300 Bielsko-Biała, jednostka ewidencyjna 246101_1 Bielsko-Biała, obręb ewidencyjny 0056 Dolne Przedmieście, nr działki ewidencyjnej 76/9, 181 Teren posesji z budynkiem zlokalizowany w centrum miasta graniczy z obszarem rewitalizacji. Z uwagi na lokalizację obiektu oraz jego przeznaczenie / lecznictwo psychiatryczne/ zaadoptowany budynek znakomicie wpisuje się w zapotrzebowanie wynikające ze szczególnych potrzeb osób zamieszkałych w obszarze objętym rewitalizacją /osoby w podeszłym wieku z objawami depresji/. Obiekt będzie również stanowić integralną całość struktury Bielskiego Centrum Psychiatrii - Olszówka zapewniającego kompleksowe usługi w zakresie lecznictwa psychiatrycznego dedykowanego również polepszeniu udzielanych świadczeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji/poprawa dostępności do świadczeń - dogodne położenie komunikacyjne, kompleksowa usługa, skrócenie kolejek oczekujących / Możliwości adaptacji obiektu pozwoli zwiększyć dostępność do świadczeń. Jak wynika z diagnozy, zdrowie psychiczne jest obecnie priorytetem i musimy wspólnie dołożyć wszelkich starań, aby poprawić komfort psychiczny naszych podopiecznych. Jesteśmy

	na terenie jedynym ośrodkiem świadczącym usługi w zakresie leczenia psychiatrycznego. Dlatego modernizacja pozwoli lokalowo na zatrudnienie personelu i przeniesienie obecnego do zmodernizowanego budynku celem możliwości udzielania świadczeń. Czynimy zatem starania, aby dostęp do świadczeń gwarantowanych był jak najlepszy, pozyskując nowe obiekty, zatrudniając nowy personel.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**9 872 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023 r.	2026 r.

# 61		
Nazwa przedsięwzięcia	**Bielski Hub Biznesu – dzielimy się doświadczeniami**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**BESKIDZKA IZBA GOSPODARCZA**	
Partnerzy	**Firmy członkowskie Beskidzkiej Izby Gospodarczej**	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstanie Bielskiego Hubu Biznesu oferującego wsparcie lokalnej przedsiębiorczości przez zwiększenie świadomości i kompetencji przedsiębiorców, co doprowadzi do rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji. Ma on również na celu większą integrację środowiska gospodarczego ze sobą. Działania planowane w ramach projektu: • możliwość skorzystania z pakietów usług obejmujących m. in. konsultacje podatkowe, prawne, marketingowe, newslettery gospodarcze, prawne i finansowe, cykliczne tematyczne brunche biznesowe, kluby przedsiębiorcy, spotkania integracyjne o charakterze rekreacyjnym skierowane zarówno do lokalnego biznesu, jak i do lokalnej społeczności przy okazji wykorzystując potencjał lokalowy znajdujący się na obszarze rewitalizacji miasta. • organizowanie przez specjalistów i przedsiębiorców skupionych w BIG branżowych sesji mentoringowych, w ramach których będą wspierać, kreować, pobudzać aktywność przedsiębiorców poprzez dzielnie się własnymi doświadczeniami i przyjętym rozwiązaniami.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.3.; 2.4.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Ze względu na specyfikę założeń realizacji projektu obejmującą w szczególności realizację spotkań poza siedzibą BIG – wybór lokali, w których odbywać się będą przedmiotowe spotkania będzie uwzględniał ich dostępność i przystosowanie dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba warsztatów/spotkań/konsultacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji - ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji - przyciąganie nowych użytkowników centrum miasta (nowi klienci, mieszkańcy) - wzrost aktywizacji zawodowej osób w obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Przedsięwzięcie od strony administracyjno-organizacyjnej realizowane będzie w siedzibie BIG zlokalizowanej przy ul. Wzgórze 1, 43-300 Bielsko-Biała, natomiast produkty projektu, czyli konfrontacje mentorów z zainteresowanymi przedsiębiorcami realizowane będą w lokalach wynajętych, dostosowanych do spotkań wieloosobowych, np. w Punkcie 11 na ul. 11 Listopada, oraz w pozostałych lokalach znajdujących się na obszarze rewitalizacji (z uwzględnieniem ich dostosowania do obsługi osób niepełnosprawnych).	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**165 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 62	
Nazwa przedsięwzięcia	**Integrujemy i aktywizujemy Złote Łany**
	PODMIOTY REALIZUJĄCE
PROJEKTODAWCA	**Fundacja Aktywności Społecznej Złote Łany**
Partnerzy	-
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu utworzenie Klubu Integracji Społeczne, który będzie miejscem spotkań integracyjnych i aktywizacji seniorów oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z terenu Osiedla Złote Łany. Działania, pozwolą uczestnikom żyć aktywnie i odgrywać istotną rolę w życiu społecznym. Działania planowane w ramach projektu: • prowadzenie zajęć aktywizacji umysłowej, muzycznych, ekologicznych, z robótek ręcznych, aktywizacji ruchowej, warsztatów świadomy i bezpieczny senior, • indywidualne i grupowe działania w postaci usług psychologicznych, usług doradcy zawodowego, treningów motywacyjnych i umiejętności społecznych, szkoleń i staży zawodowych, które mają służyć nabyciu lub uzupełnieniu kwalifikacji zawodowych, czy podjęciu pracy lub działalności gospodarczej; • spotkania integracyjne, • wycieczki oraz wyjścia do kina lub/i teatru, pikniki rodzinne, imprezy środowiskowe.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.5.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Lokalizacja Fundacji zapewnia dostępność architektoniczną osobom ze szczególnymi potrzebami. W trakcie realizacji projektu, informacje dot. jego promocji, rekrutacji, itp. zostaną przygotowane w taki sposób aby zapewnić dostępność cyfrową.
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba usług/zajęć/warsztatów/spotkań/wycieczek
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost aktywizacji i integracji - podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych przez uczestników projektu - zmniejszenie poziomu bezrobocia - zwiększenie zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób doświadczających wykluczenia społecznego, w tym osób niepracujących, czy niepełnosprawnych.
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	nr działki 345/310 , ul Jutrzenki 22
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**380 000 PLN**
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**: 2023 **Rok zakończenia**: 2028

# 63		
Nazwa przedsięwzięcia	**Aktywny Senior**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Fundacja Aktywności Społecznej Złote Łany**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zachęcenie osób starszych do aktywności i integracji oraz stworzenie warunków do rozwijania pasji i zainteresowań, dostarczenie nowych wiadomości i rozwój umiejętności, a także propagowanie zdrowego stylu życia. Działania planowane w ramach projektu obejmują organizację: • warsztatów oraz spotkań integracyjnych dla seniorów, stanowiących stałe miejsce spotkań tych osób; • zajęć aktywizacji umysłowej, muzycznych, ekologicznych, z robótek ręcznych, aktywizacji ruchowej, warsztaty świadomy i bezpieczny senior; • spotkań integracyjnych, m. in. wycieczek oraz wyjść do kina lub/i teatru, pikników rodzinnych, imprez środowiskowych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Lokalizacja Fundacji zapewnia dostępność architektoniczną osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, czy osobom starszym. W trakcie realizacji projektu, informacje dot. jego promocji, rekrutacji, itp. zostaną przygotowane w taki sposób aby zapewnić dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba usług/zajęć/warsztatów/spotkań/wycieczek	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost aktywizacji i integracji seniorów	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	nr działki 345/310 , ul Jutrzenki 22	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**100 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2028

# 64		
Nazwa przedsięwzięcia	**Stworzenie Apart Hotel**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Tomasz Wysocki**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zasobu mieszkalnego na obszarze rewitalizacji poprzez budowę Apart Hotelu, w którym na parterze zostaną utworzone lokale usługowe. Projekt ma na celu niwelowanie zjawiska depopulacji w tym obszarze. Działania planowane w ramach projektu: • budowa obiektu, • wyposażenie pod funkcję usługową (na parterze budynku przewiduje się ulokowanie usług handlowo-gastronomicznych typu bistro. • zagospodarowanie przestrzeni przeznaczonej do użytku dla organizacji pozarządowych np. punkt spotkań rady osiedla, fundacji czy biuro stowarzyszeń działających w okolicy.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie dostosowany architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Hotel posiadał będzie stronę internetową przystosowaną dla osób niedowidzących.	
Prognozowane rezultaty	- liczba wybudowanych obiektów - powierzchnia obszaru poddana działaniom rewitalizacyjnym	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości przestrzeni publicznej - wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji - rozwój działalności gospodarczej - ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji - integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji - przeciwdziałanie bezrobociu - poszerzenie oferty turystycznej miasta	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Nr działki 325/1 oraz 325/2 Bielsko-Biała obręb Lipnik. Ulica Żywiecka 156	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**12-19 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2029

# 65		
Nazwa przedsięwzięcia	**Poprawa dostępności, efektywności energetycznej i ekologicznej budynku mieszkalnego poprzez remont dachu, docieplenie budynku, wymianę stolarki okiennej, instalację pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych wraz ze stworzeniem miejsc postojowych na terenie posesji**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Ewa Machner**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez działania związane z poprawą dostępności, efektywności energetycznej i ekologicznej budynku mieszkalnego a także przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu mieszkańców poprzez zmniejszenie wydatków związanych z energią. Działania planowane w ramach projektu: • remont dachu, docieplenie budynku, wymiana stolarki okiennej, montaż pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej • budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych • stworzenie miejsc postojowych na terenie posesji.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek będzie dostępny architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zostaną utworzone 2 miejsc parkingowe w celu złagodzenia problemu z miejscami postojowymi w centrum miasta.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych działaniom termomodernizacyjnym - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych - liczba utworzonych miejsc postojowych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa warunków zamieszkiwania - poprawa jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości powietrza - przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działka: 782/41, ul. Mieczysława Karłowicza 14, Bielsko-Biała	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**380 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2027

# 66		
Nazwa przedsięwzięcia	**Klub Trzeźwościowy ARKA**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Katolickie Towarzystwo Kulturalne, Bielsko-Biała**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest wsparcie osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez prowadzenie Klubu Trzeźwościowego. Pozwoli to na szybszy powrót uczestników do normalnego życia w trzeźwości i aktywny udział w życiu społeczności lokalnej. Działania planowane w ramach projektu: • spotkania grupowe, mitingi AA; • konsultacje indywidualne: psychologa, prawnika, instruktora terapii uzależnień; • porady-konsultacje w zakresie przeciwdziałania patologiom oraz z zakresu antyalkoholowego; • udzielanie indywidualnego i grupowego wsparcia osobom z problemem alkoholowym oraz ich rodzinom; • rozwój zainteresowań u osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, stanowiących atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu, alternatywną dla zachowań alkoholowych; • umożliwienie osobom z problemem alkoholowym spędzania czasu wolnego w klubie; • cotygodniowe spotkania wolontariuszy; • terapie grupowe dla osób współuzależnionych DDA.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia grupowe oraz spotkania ze specjalistami będą odbywać się na parterze, gdzie wchodzi się po jednym stopniu. Planowane jest zrobienie podjazdu dla wózków oraz przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba oferowanych form wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zmniejszenie liczby osób z problemami alkoholowymi, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób marginalizowanych - zmniejszenie liczby środowisk patologicznych - zmniejszenie widocznego w centrum miasta problemu alkoholizmu - wzrost poczucia bezpieczeństwa - wzrost integracji społecznej na obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Klub Arka Katolickiego Towarzystwa Kulturalnego, ul. Zygmunta Krasińskiego 17 Bielsko-Biała, nr działki: 135	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**480 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2027

# 67		
Nazwa przedsięwzięcia	**Aktywizacja społeczna osób bezdomnych i ubogich**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Katolickie Towarzystwo Kulturalne, Bielsko-Biała**	
Partnerzy	**Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta** **Caritas Diecezji Bielsko Żywieckiej**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest pomoc osobom bezdomnym, aktywizacja społeczna osób bezdomnych i ubogich, które wpłynie na zmniejszenie widocznego w centrum problemu bezdomności, które ograniczają poczucie bezpieczeństwa i zniechęcają do spędzania czasu wolnego w centrum miasta. Działania planowane w ramach projektu: • organizowanie spotkań połączonych z poczęstunkiem dla bezdomnych i ubogich; • udzielanie indywidualnego i grupowego wsparcia osobom z problemem bezdomności; • dostęp do literatury specjalistycznej oraz popularyzacja wiedzy na temat uzależnień; • umożliwienie osobom bezdomnym spędzania czasu wolnego w klubie, szczególnie przebywania w nim w ciągu dnia szczególnie w czasie chłodów; • warsztaty z zarządzania budżetem domowym; • poradnictwo: psychologa, prawnika, doradcy zawodowego; • grupowe i indywidualne treningi kompetencji społecznych; • wycieczki dla dzieci z ubogich rodzin; • w okresie przedświątecznym przygotowane zostaną paczki z artykułami pierwszej potrzeby dla bezdomnych oraz paczki żywnościowe dla ubogich rodzin; • doraźne wsparcie dla osób ubogich, zagrożonych bezdomnością w tym także pomoc w znalezieniu pracy czy mieszkania.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia grupowe oraz spotkania ze specjalistami będą odbywać się na parterze, gdzie wchodzi się po jednym stopniu. Planowane jest zrobienie podjazdu dla wózków oraz przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba oferowanych form wsparcia dla osób bezdomnych i ubogich	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zmniejszenie liczby osób z bezdomnych i ubogich - zmniejszenie ilości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności czy ubóstwa - zmniejszenie widocznego w centrum miasta problemu bezdomności - wzrost poczucia bezpieczeństwa - wzrost integracji społecznej i aktywizacji zawodowej uczestników projektu	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Klub Arka Katolickiego Towarzystwa Kulturalnego, ul. Zygmunta Krasińskiego 17 Bielsko-Biała, nr działki: 135.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**450 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 68		
Nazwa przedsięwzięcia	**Wsparcie lokalnych liderów i organizacji pozarządowych w ramach Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości**	
Partnerzy	**Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji, zidentyfikowanie lokalnych liderów społecznych, liderów instytucjonalnych, a także profesjonalizacja liderów instytucjonalnych poprzez udzielanie wsparcia osobom fizycznym, grupom inicjatywnym, podmiotom ekonomii społecznej z terenu objętego rewitalizacją. Działania planowane w ramach projektu: • organizacja spotkań branżowych angażujących PES do dialogu w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i budowaniu usług społecznych, spotkań profesjonalizujących działania podmiotów ekonomii społecznej na rzecz organizacji czasu wolnego, budowania wsparcia społecznego, aktywizacji społeczno-zawodowej; • organizacja spotkań edukacyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; • doradztwo dla grup inicjatywnych w zakresie tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, • doradztwo księgowe, prawne lub marketingowego dla organizacji pozarządowych	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek - miejsce realizacji projektu jest dostosowany dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- rozwój ekonomii społecznej - ożywienie społeczno-gospodarcze - zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców - aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Na działkach, w ramach których będzie realizowane działanie: 742/19, 742/20, 742/21 mieści się siedziba Stowarzyszenia Bielskie Centrum Przedsiębiorczości - ul. Zacisze 5 w Bielsku-Białej. Stowarzyszenie prowadzi wraz z partnerem Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym „Teatr Grodzki" - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W budynku mieścić się będzie biuro projektu, w którym realizowane będzie doradztwo i szkolenia. Odbiorcami tych działań jednak będą osoby i podmioty z terenu objętym procesem rewitalizacji. Celem projektu jest oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji poprzez wzmocnienie działających tam mieszkańców, liderów lokalnych, podmiotów ekonomii społecznej. Miejsce realizacji komponentów projektu - doradztwo, szkolenia poza obszarem interwencji nie ma pierwszorzędnego znaczenia i podyktowane jest faktem posiadania siedziby - pomieszczeń biurowych i szkoleniowych. Korzystanie z tych pomieszczeń podyktowane jest również racjonalnością ekonomiczną - ogrtaniczenie kosztów najmu.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 228 800 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 69		
Nazwa przedsięwzięcia	**Remont elewacji kamienicy złożonej z trzech segmentów przy ul. Osuchowskiego 2, 4, 6**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Spółdzielnia Mieszkaniowa „STRZECHA" w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez remont elewacji budynku i podkreślenie jego walorów zabytkowych, a także poprawa jakości przestrzeni publicznej, a zastosowane rozwiązania ekologiczne mają na celu poprawę jakości środowiska i obniżenie kosztów energii. Działania planowane w ramach projektu: • remont konserwatorski elewacji, stolarki drzwiowej; • docieplenie stropu na poddaszu. • remont ogrodzenia, odtworzenie historycznych przęseł i słupków.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Montaż tabliczek informacyjnych z pismem Braille'a na drzwiach biur Spółdzielni w budynku przy ul. Antoniego Osuchowskiego 4.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i komfortu życia mieszkańców i użytkowników budynku - zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych - poprawa stanu technicznego oraz estetycznego budynku i ogrodzenia - poprawa jakości przestrzeni publicznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	ul. Antoniego Osuchowskiego 2, 4, 6 nr działek: 1021, 1025, 1026, 782/93, 782/94, 782/95	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 400 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 70		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja Spółdzielczego Domu Handlowego Klimczok w Bielsku-Białej**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**„SPOŁEM" PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni handlowej, rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowe i społeczne. Ma na celu również rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, a dzięki zastosowaniu nowych technologii poprawę jakości środowiska naturalnego. Działania planowane w ramach projektu: • kompleksowa renowacja SDH Klimczok w Bielsku-Białej z przebudową i zmianą funkcji/ rozszerzeniem działalności obiektu o nowe funkcje przeznaczenia obiektu; • wydzielenie przestrzeni pod działalność kulturalną, dostosowanie przestrzeni wewnętrznej domu handlowego do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana renowacji - liczba osób korzystająca z przestrzeni przeznaczonej na działalność kulturalną	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa bezpieczeństwa w centrum miasta - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	939/5, 201/14, 894/2,378/1 Biała Miasto Bielsko-Biała ul. Cyniarska 11	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**150 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2025	2029

# 71		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja targowiska przy ul. Józefa Lompy 5**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAW„A	**"SPOŁEM" PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zagospodarowane terenu targowiska wraz ze zlokalizowaną tam zabudową kubaturową, zwiększenie jego dostępności, poprawę jakości przestrzeni publicznej a poprzez termomodernizację obiektów tam zlokalizowanych poprawę jakości powietrza. Ze względu na to, że jest to miejsce, z którym związana jest społeczność lokalna realizacja projektu wpłynie na zwiększenie aktywności lokalnej w szczególności da możliwość seniorom aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym podczas samodzielnego robienia zakupów w miejscu najbliższym do miejsca zamieszkania. Działania planowane w ramach projektu: • prace termomodernizacyjnych - poprawę estetyki zewnętrznej elewacji, • wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w obszarze oświetlenia • dostosowanie przestrzeni zewnętrznej i wewnętrznej targowiska do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie dróg komunikacyjnych oraz stoisk do potrzeb osób z niepełnosprawnościami komunikacyjnymi. Wprowadzenia oznakowania poziomego i/lub pionowego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana renowacji - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana modernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa bezpieczeństwa w centrum miasta - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	545/5 Żywieckie Przedmieście Bielsko-Biała ul. Józefa Lompy 5	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 72		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja sklepu ogólnospożywczego Społem PSS przy ul. Władysława Broniewskiego 31**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**SPOŁEM" PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni handlowej, rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowe i społeczne. Ma na celu również rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, a dzięki zastosowaniu nowych technologii poprawę jakości środowiska naturalnego. Seniorzy zyskają możliwość uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej dzięki zyskaniu możliwości samodzielnego robienia zakupów w lokalnym sklepie, do którego są przyzwyczajeni. Działania planowane w ramach projektu: • prace termomodernizacyjne, poprawa estetyki zewnętrznej elewacji; • wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w obszarze oświetlenia, systemów chłodniczych, mroźnych; • dostosowanie przestrzeni wewnętrznej sklepu do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Automatycznie otwierane drzwi; pochylnie do wjazdu do sklepu; dostosowanie aranżacji sklepu do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi (odpowiedniej szerokości alejki, które umożliwią poruszanie się na wózkach inwalidzkich oraz osobom o kulach); wprowadzenia oznakowania poziomego i/lub pionowego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok; przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana modernizacji - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia - aktywizacja zawodowa mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	212/86 Lipnik; Bielsko-Biała ul. Władysława Broniewskiego 31 Realizacja projektu jest przewidziana w obszarze bezpośrednio przylegającym do obszaru rewitalizacji i będzie bezpośrednio na niego oddziaływała w bardzo silnym stopniu	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**8 500 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 73		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja sklepu ogólnospożywczego „Społem” PSS przy ul. Jana Sobieskiego 74**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**„SPOŁEM” PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni handlowej, rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowe i społeczne. Ma na celu również rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, a dzięki zastosowaniu nowych technologii poprawę jakości środowiska naturalnego. Seniorzy zyskają możliwość uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej dzięki zyskaniu możliwości samodzielnego robienia zakupów w lokalnym sklepie, do którego są przyzwyczajeni. Działania: • prace termomodernizacyjne - poprawę estetyki zewnętrznej elewacji, • wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w obszarze oświetlenia, systemów chłodniczych, mroźnych, • dostosowanie przestrzeni wewnętrznej sklepu do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Automatycznie otwierane drzwi; pochylnie do wjazdu do sklepu; dostosowanie aranżacji sklepu do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi (odpowiedniej szerokości alejki, które umożliwią poruszanie się na wózkach inwalidzkich oraz osobom o kulach); wprowadzenia oznakowania poziomego i/lub pionowego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok; przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana modernizacji - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia - aktywizacja zawodowa mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	637/1 Górne Przedmieście; Bielsko-Biała ul. Jana Sobieskiego 74	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**8 500 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 74		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja sklepu ogólnospożywczego „Społem” PSS przy ul. Żywieckiej 120a**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**„SPOŁEM” PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni handlowej, rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowe i społeczne. Ma na celu również rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, a dzięki zastosowaniu nowych technologii poprawę jakości środowiska naturalnego. Seniorzy zyskają możliwość uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej dzięki zyskaniu możliwości samodzielnego robienia zakupów w lokalnym sklepie, do którego są przyzwyczajeni. Działania planowane w ramach projektu: • prace termomodernizacyjne - poprawę estetyki zewnętrznej elewacji, • wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w obszarze oświetlenia, systemów chłodniczych, mroźnych, • dostosowanie przestrzeni wewnętrznej sklepu do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Automatycznie otwierane drzwi; pochylnie do wjazdu do sklepu; dostosowanie aranżacji sklepu do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi (odpowiedniej szerokości alejki, które umożliwią poruszanie się na wózkach inwalidzkich oraz osobom o kulach; wprowadzenia oznakowania poziomego i/lub pionowego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok; przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana modernizacji - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia - aktywizacja zawodowa mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	129/9; 129/13; 129/17 Lipnik Bielsko-Biała ul. Żywiecka 120a	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**8 500 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 75		
Nazwa przedsięwzięcia	**Renowacja kompleksu handlowego „Społem" PSS przy ul. 3 Maja 4**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**„SPOŁEM" PSS w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni handlowej, rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowe i społeczne. Ma na celu również rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, a dzięki zastosowaniu nowych technologii poprawę jakości środowiska naturalnego. Seniorzy zyskają możliwość uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej dzięki zyskaniu możliwości samodzielnego robienia zakupów w lokalnym sklepie, do którego są przyzwyczajeni. Działania planowane w ramach projektu: • prace termomodernizacyjne - poprawę estetyki zewnętrznej elewacji, • wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w obszarze oświetlenia, systemów chłodniczych, mroźnych, • dostosowanie przestrzeni wewnętrznej sklepu do zmieniającej się struktury wiekowej okolicznych mieszkańców – obecnych i potencjalnych klientów, • rozszerzenie działalności o nowe funkcje usługowo-mieszkaniowe.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 2.1.; 4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Automatycznie otwierane drzwi; pochylnie do wjazdu do sklepu; dostosowanie aranżacji sklepu do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi (odpowiedniej szerokości alejki, które umożliwią poruszanie się na wózkach inwalidzkich oraz osobom o kulach); wprowadzenia oznakowania poziomego i/lub pionowego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok; przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana modernizacji - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie samodzielności i integracja społeczna osób starszych - poprawa jakości przestrzeni publicznej - ożywienie społeczno-gospodarcze miasta - poprawa stanu technicznego budynku - poprawa jakości powietrza - zmniejszenie zjawiska bezrobocia - aktywizacja zawodowa mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	20/2 Dolne Przedmieście; Bielsko-Biała ul. 3 Maja 4	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**17 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2027

# 76		
Nazwa przedsięwzięcia	**Docieplenie i remont ścian szczytowych i tylnej budynku wielorodzinnego przy ul. Lipnickiej 28 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Lipnickiej 28 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON”**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych, a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont i docieplenie elewacji budynku.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenia oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka nr 6447, obręb Lipnik	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**286 440 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2028

# 77		
Nazwa przedsięwzięcia	**Remont elewacji budynku przy ul. Wyspiańskiego 19 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wyspiańskiego 19 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON" sp. z o. o**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych, a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont elewacji z ewentualnym docieplenie m części ścian.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenia oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka 1383, obręb Górne Przedmieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**209 350 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2027

# 78		
Nazwa przedsięwzięcia	**Remont konserwatorski elewacji frontowej i docieplenie elewacji tylnej budynku przy ul. Szkolnej 18 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szkolnej 18 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON" sp. z o.o**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych, a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont konserwatorski elewacji frontowej • docieplenie elewacji tylnej i bocznej.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenie oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka 660, obręb Biała Miasto	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**420 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2028

# 79		
Nazwa przedsięwzięcia	**Remont konserwatorski elewacji, balkonów i dachu budynku przy ul. Widok 26 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Widok 26 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON" sp. z o.o**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych, a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont konserwatorskim elewacji i balkonów • naprawa pokrycia dachu.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenie oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka 376/4, obręb Żywieckie Przedmieście	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**824 500 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2028

# 80		
Nazwa przedsięwzięcia	**Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Gorkiego 12 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Gorkiego 12 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON" sp. z o. o**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • termomodernizacja budynku.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenie oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Działka 204/81, obręb Lipnik	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**631 380 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2028

# 81		
Nazwa przedsięwzięcia	**Remont konserwatorski elewacji budynku przy ul. Cieszyńskiej 14 w Bielsku-Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Cieszyńskiej 14 w Bielsku-Białej reprezentowana przez Zarządzanie Nieruchomościami „ADEON" sp. z o.o.**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest powstrzymanie dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, poprawa jakości przestrzeni miejskiej, poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych a tym samym walka z ubóstwem energetycznym mieszkańców. Działania planowane w ramach projektu: • remont elewacji budynku.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	4.1.; 4.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Wprowadzenia oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznej - poprawa jakości zamieszkiwania - zapobieganie ubóstwu energetycznemu mieszkańców - poprawa jakości powietrza - zwiększenie dostępności mieszkań	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działka 1248/4, obręb Górne Przedmieście, ul. Cieszyńska 14.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**745 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2022	2024

# 82		
Nazwa przedsięwzięcia	**Rozwój oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych, ich bliskich i rodzin**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Śląska Fundacja Błękitny Krzyż**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu uruchomienie w aktualnie budowanej nowej poradni dla osób uzależnionych, poradni psychologicznej dla dzieci i młodzieży dla dzieci i młodzieży oraz oddziału leczenia zaburzeń abstynencyjnych. Celem działania jest zwiększenie dostępu do różnych form profesjonalnej i bezpłatnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich bliskich, a tym samym zmniejszenie czasu oczekiwania na wizytę w innych ośrodkach terapeutycznych. Działania planowane w ramach projektu: • grupa terapeutyczna i spotkania indywidualne z terapeutą (12 miesięcy). • grupa wsparcia dla absolwentów (6 miesięcy); • konsultacje indywidualne z terapeutą, lekarzem; • wyjazdowe Sesje Terapeutyczne, będące częścią programów terapeutycznych.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt będzie zapewniał dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba oferowanych form wsparcia - liczba uczestników oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości życia i funkcjonowania uczestników projektu - wzrost dostępności do placówki wsparcia psychologicznego - aktywizacja i integracja uczestników projektu ze społecznością lokalną - ograniczenie zjawiska bezdomności	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działki: 4555/12; 457/6; 455/10; 456/8; 457/4; 1076	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**3 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2027

# 83	
Nazwa przedsięwzięcia	**Rewitalizacja przestrzeni przy pl. Fabrycznym w Bielsku-Białej na potrzeby Filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego szansą na rozwój edukacyjny, społeczny i gospodarczy miasta**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY w Katowicach**
Partnerzy	**Urząd Miejski w Bielsku-Białej** **Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej**
CZĘŚĆ A – DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE **INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU**	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zagospodarowanie zdegradowanego terenu i obiektów, w których powstanie nowoczesne i atrakcyjne centrum edukacyjne - kampus Filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, który przyciągnie studentów, pracowników naukowych oraz zainteresuje społeczność lokalną i wpłynie na ożywienie społeczno-gospodarcze tego fragmentu miasta. Działania planowane w ramach projektu: • modernizacja i adaptacja budynków, które objęte są opieką konserwatorską, • wyburzenie obiektów, które nie przedstawiają żadnej wartości historycznej, a ich stan wyklucza dostosowanie do standardów prowadzenia zajęć, • utworzenie: centrum symulacji medycznej, laboratoriów, zakładów teorii medycyny, domu studenta, biblioteki, sali gimnastycznej oraz dziekanatu, • utworzenie podziemnego parkingu na min. 100 miejsc, • wyposażenie sal wykładowych, laboratoriów, biblioteki oraz centrum symulacji medycznej w nowoczesne urządzenia i technologie, takie jak interaktywne tablice, systemy audio-wizualne oraz dostęp do sieci bezprzewodowej, • zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 2.1.; 4.1.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zarówno budynki poddane modernizacji jak i teren wokół obiektów zagospodarowany zostanie tak, aby zapewniać dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Uczelnia zapewni dostępność cyfrową swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych.
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana rewitalizacji - 3 szt. - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu – 10 465 m^2
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- poprawa jakości życia mieszkańców i rozwoju lokalnej gospodarki - wzrost prestiżu miasta - zapobieganie dalszej degradacji budynków - poprawa jakości przestrzeni publicznej -zmiany funkcjonalno-przestrzenne tego obszaru miasta - ożywienie społeczno-gospodarcze tej części miasta

Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	nr działek: 32/4, 32/5, 32/7, 36/1, 36/7, 40/2, 40/6, 40/7, 40/9, 40/10, 40/12, 40/13, 40/14, 40/15 (część), 42/1	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**290 000 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030
CZĘŚĆ B – DZIAŁANIA SPOŁECZNE **INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU**		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest realizacja szeregu działań aktywizujących lokalną społeczność, do czego będą wykorzystywane przestrzenie położone w obszarze rewitalizowanego placu Fabrycznego. Działania planowane w ramach przedsięwzięcia: • założenie Uniwersytetów: Pierwszego Wieku, Licealisty oraz Trzeciego Wieku; • przeprowadzenie szeregu bezpłatnych zajęć (warsztaty, wykłady, spotkania) dla rożnych grup wiekowych (dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, dorośli, emeryci) z obszaru szeroko rozumianej medycyny; • organizację wydarzeń edukacyjnych promujących m.in. zdrowy styl życia czy profilaktykę chorób przewlekłych, w czasie których mieszkańcy będą mieli dostęp do bezpłatnych podstawowych badań przesiewowych oraz specjalistycznych porad; • organizację konferencji, szkoleń, warsztatów, praktyk i staży adresowanych do środowiska naukowego	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 2.1.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Działania planowane będą w obiektach dostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Uczelnia zapewni dostępność cyfrową swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych.	
Prognozowane rezultaty	- liczba studentów którzy ukończyli studia - 150 -250 studentów rocznie (na kierunkach: lekarskim i lekarsko-dentystycznym) - liczba uczestników wydarzeń aktywizujących/edukacyjnych	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- podniesienia wiedzy, która wpływa np. na zmianę stylu życia, czy podniesienie świadomości jak należy postępować, aby cieszyć się jak najdłużej dobrym zdrowiem - zwiększenie ilości pracowników medycznych - ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru miasta - zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego - poprawa jakości opieki zdrowotnej w mieście, dzięki badaniom naukowym i szkoleniu przyszłych lekarzy i personelu medycznego - zachęcenie młodych ludzi do zdobywania wykształcenia w dziedzinie szeroko rozumianej medycyny	

Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	- nr działek: 32/4, 32/5, 32/7, 36/1, 36/7, 40/2, 40/6, 40/7, 40/9, 40/10, 40/12, 40/13, 40/14, 40/15 (część), 42/1	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**30 980 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 84		
Nazwa przedsięwzięcia	**Centrum Wolontariatu i Edukacji Seniorów w Bielsku-Białej – odpowiedź na realne potrzeby**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Fundacja Edukacji Pozaformalnej w Bielsku-Białej**	
Partnerzy	**GOPR Grupa Beskidzka**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Głównym celem projektu jest utworzenie w np. wynajętej sali Centrum Wolontariatu i Edukacji Seniorów w Bielsku-Białej, które będzie miejscem aktywizacji i wsparcia coraz bardziej licznej grupy seniorów. Działania planowane w ramach projektu: • zajęcia grupowe z rehabilitantem, dietetykiem, gimnastyka na świeżym powietrzu, wyjścia do lasu, w góry, zajęcia z psychologiem, celem zapewnienia właściwego poziomu koncentracji i wspomagania funkcjonowania mózgu, • wolontariat, • zajęcia teatralne, wspólne oglądanie filmów, nauka obsługi komputera.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Planuje się, iż zajęcia prowadzone będą w ośrodku, który dostoswany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. W przypadku zwiększonego zainteresowania warsztatami możliwym będzie wynajęcie większej powierzchni, która również będzie zlokalizowana na parterze i dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.	
Prognozowane rezultaty	- liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- aktywizacja i integracja seniorów - poprawa stanu ich zdrowia, aktywizacja ruchowa seniorów - rozwój wolontariatu	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Warsztaty będą prowadzone w siedzibie fundacji 572/31 – przy ulicy Bukowej 12. W przypadku zwiększenia zainteresowania warsztatami i udziałem większej ilości seniorów w zajęciach istnieje możliwość wynajęcia większego lokalu w ww. rejonie	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**50 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 85		
Nazwa przedsięwzięcia	**PRZESTRZEŃ WOLNOŚĆ - Centrum Inicjatyw Oddolnych**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**FUNDACJA TERAZ ULICA**	
Partnerzy	**STOWARZYSZENIE BESKIDZKA PACZKA** **FOOD NOT BOMBS BB** **KLUB KIBICA BBTS** **INSTYTUT MYŚLI WOLNOŚCIOWEJ**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie przez organizacje pozarządowe przestrzeni coworkingowej dla inicjatyw oddolnych i młodych organizacji pozarządowych, które potrzebują przestrzeni kreatywnej i warsztatowej dla swoich działań jak również wsparcie w różnej formie osób w kryzysie bezdomności. Działania planowane w ramach projektu: • utworzenie przestrzeni warsztatowo-wykładowej, z której będą mogły korzystać organizacje zaangażowane w projekt oraz organizacje pozarządowe, nieformalne kolektywy oraz grupy sąsiedzkie potrzebujące przestrzeni do spotkań, warsztatów, wykładów, wystaw, kreatywnych działań. • utworzenie sali prób dla młodych zespołów, sali warsztatowych, służących m.in. do nauki języków oraz profesjonalna kuchnia, • wyposażenie zapewniające grupom wsparcie w postaci mebli, sprzętu audiowizualnego, oraz profesjonalnych opiekunów tego miejsca, • gotowanie posiłków dla osób w kryzysie bezdomności, • stworzenie miejsca spotkań dla wolontariuszy, chcących zajmować się ideą streetworkingu.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Lokal zostanie dostosowany dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dla osób ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok będzie zapewnione oznakowanie w systemie Braille'a. Część osób pracujących przestrzeni zostanie przeszkolona z podstaw języka migowego. Strona internetowa, na której będą publikowane działania będzie dostępna dla osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi.	
Prognozowane rezultaty	- powierzchnia budynku zagospodarowana na działania społeczne - liczba osób korzystających z oferowanego wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- integracja i aktywizacja organizacji NGO - rozwój społeczeństwa obywatelskiego i więzi społecznych	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	lokal pod adresem Plac Wolności 4	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**100 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 86		
Nazwa przedsięwzięcia	**Chodź pomaluj swój świat**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**FUNDACJA TERAZ ULICA**	
Partnerzy	**STOWARZYSZENIE BESKIDZKA PACZKA** **FOOD NOT BOMBS BB** **KLUB KIBICA BBTS** **INSTYTUT MYŚLI WOLNOŚCIOWEJ**	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu zagospodarowanie wspólnie z mieszkańcami zaniedbanych skwerków, terenów zielonych itp., a przez to aktywizację społeczności lokalnej w ich najbliższym otoczeniu. Działania planowane w ramach projektu: • porządkowanie, nasadzenia, ogrody, mała architektura z recyklingu, • cykliczne spotkania grup beneficjentów na wybranych obszarach zielonych, gdzie razem z wolontariuszami będą oni realizować projekt urządzenia przestrzeni wg ustalonego pomysłu, • spotkania warsztatowe, szkoleniowe, • spotkania integracyjne.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.4.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Osoby ze szczególnymi potrzebami ruchowymi będą miały zapewniony dostęp do miejsc, gdzie będą działania terenowe oraz do siedziby Fundacji Teraz Ulica. Dla osób ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok będzie zapewnione oznakowanie w systemie Braille'a.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób korzystających z oferowanego wsparcia - powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta zagospodarowaniem	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- aktywizacja i integracja mieszkańców, zwłaszcza młodzieży i osób starszych, - poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego - budowanie poczucia dbałości o najbliższą przestrzeń wokół siebie, - odzyskanie zaniedbanych miejsc dla mieszkańców	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Tereny nieużytków znajdujące się na obszarze rewitalizacji, wybrane po uzgodnieniu z miejskim ogrodnikiem na podstawie lokalnych potrzeb i potencjału.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**100 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 87		
Nazwa przedsięwzięcia	**DOM SĄSIEDZKI - Wspólna przestrzeń dla mieszkańców Białej**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**FUNDACJA TERAZ ULICA**	
Partnerzy	**KLUB KIBICA BBTS** **INSTYTUT MYŚLI WOLNOŚCIOWEJ**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie miejsca spotkań sąsiadów (mieszkańców Białej i okolic ulicy 11 Listopada i Placu Wolności), a tym samym aktywizacja i integracja społeczności lokalnej. Działania planowane w ramach projektu: • spotkania integracyjne, • utworzenie czytelni książek i pism społeczno-obywatelskich, • wsparcie doradcze.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie dostosowany dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dla osób ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok będzie zapewnione oznakowanie w systemie Braille'a. Część osób pracujących przestrzeni zostanie przeszkolona z podstaw języka migowego. Strona internetowa, na której będą publikowane działania będzie dostępna dla osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi.	
Prognozowane rezultaty	- liczba oferowanych form wsparcia - liczba osób korzystających z oferowanego wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- budowanie więzi sąsiedzkich - aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	lokal pod adresem Plac Wolności 4	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**100 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2030

# 88		
Nazwa przedsięwzięcia	**Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład A, położonego przy ul. Powstańców Śl. oraz ul. Partyzantów**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	RECAP SPV 15 Sp. z o.o. lub inne spółki celowe wskazane przez CAVATINA GROUP S.A., RESI CAPITAL S.A. lub CAVATINA HOLDING S.A.	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zagospodarowanie zdegradowanego terenu poprzemysłowego i nadanie mu nowej funkcji, co wpłynie na ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru, a także poprawę jakości przestrzeni publicznej i jakości środowiska. Działania planowane w ramach projektu: • przebudowa (gruntowną modernizacja budynków, ich rozbudowa oraz wyburzenie), • zagospodarowanie terenu z wykorzystaniem ekologicznych rozwiązań.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1; 3.5.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zapewniona zostanie pełna dostępność architektoniczna obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana działaniom rewitalizacyjnym - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie dostępności do mieszkań - zwiększenie dostępności lokali biurowych - ożywienie społeczno-gospodarcze tej części miasta - zwiększenie bezpieczeństwa - poprawa jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości środowiska naturalnego, w tym poprawa jakości powietrza - poprawi atrakcyjność dotąd zdegradowanego obszaru, - stworzenie nowego układu urbanistycznego, kształtującego nową przestrzeń publiczną - zwiększenie liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar znajdujący się na rogu ul. Powstańców Śl. i ul. Partyzantów, na działce ewidencyjnej o nr 1522	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**104 550 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 89	
Nazwa przedsięwzięcia	**Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład B, położonego w kwartale ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza, ul. Sikornik oraz ul. Rejtana**
PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	RECAP SPV 15 Sp. z o.o. lub inne spółki celowe wskazane przez CAVATINA GROUP S.A., RESI CAPITAL S.A. lub CAVATINA HOLDING S.A.
Partnerzy	-
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest zagospodarowanie zdegradowanego terenu poprzemysłowego i nadanie mu nowej funkcji, co wpłynie na ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru, a także poprawę jakości przestrzeni publicznej i jakości środowiska. Działania planowane w ramach projektu: • przebudowa (gruntowną modernizacja budynków, ich rozbudowa oraz wyburzenie). • zagospodarowanie terenu z wykorzystaniem ekologicznych rozwiązań.
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 3.5.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zapewniona zostanie pełna dostępność architektoniczna obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddana działaniom rewitalizacyjnym - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie dostępności do mieszkań - zwiększenie dostępności lokali handlowo-usługowo-biurowych - ożywienie społeczno-gospodarcze tej części miasta - zwiększenie bezpieczeństwa - poprawa jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości środowiska naturalnego, w tym poprawa jakości powietrza - poprawi atrakcyjność dotąd zdegradowanego obszaru, - stworzenie nowego układu urbanistycznego, kształtującego nową przestrzeń publiczną - zwiększenie liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar znajdujący się w kwartale ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza, ul. Sikornik oraz ul. Tadeusza Rejtana, na działkach ewidencyjnych o nr: 1458, 1459, 1460, 511/7, 511/8, 511/9, 511/10, 511/11, 511/12, 511/13, 511/14, 512/1, 511/6, 507
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**147 600 000 PLN**

Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 90		
Nazwa przedsięwzięcia	**Centrum miasta najlepszym miejscem dla młodych – pierwsze, własne mieszkanie w zabytkowej kamienicy**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**TSM Projects Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**	
Partnerzy	-	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu zwiększenie dostępności do lokali mieszkalnych o wysokiej jakości, oszczędnych energetycznie. Celem jest również dbałość o dziedzictwo historyczne, a przez to poprawę jakości przestrzeni publicznej. Działania planowane w ramach projektu: • kompleksowy remont zabytkowej kamienicy obejmujący renowację elewacji, wymianę stolarki okiennej, renowację drzwi wejściowych i klatki schodowej. • podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz zapewnienie wentylacji, kanalizacji, instalacji wodnej, elektrycznej i internetowej we wszystkich lokalach mieszkalnych zgodnej z obowiązującymi przepisami. • podział lokali na mniejsze lokale spełniające wymogi i oczekiwania przyszłych właścicieli.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek po renowacji będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób które zyskają możliwość zamieszkania - liczba budynków poddana działaniom modernizacyjnym	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie dostępności do mieszkań - likwidacja pustostanów - poprawa atrakcyjności i jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości środowiska naturalnego, w tym poprawa jakości powietrza - poprawa jakości zamieszkiwania - ochrona dziedzictwa kulturowego	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Bielsko-Biała, ul. Teodora Sixta 14 Działka o numerze 107, obręb 0056, Dolne Przedmieście Przedmiotowa nieruchomość znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, obręb numer 2. Projekt będzie odpowiadał na liczne problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Projekt będzie w szczególności dedykowany mieszkańcom obszaru rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**6 850 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2025

# 91		
Nazwa przedsięwzięcia	**Innowacje i technologia dostępna dla wszystkich poprzez utworzenie Cyber Centrum na obszarze rewitalizowanym.**	
PODMIOTY REALIZUJĄCE		
PROJEKTODAWCA	**Studium Przedsiębiorczości „MAGO" Sp. z o.o.**	
Partnerzy	**Stowarzyszenie POLSKA-ŚWIAT**	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest uruchomienie szkoły technicznej oraz Cyber Centrum, w tym specjalistycznych pracowni edukacyjnych umożliwiających twórczy rozwój ludzi młodych oraz integrację wielopokoleniową, osób z różnych środowisk w oparciu o poznanie najnowszych technologii i kierunków ich rozwoju oraz propagowanie efektywnego spędzania wolnego czasu z wykorzystaniem najnowszych technologii w specjalistycznych laboratoriach tematycznych. Działania planowane w ramach projektu: • przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w budynku szkoły, • adaptacja poddasza budynku oświatowego na cele dydaktyczne, • wyposażenie w niezbędny sprzęt dydaktyczny (np. informatyczny i multimedialny), umożliwiający uruchomienie 4 specjalistycznych pracowni funkcjonujących w ramach Cyber Centrum, • zniwelowanie barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.1.; 2.5.; 3.5.; 3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Remont, adaptacja poddasza uwzględnia zniwelowanie barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dostosowanie toalety, wprowadzenie oznakowania poziomego dla osób niewidomych, słabowidzących, tracących wzrok, przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową oraz zamontowanie windy.	
Prognozowane rezultaty	- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych - liczba budynków poddanych modernizacji	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- wzrost dostępności oferty edukacyjnej dla młodzieży, dorosłych i seniorów oraz szkolenia tych grup - poprawa jakości przestrzeni publicznej - poprawa jakości środowiska, w tym jakości powietrza	
Lokalizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Budynek Szkoły L.O. im. Tadeusza Kościuszki Studium Przedsiębiorczości MAGO w Bielsku-Białej przy ul. Legionów 30 i 32, na działce nr 33/2 i 918/3 Budynek znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i działania będą realizowane bezpośrednio dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 400 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2023	2027

# 92		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ulica Kreatywna - praca podwórkowa w obszarze rewitalizacji**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział Bielsko-Biała**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu aktywizacja młodzieży wymagającej wsparcia i opieki (w szczególności psychologicznej) poprzez oferowane różnego rodzaju formy spędzania wolnego czasu i rozwoju zainteresowań. Działania planowane w ramach projektu: • poradnictwo dla rodzin, • przygotowanie (przeszkolenie do pracy) i zatrudnienie czterech wychowawców podwórkowych (streetworkerów), • uruchomienie usługi opieki i pomocy psychologicznej oraz wsparcia zdrowia psychicznego.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	3.6.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt będzie zapewniał dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową. Ze względu na charakter prowadzonych działań możliwe będzie indywidualne dostosowywanie środków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.	
Prognozowane rezultaty	- liczba oferowanych form wsparcia - liczba osób korzystających z ofertowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu i rozwoju zainteresowań - zwiększenie dostępu do usług wsparcia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży - wzrost aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców tego obszaru - poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Projekt realizowany będzie na terenie osiedli: Biała Śródmieście, Biała Wschód, Biała Krakowska – w obszarach objętych rewitalizacją.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**350 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 93		
Nazwa przedsięwzięcia	**Ulica Kreatywna - wsparcie środowiskowe młodych osób w kryzysie**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział Bielsko-Biała**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzeniu punktu umożliwiającego prowadzenie interwencji, poradnictwa i terapii oraz warsztatów i wsparcia specjalistycznego dla osób młodych, zagrożonych wykluczeniem. Działania planowane w ramach projektu: • uruchomienie szeroko rozumianego wsparcie osób w kryzysie, • zapewnienie wsparcia specjalisty: interwenta, psychologa, terapeuty, arteterapeuty; • zapewnienie dostępu do usług lekarza psychiatry.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.2.; 1.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt będzie zapewniał dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez przygotowanie strony internetowej zapewniającej dostępność cyfrową. Lokal zostanie przystosowany dla potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu.	
Prognozowane rezultaty	- liczba osób korzystających z oferowanych form wsparcia - liczba oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie dostępu młodzieży do opieki psychologicznej, - poprawa zdrowia psychicznego młodzieży, - wzrost aktywizacji społeczno- zawodowej młodzieży	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Projekt realizowany będzie w lokali przy ul. Wzgórze 19, położonym na obszarze rewitalizacji a działalność w nim przewidziana kierowana będzie w szczególności do osób zamieszkujących obszar rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**550 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

# 94		
Nazwa przedsięwzięcia	**Akademia wiedzy istotnej (AWI)**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**INSTYTUT MEDYCYNY INTEGRACYJNEJ**	
Partnerzy	**11 osób - autorytety i postaci zaangażowane w różne dziedziny medycyny, także holistycznej, wellness i zdrowego stylu życia.**	
INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU		
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Projekt ma na celu również zapobieganie dalszej degradacji budynków, którym nadana zostanie funkcja społeczna związana z prowadzeniem działań edukacyjnych, animacyjnych i reintegracyjnych społeczności obszaru rewitalizowanego. W powstałych lokalach prowadzona będzie działalność gospodarcza, co ma na celu ożywienie gospodarcze tego obszaru. Działania planowane w ramach projektu: • remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku z adaptacją poddasza zgodnie z wymaganiami konserwatorskimi, • wymiana i modernizacja wszystkich instalacji, w szczególności likwidacja ogrzewania piecowego (węglowego), przy wykorzystaniu rozwiązań oszczędnych i proekologicznych jak fotovoltaika, solary i rekuperaja, • wprowadzenie zieleni, • zakup niezbędnego wyposażenia.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.5.; 4.1.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostępność architektoniczna zostanie zapewniona dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez: budowę windy, budowa pochylni, wprowadzenia oznakowania poziomego dla osób niewidomych, ociemniałych, słabowidzących, tracących wzrok. Akademia zapewni dostępność cyfrową stron internetowych i aplikacji mobilnych	
Prognozowane rezultaty	- liczba budynków poddanych modernizacji - powierzchnia obszaru rewitalizacji poddana zagospodarowaniu	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- ochrona dziedzictwa kulturowego - poprawa wizerunku i jakości przestrzeni publicznej - rozwój działalności gospodarczej - ożywienie społeczno-gospodarcze tej części obszaru rewitalizacji	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	działka 246101_1.0005.558 ul. 11 Listopada 56 / ul. Głęboka 5	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**5 879 484 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2030

# 95		
Nazwa przedsięwzięcia	**Poprawa dostępu do zatrudnienia i samozatrudnienia.**	
	PODMIOTY REALIZUJĄCE	
PROJEKTODAWCA	**Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości**	
Partnerzy	-	
	INFORMACJE O PRZEDSIĘWZIĘCIU	
Opis zakresu rzeczowego przedsięwzięcia	Celem projektu jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla osób poszukujących pracy, w tym osób młodych mieszkających/przebywających na terenie rewitalizowanym. Działania planowane w ramach projektu: • indywidualne wsparcie oraz doradztwo zawodowe dla uczestników; • wyposażenie uczestników w wiedzę w zakresie poszukiwania pracy; • podwyższanie lub dostosowywanie kwalifikacji i kompetencji zawodowych do wymogów lokalnego rynku pracy; • udzielenie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcia pomostowego; • udzielenie wsparcia doradczego dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.	
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	2.3.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Stowarzyszenie będzie prowadziło działania związane z doradztwem, szkoleniami zawodowymi, kwalifikacyjnymi dla osób poszukujących pracy, w tym osób młodych mieszkających/przebywających na terenie rewitalizowanym. Działania realizowane będą w pomieszczeniach stowarzyszenia – ul. Zacisze 5 dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (winda), pętla indukcyjna na sali szkoleniowej, strona internetowa stowarzyszenia jest dostosowana do potrzeb osób niedowidzących.	
Prognozowane rezultaty	- liczba oferowanych form wsparcia - liczba uczestników korzystających z oferowanych form wsparcia	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizacji w kontekście wyznaczonych celów	- zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców - zwiększenia dostępu do zatrudnienia i samozatrudnienia - ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru miasta	
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	**Działki:** 742/19, 742/20, 742/21 Projekt dotyczy całego obszaru rewitalizacji. Jednak będzie odbywał się w oparciu o siedzibę stowarzyszenia BCP przy ul. Zacisze 5 W tej lokalizacji mieścić się będzie biuro projektu, realizowane będzie doradztwo i szkolenia. Odbiorcami tych działań będą osoby i podmioty z terenu rewitalizacji.	
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (brutto)	**1 013 000 PLN**	
Termin realizacji przedsięwzięcia	**Rok rozpoczęcia**	**Rok zakończenia**
	2024	2029

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 zidentyfikowane zostały wyłącznie przedsięwzięcia rewitalizacyjne, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Nie oznacza to jednakże, że określone w GPR cele rewitalizacji realizowane będą wyłącznie poprzez wskazany powyżej pakiet przedsięwzięć. Niniejszy GPR przewiduje bowiem możliwość realizacji tzw. pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Z punktu widzenia spójności interwencji w zakresie rewitalizacji prowadzonej w Bielsku-Białej, szczególnie istotne jest, aby projektodawcy planując swoje działania:

- lokalizowali je na obszarze rewitalizacji;
- kierowali się zbieżnością z celami rewitalizacji i kierunkami działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji;
- nadawali im zintegrowany charakter;
- angażowali wkład własny (finansowy lub/i rzeczowy);
- formułowali je jako przedsięwzięcia realizowane w formule partnerskiej;
- uwzględniali zagadnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Nadanie przedsięwzięciom rewitalizacyjnym charakteru wynikającego z powyższych cech, pozwoli na zwiększenie skuteczności podejmowanej interwencji rewitalizacyjnej poprzez osiągnięcie efektu synergii. Ponadto projektodawca będzie musiał wykazać komplementarność danego przedsięwzięcia w ujęciu, które zostało opisane poniżej.

MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Jednym z ważniejszych aspektów Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 jest zapewnienie komplementarności, rozpatrywanej w pięciu wymiarach:

Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi zaplanowanymi przedsięwzięciami podnosi efektywność realizowanego programu i zwiększa skuteczność wykorzystana środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 została zapewniona dzięki terytorialnej koncentracji przedsięwzięć na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar ten został zdelimitowany na podstawie wieloczynnikowej diagnozy, uwzględniającej zróżnicowane kryteria i bazującej na podziale wewnątrzmiejskim, co pozwoliło na ukazanie miejsc koncentracji negatywnych zjawisk, potwierdzonych również wnioskami z opracowanej w 2022 r. szczegółowej diagnozy.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zlokalizowane w obrębie obszaru rewitalizacji bądź też są z nim ściśle powiązane, stanowiąc skuteczną odpowiedź na główne problemy tej części miasta, które zidentyfikowane zostały w ramach szeroko zakrojonych prac diagnostycznych.

Przestrzenna dystrybucja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiona została na poniższej mapie.

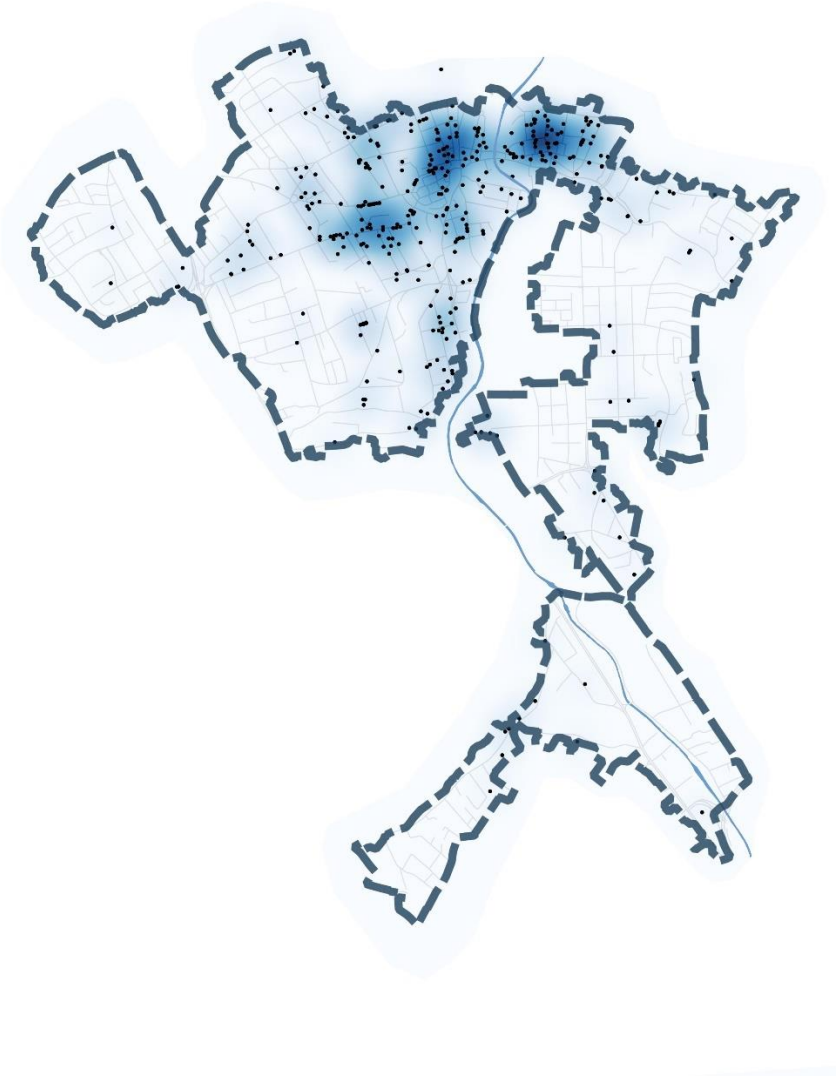

Rys. 16. Koncentracja przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Mechanizmy zapobiegania niepożądanym efektom społecznym oraz przenoszenia problemów na inne obszary

Realizacja zadań w przyjętym zakresie i formule będzie zapobiegać transferowi różnych problemów na pozostałe części miasta. Zaplanowane działania sprzyjają integracji społecznej.

Szczególny nacisk położono na integrację i reintegracją społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (w szczególności osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, beneficjentów pomocy społecznej).

Komplementarność problemowa

Ważnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 jest połączenie aspektów społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego i środowiskowego, nadające planowanej interwencji kompleksowego charakteru. Z tego powodu w ramach obszaru rewitalizacji, formułując cele i zadania mające stanowić odpowiedź na zdiagnozowane problemy, zawsze szukano rozwiązań w każdej ze sfer. Dzięki konsekwentnemu stosowaniu tego podejścia przedsięwzięcia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 wzajemnie się dopełniają. Wybrane do realizacji zadania odpowiadają na różne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe, razem tworząc zintegrowaną koncepcję działań. W efekcie możliwe będzie skuteczniejsze i bardziej kompleksowe przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom, szczególnie tym o charakterze społecznym.

Przedsięwzięcia wskazane w ramach GPR wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

Poszczególne zadania zostały tak przygotowane, by wpływać na różne planowane funkcje obszaru rewitalizacji. W szczególności działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji towarzyszących im przedsięwzięć społecznych.

Tab. 11. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sfery kryzysu zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SFERA KRYZYSU				
		S	G	PF	T	Ś
1	Pralnia kreatywności	■	■		■	■
2	Taras z widokiem (na kulturę)	■	■	■		■
3	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Ogrody Sułkowskich	■	■	■		■
4	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Plac Żwirki i Wigury	■	■	■		■
5	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Lipnicka Ogrodowa	■	■	■		
6	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Pollaka	■	■	■		
7	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie – Skwer Wyspiańskiego / Piastowska	■	■	■		■
8	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie	■	■	■		■
9	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielony Przystanek Befaszczot	■	■	■		
10	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Żywieckie Przedmieście	■	■	■		■
11	Poprawa dostępności – przebudowa ciągu pieszego pomiędzy ul. ks. Stanisława Stojałowskiego a Parkiem za Ratuszem	■			■	
12	Lepsze miejsce do nauki – modernizacja obiektów oświaty objętych ochroną konserwatorską	■			■	■
13	Poprawa jakości przestrzeni przedszkolnej – termomodernizacja obiektów przedszkolnych objętych gminną ewidencją zabytków	■			■	■
14	Międzypokoleniowe Centrum Kultury, Informacji i Edukacji	■		■		■
15	Objazdowy pociąg kulturalny z przystankami: Dom Kultury Włókniarzy, Dom Kultury w Olszówce, Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz, Klub Nauczyciela	■	■	■		

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SFERA KRYZYSU				
		S	G	PF	T	Ś
	Aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i wykluczonych z terenu rewitalizacji	■	■	■		
16	Wspólnie uratujemy zabytki	■	■		■	
17	Utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami	■		■		
18	Zintegrowany system wsparcia osób bezdomnych na terenach rewitalizowanych w Bielsku-Białej	■	■			
19	Przenikanie miasta	■	■			
20	Sieć mieszkań chronionych na obszarach objętych rewitalizacją w Bielsku-Białej	■			■	
21	Prowadzenie Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych na terenach rewitalizowanych	■	■	■		
22	Budowa ścieżki rowerowej i chodnika w ramach zadania pn.: „Rozbudowa odcinka ul. Władysława Broniewskiego i ul. Juliana Tuwima w Bielsku-Białej”	■		■	■	
23	Bezpieczne miasto w obszarach rewitalizacji	■		■	■	
24	Likwidacja barier architektonicznych na obszarze rewitalizacji w Bielsku-Białej	■		■	■	
25	Zagospodarowanie placu przy ul. Głębokiej w Bielsku-Białej	■	■	■		
26	Utworzenie woonerf'u w ciągu ul. 1 Maja w Bielsku-Białej w ramach zadania pn.: „Przebudowa ul. 1 Maja w Bielsku-Białej”	■	■	■	■	
27	Likwidacja bariery architektonicznej w ciągu ul. Złotych Kłosów w Bielsku-Białej	■		■	■	
28	Założenie ogrodu wertykalnego w Bielsku-Białej w ramach zadania inwestycyjnego „Modernizacja parkingu kubaturowego przy BCK”	■	■	■		■
29	Program Zielona energia dla Miasta Bielska-Białej	■	■		■	■
30	Program Edukacji Ekologicznej	■	■		■	■
31	Program ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery Miasta Bielska-Białej	■	■		■	■
32	Wsparcie rodziny poprzez prowadzenie placówki wsparcia dziennego	■	■			
33	Centrum Organizacji Pozarządowych	■		■		
34	Prowadzenie działań na rzecz integracji obcokrajowców w Bielsku-Białej oraz Centrum Aktywności Społecznej	■	■	■		
35	Utworzenie Akademii Lokalnych Liderów	■	■	■		■
36	Utworzenie Centrum Nauki dla dzieci i młodzieży	■	■			■
37	Koncerty w oknie Teatru Polskiego	■	■			
38	Budynki bez barier	■			■	
39	Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym poprzez wymianę pieców na paliwo stałe na ogrzewanie gazowe lub elektryczne	■			■	■
40	Zaplanujmy naszą wspólną przestrzeń	■	■	■	■	
41	Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkalnych	■			■	■
42	Termomodernizacja budynku komunalnego przy ul. Jana Kochanowskiego 38A	■			■	
43	Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych – kompleksowe remonty budynków	■	■		■	■
44	Starter BB - wsparcie przedsiębiorców	■	■			
45	InkuBBator Przedsiębiorczości	■	■			
46	Pomysł na BBiznes	■	■			
47	Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich	■	■	■		
48	Stworzenie parku kieszonkowego przy ul. Cieszyńskiej	■	■	■		■
49	Razem bezpieczni – poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych	■		■	■	
50	Profilaktyka złamań osteoporotycznych	■	■	■		
51	Rozwój Centrum Seniora w Bielsku-Białej	■		■		
52	Zawody przyszłości - modernizacja sal do praktycznej nauki zawodu w Bielsku-Białej	■	■		■	
53	Program Bielsko-Biała łapie deszcz	■		■		
54	Stworzenie „Tajemniczego Ogrodu” na terenie nieużytków cmentarza żydowskiego waz z budową miejsca edukacji kulturowej oraz ekologicznej	■	■	■		■
55	Modernizacja budynku po dawnym banku PKO i adaptacja na usługę hotelowo-gastronomiczną	■	■	■		

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SFERA KRYZYSU				
		S	G	PF	T	Ś
56	Rewitalizacja budynku domu przedpogrzebowego cmentarza żydowskiego w Bielsku-Białej z przeznaczeniem na obiekt edukacji wielokulturowej					
57	"Aktywizacja kulturalno-artystyczna osób starszych oraz dzieci i młodzieży"					
58	Aktywizacja społeczno-zawodowa poprzez Centrum Integracji Społecznie w Bielsku-Białej					
59	„Twoja przestrzeń aktywności i rozwoju"					
60	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby Bielskiego Centrum Psychiatrii i remontem konserwatorskim budynku w Bielsku-Białej przy ul. Krasińskiego 28					
61	Bielski Hub Biznesu - dzielimy się doświadczeniami					
62	Integrujemy i aktywizujemy Złote Łany					
63	Aktywny Senior					
64	Stworzenie Apart Hotel					
65	Poprawa dostępności ,efektywności energetycznej i ekologicznej budynku mieszkalnego…..					
66	Klub Trzeźwości ARKA					
67	Aktywizacja społeczna osób bezdomnych i ubogich					
68	Wsparcie lokalnych liderów i organizacji pozarządowych w ramach Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej					
69	Remont elewacji kamienicy złożonej z trzech segmentów przy ul. Antoniego Osuchowskiego 2, 4, 6					
70	Renowacja Spółdzielczego Domu Handlowego Klimczok w Bielsku-Białej					
71	Renowacja Targowiska przy ul. Józefa Lompy 5					
72	Renowacja sklepu ogólnospożywczego Społem PSS przy ul. Władysława Broniewskiego 31					
73	Renowacja sklepu ogólnospożywczego "Społem" PSS przy ul. Jana Sobieskiego 74					
74	Renowacja sklepu ogólnospożywczego "Społem" PSS przy ul. Żywieckiej 120a					
75	Renowacja kompleksu handlowego "Społem" PSS przy ul. 3 Maja 4					
76	Docieplenie i remont ścian szczytowych i tylnej budynku wielorodzinnego przy ul. Lipnickiej 28 w Bielsku-Białej					
77	Remont elewacji budynku przy ul. Stanisława Wyspiańskiego 19 w Bielsku-Białej					
78	Remont konserwatorski elewacji frontowej i docieplenie elewacji tylnej budynku przy ul. Szkolnej 18 w Bielsku-Białej					
79	Remont konserwatorski elewacji, balkonów i dachu budynku przy ul. Widok 26 w Bielsku-Białej					
80	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Maksyma Gorkiego 12 w Bielsku-Białej					
81	Remont konserwatorski elewacji budynku przy ul. Cieszyńskiej 14 w Bielsku-Białej					
82	Rozwój oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych, ich bliskich i rodzin					
83	Rewitalizacja przestrzeni przy pl. Fabrycznym w Bielsku-Białej na potrzeby Filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego szansą na rozwój edukacyjny, społeczny i gospodarczy miasta					
84	Centrum wolontariatu i Edukacji Seniorów w Bielsku-Białej - odpowiedź na realne potrzeby					
85	Przestrzeń Wolność					
86	Chodź pomaluj mój świat					
87	Dom Sąsiedzki					
88	Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład A, położonego przy ul. Powstańców Śl. oraz ul. Partyzantów					
89	Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład B, położonego w kwartale ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza, ul. Sikornik oraz ul. Tadeusza Rejtana					
90	Centrum miasta najlepszym miejscem dla młodych" – pierwsze, własne mieszkanie w zabytkowej kamienicy					

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SFERA KRYZYSU				
		S	G	PF	T	Ś
91	Innowacje i technologia dostępna dla wszystkich poprzez utworzenie Cyber Centrum na obszarze rewitalizowanym					
92	Ulica Kreatywna - praca podwórkowa w obszarze rewitalizacji					
93	Ulica Kreatywna - wsparcie środowiskowe młodych osób w kryzysie					
94	Akademia wiedzy istotnej (AWI)					
95	Poprawa dostępu do zatrudnienia i samozatrudnienia					

Wyjaśnienie skrótów: S – sfera społeczna; G – sfera gospodarcza; PF – funkcjonalno-przestrzenna; T – techniczna; Ś - środowiskowa

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Rolę Operatora GPR pełnić będzie Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur miejskiej administracji samorządowej zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli, zwłaszcza ze względu na dużą liczbę zadań, na ich lepszą i bardziej precyzyjną koordynację.

Przyjęta struktura organizacyjna zapewnia współpracę różnych podmiotów działających na rzecz realizacji programu i poprawy sytuacji obszaru rewitalizacji. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach.

Wskazany Operator GPR pełnić będzie rolę zarządczą i koordynacyjną. Jednostka będzie miała za zadanie zapewnienie możliwości aktywnego włączania się interesariuszy rewitalizacji (partycypacja i partnerstwo). W tym celu Operator GPR będzie realizował w szczególności zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat programu rewitalizacji i jego realizacji, czy też prowadzenia konsultacji społecznych, których przedmiotem będą szeroko rozumiane zagadnienia rewitalizacyjne.

Systemowe uregulowanie działań w zakresie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 (co najmniej na poziomie Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej i miejskich jednostek organizacyjnych) jest konieczne dla efektywnej realizacji procesów rewitalizacyjnych. Wypracowanie zasad współpracy – procedury rzeczywistej koordynacji działań (różnych komórek organizacyjnych Urzędu, a docelowo także podmiotów zewnętrznych), pozwalającej na całościowe i procesowe podejście do poszczególnych zagadnień – stanowi priorytet, gdyż wprost przekłada się na efektywność zarządczą i sprawność działania władz miasta.

Wsparciem i platformą dyskusji jest Komitet Rewitalizacji, ciało opiniotwórcze i doradcze Prezydenta Miasta Bielska-Białej w zakresie rewitalizacji. Komitet ma za zadanie tworzyć warunki współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych przez interesariuszy.

Dla zwiększania efektywności działań rewitalizacyjnych zagadnienie to promowane będzie w programach/konkursach realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i/lub w ramach Budżetu Obywatelskiego. Działania te, ze względu na swoją oddolną formułę będą przyczyniać się do budowy wspólnoty lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego, a więc w naturalny sposób będą realizować cele rewitalizacji.

Konieczne jest także wypracowanie mechanizmu informowania mieszkańców o podejmowanych działaniach. Z punktu widzenia zwiększania rozpoznawalności procesów rewitalizacyjnych, kluczowego znaczenia nabiera promocja pozytywnych zmian będących ich konsekwencją. Dotyczy to w szczególności realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dlatego też kluczowego znaczenia nabiera potrzeba wypracowania mechanizmu informowania mieszkańców o fakcie, iż zostały one zrealizowane w ramach rewitalizacji prowadzonej w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Mechanizm ten będzie obejmować co najmniej obowiązek zamieszczania informacji o bieżących działaniach na stronach internetowych samorządu miejskiego, publikowanie

tekstów prasowych oraz materiałów promocyjnych związanych z projektami. Dzięki tego typu inicjatywom możliwe będzie nie tylko zwiększenie widoczności w przestrzeni Bielska-Białej pozytywnych efektów wdrażania programu, ale również budowanie społecznej świadomości na temat procesów rewitalizacyjnych zachodzących w mieście.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 jest kontynuacją dotychczasowej polityki władz miasta zmierzającej do zażegnania kryzysu oraz wygenerowania impulsów rozwojowych dla obszarów zdegradowanych w Bielsku-Białej. Pamiętać należy, że działania rewitalizacyjne mają w Bielsku-Białej swoją własną i bogatą historię. Miasto należy do prekursorów programowania rewitalizacji, będąc jednym z pierwszych w Polsce, które po restytucji samorządności na poziomie lokalnym w 1990 r. podjęło wysiłek zaplanowania i wdrożenia zintegrowanych działań, mających na celu rewitalizację zdegradowanych, a niezmiernie cennych przestrzeni Bielskiej Starówki. Przyjęta w dniu 18 czerwca 1998 r. przez Radę Miejską w Bielsku-Białej Strategia Rewitalizacji Bielskiej Starówki (uchwała Nr LXIII/848/98) była - obok podobnych planów w Dzierżoniowie, Szczecinie, Sopocie i Bytomiu – pierwszym długofalowo zaplanowanym procesem regeneracji miejskiego środowiska, kształtowanym przez lokalne władze samorządowe przy aktywnym udziale partnerów. Po pierwszym etapie realizacji i zebraniu wielu cennych doświadczeń w rewitalizacji, ww. Strategia zastąpiona została Programem Rewitalizacji, którego opracowanie i przyjęcie - 6 lipca 2004 r.- związane było również z oczekiwanym finansowym wsparciem dla renowacji, pochodzącym ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

W kolejnych latach podstawy polityki rewitalizacyjnej realizowanej przez samorząd miejski wynikały z:

- Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2004-2006 ;
- Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013 ;
- Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013).

Obszar rewitalizacji w Bielsku-Białej został wyznaczony w 2004 r. i w niezmienionym kształcie funkcjonował do 2015 r., w którym m.in. ze względu na uwarunkowania wynikające z Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (z dn. 3 lipca 2015 r.), zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji został zawężony do osiedli, obejmujących nie więcej niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkanych przez nie więcej niż 30% populacji miasta. Jednocześnie obszar ten charakteryzował się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych, co stanowiło zasadniczą przesłankę uzasadniającą podjęcie względem niego terytorialnie skoncentrowanych oraz intensywnych działań rewitalizacyjnych. Diagnoza przeprowadzona w 2022 r. wykazała konieczność ponownej delimitacji obszaru rewitalizacji, która w bardziej adekwatny sposób odzwierciedla obecne rozmieszczenie zjawisk kryzysowych w przestrzeni Bielska-Białej.

Pomimo, iż w kolejnych edycjach bielsko-bialskiego programu rewitalizacji pewnym modyfikacjom podlegał zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji, co rzecz jasna pociągało za sobą konieczność dostosowania prowadzonej interwencji do jego społecznej, gospodarczej i przestrzennej specyfiki, istota podejmowanych działań rewitalizacyjnych pozostawała niezmienna. W każdym z wyżej wymienionych programów rewitalizacja rozumiana była jako zintegrowany proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych obszarach miasta, który ma przyczyniać się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, odbudowy więzi społecznych i ożywienia gospodarczego. Takie postrzegania rewitalizacji miało swoje konsekwencje dla działań wdrażanych w tym zakresie w latach 2004-2022, które koncentrowały się na ożywieniu społecznym i gospodarczym, a także zwiększeniu potencjału kulturalnego i turystycznego, w tym także

nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Konsekwentne wdrażanie tego podejścia stanowiło gwarancję zachowania komplementarności interwencji publicznej opisanej w następujących po sobie programach rewitalizacji Bielska-Białej.

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 wpisuje się w logikę działań rewitalizacyjnych planowanych i wdrażanych w Bielsku-Białej od roku 1998. Stan ten wynika nie tylko z konsekwentnego pojmowania rewitalizacji jako kompleksowy proces organizacyjny i inwestycyjny, prowadzący do ożywienia zdegradowanych, zaniedbanych czy dysfunkcjonalnych części miasta, ale również z doskonalenia sposobu wdrażania rewitalizacji w Bielsku-Białej w oparciu o wnioski i doświadczenia wynikające z kolejnych edycji programu rewitalizacji. Tym sposobem możliwe stało się nie tylko zachowanie merytorycznej ciągłości wyznaczanych celów rewitalizacyjnych, ale przede wszystkim uzyskanie komplementarności względem przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych w ramach następujących po sobie wieloletnich perspektywach finansowych Unii Europejskiej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie nie stanowią składowych interwencji publicznej wyrwanej z kontekstu nakreślonego w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013). Bardziej zasadne będzie określenie ich mianem kontynuacji i uzupełnienia przedsięwzięć wdrażanych w minionej perspektywie finansowej Unii Europejskiej, wzmacniającej ich pozytywne oddziaływanie na sytuację obszarów miasta znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy jest m.in. komplementarność zachodząca pomiędzy przedsięwzięciami zestawionymi w poniższej tabeli.

Tab. 12. Komplementarność międzyokresowa

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)				Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030			
Nazwa przedsięwzięcia	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**
Miejskie Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej	RPO WSL 2014-2020	5 668 305,03	Celem realizacji projektu było zapewnienie lepszego dostępu do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Projekt polegał na adaptacji budynku przy ul. Wzgórze 14, na potrzeby Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia.	**Utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami**	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027	2 000 000	Projekt zakłada utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych, ul. Wzgórze 14. Podejmowane działania w Projekcie odpowiadać będą na wyzwania związane z potrzebami osób, które z powodu niepełnosprawności wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
Rozwój mieszkalnictwa socjalnego i chronionego w Bielsku-Białej	RPO WSL 2014-2020	6 211 530,55	Realizacja projektu polegała na remoncie i adaptacji 10 budynków gminnych na potrzeby utworzenia 31 mieszkań socjalnych i 1 mieszkania chronionego.	**Sieć mieszkań chronionych na obszarach objętych rewitalizacją w Bielsku-Białej**	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027	1 000 000	Istotą projektu będzie prowadzenie działań na rzecz rozwoju mieszkalnictwa chronionego dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, w tym zapewnienie kosztów remontu, adaptacji, zakupu wyposażenia oraz

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)				Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030			
Nazwa przedsięwzięcia	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**
							zapewnienia usług wspierających pobyt i aktywność osób w nich przebywających.
Nowe życie w starych-nowych budynkach. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – etap I	RPO WSL 2014-2020	55 118 550	Projekt polegał na rewitalizacji infrastrukturalnej obszarów zdegradowanych w samym sercu miasta Bielsko-Biała wraz z nadaniem im nowych funkcji społecznych i gospodarczych. W ramach projektu zrewitalizowany został poprzemysłowy kompleks budynków przy ul. Romana Dmowskiego 6 (na potrzeby Centrum Seniora) oraz kamienica przy ul. Cieszyńskiej 18 (na potrzeby Centrum Organizacji Pozarządowych)	**Rozwój Centrum Seniora w Bielsku-Białej**	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027	1 500 000	Projekt polegać będzie na świadczeniu usług społecznych na rzecz osób starszych zamieszkujących teren rewitalizowany, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek urbanistycznych o wysokim współczynniku obciążenia demograficznego. Wspierane będą działania w zakresie rozwoju usług społecznych świadczonych w Centrum Seniora w Bielsku-Białej, ul. Romana Dmowskiego 6, m.in. takich jak: poradnictwo specjalistyczne, arteterapia dla seniorów, grupy wsparcia dla seniorów, usługi typu teleopieka i systemów przywoławczych, usługi typu door to door.

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)				Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030			
Nazwa przedsięwzięcia	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**
				Centrum Organizacji Pozarządowych	Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027	1 000 000	Przedsięwzięcie planowane jest do realizacji w budynku przy ul. Cieszyńskiej 18. W ramach przedsięwzięcia realizowane będą działania na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz osób fizycznych zainteresowanych ekonomią społeczną, m.in. szkolenia oraz doradztwo dla organizacji pozarządowych oraz osób zainteresowanych założeniem PES. Świadczone będą także usługi infrastrukturalne (bezpłatny dostęp do biur, sal konferencyjnych, komputerów, internetu, ksero itp.).
Nowe życie w starych-nowych budynkach. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – etap II	RPO WSL 2014-2020	8 937 573	Celem projektu było wsparcie rewitalizacji społecznej, infrastrukturalnej i ekonomicznej objętego Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej obszaru w centrum miasta, poprzez poprawę stanu środowiska miejskiego.	**„Objazdowy pociąg kulturalny z przystankami: Dom Kultury Włókniarzy, Dom Kultury w Olszówce, Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz, Klub Nauczyciela". Aktywizacja i integracja społeczna**	Środki własne Sponsoring projekty	117 400	Projekt obejmuje m.in. aktywizację osób starszych i wykluczonych z terenu rewitalizacji. Przedsięwzięcie realizowane w Klubie Nauczyciela ul. Wzgórze 11 i będzie obejmować cykliczne spotkania seniorów, mające na celu zapobieganie wykluczeniu

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)				Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030			
Nazwa przedsięwzięcia	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**
			Przeprowadzone w ramach projektu remonty konserwatorskie zlokalizowanych na tym terenie 4 zabytkowych kamienic (m.in. przy ul. Wzgórze 11) pozwoliły na przywrócenie starych funkcji lub nadanie nowych zdegradowanym obiektom (funkcji społecznych, mieszkaniowych, kulturalnych).	**osób starszych i wykluczonych z terenu rewitalizacji.**			społecznemu i ich aktywizację społeczną. Seniorzy będą mieli możliwość spotkań przy kawie i herbacie, skorzystania nieodpłatnie z czytelni, prasy, dostępu do internetu. Ponadto prezentowane będą wystawy malarskie, fotograficzne i inne przybliżające prace domów kultury działających w naszym mieście. W Klubie Nauczyciela będą się odbywać także małe recitale zespołów muzycznych, prezentacje teatralne oraz literackie grup działających przy MDK-ach, co umożliwi nieodpłatny dostęp do wydarzeń kulturalnych osobom starszym o niższym statusie materialnym. Będzie również „Wędrująca Galeria bielskich artystów”.
Miejskie Centrum Usług Społecznościowych - Rozwój	RPO WSL 2014-2020	1 878 841	Celem projektu było zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałanie	**Utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób**	Program Regionalny Fundusze Europejskie	2 000 000	Projekt zakłada utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2014-2021 (Kontynuacja PROM 2007-2013)				Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030			
Nazwa przedsięwzięcia	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Źródło finansowania**	**Wartość w PLN**	**Opis projektu**
międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej			instytucjonalizacji osób z obszarów zdegradowanych w szczególności os. niesamodzielne, os. starsze, niepełnosprawne oraz dzieci i młodzież z niewydolnych wychowawczo rodzin, oraz os. korzystające ze wsparcia jakim jest mieszkanie chronione.	**z niepełnosprawnościami**	dla Śląskiego na lata 2021-2027		w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych, ul. Wzgórze 14. Podejmowane działania w Projekcie odpowiadać będą na wyzwania związane z potrzebami osób, które z powodu niepełnosprawności wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Komplementarność źródeł finansowania

Zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z zasadą dodatkowości (ang. additionality), według której środki pieniężne przekazywane przez Komisję Europejską z funduszy strukturalnych stanowią wyłącznie dodatek do środków zgromadzonych i przeznaczonych na dany projekt przez władze lokalne państwa członkowskiego.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 będą finansowane w szczególności m.in. z takich źródeł jak: Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027 (EFRR, EFS+, FST), budżet miasta, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, budżet państwa, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zakłada się, że istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych staną się również środki prywatne, co będzie stanowić urzeczywistnienie działania wynikającego wprost ze Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku, zgodnie z którym w mieście podjęte zostaną działania mające na celu zwiększenie udziału prywatnych środków finansowych w realizacji zadań z zakresu rewitalizacji.

Przyjęty układ finansowania uwzględniający pozyskiwanie środków finansowych z różnych źródeł, jednoznacznie wskazuje na komplementarność przyjętych rozwiązań.

SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 w poniżej zestawiono planowane do realizacji przedsięwzięcia. Ich realizacja uzależniona jest od możliwości finansowych samorządu miejskiego oraz skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Z uwagi na konieczność opracowania szczegółowej dokumentacji dla każdego z projektów, w momencie opracowania programu plan finansowy ma charakter indykatywny.

Łączna szacunkowa wartość brutto 95 planowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynosi ok. 1,36 mld zł. Szacunkowa wartość 54 przedsięwzięć zgłoszonych przez podmioty podległe miejskiej administracji samorządowej wynosi ok. 456 mln zł brutto (34% wartości wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych), co oznacza, iż średnia wartość brutto projektu miejskiego wynosi ok. 8,45 mln zł. Szacunkowa wartość brutto 41 przedsięwzięć zgłoszonych przez prywatnych interesariuszy rewitalizacji wynosi ok. 902 mln zł (66% wartości wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Średnia wartość brutto projektu zgłoszonego przez interesariusza rewitalizacji z sektora prywatnego wynosi zatem 21,9 mln zł.

Szacunkowa wartość brutto wkładu własnego zadeklarowanego przez podmioty miejskie w związku z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynosi ok. 80,5 mln zł (środki publiczne). Z kolei interesariusze rewitalizacji z sektora prywatnego wstępnie zadeklarowali zaangażowanie środków własnych w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poziomie ok. 245 mln zł (brutto). W tej kwocie ok. 180 mln zł stanowią środki prywatne.

Szacunkowa wartość funduszy europejskich zaangażowanych w realizację wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynosi ok. 925 mld zł, w tym co najmniej 373,5 mln zł to środki z Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027.

Szacunkowa wartość środków planowanych do zaangażowania w finansowanie przedsięwzięć reewitalizacyjnych pochodzących z innych źródeł wynosi ok. 100 mln zł.

Źródłem finansowania planowanych projektów rewitalizacyjnych będą m.in. środki pochodzące z budżetu Miasta oraz funduszy europejskich w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027. Nie wyklucza się próby pozyskania środków z innych źródeł takich, jak np. krajowe fundusze, programy krajowe na lata 2021-2027, środki celowe będące w dyspozycji poszczególnych ministerstw czy też źródła prywatne.

Tab. 13. Szacunkowa wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
1	Pralnia kreatywności	45 000 000						
2	Taras z widokiem (na kulturę)	9 250 000						
3	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Ogrody Sułkowskich	300 000						
4	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Plac Żwirki i Wigury	5 000 000						
5	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Lipnicka Ogrodowa	200 000						
6	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Pollaka	700 000						
7	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie – Skwer Wyspiańskiego / Piastowska	700 000						
8	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielone skrzyżowanie	700 000						
9	Ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła na terenie Miasta Bielska-Białej – Zielony Przystanek Befaszczot	300 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
10	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez usunięcie nawierzchni nieprzepuszczalnych na terenie Miasta Bielska-Białej – Skwer Żywieckie Przedmieście	300 000						
11	Poprawa dostępności – przebudowa ciągu pieszego pomiędzy ul. ks. Stanisława Stojałowskiego a Parkiem za Ratuszem	1 000 000						
12	„Lepsze miejsce do nauki" – modernizacja obiektów oświaty objętych ochroną konserwatorską	23 000 000						
13	Poprawa jakości przestrzeni przedszkolnej – termomodernizacja obiektów przedszkolnych objętych gminną ewidencją zabytków	2 000 000						
14	Międzypokoleniowe Centrum Kultury, Informacji i Edukacji	1 320 000						
15	Objazdowy pociąg kulturalny z przystankami: Dom Kultury Włókniarzy, Dom Kultury w Olszówce, Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz, Klub Nauczyciela". Aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i wykluczonych z terenu rewitalizacji.	117 400						
16	Wspólnie uratujemy zabytki	16 000 000						
17	Utworzenie Punktu Asystentury Osobistej dla osób z niepełnosprawnościami	2 000 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
18	Zintegrowany system wsparcia osób bezdomnych na terenach rewitalizowanych w Bielsku-Białej	700 000						
19	Przenikanie miasta	800 000						
20	Sieć mieszkań chronionych na obszarach objętych rewitalizacją w Bielsku-Białej	1 000 000						
21	Prowadzenie Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych na terenach rewitalizowanych	3 000 000						
22	Budowa ścieżki rowerowej i chodnika w ramach zadania pn.: „Rozbudowa odcinka ul. Władysława Broniewskiego i ul. Juliana Tuwima w Bielsku-Białej”	22 000 000						
23	Bezpieczne miasto w obszarach rewitalizacji	1 150 000						
24	Likwidacja barier architektonicznych na obszarze rewitalizacji w Bielsku-Białej	1 000 000						
25	Zagospodarowanie placu przy ul. Głębokiej w Bielsku-Białej	2 200 000						
26	Utworzenie woonerf'u w ciągu ul. 1 Maja w Bielsku-Białej w ramach zadania pn.: „Przebudowa ul. 1 Maja w Bielsku-Białej”	8 000 000						
27	Likwidacja bariery architektonicznej w ciągu ul. Złotych Kłosów w Bielsku-Białej	1 100 000						
28	Założenie ogrodu wertykalnego w Bielsku-Białej w ramach zadania inwestycyjnego „Modernizacja parkingu kubaturowego przy BCK”	300 000						
29	Program Zielona energia dla Miasta Bielska-Białej	18 000 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
30	Program Edukacji Ekologicznej	3 000 000						
31	Program ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery Miasta Bielska-Białej	16 400 000						
32	Wsparcie rodziny poprzez prowadzenie placówki wsparcia dziennego	17 843 000						
33	Centrum Organizacji Pozarządowych	1 000 000						
34	Prowadzenie działań na rzecz integracji obcokrajowców w Bielsku-Białej oraz Centrum Aktywności Społecznej	1 700 000						
35	Utworzenie Akademii Lokalnych Liderów	10 000 000						
36	Utworzenie Centrum Nauki dla dzieci i młodzieży”	70 000 000						
37	Koncerty w oknie Teatru Polskiego	1 050 000						
38	Budynki bez barier	7 000 000						
39	Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym poprzez wymianę pieców na paliwo stałe na ogrzewanie gazowe lub elektryczne	30 000 000						
40	Zaplanujmy naszą wspólną przestrzeń	2 000 000						
41	Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkalnych	5 000 000						
42	Termomodernizacja budynku komunalnego przy ul. Jana Kochanowskiego 38A	1 600 000						
43	Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych – kompleksowe remonty budynków	110 000 000						
44	Starter BB - wsparcie przedsiębiorców	1 000 000						
45	InkuBBator Przedsiębiorczości	100 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
46	Pomysł na BBiznes	90 000						
47	Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich	50 000						
48	Stworzenie parku kieszonkowego przy ul. Cieszyńskiej	300 000						
49	„Razem bezpieczni" – poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych	650 000						
50	Profilaktyka złamań osteoporotycznych	394 767						
51	Rozwój Centrum Seniora w Bielsku-Białej	1 500 000						
52	Zawody przyszłości - modernizacja sal do praktycznej nauki zawodu w Bielsku-Białej	5 839 154						
53	Program Bielsko-Biała łapie deszcz	2 000 000						
54	Stworzenie „Tajemniczego Ogrodu" na terenie nieużytków cmentarza żydowskiego waz z budową miejsca edukacji kulturowej oraz ekologicznej.	500 000						
55	Modernizacja budynku po dawnym banku PKO i adaptacja na usługę hotelowo-gastronomiczną	31 000 000						
56	Rewitalizacja budynku domu przedpogrzebowego cmentarza żydowskiego w Bielsku-Białej z przeznaczeniem na obiekt edukacji wielokulturowej	30 000 000						
57	Aktywizacja kulturalno-artystyczna osób starszych oraz dzieci i młodzieży	3 400 000						
58	Aktywizacja społeczno-zawodowa poprzez Centrum Integracji Społecznie w Bielsku-Białej	3 700 000						
59	Twoja przestrzeń aktywności i rozwoju	880 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
60	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby Bielskiego Centrum Psychiatrii i remontem konserwatorskim budynku w Bielsku-Białej przy ul. Zygmunta Krasińskiego 28	9 872 000						
61	Bielski Hub Biznesu - dzielimy się doświadczeniami	165 000						
62	Integrujemy i aktywizujemy Złote Łany	380 000						
63	Aktywny Senior	100 000						
64	Stworzenie Apart Hotel	19 000 000						
65	Poprawa dostępności, efektywności energetycznej i ekologicznej budynku mieszkalnego poprzez remont dachu, docieplenie budynku, wymianę stolarki okiennej, instalację pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych wraz ze stworzeniem miejsc postojowych na terenie posesji	380 000						
66	Klub Trzeźwości ARKA	480 000						
67	Aktywizacja społeczna osób bezdomnych i ubogich	450 000						
68	Wsparcie lokalnych liderów i organizacji pozarządowych w ramach Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej	1 228 800						
69	Remont elewacji kamienicy złożonej z trzech segmentów przy ul. Osuchowskiego 2, 4, 6	3 400 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
70	Renowacja Spółdzielczego Domu Handlowego Klimczok w Bielsku-Białej	150 000 000						
71	Renowacja Targowiska przy ul. Józefa Lompy 5	5 000 000						
72	Renowacja sklepu ogólnospożywczego Społem PSS przy ul. Władysława Broniewskiego 31	8 500 000						
73	Renowacja sklepu ogólnospożywczego "Społem" PSS przy ul. Jana Sobieskiego 74	8 500 000						
74	Renowacja sklepu ogólnospożywczego "Społem" PSS przy ul. Żywieckiej 120a	8 500 000						
75	Renowacja kompleksu handlowego "Społem" PSS przy ul. 3 Maja 4	17 000 000						
76	Docieplenie i remont ścian szczytowych i tylnej budynku wielorodzinnego przy ul. Lipnickiej 28 w Bielsku-Białej	286 440						
77	Remont elewacji budynku przy ul. Wyspiańskiego 19 w Bielsku-Białej	209 350						
78	Remont konserwatorski elewacji frontowej i docieplenie elewacji tylnej budynku przy ul. Szkolnej 18 w Bielsku-Białej	420 000						
79	Remont konserwatorski elewacji, balkonów i dachu budynku przy ul. Widok 26 w Bielsku-Białej	824 500						
80	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Gorkiego 12 w Bielsku-Białej	631 380						
81	Remont konserwatorski elewacji budynku przy ul. Cieszyńskiej 14 w Bielsku-Białej	745 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
82	Rozwój oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych, ich bliskich i rodzin	3 000 000						
83	Rewitalizacja przestrzeni przy pl. Fabrycznym w Bielsku-Białej na potrzeby Filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego szansą na rozwój edukacyjny, społeczny i gospodarczy miasta	320 980 000						
84	Centrum wolontariatu i Edukacji Seniorów w Bielsku-Białej - odpowiedź na realne potrzeby	50 000						
85	Przestrzeń Wolność	100 000						
86	Chodź pomaluj mój świat	100 000						
87	Dom Sąsiedzki	100 000						
88	Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład A, położonego przy ul. Powstańców Śl. oraz ul. Partyzantów	104 550 000						
89	Rewitalizacja obszaru po Bielskiej Fabryce Maszyn Włókienniczych Befama – Zakład B, położonego w kwartale ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza, ul. Sikornik oraz ul. Rejtana	147 600 000						
90	Centrum miasta najlepszym miejscem dla młodych" – pierwsze, własne mieszkanie w zabytkowej kamienicy	6 850 000						
91	Innowacje i technologia dostępna dla wszystkich poprzez utworzenie Cyber Centrum na obszarze rewitalizowanym	5 400 000						

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					
			FE SL	Inne Fundusze UE	Środki własne projektodawcy	Kredyty bankowe, pożyczki	Dotacje inne niż UE	Inne
92	Ulica Kreatywna - praca podwórkowa w obszarze rewitalizacji	350 000						
93	Ulica Kreatywna - wsparcie środowiskowe młodych osób w kryzysie	550 000						
94	Akademia wiedzy istotnej (AWI)	5 879 484						
95	Poprawa dostępu do zatrudnienia i samozatrudnienia	1 013 000						
SUMA		1 357 729 275						

OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Zarządzanie gminnym programem rewitalizacji

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji Belska-Białej do roku 2030 odbywać będzie się na dwóch poziomach:

- zarządzania przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi – bieżący monitoring, w ramach którego wykonane zostanie coroczne **Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR;**
- zarządzania programem - poprzez przygotowanie raportu pn.: **Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030,** wykonywanej za pomocą informacji o zjawiskach kryzysowych obszaru rewitalizacji raz na 3 lata (zgodnie z procedurą opisaną w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji)

i ma za zadanie kontrolę tempa i stopnia realizacji programu, osiągania określonych w nim celów i kierunków działań, jak również ocenę zmian jakie wywoła realizacja programu na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze.

Tab. 14. Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie GPR oraz ich szczegółowe zadania

PODMIOT	ZADANIA
PREZYDENT MIASTA	• nadzór nad sporządzeniem i realizacją GPR • przeprowadzenie konsultacji społecznych GPR • powołanie w drodze zarządzeń: Zespołu ds. wdrażania GPR, członków Komitetu Rewitalizacji • zatwierdzanie: Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR oraz raportu pn. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR • przedstawienie Radzie Miejskiej Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR • realizacja rekomendacji wynikających z raportu pn. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR • podejmowanie decyzji ws. przystąpienia do aktualizacji GPR
RADA MIEJSKA W BIELSKU-BIAŁEJ	• Uchwalanie GPR i uchwał, które z niego wynikają
KOMITET REWITALIZACJI	• udział w pracach Komitetu Rewitalizacji • opiniowanie: Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR oraz raportu pn. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR • wyrażanie opinii i stanowisk oraz podejmowanie inicjatyw i rekomendowanie rozwiązań w sprawach dotyczących prowadzenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Miasta Bielska-Białej • opiniowanie zmian w GPR • rekomendowanie zgłaszanych zmian w GPR • upowszechnianie wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji informacji na temat realizowanych przedsięwzięć

PODMIOT	ZADANIA
OPERATOR GPR	• koordynowanie procesu rewitalizacji w Mieście w zakresie wdrażania GPR • sporządzanie: Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR oraz raportu pn. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR • zbieranie propozycji zmian do GPR, propozycji zadań wpisujących się w przyjęte cele GPR, opracowanie aktualizacji GPR • bieżąca współpraca z Komitetem Rewitalizacji • obsługa administracyjna Komitetu Rewitalizacji • prowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami miasta w zakresie działań rewitalizacyjnych • upowszechnienie założeń GPR wśród mieszkańców miasta; • opracowanie procedur: zgłaszania nowych zadań do GPR, zgłaszania zmian do GPR, aktualizacji GPR
ZESPÓŁ DS. WDRAŻANIA GPR	• opiniowanie: Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR oraz raportu pn. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR • współpraca w sprawach dotyczących wdrażania i monitoringu procesu rewitalizacji • współpraca przy opracowywaniu aktualizacji GPR
WYDZIAŁY, MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE (które zgłosiły miejskie przedsięwzięcia rewitalizacyjne do ujęcia w GPR)	• pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizację zgłoszonych do GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych • zabezpieczenie środków w budżecie Miasta Bielska-Białej na realizację przedsięwzięć ujętych w GPR • realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR • przekazanie Operatorowi Programu rocznych sprawozdań z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR • przygotowywanie nowych projektów do aktualizacji GPR wpisujące się w przyjęte cele rewitalizacji • współdziałanie z Operatorem GPR, m.in. dostarczenie danych statystycznych, o które wystąpi Operator GPR
PARTNERZY ZEWNĘTRZNI (którzy zgłosili przedsięwzięcia rewitalizacyjne do ujęcia w GPR)	• pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizację zgłoszonych do GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych • zabezpieczenie środków własnych na realizację przedsięwzięć ujętych w GPR • realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR • przekazanie Operatorowi Programu rocznych sprawozdań z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR • informowanie na prośbę Operatora o postępach we wdrażaniu przedsięwzięć • merytoryczne przygotowanie i zgłoszenie nowych przedsięwzięć do aktualizacji GPR wpisujących się w przyjęte cele rewitalizacji
POZOSTALI INTERESARIUSZE (m.in.: mieszkańcy, ngo's, wspólnoty mieszkaniowe, kościelne)	• udział w konsultacjach społecznych dotyczących procesu rewitalizacji • merytoryczne przygotowanie i zgłoszenie nowych przedsięwzięć do aktualizacji GPR • udział w posiedzeniach Komitetu Rewitalizacji (na zaproszenie Komitetu Rewitalizacji)

Zarządzanie GPR Bielska-Białej osadzone jest w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Nadzorowanie prac zmierzających do urzeczywistnienia określonej w programie wizji obszaru rewitalizacji powierzone zostanie Prezydentowi Miasta Bielska-Białej, który wspierany będzie organizacyjnie i merytorycznie przez pracowników wydziałów oraz miejskich jednostek organizacyjnych, a także Komitet Rewitalizacji pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą. Wdrażanie GPR odbywać się będzie w ramach obowiązków poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz miejskich jednostek organizacyjnych, które występować będą w roli projektodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego jako Operator GPR będzie pełnił rolę koordynacyjną w ramach przypisanych mu zadań w zakresie rewitalizacji, mając na celu zapewnienie spójności szerokiego wachlarza działań realizowanych z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania przez możliwie szerokie spektrum podmiotów.

Po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 Prezydent Miasta Bielska-Białej powoła w drodze zarządzenia Zespół ds. wdrażania GPR. Jego główne zadania zostały wskazane w powyższej tabeli.

Aby włączyć w proces zarządzania GPR podmioty zewnętrzne, niebędące jednostkami podległymi samorządowi miejskiemu powołany został na podstawie zarządzenia Prezydenta Bielska-Białej nr ON-II.0050.3250.2022.RG z dnia 21 listopada 2022 r.[15] (z późniejszymi zmianami) Komitet Rewitalizacji. Udział w pracach Komitetu ma charakter społeczny i nie wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów. Zaplecze lokalowe, jak również organizacyjne prac Komitetu zapewnia Urząd Miejski w Bielsku-Białej wykorzystując do tego celu posiadane zasoby.

Zasady wyznaczania składu oraz sposób działania Komitetu określone zostały uchwałą Nr XLVII/1092/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie przyjęcia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, która została poddana konsultacjom społecznym. Komitet Rewitalizacji wspiera działania Prezydenta Bielska-Białej w zakresie rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Prezydenta w sprawach związanych z opracowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji w mieście. Komitet reprezentuje szerokie grono interesariuszy, m.in. mieszkańców Bielska-Białej, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe.

Operator GPR w ramach akcji informacyjno-promocyjnej przeprowadzi raz w roku (po przygotowaniu Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR za poprzedni rok) otwarte spotkanie z interesariuszami procesu rewitalizacji, na którym omówione zostaną postępy we wdrażaniu GPR, napotkane problemy czy bariery.

Środki na miejskie projekty rewitalizacyjne, wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030, zostaną zabezpieczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lub w budżetach rocznych. Projektodawcy zewnętrzni we własnym zakresie będą czynili starania o pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizację zgłoszonych do GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również będą realizować zgłoszone do GPR przedsięwzięcia.

W przypadku konieczności realizacji w tym samym czasie kilku miejskich projektów tworzących wiązkę przedsięwzięć, wymagających skoordynowania wdrażania, Prezydent Miasta może powołać zespoły projektowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych wydziałów włączonych w proces realizacji projektów zgłoszonych do GPR. Powołanie tego typu zespołów

[15] Tekst zrządzenia dostępny jest pod linkiem: https://bip.um.bielsko.pl/a,83501,on-ii005032502022rg-w-sprawie-powolania-czlonkow-komitetu-rewitalizacji-miasta-bielska-bialej.html

ma na celu zaplanowanie działań w sposób zintegrowany, umożliwiający uwzględnienie różnych perspektyw (społecznej, prawnej, ekonomicznej, technicznej itp.) oraz przygotowanie projektów od strony technicznej, a następnie sprawne zarządzanie ich realizacją. W każdym przypadku członkiem zespołu projektowego będzie przedstawiciel Wydziału Strategii i Rozwoju Gospodarczego pełniącego rolę Operatora GPR.

Ramowy harmonogram realizacji gminnego programu rewitalizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Planowane terminy realizacji poszczególnych zadań zostały zaprezentowane w rozdziale zatytułowanym: Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

LP.	ETAPY I RODZAJE DZIAŁAŃ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Uchwalenie GPR przez Radę Miejską w Bielsku-Białej								
2.	Wprowadzenie zaplanowanych miejskich działań do Wieloletniej Prognozy Finansowej*								
3.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (nie rzadziej niż raz na kwartał)								
4.	Akcja informacyjno-edukacyjno-promocyjna GPR								
5.	Realizacja działań aktywizujących i przygotowujących interesariuszy przygotowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych								
6.	Przygotowane przedsięwzięć do realizacji, pozyskanie środków finansowych (m. in. z FESL na lata 2021-2027)								
7.	Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w GPR								
8.	Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR								
9.	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR								
10.	Przygotowania do kontynuacji działań rewitalizacyjnych w kolejnym okresie programowania GPR								

* w przypadku jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Koszty związane z zarządzaniem gminnym programem rewitalizacji

Nie przewiduje się dodatkowego wynagradzania osób biorących udział w procesie zarządzania GPR Miasta Bielska-Białej. Członkowie Zespołu ds. wdrażania GPR oraz Operator Programu zadania związane z wdrożeniem GPR będą wykonywali w ramach obowiązków służbowych. Praca w Komitecie Rewitalizacji jest pełniona społecznie, bez wynagrodzenia.

DZIAŁANIE	ILOŚĆ	JEDNOSTKA	CENA JEDNOSTKOWA [PLN]	RAZEM BRUTTO [PLN]
Ocena aktualności i stopnia realizacji GRP	2	szt.	30.000,00	60.000,00
Aktualizacja GPR	2	szt.	100.000,00	200.000,00
Wsparcie edukacyjne (szkolenie) członków Komitetu Rewitalizacji	Proces ciągły	-	10.000,00	10.000,00
Działania informacyjno-promocyjne w zakresie prowadzonego procesu rewitalizacji	Proces ciągły	-	15.000,00	15.000,00
Inne (m.in. wyjazdy studyjne, prelekcje, wsparcie eksperckie itp.)	Proces ciągły	-	15.000,00	15.000,00
				300.000,00*

* Zaplanowana wartość środków może ulec zmianie ze względu na dynamiczny wzrost cen usługi trudności w oszacowaniu tej wartości w tak długiej perspektywie czasu.

Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR - coroczne

Monitoring to regularne zbieranie i analiza danych na temat realizacji programu. Poprze tę procedurę dokonuje się ciągłe i systematyczne sprawdzanie zgodność przebiegu realizacji programu z pierwotnymi planami i założeniami, zarówno w aspekcie rzeczowym (efektów realizowanych przedsięwzięć, oczekiwanych rezultatów, ilość zrealizowanych projektów), jak i finansowym.

Z uwagi na złożony charakter Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030, proces monitorowania powinien być procesem ciągłym. Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR dostarczane będą przez projektodawców do Operatora GPR raz w roku. Wzór Formularza sprawozdania z realizacji przedsięwzięcia ujętego w GPR zostanie opracowany przez Operatora GPR i będzie corocznie wysyłany do projektodawców, których projekty zostały ujęte w GPR. Sprawozdania będą zawierać w szczególności dane na temat:

- czasu realizacji przedsięwzięć (zgodność z harmonogramem),
- wysokości poniesionych kosztach,
- osiągniętych efektów (wskaźnik produktu i rezultatu),
- informację o oddziaływaniu na obszar rewitalizacji, tj. ocenę wpływu wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na negatywne zjawiska zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji, a także trudności i problemów pojawiających się w trakcie realizacji przedsięwzięcia.

W opisie poszczególnych przedsięwzięć zostały wskazane przez projektodawców problemy w sferze społecznej oraz gospodarczej lub/i funkcjonalno-przestrzennej lub/i środowiskowej lub/i technicznej, które dane przedsięwzięcie rozwiązuje i jakie są spodziewane skutki zaplanowanej interwencji. W przypadku zadań wieloletnich sprawozdanie obejmować będzie informację o planowanych w kolejnym roku działaniach.

Operator GPR na posiedzeniu Komitetu Rewitalizacji zaprezentuje postępy we wdrażaniu Programu. Komitet Rewitalizacji przekaże do Operatora GPR w formie uchwały Komitetu Rewitalizacji opinię do Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR. Ponadto Sprawozdanie zostanie wysłane do zaopiniowania przez Zespół ds. wdrażania GPR.

Operator Programu na podstawie otrzymanych danych przygotuje zbiorczą informację o przebiegu realizacji programu, którą zamieści w corocznym raporcie o stanie miasta przedstawianym przez Prezydenta Bielska-Białej Radzie Miejskiej.

Tab. 15. Szczegółowy zakres działań wraz z harmonogramem bieżącego monitoringu

PODMIOT	ZAKRES DZIAŁAŃ	TERMIN (corocznie)
OPERATOR GPR	Wysłanie do projektodawców Formularza sprawozdania z realizacji przedsięwzięcia ujętego w GPR	do 15 stycznia
PROJEKTODAWCY	Wysłanie do Operatora Programu wypełnionego Formularza sprawozdania z realizacji przedsięwzięcia ujętego w GPR	do 15 lutego
OPERATOR GPR	Opracowanie zbiorczego sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR	do 15 marca
ZESPÓŁ DS. WDRAZANIA GPR	Opiniowanie sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR – przekazanie do Operatora Programu uwag i zaleceń	do 15 kwietnia
KOMITET REWITALIZACJI	Opiniowanie sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR – przekazanie do Operatora Programu opinii w formie uchwały Komitetu Rewitalizacji	do 15 kwietnia
PREZYDENT MIASTA	Zatwierdzenie sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR	do 30 kwietnia
PREZYDENT MIASTA	Przedstawienie Radzie Miejskiej sprawozdania z realizacji przedsięwzięć ujętych w GPR (w ramach prezentacji raportu o stanie miasta)	do 31 maja

Ocena stopnia realizacji celów GPR Bielska-Białej za pomocą informacji o zjawiskach kryzysowych obszaru rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez Prezydenta Miasta co najmniej raz na 3 lata.

W GPR Bielska-Białej ocena ta zaplanowana została cyklicznie i realizowana będzie w co najmniej 3-letnich okresach. Będzie to obiektywna ocena trwającego programu, uwzględniająca nie tylko sposób jego realizacji, ale także jego koncepcję (założenia) oraz – przede wszystkim – osiągane rezultaty. Celem tej oceny jest sprawdzenie czy program odpowiada na zdiagnozowane potrzeby, czy osiąga zaplanowane cele (wywołuje zaplanowane rezultaty) oraz czy zmiany wywołane jego realizacją można uznać za trwałe. Ocena będzie uwzględniała również analizę ewentualnego wpływu czynników zewnętrznych – niezależnych od samorządu miejskiego.

Z uwagi na dużą zmienność otoczenia społeczno-gospodarczego przyjęto, że Operator GPR raz do roku analizował będzie podstawowe mierniki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, np. wskaźnik bezrobocia, inflacji, celem ustalenia możliwego wpływu sytuacji zewnętrznej na zjawiska i procesy zachodzące na obszarze rewitalizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono mierniki wykorzystywane na potrzeby monitoringu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030. Zawarte w tabeli mierniki będą podstawowym narzędziem śledzenia postępów realizacji programu, za pomocą którego dokonywana będzie ocena tego, na ile udało się osiągnąć jego poszczególne cele GPR.

Tab. 16. System mierników Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030

MIERNIK	WARTOŚĆ BAZOWA (2022 R.)	ŹRÓDŁO DANYCH	OCZEKIWANA WARTOŚĆ DOCELOWA (2030 R.)
CEL I: **WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ, INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW ORAZ OGRANICZENIE SKALI WYKLUCZENIE SPOŁECZNEGO NA OBSZARZE REWITALIZACJI**			
Współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym)	83,76	SOP	Utrzymanie lub trend spadkowy
Liczba nowych przedsięwzięć/projektów ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową, w tym na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych	0	PROJEKTODAWCY	10
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców tego obszaru	14,03	PS/MOPS	Trend spadkowy
Liczba nowych przedsięwzięć zrealizowanych na obszarze rewitalizacji adresowanych do osób z niepełnosprawnościami	0	PROJEKTODAWCY	4
Liczba nowych przedsięwzięć w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami	0	PROJEKTODAWCY	3
Liczba osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących obszar rewitalizacji, których opiekunowie zostali objęci opieką wytchnieniową	18	PS/MOPS	28
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców tego obszaru	11,86	PS/MOPS	Trend spadkowy
Liczba osób korzystających z miejsc schronienia dla osób i rodzin dotkniętych bezdomnością	426	PS/MOPS	Trend spadkowy
Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji	77	SOP	82

MIERNIK	WARTOŚĆ BAZOWA (2022 R.)	ŹRÓDŁO DANYCH	OCZEKIWANA WARTOŚĆ DOCELOWA (2030 R.)
CEL II: **WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI**			
Liczba firm nowo zarejestrowanych w ciągu roku w CEIDG na 100 firm w CEIDG	6,46	RG	Trend wzrostowy
Liczba firm zarejestrowanych w CEiDG na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym	16,43	RG	Trend wzrostowy
Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) zamieszkujących obszar rewitalizacji na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym	14,39	PS/PUP	Trend spadkowy
Liczba podjętych w okresie obowiązywania programu, przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji	0	PROJEKTODAWCY	8
CEL III: **POPRAWA JAKOŚCI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, WZROST FUNKCJONALNOŚCI INFRASTRUKTURY Z ZACHOWANIEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO**			
Liczba wyremontowanych/zmodernizowanych lokali komunalnych w okresie obowiązywania programu, położonych na obszarze rewitalizacji	0	ZGM	539
Liczba wyremontowanych/ zmodernizowanych budynków prywatnych/wspólnotowych w okresie obowiązywania programu, oferowanych do zamieszkania na obszarze rewitalizacji	0	PROJEKTODAWCY	8
Powierzchnia terenów poprzemysłowych które zostaną poddane rewitalizacji w okresie obowiązywania programu (m^2)	0	PROJEKTODAWCY	35.000
Liczba zgłoszonych przestępstw na km^2 obszaru rewitalizacji	258,57	ZK	Trend spadkowy
Liczba podjętych w okresie obowiązywania programu działań ukierunkowanych na uspokojenie ruchu w obszarze rewitalizacji	0	PROJEKTODAWCY	2

MIERNIK	WARTOŚĆ BAZOWA (2022 R.)	ŹRÓDŁO DANYCH	OCZEKIWANA WARTOŚĆ DOCELOWA (2030 R.)
Liczba barier architektonicznych które zostaną zlikwidowane w obrębie obszaru rewitalizacji	0	PROJEKTODAWCY	145
Liczba nowoutworzonych miejsc na obszarze rewitalizacji oferujących dzieciom i młodzieży możliwość spędzania czasu wolnego	0	PROJEKTODAWCY	7
CEL IV: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA			
Liczba budynków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, które zostaną poddane termomodernizacji	0	PROJEKTODAWCY	75
Wartość środków, które zostaną przeznaczone na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w obrębie obszaru rewitalizacji	0	OSE	Trend wzrostowy
Średnioroczne przekroczenia stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 10 na obszarze rewitalizacji [µg/m3]	35,69	OSE	Trend spadkowy
Średnioroczne przekroczenia stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 2.5 na obszarze rewitalizacji [µg/m3]	27,06	OSE	Trend spadkowy
Średnioroczne przekroczenia stężeń rocznych pyłu zawieszonego benzo(a)pirenu na obszarze rewitalizacji [µg/m3]	6,32	OSE	Trend spadkowy
Odsetek powierzchni obszaru rewitalizacji z wysokim stopniem uszczelnienia terenu (co najmniej 60%)	67%	OSE	Trend spadkowy
Powierzchnia nowoutworzonych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji	0	GM/OSE	Trend wzrostowy

Wnioski wynikające z oceny przebiegu rewitalizacji w Bielsku-Białej będą służyć m.in.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- ocenie aktualności zapisów GPR;
- identyfikacji przesłanek do aktualizacji GPR Bielska-Białej;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Sporządzona ocena podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie samorządu miejskiego w Biuletynie Informacji Publicznej oraz nad podstronie poświęconej rewitalizacji w Bielsku-Białej.

Aby włączyć interesariuszy w monitoring działań rewitalizacyjnych w ramach corocznych spotkań odbędzie się dyskusja nad prowadzonym procesem i jego efektami. Ocena jakościowa pokaże jaki jest odbiór społeczny prowadzonego procesu rewitalizacji, co zostanie uwzględnione w sporządzanej ocenie. Ocena uwzględniała będzie również opinię Zespołu ds. wdrażania GPR oraz Komitetu Rewitalizacji.

Tab. 17. Szczegółowy zakres działań wraz z harmonogramem Oceny stopnia realizacji celów GPR Bielska-Białej - w cyklach 3 - letnich

PODMIOT	ZAKRES DZIAŁAŃ	ROK 2027 i 2030
OPERATOR GPR	Wystąpienie o dane statystyczne na potrzeby wyliczenia wskaźników realizacji celów GPR	15 stycznia
WYDZIAŁY/ JEDNOSTKI MIEJSKIE	Dostarczenie danych statystycznych, o które wystąpi Operator GPR	15 lutego
OPERATOR GPR	Opracowanie raportu pn. Ocena stopnia aktualności oraz stopnia realizacji celów GPR	15 kwietnia
ZESPÓŁ DS. WDRAZANIA GPR	Opiniowanie raportu pn. Ocena stopnia aktualności oraz stopnia realizacji celów GPR	30 kwietnia
KOMITET REWITALIZACJI	Opiniowanie raportu pn. Ocena stopnia aktualności oraz stopnia realizacji celów GPR	30 kwietnia
PREZYDENT MIASTA	Zatwierdzenie raportu pn. Ocena stopnia aktualności oraz stopnia realizacji celów GPR	30 kwietnia
PREZYDENT MIASTA	Realizacja rekomendacji wynikających z raportu pn. Ocena stopnia aktualności oraz stopnia realizacji celów GPR	Od 1 maja 2027 r. Od 1 maja 2030 r.

OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ocena GPR w zakresie jego aktualności koncentruje się na analizie jego spójności z aktualnymi uwarunkowaniami zarówno wewnętrznymi jak i zewnętrznymi procesu rewitalizacji i aktualności jego zapisów w odniesieniu do: dokumentów strategicznych, założonych celów, kierunków działań, opisów projektów, systemu monitoringu bądź zarządzania procesem. Na tym etapie będzie również istniała możliwość dokonania naboru nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą zbieżne z celami GPR, jak również zostanie wykazany ich związek z dokumentami strategicznymi samorządu miejskiego. W przypadku stwierdzenia na podstawie ww. oceny, że program wymaga zmiany, Prezydent Miasta wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę załączając opinię Komitetu Rewitalizacji. W sytuacji gdy z przeprowadzonej Oceny będzie wynikać, że zostały osiągnięte cele GPR Rada Miejska uchyli (z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezydenta Miasta) uchwałę w sprawie przyjęcia GPR w całości lub w części.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zakres zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W związku z reformą planowania przestrzennego, wprowadzoną ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, nie można obecnie sporządzać zmian studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego konieczne do uchwalenia albo zmiany

Realizacja działań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 będzie wymagała zmiany uchwały nr L/1182/2009 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 22 grudnia 2009 roku z późniejszymi zmianami) – plan nr 125. W planie sformułowane zostały ustalenia dotyczące ochrony konserwatorskiej, które m.in. przewidują zachowanie bryły budynku. W celu zagospodarowania poddasza budynku na cele edukacyjne (możliwość budowy we wschodniej połaci dachu głównej części budynku facjat, czyli wysuniętych z połaci dachu pomieszczeń krytych osobnymi daszkami), konieczna jest korekta zapisów planu. Zmiana ww. planu jest w toku.

Gdyby w późniejszym terminie, w związku z okolicznościami trudnymi obecnie do przewidzenia pojawiła się konieczność takowej zmiany, wszczęte zostaną odpowiednie procedury.

Miejscowy plan rewitalizacji

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji wyznaczonym w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030.

WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Podstawowymi dokumentami regulującymi kwestie mieszkaniowego zasobu Miasta Bielska-Białej są:

- Uchwała Nr XV/340/2020 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 28 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Bielska-Białej na lata 2020-2024" z późn. zm. (WPGMZM);

- Uchwała Nr XXV/624/2020 Rady Miejskiej w Bielsku- Białej z 17 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia „Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Bielska-Białej" z późn. zm. (ZWL)

Powyższe uchwały posiadają status aktów prawa miejscowego i stanowią podstawę zarządzania oraz realizację polityki mieszkaniowej w odniesieniu do zasobu komunalnego.

Przedmiotowe uchwały będą wymagały zmian ze względu na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy i przyjęte w celu ich zniwelowania przedsięwzięcia rewitalizacyjne - dokumenty te powinny nawiązywać do planowanych przedsięwzięć mogących istotnie wpływać na ich charakter, tj.: poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji, planowane kompleksowe remonty kamienic komunalnych ze szczególnym naciskiem na osiągnięcie jak najlepszych efektów termomodernizacyjnych oraz zmniejszenie niskiej emisji, wyremontowanie i zasiedlenie pustostanów, odnowa przestrzeni wokół budynków mieszkalnych, walka z niską emisją.

Mając na względzie powyższe przy opracowywaniu nowego WPGMZM (w perspektywie od 2025 roku) postanowienia GPR powinny znaleźć odzwierciedlenie w następujących zagadnieniach:

- plan remontów i modernizacji, w tym niezbędny zakres zamian lokali,
- zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu,
- prognoza wydatków na remonty zasobu mieszkaniowego.

W zakresie remontów kompleksowych budynków lub lokali, wymagających opróżnienia, Miasto będzie kontynuować dotychczasową politykę, w której poszczególne gospodarstwa domowe mogą, w miarę możliwości, powrócić do lokalu lub otrzymać propozycję zamieszkania w innej lokalizacji na obszarze GPR. W tym celu odpowiednio powinny zostać również znowelizowane ZWL pod kątem usprawnienia procesu dokonywania zamian podyktowanych potrzebami Miasta takimi jak realizacja celu publicznego, zamiar zbycia czy też zmiana sposobu użytkowania.

W zakresie polityki czynszowej, w celu zapobieżenia wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji nie planuje się ustalania stawek czynszu najmu w zasobie komunalnym zlokalizowanym na tym obszarze na poziomie wyższym niż 3% wartości odtworzeniowej lokalu w skali roku.

W zakresie obu uchwał wskazanych w pkt 1 i 2 Miasto podejmie inicjatywę legislacyjną, dotyczącą realizacji projektu w formule tzw. „Lokalu za remont". Projekt polegałby na wynajęciu w drodze naboru wniosków lokalu komunalnego gospodarstwu domowemu, które uprzednio wykona jego remont w zamian korzystając, przez ustalony okres, z preferencyjnej wysokości czynszu.

OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 USTAWY DNIA 9 PAŹDZIERNIKA 2015 R. O REWITALIZACJI - KOMITET REWITALIZACJI

W wyniku realizacji zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 nie ulegnie zmianie Uchwała Nr XLVII/1092/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Bielska-Białej

SPISY

Spis tabel

Tab. 1. Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 jako strategia IIT 6
Tab. 2. Wyniki analizy koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach dla 23 jednostek urbanistycznych z koncentracją problemów w sferze społecznej 9
Tab. 3. Powiązania pomiędzy GPR a Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku 33
Tab. 4. Powiązania pomiędzy GPR a Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030 35
Tab. 5. Powiązania pomiędzy GPR a Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej 37
Tab. 6. Najważniejsze problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji 44
Tab. 7. Najważniejsze problemy gospodarcze występujące na obszarze rewitalizacji 44
Tab. 8. Najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne występujące na obszarze rewitalizacji 45
Tab. 9. Najważniejsze problemy techniczne występujące na obszarze rewitalizacji 45
Tab. 10. Najważniejsze problemy środowiskowe występujące na obszarze rewitalizacji 46
Tab. 11. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sfery kryzysu zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji 164
Tab. 12. Komplementarność międzyokresowa 170
Tab. 13. Szacunkowa wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych 177
Tab. 14. Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie GPR oraz ich szczegółowe zadania 186
Tab. 15. Szczegółowy zakres działań wraz z harmonogramem bieżącego monitoringu 192
Tab. 16. System mierników Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 193
Tab. 17. Szczegółowy zakres działań wraz z harmonogramem Oceny stopnia realizacji celów GPR Bielska-Białej - w cyklach 3 - letnich 196

Spis rysunków

Rys. 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Bielska-Białej 11
Rys. 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Bielsku-Białej 12
Rys. 3. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców obszaru rewitalizacji 16
Rys. 4. Współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym) 16
Rys. 5. Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych 17
Rys. 6. Udział bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 18
Rys. 7. Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 18
Rys. 8. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2021 r. 20
Rys. 9. Analiza koncentracji różnych typów działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji 24
Rys. 10. Powierzchnia zieleni przypadająca na 1 mieszkańca w m^2 26
Rys. 11. Średni wiek budynków na obszarze rewitalizacji 28
Rys. 12. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 10. Średnia roczna PM10 [$\mu g/m^3$] 29
Rys. 13. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 2,5. Średnia roczna PM2,5 [$\mu g/m^3$] 30
Rys. 14. Informacja o konsultacjach projektów uchwał Rady Miejskiej opublikowana na stronie UM w Bielsku-Białej 42
Rys. 15. Informacja o wydarzeniach w ramach „Tygodnia rewitalizacji w Bielsku-Białej" 47
Rys. 16. Koncentracja przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych 163

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY - KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

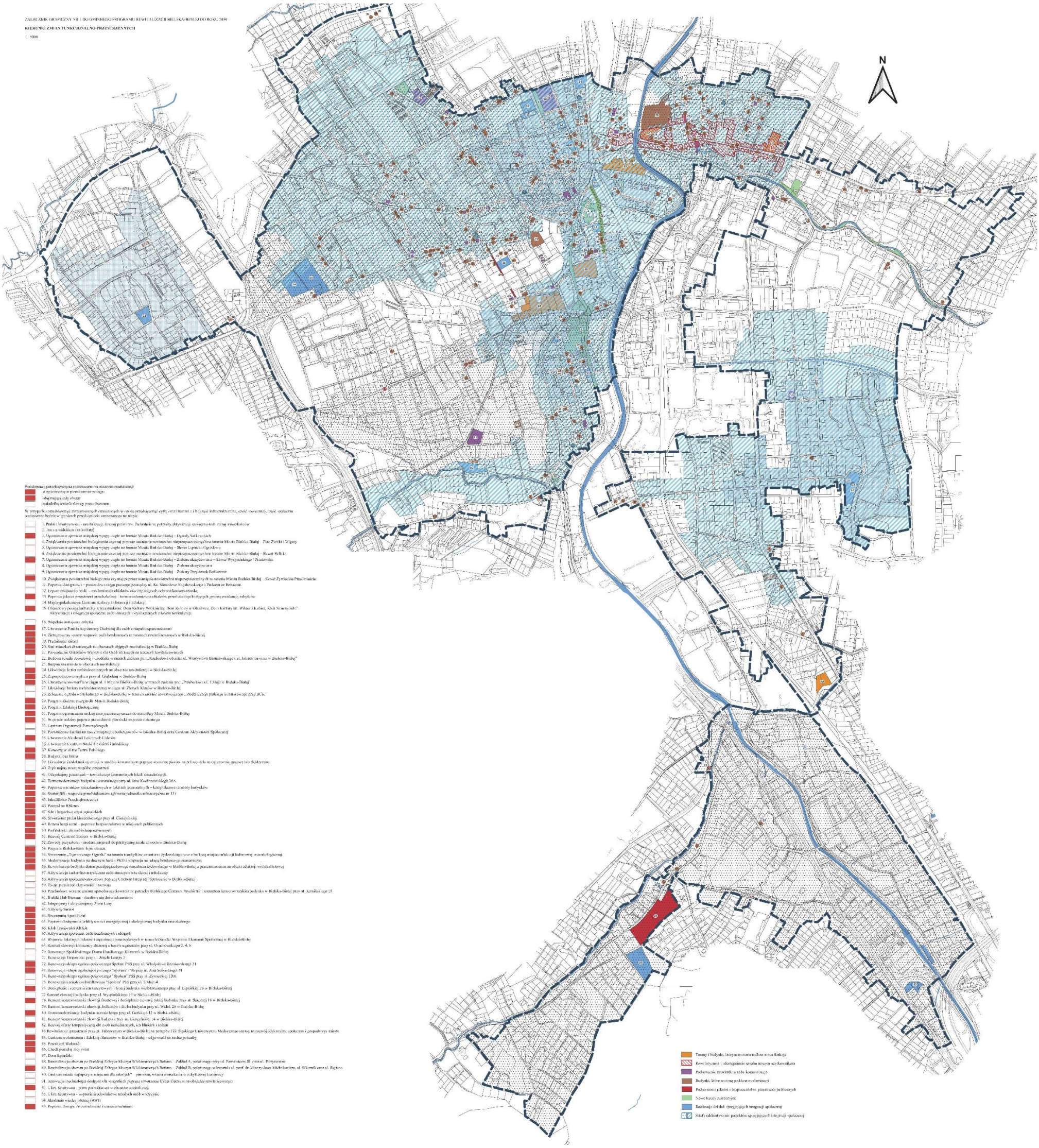

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Powrót do wniosków z diagnozy

Spis treści

I. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH 203
I.1. Sytuacja demograficzna 203
I.2. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu bezrobocia 210
I.3. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu ubóstwa 215
I.4. Zagrożenie bezpieczeństwa 222
I.5. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu złego stanu zdrowia 229
I.6. Koncentracja osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności 231
I.7. Poziom edukacji 237
I.8. Uczestnictwo w życiu publicznym i kapitał społeczny 240
II. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH 253
III. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH . 266
III.1. Dostęp do podstawowych usług lub ich niska jakość 266
III.2. Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedobór lub niska jakości terenów publicznych 276
III.3. Dostępność komunikacyjna 285
IV. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH 294
V. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH 309
Spis rysunków 324
Spis tabel 326
Spis fotografii 326

I.1. Sytuacja demograficzna

Analiza ilościowa

Według danych GUS w 2021 r. Bielsko-Białą zamieszkiwało 168 319 osób (52,7% kobiet i 47,3% mężczyzn), w tym 156 929 osób zameldowanych na pobyt stały (53,4% kobiet i 46,6% mężczyzn). Z roku na rok liczba mieszkańców zmniejsza się, a według prognoz GUS w kolejnych latach ubytek ludności będzie postępował w szybszym tempie niż dotychczas (liczba mieszkańców prognozowana na lata 2030 i 2050 jest mniejsza niż w 2021 r. odpowiednio o 7,1 i 20,8%). Do depopulacji miasta w największym stopniu przyczyniają się procesy migracyjne. Przez wszystkie lata okresu 2013-2021 odpływ mieszkańców wyraźnie przekraczał liczbę nowych mieszkańców i decydował o ujemnym bilansie migracyjnym Bielska-Białej, który od 2016 r. kształtował się na poziomie od około -300 do około -400 osób rocznie. Za kierunek migracji w zdecydowanej mierze są odpowiedzialne procesy suburbanizacji. W ich efekcie miasto opuszczają całe, kilkuosobowe rodziny, tzn. rodzice w drugiej połowie wieku produkcyjnego mobilnego wraz z dziećmi, najczęściej w wieku do 9 lat. W konsekwencji, za tego rodzaju migracjami uszczupleniu ulega baza podatkowa miasta, które traci bardzo ważną, przedsiębiorczą i charakteryzującą się względnie wysokim poziomem siły nabywczej grupę mieszkańców. Procesom tym towarzyszą także rosnące koszty obciążenia systemu komunikacyjnego

Analogiczną sytuację obserwuje się na obszarze rewitalizacji. Według danych na 1 lipca 2022 r. obszar zamieszkiwało 43 762 osób (zameldowania na pobyt stały), z czego blisko 55% stanowią kobiety a 45% mężczyźni. W latach 2011-2018 odnotowano bardzo dynamiczny spadek liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji wynoszący blisko 14% (zameldowania stałe i czasowe), w efekcie czego liczba mieszkańców zmniejszyła się o ponad 7200 osób. Ze ścisłego centrum (jednostki urbanistyczne 1, 2, 3 i 13) w omawianym okresie wymeldowanych zostało ponad 1800 osób. W stosunku do 2018 r., liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały zmniejszyła się o kolejne blisko 2000 osób, co wynika z naturalnych procesów starzenia się społeczeństwa i migracji, ale jest także skutkiem epidemii COVID-19.

Powyższe wnioski wyprowadzono na podstawie analizy danych w rejestrach publicznych. Jednocześnie należy mieć na względzie fakt, iż doświadczenia wielu miast wskazują, że rzeczywista skala depopulacji jest zdecydowania wyższa, a różnice z danymi rejestrowymi wynikają z braku obowiązku wymeldowania osób wskazanych w tych rejestrach pod określonym adresem. Drugą stroną tego zjawiska jest bez wątpienia napływ osób najmujących lokale mieszkalne, a niezameldowanych. Zjawisko to bez wątpienia przybrało na sile, zwłaszcza po wybuchu wojny w Ukrainie. Trudno jednak dzisiaj oszacować jak duży jest odsetek osób, które zamieszkują obszar rewitalizacji, a nie są wskazane w rejestrach publicznych. Niezależnie od możliwych do pozyskania danych zjawisko depopulacji obszarów centralnych miast jest faktem niosącym określone konsekwencje dla sposobu funkcjonowania obszaru rewitalizacji (szczególnie jego śródmiejskiej części), co powinno zostać uwzględnione w kolejnych etapach prac na Programem.

Jednocześnie z ubytkiem ludności na terenie miasta, na niekorzyść zmienia się również jej struktura wiekowa. W szybkim tempie rośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – w 2021 r. stanowiły one 26,41% ogółu mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy, tj. o 5,21 p.p. więcej niż w 2013 r. Biorąc pod uwagę wyłącznie mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, proporcje są jeszcze bardziej niekorzystne – w 2022 r. odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wyniósł 27,42%. Zjawisko starzenia się populacji jest konsekwencją ujemnego (w Bielsku-Białej od 2013 r.) przyrostu naturalnego oraz wydłużania się przeciętnego trwania życia. Przyczyniają się do tego również ruchy migracyjne –

wyjeżdżają głównie osoby w wieku produkcyjnym, dlatego przy ujemnym saldzie migracji rośnie udział osób starszych.

W strukturze grup ekonomicznych obszaru rewitalizacji dominują osoby wieku produkcyjnym, które stanowią 54,28% ogółu zameldowanych. Niekorzystny jest wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wynoszący już blisko 30% ogółu zameldowanych (ponad 2 p.p. więcej niż średnio dla miasta). Stosunkowo niewielką grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, których udział wśród zameldowanych na pobyt stały wynosi 16%.

Rozmieszczenie osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji charakteryzuje się silną koncentracją w dwóch historycznych podobszarach: Bielska (jednostki 6, 8, 9, 19 i 27) oraz Białej (jednostki 15, 38, 41 i 42) i jest ściśle skorelowane z charakterem zabudowy mieszkaniowej. Co trzecia osoba zamieszkująca obszary z intensywną zabudową wielorodzinną jest seniorem, a w wybranych jednostkach urbanistycznych odsetek ten osiągnął już wartość o 4 (jednostki 19 i 38) lub 5 (jednostka 6) punktów procentowych wyższą niż średnia dla tego typu obszarów. O ile w zespołach zabudowy wielorodzinnej udział osób w wieku poprodukcyjnym jest wysoki, o tyle w ścisłym centrum miasta odnotowano zdecydowanie niższe wartości tego wskaźnika (od 19 do 26%).

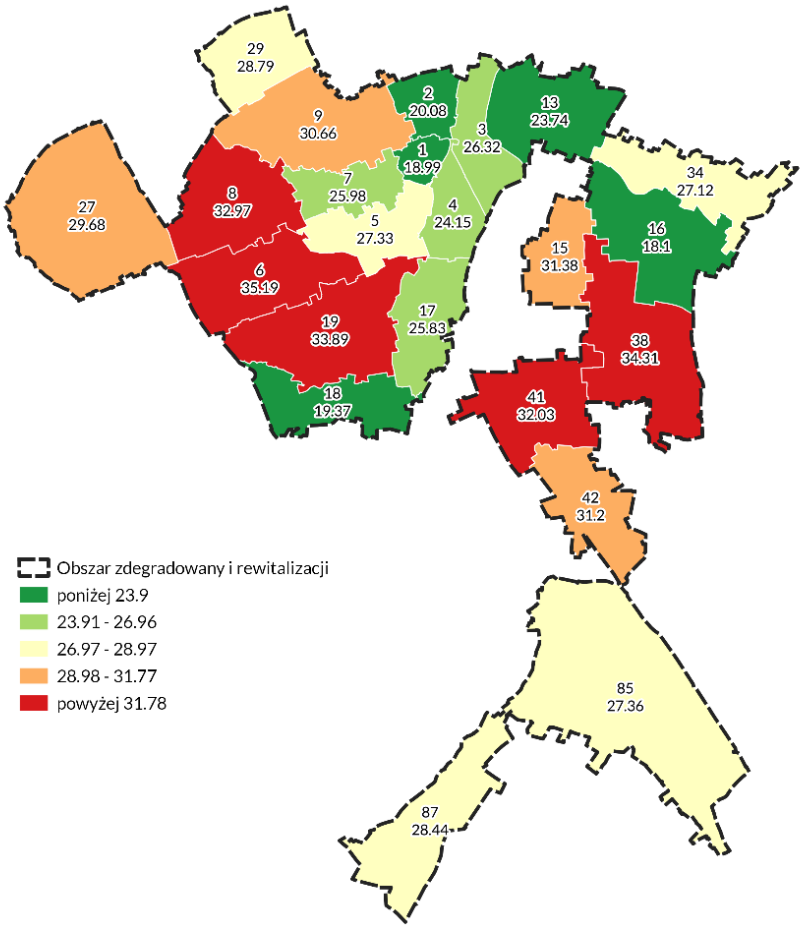

Rys. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne

Z analizy danych z ostatnich czterech lat wynika, że odsetek osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji zasadniczo utrzymuje się na podobnym poziomie. W północnej części obszaru odnotowuje się niewielkie spadki, do 2 p.p., z wyjątkiem jednostek 13 i 34, gdzie odnotowano wzrost wartości od 2 do ponad 3 p.p.

Na osiedlach o wysokim wskaźniku liczby osób w wieku poprodukcyjnym obserwuje się również zdecydowaną (średnio dwukrotną) przewagę liczby seniorek nad seniorami (zob. Tab. 1). Stanowi to istotne uwarunkowanie, zwłaszcza w zakresie aktywizacji osób starszych.

Tab. 1 Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w wybranych jednostkach urbanistycznych

Numer jednostki urbanistycznej	Udział % w strukturze mieszkańców	
	Kobiety	Mężczyźni
6	23,62	11,58
8	22,26	10,71
9	21,62	9,04
15	23,09	8,29
19	23,43	10,46
27	21,09	8,60
29	20,05	8,75
38	23,60	10,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Potwierdzeniem powyższych rozważań jest regresywny kształt piramidy wieku i płci, wskazujący na starzenie się społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji. Z roku na rok generalnie rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym i jednocześnie spada liczba urodzeń. Podstawa wykresu ustabilizowała się w wąskim zakresie (niskie udziały dzieci) w grupach do 19 lat, co świadczy o starości demograficznej obszaru objętego analizą. Średni wiek mieszkańców wyniósł w 2022 r. 45,5 lat, co należy uznać wysoką wartość (średnia dla miasta 43,8). Z uwagi na dłuższą średnią życia kobiet, średnia wieku kobiet jest wyższa od średniej wieku mężczyzn aż o 5 lat.

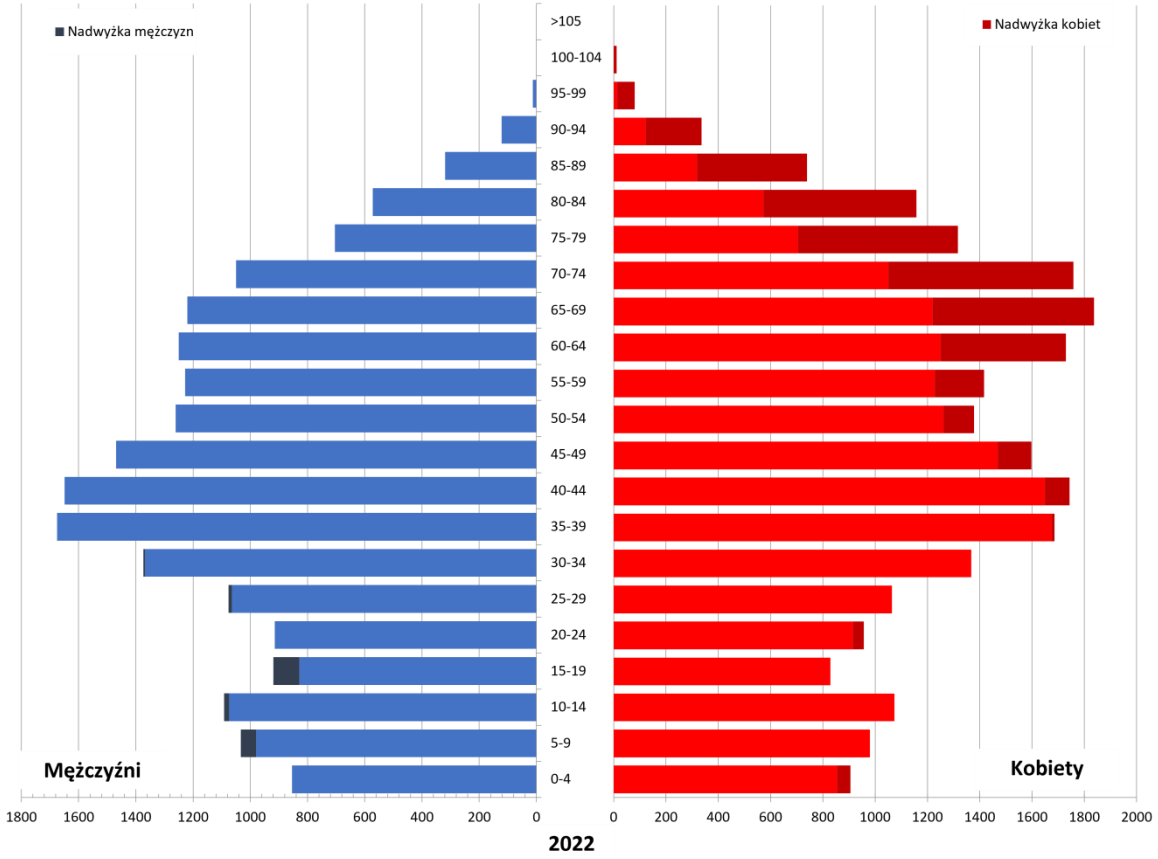

Rys. 2 Piramida wieku i płci osób zameldowanych na pobyt stałych w granicach obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W efekcie zachodzących procesów demograficznych obserwujemy, zarówno w całym mieście, jak i na obszarze rewitalizacji, wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego. Współczynniki obciążenia demograficznego dla obszaru rewitalizacji, liczone jako stosunek osób nieprodukcyjnych do osób w wieku produkcyjnym (84,2%) oraz jako stosunek osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym (54,58%) kształtują się niekorzystnie.

Z danych wynika, że na obszarze rewitalizacji występują dwie grupy jednostek urbanistycznych (8, 6, 9, 19 i 27 oraz 15, 38, 41 i 42 – zob. Rys. 3), w których stwierdzono wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji z jednoczesnym, jak można zauważyć na kartogramie poniżej, wysokim współczynnikiem obciążenia demograficznego, przekraczającym wartość 53,47. Ciekawostką jest wysoka wartość tych wskaźników w jednostce urbanistycznej 87, pomimo typowo podmiejskiego, willowego charakteru tej jednostki.

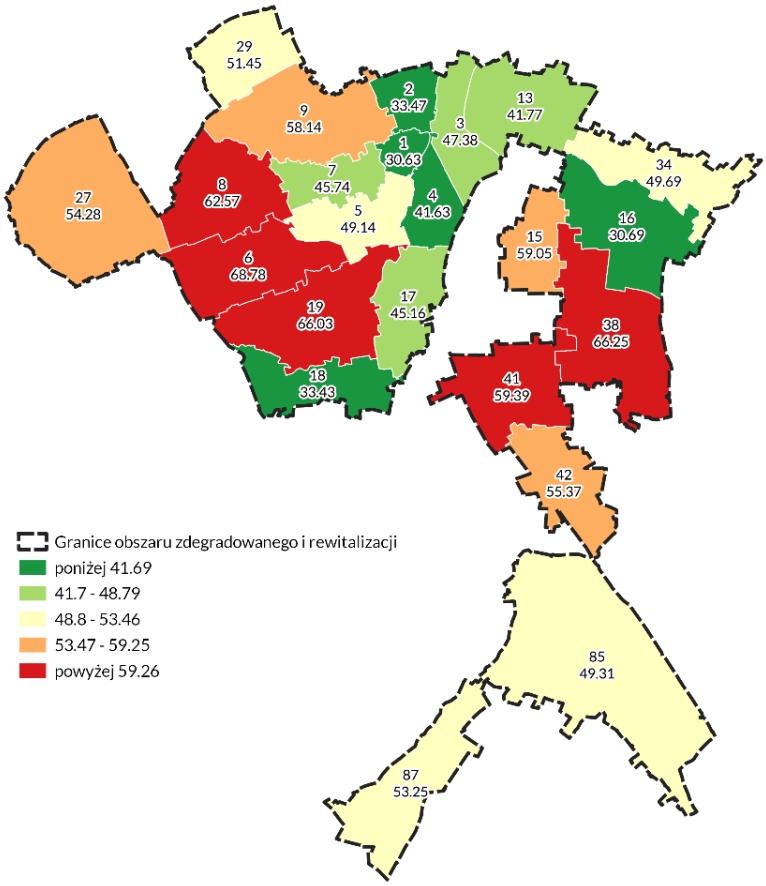

Rys. 3 Współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym)
Źródło: opracowanie własne

Potwierdzeniem trendów demograficznych obserwowanych na obszarze rewitalizacji jest wysoka liczba (9600) osób w wieku niemobilnym (są to kobiety w wieku 45-59 lat oraz mężczyźni w wieku 45-64 lata), które stanowią aż 40,41% osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten jest istotny, ponieważ obrazuje potencjalną, według założeń socjologicznych, mobilność lokalnej społeczności lub jej brak. Udział osób w wieku niemobilnym stale się zwiększa, a najstarsze roczniki stopniowo zwiększają grupę osób w wieku poprodukcyjnym.

Z danych wynika, że na obszarze rewitalizacji występują dwie duże grupy jednostek urbanistycznych (1, 6, 8, 19, 27, 29 oraz 38, 41, 42 i 87 – zob. Rys. 4), dla których poziom tego wskaźnika przekracza wartość 40. Na terenach tych blisko 40% pracujących przekroczyło 45 lat, co oznacza, iż statystycznie niechętnie będą podejmować decyzje o zmianie miejsca zamieszkania. To ważne ustalenie, wskazujące na bardzo zastane struktury lokalne i prognozowany wzrost udziału seniorów wśród mieszkańców obszaru.

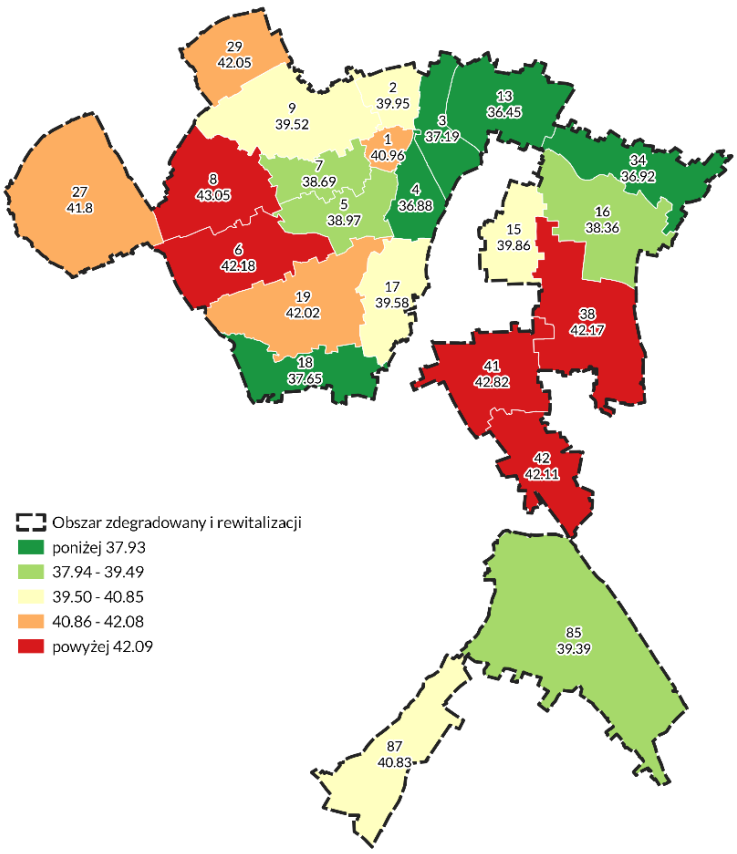

Rys. 4. Odsetek osób w wieku niemobilnym w grupie osób w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji podstawową przesłanką wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest „szczególna koncentracja" negatywnych zjawisk. Z tego względu istotna jest analiza wskaźnika gęstości zaludnienia. Na obszarze słabo zaludnionym trudno bowiem mówić o koncentracji problemów społecznych, kluczowych zarówno przy identyfikacji kryzysu, jak i przy planowaniu późniejszej interwencji. Za planowaniem interwencji w pierwszej kolejności na terenie jednostek o największej liczbie mieszkańców przemawia także logika procesu. Jak każda interwencja publiczna, musi on uwzględniać efektywność wydatkowania środków, a ta w znaczącym stopniu warunkowana jest potencjalnie możliwą do osiągnięcia skalą oddziaływania (naturalnie większą na obszarze gęściej zaludnionym).

Średnia gęstość zaludnienia na obszarze rewitalizacji wynosi 5 401,8 os/km^2, a lokalnie powyżej 10 000 os/km^2, co należy uznać za wartość bardzo wysoką, charakteryzującą obszary gęsto zaludnione[16]. Obszary zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji według typologii SmartCode[17] można zakwalifikować do strefy T5 – śródmiejska (jednostki 1-4, 13, częściowo 5, 7 i 9), T4 – miejska (zasadnicza część obszaru) oraz T3-podmiejska (jednostki 85 i 87).

Analiza wskaźnika gęstości zaludnienia wskazuje na pewne prawidłowości. Grupując jednostki urbanistyczne w trzech grupach: o gęstości zaludnienia do 4000 os/km^2, pomiędzy 4000 a 8000 os/km^2 oraz powyżej 8000 os/km^2, możemy dostrzec, że zasadniczo większość obszaru na zachód od rzeki

[16] Według klasyfikacji DEGURBA określającej stopień urbanizacji (ang. degree of urbanization) tereny te zaklasyfikowane zostały jako ośrodki miejskie.
[17] SmartCode jest kodeksem form przestrzennych, który inkorporuje zasady inteligentnego rozwoju przestrzennego, Nowej Urbanistyki oraz ruchu Nowej Miejskości.

Białej oraz pięć jednostek w granicach Białej (13, 15, 34, 38, 41) charakteryzują się gęstością zaludnienia powyżej 4000 a poniżej 8000 os/km^2. Są to tereny o wysokim stopniu zainwestowania oraz gęstej zabudowie typowej dla śródmieść i osiedli zabudowy blokowej. Przeciwieństwem są cztery jednostki położone w południowej części obszaru rewitalizacji (18, 42, 85, 87) charakteryzujące się wskaźnikiem gęstości zaludnienia nieprzekraczającym nawet 3000 os/km^2, o ekstensywnej przedmiejskiej zabudowie.

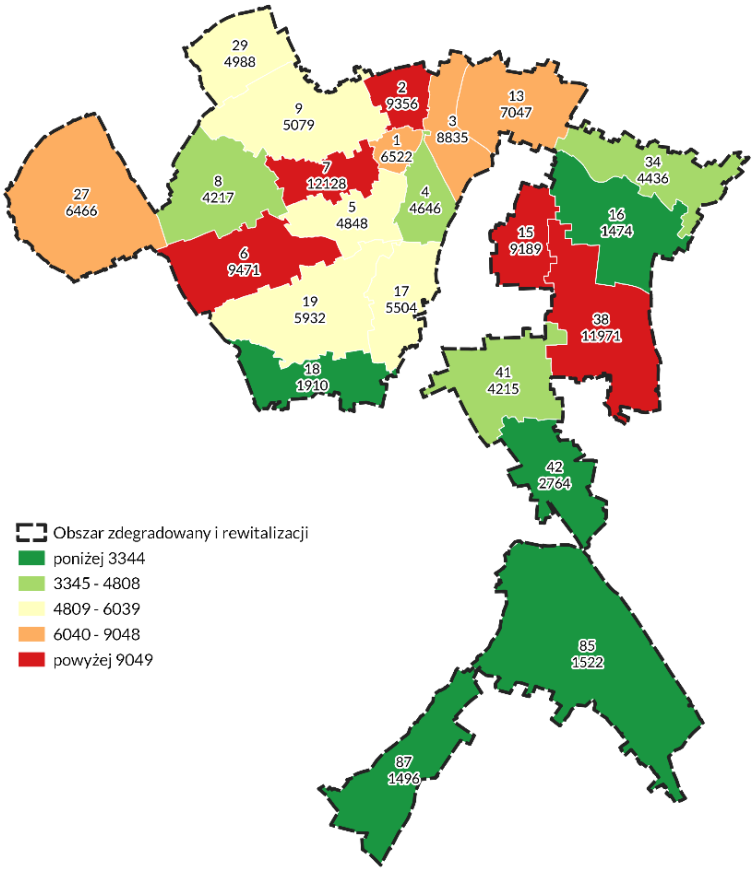

Rys. 5. Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych
Źródło: opracowanie własne

Omówione zjawiska wskazują na istotne problemy obszaru rewitalizacji wynikające z zachodzących zmian demograficznych. Procesy te charakteryzują się nie tylko wzrostem natężenia w czasie, ale i znaczącą zmiennością poziomu natężenia w przestrzeni. W dużej mierze wynika to z charakteru zagospodarowania poszczególnych części obszaru rewitalizacji, ale również związane jest z takimi uwarunkowaniami jak: czas zasiedlania zasobu mieszkaniowego, jego charakter (komunalny, spółdzielczy lub prywatny), stan techniczny (wynikający z prowadzonych bądź nie działań remontowych) czy możliwości jego adaptacji do współczesnych standardów.

Analiza jakościowa

Kwestie zmian demograficznych w granicach obszaru rewitalizacji poruszane były przez uczestników otwartych spotkań w ramach Tygodnia z rewitalizacją[18]. Uczestnicy zwracali uwagę, że dotychczasowe działania rewitalizacyjne w centrum przyczyniły się do gentryfikacji tej części miasta (bielskiej Starówki). Zdaniem uczestników proces ten rozpoczyna się również w innych częściach miasta (np. na ul. Barlickiego i ul. 11 Listopada). Zwracano uwagę na proces migracji dotychczasowych mieszkańców kamienic. Dla uczestników spotkania nie jest zrozumiałe, dlaczego po remoncie kamienicy, część jej

[18] https://www.bielsko.info/wiadomosci/32846-tydzien-z-rewitalizacja-mozna-wyrazic-swoja-opinie-bielsko-biala

dotychczasowych najemców nie wraca do swojego mieszkania. Zwrócono też uwagę na proces zastępowania lokali mieszkaniowych w centrum przez biura i hotele.

Uczestnicy spotkania z przedstawicielami środowiska kultury i sztuki również zwrócili uwagę na problem wyludniania się centrum miasta. Zdaniem dyskutujących obecnie Starówka staje się coraz bardziej popularna wśród turystów oraz jako miejsce spotkań mieszkańców (komercjalizacja przestrzeni), co skutkuje wypychaniem z tej części miasta osób, które dotychczas w niej zamieszkiwały (gentryfikacja). W konsekwencji w tej części miasta nie funkcjonuje żadna społeczność (brak więzi społecznych i sąsiedzkich).

Jako jedną z prawdopodobnych przyczyn wypychania stałych mieszkańców z centrum miasta wskazywano również najem krótkoterminowy, który zdaniem uczestników spotkań zaczyna być w Bielsku-Białej problemem, choć jego skala nie jest jeszcze tak duża jak w Krakowie czy Poznaniu. Trudno na ten moment określić siłę oddziaływania tego zjawiska.

Kolejną przyczyną spadku liczby mieszkańców centrum jaką wskazywali uczestnicy spotkań jest niski standard zabudowy mieszkaniowej w tej części miasta. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na fatalny stan budynków i lokali (zwłaszcza na ul. Podcienie), przy jednoczesnym braku środków właścicieli na przeprowadzenie generalnych remontów (nawarstwienie się wieloletnich zaniedbań remontowych).

W wypowiedziach pojawił się również wątek zaniku więzi społecznych, szczególnie widoczny na obszarze centrum.

Wielokrotnie wybrzmiał też problem bezdomności i wpływu osób bezdomnych na odbiór centrum miasta (szerzej w rozdz. I.3 i I.4).

I.2. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu bezrobocia

Analiza ilościowa

Rynek pracy w okresie 2013-2018 ewoluował w kierunku tzw. rynku pracownika – warunki rynkowe z punktu widzenia osób poszukujących pracy i zatrudnionych poprawiły się, a pracodawcy sygnalizowali coraz większe trudności z pozyskaniem lub utrzymaniem pracowników. Trend ten wyhamował na skutek pandemii COVID-19, podczas której w wyniku zerwania łańcuchów dostaw oraz lockdownu zatrzymaniu uległa praca wielu branż. Jeszcze poważniejsze skutki gospodarcze, a w konsekwencji społeczne, będzie mieć wojna w Ukrainie, powodująca utrudnienia w międzynarodowej współpracy handlowej i znacząco oddziałująca szczególnie na rynki europejskie, w tym rynek paliw. Wzrost stóp procentowych oraz wysoka inflacja, szczególnie wzrost cen energii, bezpośrednio przekładają się na kondycję przedsiębiorstw i sytuację na rynku pracy (szerzej w dalszej części analizy).

Mimo tych uwarunkowań, stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej utrzymuje się na bardzo niskim poziomie. W 2018 r. wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 1,9%, w 2019 r. – 1,7%, w lipcu 2022 r. – 1,8% (tj. o 4,5 p.p. mniej niż w 2013 r.). Począwszy od 2014 r. Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej odnotowywał nadwyżkę ofert pracy nad liczbą osób bezrobotnych.

Według danych GUS na 31 grudnia 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej zarejestrowanych było 2320 bezrobotnych bielszczan. W granicach obszaru rewitalizacji, zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy, w 2021 r. zarejestrowanych było 803 bezrobotnych (385 kobiet, 418 mężczyzn). W grupie tej średnio ponad 45% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.

W 2021 r. wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym, bezrobotni stanowili 3,38%. Największą koncentrację osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (zob. Rys. 6) odnotowano w 2021 r. w jednostkach 16, 17, 18 i 42, w których odsetek osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym kształtował się w przedziale 4,71-5,72. Wartości te są nieco wyższe od poziomu

bezrobocia naturalnego[19], ale tylko nieznacznie. Wyższy od średniej dla miasta odsetek bezrobotnych odnotowano również w centrum, gdzie wartości wskaźnika oscylowały między 3,67 a 3,97.

Analiza rozkładu wartości wskaźnika odsetka bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym potwierdza, iż przy bardzo niskiej stopie bezrobocia, wyzwaniem jest nie tyle samo obniżanie jego poziomu, lecz aktywizacja zawodowa osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, do których należą m.in. długotrwale bezrobotni oraz bezrobotni powyżej 50. roku życia, a także pomoc w uzyskaniu lepszej jakości zatrudnienia, tak aby przeciwdziałać zjawisku tzw. ubogich pracujących.

Problemem jest zwłaszcza bezrobocie długotrwałe, stanowiące istotny czynnik wykluczenia społecznego. W Bielsku-Białej w 2021 r. długotrwale bezrobotni stanowili największą grupę wśród bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (1091 osób). Według danych GUS w 2021 r. wskaźnik liczby długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców gminy wyniósł 6,48 (czyli utrzymał się na niskim poziomie, choć wyższym niż w 2018 r., kiedy to wynosił 4,95). Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wynosiła w 2021 r. 8,29, czyli była niemal 1/4 gorsza od sytuacji w mieście.

Zjawisko bezrobocia dotyka w większym stopniu osoby w wieku 50 lat i więcej (ponad 30% zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru rewitalizacji) niż osoby do 25. roku życia (niecałe 9%).

Istotnym czynnikiem wpływającym na pozostawanie bez pracy pozostaje wciąż wykształcenie. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że ponad 31% osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Nadal poważnym problemem pozostaje bierność zawodowa. Z wykonywanego przez GUS Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (dane dostępne tylko na poziomie regionalnym) wynika, iż w 2020 r. w województwie śląskim nie pracowało ani nie poszukiwało pracy 1,708 mln osób. Aktywizacja części biernych zawodowo jest możliwa, ale wymaga ponadstandardowych działań, gdyż ze względu na brak aktualnych kwalifikacji, pobierane świadczenia lub stan zdrowia, osoby te często nie są zainteresowane podjęciem pracy.

Obszar rewitalizacji zamieszkuje znaczna liczba osób z niepełnosprawnościami, wymagających aktywizacji zawodowej. W 2021 r. 614 mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystało z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, a liczba osób z niepełnosprawnościami wspieranych przez MOPS rośnie (w 2021 r. wzrost o 70 osób w stosunku do roku 2018). Mimo dość różnorodnej oferty podmiotów działających w Bielsku-Białej na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnościami, liczba dedykowanych im miejsc pracy pozostaje niewystarczająca. W trakcie wywiadów przeprowadzonych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Miasta[20] przedstawiciele instytucji zajmujących się wsparciem osób z niepełnosprawnościami wskazywali, że w systemie brakuje łącznika między zakładami aktywności zawodowej a rynkiem pracy, w ramach którego niepełnosprawny pracownik miałby zapewnione zatrudnienie o charakterze chronionym, np. przy udziale trenera pracy. Mówiąc o aktywizacji osób z niepełnosprawnościami specjaliści dostrzegają również niewykorzystany potencjał tych osób. Obawy związane z funkcjonowaniem na otwartym rynku pracy i lęk przed utratą świadczeń stanowią jednak bariery, które utrudniają im podjęcie zatrudnienia, uzależniając je od systemu wsparcia.

[19] Bezrobocie naturalne czyli naturalna stopa bezrobocia – jest to wielkość bezrobocia w warunkach równowagi na rynku pracy. Jest to odsetek siły roboczej obejmujący tych, którzy nie chcą podjąć pracy przy płacy realnej zapewniającej równowagę i są dobrowolnie bezrobotni.

[20] Praca zbiorowa pod red. J. Jeżak, Opracowanie zintegrowanej diagnozy dla miasta Bielska-Białej. Etap III. Raport charakteryzujący najważniejsze zjawiska kształtujące sytuację w Bielsku-Białej na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Miasta, Kraków, sierpień 2020 r., https://bielsko-biala.pl/sites/default/files/inline-files/DIAGNOZA%20STRATEGICZNA_0.pdf

Równolegle z systematycznym spadkiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, w ostatnich latach wzrasta liczba osób pobierających świadczenia w sposób długotrwały, tj. takich które w ciągu ostatnich 3 lat były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Począwszy od 2017 r. długotrwale pobierający świadczenia stanowią ponad połowę wszystkich świadczeniobiorców (w 2017 r. stanowili 54,5%, a w 2018 r. 52,9%). Bazowanie na świadczeniach pomocy społecznej w codziennym życiu i traktowanie ich jako stałego źródła dochodu nie tylko skrajnie utrudnia powrót na rynek pracy, ale może powodować przekazywanie tego typu wzorców dzieciom (brak poczucia sprawczości, życiowa bezradność).

Opisane zjawiska wskazują na konieczność podjęcia działań w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób długotrwale pozostających bez pracy, z uwagi na ich szczególnie zły wpływ na otoczenie (rodzinę, wspólnotę mieszkaniową). W tym przypadku znaczenie ma sama obecność osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo w społeczności lokalnej, nawet jeśli ich liczba jest relatywnie niewielka.

Na rysunkach poniżej przedstawiono koncentrację niekorzystnych zjawisk w zakresie bezrobocia na obszarze rewitalizacji.

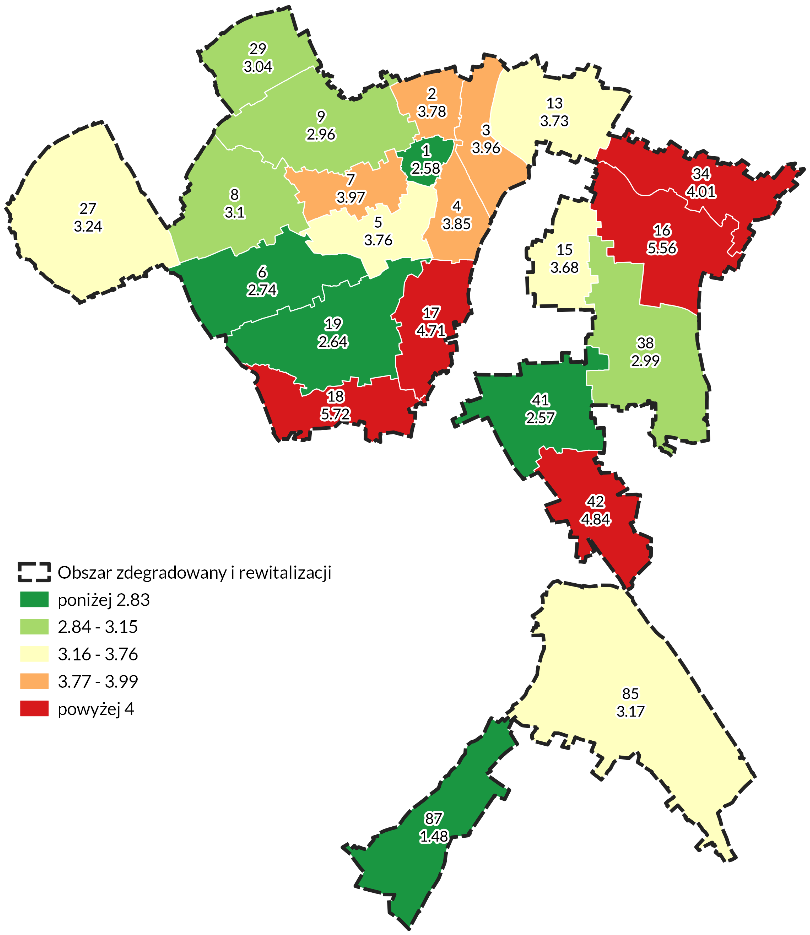

Rys. 6 Udział bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bielsku-Białej

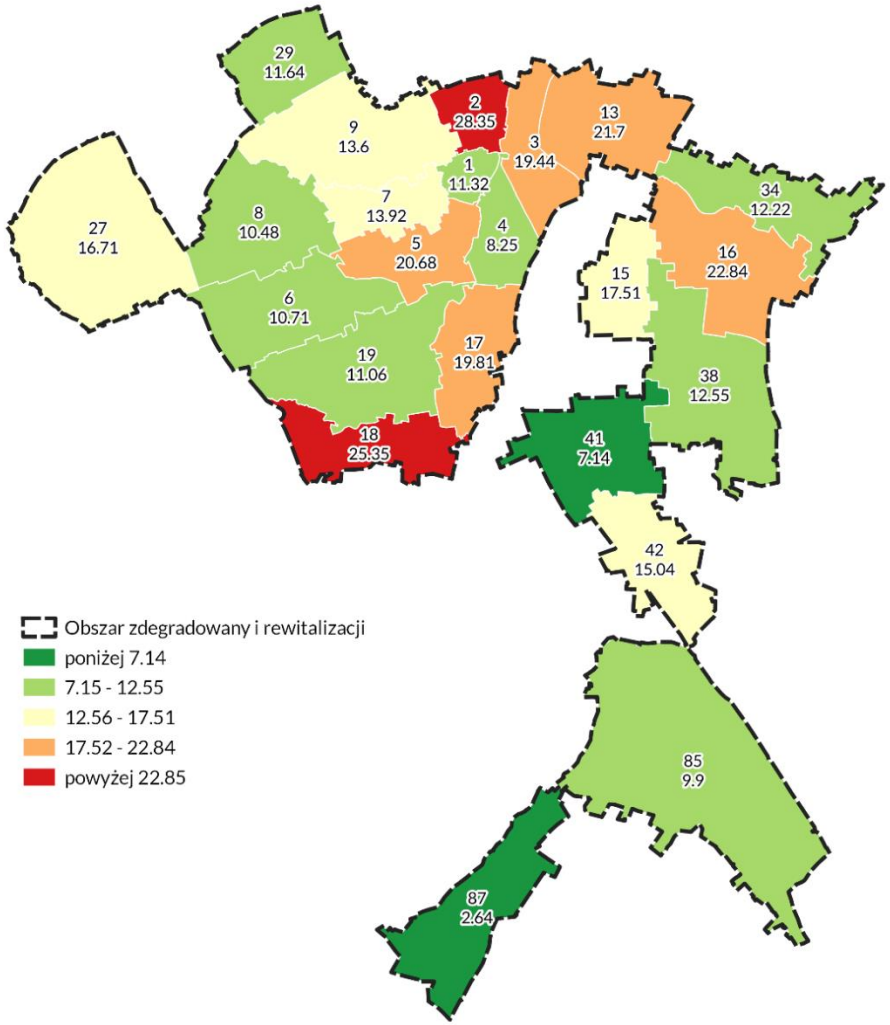

Rys. 7 Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bielsku-Białej

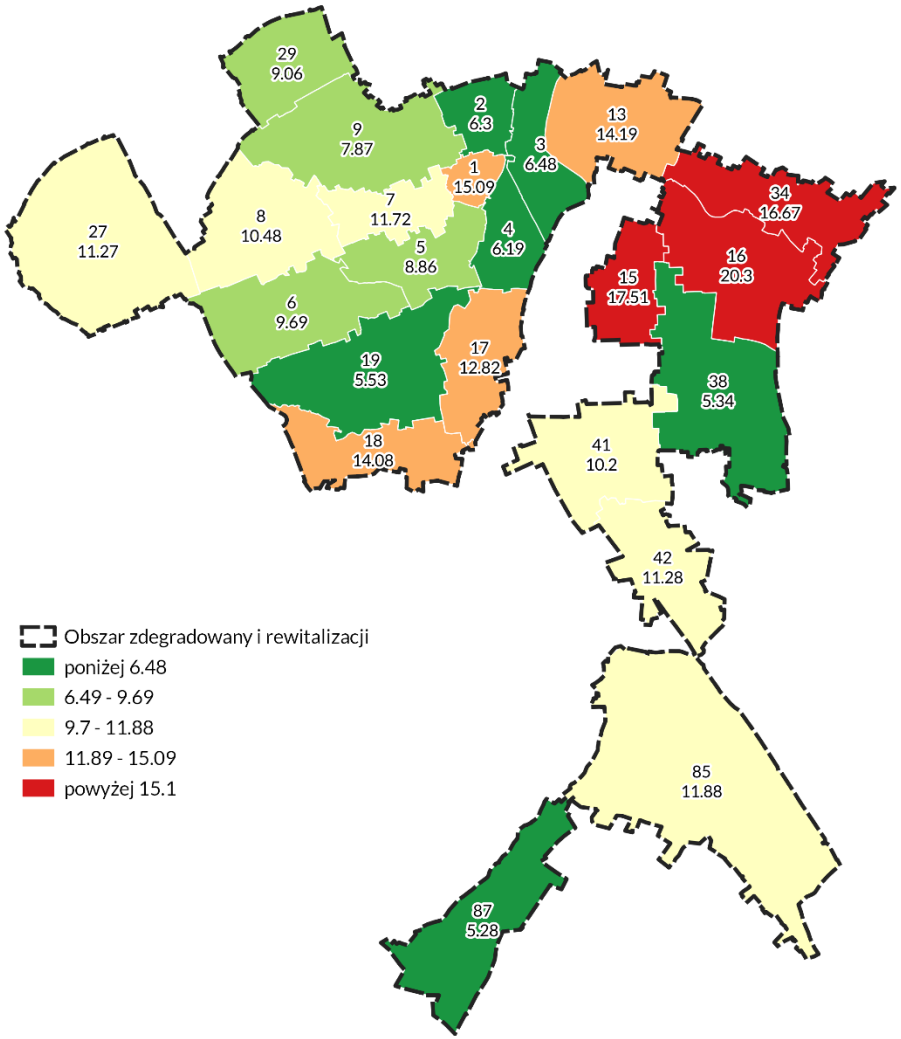

Rys. 8 Liczba bezrobotnych powyżej 50. roku życia na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bielsku-Białej

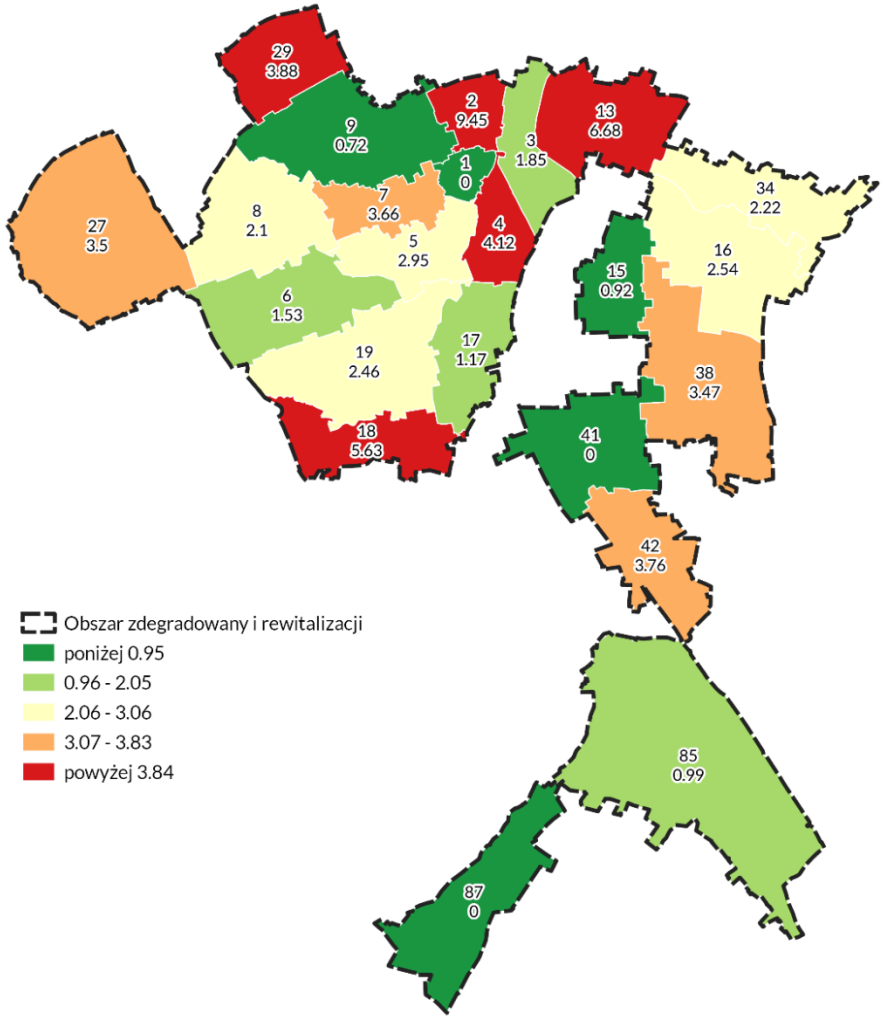

Rys. 9 Liczba bezrobotnych poniżej 25. roku życia na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bielsku-Białej

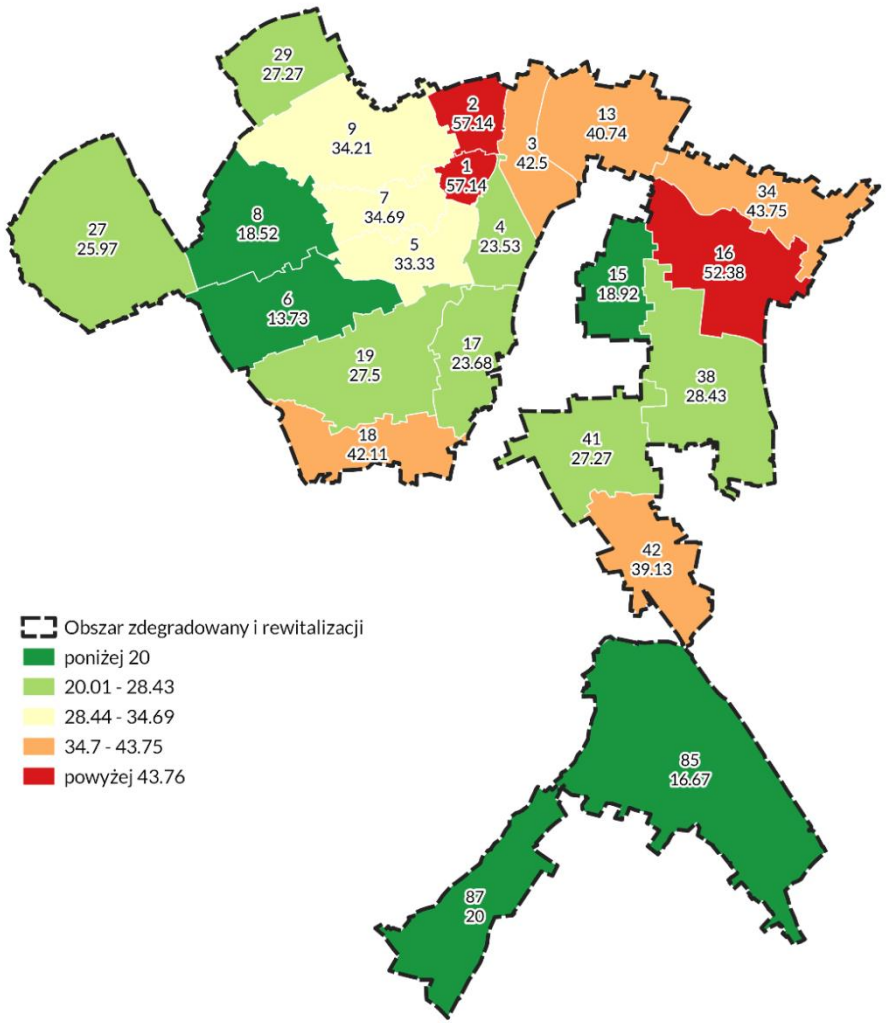

Rys. 10 Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zamieszkujących obszar rewitalizacji w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bielsku-Białej

Sytuacja na rynku pracy kształtowana jest przez czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Od 2020 r. gdy pojawiła się pandemia COVID-19 dominować zaczynają czynniki zewnętrzne. Wciąż nie jest możliwe dokładne oszacowanie wpływu, jaki epidemia Covid-19 wywiera na rynek pracy, a pojawiło się kolejne bardzo silnie oddziałujące zjawisko, które w najbliższym czasie mocno wpłynie na sytuację rynku pracy jakim jest wojna w Ukrainie i jej konsekwencje. Negatywne skutki gospodarcze tego konfliktu są jednak nieuniknione. Nie wiadomo tylko, czy będzie to jedynie chwilowe zjawisko i rynek stosunkowo szybko odzyska równowagę, czy też jest to początek większego, długofalowego kryzysu. Wszystko wskazuje, że raczej jest to początek większego kryzysu, który z uwagi na jego specyfikę (wysoka inflacja, wysokie ceny energii, ubożenie społeczeństwa) dotknie w pierwszej kolejności małe firmy usługowe i handlowe działające na rzecz lokalnych społeczności. W efekcie można spodziewać się zwiększenia poziomu bezrobocia, również w obszarze rewitalizacji, gdzie działa szereg firm bardzo wrażliwych na kryzys energetyczny i ubożenie społeczności lokalnej.

Okolicznością łagodzącą może być bardzo niski poziom bezrobocia w momencie rozpoczęcia kryzysu, należy jednak pamiętać, iż ryzyko spadku koniunktury, a w konsekwencji popytu na pracę, a następnie zwolnień i wzrostu bezrobocia, jest wysokie. Szczególnie trudna sytuacja może wystąpić wśród firm z branży gastronomicznej, usługowej i handlowej (piekarnie), dla których wysoki poziom wzrostu cen energii może być szczególnie dotkliwy. Interwencja rewitalizacyjna musi uwzględniać wszystkie te aspekty i jeśli w momencie jej planowania sytuacja nie będzie jeszcze ustabilizowana, potrzebne będzie zastosowanie formuły umożliwiającej elastyczne reagowanie na aktualne potrzeby w tym zakresie (zob. także rozdz. II, analiza kondycji lokalnych przedsiębiorstw).

Analiza jakościowa

Uczestnicy spotkania z przedsiębiorcami zwracali uwagę na brak rąk do pracy, szczególnie w branży gastronomicznej, oraz na systemowy problem zanikania w mieście rzemiosła. Jako jedną z możliwych przyczyn zanikania tych zawodów wskazano zbyt wysokie czynsze. W trakcie dyskusji zastanawiano się, w jaki sposób utrzymać działalność rzemieślników (ginące zawody) szczególnie w centrum miasta (pasmanteria, kuśnierz, krawiec, szewc, zegarmistrz).

Temat ginących zawodów pojawił się również na spotkaniu z przedstawicielami świata kultury i sztuki. Uczestnicy tego spotkania zgodzili się co do potrzeby wspierania miejskiego rzemiosła i rękodzielnictwa. Za najbardziej konieczne uznano usprawnienie systemu promocji tego rodzaju działalności. Obecnie w mieście funkcjonują rzemieślnicy i rękodzielnicy, jednak do mieszkańców nie docierają informacje o ich działalności. Drugim problemem, z którym borykają się rzemieślnicy i rękodzielnicy, jest brak dostępu do odpowiednich lokali, w których mogliby oni świadczyć swoje usługi.

I.3. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu ubóstwa

Analiza ilościowa

W latach 2013-2021 w Bielsku-Białej (podobnie jak w regionie i całym kraju) obserwowano spadek liczby osób objętych pomocą społeczną. W 2021 r. ze świadczeń w ramach pomocy społecznej korzystało w mieście 2387 osób, czyli niewiele więcej niż w roku 2018, a pomocą społeczną w postaci pracy socjalnej objętych było 1992 rodzin (3218 osób w tych rodzinach). Na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej korzystało w 2021 r. 1310 osób. Oznacza to, że w granicach obszaru mieszkało niemal 55% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej w mieście.

W latach 2013-2017 odnotowywano stały spadek odsetka osób objętych pomocą z powodu ubóstwa w mieście (o 4 p.p.). Jednak w 2018 r. wskaźnik ten wzrósł o 12 p.p. w stosunku do 2017 r. i od tego czasu utrzymuje trend wzrostowy. Z uwagi na uwarunkowania gospodarcze raczej nie należy zakładać spadku odsetka osób objętych pomocą z powodu ubóstwa, a raczej jego podwyższenia. W granicach obszaru rewitalizacji w 2021 r. odnotowano 519 osób wspartych przez MOPS z tytułu ubóstwa (40% wszystkich osób, którym udzielono wsparcie). W całym 2021 r. z tego tytułu w mieście pomocą objęto 903 rodziny.

W okresie 2013-2021 systematycznie spadała liczba osób objętych wsparciem z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Zjawisko to nie świadczy jednak o zmniejszaniu się liczby osób przewlekle chorych lub niepełnosprawnych ale raczej o spadku liczby osób zwracających się o tą pomoc do MOPS. Potwierdzeniem tej tezy jest rosnąca w obszarze rewitalizacji liczba seniorów, co przy znanych statystykach zachorowań raczej wskazywałoby na potencjalny wzrost udziału osób chorych. W 2021 r. wsparcie z tego tytułu otrzymało 939 mieszkańców obszaru rewitalizacji, co stanowiło ponad 71% wszystkich beneficjentów MOPS z tego obszaru. Zwiększyła się również liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej – w 2018 r. stanowili oni 23,8% wszystkich osób objętych wsparciem. Świadczy to o szybkim tempie zmian związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz potwierdza konieczność przesunięcia akcentu działań na osoby starsze.

Niepokojący jest wzrost udziału osób pobierających świadczenia w sposób długotrwały – w 2019 r. stanowili oni 56,19% wszystkich klientów pomocy społecznej. W kolejnym roku wartość ta spadła, jednak wciąż co drugi beneficjent pomocy społecznej jest stałym klientem ośrodka. Oznacza to, iż mimo spadku liczby i udziału w populacji miasta osób korzystających z pomocy społecznej, w systemie pozostają osoby najgłębiej wykluczone.

Wskaźniki dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej (ogółem i z powodu ubóstwa) wykazują silną korelację. Zła sytuacja materialna, niekoniecznie związana z bezrobociem (które w okresie 2013-2021 systematycznie spadało), ale np. z relatywnie niskimi dochodami (zjawisko ubóstwa pracujących), wciąż stanowi istotny problem społeczny. W tym kontekście należy zauważyć, iż postęp technologiczny, choć niewątpliwie niesie wiele korzyści dla funkcjonowania społeczeństwa, wiąże się też jednak z zagrożeniami, m.in. dla spójności społecznej, co wynika z różnego poziomu zdolności adaptacji do zachodzących zmian poszczególnych osób i grup społecznych.

Analiza wskaźnika siły nabywczej mieszkańców miasta potwierdza zróżnicowanie przestrzenne w poziomie dochodu rozporządzalnego na osobę, jednak średni rozstęp dochodów nie jest duży. Może to świadczyć o braku w Bielsku-Białej typowych dla miast zachodnioeuropejskich gett biedy, a ubóstwo nie wynika jedynie z miejsca zamieszkania, a zespołu czynników indywidualnych.

Jednym ze wskaźników świadczących o sytuacji materialnej rodzin może być również liczba dzieci korzystających z dożywiania. Mimo spadku wartości wskaźnika w mieście w latach 2013-2018 aż o 71,5% (w 2013 r. 2105 dzieci, w 2018 r. 599), na obszarze rewitalizacji nadal są tereny, na których wartość wskaźnika jest kilkukrotnie wyższa od średniej dla miasta. W 2021 r. z dożywiania korzystało 242 dzieci z obszaru rewitalizacji.

Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, podobnie jak spadek liczby bezrobotnych, nie oznacza poprawy sytuacji w jednakowym stopniu na terenie całego miasta. Aktualnym problemem pozostaje znaczne zróżnicowanie rozkładu wewnątrz miasta problemów społecznych.

Analiza przestrzennego rozkładu wartości wskaźników wykorzystanych do diagnozy zjawiska ubóstwa (liczba osób wspartych przez MOPS na 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców czy siła nabywcza) wykazała ich znaczącą korelację. Największą koncentrację osób ubogich można zaobserwować w historycznym centrum (jednostki nr 2-5 i 13) oraz na terenach położonych wzdłuż rzeki Białej (jednostki 17 i 18) i na przedmieściach Białej (jednostka 16).

Szczególnym przypadkiem jest jednostka 87, o bardzo wysokich wartościach wskaźnika, które w znacznym stopniu wynikają z lokalizacji w jej granicach domu dla osób bezdomnych prowadzonego przez MOPS (ul. Stefanki 7). W jednostkach o najwyższych wartościach wskaźników liczby osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców czy też liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców (sklasyfikowanych w pierwszym i drugim przedziale) wartości te były dwu- lub trzykrotnie wyższe od zmiennych uzyskanych w pozostałych jednostkach. Są to zatem miejsca potencjalnie najbardziej wrażliwe społecznie, wymagające dedykowanych działań socjalnych. Otwartym pozostaje pytanie, czy powinna to być domena polityki społecznej (działania miękkie), czy z uwagi na lokalizację części jednostek w ścisłym centrum miasta powinny to być działania typowe dla procesów rewitalizacji (zintegrowane, wielowątkowe). Przesądzić o tym powinna analiza korelacji problemów społecznych z problemami występującymi w sferze funkcjonalno-przestrzennej i technicznej (w tym stan zabudowy).

Analiza danych z lat 2018-2021 na temat liczby osób objętych pomocą społeczną, w szczególności z powodu ubóstwa, prowadzi do wniosku, iż zachodzące zmiany nie wpływają zasadniczo na geografię występowania ubóstwa w obszarze rewitalizacji. Zasadniczo tam, gdzie zdiagnozowano bardzo duże problemy, występują one nadal, a liczba beneficjentów pomocy nawet się zwiększa. Dowodzi to trwałości negatywnych zjawisk społecznych i potwierdza zasadność podjęcia interwencji. Jednocześnie jednostki, w których odnotowano niższe wartości wskaźników związanych z pomocą społeczną, charakteryzują się wysokim odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym. A jak wiadomo z badań, skala zjawiska ubóstwa wśród seniorów jest zazwyczaj mocno niedoszacowana. Seniorzy to również grupa osób o szczególnych potrzebach, z różnym problemami, o których wspomniano w rozdziale I.6). Na rysunkach poniżej przedstawiono koncentrację niekorzystnych zjawisk w zakresie ubóstwa na obszarze rewitalizacji.

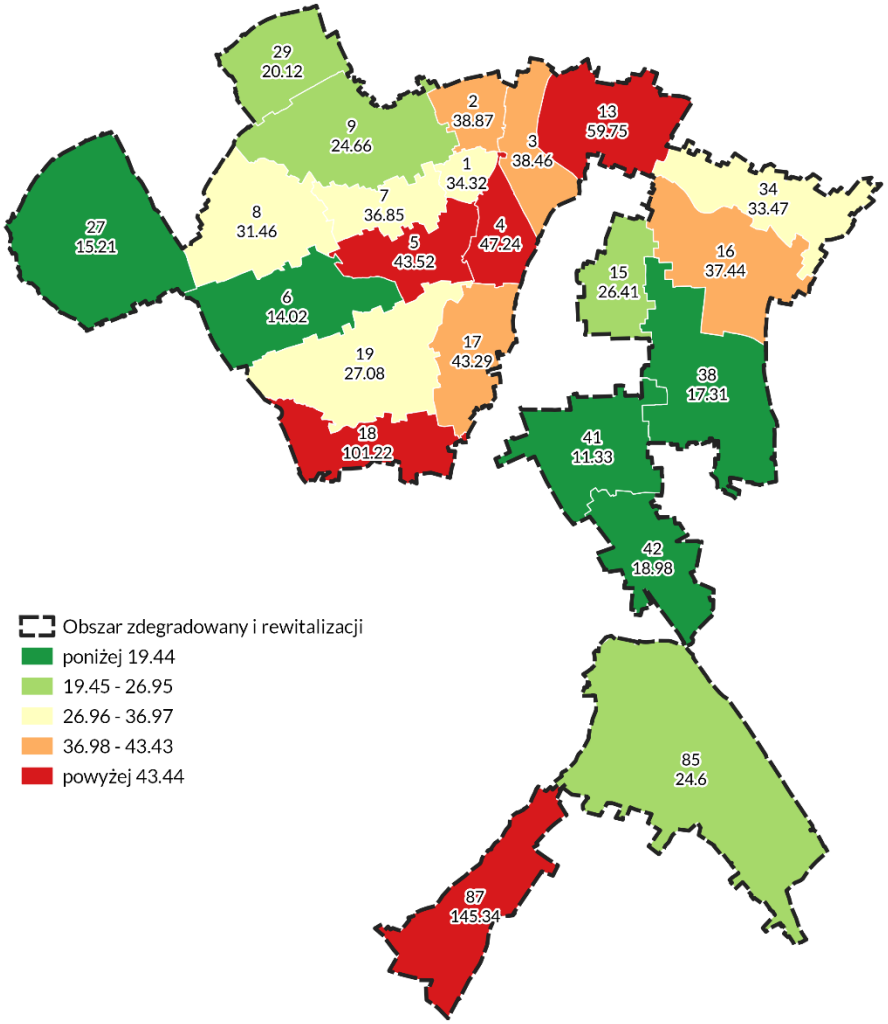

Rys. 11 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2021 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

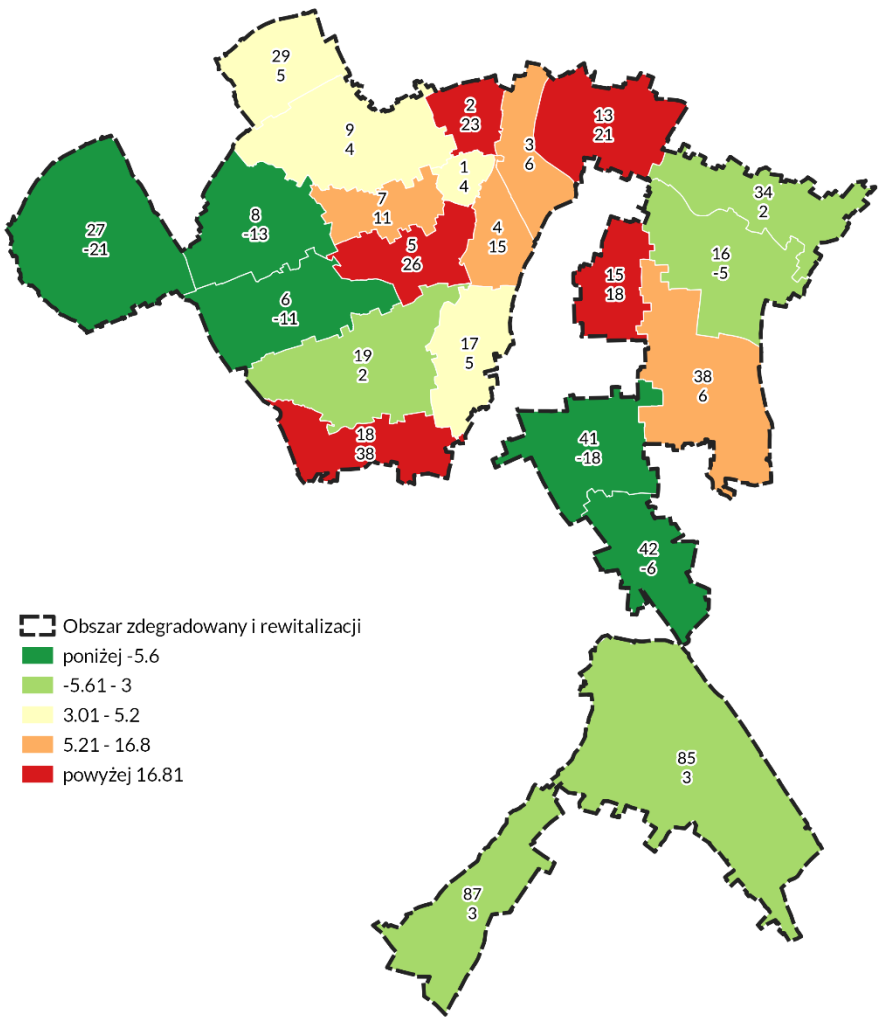

Rys. 12 Zmiana liczby osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej w latach 2018-2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

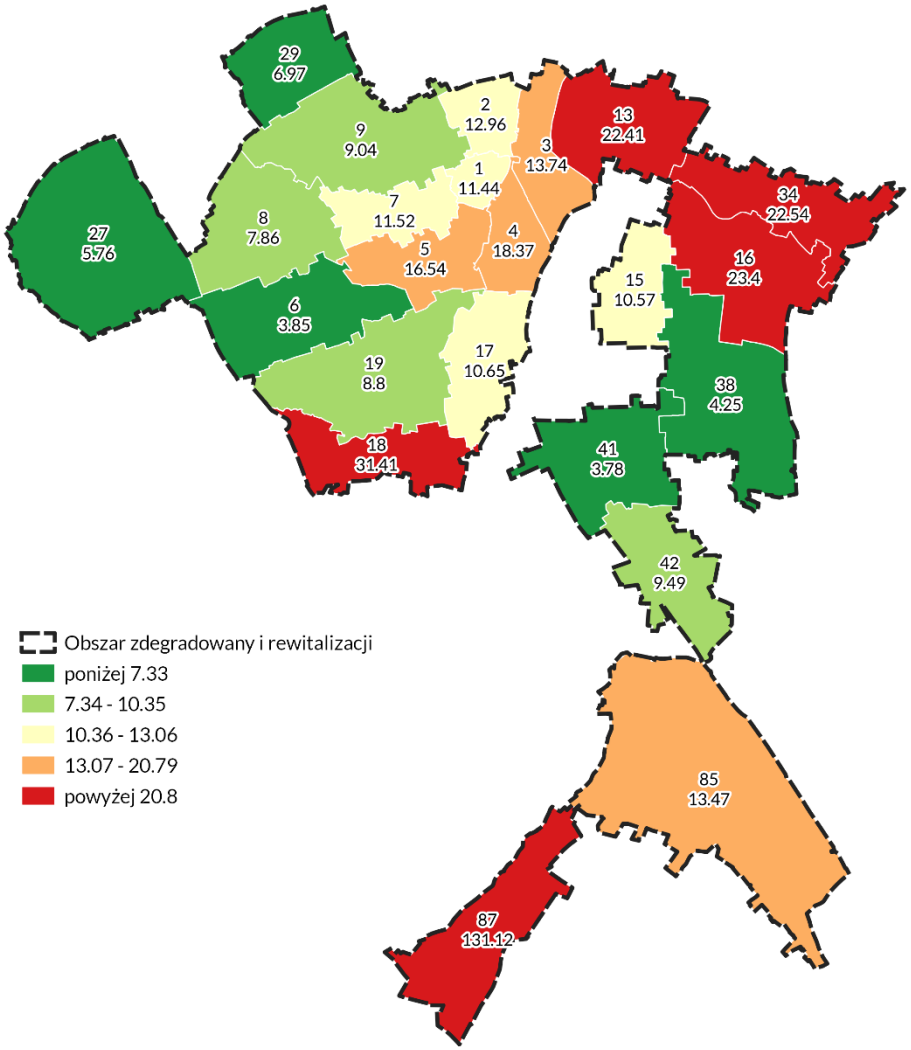

Rys. 13 Liczba osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w 2021 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

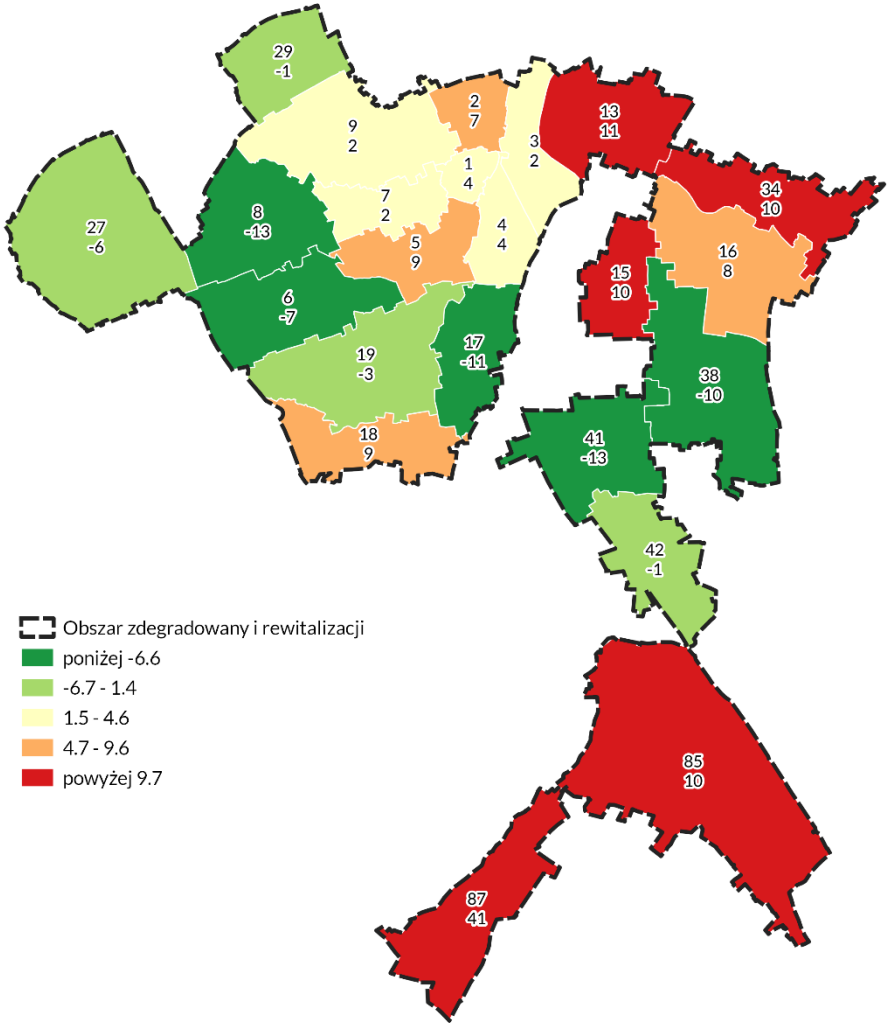

Rys. 14 Zmiana liczby osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2018-2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

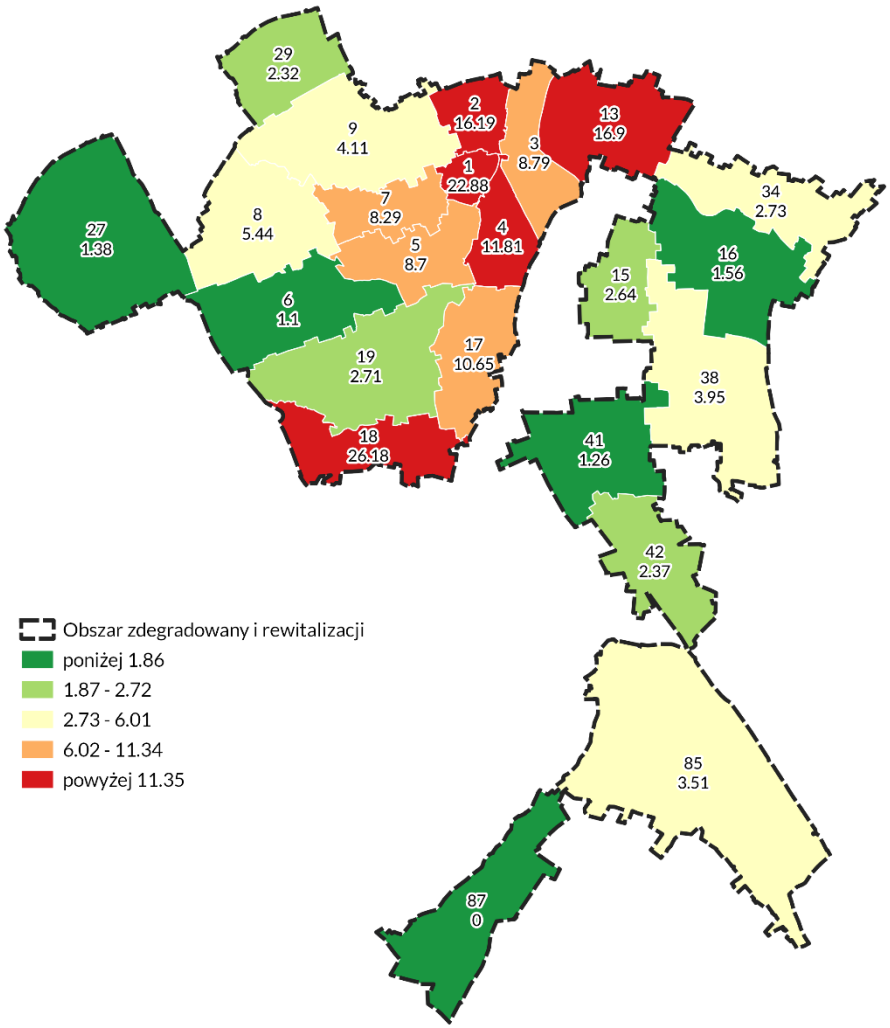

Rys. 15 Liczba osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

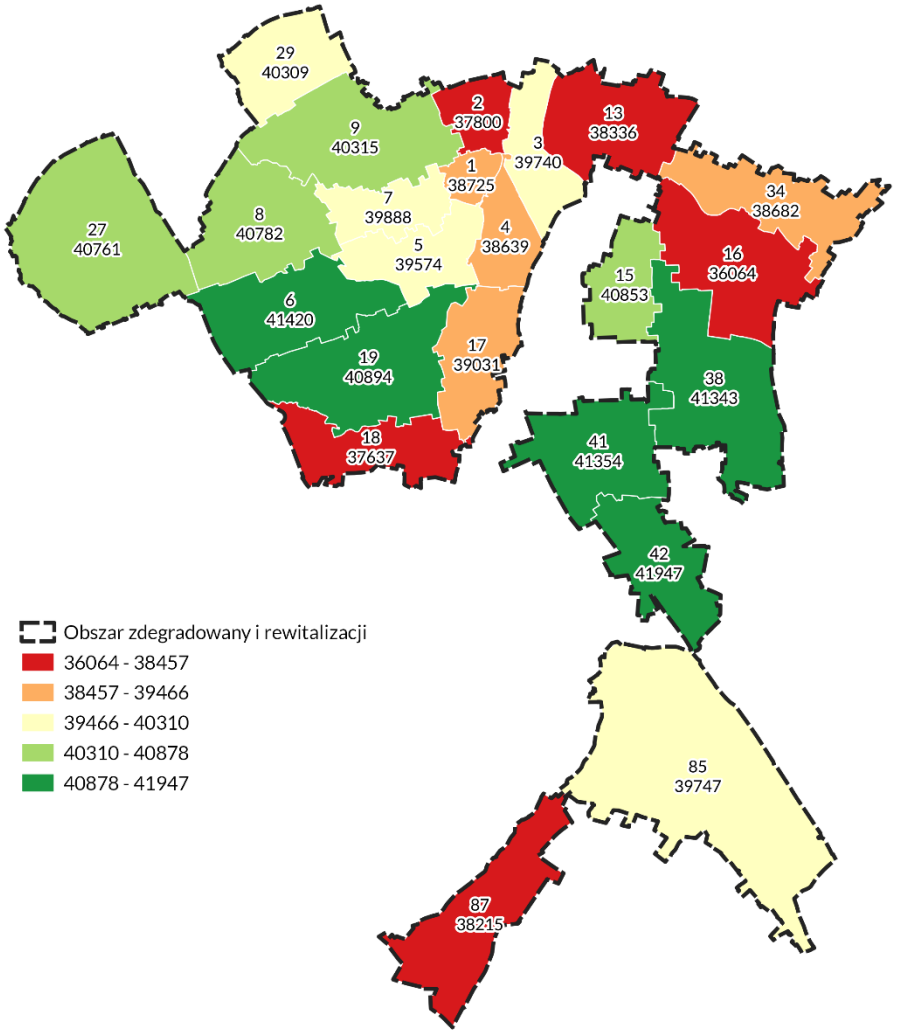

Rys. 16 Siła nabywcza mieszkańców obszaru rewitalizacji (PLN/os.) w 2018 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GFK Polonia

Analiza jakościowa

Podczas spotkania z seniorami zwracali oni uwagę na stale pogarszającą się sytuację finansową osób starszych. Dostrzegana jest konieczność zabezpieczenia potrzeb związanych z usługami opiekuńczymi, ale również z ofertą czasu wolnego dla osób starszych, które często mieszkają samotnie i potrzebują przyjaznego im miejsca spotkań. Mimo istniejącej oferty organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia seniorów uczestnicy spotkania zwracali uwagę na problem odpłatności tych usług, a przez to ich niedostępność dla wielu osób. Miasto, z uwagi na brak podstaw prawnych, często nie może wesprzeć potrzebujących, a seniorzy często nie dysponują odpowiednim budżetem domowym.

Uczestnicy wywiadu podawali przykład realizowanego projektu telekomunikacyjnego, który pozwala dotrzeć do szerszej grupy osób przy zdecydowanie niższych kosztach, jako jednego z potencjalnych narzędzi wsparcia seniorów. W trakcie całego wywiadu wielokrotnie pojawiał się problem braku skutecznych narzędzi komunikacji z potrzebującymi. Obecnie istnieją pewne formalne i nieformalne kanały informowania o osobach potrzebujących, ale nie pozwalają monitorować wszystkich potrzebujących. A zdarzają się osoby, które z różnych względów nie zwracają się po pomoc bezpośrednio do powołanych do tego instytucji.

Spostrzeżenia seniorów były spójne z opiniami pracowników socjalnych, którzy poruszyli szereg kwestii związanych z problemami osób ubogich. Uczestnicy spotkania zwracali uwagę, że dominującym problemem jest po prostu starzenie się społeczeństwa i konieczność zabezpieczenia różnego rodzaju usług opiekuńczych. O ile wcześniej dominowały problemy dzieci, młodzieży i rodzin, o tyle w tej chwili kluczowe stają się osoby starsze. Dużo jest osób żyjących na granicy ubóstwa. Osoby te mają wprawdzie świadczenia emerytalne, ale po uregulowaniu stałych opłat i opłaceniu kosztów leczenia, zostaje im niewiele.

W trakcie spotkania ze środowiskiem organizacji pozarządowych, w kontekście wspierania środowisk znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, zwrócono uwagę, że istotne jest aby pracować nie z jednostkami (poszczególnymi osobami), lecz z całymi rodzinami.

Po przerwie spowodowanej epidemią COVID-19, kiedy to zawieszono przeprowadzanie eksmisji, problem ten powraca. Tylko w okresie ostatnich sześciu miesięcy odnotowano już 10 takich przypadków.

Jedną z przyczyn ubóstwa szczególnie w obszarze centrum mogą być bardzo drogie w eksploatacji mieszkania w kamienicach. Ogrzewanie elektryczne lub na paliwa stałe przy dużych powierzchniach mieszkań (dużej kubaturze do ogrzania), nieocieplonych murach i często nieszczelnej stolarce okiennej i drzwiowej stanowi poważne wyzwanie. Szczególnie obecnie, gdy ceny nośników energii wzrosły, dla wielu osób koszt ogrzania mieszkania może być dodatkowym czynnikiem wpychającym w ubóstwo.

Ważnym osobnym wątkiem poruszanym na niemal każdym spotkaniu był problem z coraz większą grupą osób bezdomnych. Uczestnicy spotkań z jednej strony zwracali uwagę na konieczność pomocy osobom w kryzysie bezdomności, z drugiej strony wskazywali na szereg związanych z tym problemów.

Zwracano uwagę na obecność osób bezdomnych w centrum miasta (ulice: Głęboka, Szkolna, Ignacego Jana Paderewskiego, Cechowa, 11 Listopada) i wpływ na jego wizerunek. Głównym problemem jest nadużywanie przez te osoby alkoholu, zajmowanie ławek na przystankach i w parkach, organizowanie libacji w miejscach publicznych. Takie zachowania utrudniają funkcjonowanie mieszkańcom centrum i zniechęcają mieszkańców innych części miasta do przyjazdu do centrum i spędzania tam czasu wolnego (zob. także rozdz. I.4).

Wskazano, iż lokalizacja ośrodka dla osób bezdomnych przy ul. Stefanki ma swoje plusy i minusy. Zaletą jest umieszczenie ośrodka z dala od centrum miasta, co daje możliwość prowadzenia w spokoju

terapii; minusem jest konieczność dotarcia do ośrodka w sytuacji braku środków na opłacenie komunikacji publicznej. Część potrzebujących podróżuje zatem bez biletów, część przemieszcza się pieszo, co jest sporym wyzwaniem z uwagi na odległość. Na razie nie odnotowano skarg ze strony zarządcy transportu publicznego na uciążliwość osób bezdomnych dla pasażerów.

Z uwagi na liczbę osób przebywającej w placówce (60-70) trudno zachować jej anonimowość. W trakcie rozmowy zwracano uwagę, że każdy tego typu obiekt budzi wśród sąsiadów emocje. Na pewno dużym problemem jest brak zagospodarowanego terenu w sąsiedztwie ośrodka dedykowanego jego mieszkańcom. Na ul. Krakowskiej, gdzie jest usytuowana noclegowania, też pojawiają się sygnały, że od około godz. 18:00 osoby bezdomne koczują przed ośrodkiem czekając na jego otwarcie o 19:00.

W trakcie dyskusji pojawiły się również wątki osób młodych, których nie stać na zakup własnego mieszkania i które zdane są na jego wynajem na rynku komercyjnym. W związku ze wzrostem kosztów wynajmu i mediów coraz mniej środków pozostaje im na życie. Osoby te pracują posiadają jakiś dochód z pracy, a mimo to popadają w ubóstwo. Zwrócono też uwagę na małą liczbę miejsc w żłobkach, co może utrudniać powrót do pracy po urodzeniu dziecka i nasilać problemy finansowe młodych rodzin.

Podczas rozmów zauważono, iż istnieje bardzo duża presja społeczna na udzielanie pomocy przez MOPS, w sytuacji bardzo ograniczonych możliwości finansowych i kadrowych jednostki. Bez wsparcia organizacji pozarządowych trudno będzie dotrzeć do wszystkich potrzebujących, których liczba wzrasta z każdym rokiem.

Młodzież uczestnicząca w spotkaniu stwierdziła, że problem ubóstwa w codziennych kontaktach nie jest dostrzegalny.

I.4. Zagrożenie bezpieczeństwa

Analiza ilościowa

Jednym z negatywnych zjawisk społecznych świadczących o degradacji danego obszaru, wskazywanych w ustawie o rewitalizacji, jest przestępczość. Dla uzyskania pełniejszego obrazu, zarówno w kwestii poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, jak i zależności z innymi analizowanymi zjawiskami, zdecydowano o rozszerzeniu diagnozy pogłębionej o dodatkowe wskaźniki, których zadaniem było pokazanie dysfunkcji w rodzinach, generujących często większe poczucie niepewności i wywołujących i groźniejsze w skutkach konsekwencje niż zagrożenia zewnętrzne.

Za punkt wyjścia przyjęto analizę problemów alkoholowych. Na podstawie szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmuje się, że liczba osób uzależnionych od alkoholu stanowi około 2% populacji, liczba osób pijących szkodliwie to dalsze 5-7%, a liczba członków ich rodzin kolejne 8%.[21] Przyjmując te założenia można stwierdzić, że problem alkoholowy może dotyczyć bezpośrednio bądź pośrednio nawet 17% populacji (w przypadku Bielska-Białej statystycznie może to być nawet ponad 28 tys. osób, a na obszarze rewitalizacji 7,4 tys.).

O skali problemu mówią m.in. dane gromadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielsku-Białej (GKRPA), której zadaniem jest zmotywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej bądź kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, oraz dane Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (OPPA).

Liczba wszczynanych przez GKRPA postępowań wynosiła do 2018 r. ponad 200 rocznie, po czym nieznacznie zmniejszyła się w 2019, by w 2020 r. gwałtownie spaść do poziomu 100 nowych wniosków. Spadku tego nie należy jednak utożsamiać z radykalną poprawą sytuacji w tym zakresie, lecz raczej

[21] https://www.parpa.pl/index.php/33-analizy-badania-raporty

z ograniczeniami w funkcjonowaniu wielu instytucji podczas pandemii COVID-19, które niewątpliwie wpłynęły na sprawność postępowań prowadzonych w 2020 r.

Wniosek ten potwierdzają dane OPPA, zgodnie z którymi rośnie liczba osób doprowadzanych do izby wytrzeźwień. W 2021 r. wśród osób doprowadzonych do wytrzeźwienia do OPPA było 405 mieszkańców obszaru rewitalizacji, tj. o 66 więcej niż w roku 2018.

Znacząco wzrosła również liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu. O ile w 2018 r. było to 153 osób, to w roku 2021 wartość ta wzrosła do 255. W efekcie liczba osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji wzrosła z 3,34 do 5,83, czyli prawie dwukrotnie.

Powyższe dane wskazują, iż zjawisko alkoholizmu na obszarze rewitalizacji przybiera na sile.

Uzależnienia często związane są z życiową niezaradnością, w tym problemami natury opiekuńczo-wychowawczej czy brakiem umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. W Bielsku-Białej wśród dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, prawie co drugie trafiało tam z powodu uzależnienia od alkoholu jego rodziców, a ponad jedno na troje z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na przestrzeni lat 2013-2020 udział osób objętych pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w mieście generalnie wykazywał tendencję spadkową. W okresie tym, każdego roku ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu bezradności korzystało średnio 566 rodzin i 2018 osób w tych rodzinach. Podobną tendencję zaobserwowano na obszarze rewitalizacji. O ile w 2018 r. liczba osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezradności wynosiła 294, o tyle w 2021 r. spadła do 155. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to odpowiednio 6,43 i 3,54 osoby. Trudno natomiast ustalić, czy spadek ten spowodowany jest rzeczywistym ograniczeniem zjawiska bezradności, czy wręcz przeciwnie – wobec trudności, które wywołała pandemia oraz wojna w Ukrainie, część osób zniknęła z systemu. Za tym drugim wariantem przemawia duża dynamika zmiany wartości wskaźnika.

Poważną dysfunkcją rodziny, często związaną z problemem alkoholowym, jest przemoc. Z danych ogólnopolskich publikowanych przez policję wynika, iż zdecydowana większość sprawców fizycznego bądź psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu (w latach 2018-2019 odpowiednio 58,6 i 56,8%). Ze względu na to, że przemoc w rodzinie jest problemem bardzo wrażliwym, nie zawsze jest ona ujawniana, a rzeczywista skala zjawiska jest trudna do rozpoznania. Z przeprowadzonego w 2018 r. badania wynika, że aż 14,2% bielszczan obserwuje przemoc psychiczną lub fizyczną w swoim otoczeniu. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wskazują na wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych działaniami Zespołu: ze 187 w 2018 r. do 303 w roku 2021. W efekcie liczba tych osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji zwiększyła się z 4,09 do 6,92. Wzrost, choć niewielki (o 5 osób), odnotowano również w przypadku liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie. W efekcie wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 1000 mieszkańców wzrósł z 0,46 do 0,59. Jest to kolejny dowód na słabość danych rejestrowych, które często dopiero po zestawieniu z innymi danymi sygnalizują problem.

W kontekście problemów w funkcjonowaniu rodzin należy zwrócić uwagę na ponadprzeciętną w skali regionu i kraju wartość wskaźnika liczby rozwodów w Bielsku-Białej, pozostającą na podobnym poziomie w całym analizowanym okresie, tj. od 2013 r. Według danych GUS liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności w roku 2018 wynosiła 4,8, w 2021 r. 3,9; liczba orzeczonych rozwodów na 1000 ludności w 2018 r. – 2,4, a w 2021 r. już 2,6 (dla porównania: wskaźnik liczby rozwodów dla województwa wynosił w 2018 r. 1,8, w 2021 r. 1,67; dla kraju odpowiednio 1,6 i 1,59). Jest to istotne

uwarunkowanie przy planowaniu działań adresowanych do rodzin, a w szczególności do dzieci i młodzieży.

Przeanalizowano również dane policji na temat liczby zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na jednostkę powierzchni (km^2). Uwzględniono blisko 3,9 tys. przestępstw spośród 4,4 tys. przestępstw odnotowanych w 2019 r. Stwierdzono, iż Bielsko-Biała charakteryzowała się przeciętnym poziomem przestępczości ogółem mierzonej liczbą przestępstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Analizując poszczególne rodzaje przestępstw, odnotowano jednak względnie wysoki poziom przestępstw przeciwko rodzinie i opiece. Wskaźnik przestępczości tego rodzaju wyniósł w mieście w 2019 r. 2,6 przestępstwa na 1000 mieszkańców.

Na rysunkach poniżej przedstawiono koncentrację zjawisk mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji. Analiza rozkładu wartości wskaźników wskazuje na wysoką koncentrację niekorzystnych zjawisk w centrum miasta.

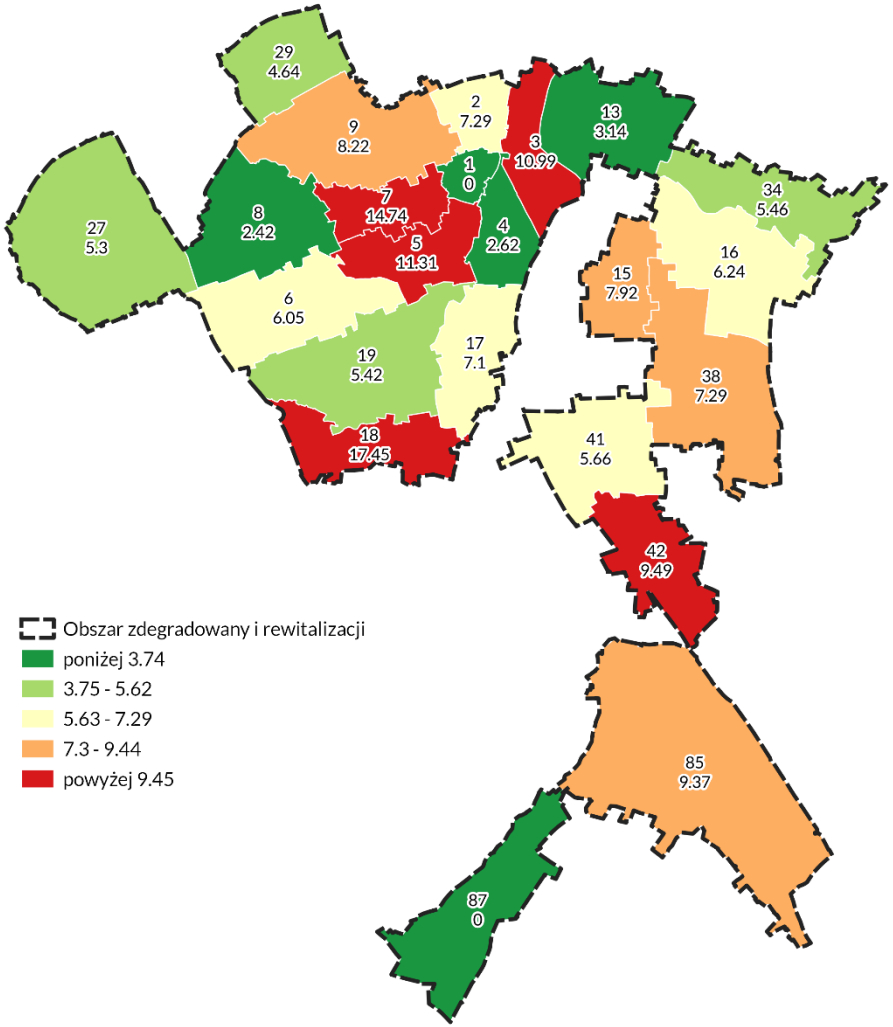

Rys. 17 Liczba osób objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

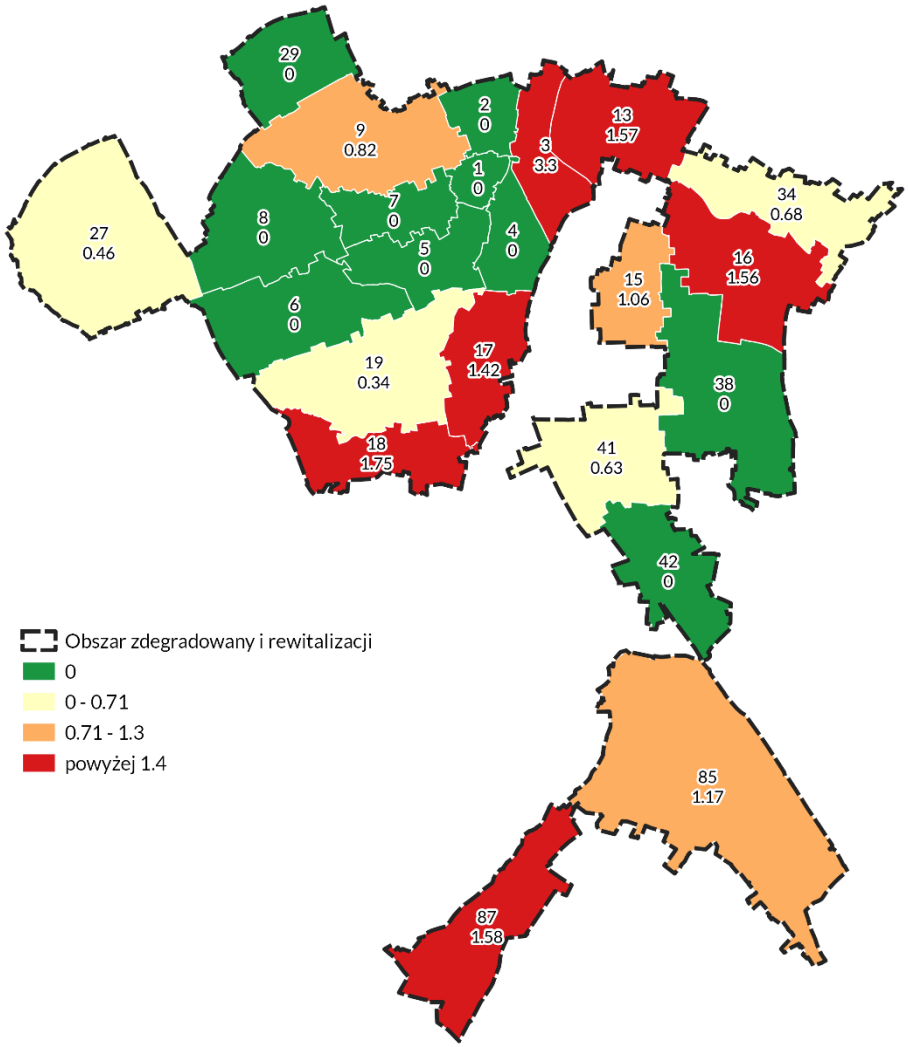

Rys. 18 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

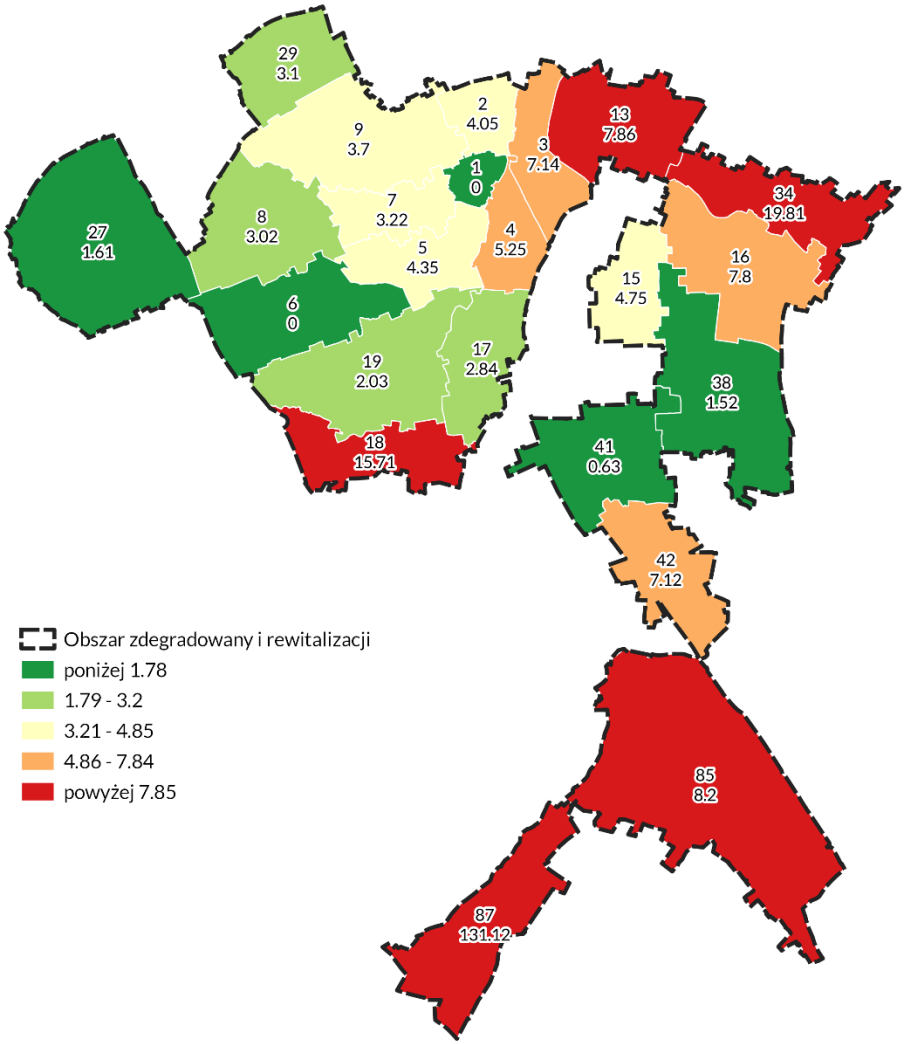

Rys. 19 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

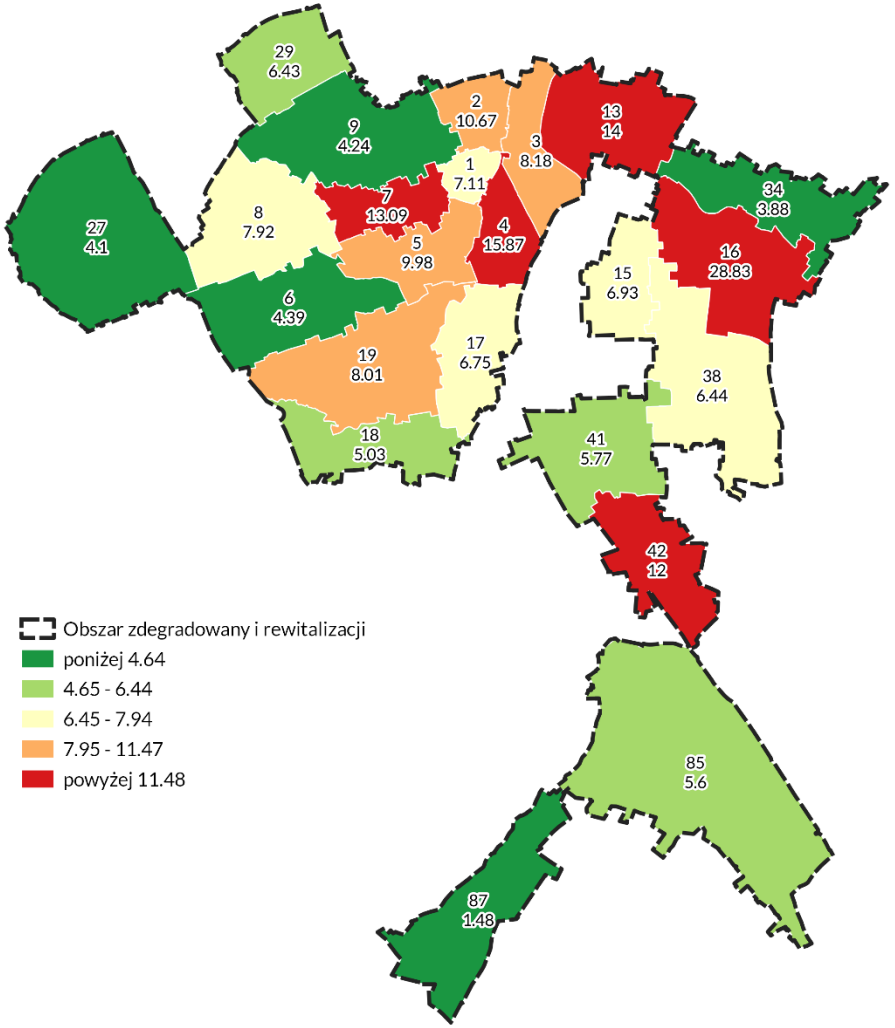

Rys. 20 Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia do Ośrodka Przeciwdziałania Problemów Alkoholowych na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej

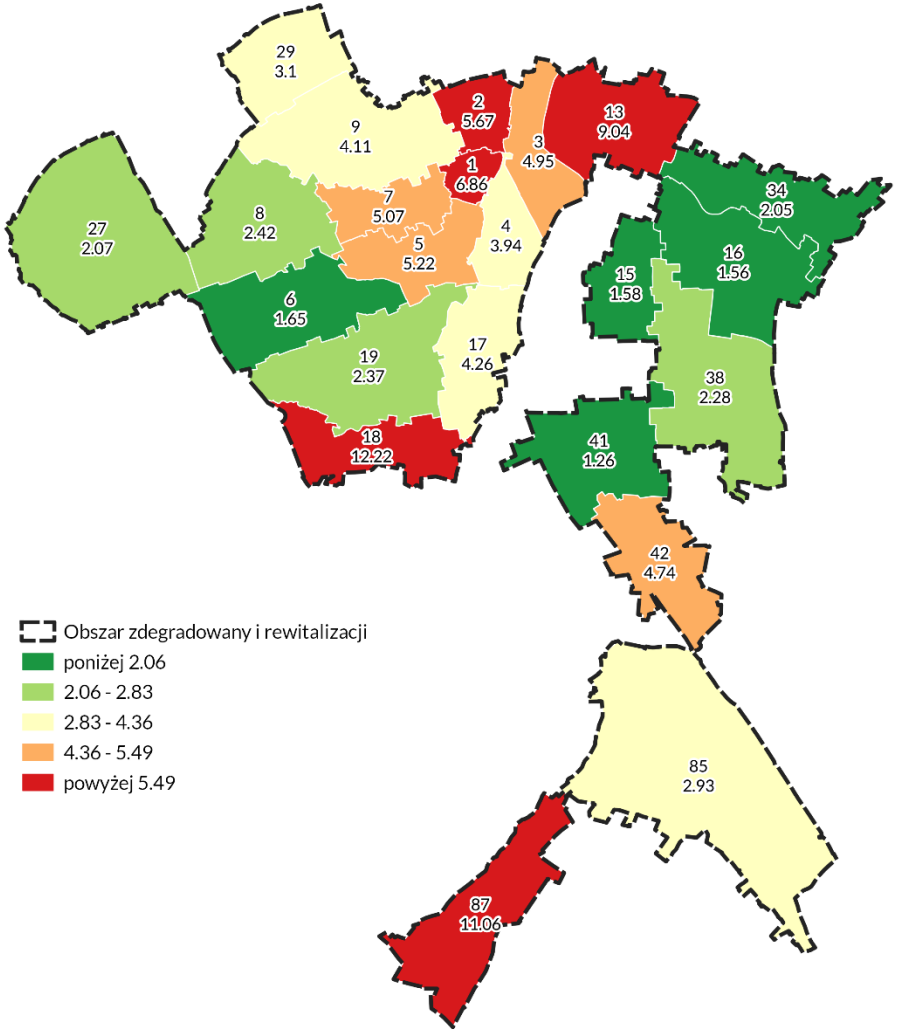

Rys. 21 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

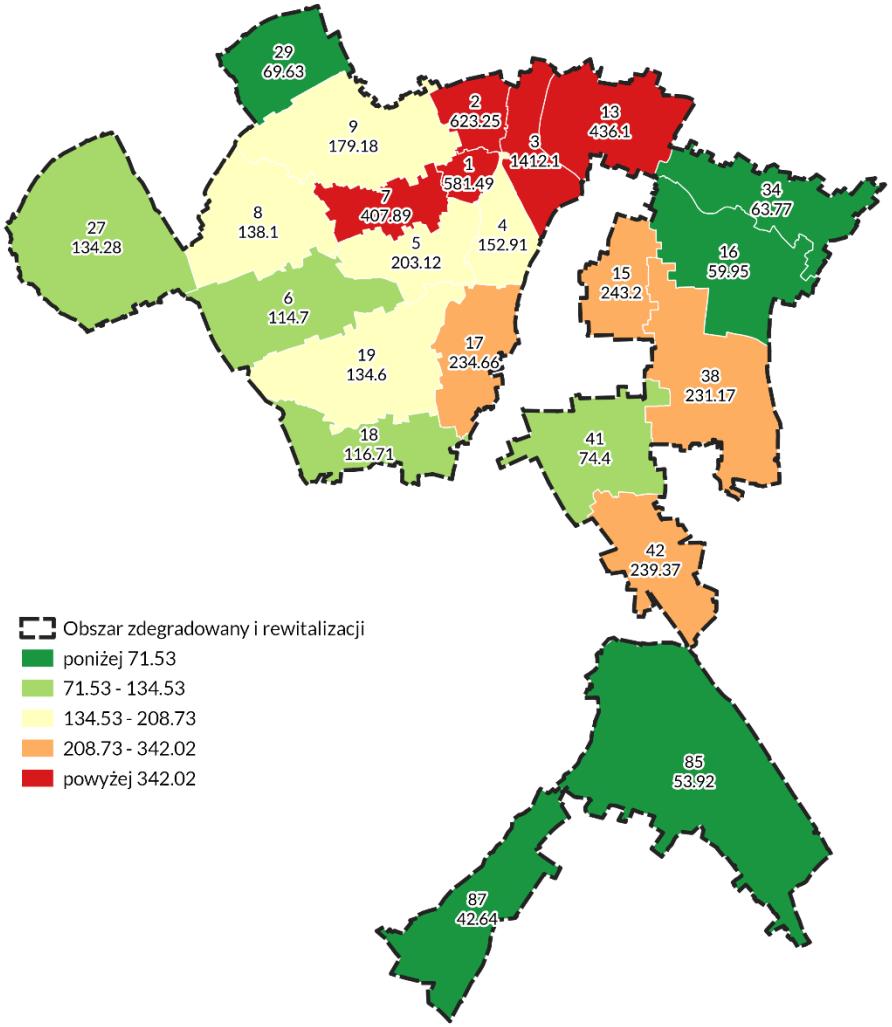

Rys. 22 Liczba zgłoszonych przestępstw na km^2
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Analiza jakościowa

Uczestnicy spotkania z przedstawicielami świata kultury i sztuki zwrócili uwagę, że brak poczucia bezpieczeństwa w centrum miasta stanowi jedną z głównym barier ograniczających udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych. Mieszkańcy obawiają się agresywnych zachowań nie tyko w trakcie wydarzeń (zwłaszcza tych, które nie są chronione przez policję i straż miejską), ale również podczas powrotu do domu. Źródeł tego problemu doszukiwano się przede wszystkim w narastającym problemie bezdomności, alkoholizmu i narkomanii.

Obserwacje te potwierdzili sami mieszkańcy, stwierdzając, że ich poczucie bezpieczeństwa w mieście ograniczane jest w znacznym stopniu przez osoby bezdomne proszące ich o pieniądze. Zwrócono również uwagę na problem spożywania alkoholu oraz spania w miejscach publicznych (parki, place zabaw, ławki na przystankach). Psuje to wizerunek centrum miasta i zniechęca do spędzania w nim czasu wolnego (zob. także rozdz. I.3).

Uczestniczący w spotkaniu mieszkańcy zwracali również uwagę na wciąż występujące problemy związane z przemocą w rodzinach oraz na zjawisko zastraszania członków lokalnej społeczności przez sąsiadów mających problemy psychiczne czy alkoholowe. Wystarczy jedna osoby by zakłócić życie lokalnej społeczności.

W kontekście bezpieczeństwa zwrócono także uwagę na problem młodzieży (w tym ukraińskiej), która nie mając zajęć, często przesiaduje w parkach i innych miejscach publicznych. Zbyt głośne czy agresywne zachowanie, tym bardziej, jeśli połączone jest ze spożywaniem alkoholu, może powodować poczucie zagrożenia wśród innych użytkowników przestrzeni.

W kontraście do tych wypowiedzi, młodzież deklarowała, że czuje się bezpiecznie w centrum Bielska-Białej. Uczestnicy spotkania potwierdzili, że w tej części miasta problem bezdomności jest widoczny, niemniej osoby bezdomne nie wywołują u młodzieży strachu, lecz poczucie dyskomfortu. Obecna na spotkaniu młodzież podkreślała, że wśród młodych osób zachowania przemocowe nie są powszechne. Jednocześnie zwrócono uwagę, że być może tego typu zachowania w większym zakresie mają miejsce w szkołach podstawowych. Bardzo rzadko zdarzają się wybryki chuligańskie oraz akty wandalizmu (np. graffiti) z udziałem młodzieży.

W trakcie spotkania ze środowiskiem seniorów uczestnicy spotkania wskazywali również uwagę na zagrożenia, których doświadczają seniorzy poruszający się po mieście, tj.:

- dużą liczbę niebezpiecznych przejść dla pieszych, co wydłuża drogę seniorów do sklepu, ośrodka zdrowia, kościoła (np. rejon ul. Bystrzańskiej i ul. Olszówka);
- ścieżki rowerowe przebiegające po (i tak wąskich) chodnikach, co powoduje zagrożenie dla seniorów ze strony rowerzystów;
- zajmowanie chodników przez parkujące samochody, co zmusza seniorów do chodzenia po jezdni;
- ryzyko najechania przez samochód w wyniku likwidacji tradycyjnych chodników (posiadających krawężnik), np. przy ul. Władysława Orkana.

W kontekście przemieszczania się po mieście za znaczący problem uznano osoby poruszające się po chodnikach na hulajnogach elektrycznych.

Uczestnicy spotkania stwierdzili, że Bielsko-Biała jest obecnie miastem przyjaznym dla samochodów, a nie dla pieszych.

I.5. Ryzyko wykluczenia społecznego z powodu złego stanu zdrowia

Analiza ilościowa

Problemy zdrowotne, choć niewymienione wprost w ustawie o rewitalizacji, często współwystępują z pozostałymi zjawiskami stanowiącymi przesłankę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Długotrwała choroba lub niepełnosprawność są czynnikami zwiększającymi ryzyko zagrożenia ubóstwem. Mogą również utrudniać aktywność społeczną, negatywnie wpływając na poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Eliminowanie ograniczeń w dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami jest koniecznym elementem wszelkich polityk publicznych i działań podejmowanych na ich podstawie.

Wraz z dynamicznie postępującym starzeniem się społeczeństwa, zwiększa się znaczenie i skala problemów związanych ze zdrowiem publicznym. Obserwuje się także wzrost udziału korzystających z pomocy społecznej ze względu na zły stan zdrowia. W 2018 r. osoby objęte pomocą z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby stanowiły 78% wszystkich osób objętych wsparciem MOPS (wzrost o 15 p.p. od 2013 r.), natomiast niepełnosprawność była powodem wsparcia w 60% (wzrost o 11 p.p. w stosunku do 2013 r.).

Według danych Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności na 30 czerwca 2019 r. na obszarze rewitalizacji mieszkało 6551 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, w tym 2493 osoby z orzeczoną niepełnosprawnością ruchową. Oznacza to, że blisko 14% mieszkańców obszaru rewitalizacji zmaga się z jakąś formą niepełnosprawności (w 2019 r. na 1000 mieszkańców orzeczenie o niepełnosprawności posiadały średnio 143,21 osoby).

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby wzrosła z 708 osób w 2018 r. do 939 osób w roku 2021. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to odpowiednio 15,48 i 21,46 osób.

Wzrosła również liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności: z 544 osób w 2018 r. do 614 osób w roku 2021. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to odpowiednio 11,89 i 14,03 osób.

Szczególną koncentrację osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby oraz z powodu niepełnosprawności odnotowano w jednostkach 3, 4 oraz 13. Istotnie podwyższone wartości tych wskaźników w jednostkach na zachód od rzeki Białej powiązane są z wysokim odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym, co potwierdza zależność miedzy wiekiem a stanem zdrowia. Jednocześnie należy pamiętać, iż problem niepełnosprawności jest szerszy i nie można utożsamiać go wyłącznie z osobami starszymi. Na dziś trudny do ustalenia jest wpływ COVID-19 na stan zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji, jednak z dotychczasowych ustaleń naukowców wynika, że istotnym problemem będącym konsekwencją zakażenia może być tzw. long COVID. Nie można pominąć również wpływu pandemii na zdrowie psychiczne mieszkańców, w szczególności osób samotnych i dzieci. W tym kontekście można spodziewać się w najbliższych latach wzrostu zapotrzebowania na usługi związane ze wsparciem psychologicznym.

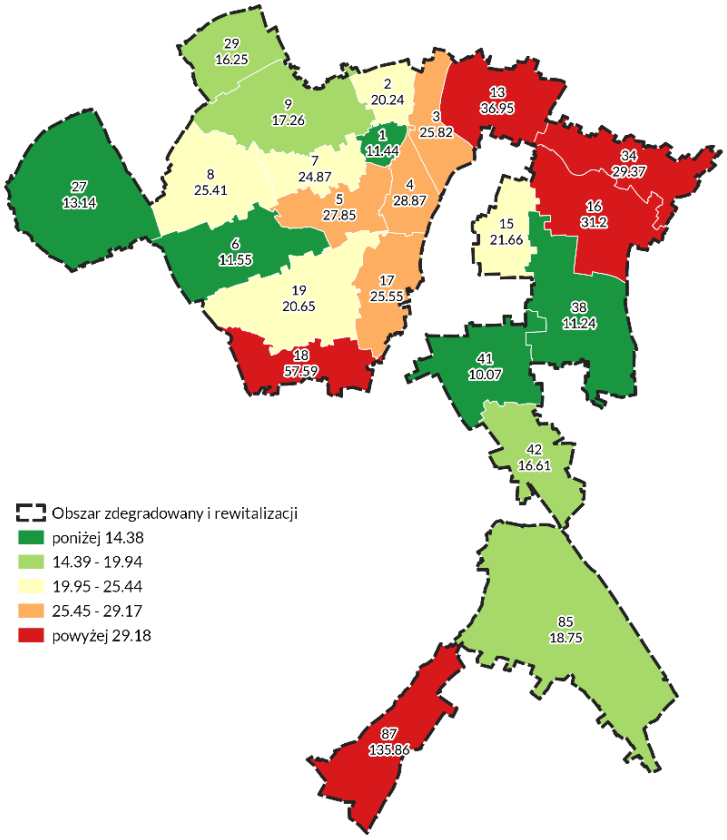

Rys. 23 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

Analiza jakościowa

W trakcie spotkania z seniorami jego uczestnicy w zróżnicowany sposób oceniali dostępność do lekarzy pierwszego kontaktu. Z ich wypowiedzi wynika, że w mieście są zarówno przychodnie, w których czas oczekiwania na wizytę (nawet jeśli dotyczy ona wyłącznie wystawienia recepty) jest bardzo długi (nawet jeśli w samej przychodni nie ma kolejek), jak i takie, w których wiele spraw można sprawnie załatwić przez telefon i za pomocą e-recepty. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę na problem z dostępnością do leczenia specjalistycznego (seniorzy otrzymują kilkuletnie terminy). Duża grupa seniorów zmaga się też z konsekwencjami zaniechania leczenia chorób przewlekłych w trakcie pandemii.

Zdaniem pracowników socjalnych istotnym zagadnieniem jest bardzo słaby dostęp do opieki psychologicznej i psychiatrycznej, szczególnie jeśli chodzi o dzieci. Wyzwaniem jest również zapewnienie opieki długoterminowej dla seniorów. Opinie mieszkańców na temat dostępności i jakości usług wsparcia dla osób starszych omówiono szerzej w rozdz. III.1.

Istotnym problem zgłaszanym podczas spotkań jest znaczna liczba osób uzależnionych od alkoholu. Podkreślano, że diagnoza problemu alkoholowego trwa bardzo długo, a konsekwencje dla rodzin są bardzo poważne. Brakuje systemowych rozwiązań przyspieszających interwencję i pomoc osobie uzależnionej i osobom współuzależnionym.

I.6. Koncentracja osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności

Analiza ilościowa

Zgodnie z ustawą o dostępności osobą ze szczególnymi potrzebami jest osoba, „która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami". Przez dostępność rozumie się natomiast „dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną (…), będącą wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia" (art. 2 pkt 2 i 3 ustawy o dostępności).

Bardziej precyzyjne definicje zawiera program rządowy Dostępność Plus 2018-2025, zgodnie z którym dostępność to właściwość środowiska (przestrzeni fizycznej, rzeczywistości cyfrowej, systemów informacyjno-komunikacyjnych, produktów, usług), która pozwala osobom z trudnościami funkcjonalnymi (fizycznymi, poznawczymi) na korzystanie z niego na zasadzie równości z innymi. Katalog osób ze szczególnymi potrzebami wskazany w Programie Dostępność Plus jest bardzo szeroki i obejmuje:

- osoby poruszające się przy pomocy sprzętu wspomagającego (kul, balkoników, protez, wózków inwalidzkich itp.),
- osoby z uszkodzonym narządem słuchu lub wzroku,
- osoby z trudnościami manualnymi i poznawczymi (np. po udarze, cierpiący na chorobę Alzheimera),
- osoby starsze i osłabione chorobami, słabsze fizycznie, o ograniczonej sprawności,
- kobiety w ciąży,
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem.

Są to zatem wszystkie osoby o trwałym lub czasowym ograniczeniu w mobilności lub percepcji (nie tylko osoby starsze czy z niepełnosprawnościami). Ograniczenia takie, według autorów Programu Dostępność Plus, mogą dotyczyć nawet 30% społeczeństwa.

Kwestia osób z niepełnosprawnościami omówiona została szczegółowo w poprzednim rozdziale (I.5). Wskaźnikami pozwalającymi na oszacowanie liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności są również wskaźniki liczby osób w wieku do lat 3 oraz w wieku 60 lat i więcej na 1000 mieszkańców. Wskaźnik liczby dzieci w wieku 3 lat i poniżej jest odpowiedni dlatego, iż bariery, jakich doświadczają w poruszaniu się osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi, są po części wspólne z barierami, jakich doświadczają osoby poruszające się przy pomocy sprzętu wspomagającego (kul, balkoników, protez, wózków inwalidzkich itp.) czy osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem. Uzasadnieniem dla użycia wskaźnika identyfikującego koncentrację osób starszych jest fakt, iż w miarę upływu lat zmniejsza się sprawność narządów zmysłu i ruchu, co wpływa na samodzielność w codziennym funkcjonowaniu, w tym w przemieszczaniu się. Według badań GUS[22] ponad 13% osób dorosłych ma trudności w przejściu 500 m bez użycia specjalnych pomocy i urządzeń (laski, kuli, balkoniku), z tego prawie co trzecia osoba przejdzie ten dystans, ale z dużą trudnością, a kolejne 2% nie jest w stanie tego zrobić.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku 60 lat i więcej na koniec 2021 r. wyniosła 14 218 osób i choć była niższa o 824 osoby od wartości odnotowanych w 2018 r., to wciąż obejmowała ponad 1/3 wszystkich mieszkańców obszaru. W latach 2018-2021 na obszarze rewitalizacji odnotowano też niewielki spadek liczby osób w wieku 60 lat i więcej na 1000 mieszkańców, z poziomu 328,82 do poziomu 324,89. Jednocześnie wzrosła liczba dzieci w wieku do 3 lat, z 1203 do 1356, co w przeliczeniu

[22] Stan zdrowia ludności Polski 2014, GUS, Warszawa 2015

na 1000 mieszkańców dało wartość wskaźnika w wysokości odpowiednio 26,3 i 30,99. Bez wątpienia jest to grupa mniej liczna niż seniorzy, jednak jeśli dodać do niej opiekunów dzieci, wówczas liczba osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności wzrośnie o kolejne 1400 osób.

Analizując sytuację osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności należy zwrócić uwagę na zróżnicowaną topografię miasta i obszaru rewitalizacji, który rozcięty jest doliną Białej oraz jej dopływami m.in.: Kamieniczanki, Potoku Miernickiego, Olszówki, Straconki, Niwki. Osiedla mieszkaniowe położone są na wzgórzach, podczas gdy centrum usług położone jest w dolinie. Różnica wzniesień wynosić może nawet 70 m na odcinku 1 km. Liczne bariery przestrzenne (drogi szybkiego ruchu, kolej, nasypy, skarpy) oraz architektoniczne (w tym schody przed wejściami do budynków mieszkalnych i obiektów handlowo-usługowych oraz brak wind w większości bloków wielorodzinnych), mogą znacząco utrudniać przemieszczanie się osobom o szczególnych potrzebach.

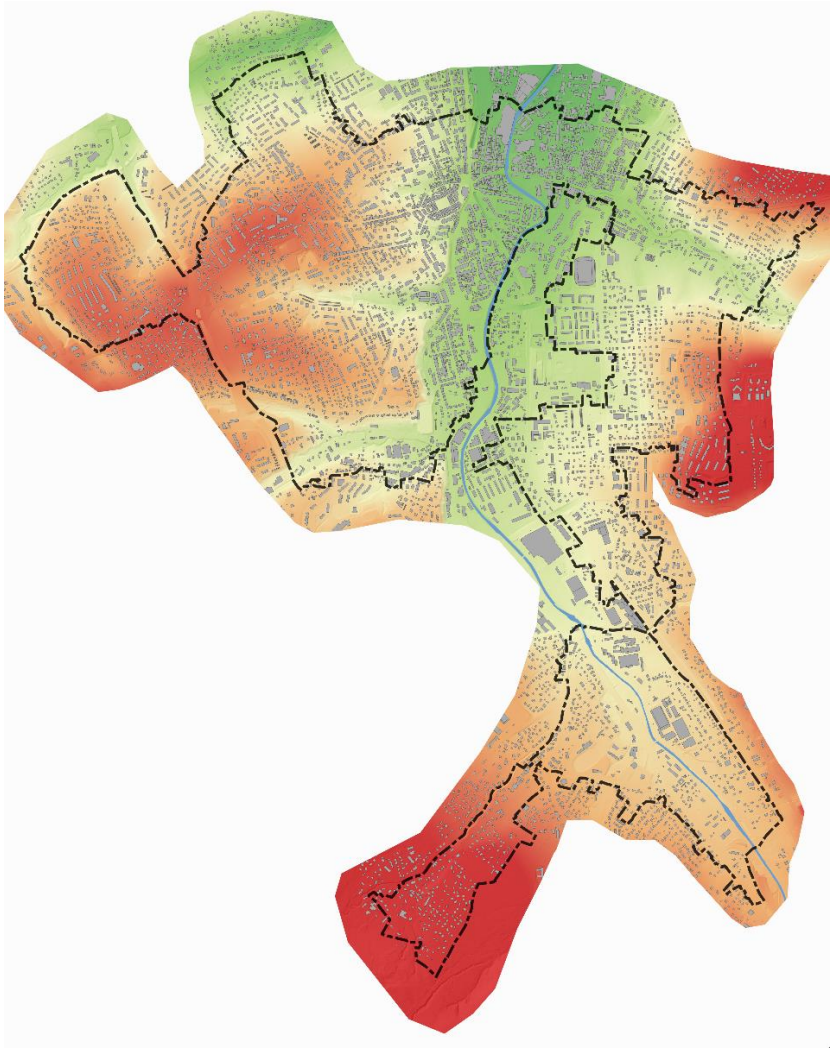

Rys. 24 Mapa hipsometryczna obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie NMT z serwisu geoportal.gov.pl

Na koniec czerwca 2022 r. na obszarze rewitalizacji w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (których według Bazy Danych Obiektów Topograficznych było 1400) działały (według danych Urzędu Dozoru Technicznego) 194 windy. Udział osób o szczególnych potrzebach (osoby w wieku do lat 3. oraz powyżej 60.), mieszkających w budynkach wielorodzinnych i mających do dyspozycji windę wyniósł zatem zaledwie 49,5%. Wskaźnik ten byłby jeszcze niższy, gdyby uwzględnić opiekunów dzieci do lat 3 oraz osoby z niepełnosprawnościami niebędące seniorami i ich opiekunów.

Zasadniczo windy zlokalizowane są głównie w budynkach wielorodzinnych posiadających pięć kondygnacji i więcej. Bardzo realnym szacunkiem zatem będzie przyjęcie, że na całym obszarze rewitalizacji osób o szczególnych potrzebach mieszkających w zabudowie wielorodzinnej i posiadających dostęp do windy nie będzie więcej niż 30%. Oznacza, to że ¾ osób o szczególnych potrzebach musi zmagać się z wyzwaniami jakie niosą bariery architektoniczne. Biorąc pod uwagę wzrastający odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz problemy z mobilnością osób starszych, uwarunkowanie to stanowi jedno z najpoważniejszych wyzwań w zakresie społecznym i technicznym, także przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej. Zaniechanie działań na rzecz ograniczania barier architektonicznych będzie rodzić szereg negatywnych konsekwencji społecznych.

Na rysunkach poniżej przedstawiono przestrzenny rozkład wartości wskaźników obrazujących koncentrację osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności na obszarze rewitalizacji.

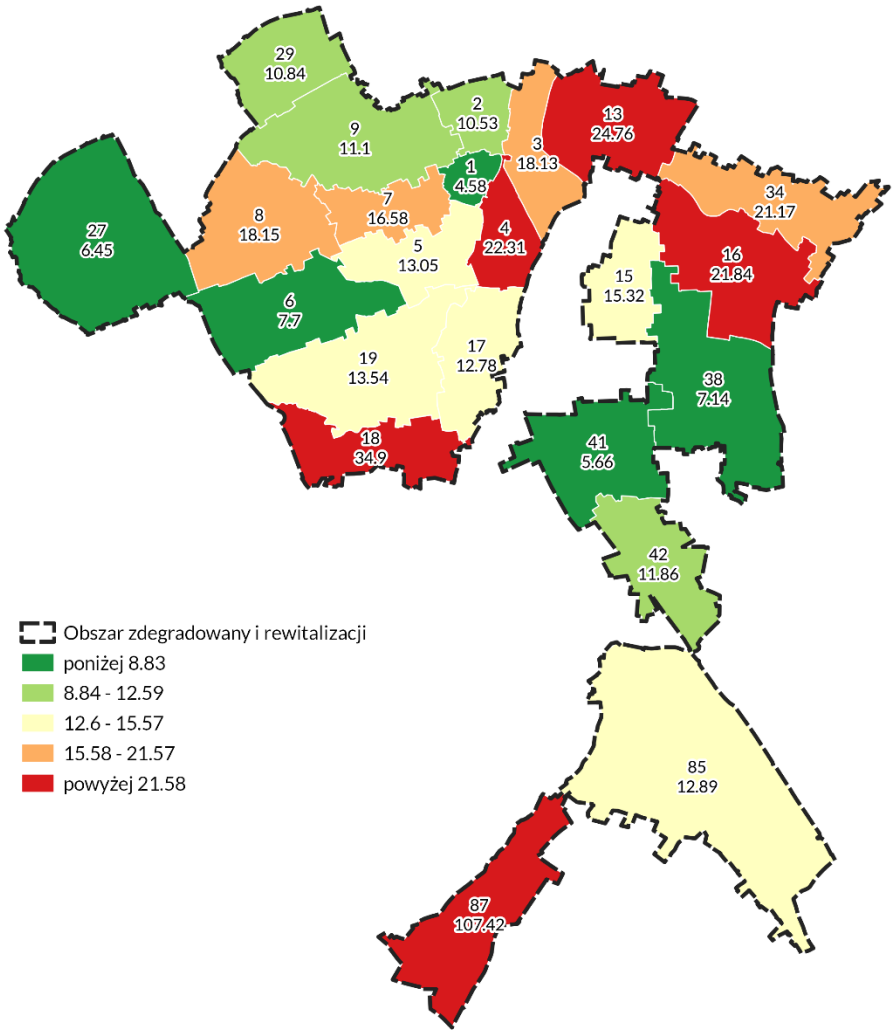

Rys. 25 Liczba osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

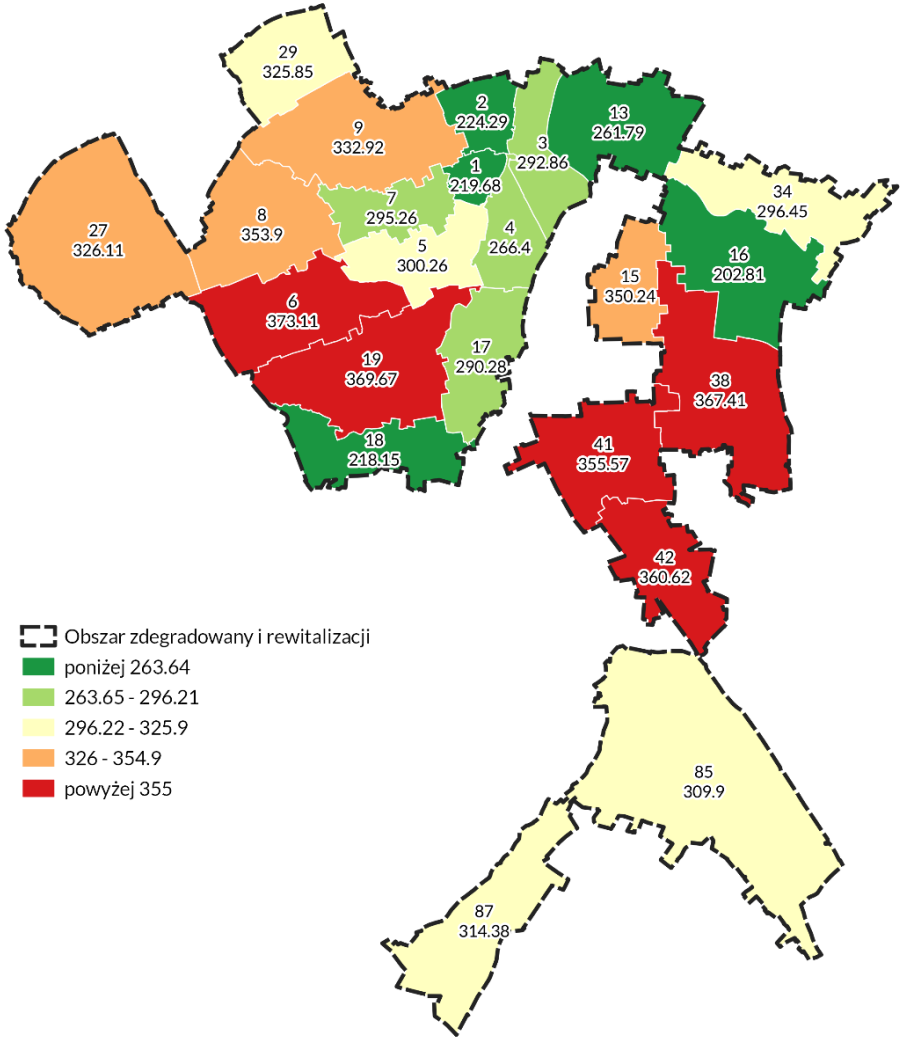

Rys. 26 Liczba osób w wieku 60 lat i więcej na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

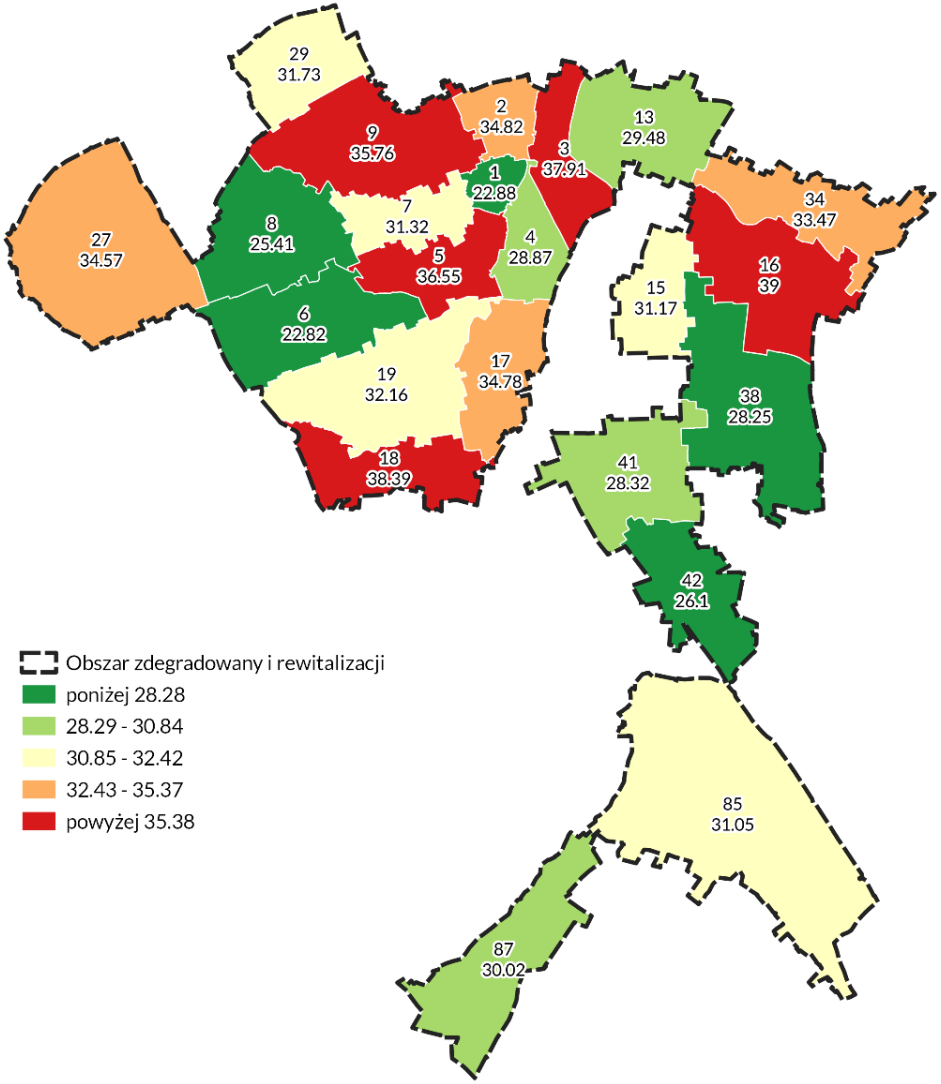

Rys. 27 Liczba dzieci w wieku od 0 do 3 lat na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bielsku-Białej

Analiza jakościowa

W trakcie spotkania z pracownikami socjalnymi oraz seniorami wskazywano na coraz większe wyzwanie jakim dla seniorów jest brak wind w blokach, uniemożliwiający osobom o ograniczonej sprawności wyjście np. po zakupy czy do lekarza. W miejscach, gdzie taka sytuacja występuje, pojawia się coraz większe zapotrzebowanie na usługi wsparcia osób starszych w codziennym funkcjonowaniu. Problemy z wyjściem z mieszkania i poruszaniem się po mieście sprawiają, że część seniorów pozostaje de facto zamknięta w swoich w domach.

Seniorzy zwracali uwagę na fakt, że centrum miasta nie jest miejscem ani przyjaznym, ani dostępnym dla osób z ograniczeniami w poruszaniu się. Wskazywano konkretne utrudnienia, których doświadczają poruszający się po mieście. Zdaniem seniorów zbyt mało jest bezpiecznych przejść dla pieszych, co wydłuża drogę do sklepu, ośrodka zdrowia czy kościoła (np. rejon ul. Bystrzańskiej i ul. Olszówka). Brakuje miejsc na krótki odpoczynek (ławek lub tzw. opieraczy) oraz wiat przystankowych zapewniających schronienie przed wiatrem, deszczem i śniegiem podczas przemieszczania się po mieście. Chodniki zajmowane są przez parkujące samochody, co zmusza seniorów do chodzenia po jezdni. Poruszania się po mieście nie ułatwiają również różnice wysokości (liczne wzniesienia).

Seniorzy podkreślali też, że brakuje miejsc, w których osoby starsze mogłyby po prostu spędzić czas. W centrum miasta dominują przestrzenie komercyjne. Zdaniem uczestników spotkania bardziej przyjaznym miejscem dla seniorów jest plac Chrobrego. Zasadniczo w trakcie dyskusji powtarzał się wątek ograniczonego dostępu do klubów seniora. Zapotrzebowanie jest kilkukrotnie większe od możliwości ośrodków (szerzej w rozdz. III.1). Seniorzy z obszarów, gdzie brakuje tego typu usług próbują dojeżdżać do innych ośrodków. Konieczność dojazdu eliminuje jednak z uczestnictwa w zajęciach osoby o ograniczonych możliwościach przemieszczania się.

Seniorzy zwrócili również uwagę, że komunikacja miejska nie działa sprawnie we wszystkich częściach miasta, co znacząco utrudnia seniorom przemieszczanie się. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na:

- problemy osób zamieszkujących w okolicach kościoła ewangelickiego z dostaniem się do szpitala w Białej,
- potrzebę przywrócenia do kursowania linii autobusowej nr 21 (linia często wykorzystywana była przez seniorów na potrzeby dotarcia do szpitala),
- potrzebę uruchomienia linii autobusowej ze Złotych Łanów do Cygańskiego Lasu (kursującej także w soboty i niedziele), co zwiększyłoby dostępność seniorów do terenów zieleni,
- brak punktów przesiadkowych (zadaszonych, z miejscami do siedzenia) przy placu Adama Mickiewicza i w rejonie Dworca PKP,

a także zgłoszono postulat wprowadzenia darmowych przejazdów komunikacją miejską (rozwiązanie tego typu zastosowano m.in. w Żorach).

Zdaniem seniorów w Bielsku-Białej brakuje też rozwiązań systemowych, które umożliwiałyby identyfikowanie oraz wspieranie osób najbardziej niesamodzielnych, a przez to wykluczonych. W tym obszarze nie prowadzi działalności żadna organizacja pozarządowa.

W trakcie rozmowy zwrócono uwagę na problemy osób starszych w szybkiej adaptacji do nowych warunków. Jako przykład podano zamknięcie przychodni na ul. Juliana Tuwima. W efekcie seniorzy musieli na nowo wypracowywać trasy dotarcia do nowej przychodni, szukać nowych lekarzy, dla wielu było to bardzo stresujące przeżycie. Potwierdza to kluczową dla tej grupy społecznej potrzebę tworzenia bezpiecznego środowiska lokalnej wspólnoty oraz obiektów usługowych sytuowanych w zasięgu dojścia pieszego.

I.7. Poziom edukacji

Analiza ilościowa

Analizę poziomu edukacji oparto o wskaźniki średniego wyniku egzaminu na koniec szkoły podstawowej. Należy jednocześnie podkreślić, iż na podstawie tych danych nie można wprost wnioskować o poziomie nauczania w rozumieniu jakości pracy poszczególnych szkół. Świadczą one raczej o liczbie dzieci przejawiających trudności w edukacji, a problemy te często związane są także z czynnikami pozaszkolnymi, np. sytuacją domową.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 8 szkół podstawowych, a cały obszar podzielony został granicami 14 obwodów szkolnych. Na obszarze rewitalizacji do szkół podstawowych uczęszczało w 2022 r. łącznie 6722 uczniów (4292 z nich do szkół publicznych, a 2430 do szkół niepublicznych). 77,21% uczniów uczęszczających do szkół publicznych było jednocześnie mieszkańcami tego obszaru (w granicach obwodu szkolnego). W przypadku szkół niepublicznych odsetek ten wyniósł jedynie 11,32%.

Średni ogólny wynik egzaminu na koniec szkoły podstawowej w latach 2019-2022 kształtował się w obszarze rewitalizacji między 61,43% a 65,79%, w tym:

- z języka polskiego między 51,6% a 69,54% (średnia dla miasta w 2022 r. 64%),
- z matematyki między 50,96% a 61,27% (średnia dla miasta w 2022 r. 62%),
- z języka obcego między 61,21% a 69,59% (średnia dla miasta w 2022 r. 73%).

Szczegółowe zestawienie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 2 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z lat 2019-2022 dla szkół podstawowych, których obwody szkolne w całości lub w części zlokalizowane są w granicach obszaru rewitalizacji[23]

Lp.	Położenie szkoły	Nazwa szkoły	Średni wynik egzaminów z lat 2019-2022		
			Język polski	Matematyka	Język obcy
1.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 1	62,16	51,33	65,06
2.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 2	67,89	64,09	78,78
3.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 3	66,65	60,85	71,08
4.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 4	54,47	37,91	48,23
5.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 6	61,78	58,09	73,29
6.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 9	62,63	47,29	56,60
7.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 10	51,60	36,80	45,12
8.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 13	69,54	64,95	72,67
9.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 20	64,68	58,60	70,83
10.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 22	65,14	60,45	75,13
11.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 24	68,66	61,66	72,19
12.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 25	63,04	61,23	73,03
13.	obszar rewitalizacji	Szkoła Podstawowa Nr 27	64,54	48,56	64,62
14.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 33	60,69	48,66	64,46
15.	poza obszarem	Szkoła Podstawowa Nr 37	64,55	54,97	68,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE

Z uwagi na charakter obszaru rewitalizacji (obszar o wartościach wskaźników poniżej średniej dla miasta) rozstęp wartości wyników egzaminów między poszczególnymi obwodami szkolnymi nie jest zasadniczo duży, niemniej występują jednostki urbanistyczne, gdzie można zauważyć zdecydowanie niższe wyniki osiągane przez dzieci na przestrzeni ostatnich czterech lat. Najniższe średnie wyniki w latach 2019-2022 odnotowano:

- z egzaminu z języka polskiego w jednostkach: 3 i 13 (51,6%); 4, 5, 7 i 19 (54,45%); 15, 16 i 34 (62,63%); 41 i 42 (60,69%) oraz 27 (62,15%);
- z egzaminu z matematyki w jednostkach: 3 i 13 (36,79%); 4, 5, 7 i 19 (37,9%); 15, 16 i 34 (47,29%); 8, 6 i 18 oraz 41 i 42 (48,6%), a także 27 (51,32%),
- z egzaminu z języka obcego w jednostkach: 3 i 13 (45,12%); 4, 5, 7 i 19 (48,22%); 15, 16 i 34 (56,6%); 8, 6 i 18 oraz 41 i 42 (64,5%), a także 27 (65,06%).

[23] Kolorem zielonym oznaczono najwyższe średnie wyniki egzaminów, kolorem czerwonym – najniższe.

Widać zbieżność jednostek urbanistycznych, w których dzieci osiągają najniższe średnie wyniki egzaminów.

Dane te porównano następnie ze wskazaniami dotyczącymi występowania ubóstwa oraz lokalizacji zasobu komunalnego. Mimo, iż coraz większy odsetek dzieci uczęszczających do wybranych szkół spoza rejonu utrudnia ocenę powiązania sytuacji materialnej z wynikami w nauce, to wysoka korelacja wskaźników w zakresie edukacji i stanu finansów rodzin pozwala na stwierdzenie, iż jest bardzo prawdopodobne, że sytuacja materialna w miejscu zamieszkania może trwale wpływać na wyniki osiągane przez dzieci zamieszkujące poszczególne jednostki urbanistyczne w ramach obszaru rewitalizacji. Zatem poprawa warunków mieszkaniowych, sytuacji finansowej rodzin powinna przełożyć się również na efekty edukacji uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji.

W celu zidentyfikowania pozaszkolnych czynników mogących mieć wpływ na efektywność procesu edukacji, przeanalizowano również zależność między wynikami szkolnymi a wskaźnikami obrazującymi sytuację materialną gospodarstw domowych (wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa), a także różnego rodzaju dysfunkcje w rodzinach (wskaźniki: liczby osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, liczby osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu oraz liczby osób objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie).

Dostrzegalne jest współwystępowanie wysokich wartości ww. wskaźników w jednostkach, w których odnotowano niskie wyniki egzaminu ósmoklasisty.

W kontekście epidemii COVID-19, o ile można założyć, że szkoły w Bielsku-Białej mają w miarę podobne możliwości technologiczne i zasoby kadrowe dla prowadzenia edukacji zdalnej, to otwartym pozostaje pytanie, jak sytuacja, w której nauka odbywała się wyłącznie w warunkach domowych, wpłynęła na osiągnięcia edukacyjne poszczególnych uczniów. Nasuwa się wniosek, że bardziej narażeni na skutki braku pełnego wsparcia pedagogicznego byli uczniowie będący w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Obserwowano, że przy braku stacjonarnej formy nauczania część z nich wyłączała się z systemu szkolnego, z wszystkimi tego konsekwencjami. Należy mieć również na uwadze, że część uczniów dojeżdża do szkół z gmin sąsiadujących z Bielsko-Białą, gdzie infrastruktura teleinformatyczna nie jest tak dobrze rozwinięta, co wpływa na możliwość uczestniczenia w edukacji zdalnej. Czynnik ten zapewne istotnie wpłynął na wyniki osiągane przez dzieci w ostatnich latach.

Analiza jakościowa

Opinie mieszkańców na temat dostępności i jakości edukacji, w tym oferty zajęć pozalekcyjnych, omówiono szczegółowo w rozdz. III.1.

I.8. Uczestnictwo w życiu publicznym i kapitał społeczny

Analiza ilościowa

►Uczestnictwo w życiu publicznym

Jednym z mierników poziomu uczestnictwa w życiu publicznym jest frekwencja w wyborach. W ostatnich wyborach samorządowych (w 2018 r.) frekwencja w Bielsku-Białej (50,84%[24]) była wyższa niż średnia wojewódzka i krajowa (odpowiednio: 44,47 i 48,83%[25]). W 2019 r. odbyły się w Bielsku-Białej wybory do Rad Osiedli. Wybory przeprowadzono w 21 osiedlach. W 8 osiedlach, w których zgłosiło się 15 kandydatów, Rady wybrano bez głosowania, a na Osiedlu Piastowskim wybory nie odbyły się ze względu na brak wystarczającej liczby kandydatów. Ogólna frekwencja wyniosła 8,19%. Najwyższą frekwencję zanotowano na Osiedlu Straconka (26,4%), a najniższą na Osiedlu Słonecznym (3,11%).[26]

Generalnie poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy miasta należy ocenić jako niski. Wyraża się to zarówno brakiem chęci uczestnictwa w spotkaniach konsultacyjnych, jak i brakiem zainteresowania udziałem w gremiach przedstawicielskich, takich jak Rady Osiedli. W granicach obszaru rewitalizacji w 10 na 23 jednostki urbanistyczne odnotowano niższą od średniej dla miasta frekwencję w wyborach samorządowych. Jeszcze gorszą sytuację odnotowano w przypadku wyborów do Rad Osiedli, w których frekwencja aż w 18 jednostkach urbanistycznych była niższa od i tak bardzo niskiej średniej dla miasta. Rozkład przestrzenny wartości wskaźnika frekwencji w wyborach samorządowych i wyborach do Rad Osiedli na obszarze rewitalizacji przedstawiono na Rys. 28 i Rys. 29, a wyniki frekwencji w wyborach do Rad Osiedli w układzie osiedli na Rys. 30.

Generalnie nikłe zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne i kryzys gremiów przedstawicielskich na poziomie lokalnym potwierdzają wnioski ze spotkań z mieszkańcami oraz liderami społeczno-gospodarczymi. Z uzyskanych informacji wynika również, że występują duże różnice między osiedlami, zarówno jeśli chodzi o sposób funkcjonowania Rad Osiedli, jak i poziom aktywności społecznej mieszkańców. Stanowi to wyzwanie dla efektywnego wdrażania programu rewitalizacji. Są osiedla, na których Rady działają prężnie, angażują w swoje działania mieszkańców oraz lokalne organizacje pozarządowe, a ich mieszkańcy interesują się sprawami społeczności i aktywnie uczestniczą w działaniach Rad (np. w corocznych spotkaniach sprawozdawczych z udziałem przedstawicielami Urzędu uczestniczy 80-90 mieszkańców, co uznaje się za satysfakcjonujący wynik). Jednak są też osiedla, gdzie mieszkańcy nie są tak zaangażowani, a Rady Osiedli nie podejmują działań zapraszających ich do współpracy czy też integrujących społeczność lokalną. Zdaniem Przewodniczących Rad Osiedli, najwięcej aktywnych osiedli jest na terenach obrzeżnych, a najwięcej osiedli o niskim poziomie aktywności znajduje się w centrum miasta (obszar rewitalizacji). Tę opinię potwierdzają analizy frekwencji w wyborach samorządowych z roku 2018, w podziale na jednostki referencyjne oraz odpowiadające im osiedla. Wynika z nich, że do obszarów o najniższej frekwencji w Bielsku-Białej należy zaliczyć centralną część miasta, obejmującą: Stare Miasto, północną część Śródmieścia Bielsko, wschodnią część Górnego Przedmieścia i os. Słonecznego, Bielsko Południe, a także południową część Białej Wschód oraz Białą Krakowską.

[24] https://wybory2018.pkw.gov.pl/pl/frekwencja/0411/240000#f1000001
[25] https://wybory2018.pkw.gov.pl/pl/frekwencja/0411#f1000001
[26] https://radyosiedlibb.pl/zbiorcze-wyniki-wyborow-do-rad-osiedli-w-bielsku-bialej/

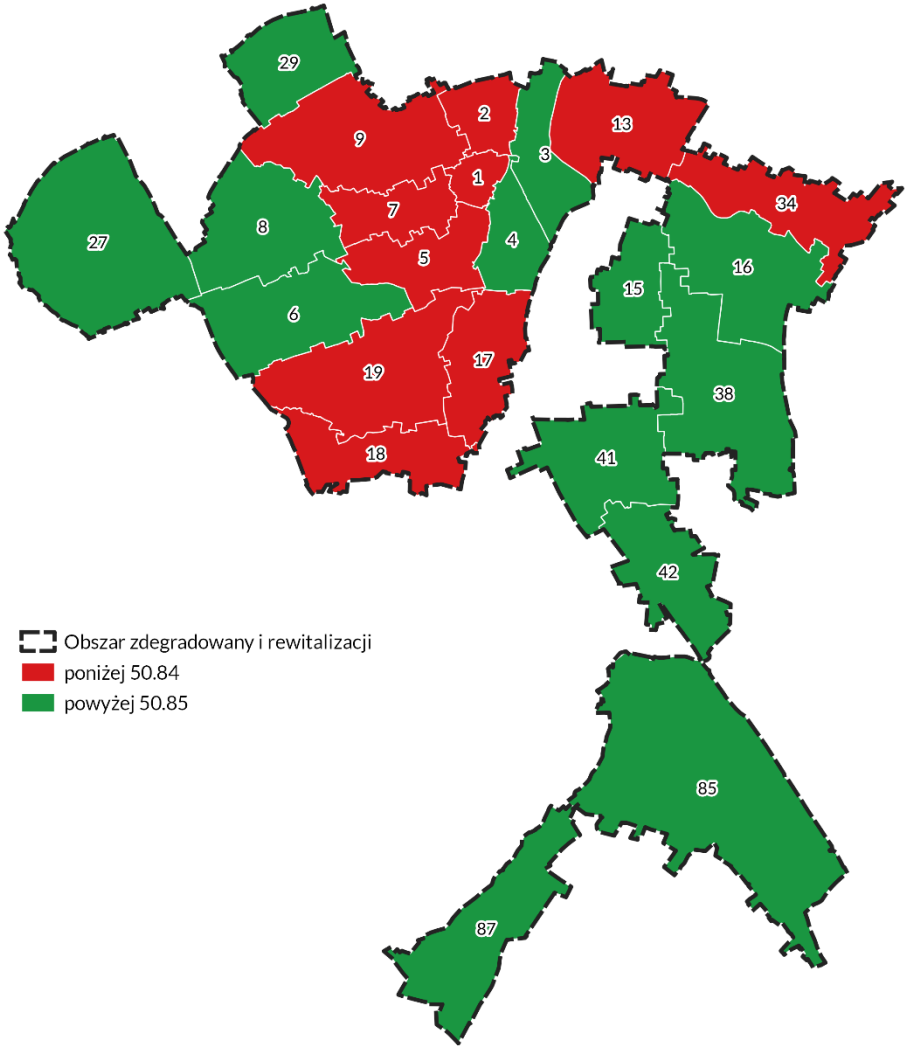

Rys. 28 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

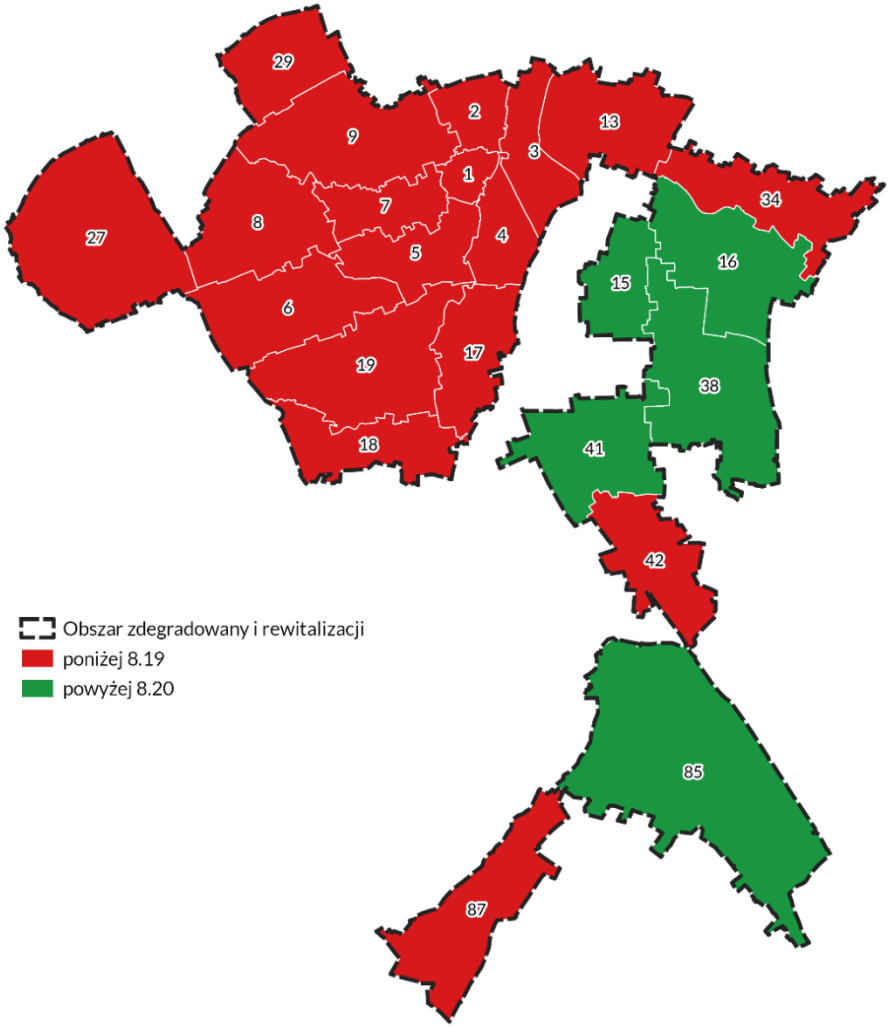

Rys. 29 Frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2019 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

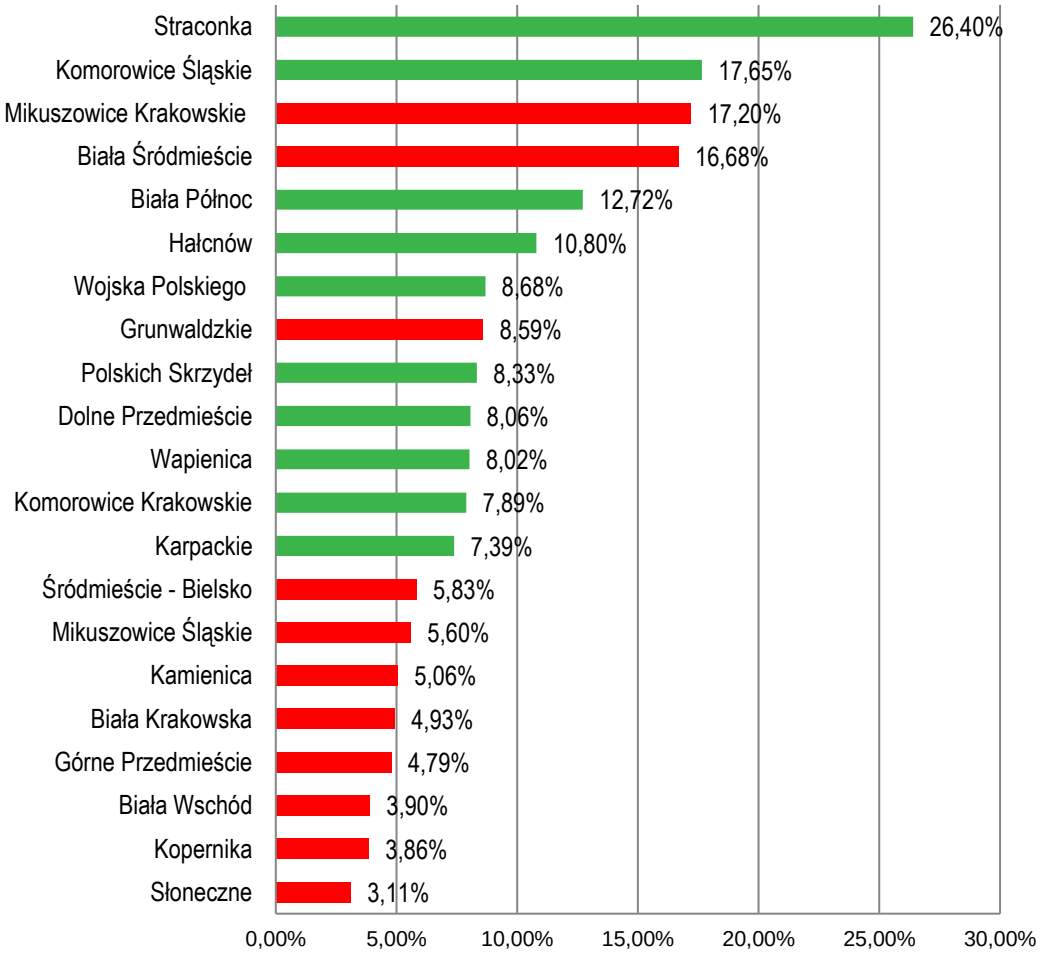

[] – osiedla zlokalizowane w całości lub dużej części w graniach obszaru rewitalizacji

Rys. 30 Frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2019 r. – zestawienie osiedlami[27]
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

►Kapitał społeczny

Wśród licznych organizacji pozarządowych w mieście (581 w 2019 r.) dominują organizacje działające w obszarze sportu, turystyki i rekreacji. Stosunkowo liczne są również podmioty działające w obszarze kultury i sztuki, edukacji, w zakresie pomocy społecznej oraz pomocy osobom z niepełnosprawnościami oraz prowadzące działania na rzecz seniorów. Nieliczną grupę stanowią organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i uzależnień, co w sytuacji narastającego problemu bezdomności stanowi istotne wyzwanie. O potencjale bielsko-bialskich organizacji trzeciego sektora świadczy fakt, iż prawie 1/5 z nich to organizacje pożytku publicznego (według stanu na 7 kwietnia 2020 r. w mieście działało 112 organizacji pożytku publicznego).

Choć w granicach obszaru rewitalizacji, z uwagi na jego położenie obejmujące również ścisłe centrum miasta, działa większość funkcjonujących w mieście organizacji pozarządowych, niemniej bezpośrednio na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 64 z nich (Tab. 3). Dominują organizacje zajmujące się promowaniem i organizacją zajęć sportowych (24), znaczna grupa podmiotów zajmuje się wspieraniem osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z nałogów oraz osób wymagające

[27] Na osiedlach Bielsko-Południe, Leszczyny, Mieszka I, Złote Łany wybory nie odbyły się, zgłoszono jedynie 15 kandydatów, rada została wybrana bez głosowania.

opieki paliatywnej (16). W granicach obszaru funkcjonują również organizacje promujące kulturę (9) oraz turystykę (6).

Tab. 3 Organizacje pozarządowe zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji wraz z wykazem realizowanych podstawowych projektów

Loka - lizacja	Podmiot	Realizowane projekty	Adres
Stare Miasto	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział PTTK „Podbeskidzie" w Bielsku-Białej	- Organizacja przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych: Aktywni Seniorzy, Mały Szlak Beskidzki na raty, Od Bałtyku po gór szczyty	ul. Wzgórze 9
	Stowarzyszenie „Twoje Zdrowie"	- Transport osób z niepełnosprawnością intelektualną na zajęcia terapeutyczne	pl. Św. Mikołaja 5/8
	Stowarzyszenie Autorów Polskich Oddział Bielsko-Biała	- Organizacja Festiwalu Poezji Słowiańskiej	ul. Podcienie 9
Śródmieście Bielsko	Klub Sportowy „Amatorska Liga Siatkówki"	- Amatorskie rozgrywki ligowe w piłce siatkowej	ul. Bohaterów Warszawy 2
	Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział w Bielsku-Białej	- Organizacja przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych: Wycieczki w dobrym Towarzystwie, Z Koziej Góry na Rysy	ul. 3 Maja 1
	Towarzystwo Przyjaciół Bielska-Białej i Podbeskidzia	- Prowadzenie Ośrodka Integracji Obcokrajowców myBB	ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
	Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział Bielsko-Biała	- Prowadzenie świetlicy Ulica Kreatywna - Z kulturą na Ulicę	ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
	Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej	- Prowadzenie Banku Chleba dla najuboższych mieszkańców Bielska-Białej	ul. Zygmunta Krasińskiego 10
	Towarzystwo Miłośników Ziemi Bielsko-Bialskiej	- Upowszechnianie wiedzy o regionie wśród dzieci i młodzieży szkolnej	ul. Norberta Barlickiego 3
	Fundacja Praesterno	- Bezpieczna Szkoła - warsztaty profilaktyczne dla klas	plac Fabryczny 3
	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa „Wielkie Serce"	- Prowadzenie działań stymulujących rozwój dziecka z trisomią 21	ul. Norberta Barlickiego 15
	Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski Koło Grodzkie	- Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta: czytelnictwo i koncert z okazji dnia Białej Laski oraz warsztaty umuzykalniające	ul. Mostowa 1
	Bielskie Towarzystwo Trzeźwości	- Profilaktyka i pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy. Motywowanie i wsparcie osób będących w procesie leczenia.	ul. Inwalidów 6
	Stowarzyszenie Akademia Seniora	- Aktywizacja osób starszych „Przez aktywność do zdrowia"	ul. Juliusza Słowackiego 17

Loka - lizacja	Podmiot	Realizowane projekty	Adres
		- Jubileuszowy Koncert „Jeszcze w zielone gramy” – 10 lat Akademii Seniora	
	Związek Inwalidów Wojennych RP Oddział Bielsko-Biała	- Aktywizacja i integracja kombatantów oraz inwalidów wojennych	ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
	Stowarzyszenie Amazonki w Bielsku-Białej	Prowadzenie działań wspierających na rzecz osób z chorobą nowotworową i edukacyjnych w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych „Wyprzedzić i pokonać raka”	ul. Norberta Barlickiego 15
	Fundacja Praesterno	- Program przeciwdziałania młodzieżowej patologii społecznej - profilaktyka uzależnień - program autorski	pl. Fabryczny 3
	Katolickie Towarzystwo Kulturalne	- Prowadzenie klubu trzeźwościowego „ARKA”	ul. Zygmunta Krasińskiego 17
	Klub Bokserski Ring Bielsko	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych z zakresu boksu	ul. 1 Maja 26
	Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział Bielsko-Biała	- Organizacja Międzynarodowego Festiwalu Orkiestr Dętych Złota Trąbka	ul. 1 Maja 8
	Stowarzyszenie Centrum Sztuki Kontrast	- Bielska Edycja Krakowskiego Salonu Poezji	ul. 1 Maja 12
	Uczniowski Klub Sportowy „Ondraszek”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu pływania	ul. 1 Maja 47
	Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabowidzących „Pionek”	- Szkolenie sportowe osób z niepełnosprawnościami	ul. Mostowa 1
	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż	- Prowadzenie punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego - Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii, przemocy w rodzinie oraz patologiom społecznym przez udzielanie wsparcia i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin poprzez organizację wyjazdowych sesji terapeutycznych dla pacjentów zakładów lecznictwa odwykowego	ul. Mostowa 1
	Beskidzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	- Zapewnienie przez specjalistyczne stowarzyszenia w dziedzinie sportu i rekreacji bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne na obszarach wodnych Miasta Bielska-Białej	ul. 1 Maja 47

Loka - lizacja	Podmiot	Realizowane projekty	Adres
	Fundacja Pomocy Osobom z Autyzmem Spectrum A	- Prowadzenie działań stymulujących rozwój dziecka niepełnosprawnego	ul. Inwalidów 4
	Fundacja Zróbmy.To	- Prowadzenie Centrum Aktywności Społecznej	ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
	Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów	- Organizacja Bielskiego Rodzinnego Rajdu Rowerowego	ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
Słoneczne	Stowarzyszenie Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej	- Domowa opieka hospicyjna nad osobami w terminalnym stadium choroby nowotworowej	ul. NMP Królowej Polski 15
	Towarzystwo Muzyki Dawnej im. G. Ph. Telemanna	- Organizacja Dni Muzyki Kameralnej i Organowej "Wakacje z muzą" oraz Vivaldi Festival	ul. św. Anny 16/4
	Stowarzyszenie Klub Sportowy Gibas Sport Klub	- Szkolenie dzieci i młodzieży z klubu sportowego, popularyzacja aktywności ruchowej z zakresu narciarstwa zjazdowego i snowboardu oraz integracja i ułatwienie dostępu do uprawiania sportów zimowych dla młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych z terenu miasta Bielsko-Biała	ul. Mikołaja Reja 21/54
	Fundacja Aktywności Sportowej „Lelya”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w zakresie gimnastyki artystycznej	ul. Tadeusza Rejtana 3
Górne Przedmieście	Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	- Aktywizacja i integracja osób starszych	ul. Jana III Sobieskiego 6
	Fundacja Sztuki Baletowej	- Organizacja Letniego Koncertu Baletowego	ul. Grunwaldzka 20b/3
	Klub Sportowy AS	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych z zakresu narciarstwa zjazdowego	ul. Juliusza Kossaka 6
	Dyskusyjny Klub Filmowy Kogucik	- DKF "Kogucik" filmowa tradycja Bielska-Białej	ul. Cieszyńska 24
	Fundacja Imperium Sportu	- Organizacja Jarmarku Świątecznego oraz Biegu Mikołajkowego „Super Paka Dla Dzieciaka” - Aktywna Rodzina	ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 20
Biała Wschód	Charytatywne Stowarzyszenie Opiekuńczo-Wychowawcze „Ignis”	- Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej Ignis	ul. 11 Listopada 86
	Fundacja KoBBieTY	- Aktywizacja i integracja osób starszych „Czas na Ciebie”	ul. Szkolna 14/3
	Klub Sportowy „Live”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych z zakresu narciarstwa zjazdowego	pl. Opatrzności Bożej 20
	Klub Sportowy „Start”	- Szkolenie dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć z akrobatyki sportowej	ul. 11 Listopada 54/4

Loka - lizacja	Podmiot	Realizowane projekty	Adres
	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Ada”	- Szkolenie sportowe osób z niepełnosprawnością	pl. Opatrzności Bożej 20
	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Razem”	- Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta: Program „Kulturalnie i artystycznie VII”	pl. Opatrzności Bożej 20
	Lokalna Organizacja Turystyczna „Beskidy”	- Organizacja Pucharu Memoriał Adama Banaszka - Puchar Śląska w Klasie Omega	pl. Opatrzności Bożej 18
Grunwaldzkie	TS Podbeskidzie Spółka Akcyjna	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych w zakresu piłka nożna chłopców	ul. Tadeusza Rychlińskiego 21
	Bialski Klub Sportowy „Stal”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych – piłka siatkowa dziewcząt, piłka nożna chłopców	ul. Tadeusza Rychlińskiego 19
Bielsko Południe	Fundacja Centrum Fotografii	- Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta: XXX lat Galerii Fotografii B&B	ul. Stefana Batorego 5
	Stowarzyszenie „PANAKEJA”	- Aktywizacja i integracja osób starszych „Starość nie dla mięczaków”	ul. Oświęcimska 37
	Fundacja Kultury „Kalejdoskop”	- Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta: Muzyka na placu	ul. Emila Zegadłowicza 24
	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Włókniarz”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych z zakresu piłka siatkowa chłopców	ul. Widok 12
	Klub Sportów Azjatyckich „Atemi”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych z zakresu sporty walki karate	ul. Widok 12
Kopernika	Klub Sportów Saneczkowych „Beskidy”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu saneczkarstwa	ul. Bratków 18
	Beskidzkie Integracyjne Stowarzyszenie Tenisa Stołowego	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu tenisa stołowego	ul. Bratków 16
	Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo Rehabilitacyjne „Start”	- Zajęcia sportowe i udział w zawodach krajowych i zagranicznych osób niepełnosprawnych	ul. Bratków 16
Mieszka I	Stowarzyszenie Gimnastyki Artystycznej i Sportu „Pasja”	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu gimnastyki artystycznej	ul. Mieszka I 36c/21
Leszczyny	Uczniowski Klub Sportowy Nowy Klub Pływacki	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu pływania	ul. Barska 10
	Klub Sportowy Szczypiorniak Spółka Non Profit Spółka z o.o.	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu piłki ręcznej - Turniej Piłki Ręcznej o puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	ul. Żywiecka 91

Loka - lizacja	Podmiot	Realizowane projekty	Adres
	Beskidzki Klub Motorowy	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu sportów motorowych	ul. Żywiecka 67
	Fundacja Centrum Nowych Technologii	- Organizacja festiwalu informatyki promującego lokalny sektor ICT oraz zawód informatyka	ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 31
	Fundacja Temida Arts & Business	- Organizacja Koncertu Finałowego Beskidzkiego Festiwalu Klasyki	ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 39
Mikuszowice Śląskie	Klub Inteligencji Katolickiej im. Św. Józefa w Bielsku-Białej	- Prowadzenie dziennego punktu wzmacniania więzi społecznych dla osób starszych - Organizacja Dni Kultury Chrześcijańskiej	ul. Grzybowa 8
	Fundacja Muuve	- Przygotowanie pedagogów i psychologów szkolnych, z miasta Bielska-Białej, do przeprowadzenia lekcji wychowawczych dotyczących zapobiegania depresji wśród dzieci i młodzieży	ul. Bystrzańska 46B/1N
	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Górnośląski	- Zorganizowanie Obozu harcerskiego VI Beskidzkiej Drużyny Harcerek „Rzeka" oraz III Beskidzkiej Drużyny Harcerek - „Dziewięćsił"	ul. Bystrzańska 57
	Beskidzkie Towarzystwo Sportowe Rekord	- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z zakresu piłki nożnej dziewcząt i chłopców	ul. Startowa 13

Źródło: Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Zestawienia i statystyki nie oddają rzeczywistej sytuacji, z tego względu niezwykle cenne są opinie i spostrzeżenia, które przekazane zostały w trakcie spotkań mapujących problemy dotyczące obszaru rewitalizacji przedstawione poniżej.

Analiza jakościowa

Wypowiedzi mieszkańców i przedstawicieli środowisk, z którymi spotykano się podczas warsztatów diagnostycznych wskazują na nieufność mieszkańców w stosunku do Urzędu. Prawdopodobnie są to konsekwencje obowiązującego przez lata modelu zarządzania miastem, który nie angażował mieszkańców do dialogu. Z jednej strony mieszkańcy zauważają pozytywne zmiany, z drugiej strony często wracają do negatywnych doświadczeń z konsultacji społecznych i podkreślają swoje zniechęcenie. Zwracano uwagę na brak jasnej polityki informacyjnej dotyczącej planowanych działań oraz na nieuwzględnianie uwag i postulatów zgłaszanych przez mieszkańców. Uczestnicy konsultacji podkreślali, że przez lata Urząd był zamknięty na współpracę, a mieszkańcy czuli się ignorowani. Zniechęcenie do współpracy z Urzędem widoczne jest także wśród młodzieży, która podkreślała brak skutecznej komunikacji na linii młodzież - Urząd. W oparciu o zgromadzony materiał trudno jest wnioskować, dlaczego istniejący system informowania jest oceniany przez mieszkańców jako wymagający usprawnienia i czy na obecną ocenę działań informacyjnych Urzędu nie rzutują

wcześniejsze doświadczenia mieszkańców, niemniej taka sytuacja stanowi duży problem i może skomplikować proces wdrażania programu rewitalizacji[28].

Przedstawiciele świata kultury i sztuki wskazywali, że problemem jest koncentracja działalności instytucji kultury w Bielsku, przy jednoczesnych deficytach w tym zakresie występujących w Białej. Jako przyczyny tego stanu rzeczy wskazywano: mniejsze środki finansowe, mniejszą liczbę mecenasów kultury oraz ograniczoną dostępność przestrzeni.

Brak poczucia bezpieczeństwa w centrum stanowi jedną z głównym barier ograniczających udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych. Źródeł tego problemu doszukiwano się przede wszystkim w narastającym zjawisku bezdomności, alkoholizmu i narkomanii (szerzej w rozdziale I.4).

Poszczególne środowiska, choć statystycznie licznie reprezentowane, skupione są głównie na swojej aktywności i są zsieciowane w niewielkim stopniu. Brakuje integracji zarówno środowiskowej, jak i międzyśrodowiskowej. Potwierdzają to przedstawiciele świata kultury i sztuki, którzy wskazywali na potrzebę lepszego przepływu informacji oraz koordynacji działań pomiędzy funkcjonującymi w mieście instytucjami kultury. Obecnie w obszarze tym dominuje konkurencja zamiast współpracy. Zwracano uwagę na konieczność większej aktywności włączającej młode osoby w działania w zakresie kultury i sztuki oraz lepszą promocję wydarzeń kulturalnych.

W trakcie spotkania dyskutowany był zarówno wątek oferty kulturalnej dostępnej głównie w centrum miasta, jak i tej dostępnej lokalnie. W kontekście tym poruszono kwestie działalności domów kultury. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę, że instytucje te posiadają bogatą ofertę adresowaną dla młodych osób, która jednakże nie spotyka się z większym zainteresowaniem.

Uczestnicy spotkania zwrócili również uwagę na bariery ograniczające dostępność mieszkańców do domów i ośrodków kultury, np. wysoki koszty wynajmu sal oraz konieczność zgromadzenia określonej

[28] W odpowiedzi na złożone na spotkaniu w ramach Tygodnia z rewitalizacją przez organizacje pozarządowe uwagi Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (odpowiedzialny za współpracę z NGO's) zajął następujące stanowisko: Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Miasta Bielska-Białej, Rada Miejska 20 października 2020 r. podjęta uchwałę w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami miasta Bielska-Białej, która wprowadziła istotne zmiany w procesie konsultacji, m.in.: rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do udziału w konsultacjach do wszystkich mieszkańców miasta; szeroki wachlarz nowych narzędzi i form przeprowadzania konsultacji społecznych (w tym wysłuchania publiczne, dyżury konsultacyjne, panele obywatelskie, sondaże, badania ankietowe przeprowadzane w formie papierowej lub elektronicznej); interaktywny formularz do przesyłania opinii i uwag w ramach konsultacji; nowe narzędzia i formy prowadzenia akcji informacyjnych np. ogłoszenia i artykuły w mediach lokalnych i internetowych; wydłużyła minimalny czas trwania konsultacji do 14 dni. Uchwała wprowadziła także nowe formularze dot. wniosku o przeprowadzenie konsultacji (m.in. nastąpiła rezygnacja z wymogu podawania nr PESEL na listach poparcia). Uchwała usystematyzowała zasady i tryb przeprowadzania konsultacji oraz ujednoliciła procedury konsultowania prawa miejscowego z uwzględnieniem zmieniających się warunków technicznych, w tym informatycznych, które pojawiły się na przestrzeni ostatnich lat. Przyjęte regulacje powinny przyczynić się do wzrostu aktywności obywateli w procesie stanowienia prawa powszechnie obowiązującego, w tym miejscowego oraz prowadzenia dialogu w sprawach istotnych dla poprawy jakości życia w mieście. Liczba konsultacji z mieszkańcami oraz organizacjami pozarządowymi w 2020 r. wyniosła 28, natomiast w 2021 r. przeprowadzono już 34 konsultacje. Podjęcie nowej uchwały znacząco przyczyniło się do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w konsultacjach, wprowadzenie e-rozwiązań zwiększyło i ułatwiło dostępność dla przedstawiania swojego stanowiska przez każdego mieszkańca. Pomimo, iż konsultacje nie mają charakteru wiążącego, niemniej jednak każda uwaga i opinia przedłożona przez mieszkańców w procesie konsultacji podlega analizie i ocenie możliwości jej wprowadzenia pod względem prawnym, finansowym, technicznym czy organizacyjnym. Uwagi mieszkańców niejednokrotnie wnoszą nową jakość do przedstawianych projektów i są uwzględniane. Warto podkreślić, że Miasto Bielsko-Biała zachęca mieszkańców i organizacje pozarządowe do współtworzenia aktów prawa miejscowego, programów czy innych dokumentów poprzez organizowanie tzw. prekonsultacji, gdzie każdy ma możliwość przedstawienia swojej propozycji jeszcze na etapie przygotowywania konkretnego dokumentu. Takie prekonsultacje organizowane są podczas przygotowywania m.in. Rocznego programu współpracy Miasta Bielska-Białej z organizacjami pozarządowymi.

liczby osób, aby móc stworzyć kółko (grupę) zajęciowe. Nie wszyscy chcą też uczestniczyć w zorganizowanych zajęciach, czasem potrzeba po prostu przyjaznej przestrzeni i miejsca dla działań oddolnych. W trakcie dyskusji pojawił się postulat większego zaangażowania miasta w finansowanie tego rodzaju aktywności mieszkańców.

Za konieczne uznano zwiększenie udziału seniorów w działaniach kulturalnych, co pozwoliłoby na ich zaktywizowanie. Wśród głównych barier, które obecnie ograniczają większe zaangażowanie się tej grupy wskazano: relatywnie wysokie koszty finansowe związane z udziałem w wydarzeniach kulturalnych, ograniczenia ruchowe seniorów i bariery przestrzenne oraz brak skutecznego dotarcia do seniorów z informacją o wydarzeniach kulturalnych.

W trakcie spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych zwrócono uwagę na ograniczone zaufanie organizacji pozarządowych wobec Urzędu, jeśli chodzi o prowadzony proces rewitalizacji. Sytuacja ta wynika z wcześniejszych doświadczeń współpracy przy opracowywaniu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej (zachęcanie do włączenia się w proces i przygotowanie projektów, a następnie odrzucanie zgłoszonych przez organizacje pomysłów). Jednocześnie zwrócono uwagę, że sytuacja w tym zakresie ulega stopniowej poprawie.

Mimo różnorodnych działań podejmowanych przez Centrum Organizacji Pozarządowych wciąż pojawiają się uwagi o nikłym wsparciu organizacji trzeciego sektora i deficycie lokali dla prowadzenia działalności. Wskazuje się na zły odbiór przestrzeni Centrum Organizacji Pozarządowych, która, zdaniem uczestniczących w konsultacjach przedstawicieli organizacji pozarządowych, nie jest atrakcyjna i nie sprzyja lokowaniu tam aktywności społecznej[29]. Podnoszono również problem braku

[29] W odpowiedzi na złożone na spotkaniu w ramach Tygodnia z rewitalizacją przez organizacje pozarządowe uwagi Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (odpowiedzialny za współpracę z NGO's) zajął następujące stanowisko: ● Bielskie organizacje pozarządowe mają możliwość bezpłatnego korzystania z usług infrastrukturalnych oferowanych przez Centrum Organizacji Pozarządowych – w 2021 r. organizacje ponad 150 razy skorzystały z nieodpłatnego wynajmu sali konferencyjnej bądź pomieszczeń na dyżury. Na zaplecze infrastrukturalne COP przy pl. Opatrzności Bożej 18 składają się trzy sale szkoleniowe (mieszczące od 20 do 50 osób), biura wyposażone w biurko, krzesła, stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i drukarki – przeznaczone na dyżury, spotkania oraz doradztwo. Do dyspozycji podmiotów jest również laptop, rzutnik, ekran i flipchart. ● W ramach projektu pn.: „Nowe życie w starych - nowych budynkach. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych" trwają prace budowlane obiektu przy ul. Cieszyńskiej 18. Remont konserwatorski realizowany jest z myślą o przeznaczeniu kamienicy na cele prospołeczne, a konkretnie na miejsce wsparcia sektora pozarządowego. Budynek zostanie zaadaptowany na mniejsze biura, gdzie organizacje będą mogły prowadzić swoją działalność, organizować spotkania i szkolenia, przechowywać niezbędną dokumentację związaną z funkcjonowaniem organizacji, co powinno stanowić istotne wparcie dla prowadzonej przez NGO-sy działalności administracyjnej. Budynek zostanie udostępniony organizacjom pozarządowym w 2023 r. ● Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 9 czerwca 2020 r. organizacje pozarządowe nieprowadzące działalności gospodarczej mają możliwość skorzystania na preferencyjnych warunkach z lokali użytkowych znajdujących się w zasobach miasta. Czynsz najmu dla organizacji pozarządowych wynosi 1 zł netto za 1 m^2, natomiast preferencyjna stawka obowiązuje dla powierzchni do 30 $m^{2,}$. Na terenie Miasta Bielska-Białej na dzień 16 listopada 2022 r. zgodnie z informacjami przekazanymi przez ZGM z preferencyjnych stawek czynszu w wysokości 1 zł/m^2 korzysta 31 organizacji pozarządowych. Aktualnie dostępnych jest 137 lokali w trybie konkursowym i 7 lokali w trybie pozakonkursowym. Każda organizacja nieprowadząca działalności gospodarczej może złożyć wniosek o wynajem lokalu użytkowego na preferencyjnych warunkach w trybie konkursowym lub pozakonkursowym, wspólnie lub samodzielnie. Lokale mają różną powierzchnię oraz różną lokalizację, co pozwala na dobór odpowiedniego pomieszczenia do potrzeb. (…) Reasumując: do dyspozycji organizacji jest: ponad 500 m^2 w Centrum Organizacji Pozarządowych; w 2023 r. nastąpi oddanie budynku przy ul. Cieszyńskiej 18, gdzie planowane jest bezpłatne użytkowanie powierzchni w trybie coworkingu; możliwość wynajmu lokalu z zasobów Miasta na preferencyjnych warunkach.

koordynacji współpracy między bielsko-bialskimi organizacjami pozarządowymi, które zasadniczo nie znają się i nie współpracują, co znacząco zmniejsza skuteczność ich działań.[30]

Ciekawy obraz sytuacji wspólnot lokalnych zarysował się w trakcie spotkania z pracownikami socjalnymi. Zwrócono uwagę na fakt dużych różnic między poszczególnymi wspólnotami lokalnymi. Czasami społeczność lokalna jest zżyta, pomaga sobie, ale są to raczej odosobnione sytuacje odnoszące się do pojedynczych bloków czy kamienic. Dominuje jednak brak działań wspólnotowych (choć należy zaznaczyć, że jeżeli ktoś ma jakiś problem, to raczej może liczyć na wsparcie sąsiadów). Odmienna sytuacja występuje w dzielnicach peryferyjnych. Na spotkaniu z mieszkańcami w Olszówce, zwrócono

[30] W odpowiedzi na złożone na spotkaniu w ramach Tygodnia z rewitalizacją przez organizacje pozarządowe uwagi Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (odpowiedzialny za współpracę z NGO's) zajął następujące stanowisko: ● Centrum Organizacji Pozarządowych prowadzi bezpłatne wsparcie szkoleniowo-doradcze – w ramach tych działań w 2021 r. udzielono 450 godzin doradztwa ogólnego dla przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej (PES). Świadczono również usługi doradztwa specjalistycznego (księgowego i prawnego) prowadzonego przez profesjonalną kadrę – zrealizowano 174 godziny doradztwa księgowego oraz 60 godzin doradztwa prawnego. W 2021 r. zorganizowano ponadto kilkanaście szkoleń i warsztatów, w których uczestniczyło ponad 400 przedstawicieli sektora pozarządowego. ● Miasto Bielsko-Biała koordynuje współpracę pomiędzy organizacjami, czego przykładem było organizowanie pomocy dla uchodźców wojennych z Ukrainy. Miasto Bielsko-Biała koordynowało działania pomocowe oferowane przez bielskie NGO-sy – prowadzono bazy oferowanego przez organizację wsparcia, a także bazy wolontariuszy, które udostępniane były zainteresowanym stronom. Miasto na bieżąco przekazywało informacje, dzięki którym organizacje pozarządowe mogły realizować pomoc osobom uciekającym przed wojną na Ukrainie na wielu płaszczyznach. ● Miasto Bielsko-Biała wspiera działalność mającą na celu zwiększenie aktywności społecznej – w tym celu prowadzone jest Centrum Aktywności Społecznej (CAS) „Centrum Miasta". Projekt skierowany jest przede wszystkim do osób w przedziale wiekowym 15-25 lat, polega na realizacji ogólnodostępnych działań animacyjnych, szkoleniowych, warsztatowych oraz doradczych w obszarze m.in. sportu, kultury, rekreacji, oświaty i wychowania. Zadanie zostało zlecone do realizacji organizacji pozarządowej, a wysokość dotacji w 2022 r. wyniosła 200.000 zł. Zgodnie z założeniami projektu, informacja o działalności CAS ma dotrzeć do ponad 20 tysięcy odbiorców. Do dyspozycji odbiorców projektu jest 180 godzin specjalistycznych warsztatów oraz możliwość korzystania z pomieszczeń CAS wraz z infrastrukturą tj., drukarka, rzutnik, tablet graficzny, oprogramowanie do działań twórczych (grafik, zdjęć filmów), co powinno otworzyć bielskiej młodzieży możliwość rozwoju. ● Bielskie organizacje pozarządowe wspierane są w swoich działaniach statutowych nie tylko poprzez bezpłatny dostęp do infrastruktury, oferty szkoleniowej czy specjalistycznego doradztwa księgowego oraz prawnego, ale także poprzez cykliczne promowanie NGO-sów w ramach organizowanych co roku w okolicach świąt Bożego Narodzenia dni bielskich organizacji pozarządowych. Podczas tego wydarzenia organizacje pozarządowe nie tylko mają okazję promować swoją działalność wśród mieszkańców Bielska-Białej, ale także wymienić się doświadczeniami z innymi podmiotami ekonomii społecznej. ● Warto wspomnieć również o funkcjonującej od 2016 r. Radzie Działalności Pożytku Publicznego w Bielsku-Białej, w skład której wchodzi 6 przedstawicieli bielskich organizacji pozarządowych, zaproponowanych i wybieranych do składu przez sektor pozarządowy. Rada Działalności Pożytku Publicznego w Bielsku-Białej jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym Prezydenta Miasta, która działa w celu wzmocnienia oraz doskonalenia dialogu obywatelskiego pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi. ● Organizacje pozarządowe wspierane są także w ramach szerokiej działalności informacyjnej oferowanej przez COP. Przedstawiciele bielskich organizacji w ramach mailingu, newslettera czy FB bieżąco informowani są o wydarzeniach, konkursach, dotacjach, zmianach przepisów prawa dot. ekonomii społecznej czy ważnych terminach, co znacząco ułatwia im funkcjonowanie. (…) ● Niezaprzeczalnym dowodem na szeroki wachlarz wsparcia oferowany organizacjom oraz doceniany przez bielskie organizacje są cyklicznie otrzymywane przez Miasto Bielsko-Białą nagrody za działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i budowania środowiska przyjaznego organizacjom pozarządowym. Ostatnia nagroda została przyznana 27 października 2021 r. za działalność na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Miasto Bielsko-Biała otrzymało tytuł Laureata i zajęło I miejsce w konkursie Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej w kategorii V – „Społecznie odpowiedzialny samorząd" przyznanej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. (…) Miasto na bieżąco współpracuje z organizacjami pozarządowymi i reaguje na zgłaszane postulaty. Prowadzi także działania koordynujące współpracę, miedzy innymi w wymianie wolontariuszy, promocji 1% (1,5%) podatku na rzecz OPP. Działania związane z koordynacją działań na rzecz Ukraińców, były przedstawione jako przykład zaangażowania i chęci współpracy pomiędzy organizacjami, która w codziennym funkcjonowaniu nie jest aż tak duża. Pośredniczy w kontaktach między organizacjami pozarządowymi dając im przestrzeń do współpracy. Do aktywizacji organizacji służą szeroko zakrojone działania informacyjne poprzez strony internetowe, media społecznościowe, newslettery czy mailing do organizacji.

uwagę, że w tej części miasta w dalszym ciągu funkcjonują silne więzi sąsiedzkie. Wynika to jednak z odmiennego charakteru dzielnicy (podmiejska dzielnica z zabudową jednorodzinną).

W trakcie spotkania seniorzy zwrócili uwagę na zjawisko zanikania wspólnot sąsiedzkich. Część osób starszych przejawia tendencję do samoizolacji, młodzi ludzie natomiast nie czują potrzeby integrowania się ze starszymi mieszkańcami. Choć niektóre rady osiedli organizują różnego rodzaju spotkania, wigilie adresowane do seniorów, są to jednak działania niewystarczające.

Zdaniem pracowników socjalnych trudno jest przekonać seniorów do regularnego wychodzenia, integrowania się, mimo, iż mają oni potrzebę kontaktów i rozmowy, a brak okazji do porozmawiania o bieżących problemach skutkuje apatią, a nawet stanami depresyjnymi. Na pewno integrację utrudnia brak odpowiedniej infrastruktury (miejsc spotkań). Tam zaś, gdzie ona występuje, problem stanowi często oferta ograniczona w stosunku do zapotrzebowania. Choć w okresie wiosenno-letnim osoby, które mogą wychodzić, spędzają czas na osiedlu, gdzie zazwyczaj jest jakiś teren zielony z ławkami (za wyjątkiem centrum miasta), odczuwalna jest samotność tych osób. Jeśli na osiedlu nie ma zorganizowanej oferty dedykowanej seniorom, trudno im nawiązać relacje z rówieśnikiem. W okresie zimowym kontakty są jeszcze bardziej ograniczone, a aktywność sprowadza się do wyjść do sklepu, lekarza czy kościoła.

Generalnie brakuje lokalnych liderów, animatorów życia społecznego, organizacji, które katalizowałyby rozwój więzi społecznych. Potwierdzają to opinie, które pojawiły się na spotkaniu w Olszówce. Uczestnicy spotkania stwierdzili, że brakuje organizacji lokalnych liderów, które pełniłyby funkcję animatorów wspierających m.in. seniorów. Pozytywnym wyjątkiem jest osiedle Złote Łany i działająca tam Fundacja Aktywności Społecznej. Modelowym miejscem spotkań, na które wskazywali zarówno pracownicy Urzędu, jak i mieszkańcy jest Spółdzielcze Centrum Kultury „BEST" przy Spółdzielni Złote Łany. Miejsce to działa prężnie, a osoby do których dociera są objęte pomocą.

Funkcję lokalnego animatora, szczególnie w odniesieniu do seniorów pełni czasem parafia, która pomaga potrzebującym, choć już w mniejszym stopniu. Choć faktem jest, że jeśli ma miejsce jakieś trudne wydarzenie, np. spłonie mieszkanie, to parafinie potrafią się zorganizować i wspomóc osoby poszkodowane.

Najgorzej sytuacja wygląda w centrum miasta. Tu społeczność jest najbardziej zatomizowana. Dużym problemem jest zanik wspólnoty (więzi) społecznej oraz narastający brak zaufania mieszkańców w tej części miasta. W centrum nie ma organizacji pozarządowych, które zajmowały by się stricte organizowaniem życia społeczności lokalnych. Brakuje osób, które by się chciały tym zająć. Nie działają też na tym terenie organizacje wspierające mieszkańców w trudnym położeniu. Są inne, natomiast nie takie, które animowałyby społeczność lokalną.

Podobnego zdania są seniorzy, którzy uważają, że na obszarze rewitalizacji nie ma organizacji pozarządowych, które w sposób systemowy wspierałyby osoby starsze w ich codziennym funkcjonowaniu. Wyjątkiem ich zdaniem jest wskazywana wcześniej organizacja działającą na Osiedlu Złote Łany, która rekrutuje wolontariuszy pomagających osobom starszym w robieniu zakupów.

O ile na obszarze rewitalizacji brakuje organizacji animujących życie społeczne, o tyle działają organizacje ukierunkowane na pomoc konkretnym grupom społecznym. Dobrym przykładem jest Fundacja Edukacji i Bezpieczeństwa „SALUS", która pomaga miastu zabezpieczać usługi opiekuńcze w sytuacji, kiedy wymaga to pilnej, szybkiej interwencji. W obszarze rewitalizacji działają również: Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem", Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta oraz Śląska Fundacja Błękitny Krzyż nakierowane na pomoc osobom wykluczonym. Organizacje te wspierają osoby bezdomne, dostarczają żywność i ubrania, zapewniają schronienie,

możliwość umycia się itp. Od 2019 r. działa również Ośrodek Integracji Obcokrajowców w Bielsku-Białej „MyBB".

Dyskutujący zwrócili też uwagę na małą efektywność wsparcia wolontariatem osób starszych. Wynika to z dużej różnicy wieku między osobą pomagającą a seniorem. Utrudnia to podjęcie rozmowy, sprowadza pomoc do czynności czysto technicznych. Osoby, do których kierowana jest pomoc częściej potrzebują rozmowy, kontaktu z drugim człowiekiem, rozmowy z rówieśnikiem. Zwracano również uwagę na brak asystentów osób niepełnosprawnych.

W trakcie spotkania z młodzieżą zauważono, że młodzież nie ma dedykowanego jej miejsca spotkań, co biorąc pod uwagę dużą liczbę osób dojeżdżających do szkół stanowi poważny problem. Wśród miejsc zlokalizowanych w centrum, w których możliwe jest zatrzymanie się, wskazano siedzibę Fundacji „Zróbmy.To" oraz działający pod egidą Bielskiego Centrum Kultury „Punkt 11". Alternatywą pozostają jedynie świetlice środowiskowe oraz przestrzenie komercyjne (np. McDonald 's i galeria handlowa Sfera).

Środowisko organizacji pozarządowych zwróciło uwagę, że termin „świetlica środowiskowa" może być stygmatyzujący i zniechęcać dzieci i młodzież do korzystania z oferty tego typu instytucji. Młodzież z kolej zwróciła uwagę na nieatrakcyjność (niedopasowanie do potrzeb młodych osób) oferty miejsc typu domy kultury. Zwrócono również uwagę na zbyt mała liczbę wydarzeń (w tym kulturalnych) adresowanych do młodzieży, których organizatorem jest miasto. W kontekście organizowanych w centrum imprez kulturalnych (zwłaszcza koncertów) młodzi ludzie zwrócili uwagę na zbyt małą pojemność oraz słabą akustykę bielskiego rynku, co zniechęca do udziału w tego typu wydarzeniach.

Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę, że nie istnieją, na szerszą skalę, stałe formy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a młodzieżą. Nieco lepiej sytuacja w tym zakresie wygląda w przypadku relacji pomiędzy młodymi a instytucjami kultury.

II. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH

Analiza ilościowa

►Stopień przedsiębiorczości

Niewątpliwym atutem Bielska-Białej jest wysoki poziom przedsiębiorczości. Osoby prowadzące działalność gospodarczą, stanowiąc około 8% ogółu podatników, odpowiadają za 39% wpływów miasta z tytułu PIT. Mimo wysokiej przedsiębiorczości należy zauważyć jednak gasnący w ostatnich latach trend wzrostowy w zakresie liczby otwieranych działalności gospodarczych, który może wskazywać na wyczerpywanie się prostego, ilościowego scenariusza rozwoju gospodarczego opartego o przyrost liczby nowych podmiotów gospodarczych. Liczba osób pracujących w mieście wynosiła w 2020 r. 78 553 osoby i była tylko nieznacznie wyższa iż w roku 2016 (77 352 osób). Na rozwój nowych inwestycji, w szczególności tych o dużym zapotrzebowaniu na powierzchnię, niekorzystnie wpływa ograniczona liczba terenów inwestycyjnych. Brak terenów możliwych do zaoferowania inwestorom hamuje rozbudowę istniejących już zakładów i ogranicza szanse na wykorzystanie potencjalnego trendu relokacji niektórych działalności, stanowiących część długiego łańcucha dostaw z terenów pozaeuropejskich. Zmiana paradygmatu rozwojowego z ilościowego na jakościowy skutkować będzie koniecznością poszukiwania w mieście terenów wakatujących i wdrożenia koncepcji recyklingu miejskiego.

Znamienne jest, że miasto nie posiada już w swoich rękach obiektów poprzemysłowych. Są one własnością prywatną. Wiele z nich przeszło proces rewaloryzacji i nadania nowej funkcji. Niemniej niektóre z nich, mimo że stanowią miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, wymagają działań remontowych, które poprawiłyby jakości przestrzeni publicznej w ich sąsiedztwie.

Fot. 1 Sklep przy ul. Powstańców Śląskich 6
Autor: Janusz Jeżak

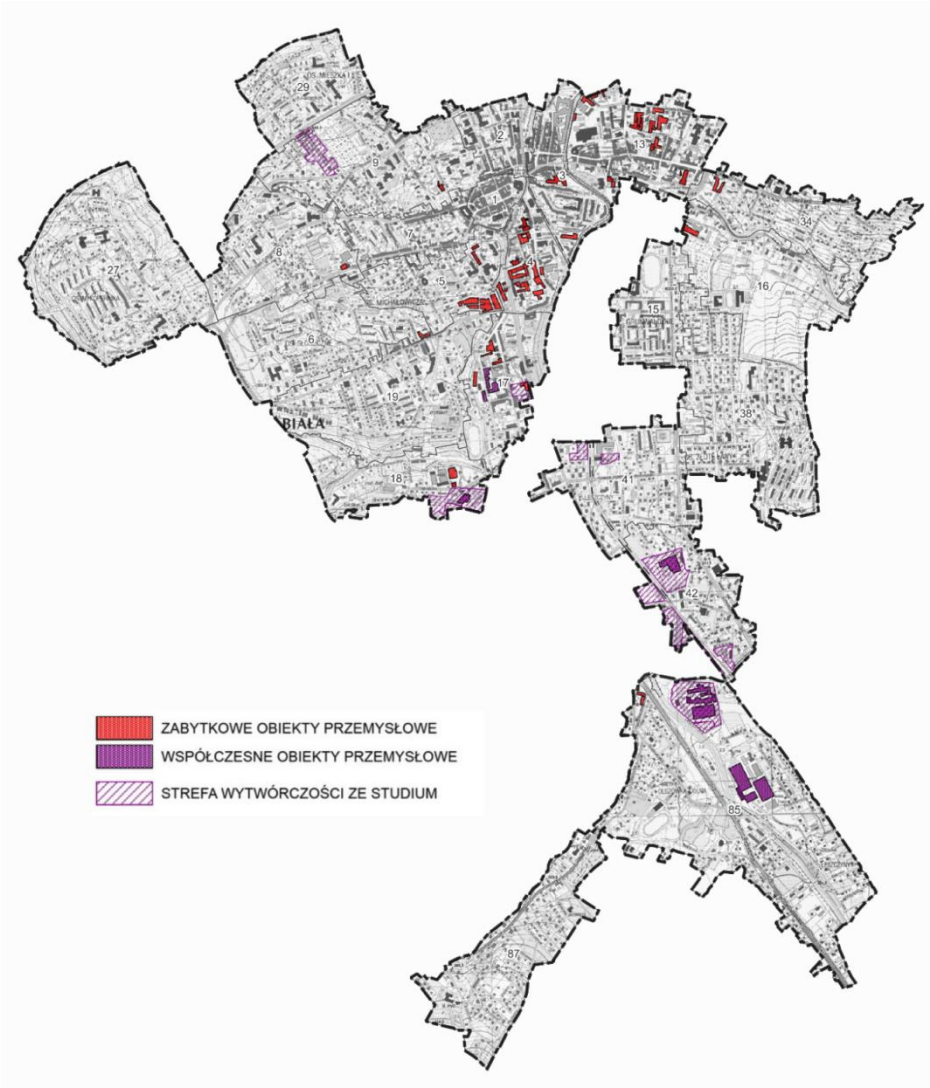

Rys. 31 Lokalizacja obiektów poprzemysłowych na obszarze rewitalizacji
Źródło: Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Miasto charakteryzuje się korzystną, zróżnicowaną strukturą podmiotów gospodarczych, z wciąż zauważalnym udziałem działalności przemysłowej (10% podmiotów) i dobrze rozwiniętym sektorem usług dla biznesu. Bielsko-Biała nosiła w przeszłości miano „miasta stu przemysłów". Metafora ta odpowiadała bardzo zróżnicowanej strukturze ówczesnej działalności wytwórczej, obejmującej jeszcze w II połowie XX w. m.in. takie branże jak: włókiennicza, samochodowa, przetwórstwo metali lekkich czy piwowarstwo. Obecnie główną specjalizacją Bielska-Białej jest branża motoryzacyjna, zapewniająca wysoki poziom zatrudnienia przy jednoczesnym wysokim poziomie wynagrodzeń dla pracowników. Oprócz branży automotive zauważalne są także: usługi IT, usługi finansowe, budownictwo oraz sektor turystyczny, w tym branża wystawiennicza. Tworzy to dobre warunki ekonomiczne do rozwoju centrum miasta.

W Bielsku-Białej w latach 2014-2021 odnotowano również stabilny poziom wskaźnika udziału zatrudnionych w usługach (blisko 60%). Wysoki odnotowywany poziom siły nabywczej wskazuje na dobre podstawy rozwojowe firm, które są w stanie płacić swoim pracownikom wysokie wynagrodzenia. W badaniu GfK Polonia w 2019 r. miasto znalazło się wśród 10 powiatów o najwyższej sile nabywczej w Polsce zajmując 8. pozycję, przed Krakowem i Tychami. Siła nabywcza dla Bielska-Białej wyniosła 9853 euro/ mieszk., co odpowiadało blisko 130% średniej krajowej i prawie 67% średniej europejskiej.

W 2021 r. Bielsko-Biała przesunęła się w rankingu na 7. miejsce, a jej siła nabywcza odpowiadała już 71,3% średniej europejskiej.

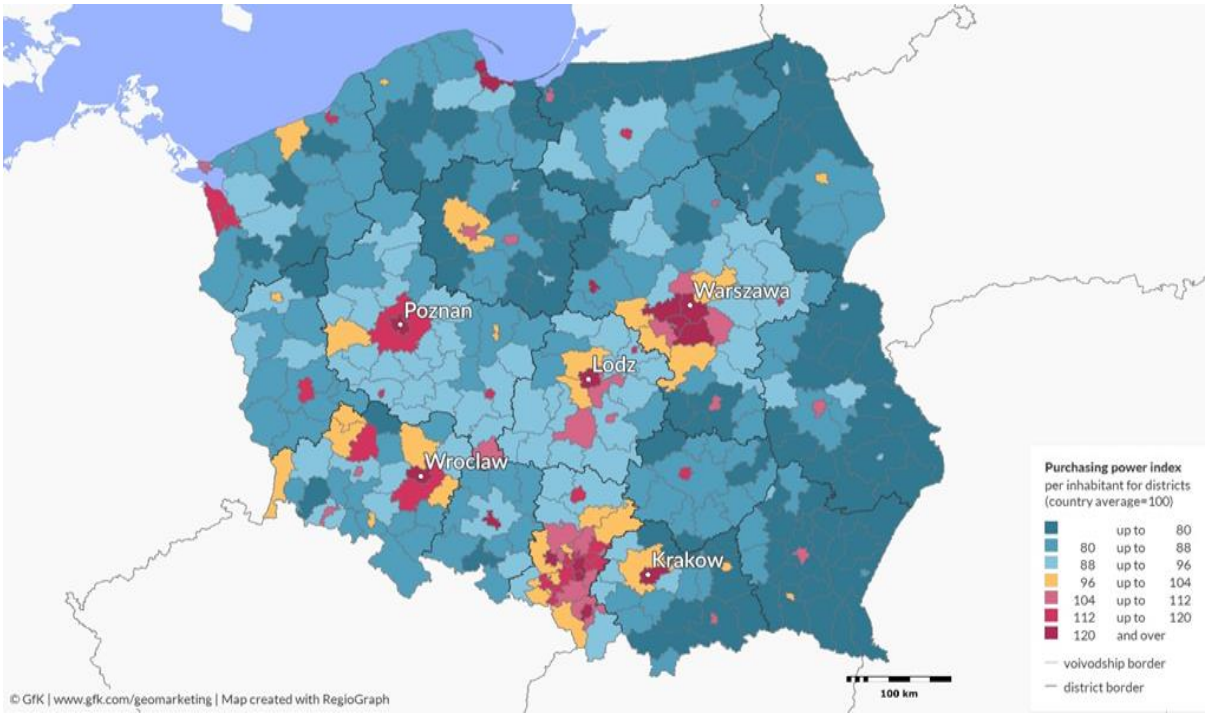

Rys. 32 Siła nabywcza w Polsce 2021 r.
Źródło: https://www.gfk.com/pl/prasa/purchasing-power-2021

Analiza poziomu siły nabywczej potwierdza solidne podstawy rozwoju gospodarczego (baza podatkowa), jednocześnie świadcząc o akumulowaniu przez miasto efektów intensywnych procesów rozwoju gospodarczego. Bardzo wysoki jest poziom wykorzystania przez gospodarkę miasta lokalnych zasobów siły roboczej: ¾ mieszkańców miasta uzyskuje dochody pracując w mieście. Świadczy to o bardzo mocnej bazie ekonomicznej miasta i dużym potencjale do absorpcji generowanych lokalnie miejsc pracy. Dobrą sytuację gospodarczą miasta potwierdza także bardzo niska stopa bezrobocia (w 2019 r. 1,7%; w sierpniu 2022 r. 1,8%).

Choć, jak wynika z przedstawionych informacji, nie istnieją podstawy do przyjęcia tezy o niskim stopniu przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji, dla poprawności analiz zestawiono rozkład wskaźnika liczby firm jednoosobowych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Można założyć, że wskaźnik ten pokazuje jaka część populacji w wieku produkcyjnym była skłonna podjąć ryzyko i prowadzi własną działalność gospodarczą.

Na koniec 2018 r. wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wynosiła 25 firm na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2021 r. kształtowała się na podobnym poziomie. Dostrzegalna jest silna koncentracja podmiotów gospodarczych w centralnych obszarach miasta. Zdecydowanie najniższą przedsiębiorczość wyrażoną tym wskaźnikiem (poniżej 7 firm na 100 osób w wieku produkcyjnym) odnotowano na dużych osiedlach mieszkaniowych (jednostki: 6, 15, 27, 38). Może wynikać to z faktu, że 34% mieszkańców miasta pracuje w przemyśle i górnictwie, 33% w sektorze publicznym (sekcje PKD od M do S), a blisko 1/3 zatrudnionych jest w budownictwie, transporcie, hotelarstwie i gastronomi. Duża liczba oferowanych miejsc pracy może nie sprzyjać podejmowaniu własnej działalności gospodarczej, jak ma to miejsce w innych częściach kraju.

W dłuższej perspektywie istotny problemem może być spadek liczby małych podmiotów gospodarczych w obszarze handlu detalicznego, które nie będą w stanie konkurować z większymi i dobrze

zorganizowanymi sieciami handlowymi. Stworzyć to może lukę rynkową na osiedlach mieszkaniowych, jednocześnie utrudniając codzienne funkcjonowanie mieszkańców tych obszarów (konieczność dojazdów po zakupy do większych obiektów). Nie dostrzeżono też na obszarze rewitalizacji rozwiniętej tradycji handlu na targowiskach. W kontekście zmian demograficznych i starzenia się społeczności brak lokalnych targowisk, miejsc handlu w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania będzie poważnym problemem.

Fot. 2 Targowisko PSS Społem przy ul. Józefa Lompy 5
Autor: Janusz Jeżak

►Kondycja lokalnych przedsiębiorstw

Kondycję przedsiębiorstw ocenić jest niezwykle trudno. Nie ma ogólnodostępnych danych, a te które są dostępne (dotyczące zawieszenia działalności czy wykreślenia z rejestru) nie do końca oddają rzeczywistość gospodarczą. Często są odzwierciedleniem sezonowości działań określonych branż czy prób optymalizacji podatkowej.

Analiza kontekstowa wykazała bardzo dobrą sytuację gospodarczą miasta do 2019 r. Okoliczności istotnie się jednak zmieniły, najpierw w wyniku pandemii COVID-19, następnie wojny w Ukrainie, a obecnie kryzysu energetycznego oraz gospodarczego przejawiającego się m.in. wysokim poziomem inflacji. Stabilne podstawy funkcjonowania podmiotów gospodarczych zostały naruszone. Firmy odczuwają presję płacową, rosną wykładniczo ich koszty funkcjonowania. Dynamikę zmian, jaka zachodzi w gospodarce, dobrze oddaje wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w poszczególnych branżach (Rys. 37 i Rys. 38). O ile kryzys pandemiczny, choć gwałtowny został zażegnany, co obrazuje zdecydowana poprawa koniunktury w 2021 r., o tyle wojna w Ukrainie ponownie i trwale odwróciła trend. Od tego momentu odnotowywane jest jedynie coraz większe pogorszenie nastrojów przedsiębiorców w zakresie koniunktury gospodarczej.

Kondycja firm działających na rynkach globalnych nie jest na razie zagrożona. Szczególnie trudna sytuacja występuje jednak na rynku lokalnym. Obecny kryzys może być bardzo dotkliwy dla firm np. z branży gastronomicznej, usługowej czy handlowej (np. piekarnie, ciastkarnie), dla których wysoki

poziom wzrostu cen energii może być trudny do skompensowania wzrostem cen produktów. Kwestia ta ma istotne znaczenie dla procesu rewitalizacji z uwagi na dużą liczbę podmiotów z tych branż zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji.

Chcąc ocenić skalę podmiotów, których dotyczyć mogą zjawiska kryzysowe zdecydowano się na analizę danych dotyczących lokalizacji tego typu podmiotów w granicach obszaru rewitalizacji. Z uwagi na konieczność wskazania miejsca wykonywania działalności gospodarczej (w CEIDG i REGON brak takich informacji) zdecydowano się bazować na bazie openstreetmap[31]. Dla każdej z klas obiektów przeprowadzono analizę statystyczną, której celem było wskazanie liczby obiektów i ich koncentracji w granicach obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z bazą Open Street Map na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 117 podmiotów, które moglibyśmy sklasyfikować jako usługi gastronomiczne (restauracje, fast-food, bary, kawiarnie, puby). Występuje bardzo duża koncentracja tego typu usług w jednostce urbanistycznej nr 1 (ponad 27% wszystkich takich podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji). Wskaźnik liczby tego typu podmiotów na km^2 wyniósł dla tej jednostki ponad 477. Wysoką koncentrację tego typu usług odnotowano również w jednostce nr 3, gdzie udział podmiotów świadczących usługi gastronomiczne wyniósł ponad 22% (należy jednak zwrócić uwagę, że ponad 42% podmiotów z tej jednostki ulokowanych jest w Galerii Sfera). Trzecią jednostką urbanistyczną o wysokiej liczbie podmiotów świadczących usługi gastronomiczne jest jednostka nr 13 z blisko 20% udziałem tych podmiotów. Ostatnią jednostką o wysokiej koncentracji tego typu podmiotów jest jednostka nr 2 (10% podmiotów).

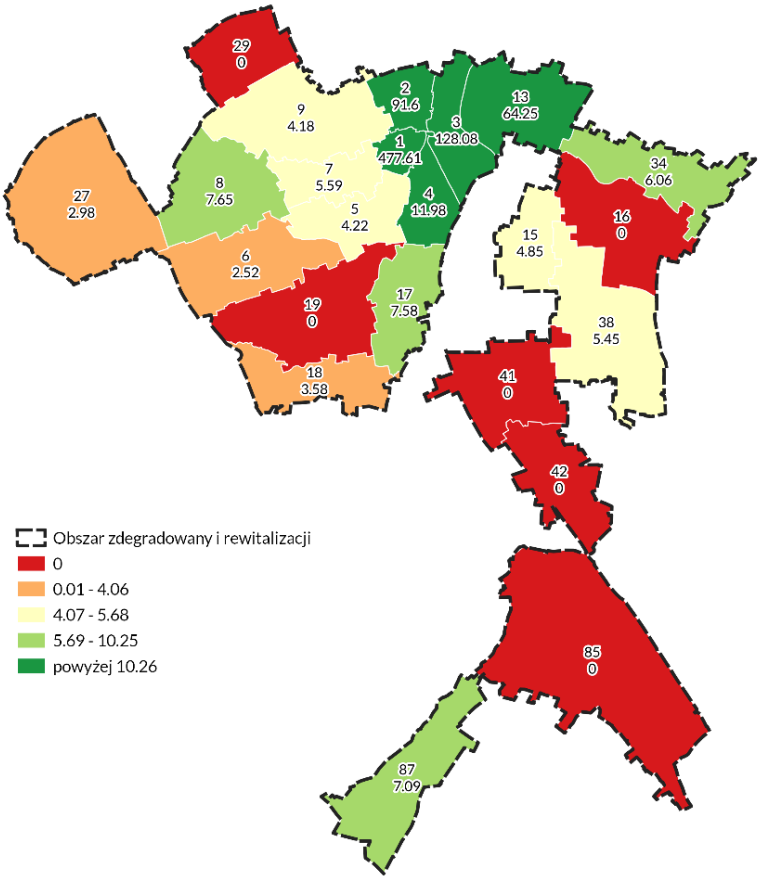

Rys. 33 Liczba podmiotów świadczących usługi gastronomiczne na km^2
Źródło: opracowania własne na podstawie openstreetmap

[31] Informacje zatytułowane „Points of Interest", obejmującej takie klasy obiektów jak: usługi gastronomiczne, handel, sektor finansowy (banki), atrakcje turystyczne (do tej klasy włączono trzy pozycje z innej grupy: teatry, nocne kluby, dyskoteki, kina).

Z zebranych danych wynika, że w opisanych jednostkach (nr 1, 3, 13 i 2) skoncentrowanych jest blisko 80% wszystkich podmiotów świadczących usługi gastronomiczne na obszarze rewitalizacji. Większość z nich zlokalizowana jest zatem w historycznym centrum miasta i korzysta z genius loci miejsca. Nastawiona jest również w dużej mierze na klienta zewnętrznego (ościenne gminy, mieszkańcy osiedli mieszkaniowych położonych poza centrum). Ich duża koncentracja może być jednak czynnikiem wypychającym stałych mieszkańców poza obszar koncentracji tego typu podmiotów (zjawisko overtourismu[32]).

Fot. 3 Rynek staromiejski w Bielsku
fot. Janusz Jeżak

Koncentracja tego typu placówek w centrum może być źródłem ich deficytów na pozostałej części obszaru rewitalizacji. Formułując plan działania konieczne jest przeanalizowanie i wyciagnięcie wniosków z przeprowadzonego procesu rewitalizacji bielskiej Starówki. Dane wskazują, że obszar ten pod względem aktywności gospodarczej jest bardzo żywy, problemem jest jednak duży spadek liczby stałych mieszkańców. Konieczne jest poszukiwanie kompromisu między koniecznością wygenerowania atrakcji turystycznej, salonu miasta służącego osobom z zewnątrz, a koniecznością budowy zdrowej tkanki miejskiej, wyposażonej w usługi na rzecz mieszkańców.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 421 różnego typu obiektów handlowo-usługowych. Ich strukturę przedstawiono na rysunku poniżej. Dominują sklepy z odzieżą (ponad 26% ogółu obiektów handlowych), supermarkety, sklepy spożywcze (23%) oraz piekarnie (blisko 6% podmiotów). Łącznie podmioty te stanowią ponad 54% wszystkich podmiotów handlowych zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Największa koncentracja tego typu obiektów występuje w jednostce urbanistycznej nr 3 (Galeria Sfera) oraz 13 (blisko 60% wszystkich podmiotów handlowych zlokalizowanych w graniach obszaru rewitalizacji).

[32] Zjawisko przesycenia jakiegoś miejsca (destynacji) ruchem turystycznym ponad możliwości jego obsługi lub w sposób wywołujący dużą uciążliwość dla mieszkańców.

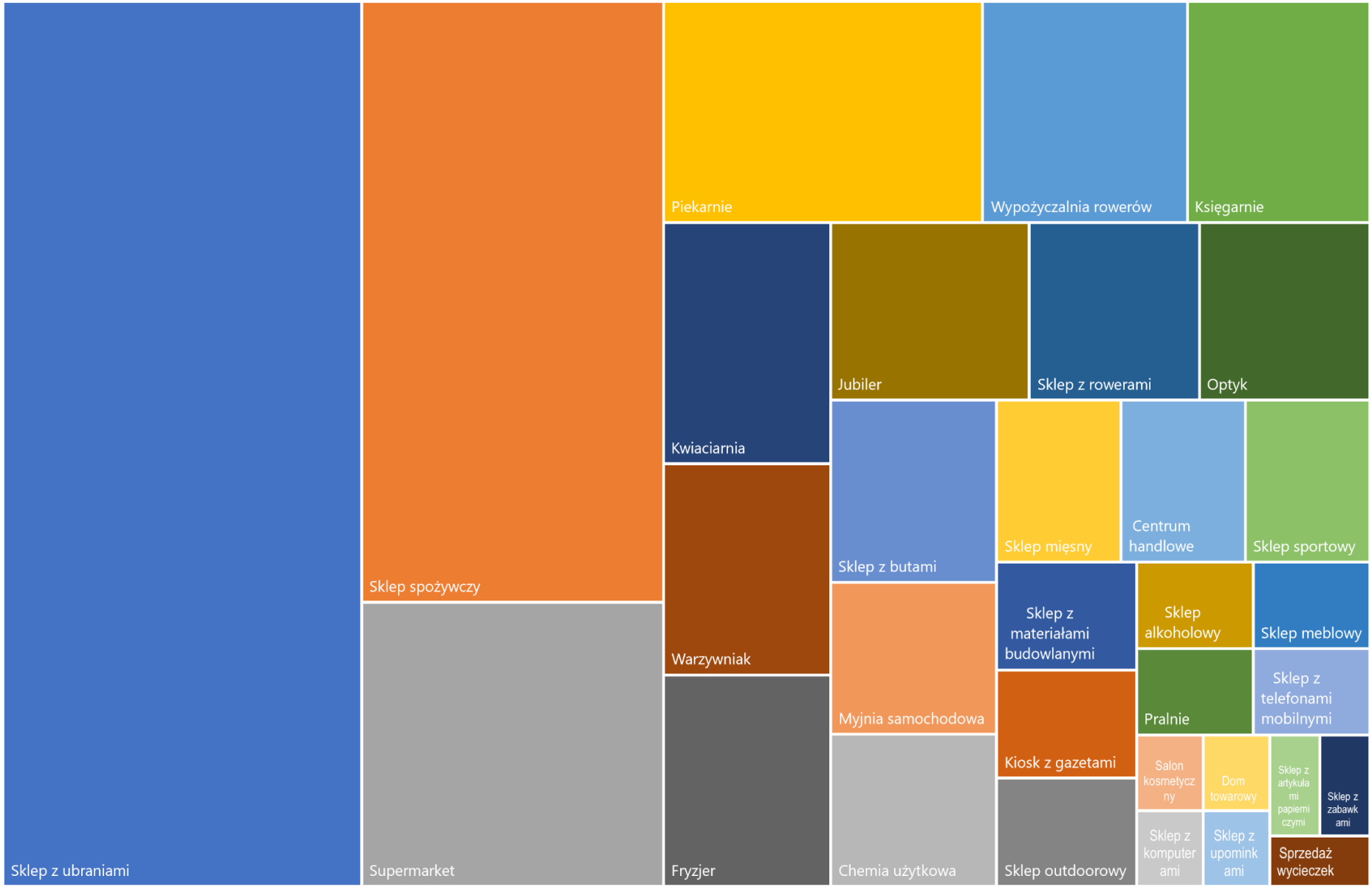

Rys. 34 Struktura podmiotów handlowo-usługowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowania własne na podstawie openstreetmap

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowano aż 24 placówki banków (oddziały). Większość placówek skoncentrowana jest w jednostkach urbanistycznych nr 3 i 13, co rodzi ryzyko monofunkcyjności pewnych obszarów centrum (puste ulice po godzinie zamknięcia tych instytucji). Silna koncentracja banków wywołuje również presję na wysokość czynszów, co nie sprzyja lokowaniu się w centrum usług centrotwórczych oraz podmiotów kultury. Ryzyka te mogą zostać ograniczone przez fakt, iż coraz więcej banków decyduje się na ograniczenie liczby oddziałów i zastępowanie ich usługami internetowymi.

Przestrzenną koncentrację różnych typów działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji przedstawiono poniżej.

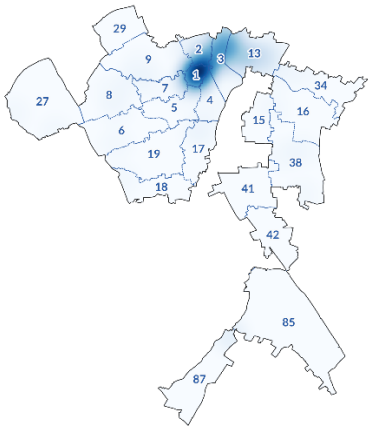

Usługi gastronomiczne (restauracje, fast-food, bary, kawiarnie, puby)

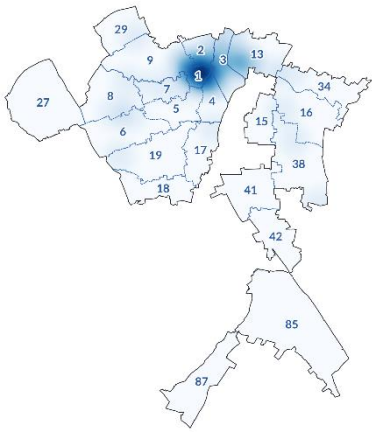

Atrakcje turystyczne (teatry, kluby nocne, kina, atrakcje turystyczne, muzea, pomniki, zamki, ruiny o historycznym znaczeniu, inne)

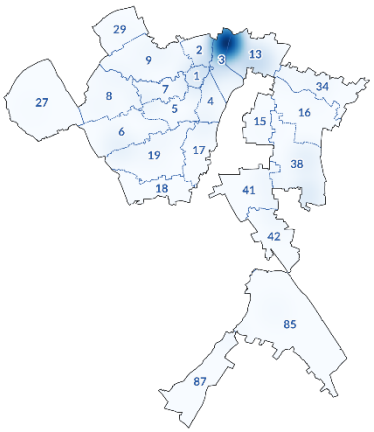

Obiekty handlowo-usługowe

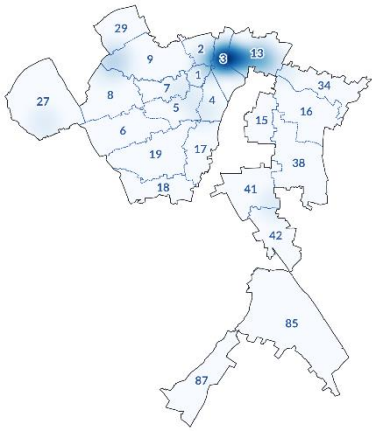

Banki

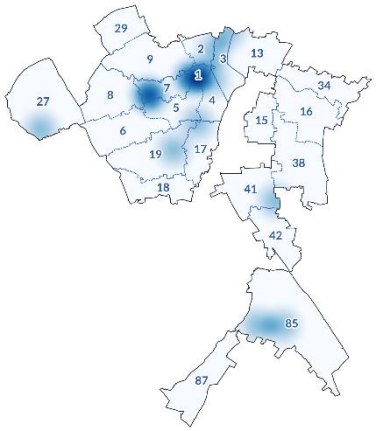

Zakwaterowanie zbiorowe (hotele, motele, bed & breakfast, hostele, domy gościnne)

Rys. 35 Analiza koncentracji różnych typów działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowania własne na podstawie openstreetmap

Analiza ofert najmu krótkoterminowego wskazuje na ich dużą koncentrację w centrum miasta, co wynika z lokalizacji na tym terenie najważniejszych atrakcji turystycznych, w tym zabytków. Zbyt duży udział najmu krótkoterminowego nie jest korzystny, gdyż może wywołać zjawisko overtourismu oraz zubaża lokalny rynek nieruchomości (ograniczona zostaje oferta mieszkań, mniejsza podaż najmowanej powierzchni skutkuje wyższymi cenami najmu).

Pośrednio kondycję przedsiębiorstw można odczytać również poprzez poziom wskaźników bezrobocia oraz ogólnego klimatu koniunktury (analiza trendu). Choć w Polsce nie prowadzi się tego typu badań w ujęciu lokalnym (wybrane obszary miasta), niemniej wydaje się, że wskaźnik bezrobocia publikowany dla miasta oraz ogólnokrajowy wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury oddaje sytuację poszczególnych branż również w skali lokalnej, przy przyjęciu założenia, że w mniejszych ośrodkach poziom kryzysu zawsze jest bardziej dotkliwy, a wrażliwość podmiotów gospodarczych na czynniki kryzysowe znacznie większa (mniejszy rynek, mniejsza siła nabywcza konsumentów).

Analizując stopę bezrobocia można uznać, że sytuacja w tym względzie nie jest najgorsza (wskaźnik ten systematycznie spada). Należy pamiętać jednak, że wolne ręce do pracy w branży gastronomicznej to obecnie towar deficytowy. Wielu pracowników tej branży przebranżowiło się po pandemii COVID-19 i nie wróciło już do wcześniej wykonywanego zawodu. Zatem sytuacja ogólna w mieście nie musi przekładać się wprost na sytuację danej branży. Spadek siły nabywczej mieszkańców w wyniku wysokiej inflacji może znacznie pogorszyć sytuację branży handlowej, która być może będzie musiała się ratować ograniczeniem personelu (małe rodzinne sklepy). Dynamiczny charakter zjawisk kryzysowych może bardzo szybko zmienić poziom wskaźnika bezrobocia (w sytuacji masowych bankructw na skutek kryzysu energetycznego). Decydujące będzie zapewne pierwsze półrocze 2023 r. Z tego powodu, choć obecnie zarówno wskaźnik poziomu bezrobocia, jak i jego trend nie wskazują na sytuację problemową, trzeba jednak założyć, że sytuacja może się wkrótce zmienić, co zresztą potwierdzają wywiady z przedsiębiorcami.

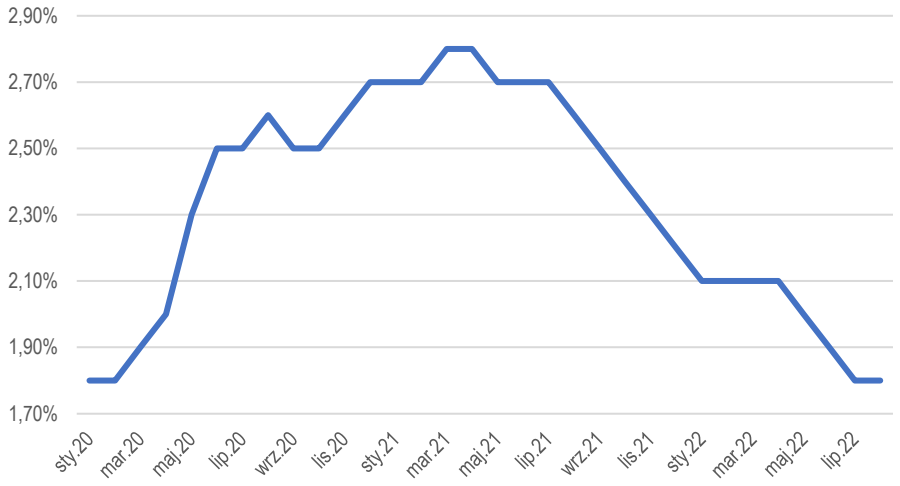

Rys. 36 Stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Analiza trendu wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury nie pozostawia wątpliwości, że przedsiębiorcy dostrzegają zagrożenie i pesymistycznie widzą perspektywy prowadzonych przez siebie firm. Oznacza, to że choć obecnie nie mamy jeszcze do czynienia z masowymi bankructwami, to na obszarze rewitalizacji występują już miejsca, w których przedsiębiorcy rezygnują z prowadzenia działalności. Brak również firm, które mogłyby je zastąpić (np. ul. 11 Listopada).

Należy pamiętać, że dane statystyczne dotyczące gospodarki najczęściej prezentują obraz historyczny sprzed kilku miesięcy, czy jak w przypadku PKB nawet kilku lat. W tym kontekście oceny i przewidywania przedsiębiorców prowadzących firmy w obszarze rewitalizacji oraz obserwacje trendów w poszczególnych branżach mają szczególne znaczenie.

W branży handlu detalicznego utrzymują się niekorzystne oceny sprzedaży i sytuacji finansowej. W najbliższych trzech miesiącach możliwe są redukcje zatrudnienia. Według przedsiębiorców tempo wzrostu cen będzie zbliżone do prognozowanego miesiąc wcześniej. Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (63,8% w sierpniu 2022 r., 54,5% w sierpniu 2021 r.) oraz kosztami zatrudnienia (62,1% w sierpniu 2022 r. i 58,4% rok wcześniej).

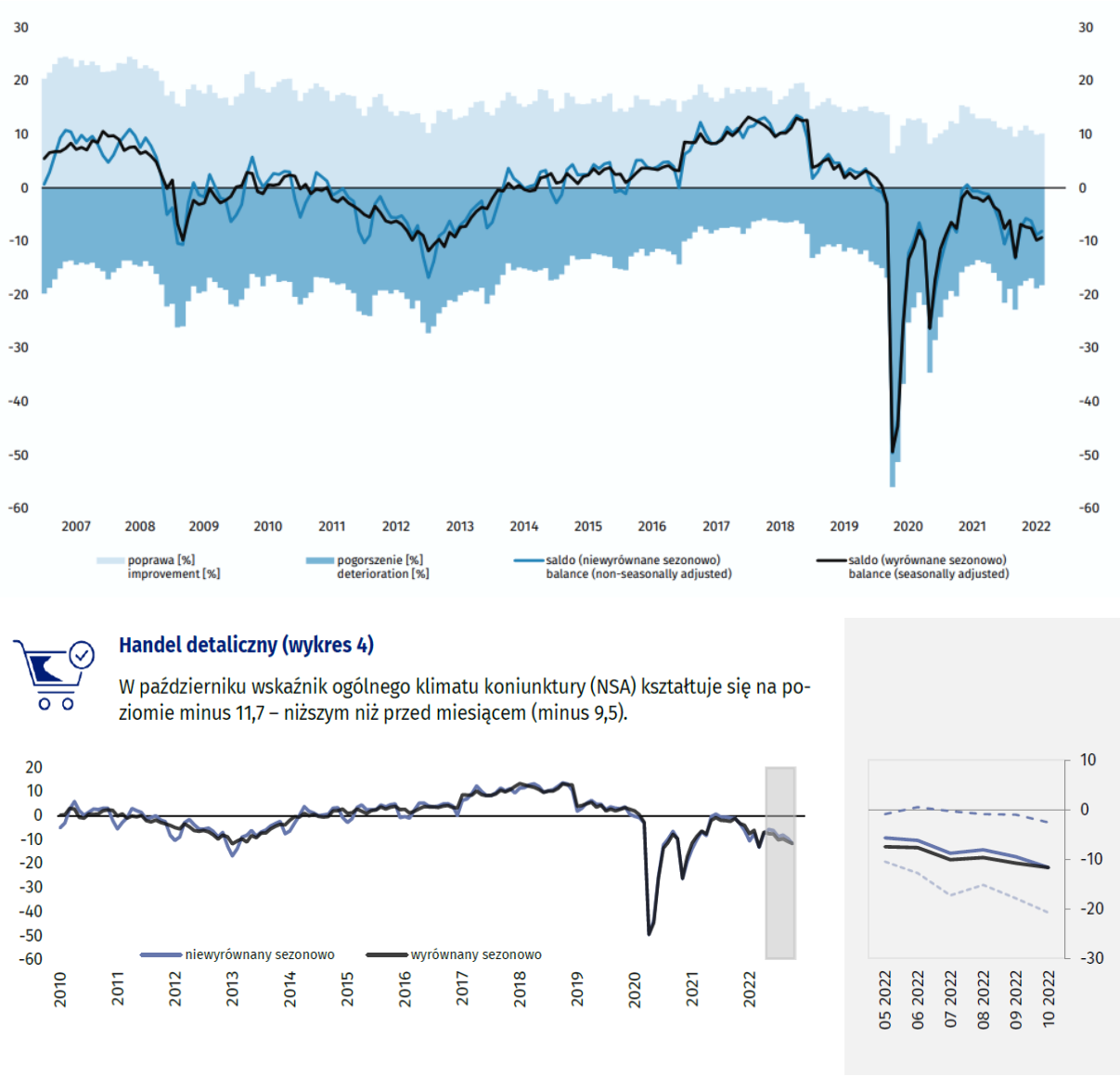

Rys. 37 Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

Źródło: Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2022, GUS, Warszawa 2022, s. 20 – sierpień 2022 r. oraz Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach – październik 2022 r.

W branży zakwaterowania i gastronomii przewidywania są pesymistyczne, gorsze od formułowanych miesiąc wcześniej. Odnotowywany jest wzrost opóźnień płatności za wykonane usługi. Dyrektorzy jednostek zapowiadają spadek zatrudnienia. W najbliższych trzech miesiącach można oczekiwać wzrostu cen, choć wolniejszego od spodziewanego w lipcu. Podmioty prowadzące działalność w zakresie zakwaterowania formułują mniej pesymistyczne oceny koniunktury (-4,8) niż jednostki gastronomiczne (-8,4). Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (74,8% w sierpniu 2022 r., 73,5% przed rokiem) oraz kosztami zatrudnienia (62,5% w sierpniu 2022 r., 56,5% przed rokiem).

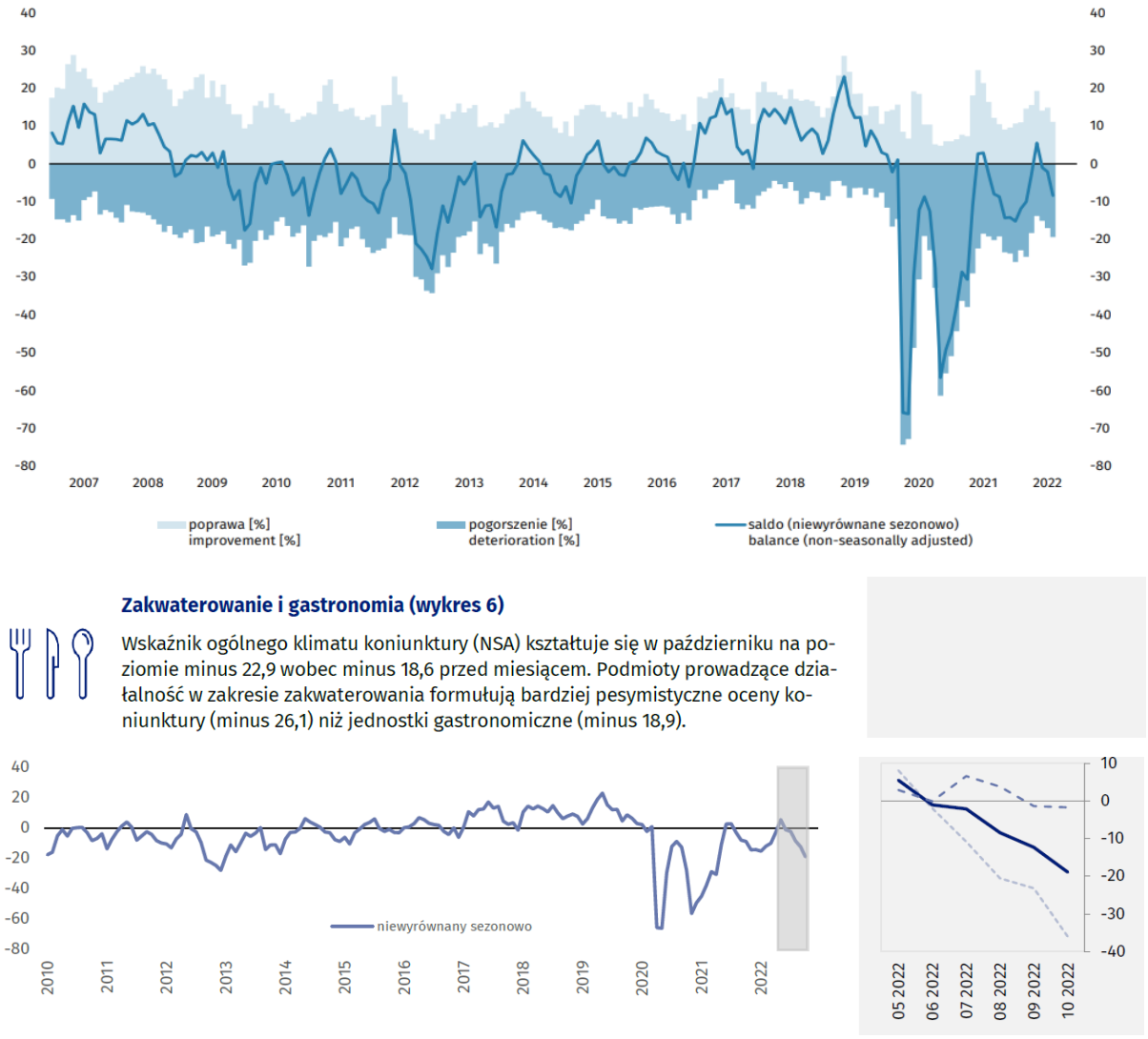

Rys. 38 Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale zakwaterowanie i gastronomia

Źródło: Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2022, GUS, Warszawa 2022, s. 32 – sierpień 2022 r. oraz Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach – październik 2022 r.

Z przedstawionej analizy wynika, że w granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest wiele firm z branż bardzo podatnych na kryzys energetyczny oraz nadchodzący kryzys gospodarczy. Na tej podstawie kondycję lokalnych firm zlokalizowanych w graniach obszaru rewitalizacji ocenić należy jako niepewną, a w przypadku firm zależnych od poziomu cen energii jako słabą lub bardzo słabą.

Analiza jakościowa

Tematy gospodarcze rzadko pojawiały się na spotkaniach z mieszkańcami prowadzonych w ramach konsultacji. W trakcie dyskusji przy okazji prac nad strategią rozwoju miasta mieszkańcy wskazywali na niewykorzystany potencjał turystyczny Bielska-Białej. Głosy te są spójne z wynikami „Badania opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej", w którym 94,35% respondentów uznało atrakcyjne położenie miasta jako jego główną przewagę konkurencyjną, a 67,74% respondentów wskazało na turystykę jako najbardziej pożądany kierunek rozwoju Bielska-Białej (36,01% wskazało na nowe technologie, a 27,12% na biznes).

Stanowisko to jest zbieżne z opiniami, które pojawiły się podczas spotkań służących opracowaniu pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Przedsiębiorcy zwrócili uwagę na potrzebę wymyślenia nowej funkcji dla centrum miasta, w szczególności roli poszczególnych przestrzeni publicznych. W kontekście miejskich placów zwrócono uwagę, że dla ich ożywienia nie wystarczą jedynie działania o charakterze remontowym. Konieczny jest atrakcyjny program funkcjonalny tych miejsc (np. regularne targi, jarmarki, lodowisko). Inspiracją w tym zakresie mogą być przykłady z innych miast. Za jeden z problemów centrum miasta uznano nadmierną ilość betonu oraz brak zieleni, co czyni tę część miasta nieatrakcyjną. Sposobem na rozwiązaniem tego problemu byłoby m.in. tworzenie parków kieszonkowych. W granicach obszaru rewitalizacji istnieją tereny, które mogłyby zostać zagospodarowane w ten sposób, np. dziedzińce w ścisłym centrum miasta czy tereny poprzemysłowe przy ul. 1 Maja i Powstańców Śląskich. Przedsiębiorcy dostrzegają kluczową rolę jakości przestrzeni miejskiej w przyciągnięciu nowych użytkowników centrum.

Zdaniem przedsiębiorców główną przyczyną upadku handlu w centrum miasta jest niemożność sprostania przez niewielkie sklepy konkurencji ze strony sklepów wielkopowierzchniowych. Stąd też coraz większa liczba pustych lokali usługowych w centrum. Problemem jest też brak możliwości dojazdu do małych sklepów i brak parkingów w ich sąsiedztwie, w sytuacji gdy duże obiekty posiadają taką infrastrukturę. Jako przykład ulicy, która traci swoje dotychczasowe funkcje handlowe (m.in. na skutek otwarcia galerii handlowej Sfera) wskazano ulicę 11 Listopada. Zdaniem uczestników spotkań, centrum miasta (jednostki urbanistyczne nr 1-4 i 13) powinno przede wszystkim posiadać ofertę dla mieszkańców Bielska-Białej, której obecnie brakuje. Jeśli nic się w tym względzie nie zmieni, ta część miasta opustoszeje.

Fot. 4 Puste lokale przy ul. 11 Listopada
fot. Janusz Jeżak

Warunkiem ożywienia centrum Bielska-Białej jest, zdaniem przedsiębiorców, rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami prowadzącymi działalność w tej części miasta a Urzędem. Podkreślano konieczność jak najszybszego podjęcia działań w zakresie wsparcia przedsiębiorczości na obszarze

rewitalizacji. Zwlekanie z ich podjęciem, w kontekście obecnego kryzysu energetycznego i gospodarczego, może sprawić, że podejmowane działania w późniejszym czasie będą nieskuteczne.

Zwrócono również uwagę na brak środków właścicieli budynków na remonty kamienic. Konieczny jest zewnętrzny inwestor lub komercjalizacja działalności prowadzonej w wyremontowanych budynkach. W przypadku zabytkowych kamienic zwracano uwagę na ograniczenia jakie narzuca konserwator zabytków, co komplikuje proces rewaloryzacji obiektów.

W trakcie dyskusji z mieszkańcami, ale i środowiskiem organizacji pozarządowych, pojawił się wątek miejskich rzemieślników. Zwrócono uwagę na brak rozeznania co do liczby pozostałych rzemieślników wykonujących zawody ginące. Istnieje pilna potrzeba zmapowania tego typu działalności (miasto nie posiada takiej bazy danych). Przeważał pogląd, że choć pojedyncze osoby prowadzą jeszcze zakłady kuśnierskie czy szewskie, to jest to ostatni moment na wypracowanie rozwiązań wspomagających ginące zawody (jeśli nie z uwagi na zapotrzebowanie społeczne, to choćby z powodów kulturowych, turystycznych).

Ważnym wątkiem, w kontekście przyszłych działań na obszarze rewitalizacji, było wskazanie na konieczność przemyślenia sposobu prowadzenia działań inwestycyjnych oraz wsparcia przez ten czas podmiotów gospodarczych położonych w sąsiedztwie prac budowlanych.

III.1. Dostęp do podstawowych usług lub ich niska jakość

Analiza ilościowa [33]

Obiekty podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)

Na terenie Bielska-Białej funkcjonuje 39 punktów podstawowej opieki medycznej świadczących usługi w ramach ubezpieczenia społecznego (bez dodatkowych opłat). Średnia odległość od punktu zamieszkania do najbliższej placówki POZ w mieście wyniosła 905,2 m, co oznacza dystans możliwy do pokonania przez osobę dorosłą poruszającą się ze średnią prędkością w nieco ponad 9 minut i jest to średni wynik jak na standardy dojścia pieszego. Czas dotarcia wydłuży się, gdy droga będzie wymagała pokonania wzniesienia, czy też poruszać się będą osoby starsze lub opiekun z dzieckiem. W takiej sytuacji wartość wzrośnie do ponad 16 minut, a to jest już dużo jak na standardy dojścia pieszego.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 16 placówek POZ, a w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru kolejnych 8. Średnia odległość od punktu zamieszkania do najbliższej placówki POZ w granicach obszaru wyniosła nieco ponad 345 m, co należy uznać za bardzo dobry wynik. Jedynie w 4 jednostkach urbanistycznych odległość jest zasadniczo większa, tj. w jednostkach nr: 34 (962 m), 16 (793 m), 87 (782 m) oraz 85 (545 m). Odległości te nie przekraczają jednak przyjmowanych standardów dojścia pieszego (15 min). Należy jednak uwzględnić duże różnice wysokości występujące w wybranych jednostkach, wynikające z bardzo zróżnicowanego ukształtowania terenu (zob. Rys. 24). Dostępność placówek ograniczają bariery architektoniczne na trasie dojścia z miejsca zamieszkania do placówki oraz niefunkcjonalne rozwiązania występujące w części placówek.

[33] Wykorzystano wyniki analiz dostępności opracowanych w 2019 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej w ramach prac nad zintegrowaną diagnozą dla Miasta Bielsko-Biała, zweryfikowane względem roku 2021. Co istotne, badając dostępność analizowane obiekty ograniczono do tych, które świadczą usługi dla ogółu ludności i są ogólnodostępne (nie istnieje bariera opłaty rynkowej za uzyskane usługi, a jeśli występuje to jedynie w stopniu symbolicznym jako uzupełnienie finansowania publicznego) oraz ze względu na swój zakres działalności realizują świadczenia we wskazanym obszarze miasta. Wyjątkiem są żłobki i kluby malucha – ze względu na funkcjonowanie tylko dwóch publicznych żłobków, analiza wewnątrzgminna objęła także placówki prywatne.

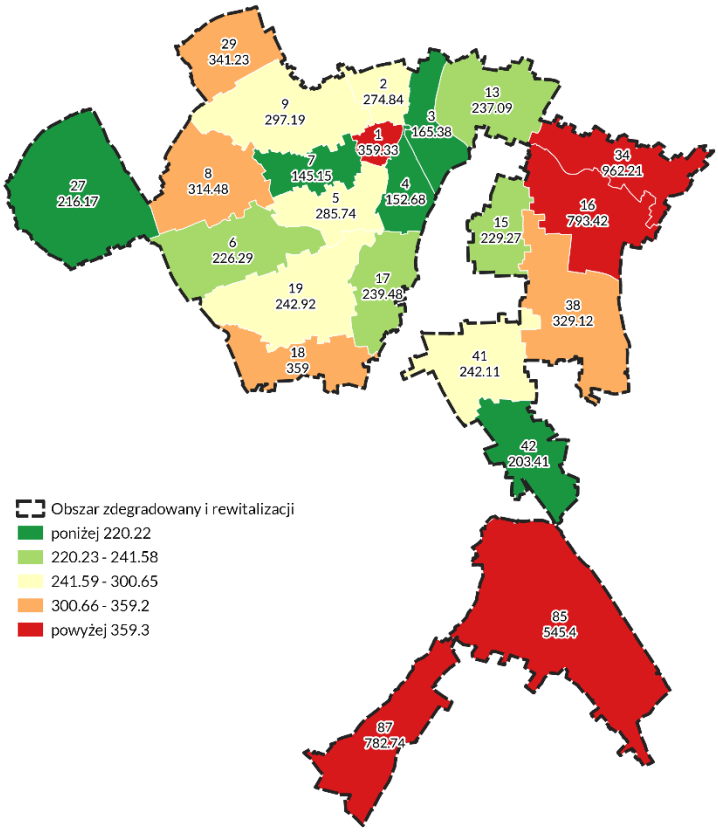

Rys. 39 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do punktu podstawowej opieki zdrowotnej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Żłobki

Ważnym elementem systemu usług wspierających rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, istotnie oddziałującym m.in. na poziom aktywności zawodowej kobiet i sytuację materialną gospodarstw domowych, jest instytucjonalna opieka nad najmłodszymi dziećmi. W zasobach infrastruktury społecznej gminy na koniec 2021 r. funkcjonowało 30 instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, w tym: 1 żłobek publiczny zlokalizowany w 3 placówkach: przy ul. Kazimierza Brodzińskiego 22 (w granicach obszaru rewitalizacji, dysponujący 109 miejscami), przy ul. Pod Grodziskiem 4 (246 m od północnej granicy obszaru rewitalizacji, z 94 miejscami) oraz przy ul. Jutrzenki 24 (w granicach obszaru rewitalizacji, z 40 miejscami), a także 23 żłobki niepubliczne, 4 kluby dziecięce niepubliczne oraz 2 dziennych opiekunów. Łącznie placówki dysponowały 868 miejscami (w tym żłobek miejski 243 miejscami), co oznacza zasadniczy wzrost w stosunku do 2019 r. (682 miejsca). Według danych GUS opieką w żłobkach i klubach malucha w całym mieście objętych było na koniec 2021 r. 580 dzieci (11,4%). W granicach obszaru liczba dzieci do lat trzech zameldowanych na pobyt wynosiła na koniec 2021 r. 982.

Z uwagi na jedynie trzy oddziały żłobka samorządowego nie wykonywano analizy dostępności do tych obiektów. Niewielką odległością od tych placówek charakteryzują się jednostki urbanistyczne położone w północno-zachodniej części obszaru rewitalizacji (nr: 7, 8, 9, 27, 29) oraz jednostki urbanistyczne położone w zachodniej części obszaru (nr: 38, 41, 42). Biorąc pod uwagę jednak liczbę miejsc w placówkach samorządowych mieszkańcy i tak zdani są głównie na usługi sektora komercyjnego. Średnia odległość liczona od miejsca zamieszkania do placówek tego typu położonych w obszarze rewitalizacji wyniosła 502 m, co należy uznać za bardzo dobry wynik (w wielu jednostkach odnotowano

zdecydowanie niższą wartość). Najtrudniejsza sytuacja w zakresie dostępności do tego typu placówek występuje w jednostkach: 87, 85 oraz 34. Średnia odległość od miejsca zamieszkania do tego typu placówek wynosiła tam odpowiednio 1442 m (87), 1556 m (85) oraz 1017 m (34). Wartości te wykluczają w zasadzie możliwość dojścia pieszego.

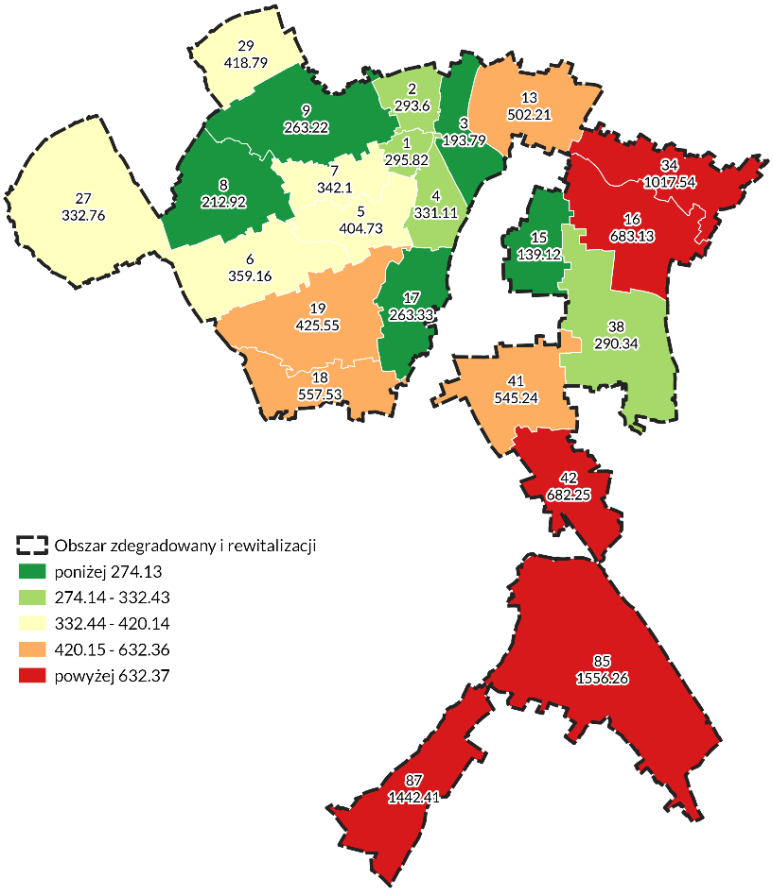

Rys. 40 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do żłobka/ klubu dziecięcego z uwzględnieniem placówek komercyjnych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Przedszkola

Na terenie Bielska-Białej w 2021 r. funkcjonowały 83 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujące 7447 miejscami, w tym 43 publiczne (miejskie) placówki wychowania przedszkolnego. W stosunku do 2019 r. odnotowano istotny wzrost liczby miejsc w placówkach przedszkolnych w mieście (o 2250). Od 1 kwietnia 2018 r. obowiązuje uchwała w sprawie opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego, zgodnie z którą zwolniono z wnoszenia opłaty dzieci, których przynajmniej jeden z rodziców lub opiekunów prawnych złożył zeznanie podatkowe PIT w Bielsku-Białej i podał w nim adres zamieszkania na terenie miasta, a także dzieci z niepełnosprawnością posiadające orzeczenie kwalifikujące do kształcenia specjalnego. W konsekwencji około 95% dzieci korzysta z darmowych przedszkoli, płacąc jedynie za wyżywienie.[34] Ustalanie sieci przedszkoli na poziomie lokalnym regulują zapisy ustawowe, w których określone są maksymalne odległości lokalizacji przedszkoli od miejsca zamieszkania. W przypadku przedszkoli droga dziecka do placówki nie może być większa niż 3 km. Jak wynika z przeprowadzonej analizy

[34] Raport o stanie miasta Bielska-Białej za rok 2018, https://bielsko-biala.pl/raport-o-stanie-miasta-0

dostępności, średnia odległość od miejsca zamieszkania do najbliższego przedszkola w Bielsku-Białej wyniosła nieco ponad 807 m.

W granicach obszaru rewitalizacji w 2022 r. zameldowanych na pobyt stały było 1595 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do przedszkola wyniosła nieco ponad 300 m, co jest bardzo dobrym wynikiem i świadczy o bardzo dobrej dostępności do przedszkoli w obszarze rewitalizacji. Nieco wyższe wartości odnotowano w jednostkach urbanistycznych nr: 87 (678 m), 41 (520 m), 85 (499 m) oraz 8 (454 m). Poza jednostką 87 odległości te nie wykluczają jednak możliwości dojścia pieszego.

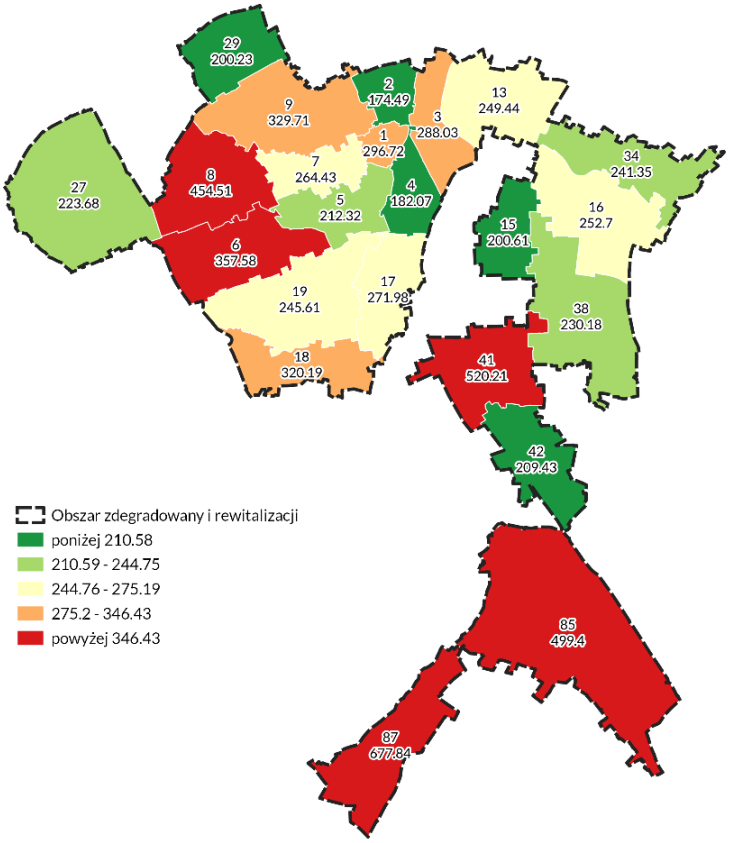

Rys. 41 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do przedszkola
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Szkoły podstawowe

Podobnie jak w przypadku przedszkoli, maksymalne odległości lokalizacji szkół podstawowych od miejsca zamieszkania są regulowane ustawowo. Dla klas I-IV szkół podstawowych odległość ta nie może być większa niż 3 km, dla klas od V do VIII – 4 km. W 2019 r. Miasto Bielsko-Biała prowadziło 29 szkół podstawowych, do których (według stanu na 1 września 2019 r.) uczęszczało 10 410 uczniów. Średnia odległość od punktu zamieszkania do najbliższej szkoły podstawowej wyniosła według przeprowadzonych analiz blisko 903 m. Dla młodzieży jest to dystans do pokonania w około 8,5 minuty. Jednak gdy droga będzie wymagała pokonania wzniesienia, czy też poruszać się będzie opiekun z dzieckiem, średni czas dojścia wzrośnie do ponad 16 minut, a to jest już dużo jak na standardy dojścia pieszego.

W granicach obszaru rewitalizacji w 2022 r. zameldowane były 3362 osoby w wieku 7-14 lat. Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do szkoły podstawowej wyniosła nieco ponad 450 m, co jest bardzo dobrym wynikiem i świadczy o bardzo dobrej dostępności do szkół podstawowych na obszarze rewitalizacji. Nieco wyższe wartości odnotowano w jednostkach urbanistycznych nr: 85 (816 m) i 41 (748 m). Odległości te nie wykluczają jednak możliwości dojścia pieszego.

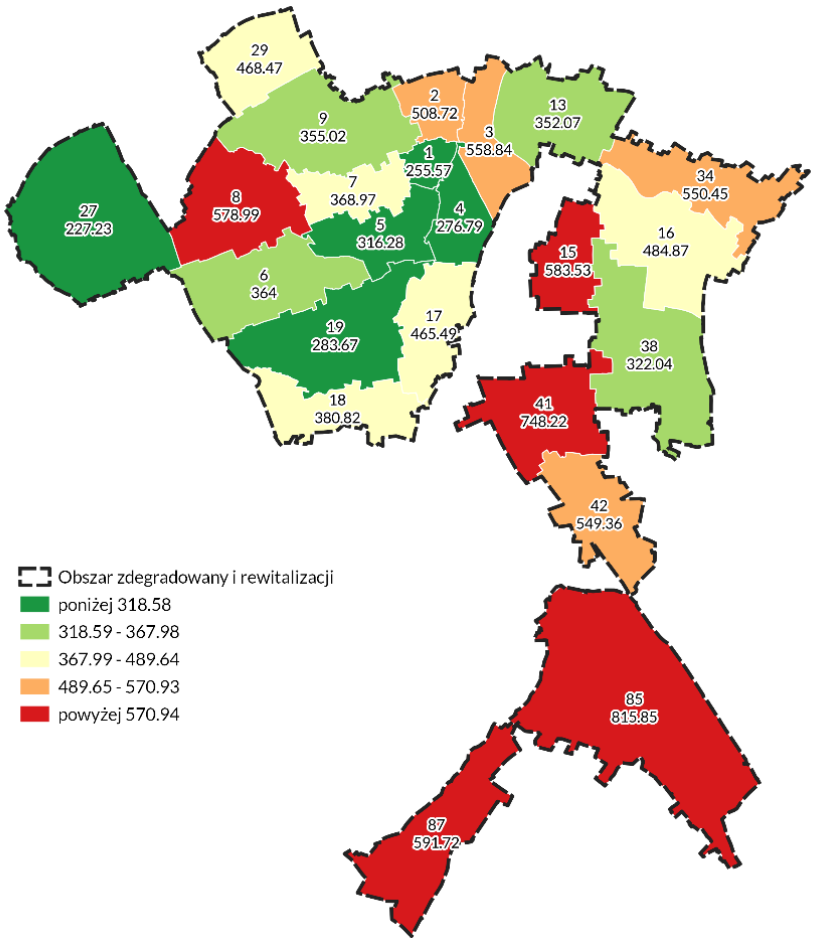

Rys. 42 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do szkoły podstawowej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Miejsca wypoczynku i rekreacji oraz aktywności sportowych

Za ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną przyjęto: boiska, place zabaw oraz pozostałą ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (siłownie zewnętrzne i urządzenia kalisteniczne), a także tereny zieleni urządzonej (możliwość spacerów, ćwiczeń na powietrzu). Przedmiotem analizy był dostęp do terenów, na których może odbywać się rekreacja ruchowa mieszkańców, zarówno przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury, jak i bez niej.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 10 boisk sportowych, 37 boisk wielofunkcyjnych oraz 2 boiska piłkarskie i 2 boiska osiedlowe. Średnia odległość punktu zamieszkania do najbliższego boiska sportowego wyniosła w mieście 752 m. Jest to odległość, którą osoba dorosła poruszająca się ze średnią prędkością może przebyć w około 7,5 minuty (dla osoby sprawnej fizycznie wartość ta będzie jeszcze niższa) i jest to dobry wynik jak na standardy dojścia pieszego.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowane są dwa boiska sportowe w zarządzie samorządu. Jednocześnie zgodnie z bazą openstreetmap występuje 38 innych miejsc umożlwiających uprawianie zespołowych dyscyplin sportowych. Średnia odległość do tych obiektów z miejsca zamieszkania nie przekracza 403 m. Największą odległość od tego typu obiektu odnotowano w jednostce nr 85 (753 m). Odległość ta nie wyklucza jednak możliwości dojścia pieszego.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 26 placów zabaw wyodrębnionych z przestrzeni za pomocą ogrodzenia i stanowiących własność Urzędu Miejskiego. Średnia odległość punktu zamieszkania do najbliższego placu zabaw w mieście wyniosła 920 m. Oznacza to, że w przypadku opiekuna z dzieckiem średni czas dojścia wynosi blisko 17 minut, co jak na standardy dojścia pieszego jest wysoką wartością.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 8 placów zabaw wyodrębnionych z przestrzeni za pomocą ogrodzenia i stanowiących majątek Urzędu Miejskiego. Rzeczywista liczba jest większa, z uwagi na infrastrukturę zarządzaną przez spółdzielnie mieszkaniowe (kolejne 14 obiektów według bazy openstreetmap).

Średnia odległość do placu zabaw z miejsca zamieszkania nie przekracza 489 m. Największą odległość od tego typu obiektów odnotowano w jednostkach nr: 38 (988 m), 16 (867 m), 42 (822 m), 27 (820 m), 41 (749) oraz 87 (710 m). W przypadku jednostki nr 38 realna odległość jest zdecydowanie niższa z uwagi na zlokalizowanie w jej granicach dodatkowych ośmiu placów zabaw zarządzanych przez spółdzielnię mieszkaniową. Odległości te nie wykluczają możliwości dojścia pieszego, jednak z uwagi na fakt, że odnoszą się do infrastruktury dla małych dzieci, mogą być uciążliwe. Odrębną kwestią jest występowanie na trasie między miejscem zamieszkania a placem zabaw barier architektonicznych utrudniających przejazd wózkiem dziecięcym.

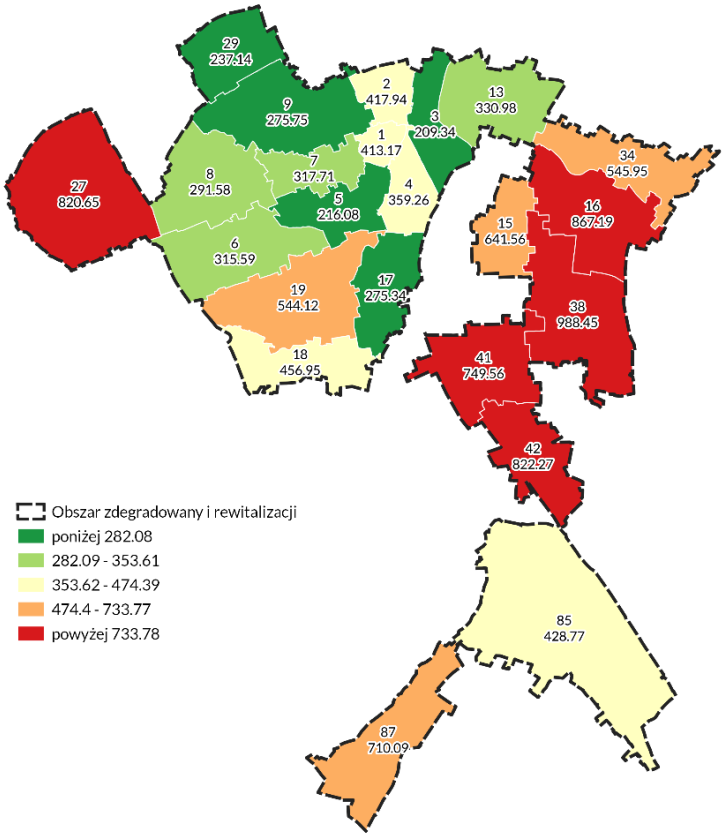

Rys. 43 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do placu zabaw będącego w zarządzie miasta
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Na terenie miasta funkcjonuje 19 miejsc, w których zamontowano urządzenia siłowni zewnętrznych oraz 6 z urządzeniami kalistenicznymi. Średnia odległość od miejsca zamieszkania do tak zdefiniowanego miejsca aktywności fizycznej wyniosła 835 m, co oznacza dystans możliwy do pokonania przez osobę dorosłą poruszającą się ze średnią prędkością w około 8,5 minuty i jest to wynik akceptowalny jak na standardy dojścia pieszego.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 5 siłowni oraz 2 urządzenia do kalenistyki. Średnia odległość z miejsca zamieszkania do tych miejsc nie przekracza 564 m. Najdalej do tego typu obiektów mają mieszkańcy jednostek nr: 41 (1132 m), 38 (1100 m) oraz 15 (848 m).

Niewielka średnia odległość z miejsca zamieszkania do jakiegokolwiek (z grupy wyżej omawianych) obiektu infrastruktury rekreacyjno-sportowej (tj. do boiska lub placu zabaw lub siłowni zewnętrznej lub urządzeń kalistenicznych), wynosząca średnio 274 m, wskazuje na brak problemów w tym zakresie w obszarze rewitalizacji.

Placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest siedem placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Zespół Placówek dla Dzieci i Młodzieży PARASOL (Świetlica „SIXT Wam" – ul. Adama Mickiewicza 24, Świetlica „Fabryka Marzeń" – Plac Fabryczny 1, Świetlica „Kraina Narnii" – ul. Władysława Stanisława Reymonta 5, Świetlica „Zakątek Uśmiechu" – ul. ks. Piotra Skargi 4, Świetlica „Pod Aniołami" – ul. Jana Chrzciciela 22, Świetlica „Jutrzenka" – ul. Jutrzenki 22, Klub Młodzieżowy „Nad Dachami" – ul. Jana III Sobieskiego 6), a także dwie placówki wsparcia dziennego prowadzone przez podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego (Świetlica Środowiskowa im. Dzieciątka Jezus – ul. Grzybowa 8 oraz Świetlica Socjoterapeutyczna „Ignis" – ul. 11 Listopada 86).

Do większości placówek można dojść z miejsca zamieszkania w czasie nie przekraczającym 15 minut.

Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych (OWOS)

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, na terenie obszaru rewitalizacji funkcjonują takie Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych jak: Dzienny Dom Senior+ (ul. Partyzantów 62), Klub Senior+ (ul. Jesionowa 13), Klub Senior+ (ul. Jutrzenki 20), Klub Seniora „SIXT Wam" (ul. Adama Mickiewicza 24), a w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji także Klub Samopomocy „Przystań" (ul. Piastowska 86).

Celem głównym OWOS jest wsparcie dzienne seniorów, podejmowanie działań podtrzymujących ich aktywność oraz sprzyjanie integracji międzypokoleniowej. Do celów szczegółowych należy m.in. podtrzymywanie aktywności psychofizycznej, wsparcie psychologiczne, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wykorzystania czasu wolnego oraz udział w imprezach o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i profilaktycznym.

Z uwagi na małą liczbę dostępnych miejsc oraz olbrzymie zapotrzebowanie OWOS nie odpowiada bieżącym potrzebom seniorów.

Analiza jakościowa

Dostęp do usług zdrowotnych

Analiza opinii mieszkańców miasta na temat opieki zdrowotnej nie jest jednoznaczna. W „Badaniu opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" ochrona i profilaktyka zdrowia uzyskała największą liczbę wskazań w pytaniu o obszary funkcjonowania miasta wymagające szczególnego wsparcia (41,73% wskazań), co mogłoby świadczyć, iż jest to obszar postrzegany jako szczególnie ważny, a jednocześnie z deficytami wymagającymi publicznej interwencji. Mimo tego, kwestie związane z dostępem do usług zdrowotnych rzadko pojawiały się na spotkaniach konsultacyjnych z mieszkańcami. Więcej opinii mieszkańców na temat opieki zdrowotnej w mieście znalazło się w ankietach wypełnionych przez rodziców mieszkających w Bielsku-Białej. Niska dostępność i jakość publicznej opieki zdrowotnej znalazła się na pierwszym miejscu wśród odpowiedzi na pytanie o główne problemy życia w mieście (104 wskazania). Ze 153 komentarzy do pytania o dostępność i jakość usług opieki zdrowotnej, tylko 6 było pozytywnych, a aż 138 jednoznacznie negatywnych. Niezadawalająca jakość bezpłatnej opieki medycznej i trudny dostęp do lekarzy specjalistów dziecięcych, a także do pediatrów, to kwestie, które były najczęściej wymieniane jako problematyczne. Mimo, iż rodzice zgłaszali zastrzeżenia co do opieki zdrowotnej w mieście, większość ankietowanych dobrze oceniła jej dostępność i jakość (odpowiednio 41 i 45% ocen pozytywnych). Można to tłumaczyć tym, iż treść pytania dotyczyła usług ogółem, a więc zarówno publicznej, jak i prywatnej opieki zdrowotnej (z której korzysta zdecydowana większość ankietowanych i co do której w większości nie ma zastrzeżeń, choć pojawiały się głosy o kolejkach do niektórych specjalistów lub ich braku w Bielsku-Białej, nawet prywatnie).

Dostęp do usług opieki nad dziećmi i edukacji

Dla jakości życia niezmiernie ważne są również: dostęp i jakość usług opieki nad dziećmi i edukacji. W „Badaniu opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" na liście odpowiedzi na pytanie, które obszary funkcjonowania miasta powinny być szczególnie wspierane, „oświata i opieka przedszkolna" znalazła się na wysokiej, trzeciej pozycji (25,64%). W ramach badania poproszono mieszkańców o ocenę dostępu do usług oświatowych. „Zdecydowanie dobrze" lub „raczej dobrze" oceniło go 77,79% respondentów; 4,59% – „raczej źle" lub „zdecydowanie źle", a 17,62% respondentów nie miało zdania. Na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w obszarze edukacji: 33,52% respondentów wskazało na edukację zawodową dostosowaną do potrzeb rynku pracy, 28,81% – poprawę stanu technicznego i wyposażenia szkół, 27,60% – zwiększenie liczby żłobków publicznych, 27,20% – zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych, 26,25% – zwiększenie liczby przedszkoli publicznych, 24,03% – dostosowanie oferty szkół wyższych do potrzeb rynku pracy.

Niską dostępność usług opieki nad najmłodszymi dziećmi (do lat 3) potwierdziły wyniki ankiety przeprowadzonej wśród rodziców – 55% rodziców posiadających dzieci w wieku żłobkowym negatywnie oceniło dostępność żłobków w mieście. Na skalę problemu wskazuje również fakt, iż było to jedno z trzech pytań, spośród wszystkich pytań w ankiecie, które uzyskało więcej odpowiedzi negatywnych niż pozytywnych. 67 ankietowanych rodziców brak dostępu do żłobka uznało za główny lub jeden z głównych problemów mieszkania w Bielsku-Białej.

Z kolei biorący udział w ankiecie rodzice dzieci w wieku przedszkolnym w większości dobrze ocenili dostęp do przedszkoli oraz jakość ich usług (odpowiednio 70 i 76% odpowiedzi), choć należy zauważyć, iż pytanie dotyczyło placówek ogółem (a więc zarówno publicznych, jak i prywatnych). Opinie krytyczne dotyczyły przede wszystkim: konieczności dowożenia dziecka do przedszkola znacznie oddalonego od miejsca zamieszkania, zbyt krótkich godzin pracy przedszkoli oraz niewystarczającej liczby i/lub niskiej jakości zajęć edukacyjnych w przedszkolach. Zwracano także uwagę na potrzebę

unowocześnienia infrastruktury i wyposażenia placówek publicznych. Ankietowani w większości nie zauważyli wzrostu liczby przedszkoli w ostatnich latach, co może wskazywać na zapotrzebowanie postępujące równolegle do wzrostu liczby placówek.

Mieszkańcy Bielska-Białej biorący udział w badaniu opinii w większości (77,79%) pozytywnie ocenili dostęp do usług oświatowych (przeciwnego zdania było 4,59% respondentów), a jeśli wskazywali problemy, to związane raczej z jakością oferty. Podobne tendencje zaobserwowano w badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród rodziców – 80% rodziców dzieci w wieku 7-15 lat dobrze oceniło dostęp do szkół, a 62% pozytywnie oceniło jakość edukacji (przy czym 94% ankietowanych rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym zadeklarowało korzystanie z placówek publicznych). Wśród głosów krytycznych najczęściej podnoszono kwestie nauki w systemie dwuzmianowym oraz złej jakości infrastruktury. Rzadziej pojawiały się opinie dotycząc niskiej jakości kształcenia oraz niezdrowych (a jednocześnie drogich) posiłków w szkołach. Zagadnienia związane z dostępem i jakością edukacji zajęły trzecie miejsce w rankingu głównych problemów zgłaszanych przez ankietowanych rodziców.

Jednocześnie biorący udział w ankiecie rodzice zwracali uwagę na deficyt bezpłatnych zajęć edukacyjno-rozwojowych dla dzieci i młodzieży. 40% z nich negatywnie oceniło dostępność tego rodzaju oferty, ocen pozytywnych było 26% (i jest to jedno z trzech pytań, spośród wszystkich pytań w ankiecie, które uzyskało więcej odpowiedzi negatywnych niż pozytywnych). 110 ze 130 komentarzy do tego pytania było jednoznacznie negatywnych, a dla 99 rodziców dostęp i jakość zajęć edukacyjno-rozwojowych dla dzieci stanowi główny lub jeden z głównych problemów życia w Bielsku-Białej (drugie miejsce w rankingu największych problemów sygnalizowanych przez rodziców). Ankietowani rodzice podkreślali zdecydowanie niewystarczającą ofertę bezpłatnych lub dostępnych cenowo zajęć pozalekcyjnych w szkołach (zarówno rozwijających zainteresowania, jak i adresowanych do uczniów przejawiających różnego rodzaju trudności w edukacji i rozwoju), wskazując jednocześnie na bardzo złą w ich ocenie jakość opieki nad dziećmi w świetlicach szkolnych, która może wynikać z niewystarczającej w stosunku do liczby dzieci infrastruktury i liczby personelu. Odnośnie zajęć pozaszkolnych wskazywano na ich wysokie ceny (nawet w placówkach publicznych), godziny tych zajęć (często kolidujące z czasem pracy rodziców) oraz uciążliwości komunikacyjne związane z dowożeniem dzieci na zajęcia do centrum z dzielnic peryferyjnych. Pojawiły się także stosunkowo liczne głosy dotyczące niewystarczającej oferty w zakresie opieki nad dziećmi w czasie wakacji i ferii.

Kwestia dostępu do edukacji oraz jakości tych usług pojawiła się również podczas spotkań z mieszkańcami w 2020 r. Wśród odpowiedzi na pytanie „Jakie dostrzega Pan/Pani lokalne problemy, potrzeby mieszkańców Bielska-Białej?" wskazywano na: niewystarczającą liczbę miejsc w przedszkolach publicznych, deficyty w zakresie kształcenia na poziomie podstawowym i średnim (w tym braki w infrastrukturze i wyposażeniu szkół) oraz w zakresie popularyzacji nauki.

Dostęp do usług wsparcia dla osób starszych

W trakcie spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych w ramach Tygodnia z rewitalizacją, w kontekście seniorów zwrócono uwagę na potrzebę tworzenia miejsc, w którym osoby te będą mogły się spotykać i spędzać czas. Jest to deficyt, który występuje w całym mieście. Ważne jest, aby tego typu miejsca funkcjonowały w strukturze zdecentralizowanej, gdyż dla osób starszych, często z ograniczeniami w poruszaniu się, bardzo istotne jest, aby były one zlokalizowane w bezpośrednim otoczeniu ich miejsca zamieszkania.

Coraz mocniej dostrzegalny jest też deficyt miejsc w domach opieki seniora. Problem ten dostrzegają również sami seniorzy, którzy uznali że istnieje potrzeba zwiększenia liczby dziennych domów seniora.

Na spotkaniu w Olszówce zwrócono uwagę, że w dzielnicy brakuje miejsca (instytucji), w którym osoby starsze mogłyby się spotykać. Wprawdzie miejscowy dom kultury organizuje zajęcia adresowane do osób starszych, niemniej są one odpłatne, co dla części osób stanowi problem. Część seniorów korzysta z pomieszczeń udostępnianych przez radę osiedla.

Alternatywą dla dużych i kosztownych obiektów być może mogłyby być rodzinne domy opieki seniora (pomysł wzorowany na rodzinnych domach dziecka). Ważną rolę w aktywizowaniu seniorów (i wyciągania ich z samoizolacji) odgrywa Uniwersytet III Wieku. W tym kontekście ponownie podkreślono, że istotne jest aby ta działalność była prowadzona w zdecentralizowanej formule (w sąsiedztwie miejsca zamieszkania seniorów).

Uczestnicy spotkania z organizacjami pozarządowymi zwrócili również uwagę na potrzebę stworzenia sieci miejsc aktywności lokalnej (odpowiednie zapisy zostały już ujęte w strategii rozwoju miasta). Zgodzono się, że usługi publiczne powinny być świadczone w systemie zdecentralizowanym (jak najbliżej miejsca zamieszkania bielszczan).

Za miejsce, w którym konieczne jest podjęcie działań wskazano zlokalizowany w Olszówce dom/ ośrodek dla osób bezdomnych (duża uciążliwość dla mieszkańców tej części miasta). Osoby bezdomne często widoczne są w okolicach przystanku autobusowego (pętli). Interwencje policji i straży miejskiej przyczyniają się do ograniczenia skali tego zjawiska. Problem widoczności osób bezdomnych w tej części miasta jest jednak mniejszy niż w centrum. W kontekście ośrodka zwrócono uwagę, że w jego otoczeniu brak infrastruktury (zaplecza) na potrzeby osób w nim przebywających. Zwracano uwagę, że na ulicach nie są widoczni streetworkerzy pracujący z osobami bezdomnymi.

Dostęp do miejsc wypoczynku i rekreacji oraz aktywności sportowych

Z badania opinii wynika, że dostęp do miejsc rekreacji oraz aktywności sportowych stanowi dla bielszczan ważny aspekt jakości życia, a infrastruktura sportowo-rekreacyjna postrzegana jest jako istotny element przewagi konkurencyjnej miasta – z wynikiem 32,84% wskazań zajęła czwarte miejsce na liście elementów stanowiących o atrakcyjności Bielska-Białej. Większość mieszkańców (78,24%) dobrze oceniła dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji (przeciwnego zdania było 4,85% respondentów). Jednocześnie mieszkańcy wskazują na potrzebę dalszego rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej. Na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w tym zakresie: 34,52% – tworzenie nowych miejsc rekreacji w ramach osiedli, 32,02% – poprawę jakości istniejących już miejsc rekreacji, 30,29% – organizację większej liczby imprez sportowych dla amatorów.

Odpowiedzi te są spójne z wynikami ankiety przeprowadzonej wśród rodziców. Mimo, iż dostępność i jakość miejsc, gdzie dzieci mogą spędzać czas na zabawie na powietrzu została oceniona przez większość z nich pozytywnie (72% wskazań dla dobrej dostępności i 76% dla jakości), to jednocześnie pojawiły się liczne komentarze dotyczące braku wystarczającej liczby przyjaznych i bezpiecznych miejsc spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Zdaniem rodziców dostępność i jakość miejsc spędzania czasu wolnego z dziećmi uległa poprawie w ostatnich latach (ponad 70% wskazań), jednak nadal potrzebne są działania w tym zakresie. Odnośnie infrastruktury dla najmłodszych dzieci – najczęściej wskazywano na niewystarczającą liczbę placów zabaw poza centrum miasta, a także na jakość istniejącej infrastruktury (najbardziej oczekiwane są place zabaw z dużą ilością zieleni, w tym dających cień drzew, z urządzeniami wykonanymi z naturalnych materiałów, rozwijającymi wyobraźnię i kreatywność dzieci). Rodzice wskazywali także na deficyty miejsc aktywnego wypoczynku dla młodzieży (ogólnodostępnych boisk i skateparków oraz lodowiska i rolkowiska). Liczne były również głosy dotyczące braków w infrastrukturze czasu wolnego z wykorzystaniem wody (wodny plac zabaw, nowy kryty basen, plaża miejska itp.). Rodzice sygnalizowali również niewystarczającą liczbę

rodzinnych miejsc spotkań i aktywnego wypoczynku, z atrakcjami dla dzieci w różnym wieku. Zwracano również uwagę na deficyty w zakresie infrastruktury/ oferty czasu wolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Kwestia dostępu i jakości miejsc wypoczynku i rekreacji oraz aktywności sportowych pojawiła się również podczas spotkań z mieszkańcami w 2020 r. Mimo, iż mieszkańcy dzielnic śródmiejskich mają możliwość dojścia do terenu zielonego w bardzo dobrym czasie, a mieszkańcy obszarów bezpośrednio sąsiadujących z terenami leśnymi posiadają dodatkową możliwość realizacji aktywności rekreacyjnych na tych terenach, deficyt przestrzeni zielonych wydaje się być silnie odczuwany niezależnie od miejsca zamieszkania. Świadczą o tym liczne głosy dotyczące potrzeby zwiększenia zieleni w mieście, zgłaszane podczas wszystkich spotkań konsultacyjnych. Problem deficytu terenów zielonych silnie wybrzmiał również w ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców. Na 59 komentarzy dotyczących zagadnienia zieleni w mieście, tylko 15 było jednoznacznie pozytywnych. 47 ankietowanych rodziców wskazało „betonowanie" miasta kosztem zieleni jako główny lub jeden z głównych problemów życia w Bielsku-Białej. Wspólny jest natomiast wniosek, iż mieszkańcy postrzegają zieleń jako ważny element jakości życia w mieście – we wspomnianym badaniu opinii, na pytanie o priorytetowe obszary funkcjonowania miasta, które powinny być szczególnie wspierane, tereny zielone znalazły się na wysokiej, drugiej pozycji (30,36% wskazań).

Zdaniem młodzieży uczestniczącej w spotkaniach podczas Tygodnia z rewitalizacją, w granicach obszaru rewitalizacji brakuje miejsc do uprawiania sportu w okresie zimowym.

III.2. Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedobór lub niska jakości terenów publicznych

Analiza ilościowa

Tereny publiczne

Historia miasta Bielska-Białej to dzieje dawnego Bielska, Białej, Lipnika, Straconki, Leszczyn, Mikuszowic Śląskich i Krakowskich, Bystrej Śląskiej, Olszówki Dolnej i Górnej, Kamienicy, Wapienicy, Aleksandrowic, Starego Bielska, Komorowic Śląskich i Krakowskich. Każda z tych dawniej osobnych miejscowości, które obecnie wchodzą w skład miasta miała swój istotny wkład w rozwój gospodarczy i kształt terytorialny Bielska-Białej. Bielsko, lokowane w wiekach XIII, XIV i XVI, otoczone zostało podwójną linią murów obronnych i zajmowało teren około 6,5 ha, który współcześnie, choć granice uległy zatarciu, określany jest terminem bielskiej Starówki, co odnosi się do zabytkowego zespołu średniowiecznego miasta Bielsko. Biała, której powstanie datuje się na rok 1564 r., początkowo wchodziła w skład królewskiej wsi Lipnik, w 1723 r. uzyskała prawa miejskie, a w roku 1757 otrzymała wielki przywilej miejski, co umożliwiło założenie cechów rzemieślniczych. Proces zrastania się obu miast i okolicznych gmin tworzących obecnie Bielsko-Białą datujemy na lata 60. XIX wieku. Na przełomie XIX i XX stulecia okręg bielsko-bialski był jednym z największych ośrodków przemysłowych Austro-Węgier. Na lata od 1890 do 1910 przypada pierwsza faza szybkiego rozwoju przestrzennego Bielska i Białej. Wznoszone są kamienice, wille, gmachy użyteczności publicznej i nowe fabryki. Rolę centrum ośrodka, którego ludność podwaja się (z około 15 tys. do około 30 tys. mieszkańców) przejmuje Dolne Przedmieście. Druga faza szybkiej rozbudowy obu miast (w Bielsku głównie były to osiedla Górne Przedmieście i Aleksandrowice, w Białej osiedla południowe) to lata 30. XX wieku. To wtedy wykształcone zostały reprezentacyjne przestrzenie publiczne.

Po zajęciu obu miast przez Niemców (3 września 1939 r.) Bielsko zostaje włączone do Rzeszy, a Biała staje się jego dzielnicą. Rok po zakończeniu II wojny światowej, podczas której oba miasta uniknęły

zniszczeń, tracą one znaczną część mieszkańców wskutek wysiedlenia Niemców i Żydów (przed wojną obie grupy stanowiły w Bielsku 60% ludności, a w Białej 30%). Od 1949 r. rozpoczyna się budowa osiedli robotniczych i mieszkaniowych, trwa kolejna faza rozwoju przemysłu włókienniczego. Oba miasta zostają złączone w roku 1951, a w ciągu niespełna dwóch dekad od podjęcia tej decyzji ludność Bielska-Białej przekracza sto tysięcy (1969 r.)

Do najcenniejszych przykładów dziedzictwa kulturowego Bielska-Białej położonych w granicach obszaru rewitalizacji należą m.in.: staromiejski układ lokacyjny Bielska zawarty w granicach ulic: Władysława Orkana, Ludwika Waryńskiego, św. Trójcy, Schodowej i Zamkowej, z kościołem parafialnym p.w. św. Mikołaja, kościołem p.w. św. Trójcy i zamkiem książęcym; w obrębie zespołu zachowane pozostałości nowożytnych murów miejskich, na płycie rynku odsłonięte fundamenty budynku wagi miejskiej i cembrowina studni z XVII w. oraz zrekonstruowana figura św. Jana Nepomucena, układ lokacyjny miasta Białej, z zabudową wzdłuż ulic 11 Listopada i ks. Stanisława Stojałowskiego oraz placów: Wojska Polskiego, Wolności i Ratuszowego (w układzie znajdują się dwa kościoły: katolicki p.w. Opatrzności Bożej i ewangelicki Marcina Lutra przy ulicy Stanisława Staszica wraz z budynkiem dawnej szkoły (obecnie plebania) i cmentarzem parafialnym przy ulicy Józefa Piłsudskiego), zespół zabudowy tzw. Bielskiego Syjonu, kwartału zabudowy powstającej od 1782 r., zgrupowanej wokół pl. Marcina Lutra i ulicy Andrzeja Frycza Modrzewskiego wraz z cmentarzem ewangelickim, zespół zabudowy wielkomiejskiej (kamienice i wille) pomiędzy ulicami 3 Maja, Adama Mickiewicza, Zygmunta Krasińskiego, Juliusza Słowackiego, Listopadową i Stanisława Wyspiańskiego z przecznicami (Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Henryka Sienkiewicza, Jarosława Dąbrowskiego, Grunwaldzką), zabudowa kamienic w pierzejach ulic Norberta Barlickiego, Cechowej i placu Franciszka Smolki, kamienice i budynki użyteczności publicznej powstałe w miejscu zabudowy fabrycznej po połowie XIX w., funkcjonalistyczna dzielnica mieszkalna z lat 1934-1938 wzdłuż ulic Bohaterów Warszawy, gen. Stefana Grota Roweckiego, kpt. Aleksandra Kunickiego i Thomasa W. Wilsona, kamienice z wyposażeniem wnętrz (wysokiej klasy materiały budowlane i wykończeniowe z lat międzywojennych), ulica 1 Maja z gmachem teatru, budynkiem „Małej Sceny" i z placem teatralnym oraz zespół kamienic i reprezentacyjnych gmachów użyteczności publicznej, zabudowa wzdłuż historycznych traktów wylotowych, obiekty architektury przemysłowej, a także zabudowa willowa i uzdrowiskowa dzielnicy Olszówka z końca XIX i początku XX w.

W obrębie tych cennych historycznych układów urbanistycznych zlokalizowane są kluczowe przestrzenie publiczne obszaru rewitalizacji, reprezentowane m.in. przez miejskie place, tj.: rynek staromiejski w Białej, place: Chrobrego, Wojska Polskiego, Wolności, Lutra, Ratuszowy, św. Mikołaja, Franciszka Smolki, Żwirki i Wigury, Fabryczny; parki i tereny zielone (Park za Ratuszem, Stary Cmentarz Ewangelicki, Park Włókniarzy) oraz reprezentacyjne ulice położone w tych obszarach (11 Listopada, Zamkowa, 3 Maja, Norberta Barlickiego, Cechowa, Cieszyńska, Jana III Sobieskiego, Adama Mickiewicza, Zygmunta Krasińskiego, Juliusza Słowackiego, Listopadowa oraz Stanisława Wyspiańskiego z przecznicami: Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Henryka Sienkiewicza, Jarosława Dąbrowskiego, Grunwaldzką). Duża część przestrzeni publicznych została poddana procesowi rewaloryzacji, jednak w zdecydowana większość wciąż wymaga działań remontowych oraz nadania im nowych funkcji adekwatnych do zmian jakie zachodzą na obszarze rewitalizacji. Brak jest opracowania waloryzującego przestrzenie publiczne, określającego ich funkcje (ciąg pieszy, pieszo-jezdny, miejsce postojowe, woonerf itp.) oraz docelowe przeznaczenie (miejsce spotkań, miejsce rekreacji, ciąg komunikacyjny itp.).

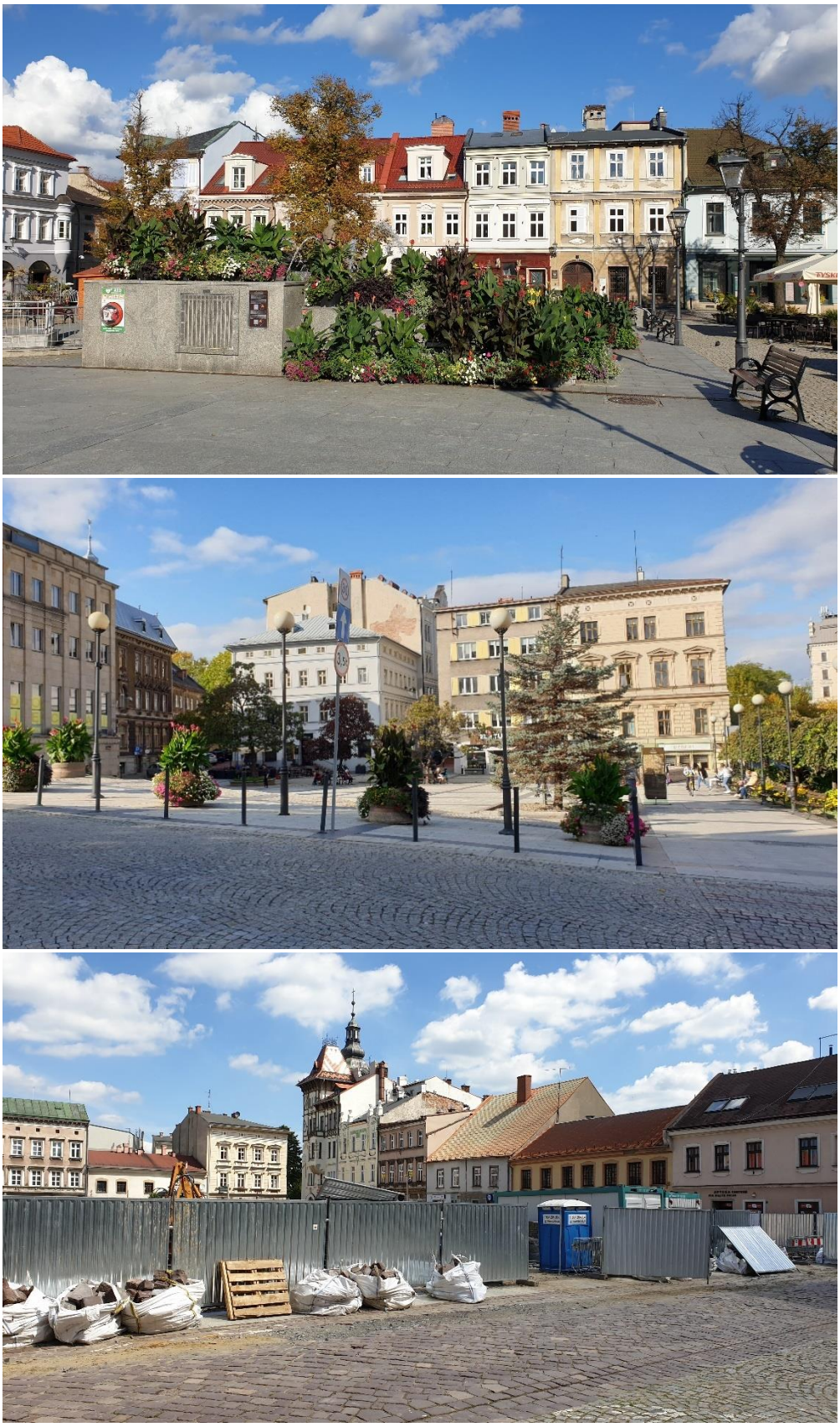

Fot. 5 Place miejskie (1. Rynek Bielski, 2. plac Bolesława Chrobrego, 3. remontowany Plac Wojska Polskiego)
Autor: Janusz Jeżak

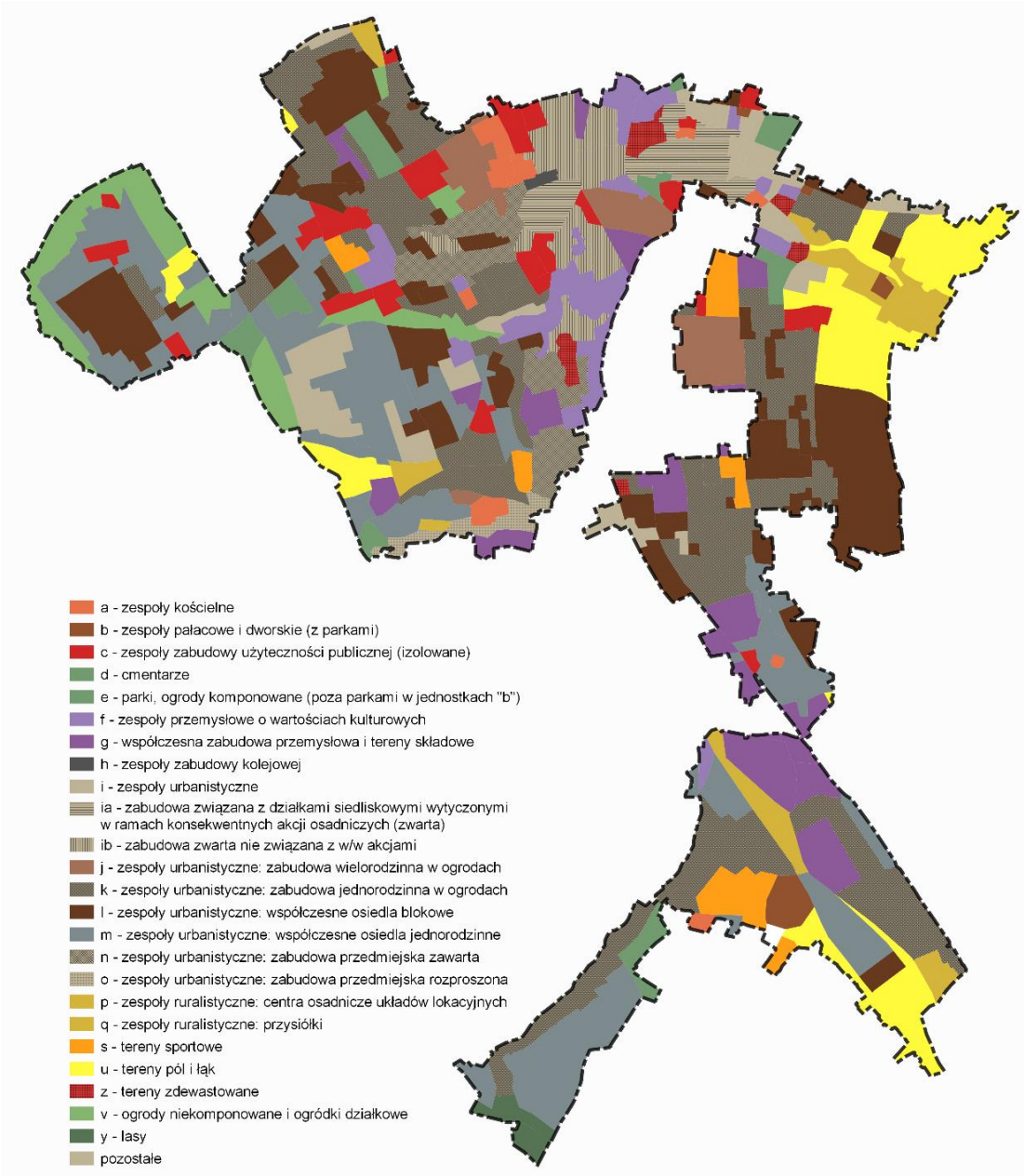

Rys. 44 Typologia terenów według jednostek architektoniczno-krajobrazowych
Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium historyczno-urbanistycznego

Osobną kategorią przestrzeni publicznych są tereny położone na osiedlach mieszkaniowych (przestrzeń międzyblokowa). Stan tych terenów określić należy jako różny, zależny od działań zarządców nieruchomości, ale i presji wywieranej przez różne grupy mieszkańców (dostrzegalne są naciski części mieszkańców na zwiększanie liczby miejsc postojowych). Z rzadka pełnią one funkcję miejsc spotkań, integracji lokalnych wspólnot. Brakuje często dobrej aranżacji tych przestrzeni, małej architektury o wysokich walorach użytkowych.

W granicach obszaru rewitalizacji trudno mówić o braku przestrzeni publicznych, raczej o ich niskiej jakości. Obszarami o rozwiązaniach urbanistycznych niedostosowanych do zmieniających się funkcji obszaru są przede wszystkim właśnie historyczne place (np. Wojska Polskiego, Wolności, św. Mikołaja) oraz ciągi piesze wzdłuż głównych arterii w centrum miasta. Przejawia się to w braku: wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych (adaptowanych adekwatnie do funkcji jaką w danym czasie pełni ta przestrzeń:

handel, rozrywka (koncerty), kultura (wernisaże) itp.), funkcjonalnych elementów małej architektury (ławki, podpieracze dla osób starszych, infrastruktura do ładowania urządzeń mobilnych, uchwyty dla rowerów itp.), infrastruktury komunikacyjnej dostosowanej do potrzeb osób starszych (chodniki, rampy, podjazdy) czy też infrastruktury umożliwiającej prowadzenie całorocznego handlu.

Mimo upływu lat nie zredefiniowano roli jaką mają pełnić kluczowe przestrzenie publiczne w obecnych czasach. Z uwagi na wieloletnie zaniedbania obszary te wymagają nadania im nowych funkcji, rekompozycji zieleni oraz reintegracji z istniejącym zainwestowaniem. Ich niska jakość nie przyciąga mieszkańców i nie tworzy impulsu do pozostania w mieście.

Istotnym problemem występującym w przestrzeni publicznej jest nadmiar reklam często zasłaniających zabytkowe budynki. Zniszczone, o różnej kolorystyce i materiale wykończenia fasady wraz z dużą liczbą reklam tworzą dysharmonijną obudowę reprezentacyjnych przestrzeni publicznych. W obszarze występują budynki, na których niemal cała wolna przestrzeń fasady pokryta jest reklamami. Widoczny jest brak standaryzacji w zakresie używanych nośników reklamowych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak lokalnych regulacji prawnych, które umożliwiłyby władzom samorządowym skuteczne opanowanie chaosu reklamowego. Aktualnie prowadzone są prace w tym zakresie (uchwała krajobrazowa poddawana była konsultacjom społecznym w pierwszej połowie 2022 r.).

Zgodnie z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami dla Gminy Bielsko-Biała na lata 2022-2025[35] kluczowym wyzwaniem jest podniesienie standardów miejskich przestrzeni publicznych i terenów zielonych. Przywrócenie pierwotnej funkcji placów jako miejsca spotkań i zgromadzeń, usunięcie parkingów z ich powierzchni (place: Wojska Polskiego, Wolności, św. Mikołaja, Żwirki i Wigury) oraz wprowadzenie małej architektury o wysokich walorach projektowych staje się wymogiem europejskich standardów w przestrzeni publicznej. Z uwagi na niewielką liczbę parków miejskich i terenów zielonych w centrum miasta, zachowanie istniejących założeń zieleni i tworzenie nowych jest koniecznością, poprawiającą jakość życia zwłaszcza w rejonach śródmiejskich. Jednym z działań w tym kierunku jest przywrócenie mieszkańcom zaniedbanych ogrodów jordanowskich oraz dbałość o istniejące założenia parkowe i skwery.

Fot. 6 Reklamy wielkopowierzchniowe w centrum miasta

[35] Uchwała nr XLIV/1021/2022 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 21 kwietnia 2022 r.

Autor: Janusz Jeżak

Fot. 7 Wybrane miejskie place używane jako parkingi
Autor: Janusz Jeżak

Tereny zieleni

Tereny zieleni stanowią kluczowy zasób dla mieszkańców miast. Obszary te pełnią różne istotne dla mieszkańców funkcje, a w kontekście zmian klimatycznych stanowią m.in. ważne zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe, szczególnie istotne dla osób starszych oraz dzieci. W mieście zlokalizowanych jest 11 parków o łącznej powierzchni 45,9 ha oraz 121 zieleńców o łącznej powierzchni 37,5 ha.

W granicach obszaru rewitalizacji według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Bielska-Białej (plansza: Dotychczasowe zagospodarowanie terenów) występuje blisko 60 ha terenów zdefiniowanych jako zieleń wysoka oraz 48,8 ha terenów zdefiniowanych jako zieleń krzewiasta obejmująca parki i skwery. Średnio na mieszkańca obszaru rewitalizacji przypada 25 m^2 terenów zieleni. W większości jest to jednak zieleń nieurządzona. Jedynie 14 ha (12,86%) obejmuje zieleń urządzoną zarządzaną przez Urząd Miejski[36] (co oznacza 3 m^2 zieleni na mieszkańca). Sytuacja ta wynika z przyjętego przed laty założenia, iż naturalnym zapleczem terenów rekreacyjnych są tereny leśne położone na południu miasta, które zajmują 3 087,29 ha (2 222,43 ha lasów Skarbu Państwa, 464,86 ha lasów gminnych oraz 400 ha lasów prywatnych). Zdecydowanie największy deficyt zieleni urządzonej występuje w centrum miasta, w jednostkach urbanistycznych nr: 1-4, 7, 9, 13 i 15.

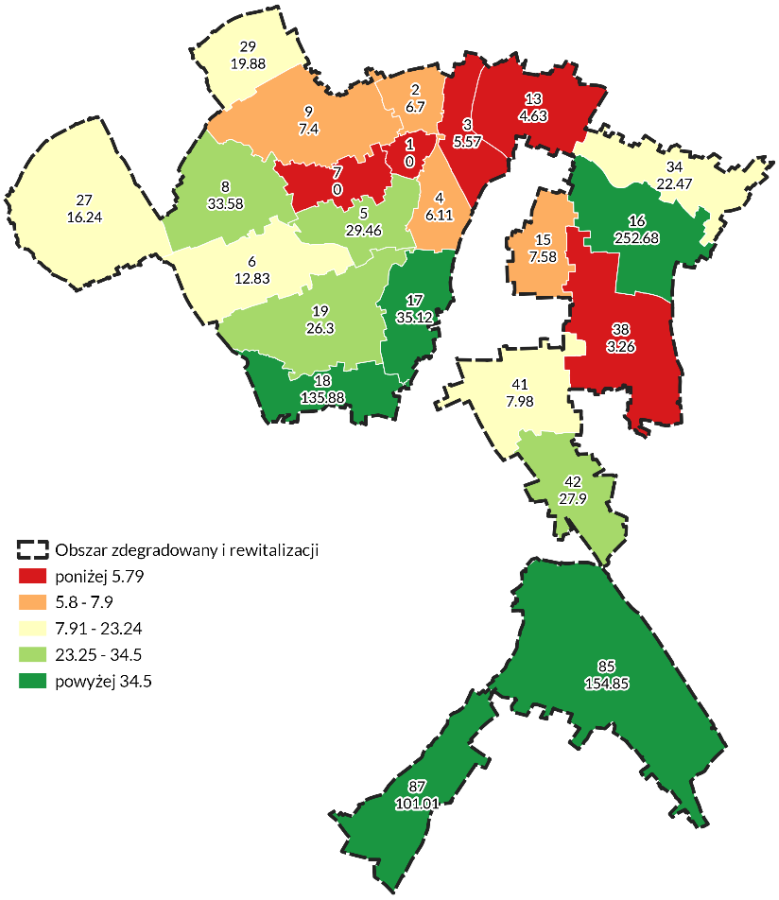

Rys. 45 Powierzchnia zieleni przypadająca na 1 mieszkańca w m^2
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

[36] Zgodnie z definicją GUS: tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością (…), w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, stanowiące własność Miasta Bielsko-Biała. Należy mieć na uwadze, iż mieszkańcy jednostek urbanistycznych bezpośrednio sąsiadujących z terenami leśnymi posiadają dodatkową możliwość realizacji aktywności rekreacyjnych na tych terenach. Nie są to jednak tereny urządzone, a zatem, choć tworzą zasób zieleni, nie zostały uwzględnione w analizie.

O ile chłonność terenów zieleni z uwagi na ich małą powierzchnię jest ograniczona, o tyle całkiem dobrze przedstawia się ich dostępność w kategoriach odległości tych terenów od miejsca zamieszkania. Na obszarze rewitalizacji średnia odległość do terenów zieleni urządzonej z miejsca zamieszkania nie przekracza 290 m. Największą odległością charakteryzują się peryferyjnie położone jednostki nr 85 i 87. Analiza przedstawiona powyżej wskazuje jednak, że dużo ważniejsze od samej pieszej dostępności jest odpowiednia powierzchnia terenów zieleni gwarantująca większej liczbie osób możliwość komfortowego wypoczynku. W sytuacji dużego odsetka osób w wieku poprodukcyjnym oraz doświadczeń wynikających z pandemii COVID-19 dostęp do terenów zieleni staje się podstawową potrzebą.

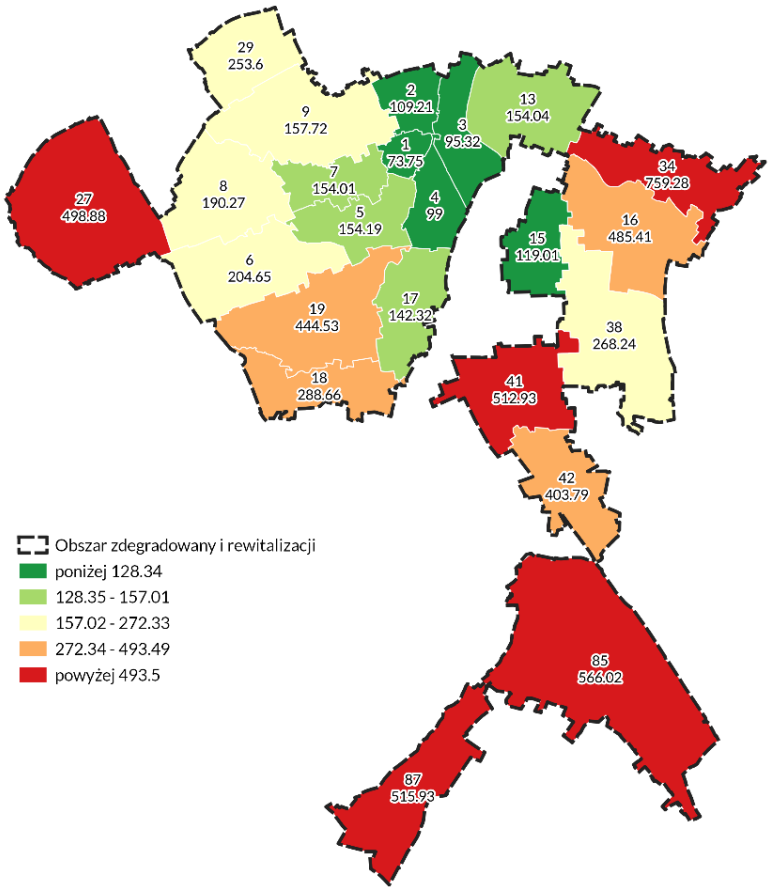

Rys. 46 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do terenów zieleni urządzonej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Analiza jakościowa

Kwestie jakości przestrzeni publicznej dość często pojawiały się podczas konsultacji z mieszkańcami w 2020 r. Mieszkańcy zwracali uwagę na chaos przestrzenny, miejsca nieestetyczne i nieprzyjazne mieszkańcom (choć nieraz mające duży potencjał), betonowanie miasta oraz nieuregulowaną ekspansję deweloperów zaburzającą charakter dzielnic. Sygnalizowano problem barier architektonicznych dla osób mających problemy z poruszaniem się. Podnoszono również kwestię wyludniania się centrum.

W „Badaniu opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" „czystość i estetyka miasta" znalazła się na stosunkowo wysokiej pozycji (5. z 13) na liście obszarów funkcjonowania miasta, które powinny być szczególnie wspierane (22,75% wskazań). Na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w zakresie poprawy estetyki i czystości, poza modernizacją elewacji kamienic w centrum (53%

odpowiedzi), pozostałe wskazania (na poziomie od 47,68% do 18,54% odpowiedzi) dotyczyły poprawy czystości i porządku w przestrzeni publicznej.

W trakcie spotkań w ramach Tygodnia z rewitalizacją zwrócono uwagę na rozwijające się w centrum budownictwo mieszkaniowe, co odbywa się jednak m.in. kosztem terenów zieleni. Uczestnicy spotkania wyrazili obawę, że nowopowstające budynki mogą przyczyniać się do rozwoju najmu krótkoterminowego i nadmiernej turystyfikacji centrum. Zwracano uwagę, iż eksponowanie i promowanie historii i tradycji Bielska-Białej w przestrzeni miasta może stanowić jeden z czynników przyciągających mieszkańców do centrum.

Uczestnicy spotkań wskazali na dwa warunki, które należy spełnić aby centrum miasta nie wymarło. Po pierwsze konieczna jest poprawa jakości przestrzeni w tym obszarze, a po drugie zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. Odpowiadając na pytanie dotyczące oceny sposobu funkcjonowania centrum młodzież zwróciła uwagę, że miejscami, które przyciągają młode osoby do centrum jest bogata oferta kulturalna, Galeria Sfera oraz funkcjonujące w sezonie zimowym lodowisko. Zdaniem uczestników spotkania konieczne jest zwiększenie ilości zieleni w centrum, istnieje obawa przed dalszą wycinką drzew w tej części miasta.

Uczestnicy spotkania z organizacjami pozarządowymi wskazywali na potrzebę stworzenia systemu parków kieszonkowych. Pomysł ten uznali za bardzo dobry również seniorzy uczestniczący w Tygodniu z rewitalizacją, którzy uważają, że miejsca te mogą pełnić funkcję punktów przystankowych dla osób starszych na ich codziennych trasach. Także uczestnicy spotkania w Olszówce za zasadne uznali tworzenie parków kieszonkowych w Bielsku-Białej, zwłaszcza że są dostępne przestrzenie, które można zagospodarować na ten cel. Tego typu rozwiązania szczególnie potrzebne są w centrum miasta.

Seniorzy bardzo zwracali uwagę na deficyty w zakresie dostępu do zieleni oraz brak poszanowania tych nielicznych istniejących terenów zielonych przez mieszkańców (zieleń jest bardzo często wykorzystywana jako miejsce wyprowadzania psów ale i rezerwuar terenów budowlanych). Za priorytet uznano potrzebę ochrony zieleni oraz działania zmierzające do zagospodarowania niewykorzystywanych dotychczas terenów na parki. Podkreślano również potrzebę uwzględnienia głosu mieszkańców przy konstruowaniu planu zagospodarowania terenów zielonych (parki miejskie ich zdaniem nie są realizowane w sposób, który odpowiadałby na potrzeby mieszkańców).

Wielu seniorów narzeka na brak kontaktu z innymi ludźmi, brak możliwości rozmowy. Dlatego zgłoszono postulat instalowania w Bielsku-Białej ławek, na których osoby szukające kontaktu mogłyby porozmawiać ze sobą lub z wolontariuszem. Zajęcie miejsca na takiej ławce byłoby sygnałem poszukiwania kontaktu. Tego typu rozwiązania z powodzeniem stosowane są m.in. w Londynie.

W trakcie spotkań dostrzeżono problem spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej. Zauważono jednak, że osoby pijące nie są agresywne.

Tereny za Placem Wolności zostały określone jako slumsy (sytuacja społeczna, estetyka, ograniczona dostępność do usług publicznych). Zwrócono uwagę na potrzebę rozwoju lokalnych punktów sprzedaży (targowisk), stanowiących swego rodzaju polską tradycję.

Problemem jest widoczność w przestrzeni publicznej kubłów na śmieci. Stwierdzono, iż wystawianie kubłów na śmieci na zewnątrz przyczynia się do obniżenia estetyki miejsca, niszczenia budynków oraz pojawienia się szczurów. Zwrócono też uwagę na potrzebę wytyczania linii na parkingach samochodowych w centrum, co przyczyniłoby się do bardziej efektywnego wykorzystania przestrzeni do parkowania. Problem ten pojawia się także w innych częściach Bielska-Białej.

III.3. Dostępność komunikacyjna

Analiza ilościowa

Komunikacja publiczna

W zakresie transportu zbiorowego, większość przewozów obsługuje Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej sp. z o.o. Na moment wykonywania opracowania, według danych MZK, tabor liczył 137 autobusów, których średni wiek wynosił 9,85 lat. Wszystkie autobusy (125 niskopodłogowych i 12 niskowejściowych) przystosowane były do przewozu osób z ograniczeniami ruchowymi i niepełnosprawnościami. Ponad połowa autobusów wyposażona była w klimatyzację przestrzeni pasażerskiej, a blisko 80% posiadało monitoring. Przez obszar rewitalizacji przebiega większość linii autobusowych, a na terenie tym zlokalizowane są 72 przystanki komunikacji publicznej (z 442 przystanków w mieście).

Analiza dostępności wykazała, iż średnia odległość z miejsca zamieszkania do najbliższego przystanku komunikacji publicznej wynosi w mieście 287,61 m. Oznacza to, że osoba dorosła poruszająca się ze średnią prędkością może dojść z miejsca zamieszkania do najbliższego przystanku w niecałe 3 minuty, co jest bardzo dobrym wynikiem. Nawet, gdy droga będzie wymagała pokonania wzniesienia, czy też poruszać się będą osoby starsze lub opiekun z dzieckiem i czas dojścia wydłuży się do poziomu około 5,5 minut, wciąż będzie to dobry wynik, co świadczy o prawidłowej sieci przystanków komunikacji publicznej w mieście.

Dostępność do przystanków komunikacji publicznej w granicach obszaru rewitalizacji również jest bardzo dobra. Średnia odległość z miejsca zamieszkania do najbliższego przystanku komunikacji publicznej wynosi zaledwie 197 m. Jedyną jednostką, gdzie ta wartość zdecydowanie odbiega od średniej jest jednostka nr 85. Wartość tego miernika wyniosła w przypadku tej jednostki 659 m.

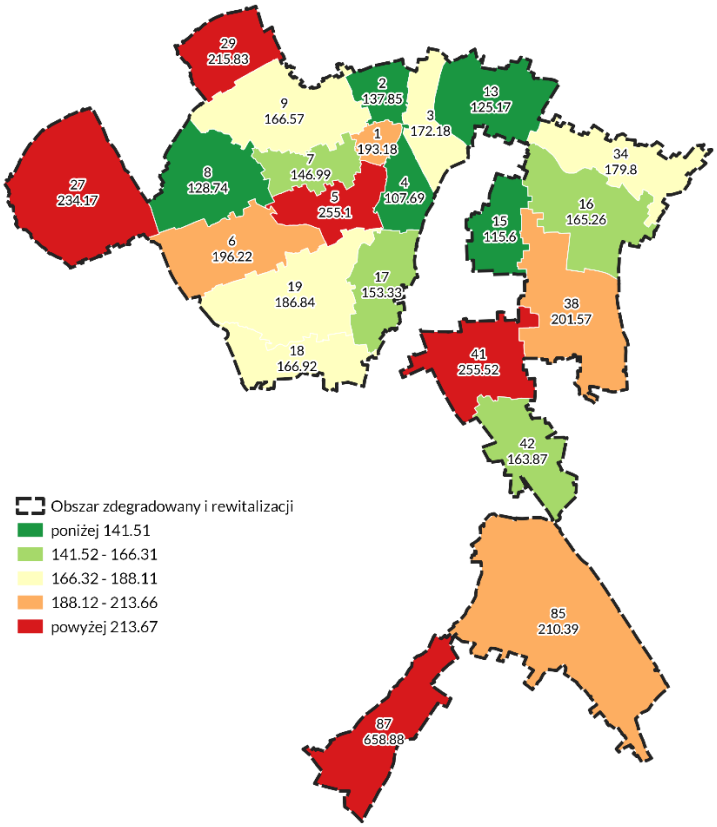

Rys. 47 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do przystanku komunikacji publicznej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Analiza wskazuje, iż dostępność i jakość usług komunikacji publicznej w granicach obszaru rewitalizacji warunkowana będzie raczej siatką połączeń (częstotliwością odjazdów autobusów z poszczególnych przystanków i czasem przejazdu) niż fizyczną odległością.

Odnośnie standardu usług komunikacji publicznej, według suikzp Bielska-Białej największe problemy występują w centralnych i peryferyjnych obszarach miasta. W centrum miasta występują duże straty czasu ze względu na zatłoczone ulice. W dzielnicach peryferyjnych, często z gęstą zabudową mieszkaniową, występują braki w wykształceniu prawidłowego układu ulicznego, przystosowanego do obsługi ruchu autobusowego (część jednostki 87). Miasto podejmuje działania na rzecz uspokojenia ruchu samochodowego w ramach rozwoju ITS, m. in. poprzez tablice z informacjami o wolnych miejscach postojowych oraz optymalizację tras i czasu przejazdu (z kierowaniem ruchu na obwodnice) oraz priorytetyzację przejazdów autobusów.

Sieć rowerowa

Według danych GUS na koniec 2020 r. długość ścieżek rowerowych w Bielsku-Białej wynosiła 38,5 km. Problemem jest duża fragmentaryczność sieci rowerowej (brak ciągłości w wielu miejscach). Na terenie miasta i w pobliżu jego granic wytyczonych zostało ponadto 10 szlaków rowerowych o łącznej długości ponad 135 km. Spośród oznakowanych tras, 3 stanowią szlaki rowerowe międzymiastowe oraz międzynarodowe. Pozostałe szlaki rowerowe, o długości ponad 99 km, przebiegają w całości na terenie miasta lub lekko zahaczają o sąsiadujące miejscowości[37]. W granicach obszaru rewitalizacji istnieje zaledwie nieco ponad 1 km ścieżek rowerowych.

Dokumenty strategiczne miasta Bielska-Białej jednoznacznie wskazują na konieczność wykorzystania roweru jako jednego z głównych środków transportu w mieście, zwłaszcza że 48,8% gospodarstw domowych dysponuje rowerem, przy czym 30,7% gospodarstw posiada dwa lub większą liczbę rowerów, z czego tylko 9,7% rowerów jest wykorzystywanych codziennie w podróżach po mieście[38]. Z analizy tych danych wynika, że najbardziej popularny jest ciąg północ-południe, na co wpływ ma usytuowanie na tej linii centrum miasta.

Samo centrum pozbawione jest jednak infrastruktury rowerowej. Ciągi rowerowe nie tworzą spójnej sieci co jest ich podstawową wadą. Nie spełniają także funkcji połączeń międzydzielnicowych oraz osiedli ze śródmieściem. Bardzo złą sytuację w zakresie infrastruktury rowerowej w obszarze rewitalizacji przedstawia rysunek poniżej.

[37] Za portalem http://rowerowe-bielsko.pl/

[38] Koncepcja głównych tras rowerowych dla miasta Bielska-Białej, załącznik do zarządzenia nr II-II.0050.3062.2022.MZD Prezydenta Miasta Bielska-Białej z 12 września 2022 r.

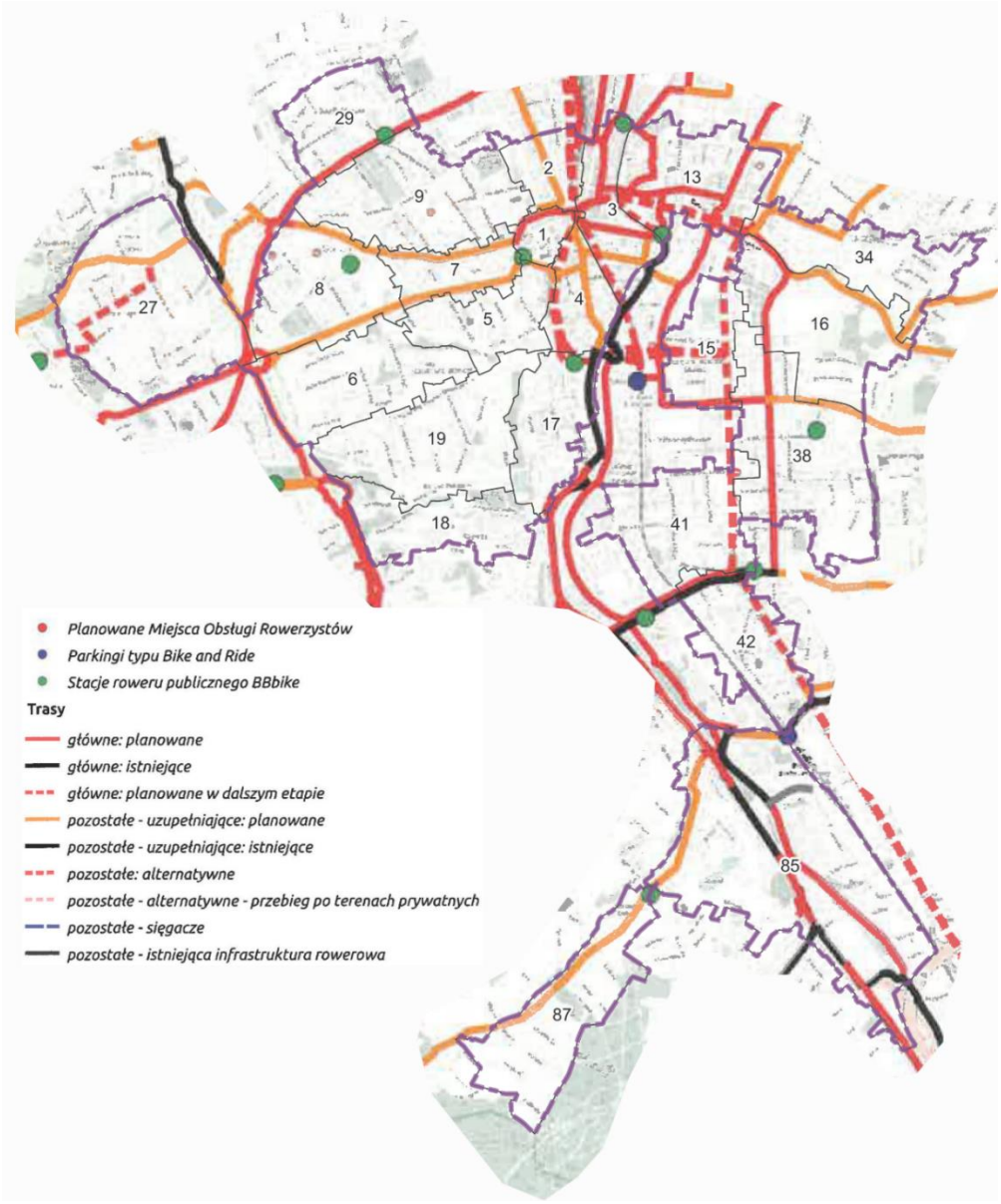

Rys. 48 Mapa hierarchizacji tras rowerowych na terenie Bielska-Białej
Źródło: Koncepcja głównych tras rowerowych dla miasta Bielska-Białej

Ciągi piesze

W obszarze rewitalizacji sieć ciągów pieszych jest bardzo gęsta, co wynika z centralnego położenia w przestrzeni miasta dużej części obszaru rewitalizacji, a także dużego udziału terenów mieszkaniowych (zabudowa wielorodzinna). Łączna długość ciągów pieszych w obszarze rewitalizacji wynosi ponad 242 km[39]. Średnio w obszarze rewitalizacji wskaźnik gęstości sieci pieszej przypadającej na km^2 przekracza 28. Największą gęstością sieci pieszej cechują się jednostki urbanistyczne nr: 2, 13, 1, 15, 38 i 29 (ponad 40 km/km^2). Zdecydowanie najniższe wartości odnotowano w jednostkach nr: 19, 5, 87 i 85 (duży udział zabudowy jednorodzinnej oraz w przypadku dwóch ostatnich jednostek peryferyjne położenie).

[39] Długość ciągów pieszych oszacowano na podstawie danych bazy openstreet map (Roads and Paths, wszystkie klasy za wyjątkiem dróg oznaczonych jako: primary, secondary, tertiary).

Fot. 8 Wybrane ciągi piesze oraz bariery architektoniczne występujące w graniach obszaru rewitalizacji
Autor: Janusz Jeżak

Na wielu odcinkach ulic chodniki są po jednej stronie. Zdarzają się ulice bez chodników, a stan techniczny niektórych jest niezadawalający, co jest zwłaszcza problemem dla osób o szczególnych potrzebach. W granicach obszaru rewitalizacji występują również miejsca, gdzie z uwagi na różnicę wysokości poprowadzono schody. Łączna długość tego typu rozwiązań komunikacyjnych bliska jest 1100 m. W wielu miejscach schodom nie towarzyszą pochylnie, co wymaga nadkładania drogi przez osoby niepełnosprawne.

Analiza zebranego materiału wskazuje, że w obszarze objętym programem występują miejsca utrudnień w poruszaniu się pieszych lub wręcz uniemożliwiające osobom o ograniczonej sprawności ruchowej wejście do budynku. W granicach obszaru występują licznie bariery w postaci zbyt wysokich krawężników na przejściach dla pieszych oraz nierówne powierzchnie chodników. Równie istotnym problemem są powszechne bariery architektoniczne utrudniające dostęp do budynków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Problem jest istotny dotyczy bowiem zarówno obiektów publicznych, jak i handlowo-usługowych, w tym zlokalizowanych w sąsiedztwie głównych reprezentacyjnych przestrzeni publicznych. Wysokość tych barier jest różna, ich cechą wspólną jest jednak uniemożliwienie swobodnego wjazdu osobom z wózkiem lub na wózku oraz utrudnienie przemieszczania się osobom starszym z ograniczeniami w poruszaniu się.

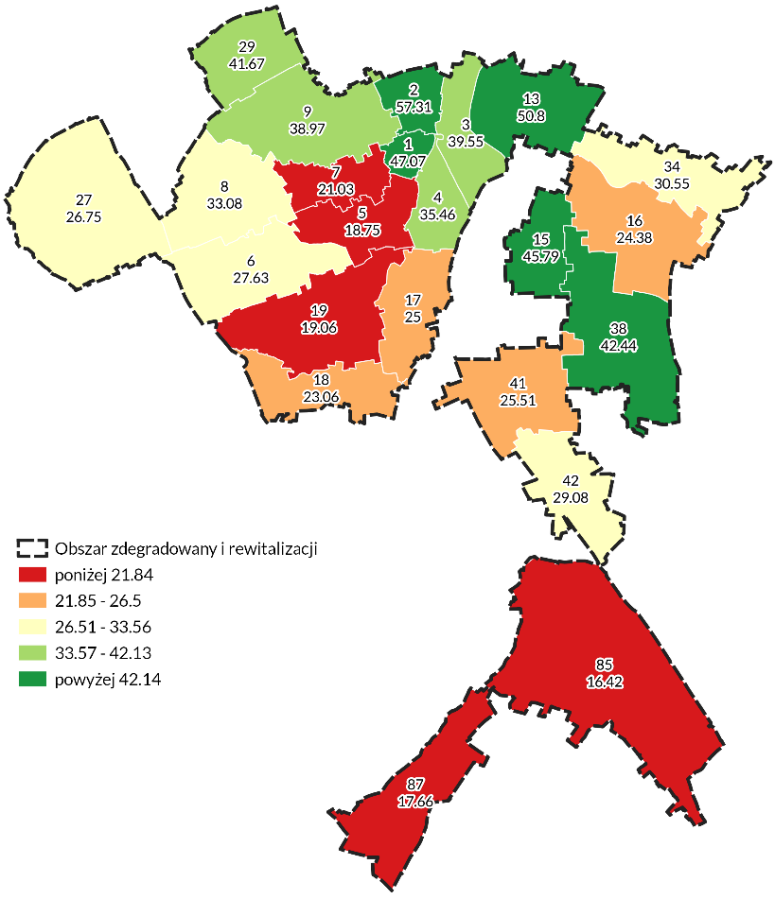

Rys. 49 Gęstość sieci pieszej w obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy openstreetmap

Układ drogowy

Główne drogi zasadniczo omijają obszar rewitalizacji lub przebiegają w jego sąsiedztwie (Aleja Władysława Andersa, ulice: Cieszyńska na poszerzonym odcinku, Piastowska, Lwowska, Krakowska, Łagodna). Kluczowe znaczenie dla obsługi komunikacyjnej obszaru mają ulice: Żywicka (droga krajowa nr 52), Partyzantów, Zamkowa, 3 Maja, PCK oraz Bora-Komorowskiego.

W obszarze rewitalizacji, szczególnie w jednostkach zlokalizowanych w obrębie centrum miasta obserwuje się gwałtowny spadek standardów w zakresie obsługi komunikacyjnej centrum miasta. W godzinach funkcjonowania centrum tworzą się kolejki pojazdów na ulicach wewnątrz centrum i doprowadzających ruch do niego. Jednocześnie zatory samochodów osobowych uniemożliwiają prawidłowe kursowanie komunikacji zbiorowej. Przyczyn tego stanu należy szukać w braku zhierarchizowania ulic prowadzących ruch kołowy. Przez ulice w centrum miasta przenoszony jest ruch tranzytowy (ulice: Partyzantów, Zamkowa, 3 Maja). Zbyt mało jest wydzielonych ciągów pieszych, odizolowanych od ruchu kołowego. Występują niewielkie, w stosunku do potrzeb, obszary centrum miasta z ruchem uspokojonym.

Miejsca parkingowe

Występuje niedobór miejsc parkingowych w stosunku do skoncentrowanego programu usługowego w tej części miasta. Średnia liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych przypadających na jednego

mieszkańca wyniosła w mieście 0,35, co oznacza, iż średnio na jedno trzyosobowe gospodarstwo domowe przypadało 1,05 ogólnodostępnego miejsca parkingowego.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest około 18,3 tys. ogólnodostępnych miejsc parkingowych (0,42 miejsca na jednego mieszkańca). Miejsca te muszą wystarczyć dla blisko 7,5 tys. gospodarstw domowych oraz około 24 tys. osób pracujących na obszarze rewitalizacji[40]. Według danych GUS na koniec 2020 r. wskaźnik liczby samochodów osobowych na 1000 ludności miasta wyniósł 705,3 (o ponad 100% więcej niż np. w Wiedniu), a jego wartość nieprzerwanie rośnie od ponad dekady.

Największa liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych występuje w centrum miasta, jednak z uwagi na dużą koncentrację na tym terenie funkcji usługowych (publicznych i komercyjnych) oraz użytkowników (mieszkańcy śródmieścia, mieszkańcy pozostałych obszarów miasta oraz osoby odwiedzające miasto) występuje stały deficyt tych miejsc. Problem ten potęgowany jest dodatkowo przez procesy migracyjne (suburbanizacja i „rozlewanie" się miasta), a w efekcie dużą grupę dojeżdżających do centrum miasta.

Stale zgłaszane jest przez mieszkańców zapotrzebowanie na większą liczbę miejsc parkingowych, dążenie do zapewnienia możliwości efektywnego i wygodnego parkowania w mieście. Z uwagi na uwarunkowania przestrzenne (brak miejsca) istnieją ograniczone możliwości zwiększania liczby miejsc parkingowych, zarówno w centrum, jak i na osiedlach mieszkaniowych. Stały deficyt miejsc parkowania oraz brak dalszej możliwości sytuowania nowych miejsc parkingowych spowodował wprowadzenie w mieście strefy płatnego parkowania obejmującą blisko 1/10 obszaru rewitalizacji. W granicach strefy znajdują się niemal w całości jednostki urbanistyczne nr: 1, 2, 3 i 13, w ponad połowie jednostka nr 4 oraz częściowo jednostka nr 9.

Zmiany w sposobie poruszania się po mieście, szczególnie dotarcia do centrum, stanową jedno z głównych wyzwań w obszarze rewitalizacji.

[40] Opracowując ten wskaźnik korzystano z bazy powstałej w 2014 r. przy okazji projektu „Zintegrowany System Zarządzania Transportem na obszarze miasta Bielsko-Biała.

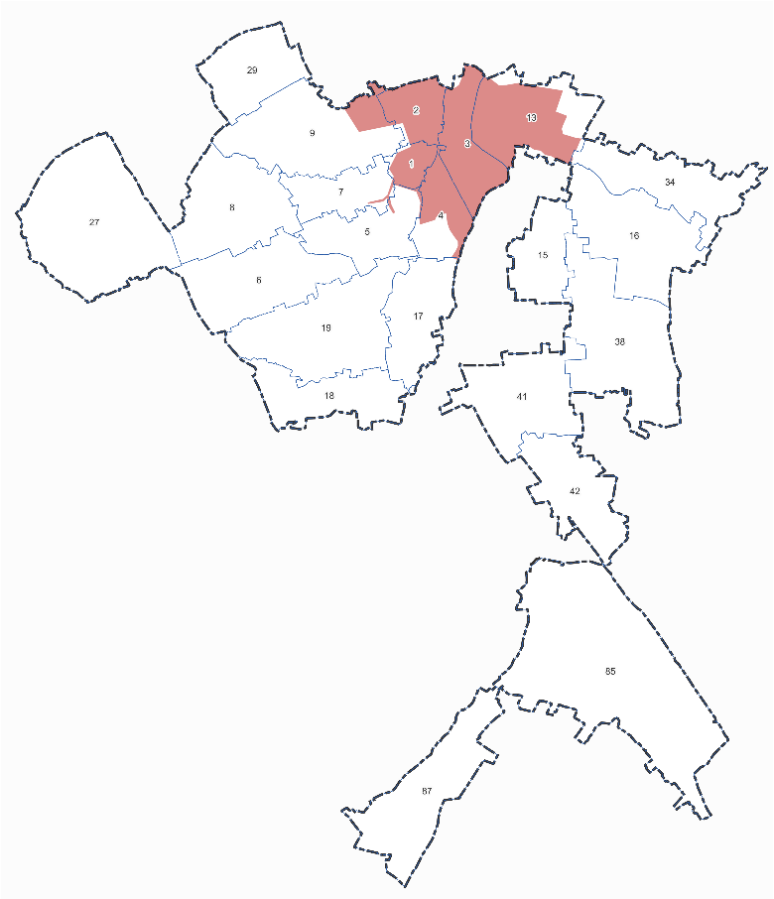

Rys. 50 Obszar objęty strefą płatnego parkowania
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy MZD, https://mzd.bielsko.pl/obszar-strefy/

Analiza jakościowa

W „Badaniu opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej", w rankingu obszarów funkcjonowania miasta, które powinny być szczególnie wspierane, „komunikacja miejska" znalazła się dokładnie pośrodku stawki, na 7. pozycji, z 16,01% wskazań. Jakość komunikacji publicznej, która podlegała badaniu jako jeden z aspektów warunków życia, przez 63,05% respondentów została oceniona „zdecydowanie dobrze" lub „raczej dobrze"; 11,43% oceniło ją „raczej źle" lub „zdecydowanie źle", a 25,52% nie miało zdania. W ankiecie przeprowadzonej podczas konsultacji społecznych w 2020 r. na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w obszarze drogownictwa i komunikacji miejskiej: 44,85% respondentów wskazało na nowe miejsca parkingowe w centrum miasta, 37,24% – zwiększenie liczby ścieżek rowerowych, 34,51% – poprawę stanu dróg lokalnych, 16,60% – optymalizację siatki połączeń MZK, 13,79% – wsparcie działań ukierunkowanych na rewitalizację[41] linii kolejowych, 12,93% – zwiększenie liczby nocnych kursów autobusów MZK, 9,38% – aktywne bus-pasy na wybranych ulicach, 8,82% – uelastycznienie oferty biletów komunikacji miejskiej i sposobu płatności, 3,89% – budowę centrów przesiadkowych.

Odpowiedzi te w dużej mierze korespondują z wynikami ankiety przeprowadzonej wśród bielsko-bialskich rodziców, w części dotyczącej poruszania się po mieście z dzieckiem. Wskazała ona na istnienie wielu barier w bezpiecznym i sprawnym poruszaniu się po mieście przez osoby z ograniczeniami w mobilności. Trudności jakich doświadczają osoby poruszające się z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi, są bowiem po części wspólne z tymi, jakich doświadczają osoby poruszające się przy pomocy sprzętu wspomagającego (kul, balkoników, protez, wózków inwalidzkich itp.) czy osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem. Ankietowani rodzice zwracali uwagę na trudności w dostępie do miejsc związanych z codziennymi aktywnościami. Podkreślano, iż w wielu miejscach brakuje chodników oraz dobrze oznakowanych przejść dla pieszych, a zły stan chodników oraz bariery architektoniczne utrudniają rodzicom prowadzenie wózka dziecięcego, a dzieciom – rowerka czy hulajnogi. Problemem są także: duży ruch samochodowy, korki, zbyt mała liczba progów zwalniających oraz niewystarczająca liczba miejsc parkingowych. W ocenie wielu rodziców komunikacja miejska w Bielsku-Białej jest słabo rozwinięta (autobusy kursują zbyt rzadko, centrum miasta jest słabo skomunikowane z pozostałymi częściami, a poruszanie się publiczną komunikacją często wiąże się z przesiadkami oraz długim czasem oczekiwania na następny autobus, rozkłady jazdy nie są skorelowane z godzinami rozpoczynania się zajęć szkolnych). Problemem bardzo często wskazywanym przez rodziców jest też brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych umożliwiających sprawne i bezpieczne przemieszczanie się po mieście na rowerze z dziećmi.

Kwestie związane z dostępnością komunikacyjną bardzo często pojawiały się także podczas spotkań z mieszkańcami w 2020 r. Wśród odpowiedzi na pytanie „Jakie dostrzega Pan/Pani lokalne problemy, potrzeby mieszkańców Bielska-Białej?" najczęściej wskazywano na: problemy z organizacją ruchu i zbyt duży ruch samochodowy, zwłaszcza w centrum miasta, niewystarczającą sieć ścieżek rowerowych i pieszych, złą jakość komunikacji miejskiej[42] oraz deficyt miejsc parkingowych.

Zdaniem osób uczestniczących w spotkaniach w ramach Tygodnia z rewitalizacją problemem centrum jest dominacja ruchu samochodowego, który wypycha z tej części miasta pieszych i rowerzystów. Uczestnicy spotkań zwracali uwagę, że jest konieczne wyciszanie ruchu samochodowego w centrum,

[41] Zachowano oryginalne brzmienie odpowiedzi, zwraca się jednak uwagę, iż określenie „rewitalizacja" dotyczy kompleksowego, wieloaspektowego procesu wyprowadzania rewitalizowanego obszaru z kryzysu, a używanie tego terminu w kontekście pojedynczych działań/ projektów infrastrukturalnych jest niewłaściwe.

[42] Głównym problemem są nie tyle koszty biletów (szczególnie po rozszerzeniu w 2021 r. uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej na dzieci do 7 roku życia oraz osoby po 65. roku życia – zarządzenie nr ON.0050.1465.2020.KM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z 16 listopada 2020 r.), ile siatka połączeń i częstotliwość kursów na poszczególnych liniach.

podkreślając jednocześnie, że będzie to możliwe wyłącznie pod warunkiem fundamentalnej zmiany organizacji ruchu. Zauważono, iż w centrum miasta właściwie nie funkcjonuje ruch rowerowy, co wynika głównie z braku ścieżek rowerowych i barier przestrzennych (ul. 3 Maja, schody). Rower jest zdecydowanie częściej używany na obrzeżach miasta. Młodzi uczestnicy spotkania podczas Tygodnia z rewitalizacją również zwrócili uwagę, iż młodzież nie dojeżdża do szkoły rowerami (pomimo, iż na terenie placówek funkcjonuje infrastruktura rowerowa – stojaki). Większość (zwłaszcza uczniowie spoza Bielska-Białej) dojeżdża do szkoły komunikacją miejską.

Wypowiedzi te są spójne z wynikami badania sondażowego pn. Ruch rowerowy wg mieszkańców Bielska-Białej[43], które jednoznacznie wskazują, iż mieszkańcy oczekują działań zmierzających do rozwoju transportu rowerowego przez budowę lepszej niż obecnie infrastruktury rowerowej. 88,6% ankietowanych mieszkańców posiada własny rower, a 5% korzysta z roweru wraz z innymi członkami rodziny i jedynie 6,4% nie posiada roweru. Brak lub niska jakość infrastruktury rowerowej zniechęca do korzystania z tej formy transportu aż 90,6% ankietowanych. Tylko 15,7% jeździ na rowerze codziennie, a 42,4% kilka razy w tygodniu. Niestety aż 65,1% ankietowanych dojeżdża do pracy lub szkoły samochodem, a tylko 14,3% rowerem. 63,8% deklaruje jednak, że będzie dojeżdżać na rowerze jeśli powstanie dogodna dla niego infrastruktura. Kluczowa jest spójność sieci dróg dla rowerów, która zachęciłaby do korzystania z tej formy przemieszczania się aż 72,6% odpowiadających.

Problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest również brak miejsc do parkowania, zwłaszcza w miejscach, w których świadczone są usługi publiczne, w tym na rzecz osób starszych (np. przychodnie).

W trakcie spotkania z mieszkańcami w Olszówce dyskutanci zgodzili się co do potrzeby rozwijania na terenie dzielnicy infrastruktury ułatwiającej osobom starszym przemieszczanie się (w tym ławki i tzw. opieracze). W dzielnicy (ze względu na jej walory turystyczne oraz infrastrukturę rekreacyjną) pojawia się problem intensywnego ruchu samochodowego, zwłaszcza w okresie letnim oraz w weekendy. Potencjalnym sposobem rozwiązania tego problemu jest rozwój komunikacji publicznej. Zwrócono też uwagę na problemy wynikające z braku separacji ruchu pieszego i ruchu rowerowego. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę, że rowerzyści nie respektują zasad ruchu drogowego. Problemem jest również zachowanie (agresywna jazda) rowerzystów po lesie. Z kolei na przejściu dla pieszych w okolicach ul. Bystrzańskiej kierowcy często nie respektują pierwszeństwa pieszych. Intensywny ruch w tej części dzielnicy utrudnia przechodniom bezpieczne poruszanie się.

W kontekście ścisłego centrum zwrócono uwagę na problemy, z którymi muszą mierzyć się seniorzy w tej części miasta tzn.: duży ruch samochodowy, liczne przeszkody architektoniczne (w tym historyczny bruk), brak poręczy, brak toalet publicznych, brak ławek (jako miejsca spotkań). Pojawił się postulat wyciszenia ruchu na ul. 1 Maja.

[43] Koncepcja głównych tras rowerowych dla miasta Bielska-Białej, załącznik do zarządzenia nr II-II.0050.3062.2022.MZD Prezydenta Miasta Bielska-Białej z 12 września 2022

IV. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH

Analiza ilościowa

►Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym

Ważnym elementem diagnozy pogłębionej jest ocena stopnia degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych. Obecnie brak ogólnomiejskiego rejestru, który pozwalałby w łatwy sposób wskazać obszary miasta o wysokim stopniu degradacji obiektów budowlanych. Pomocne w tym zakresie mogą być informacje na temat ich wieku. Starsze budynki najczęściej wymagają znacznie większych nakładów remontowych niż te wybudowane niedawno, w nowej technologii. Z tego powodu przeanalizowano średni wiek zabudowy zlokalizowanej w granicach obszaru rewitalizacji, bazując na geodezyjnym rejestrze ewidencji budynków.

Na obszarze rewitalizacji średni wiek budynku szacowany jest na 68 lat, przy czym w jednostkach urbanistycznych nr 1, 2, 7 i 13 jest to zdecydowanie ponad 100 lat (zob. Tab. 4 i Rys. 51). Większość najstarszych obiektów znajduje się w rejestrze zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, co stanowi dodatkowy czynnik podnoszący koszty ich utrzymania lub remontu.

W ramach diagnozy pogłębionej przeanalizowano również stan techniczny obiektów budowlanych, wchodzących w skład zasobu komunalnego. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest 174 budynków mieszkalnych, 156 budynków mieszkalno-użytkowych, 98 budynków użytkowych oraz 104 budynki gospodarcze stanowiące własność gminy Bielsko-Biała. Największa koncentracja budynków komunalnych występuje w jednostkach: 1-5, 7, 13 i 17 (zob. Rys. 52).

Stan techniczny blisko 2% z tych budynków uznać należy jako zły, w przypadku 23% stan techniczny można określić jako dostateczny, a w blisko 52% jedynie jako dopuszczający. Oznacza to, że ¾ zasobu wymaga mniejszych lub większych prac remontowych. Główne potrzeby remontowe to naprawa, konserwacja bądź wymiana: okien, elewacji, pokrycia dachowego, instalacji wewnętrznych, balkonów. W sytuacji złego stanu technicznego budynku często konieczna jest wymiana lub generalna naprawa elementów konstrukcji lub innych elementów budynku. Wśród budynków w złym stanie technicznym znajdują się również takie, których gruntowny remont może być nieopłacalny z przyczyn ekonomicznych. Największa koncentracja budynków o niedostatecznym, dopuszczającym lub dostatecznym stanie technicznym występuje w jednostkach: 3, 4, 7, 13, 17 i 18.

Największą dekapitalizację zasobu komunalnego odnotowano w przypadku budynków gospodarczych oraz użytkowych. Stan 84,62% budynków gospodarczych oraz 80,61% budynków użytkowych określono jako w najlepszym przypadku dopuszczający. W przypadku budynków mieszkalnych w takim stanie jest blisko 74% zasobu, a w przypadku budynków mieszkalno-użytkowych nieco ponad 58%. Blisko 3% budynków mieszkalnych jest w złym stanie. W ocenie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej na obszarze rewitalizacji generalnego remontu wymaga 97 budynków, z których ponad połowa zlokalizowana jest w jednostkach nr: 16, 13, 11 i 9.

Średni wiek budynków komunalnych znajdujących się w zasobie miasta na obszarze rewitalizacji wynosi blisko 130 lat. Największy udział w strukturze wiekowej mają obiekty z lat 1901-1950, które stanowią blisko 37% zasobu. Niewiele mniej, bo aż 34% stanowią budynki powstałe w latach 1851-1900. Duże wyzwanie stanowią budynki powstałe do 1850 r., choć ich udział wynosi niecałe 9%. 20% budynków powstało w latach 1951-2000.

Największa liczba budynków powstałych do 1850 (najstarszych), skoncentrowana jest w jednostkach nr 7 i 13 (blisko 77% wszystkich budynków z tego okresu). Budynki powstałe w latach 1851-1900 nie są już tak skoncentrowane. Największy ich odsetek występuje w jednostkach nr: 13, 7, 1, 17 i 2 (łącznie

blisko 74% wszystkich budynków z tego okresu). Budynki powstałe w latach 1901-1950 charakteryzują się najmniejszą koncentracją, jednak ich największy odsetek odnotowano ponownie w jednostkach 13 (15,26%) oraz 7 (11,58%).

Pozytywnym aspektem są prowadzone od lat w Bielsku-Białej prace rewaloryzacyjne, w wyniku których duża część zasobu znajdującego się w obrębie bielskiej Starówki przeszła gruntowne remonty. Sukcesywnie remontowane są mieszkania komunalne. W wyniku tych działań[44] systematycznie zmniejsza się liczba budynków w złym stanie technicznym, jednak potrzeby w tym zakresie są nadal znacznie większe od możliwości gminy.

Z analizy wynika, że jeśli chodzi o potrzeby remontowe i rewaloryzacyjne ze względu zarówno na wiek budynków, jak i liczbę lokali komunalnych (zob. Rys. 53), największe zapotrzebowanie występuje w jednostkach urbanistycznych nr 13 i 7.

[44] W latach 2019-2021 na obszarze rewitalizacji wyremontowano kompleksowo 25 budynków za łączną kwotę 25 829 785 zł. W 2022 r. zakończył się lub zakończy remont 6 budynków za kwotę 14 204 825 zł, a na rok 2023 zaplanowane jest zakończenie remontu kolejnych 20 budynków za kwotę 51 535 336 zł. W związku z tym, iż aktualnie nie ma dostępnych programów unijnych na kolejne lata, trudno jest przewidzieć skalę remontów budynków komunalnych począwszy od 2024 r.

Tab. 4 Koncentracja budynków w poszczególnych jednostkach urbanistycznych obszaru rewitalizacji według okresu powstania (w %)[45]

Nr jedn. urb. / Lata	1	2	3	4	5	7	8	9	13	15	16	17	18	19	27	29	34	38	41	42	85	87
do 1850	6,25	4,17	0,00	2,08	4,17	25,00	4,17	6,25	41,67	0,00	2,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1851-1900	15,53	3,65	9,59	5,48	1,83	17,81	2,28	2,74	18,72	0,00	2,74	12,33	0,46	2,28	0,00	0,91	0,00	0,00	0,91	0,46	1,37	0,91
1901-1950	2,11	6,32	9,47	8,95	11,58	11,58	4,21	6,32	15,26	0,00	2,11	6,84	4,74	1,05	0,00	0,53	1,05	1,58	0,53	1,05	3,16	1,58
1951-2000	0,88	3,54	9,73	5,31	5,31	9,73	7,08	2,65	7,08	0,88	9,73	9,73	10,62	3,54	3,54	2,65	0,88	0,88	0,88	0,88	3,54	0,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

[45] Kolorem czerwonym zaznaczono najwyższe wartości (udziały w %) świadczące o największej koncentracji budynków pochodzących z danego okresu w jednostce urbanistycznej. Kolorem zielonym – wartości najniższe.

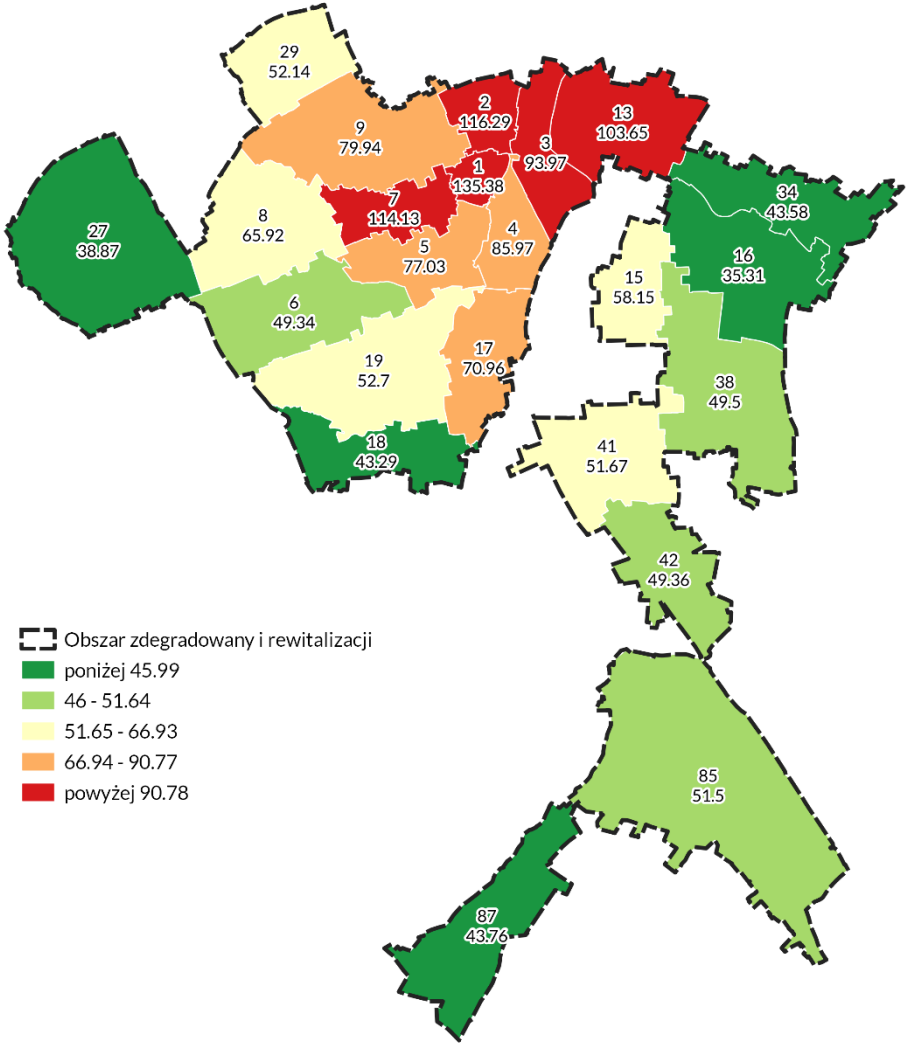

Rys. 51 Średni wiek budynków na obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

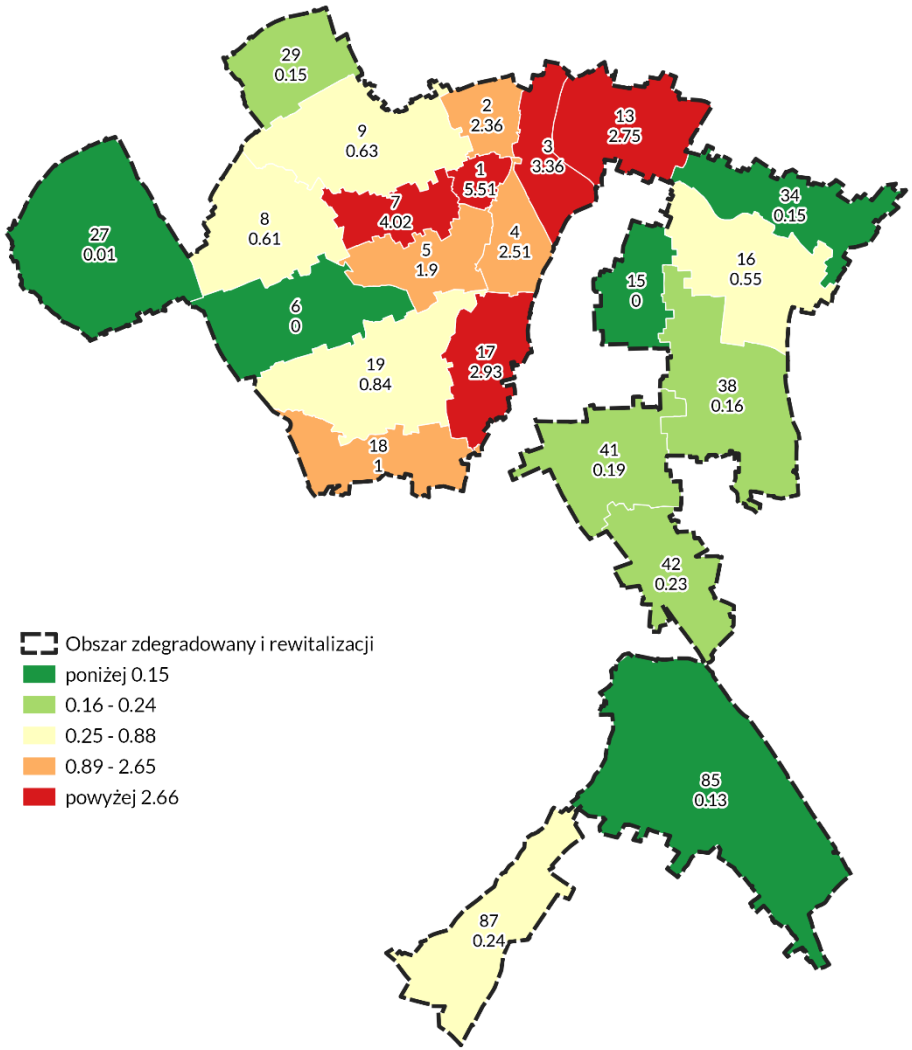

Rys. 52 Koncentracja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Liczba mieszkańców lokali komunalnych na obszarze rewitalizacji na koniec 2018 r. wynosiła 3339 osób. Zamieszkiwały one 1290 lokali. Na 30 września 2022 r. w 1262 lokalach komunalnych mieszkało 3087 osób. Najwięcej lokali komunalnych znajduje się w jednostce 13 oraz 7. Rozkład liczby lokali w poszczególnych jednostkach urbanistycznych przedstawiono na rysunku poniżej. W całym obszarze zlokalizowanych jest 4394 izb mieszkalnych o średniej powierzchni blisko 21 m^2. Łączna powierzchnia tych mieszkań to ponad 92 tys. m^2.

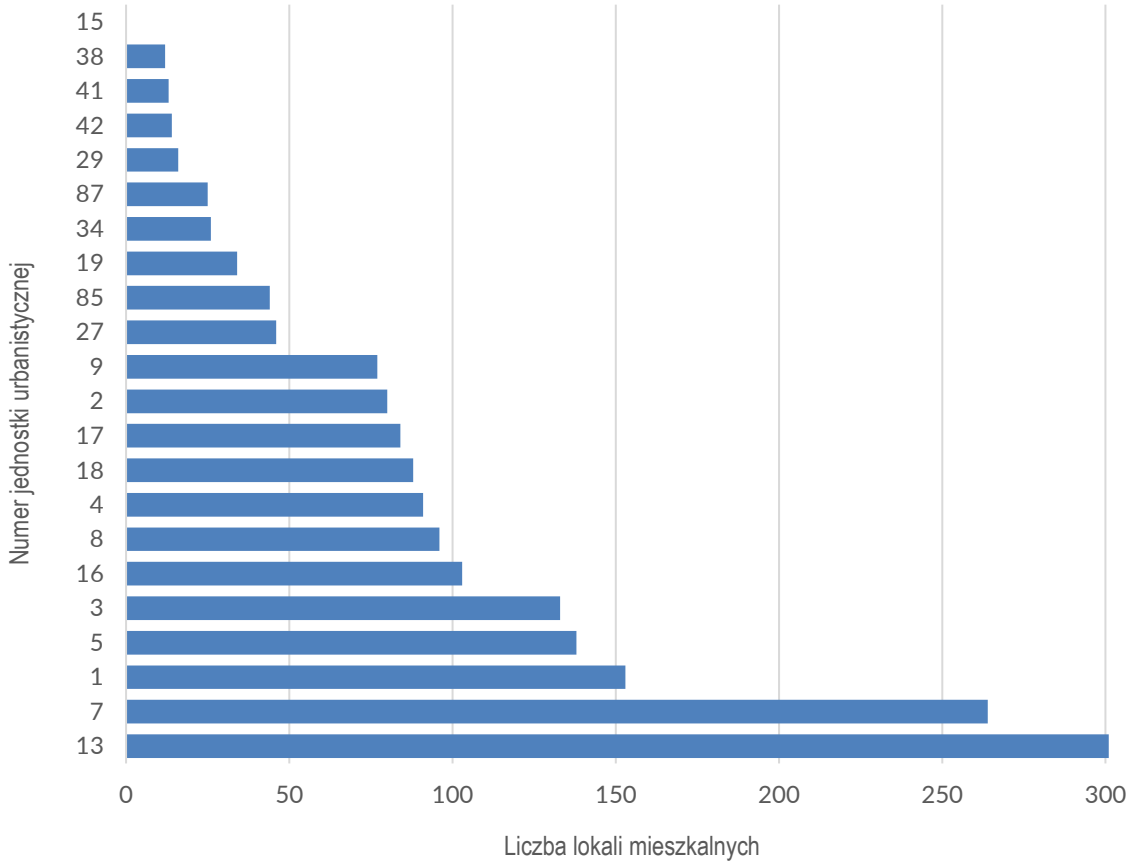

Rys. 53 Liczba lokali komunalnych w poszczególnych jednostkach obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Na 31 grudnia 2018 r. w obszarze rewitalizacji było 472 lokali użytkowych, z czego 75 było pustostanami, w tym 4 lokale to pustostany w centrum miasta z wejściem z głównych ciągów pieszych. Na 30 września 2022 r. spośród 556 lokali użytkowych na obszarze rewitalizacji, 106 było pustostanami, w tym 6 stanowiły pustostany w centrum miasta z wejściem z głównych ciągów komunikacyjnych.

Najwięcej użytkowych lokali komunalnych występuje w jednostkach nr: 13 (138), 3 (129), 1 (74), 4 (68) oraz 2 (50). Łącznie zlokalizowanych jest tam ponad 83% zasobu użytkowych lokali komunalnych. Lokale te położone są w ścisłym centrum miasta, jednocześnie z uwagi wiek budynków, w których się znajdują, wymagają często znacznych nakładów remontowych.

Należy zaznaczyć, iż zgodnie z zasadami wynajmu lokali użytkowych zarządzanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej, w centrum miasta mogą zostać wynajęte z preferencyjnym czynszem lokale użytkowe z przeznaczeniem na działalność artystyczną lub rzemieślniczą. Czynsz najmu wynosi 4 zł/m^2 za 30 m^2 powierzchni użytkowej. Aktualnie Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wynajmuje z zastosowaniem preferencji czynszowych dwa lokale na działalność rzemieślniczą (szewc oraz kuśnierz) oraz jeden na działalność artystyczną. Poza tym na

obszarze rewitalizacji 15 lokali wynajmowanych jest na rzecz organizacji pozarządowych z preferencyjną stawką czynszu w wysokości 1 zł/m^2 za 30 m^2 powierzchni lokalu.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowano również zasób mieszkaniowy służący celom pomocy społecznej. 125 miejscami noclegowymi dysponują łącznie 3 placówki dla osób bezdomnych: noclegownia przy ul. Krakowskiej 2a, Schronisko dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi przy ul. Stefanki 7. Obiekt przy ulicy Stefanki nie posiada jednak urządzonego terenu w sąsiedztwie obiektu, co utrudnia funkcjonowanie osobom bezdomnym i prowadzi do napięć z sąsiadami. W granicach obszaru rewitalizacji, w Podbeskidzkim Ośrodku Interwencji Kryzysowej przy ul. Pięknej 2, udostępniane są jeszcze dodatkowe 22 miejsca noclegowe.

►Brak rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska

Istotnym elementem oceny stopnia funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych jest poziom dostępu do podstawowych sieci infrastruktury technicznej miasta, tj. sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i ciepłowniczej, szczególnie istotnej ze względu na konieczność ograniczenia niskiej emisji.

Na obszarze rewitalizacji średnia odległość z miejsca zamieszkania do najbliższej sieci wodociągowej wynosiła 17,4 m. W żadnej jednostce odległość ta nie przekroczyła 21 m, w związku z czym należy uznać, że nie istnieje problem z dostępem do tego medium.

Podobnie wygląda sytuacja w zakresie dostępności sieci kanalizacyjnej. Średnia odległość do sieci magistralnej w tym przypadku jest jeszcze mniejsza i wynosi zaledwie 9,67 m. O ile odległość od kanałów zbiorczych nie stanowi problemu, o tyle zasadnicze wyzwanie stanowi dekapitalizacja sieci kanalizacyjnej w centrum miasta oraz problemy, które stwarza kanalizacja zbiorcza. Szczególnie w obszarze centrum odwodnienie terenów stanowi problem w przypadku wystąpienia deszczy nawalnych. Sprzyja temu bardzo wysoki udział terenów uszczelnionych (niski udział terenów biologicznie czynnych), w efekcie czego woda zamiast być wchłaniania do gruntu, oddawana jest do kanalizacji deszczowej lub zbiorczej. W przypadku intensywnych i nagłych opadów skutkuje to brakiem możliwości odbioru przez system kanalizacyjny wód opadowych i w efekcie występowaniem lokalnych podtopień. Kwestie te omówiono w rozdziale poświęconym zagadnieniom środowiska (V).

Zdecydowanie najefektywniejszym i najwygodniejszym źródłem ogrzewania budynków jest centralna sieć cieplna. Z uwagi na odległość do sieci miejskiej nie wszędzie jednak możliwe jest przyłączenie do niej budynków. Średnia odległość z miejsca zamieszkania do sieci cieplnej wyniosła na obszarze rewitalizacji ponad 100 m. Największe odległości odnotowano w jednostkach urbanistycznych nr: 87 (średnio ponad 640 m), 34 (212 m) oraz 85 (194 m). Przekłada się to na liczbę osób korzystających z sieci ciepłowniczej. We wskazanych jednostkach z sieci tej korzystało odpowiednio 24% mieszkańców (jednostka 34), 22% mieszkańców (jednostka 85) lub, jak w przypadku jednostki 87, nikt nie korzystał. Mimo dobrego dostępu do sieci ciepłowniczej stosunkowo niewielki odsetek użytkowników odnotowano w jednostkach urbanistycznych położonych w centrum miasta (1, 2, 4 i 13), co może wynikać z trudności poprowadzenia infrastruktury ciepłowniczej w budynkach zabytkowych.

Alternatywą do ogrzewania systemowego są indywidulane piece grzewcze. Wciąż na terenie obszaru rewitalizacji występuje duży odsetek budynków z piecami opalanymi paliwami stałymi. Dokładne ustalenie ich liczby nie jest możliwe z uwagi na brak pełnego wypełnienia Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz brak precyzji odnośnie faktycznego źródła służącego do celów grzewczych (zgłaszający podają często, że posiadają więcej niż jedno urządzenia służące do ogrzewania obiektu).

Niemniej według danych z 2018 r. ponad 44% budynków zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji opalanych było paliwami stałymi (właściciele przekazywali popioły do utylizacji), a jedynie nieco ponad 40% korzystało z ciepła sieciowego. Mimo, że liczba lokali z ogrzewaniem piecowym na obszarze rewitalizacji zmniejszyła się z 673 na koniec 2018 r. do 522 na 30 września 2022 r., dane CBEB wskazują, że liczba budynków na obszarze rewitalizacji ogrzewanych za pomocą paliw stałych nadal jest znacząca i wynosi ponad 26% (kocioł na paliwo stałe, kominek, piec kaflowy), a liczba wskazanych w zgłoszeniach urządzeń przekracza 900. Różnica częściowo wynika z prowadzonych wymian kotłów, jednak w znacznie większym stopniu może wynikać z niepełnej bazy i braku precyzji przy jej budowie.

Kwestia ta stanowi jeden z poważniejszych problemów w centrum Bielska-Białej. Miasto intensyfikuje działania zmierzające do redukcji negatywnych skutków palenia szkodliwym opałem w „starych" piecach w budynkach stanowiących mieszkaniowy zasób komunalny. Rokrocznie zwiększane są nakłady na ten cel i zwiększa się liczba budynków przyłączanych do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz lokali wyposażanych w ogrzewanie gazowe etażowe. Plany odnośnie likwidacji niskiej emisji w tych lokalach przedstawiają się następująco: 224 lokale mają być podłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej, 241 lokali ma mieć wykonane ogrzewanie gazowe, 6 lokali ogrzewanie elektryczne, a odnośnie 50 lokali nie są przewidziane żadne działania z uwagi na planowaną sprzedaż budynków. Nie jest również wykluczone, iż w kolejnych latach zamiast np. ogrzewania gazowego będę montowane pompy ciepła. Jednocześnie w lokalach mieszkalnych, w których niemożliwe są powyższe działania, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej realizuje zmianę sposobu ogrzewania z pieców na paliwo stałe na nowoczesne elektryczne panele grzewcze na podczerwień. Efektem tych działań jest niemal całkowite wyeliminowanie kotłów na paliwa stałe z obszaru bielskiej Starówki. Obecny kryzys energetycznych w poważny sposób osłabi proces wymiany pieców na paliwa stałe, z uwagi na gigantyczny wzrost cen pozostałych nośników energii.

Kluczowym zagadnieniem wobec braku możliwości znacznego ograniczenia zużycia energii jest poszukiwanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w zakresie energooszczędności. Zapotrzebowanie w tym zakresie jest duże z uwagi na wiek budynków (inna technologia i standardy w czasie ich budowy). O ile w przypadku spółdzielni mieszkaniowych proces termomodernizacji jest bardzo zaawansowany, o tyle w przypadku kamienic oraz zabudowy jednorodzinnej potrzeby są wciąż znaczne.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowano szereg budynków wielorodzinnych wybudowanych zarówno w technologii tradycyjnej, jak i wielkopłytowej. Są to m.in.: Osiedle Mieszka I (wybudowane w latach 1957-1961 jako Zakładowe Osiedle Robotnicze nr 4), Osiedle Kopernika (wybudowane w latach 1964-1969 jako Zakładowe Osiedle Robotnicze nr 7), Osiedle Słoneczne (powstałe w latach 1960-1970), Osiedle Grunwaldzkie (powstałe w latach 1951-1957 jako Zakładowe Osiedle Robotnicze nr 3), Osiedle Złote Łany (powstałe w latach 1970-1975) oraz Osiedle Śródmiejskie (zbudowane na przełomie lat 70. i 80. XX wieku po wyburzeniu części istniejącej tu zabudowy z końca XIX i I poł. XX wieku).

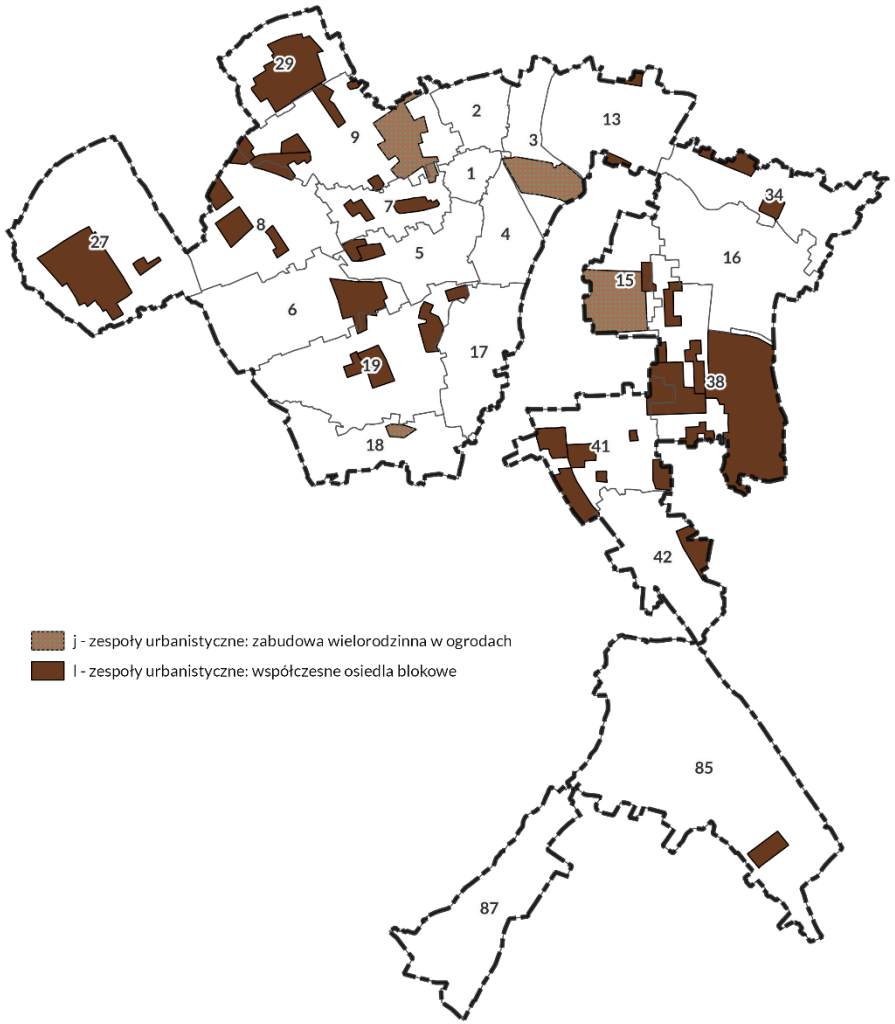

Rys. 54 Rozmieszczenie zabudowy wielorodzinnej – waloryzacja według jednostek architektoniczno-krajobrazowych
Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium historyczno-urbanistycznego

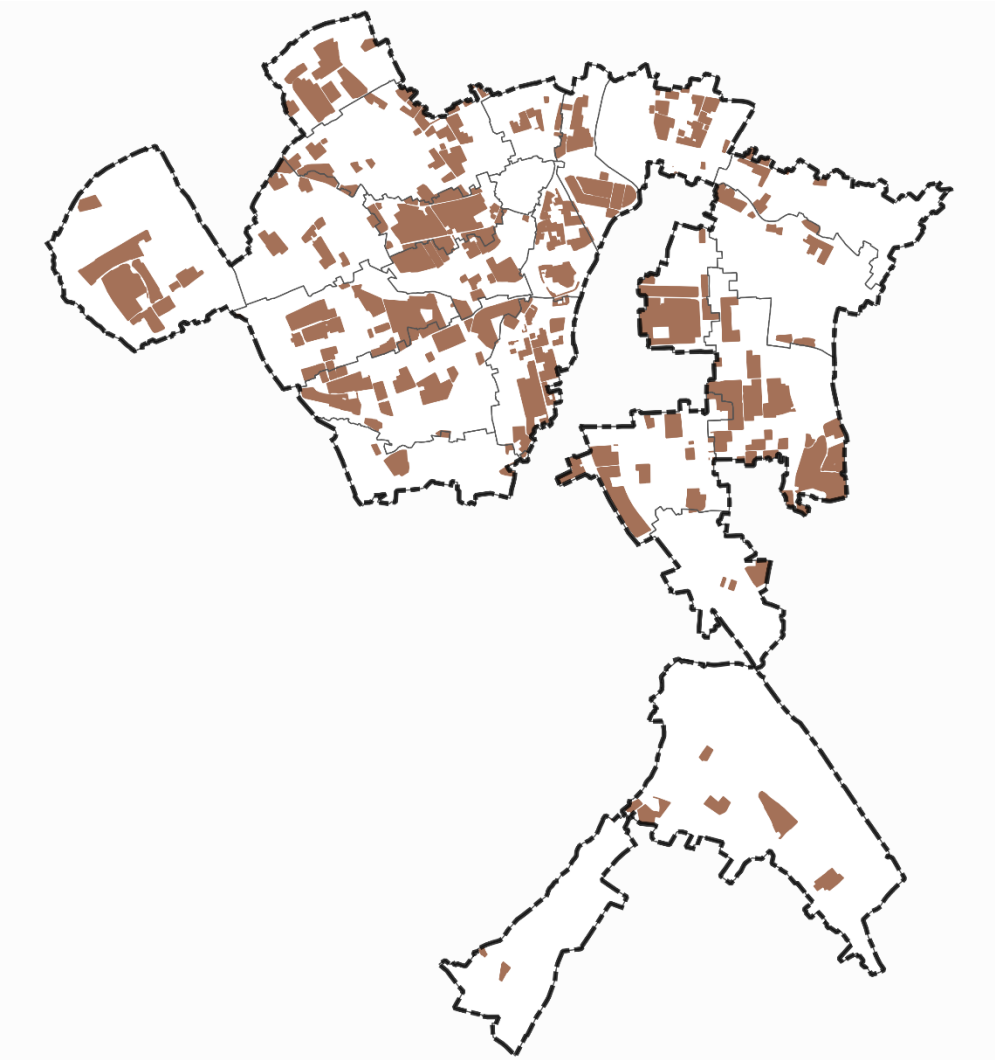

Rys. 55 Rozmieszczenie zabudowy wielorodzinnej według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej
Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa na obszarze rewitalizacji pochodzi głównie z lat 1951-1985, co oznacza, że budynki eksploatowane są już średnio od ponad 50 lat. Jak wynika z literatury przedmiotu oraz studiów przypadku, tak długi okres eksploatacji, w powiazaniu z mankamentami zastosowanej technologii, może wiązać się z występowaniem takich technicznych problemów jak:

1) stosowanie podgrzewaczy gazowych do etażowego, zlokalizowanego w każdym mieszkaniu, grzania ciepłej wody i w konsekwencji tzw. kominów zbiorczych, które mogą być powodem zatrucia czadem;
   Od 2018 r. w zasobach Spółdzielni Złote Łany realizowany jest Program działalności społeczno-gospodarczej Spółdzielni w zakresie wprowadzenia centralnej ciepłej wody użytkowej i częściowej likwidacji instalacji gazowej w lokalach mieszkalnych. Łącznie gazowe podgrzewacze wody zostały już zlikwidowane w 26 budynkach, z czego 3 budynki (60 mieszkań) znajdują się na obszarze rewitalizacji. Na 2023 r. zaplanowano takie prace także w budynku Jutrzenki 26, który posiada 130 mieszkań. Program w kolejnych latach będzie kontynuowany i docelowo efektem jego będzie całkowita likwidacja gazowych podgrzewaczy wody w lokalach mieszkalnych. Jest to perspektywa kilkunastoletnia.

2) całkowite uszczelnianie mieszkań przez właścicieli, poprzez wymianę okien na plastikowe, w obiektach, w których zastosowano grawitacyjny system wentylacyjny, co poza problemem z utrzymaniem właściwej wilgotności powietrza może być przyczyną zaczadzeń;
   Problem nagminnie występujący w mieszkaniach znajdujących się w zasobach Spółdzielni Złote Łany. Spółdzielnia od wielu lat prowadzi przeciwdziałania polegające na montażu, w ramach robót remontowych finansowanych z funduszu remontowego nieruchomości nawiewników w oknach, ułatwiających cyrkulację powietrza. Oceniono, że jedynie około 30% okien na omawianym obszarze posiada zamontowane nawiewniki. Dużym problemem jest brak zgody właścicieli mieszkań na te roboty i nieudostępnianie mieszkań. W biuletynie wydawanym przez Spółdzielnię, który dociera do wszystkich mieszkań, problem ten był kilkakrotnie opisywany oraz zachęcano mieszkańców do wyrażania zgody na montaż nawiewników.

3) zastępowanie podanych w projekcie zabezpieczeń 10A bezpiecznikami 16A, umożliwiającymi korzystanie ze sprzętu AGD i RTV, ale równocześnie będących przyczyną porażenia prądem elektrycznym lub pożaru;
   W lokalach mieszkalnych znajdujących się w zasobach Spółdzielni Złote Łany instalacje oświetleniowe zabezpieczone są bezpiecznikami 10 A, natomiast w gniazdkach umożliwiających korzystanie ze sprzętu AGD bezpiecznikami 16 A. Instalacje elektryczne są cyklicznie sprawdzane przez Spółdzielnię, nie odnotowano żadnych pożarów z powodu stosowanych zabezpieczeń.

4) samowolne przerabianie instalacji gazowych wewnątrz mieszkań, bez sprawdzenia ich szczelności, co może być przyczyną ulatniania się gazu i w konsekwencji grozić poważną katastrofą;
   Sporadycznie zdarzają się przypadki wykonywania remontów (w tym przeróbek instalacji) bez wcześniejszych zgłoszeń, jednak coroczne obowiązkowe przeglądy szczelności instalacji gazowych pozwalają szybko wychwycić takie przypadki i zobowiązać właściciela mieszkania do doprowadzenia instalacji do prawidłowego stanu. Nie odnotowano jak na razie żadnych wypadków spowodowanych samowolą przeróbka instalacji gazowej.

5) stara instalacja gazowa (skręcana), która (jeśli nie została wymieniona na instalację spawaną) z uwagi na okres eksploatacji może być przyczyną ulatniania się gazu, a w konsekwencji grozić wybuchem;
   W zasobach Spółdzielni Złote Łany przeważająca część instalacji gazowej jest starego typu, tj. skręcana. W przypadku gdy w budynkach stwierdzana jest większa ilość przecieków gazu, dokonuje się częściowej wymieniany instalacji gazowej, ale głównie w zakresie poziomów

znajdujących się w piwnicy. Problem ten z roku na rok narasta, co objawia się systematycznym zwiększaniem nakładów na usuwanie wycieków gazu i częściową wymianę instalacji.

6) podłączanie wentylatorów elektrycznych w kuchniach do kominów zbiorczych, co w konsekwencji może prowadzić do zaczadzenia innych mieszkańców;
   Podczas przeglądów kominiarskich sporadycznie stwierdzane były przypadki podłączenia elektrycznych wentylatorów do kominów zbiorczych. Żaden z tych przypadków nie był przyczyną zaczadzenia.

7) brak ocieplenia niektórych budynków, co skutkuje postępującą korozją ścian;
   W spółdzielniach mieszkaniowych większość budynków jest docieplona, a problem korozji ścian nie występuje.

8) brak dróg pożarowych;
   Zgodnie ze stanowiskiem Państwowej Straży Pożarnej spółdzielnie powinny wybudować drogi pożarowe do budynków, szczególnie wysokich. W granicach Spółdzielni Złote Łany taka potrzeba występuje w odniesieniu do budynków Jutrzenki 3, Jutrzenki 7 oraz Lenartowicza 22. Dla pozostałych budynków brak jest możliwości wybudowania dróg pożarowych lub jest to bardzo kosztowne, niemożliwe do sfinansowania w ramach funduszu remontowego nieruchomości.

9) permanentne zastawianie dróg pożarowych przez samochody mieszkańców, a w obszarach zlokalizowanych blisko centrum również przez osoby przyjeżdżające z zewnątrz,
   Problem zastawiania dróg pożarowych jest powszechny. Pomimo prawidłowego oznakowania oraz sygnalizowania mieszkańcom problemu drogi te są blokowane przez parkujące na nich samochody. Powodem jest niewystarczająca ilość miejsc postojowych w pobliżu budynków mieszkalnych.

10) dzikie nasadzenia zieleni, które uniemożliwiają służbom podjazd pod budynek w sytuacji pożaru lub innego zdarzenia wymagającego interwencji.
    Problem ten jest obecny na osiedlach znajdujących się w graniach obszaru rewitalizacji.

Wszystkie wskazane powyżej problemy występują w różnym nasileniu na osiedlach mieszkaniowych położonych w granicach obszaru rewitalizacji, stanowiąc wyzwanie dla zarządzających tym zasobem.

►Brak rozwiązań technicznych zapewniających dostępność obiektów budowlanych dla osób ze szczególnymi potrzebami

Zasadniczym problemem występującym na obszarze rewitalizacji jest brak wind w dużej części budynków wielorodzinnych i obiektów usługowych. Na całym obszarze rewitalizacji zainstalowane są jedynie 194 windy. W urządzenia tego typu wyposażonych jest 15,7% budynków wielorodzinnych (158 na 1004 wskazanych w bazie BDOT10k – budynki z 3 i więcej kondygnacjami). Jedynie 44% mieszkańców obszaru rewitalizacji posiada dostęp do windy. Dla osób ze stałymi lub czasowymi ograniczeniami w poruszaniu się brak windy stanowi bardzo duże wyzwanie. Biorąc pod uwagę starzenie się społeczeństwa kwestia ta stanowić będzie coraz większy problem.

Dużym problemem dla osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności jest też zły stan techniczny wielu dróg i chodników. W ramach diagnozy stanu infrastruktury technicznej przeanalizowano wskaźnik udziału dróg gminnych o złym stanie technicznym. Stan nawierzchni ulic oraz dróg wpływa nie tylko na komfort i czas podróży, ale przede wszystkim ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Z danych wynika, że stan techniczny aż 24% odcinków dróg publicznych znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji jest bardzo zły, zły lub niezadawalający.

Bardzo zła sytuacja występuje na ulicach: Chlebowej (na nawierzchni jezdni widoczne miejscowe spękania siatkowe, krawędziowe, uszkodzone łaty, ubytki), Sportowców (spękania siatkowe, ubytki powierzchniowe, sfalowania o dużej szkodliwości) oraz Jaglanej. Zły stan stwierdzono na ulicach: Zaułek, Harcerskiej, Antoniego Osuchowskiego, gen. Józefa Hallera, Grażyny, Kamienickiej, Pszennej, Tkaczy, Kalinowej, Sokolskiej, Karola Ambrożego oraz na placu Mickiewicza.

Ocena parametryczna jakości tkanki miejskiej na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest szereg ulic, w granicach których zdiagnozowano zły stan istniejącej zabudowy i przestrzeni publicznych. W celu ich oceny przeprowadzono wywiady z pracownikami Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej, polegające na wypełnieniu przez pracowników ZGM ankiety, której matryca została przedstawiona w tabeli poniżej. Następnie wykonawca przeprowadził spacer badawczy mający na celu weryfikację ocen zawartych w ankietach (nie dostrzeżono obszarów, których oceny byłyby zawyżone lub zaniżone). Wyniki przeprowadzonej oceny jakości tkanki miejskiej obszaru rewitalizacji przedstawiono na kartogramach (Rys.56-II.61).

Tab. 5 Matryca do oceny jakości tkanki miejskiej

Oceniane kategorie / Natężenie problemu	A	B	C	D	E	F
	budynki i budowle wymagające generalnego remontu (obiekty nieremontowane od kilkudziesięciu lat, uszkodzone elewacje, zniszczone klatki schodowe i inne)	potrzeba termomo-derniza cji	substandardy architektoniczne nienadające się do modernizacji (np. obiekty całkowicie wyeksploatowane) oraz występowanie ugorów miejskich (tj. działki niepełniące żadnej funkcji, działki zabudowane budowlami wskazującymi trwałe porzucenie)	uporządkowanie i uzupełnienie zabudowy	potrzeba budowy, uzupełnienia lub odnowy przestrzeni publicznych, terenów zieleni	budowa lub poprawa jakości i standardu dróg i chodników lokalnych (w tym osiedlowych)
Brak problemu lub jego znaczenie **nieistotne** dla danego obszaru						
Występowanie problemu (dotyczące **do 10%** obszaru)						
Nasilenie problemu (dotyczące od 10% **do 50%** obszaru)						
Szczególne nasilenie problemu (dotyczące **powyżej 50%** obszaru)						

Źródło: opracowanie własne

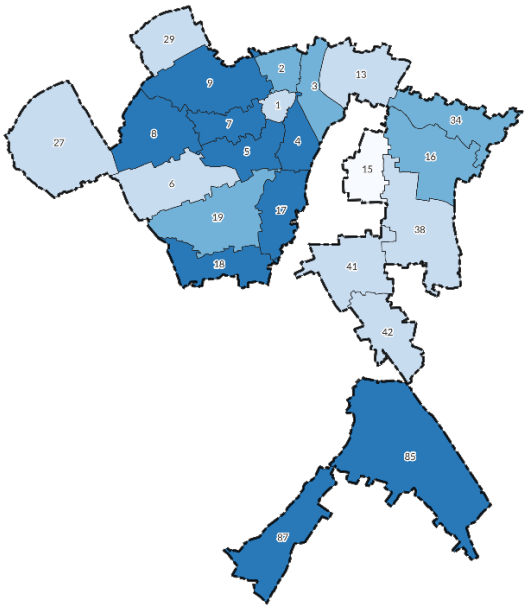

Rys. 56 Budynki i budowle wymagające generalnego remontu (obiekty nieremontowane od kilkudziesięciu lat, uszkodzone elewacje, zniszczone klatki schodowe i inne)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

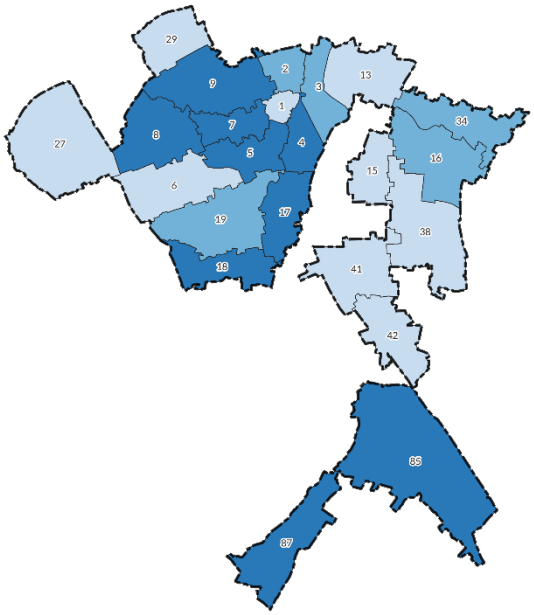

Rys. 57 Potrzeba termomodernizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

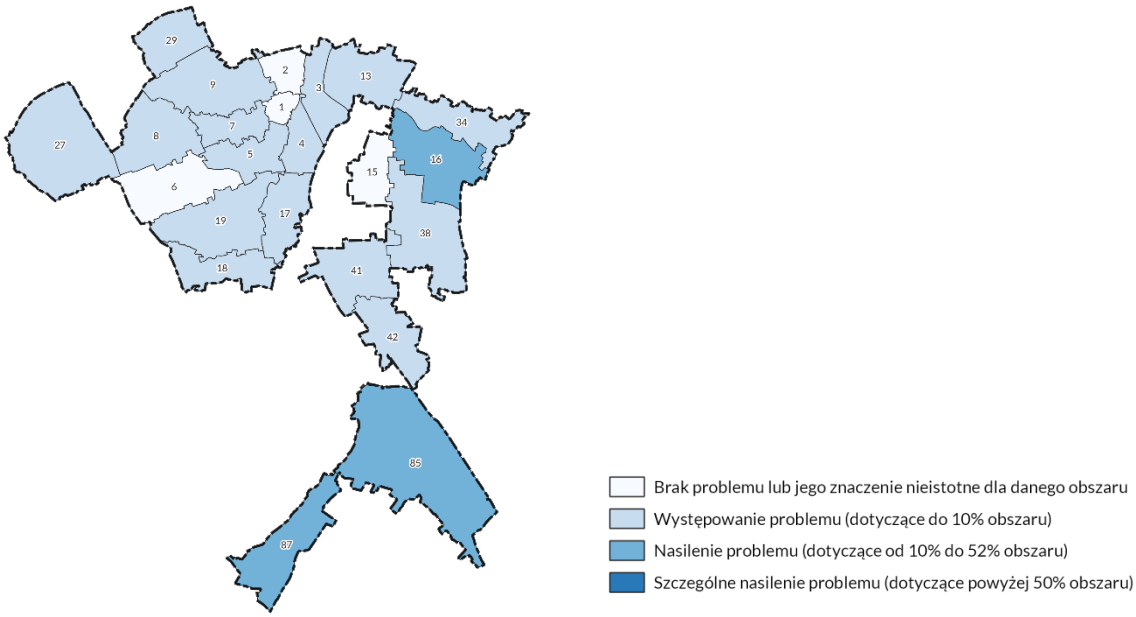

Rys. 58 Substandardy architektoniczne nienadające się do modernizacji oraz występowanie ugorów miejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

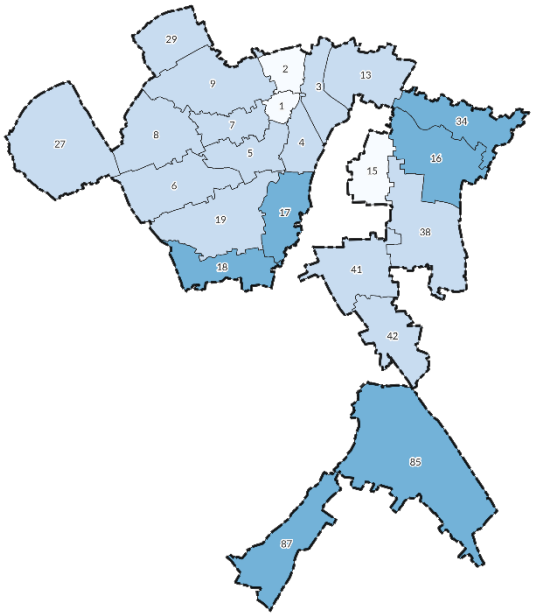

Rys. 59 Uporządkowanie i uzupełnienie zabudowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

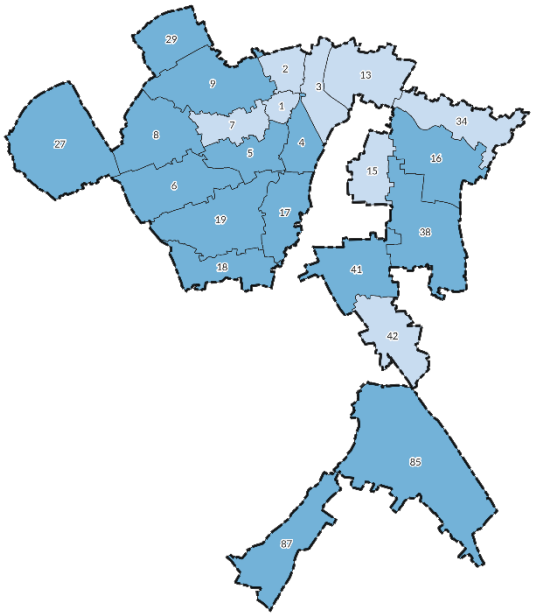

Rys. 60 Potrzeba budowy, uzupełnienia lub odnowy przestrzeni publicznych, terenów zieleni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

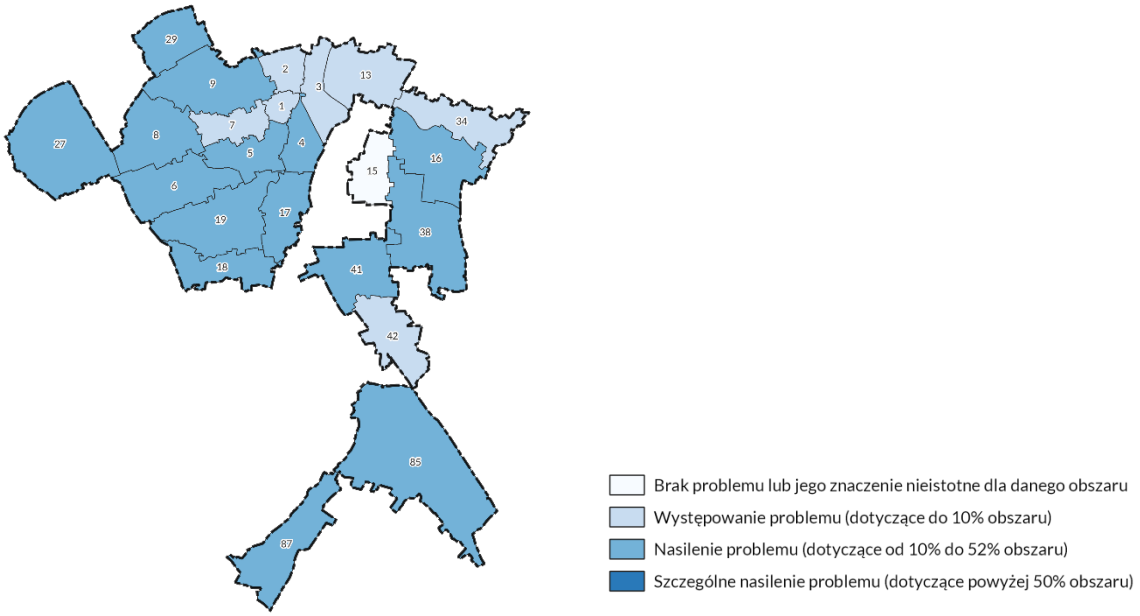

Rys. 61 Budowa lub poprawa jakości i standardu dróg i chodników lokalnych (w tym osiedlowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Kontekstowo przeanalizowano również udział terenów stanowiących własność lub współwłasność gminy. Wysoki udział terenów komunalnych ułatwia prowadzenie działań rewitalizacyjnych, ale też stanowi poważne wyzwanie finansowe dla gminy. Średnio w granicach obszaru rewitalizacji udział terenów stanowiących własność lub współwłasność gminy wyniósł 41%, jednak w części jednostek urbanistycznych odsetek ten jest zdecydowanie wyższy i wynosi ponad 50% (jednostki nr: 1, 2, 6, 7, 15 i 17).

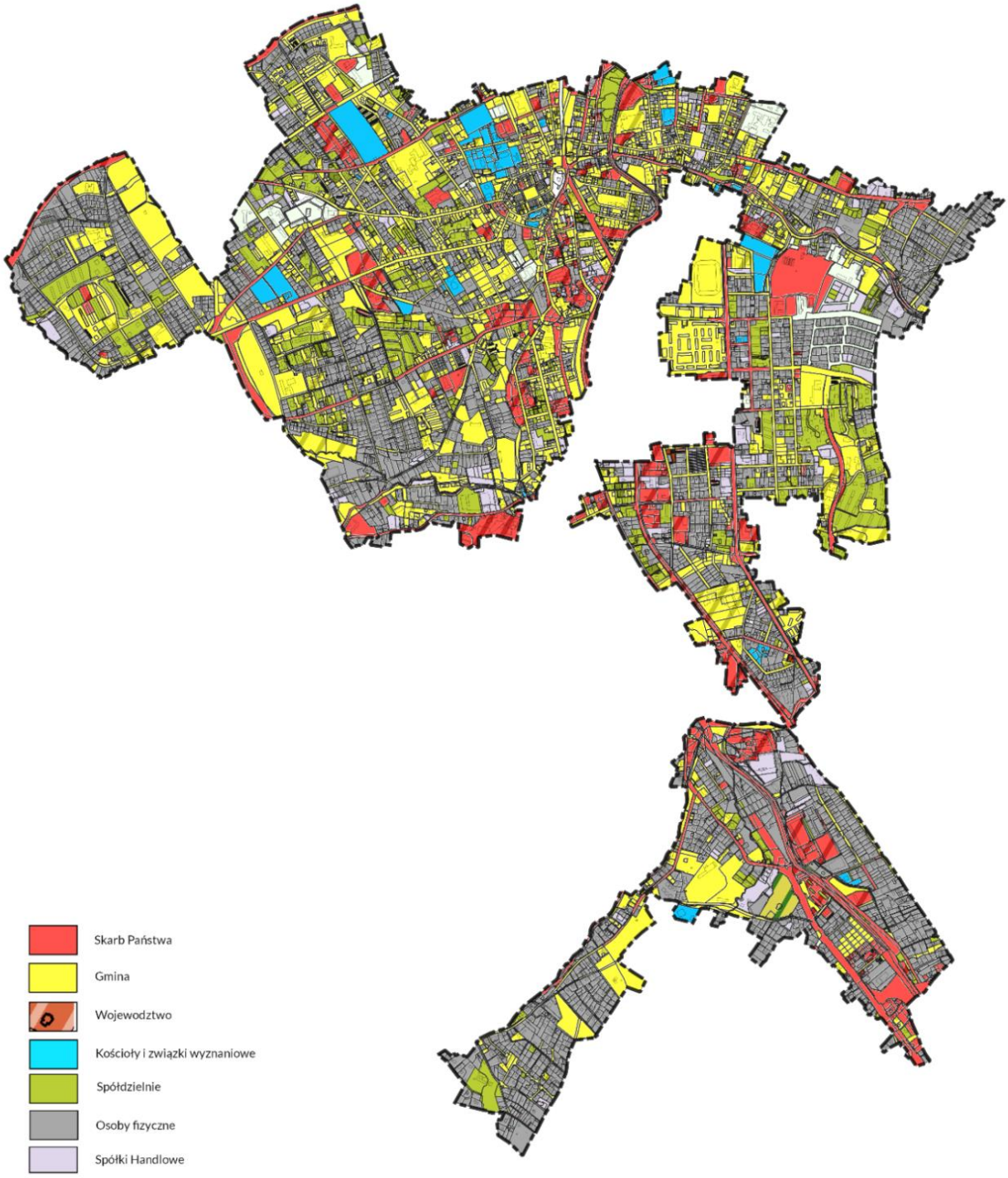

Rys. 62 Stan własności na obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Analiza jakościowa

Z „Badania opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" wynika, iż kwestie techniczne (w porównaniu do pozostałych obszarów tematycznych wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji) zajmują dość odległe miejsce na liście problemów priorytetowych dla mieszkańców. Na liście odpowiedzi na pytanie, które obszary funkcjonowania miasta powinny być szczególnie wspierane, „drogownictwo" znalazło się na miejscu 6. (16,13% wskazań), „mieszkalnictwo komunalne" na miejscu 10. (13,00% wskazań), a „wodociągi i kanalizacja" (z 7,12% wskazań) na ostatniej, 13. pozycji. Interesujące są odpowiedzi na temat infrastruktury drogowej, która była jednym z badanych aspektów warunków życia w Bielsku-Białej: tylko 22,74% respondentów oceniło stan infrastruktury drogowej „raczej źle" lub „zdecydowanie źle"; 45,59% wydało ocenę „zdecydowanie dobrą" lub „raczej dobrą"; 31,67% wskazało odpowiedź „ani dobrze, ani źle". Za najistotniejsze i najbardziej potrzebne działanie w zakresie poprawy estetyki w Bielsku-Białej mieszkańcy uznali modernizację elewacji kamienic w centrum miasta (53,00% wskazań). Jednocześnie zabytkowa architektura centrum miasta znalazła się na 2. miejscu elementów, które według mieszkańców stanowią o atrakcyjności Bielska-Białej względem innych miast (35,14% wskazań). Odpowiadając na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w zakresie w zakresie gospodarki mieszkaniowej, najwięcej (56,31%) respondentów wskazało na „podłączenie budynków komunalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej", 47,51% – na „adaptację pustostanów na mieszkania komunalne", 25,87% – na „kompleksowe remonty budynków komunalnych". Wśród najistotniejszych i najbardziej potrzebnych działań w zakresie usług komunalnych znalazły się: „poprawa jakości usług wodno-kanalizacyjnych" oraz „odnowienie oświetlenia ulic" – odpowiednio 26,25% i 19,59% wskazań (dla porównania: najwyższy wynik dla tego pytania uzyskała odpowiedź „zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów" – 52,64% wskazań).

Kwestie techniczne pojawiły się również podczas konsultacji z mieszkańcami w 2020 r. Wśród wskazywanych problemów i potrzeb w tym zakresie najczęściej pojawiały się uwagi dotyczące złego stanu technicznego dróg i chodników oraz niewystarczających rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego (wskazywano na brak chodników, słabo oświetlone drogi, ścieżki rowerowe i przejścia dla pieszych, brak sygnalizacji świetlnej przy przejściach dla pieszych, brak monitoringu, brak spowalniaczy ruchu przy szkołach).

Z kolei podczas Tygodnia z rewitalizacją wśród zagadnień technicznych, które na poszczególnych spotkaniach wyróżniały się intensywnością zgłoszeń pojawiły się: potrzeba remontu i zagospodarowania pustostanów oraz problemy z dostępem do sieci kanalizacyjnej w niektórych częściach miasta. Mieszkańcy wskazywali również na zabytki i architekturę jako ważny potencjał miasta (co jest spójne z wynikiem „Badania opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" w zakresie przewag konkurencyjnych miasta). W trakcie spotkań w ramach Tygodnia z rewitalizacją zwrócono także uwagę na brak wind na osiedlu Mieszka I, co utrudnia mieszkańcom poruszanie się. Przestrzeń na tym osiedlu jest zdegradowana. Plusem jest to, iż na większą skalę nie występuje problem grodzenia przestrzeni.

V. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH

Analiza ilościowa

►Jakość powietrza

Podstawowym wyzwaniem dla obszaru rewitalizacji (ale też całego miasta) jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, zarówno ze źródeł punktowych, jak i liniowych i powierzchniowych. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się przekroczenia dopuszczalnych norm PM10, PM2,5, B(a)P, ozonu oraz występuje ponadnormatywny poziom imisji B(a)P w okresie grzewczym, choć należy odnotować, iż dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach wskazują na poprawę podstawowych parametrów jakości powietrza w Bielsku-Białej w ostatnich latach. Wartości średnioroczne za lata 2018 i 2021 r. przedstawiają się następująco:

- pył zawieszony PM10 – w 2018 r. 37 µg/m^3, w 2021 r. 25 µg/m^3 (wartość dopuszczalna 40 µg/m^3),
- liczba dni z przekroczeniem stężeń dobowych PM10 > 50 µg/m^3 – w 2018 r. 67, w 2021 r. 33 (norma 35),
- pył zawieszony PM2,5 – w 2018 r. 36 µg/m^3, w 2021 r. 21 µg/m^3 (wartość dopuszczalna 25 µg/m^3).

Odczyty z lat 2018-2021 ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska usytuowanej na ul. Zofii Kossak-Szczuckiej 19 (w granicach obszaru rewitalizacji) potwierdzają wysokie wartości pyłu zawieszonego PM10 w okresie grzewczym, choć z widoczną tendencją spadkową (rysunek poniżej).

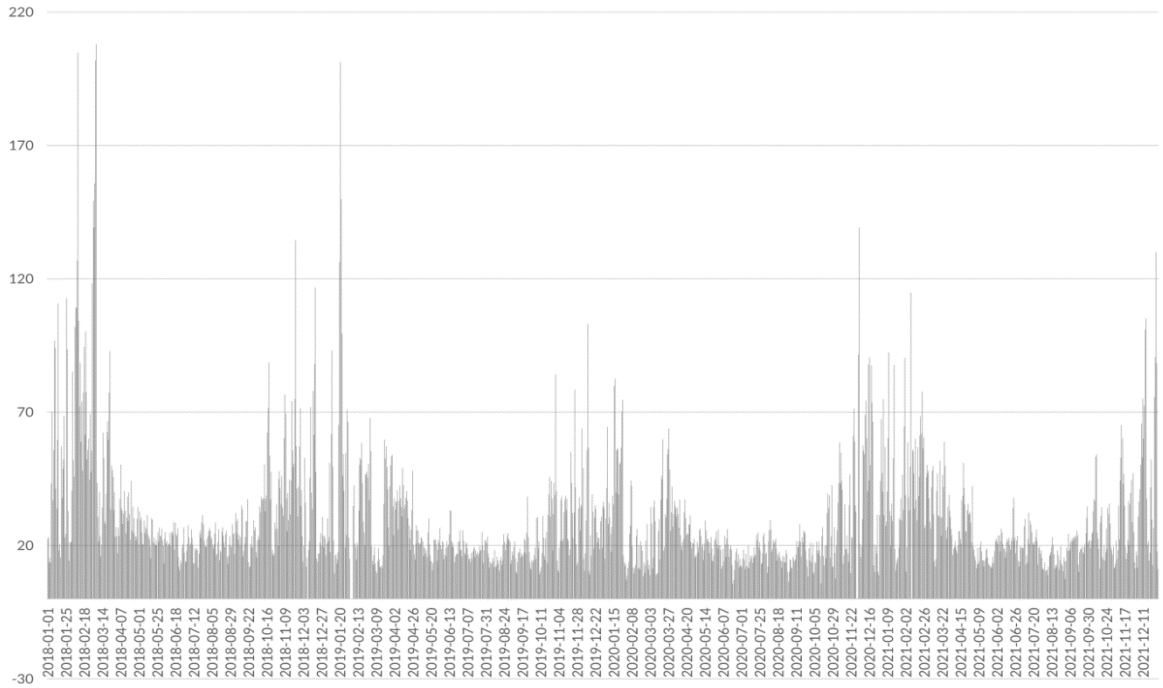

Rys. 63 Wartość średniego dobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10 [ug/m3] na stacji pomiarowej przy ul. Zofii Kossak-Szczuckiej 19
Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/archive/789#

Największy udział w kształtowaniu jakości powietrza na terenie Bielska-Białej, tj. jego ponadnormatywnego zanieczyszczenia, posiadają powierzchniowe źródła emisji. Spalanie paliw stałych w kotłach o niskiej sprawności (zainstalowanych m.in. w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych z lokalnymi systemami ogrzewania oraz obiektach użyteczności publicznej i zakładach usługowych) wpływa na znaczne pogarszanie się jakości powietrza w sezonie grzewczym. Zanieczyszczenia z procesów spalania paliw do celów ogrzewania tych obiektów wprowadzane są

niskimi kominami (tzw. niska emisja), zaś duże skupiska tego rodzaju obiektów decydują o powierzchniowym charakterze tego rodzaju źródeł. W związku z kryzysem energetycznym sytuacja w sezonie grzewczym 2022/2023 może się znacznie pogorszyć.

Emisja komunikacyjna, wynikająca z ruchu pojazdów drogami przebiegającymi przez miasto, także w znaczącym stopniu kształtuje stan jakości powietrza w mieście. Najwyższe stężenia zanieczyszczeń skupione są wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta, z największym natężeniem ruchu pojazdów. Istotnym czynnikiem wpływającym na wysoki poziom stężeń zanieczyszczeń jest także brak płynności ruchu pojazdów i tworzące się korki (szczególnie w centrum miasta stanowiącym część obszaru rewitalizacji). Największe problemy w płynnym ruchu pojazdów na obszarze rewitalizacji występują na ulicach: ks. Stanisława Stojałowskiego, Żywieckiej, 3 Maja, Zamkowej, Partyzantów, Piastowskiej oraz Mostowej.

Istotnym problemem są również słabe warunki przewietrzania miasta, szczególnie w obrębie obszarów gęstej zabudowy Śródmieścia, a także terenów położonych w dolinie rzeki Biała (w dużej części obejmujące obszar rewitalizacji).

Zróżnicowanie sytuacji aerosanitarnej na obszarze rewitalizacji obrazują wyniki modelowania matematycznego w zakresie przekroczeń średnich stężeń rocznych dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu (Rys.II.64-Rys.II.66). Jednostkami urbanistycznymi, w których odnotowano najwyższe wartości wszystkich analizowanych parametrów są jednostki nr: 6, 17, 18 i 19.

Z kolei sytuację w zakresie koncentracji negatywnych zjawisk przyczyniających się do złej jakości powietrza scharakteryzowano poprzez analizę rozkładu wskaźników: odsetek osób korzystających z ciepła sieciowego, odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (przekazujących popioły do utylizacji) oraz odsetek budynków opalanych paliwami stałymi według danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (Rys.II.67-Rys.II.69). Analiza wykazała, iż w granicach obszaru rewitalizacji wciąż znaczna część budynków opalana jest paliwami stałymi, choć należy zaznaczyć, iż dokładne ustalenie ich liczby nie jest możliwe z uwagi na brak pełnego wypełnienia Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz brak precyzji odnośnie faktycznego źródła służącego do celów grzewczych (zgłaszający podają często, że posiadają więcej niż jedno urządzenia służące do ogrzewania obiektu). Ze świadomością tych ograniczeń porównano dane obrazujące sytuację w latach 2018 i 2022. Według danych z 2018 r. ponad 44% budynków opalanych było paliwami stałymi (właściciele przekazywali popioły do utylizacji), a ponad 40% korzystało z ciepła sieciowego. Analiza aktualnych danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków wskazuje, że budynków ogrzewanych za pomocą paliw stałych jest mniej, nieco ponad 26% (kocioł na paliwo stałe, kominek, piec kaflowy), a liczba wskazanych w zgłoszeniach urządzeń przekroczyła 900. Różnica ta częściowo wynika z prowadzonych wymian kotłów, jednak, jak zauważono wcześniej, w znacznej części może także wynikać z niepełnej bazy i braku precyzji przy jej budowie.

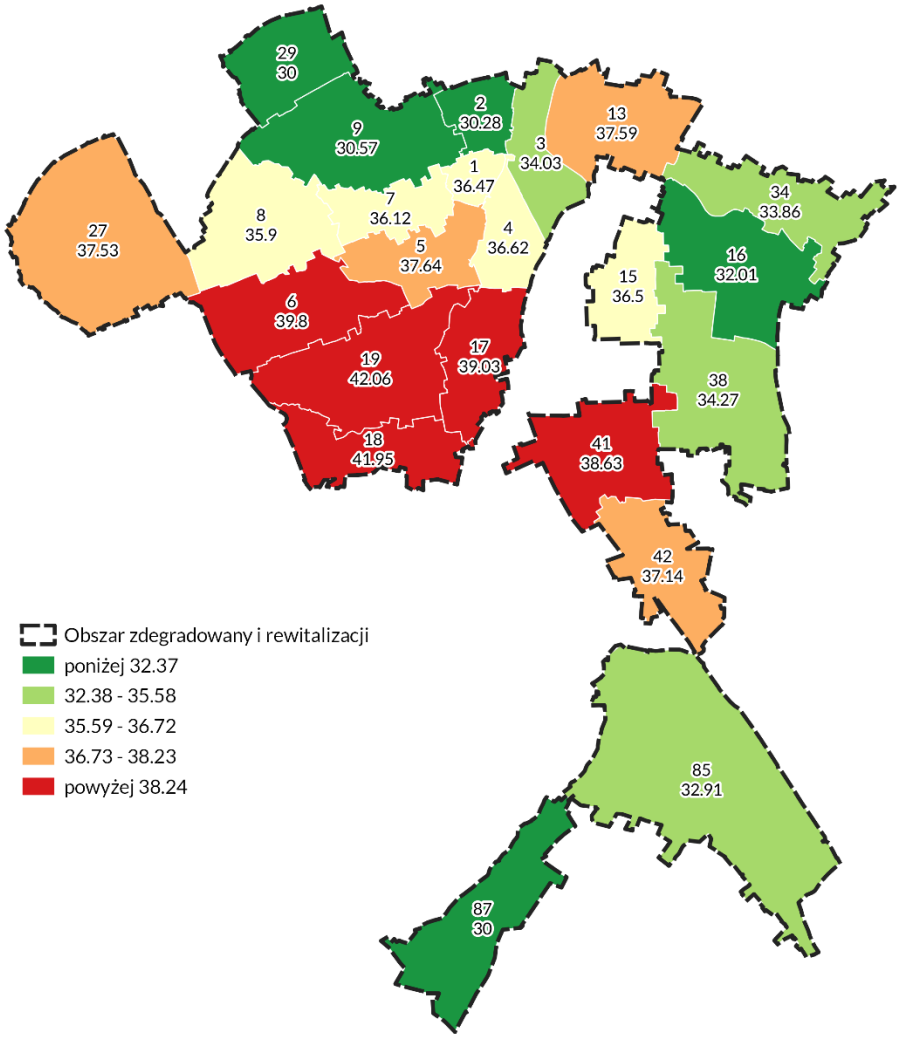

Rys. 64 Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 10. Średnia roczna PM10 [μg/m^3]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Rozkład stężeń rocznych PM10. PM2,5, B(a)P, wyznaczone w oparciu o GIO „Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO_2, NO_2, B(a)P, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017". Atmoterm 2018

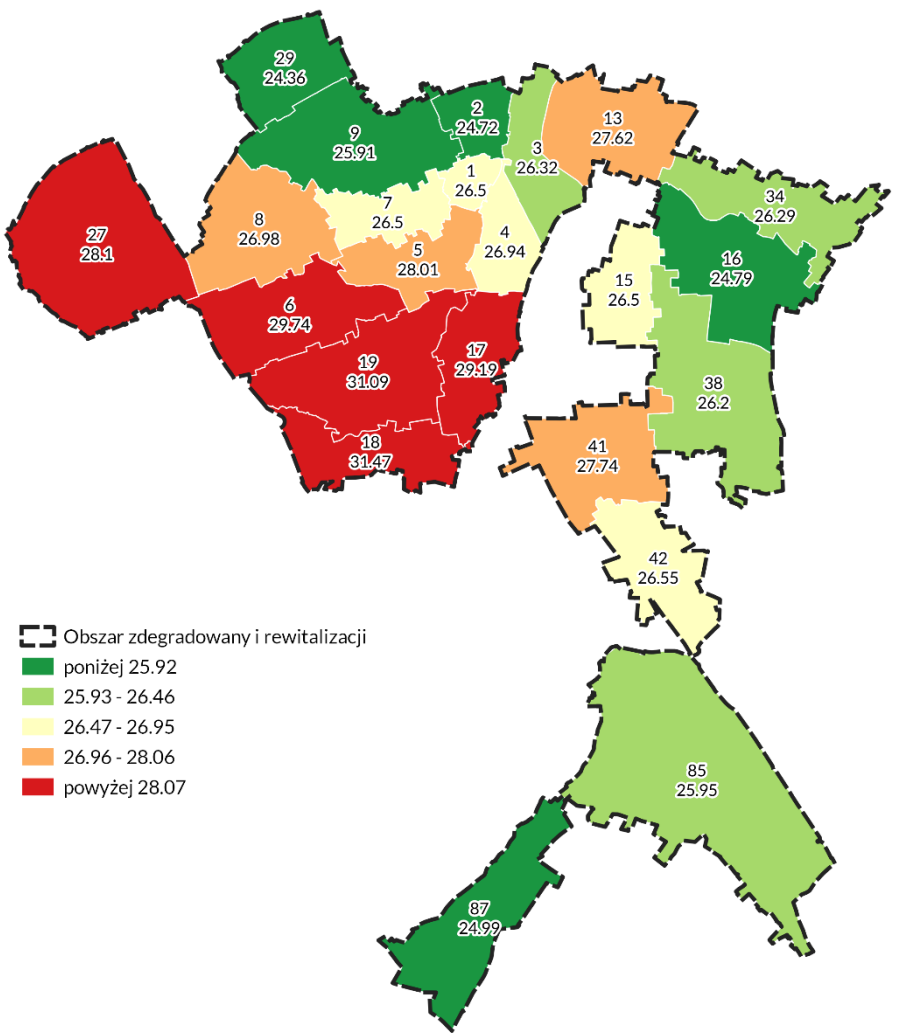

Rys. 65 Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 2,5. Średnia roczna PM2,5 [μg/m^3]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Rozkład stężeń rocznych PM10. PM2,5, B(a)P, wyznaczone w oparciu o GIO „Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO_2, NO_2, B(a)P, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017". Atmoterm 2018

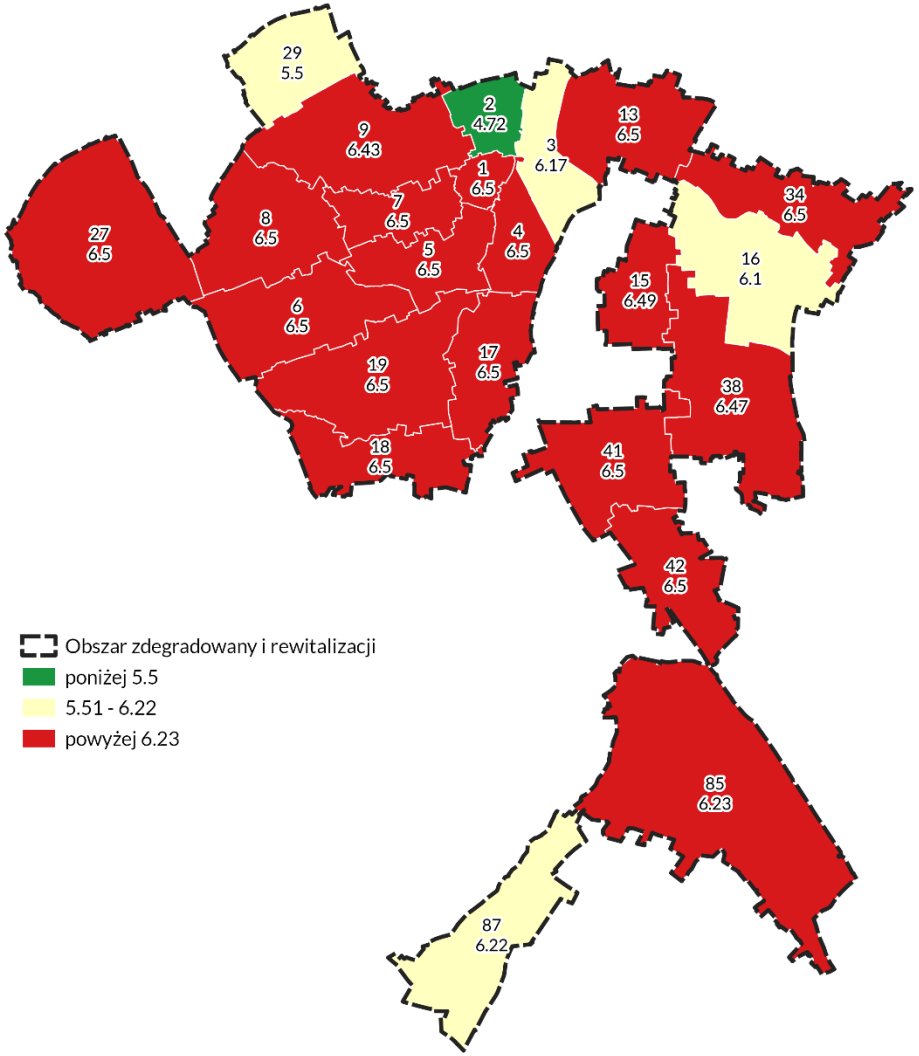

Rys. 66 Obszary przekroczeń średnich stężeń bezno(a)pierenu. Średnia roczna bezno(a)pierenu [μg/m^3]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Rozkład stężeń rocznych PM10. PM2,5, B(a)P, wyznaczone w oparciu o GIO „Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO_2, NO_2, B(a)P, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017". Atmoterm 2018

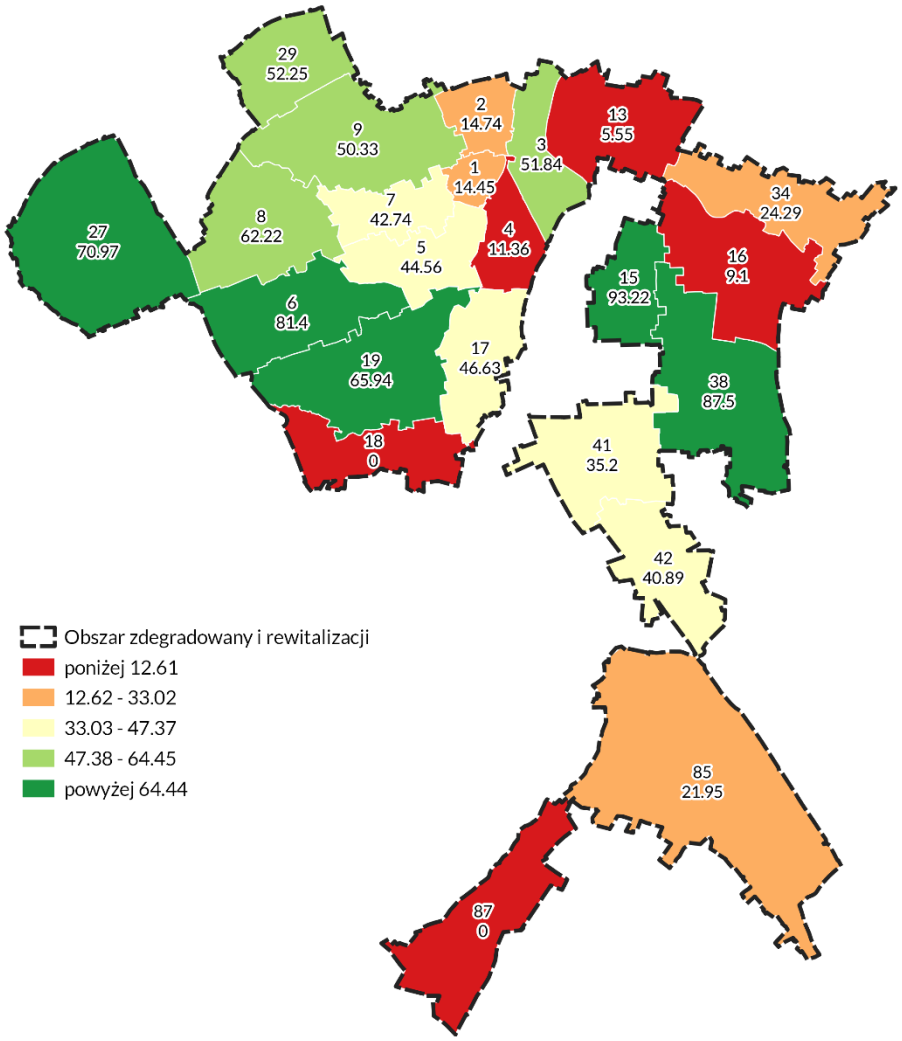

Rys. 67 Odsetek osób korzystających z ciepła sieciowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

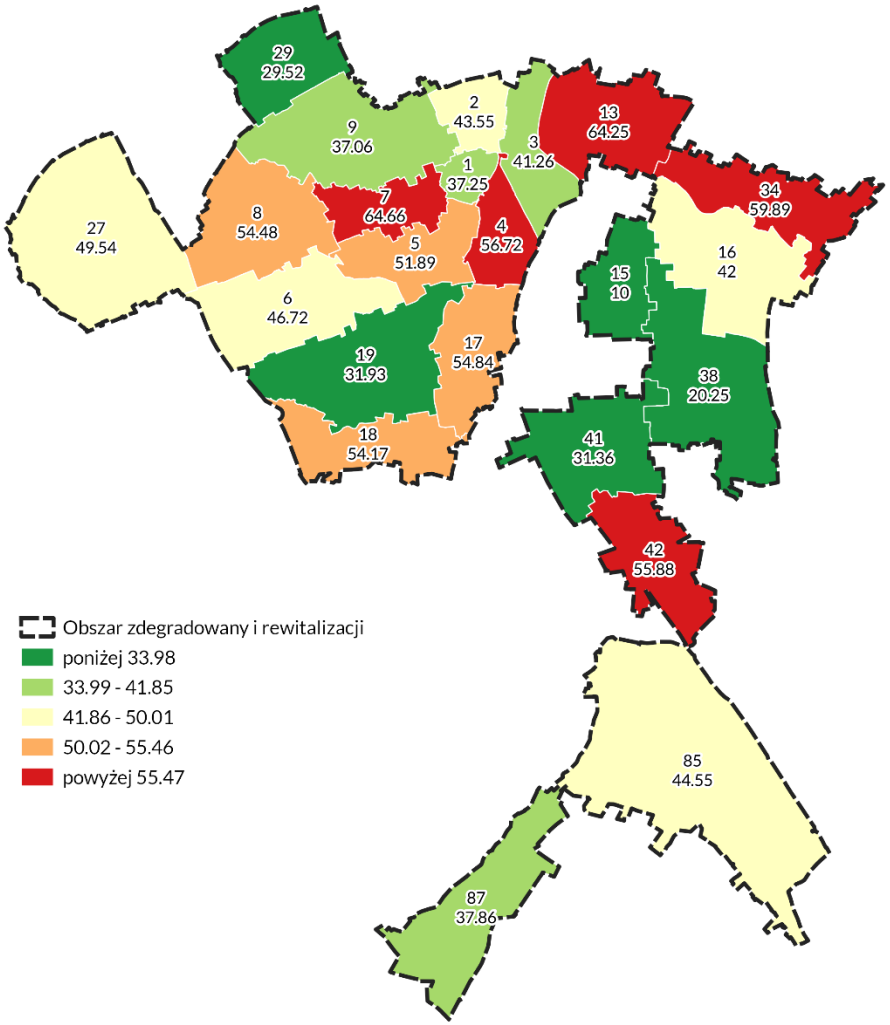

Rys. 68 Odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (przekazującymi popioły do utylizacji) – dane 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

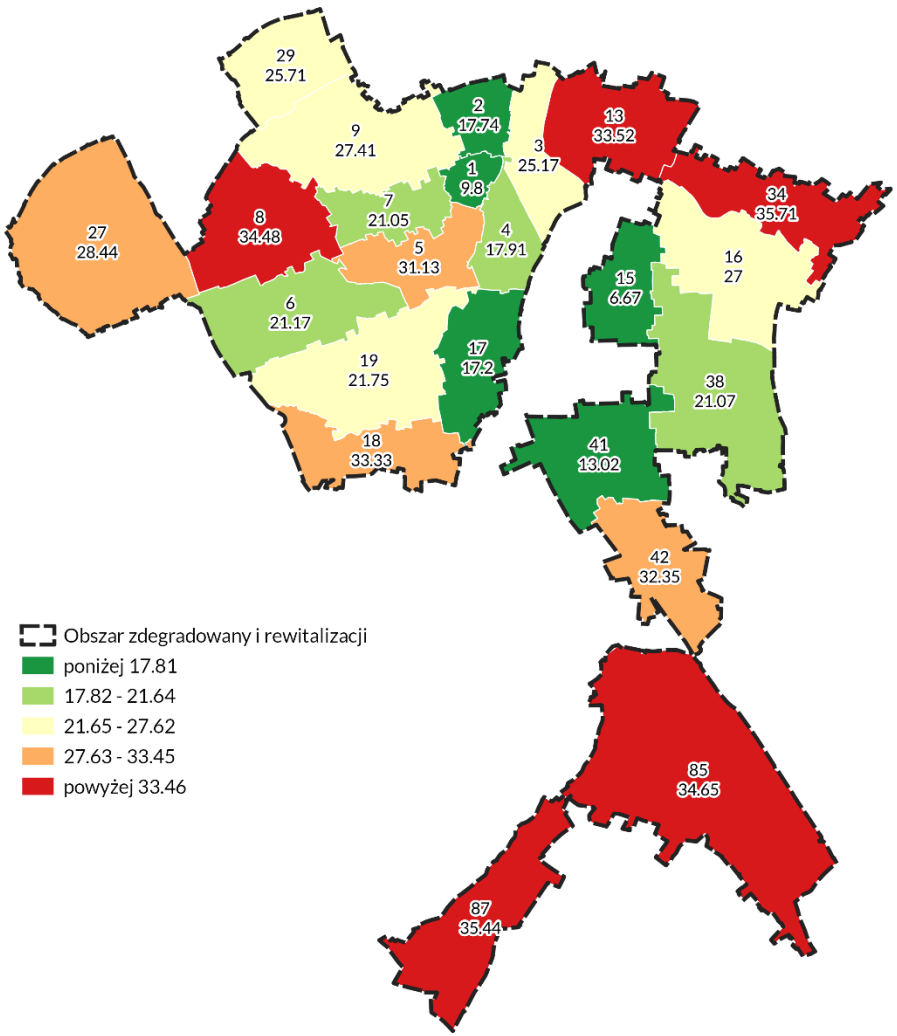

Rys. 69 Odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków) – dane 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Należy także podkreślić, że problem niskiej emisji tylko częściowo jest prostą konsekwencją istniejącego sposobu ogrzewania budynków. Część zanieczyszczeń pochodzi bowiem z innych części miasta lub wręcz spoza gminy, co wynika z ukształtowania terenu i cyrkulacji powietrza. W obszarze gminy przeważają wiatry z kierunków zachodniego oraz południowo-zachodniego, natomiast w okresie zimowym dominują wiatry z kierunków południowo-zachodniego oraz południowego, czego skutkiem jest napływ w okresie zimowym zanieczyszczeń z rejonu Brennej, Szczyrku oraz miejscowości położonych w Kotlinie Żywieckiej. Znamienny jest fakt, że w 87% jednostek urbanistycznych w mieście badanych na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w których odsetek osób korzystających z ciepła sieciowego był wyższy od średniej dla miasta (tj. mających zdecydowanie niewielki wpływ na powstanie niskiej emisji), odnotowano wyższe od średniej dla miasta wartości zanieczyszczeń. Dowodzi to, że problem ten ma charakter transgraniczny i niestety często ci, którzy aktywnie redukują negatywny wpływ na środowisko, są jednocześnie doświadczani napływającymi zanieczyszczeniami.

Oznacza to, że polityka rewitalizacyjna, ukierunkowana na poprawę efektywności energetycznej budynków na obszarze rewitalizacji, nie rozwiąże w pełni problemu złej jakości powietrza w okresie jesienno-zimowym, choć na pewno może się do tego przyczynić. Równie ważnym aspektem, szczególnie w kontekście ostatnich wydarzeń (rosnące ceny energii), jest konieczność podejmowania działań podnoszących sprawność energetyczną budynków, już nie tylko z uwagi na ochronę zdrowia mieszkańców, ale także w trosce o ograniczanie zjawiska ubóstwa energetycznego[46].

►Hałas

Drugim kluczowym zjawiskiem negatywnie oddziałującym na mieszkańców obszaru rewitalizacji jest hałas. Wyzwaniem jest ograniczenie imisji hałasu komunikacyjnego (hałas drogowy i przemysłowy) do środowiska, szczególnie na obszarach wrażliwych (tereny zamieszkałe).

Jak wynika ze sporządzonej w 2017 r. mapy akustycznej Bielska-Białej, na obszarach akustycznie chronionych występowały przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu, z których większa część zawierała się w przedziale od 0,01 dB do 5 dB.

Sytuacja w zakresie klimatu akustycznego na obszarze rewitalizacji nie poprawiła się od 2017 r. Wynika to ze wzrostu liczby samochodów poruszających się po drogach zlokalizowanych w graniach obszaru rewitalizacji, generujących najbardziej uciążliwy i odczuwalny dla mieszkańców hałas drogowy. Według mapy akustycznej z 2022 r. największe przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu (zakres naruszeń: 5 do 15 dB) występuje na terenach sąsiadujących z: drogą krajową nr 52 (ul. Żywiecka, blisko 17,5 tys. p/d[47]), drogą wojewódzką nr 940 (ul. Lwowska, blisko 24 tys. p/d), drogą wojewódzką nr 942 (ul. Cieszyńska, blisko 15,5 tys. p/d, ul. Bystrzyńska 12,4 tys. p/d), ul. 3 Maja (blisko 35,5 tys. p/d) i ul. Partyzantów (ponad 36 tys. p/d), a także w sąsiedztwie ulic: Piastowskiej, ks. Stanisława Stojałowskiego, prof. Mieczysława Michałowicza, Marii Konopnickiej oraz Krakowskiej.

[46] Ubóstwo energetyczne (ang. energy poverty) – ubóstwo względne, w którym gospodarstwo domowe nie może sobie pozwolić na energię lub usługi energetyczne, w celu zapewnienia sobie podstawowych, codziennych potrzeb: ogrzewanie/chłodzenie, gotowanie, oświetlenie itp.
Ubóstwo energetyczne jest jednym z kluczowych wyzwań Unii Europejskiej (UE). W ramach ogłoszonego 1 grudnia 2019 r. Europejskiego Zielonego Ładu oraz Fali Renowacji, będącej jego częścią, określono walkę z ubóstwem energetycznym jako jedno z kluczowych wyzwań. Zarówno w ramach wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021-2027, jak i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności są przeznaczone środki na walkę ze zjawiskiem ubóstwa energetycznego.
[47] p/d – pojazdów na dobę

Sytuację na obszarze rewitalizacji w zakresie zanieczyszczenia hałasu scharakteryzowano poprzez analizę odsetka terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 55 oraz powyżej 70 dB Ldwn.

W 2022 r. największy odsetek terenów o wartości hałasu powyżej 55 dB Ldwn (powyżej 50%) odnotowano w jednostkach urbanistycznych nr: 2, 4, 8, 9, 13, 15, 17, 18, 34, 41, 42 i 85 (ponad połowa jednostek urbanistycznych na obszarze rewitalizacji). W przypadku hałasu o wartości powyżej 70 dB Ldwn, najwyższy odsetek terenów (powyżej 11,7%) charakteryzujących się takim klimatem akustycznym odnotowano w jednostkach nr: 2, 4, 13, 15, 17, 34, 41, 42 i 85 (blisko 40% jednostek urbanistycznych zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji).

Oprócz hałasu drogowego, który wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych powoduje największe przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w środowisku, przeanalizowano także hałas generowany przez ruch kolejowy.

Hałas kolejowy skupiony jest wzdłuż linii kolejowych przecinających miasto w kierunku N–S i ma niewielki wpływ na klimat akustyczny obszaru rewitalizacji. Największe przekroczenia poziomów dopuszczalnych dochodzą do 5 dB i występują w otoczeniu linii kolejowej nr 139 (w centrum przebiega ona na dużym odcinku w tunelu). Na większości pozostałych obszarów, z którymi sąsiaduje linia kolejowa nr 139 oraz inne linie kolejowe nie obserwuje się naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W granicach obszaru rewitalizacji, na zidentyfikowanych obszarach podlegających ochronie akustycznej, na hałas od ruchu kolejowego o poziomie przekraczającym wartość dopuszczalną nie są narażeni żadni mieszkańcy.

Niezależnie od norm wynikających z przepisów prawa, przeanalizowano również standardy klimatu akustycznego wynikające z zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia. Zgodnie z zaleceniami tej organizacji z 1993 r., wskazane jest dla zabudowy mieszkaniowej dążenie do ograniczenia równoważnego poziomu dźwięku A na zewnątrz budynków do wartości 55 dB w dzień i 45 dB w nocy, co umożliwia utrzymanie właściwych warunków akustycznych w pomieszczeniach przy uchylonych lub okresowo otwieranych oknach. Z drugiej strony, zgodnie z zaleceniami WHO dotyczącymi dokuczliwości, zakłóceń snu i zakłóceń rozmów, należy uznać, że przekroczenie granicy poziomów hałasu na zewnątrz budynku równe 70 dB w porze dziennej i 60 dB w porze nocnej stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia.

Na rysunkach poniżej przedstawiono rozkład wartości wskaźników odsetka terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 55 oraz powyżej 70 dB Ldwn (dane za 2022 r.). Najwyższy odsetek terenów objętych poziomem hałasu, zarówno w przypadku pierwszego, jak i drugiego wskaźnika, dostrzegalny jest w dolinie Białej, wzdłuż głównych tras komunikacyjnych oraz przebiegu linii kolejowej.

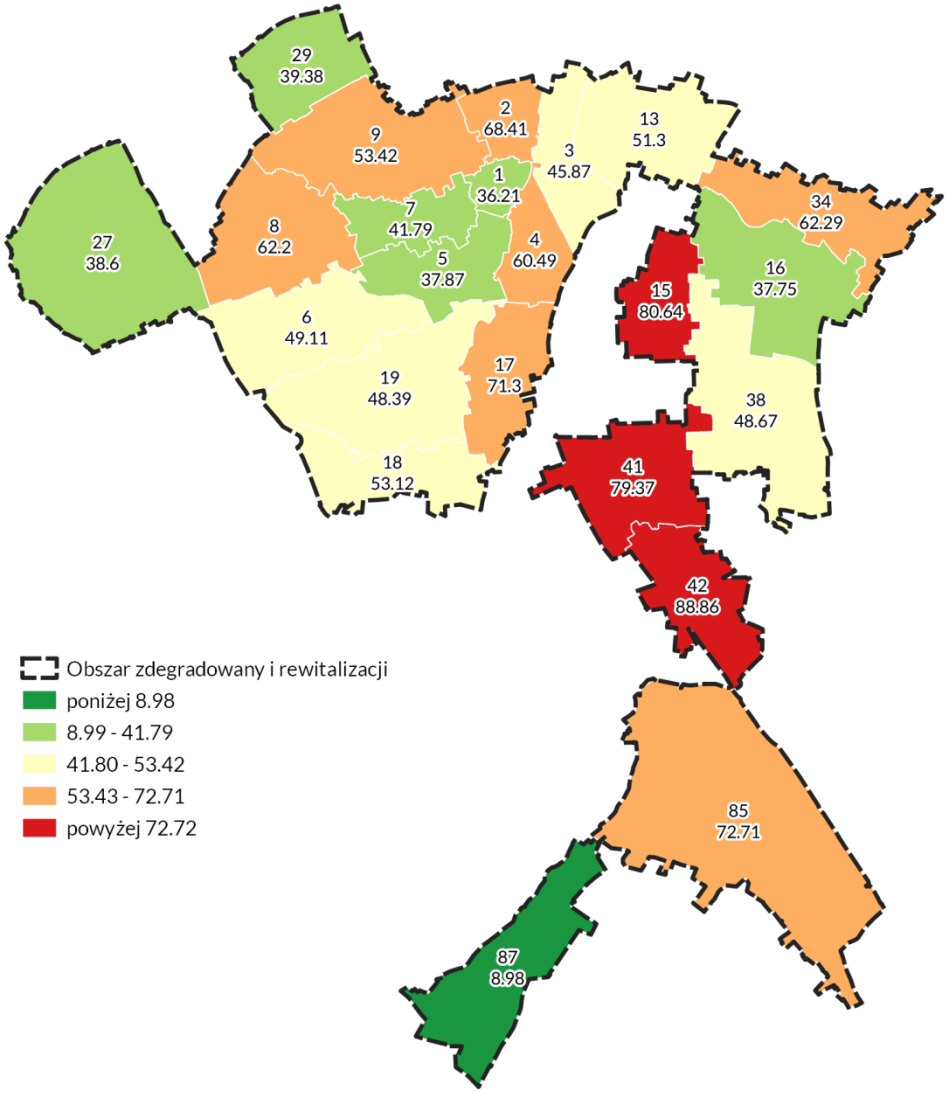

Rys. 70 Odsetek terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 55 db Ldwn
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

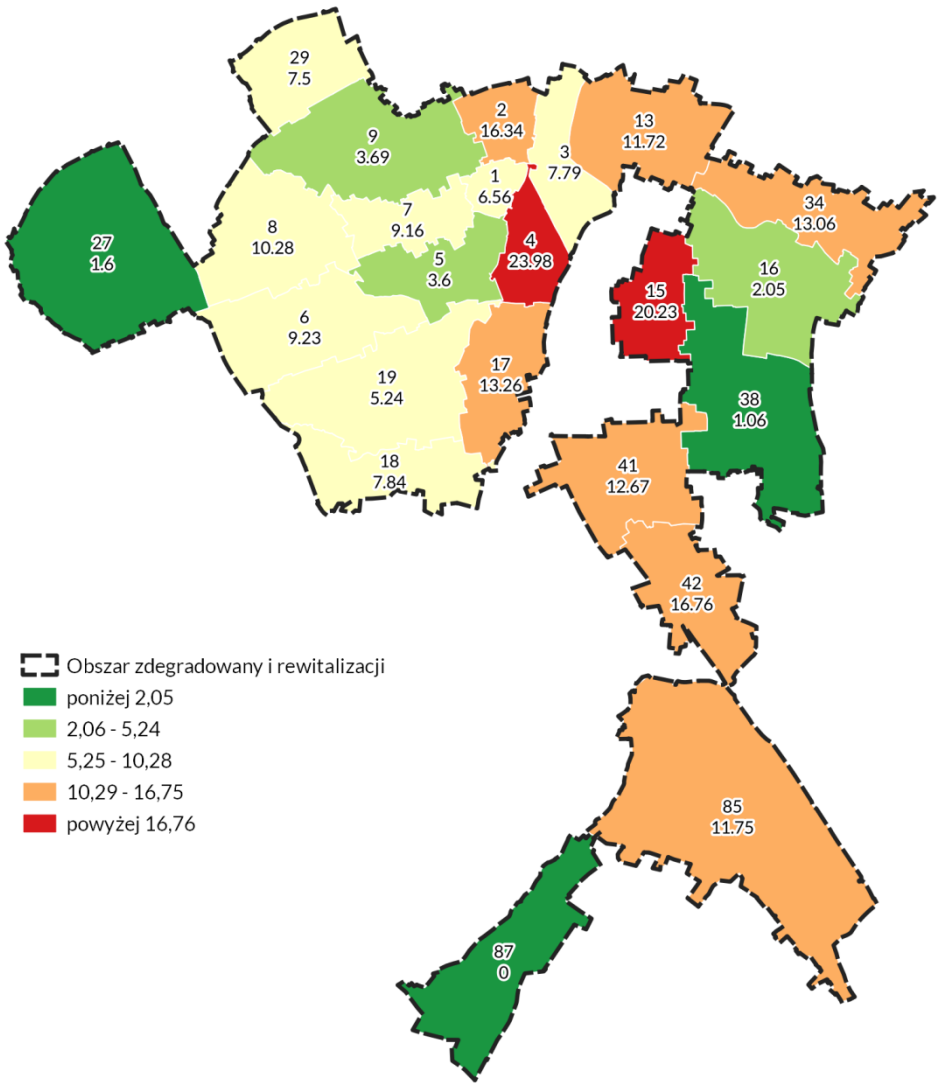

Rys. 71 Odsetek terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 70 db Ldwn
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

►Adaptacja do zmian klimatu

Ważne sugestie w zakresie zagrożeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji formułuje Plan adaptacji miasta Bielska-Białej do zmian klimatu do roku 2030[48], który powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zmiany klimatu i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian. Plan ma na celu przystosowanie miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

W granicach obszaru rewitalizacji obserwowane jest zjawisko tzw. miejskiej wyspy ciepła. Charakteryzuje się ono występowaniem zwiększonej, w stosunku do otoczenia miasta, średniej rocznej temperatury. Różnica średnich temperatur powierzchni w analizowanych obszarach wrażliwości miasta dochodzi do 20°C. Największe wartości średnich temperatur powierzchni występują w obrębie jednostek urbanistycznych nr: 1, 2, 3, 4, 13 i 17 (Śródmieście, Biała Wschód, Biała Krakowska, wschodnia część Bielska-Południe), gdzie występuje zwarta zabudowa śródmiejska (maks. 31°C, min. 28°C, śr. 29°C). Obszary te obejmują niemal 15% obszaru rewitalizacji i zamieszkiwane są przez ponad 8 tys. osób, w tym blisko 2 tys. w wieku poprodukcyjnym oraz blisko 300 osób w wieku do 3 lat.

Miejska wyspa ciepła wynika z dużej gęstości zabudowy, ale i z wysokiego stopnia uszczelnienia terenu między budynkami. Ponad 12% obszaru rewitalizacji uszczelnione jest w ponad 80%, a dla kolejnych ponad 55% wskaźnik uszczelnienia mieści się w przedziale 61-80%. Zagospodarowanie centrum miasta, ze znacznym udziałem terenów uszczelnionych oraz niskim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, nie sprzyja retencji wodnej, co z kolei sprzyja występowaniu powodzi nagłych, typu Flash Flood, będących konsekwencją coraz częstszych deszczy nawalnych czy burz.

[48] https://bip.um.bielsko.pl/Article/get/id,73097.html

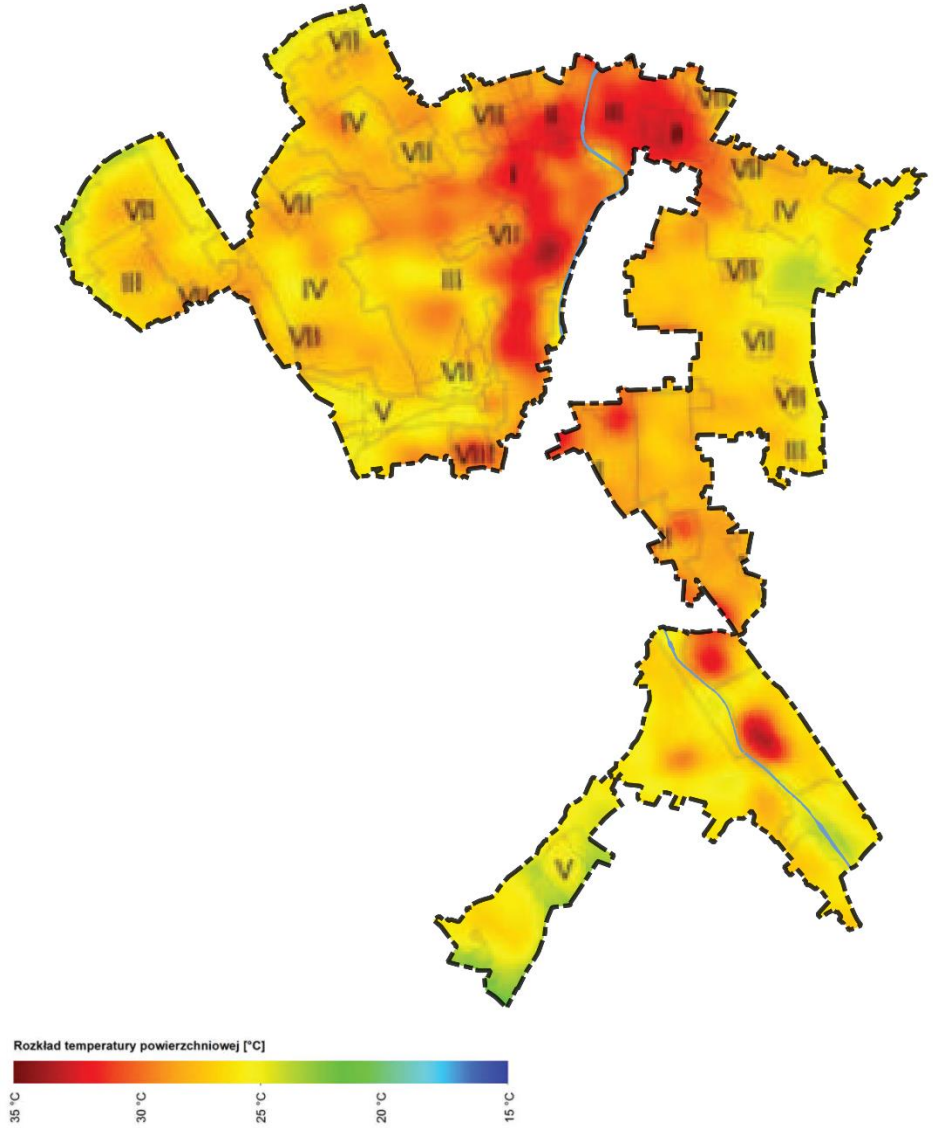

Rys. 72 Powierzchniowa miejska wyspa ciepła na obszarze rewitalizacji
Źródło: Plan adaptacji miasta Bielska-Białej do zmian klimatu do roku 2030

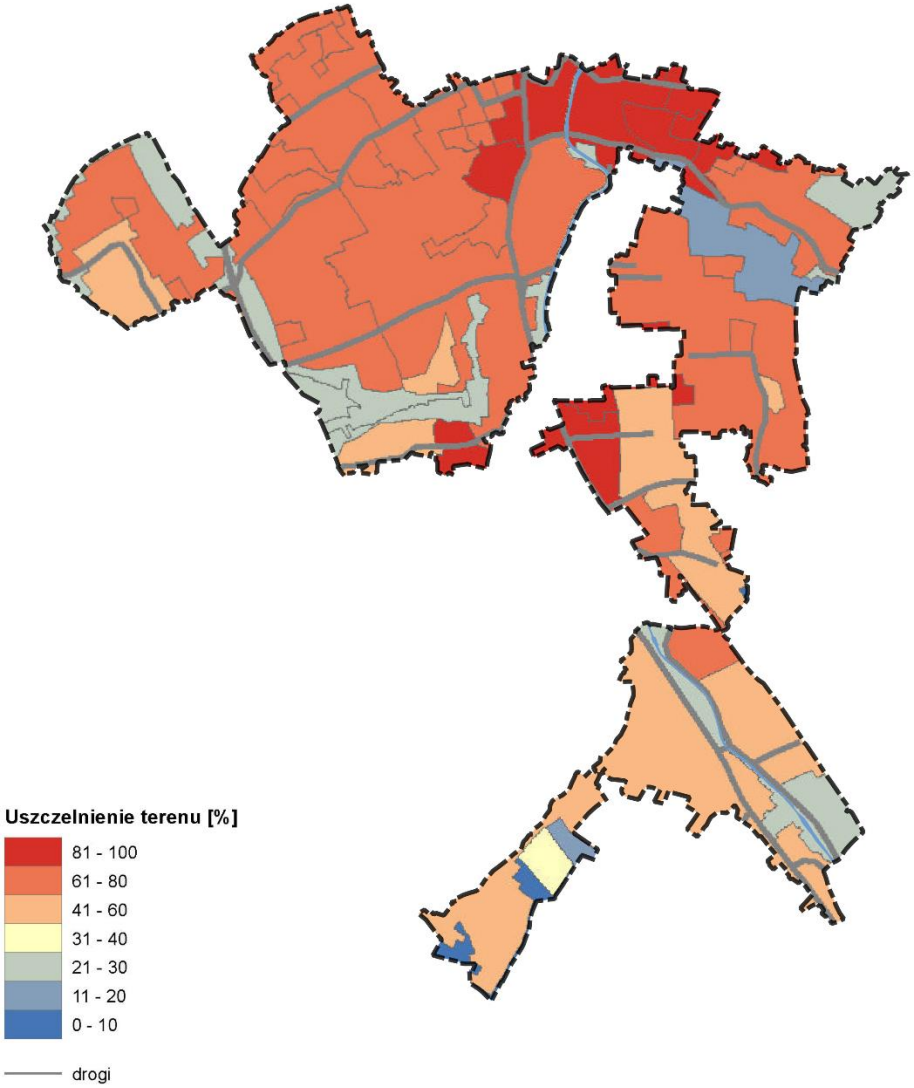

Rys. 73 Tereny uszczelnione na obszarze rewitalizacji
Źródło: Plan adaptacji miasta Bielska-Białej do zmian klimatu do roku 2030

Jak wynika z prognozy dla Bielska-Białej na rok 2050, głównymi zagrożeniami są:

1) wzrost wartości temperatury maksymalnej dobowej w roku z 30,1^{O}C do średnio 31,1^{O}C (percentyl 98% temperatury maksymalnej dobowej w roku); prognozowany jest wzrost wartości temperatury maksymalnej w okresie letnim, co skutkować będzie nasileniem się zjawiska miejskiej wyspy ciepła najbardziej odczuwalnej w historycznym centrum miasta wchodzącym w skład obszaru rewitalizacji;
2) wzrost liczby dni z temperaturą maksymalną >30°C (dni upalne) w roku z 10,3 dni do średnio 12,9 i 14,9 dni w roku (jak wyżej);
3) wzrost liczby okresów o długości przynajmniej 3 dni z temperaturą maksymalną >30°C (fale upałów) w roku z 2,0 do średnio 2,9 okresu w roku (jak wyżej);
4) wzrost rocznej sumy opadów z 999 mm do średnio 1065 mm, co oznaczać będzie konieczność skuteczniejszego odprowadzania wód opadowych, wprowadzania rozwiązań poprawiających małą i mikro retencję, co może być szczególnie ważne w centrum miasta, gdzie odnotowano największy stopień uszczelnienia terenów;
5) wzrost liczby dni w roku z opadem ekstremalnym >20mm/dobę z 9,9 dni do średnio 11 dni w roku oraz nieznaczny wzrost liczby dni z opadem >10 mm/d w roku (do średnio 31 dni w roku);
6) stabilność w zakresie trwania najdłuższego okresu bezopadowego w roku do średnio 19,4 dni, trend wzrostowy długości trwania okresu bezopadowego z wysoką temperaturą (około 33 dni w ciągu roku) (konieczność zapewnienia rozwiązań zatrzymujących wodę, szczególnie w historycznym centrum miasta, o bardzo wysokim wskaźniku uszczelnienia powierzchni i wysokim wskaźniku spływu wód opadowych);
7) istotny statystycznie wzrost częstotliwości występowania burz (w tym burz z gradem) przy średniej dla miasta 29 dni w roku;
8) występowanie powodzi nagłych (miejskich) w postaci nagłego zalania i/lub podtopienia terenu w wyniku wystąpienia silnego, krótkotrwałego opadu deszczu o dużej wydajności na stosunkowo niedużym obszarze zlewni rzecznej lub zurbanizowanej zlewni miejskiej (tzw. deszczu nawalnego), co z uwagi na ukształtowanie terenu w obszarze rewitalizacji może przyczyniać się do powstania znacznych szkód i wymaga działań prewencyjnych w postaci małej i mikro retencji;
9) intensyfikacja niekorzystnego efektu miejskiej wyspy ciepła, dotychczas uznawanego za nieuciążliwy dla Bielska-Białej.

Zjawiska te stanowią poważne utrudnienia dla prawidłowego funkcjonowania obszaru rewitalizacji oraz zdrowia i życia jego mieszkańców. Prognozy zmian klimatu na podstawie modeli klimatycznych opracowanych na podstawie danych meteorologicznych pokazują, że w perspektywie 2050 r. można spodziewać się kontynuacji obserwowanych obecnie trendów analizowanych zjawisk. Najistotniejsze problemy Bielska-Białej wynikające z zagrożeń związanych ze zmianami klimatu dotyczą sektorów: zdrowia publicznego, gospodarki wodnej, energetyki i transportu. W tabeli poniżej zaprezentowano sektory, czynniki związane ze zmianami klimatu oraz komponenty miasta, na które będą one oddziaływać. Z zestawienia jasno wynika, że zmiany klimatu będą miały bardzo silny wpływ na zdrowie publiczne, a szczególnie na grupy społeczne, które najczęściej występują w obszarach wysokiej koncentracji problemów społecznych.

Tab. 6 Wrażliwość obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu

Sektor	Czynniki związane ze zmianami klimatu	Grupy mieszkańców obszaru wrażliwe na wymienione czynniki	Grupy obiektów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji wrażliwe na wymienione czynniki
1. Zdrowie publiczne/ grupy wrażliwe	temperatura maksymalna, temperatura minimalna, międzydobowa zmiana temperatury, fale upałów i MWC, fale zimna, ekstremalne opady śniegu, długotrwałe okresy bezopadowe z wysoką temperaturą, powodzie od strony rzek, powodzie nagłe/miejskie, silny i bardzo silny wiatr, burze (w tym burze z gradem), koncentracja zanieczyszczeń powietrza, w tym zjawisko smogu, osuwiska	• osoby > 65. roku życia • dzieci < 5. roku życia • osoby przewlekle chore (choroby układu krążenia i układu oddechowego) • osoby niepełnosprawne z ograniczoną mobilnością • osoby bezdomne	• infrastruktura ochrony zdrowia, • infrastruktura opieki społecznej.
2. Gospodarka wodna	temperatura maksymalna, długotrwałe okresy bezopadowe, okresy bezopadowe z wysoką temperaturą, okresy niżówkowe (powodują m.in. odkrywanie wylotów ścieków w odbiornikach), niedobory wody, fale upałów, deszcze nawalne (ze względu na zalania w poszczególnych dzielnicach miasta), powodzie nagłe/miejskie, burze (w tym burze z gradem), powodzie od strony rzek, osuwiska		• podsystem zaopatrzenia w wodę • podsystem gospodarki ściekowej • infrastruktura przeciwpowodziowa
3. Transport	temperatura maksymalna, temperatura minimalna, międzydobowa zmiana temperatury, fale upałów, fale zimna, temperatura przejściowa (szczególnie kolej ze względu na oblodzenia sieci trakcyjnej), ekstremalne opady śniegu, okresy bezopadowe z wysoką temperaturą, powodzie nagłe/ powodzie miejskie, powodzie od strony rzek, deszcze nawalne, silny i bardzo silny wiatr, burze (w tym burze z gradem), osuwiska, liczba dni z temperaturą śr. -5 do +2,5 i opadem		• podsystem szynowy • podsystem drogowy • podsystem – transport publiczny miejski.

Sektor	Czynniki związane ze zmianami klimatu	Grupy mieszkańców obszaru wrażliwe na wymienione czynniki	Grupy obiektów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji wrażliwe na wymienione czynniki
4. Energetyka	temperatura minimalna, fale upałów, fale zimna, temperatura przejściowa, powodzie od strony rzek, silny i bardzo silny wiatr, burze (w tym burze z gradem), osuwiska, liczba dni z temperaturą śr. -5 do +2,5 i opadem		• podsystem elektroenergetyczny • podsystem ciepłowniczy • podsystem zaopatrzenia w gaz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu adaptacji miasta Bielska-Białej do zmian klimatu do roku 2030

10) występowanie nadal powodzi od strony rzek;

Ryzyko powodziowe od strony rzek występujące na obszarze Bielska-Biała należy ocenić jako bardzo wysokie, z uwagi na górski charakter zlewni. Zagrożenie stanowi przede wszystkim górska zlewnia rzeki Białej, która przy dużym nachyleniu zboczy powoduje bardzo szybki spływ powierzchniowy i gwałtowne kulminacje fal powodziowych oraz nakładanie się wezbrań z kolejnych dopływów rzeki głównej.

Dla odcinka rzeki Biała w granicach obszaru rewitalizacji opracowano wstępną ocenę ryzyka powodziowego, mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, według których zagrożenie powodziowe jest znaczne (mapa poniżej). Podtopienia i powodzie mogą obejmować głównie tereny zabudowane wzdłuż rzek i dolin potoków. Zgodnie z analizami przedstawionymi w dokumencie „Analiza zagrożenia powodziowego i programu inwestycyjnego w zlewni rzeki Biała. Opracowanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej w zlewni rzeki Białej z uwzględnieniem oddziaływania zbiornika Goczałkowice i zlewni rzeki Iłownica", przygotowanymi na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, zasięgi stref zalewowych wyznaczone w jego ramach są znacznie większe niż te przedstawione na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego, niosąc poważne konsekwencje dla obszarów zagospodarowanych niemal na całym odcinku rzeki Białej przepływającej przez miasto, a także jej licznych dopływów.

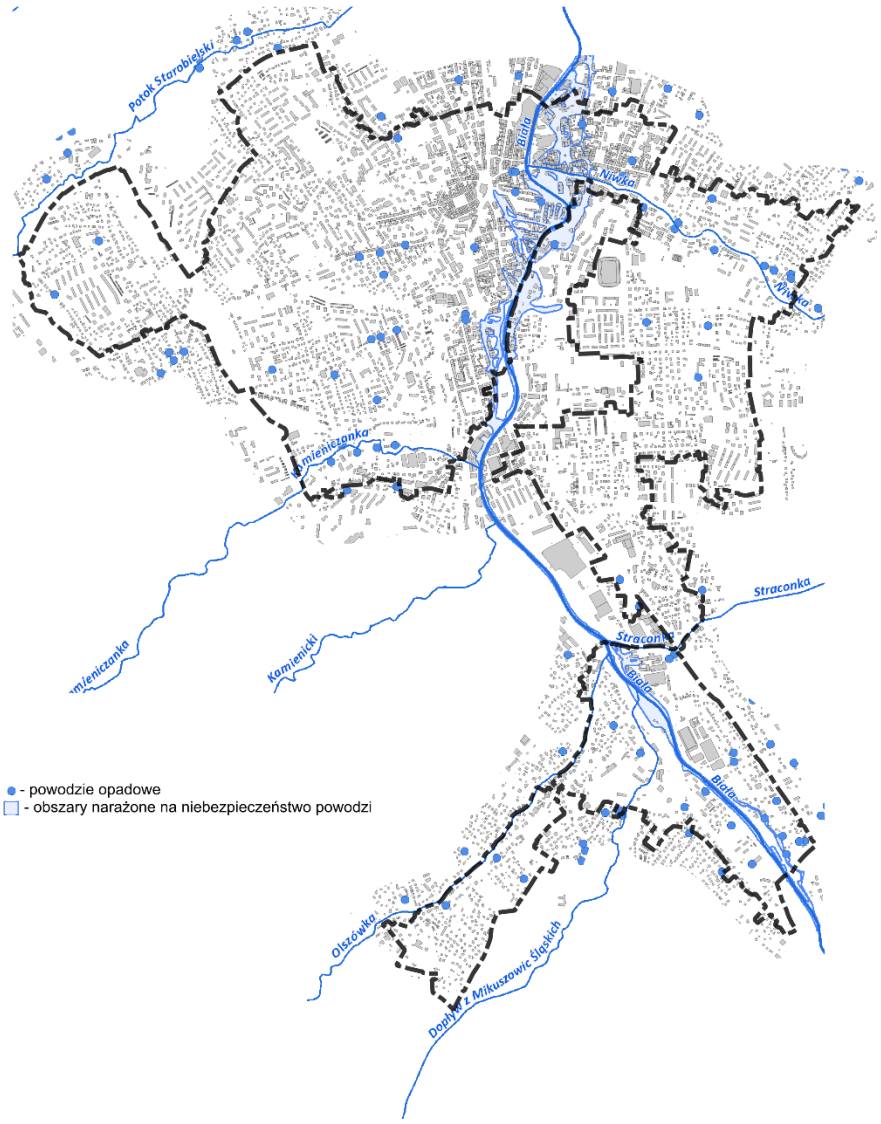

Rys. 74 Obszary narażone na niebezpieczeństwo występowania powodzi
Źródło: Baza WMS Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie

Analiza jakościowa

Kwestie środowiskowe wydają się być bardzo istotne dla mieszkańców Bielska-Białej. Dowodzą tego liczne głosy podczas spotkań z mieszkańcami w 2020 r. dotyczące m.in. zanieczyszczenia powietrza. Kwestia smogu często pojawiała się w ankietach zbieranych na spotkaniach. Problem złej jakości powietrza (i w mniejszym stopniu hałasu) pojawił się również w wypowiedziach rodziców biorących udział w badaniu ankietowym – dla 49 z nich stanowi on główny lub jeden z głównych problemów życia w mieście. Spotkania z mieszkańcami w 2022 r. potwierdziły, iż zanieczyszczenie powietrza wciąż jest istotnym problemem.

W „Badaniu opinii i postaw mieszkańców Bielska-Białej" na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w zakresie ochrony środowiska, 59,99% respondentów wskazało na walkę ze smogiem, 33,26% na wzrost wykorzystania źródeł energii odnawialnej, 26,46% – ochronę istniejącego drzewostanu, 19,78% – zwiększenie nasadzeń drzew, 16,12% – zakup autobusów elektrycznych, 15,74% – działania edukacyjne w zakresie ochrony klimatu, 11,84% – poprawę stanu zbiorników wodnych i rzek w mieście, 5,14% – darmowe parkingi dla samochodów hybrydowych i elektrycznych. Z kolei na pytanie o najistotniejsze i najbardziej potrzebne działania w obszarze usług komunalnych 52,64% respondentów (najwyższa liczba wskazań w tym obszarze tematycznym) wskazało na zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów.

Spis rysunków

Rys. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców obszaru rewitalizacji 204
Rys. 2 Piramida wieku i płci osób zameldowanych na pobyt stałych
w granicach obszaru rewitalizacji 206
Rys. 3 Współczynnik obciążenia demograficznego
(stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym)..... 207
Rys. 4. Odsetek osób w wieku niemobilnym w grupie osób w wieku produkcyjnym..... 208
Rys. 5. Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych..... 209
Rys. 6 Udział bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 212
Rys. 7 Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku)
na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 213
Rys. 8 Liczba bezrobotnych powyżej 50. roku życia
na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 213
Rys. 9 Liczba bezrobotnych poniżej 25. roku życia
na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym 214
Rys. 10 Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zamieszkujących obszar
rewitalizacji w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji 214
Rys. 11 Liczba osób, którym przyznano świadczenia
na podstawie ustawy o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2021 r. 218
Rys. 12 Zmiana liczby osób, którym przyznano świadczenia
na podstawie ustawy o pomocy społecznej w latach 2018-2021 218
Rys. 13 Liczba osób korzystających z pomocy
na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w 2021 r..... 219
Rys. 14 Zmiana liczby osób korzystających z pomocy
na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2018-2021 219
Rys. 15 Liczba osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców..... 220
Rys. 16 Siła nabywcza mieszkańców obszaru rewitalizacji (PLN/os.) w 2018 r..... 220
Rys. 17 Liczba osób objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 1000 mieszkańców..... 225
Rys. 18 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej
z powodu przemocy w rodzinie na 1000 mieszkańców 225
Rys. 19 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej
z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców..... 226
Rys. 20 Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia
do Ośrodka Przeciwdziałania Problemów Alkoholowych na 1000 mieszkańców..... 226
Rys. 21 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej
z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców..... 227
Rys. 22 Liczba zgłoszonych przestępstw na km^2..... 227
Rys. 23 Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z
powodu długotrwałej choroby na 1000 mieszkańców 230
Rys. 24 Mapa hipsometryczna obszaru rewitalizacji 232
Rys. 25 Liczba osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy
o pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców..... 234
Rys. 26 Liczba osób w wieku 60 lat i więcej na 1000 mieszkańców..... 234
Rys. 27 Liczba dzieci w wieku od 0 do 3 lat na 1000 mieszkańców 235
Rys. 28 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. 241
Rys. 29 Frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2019 r. 241
Rys. 30 Frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2019 r. – zestawienie osiedlami 242
Rys. 31 Lokalizacja obiektów poprzemysłowych na obszarze rewitalizacji..... 254

Rys. 32 Siła nabywcza w Polsce 2021 r. ... 255
Rys. 33 Liczba podmiotów świadczących usługi gastronomiczne na km^2 ... 257
Rys. 34 Struktura podmiotów handlowo-usługowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji ... 259
Rys. 35 Analiza koncentracji różnych typów działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji ... 260
Rys. 36 Stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej ... 261
Rys. 37 Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym ... 262
Rys. 38 Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale zakwaterowanie i gastronomia ... 263
Rys. 39 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do punktu podstawowej opieki zdrowotnej ... 267
Rys. 40 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do żłobka/ klubu dziecięcego z uwzględnieniem placówek komercyjnych ... 268
Rys. 41 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do przedszkola ... 269
Rys. 42 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do szkoły podstawowej ... 270
Rys. 43 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do placu zabaw będącego w zarządzie miasta ... 271
Rys. 44 Typologia terenów według jednostek architektoniczno-krajobrazowych ... 279
Rys. 45 Powierzchnia zieleni przypadająca na 1 mieszkańca w m^2 ... 282
Rys. 46 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do terenów zieleni urządzonej ... 283
Rys. 47 Średnia piesza odległość z miejsca zamieszkania do przystanku komunikacji publicznej ... 285
Rys. 48 Mapa hierarchizacji tras rowerowych na terenie Bielska-Białej ... 287
Rys. 49 Gęstość sieci pieszej w obszarze rewitalizacji ... 289
Rys. 50 Obszar objęty strefą płatnego parkowania ... 291
Rys. 51 Średni wiek budynków na obszarze rewitalizacji ... 297
Rys. 52 Koncentracja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji ... 297
Rys. 53 Liczba lokali komunalnych w poszczególnych jednostkach obszaru rewitalizacji ... 298
Rys. 54 Rozmieszczenie zabudowy wielorodzinnej – waloryzacja według jednostek architektoniczno-krajobrazowych ... 301
Rys. 55 Rozmieszczenie zabudowy wielorodzinnej według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej ... 301
Rys. 56 Budynki i budowle wymagające generalnego remontu (obiekty nieremontowane od kilkudziesięciu lat, uszkodzone elewacje, zniszczone klatki schodowe i inne) ... 305
Rys. 57 Potrzeba termomodernizacji ... 305
Rys. 58 Substandardy architektoniczne nienadające się do modernizacji oraz występowanie ugorów miejskich ... 305
Rys. 59 Uporządkowanie i uzupełnienie zabudowy ... 306
Rys. 60 Potrzeba budowy, uzupełnienia lub odnowy przestrzeni publicznych, terenów zieleni ... 306
Rys. 61 Budowa lub poprawa jakości i standardu dróg i chodników lokalnych (w tym osiedlowych) ... 306
Rys. 62 Stan własności na obszarze rewitalizacji ... 307
Rys. 63 Wartość średniego dobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10 [ug/m^3] na stacji pomiarowej przy ul. Zofii Kossak-Szczuckiej 19 ... 309
Rys. 64 Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 10. Średnia roczna PM10 [µg/m^3] ... 311
Rys. 65 Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM 2,5. Średnia roczna PM2,5 [µg/m^3] ... 311
Rys. 66 Obszary przekroczeń średnich stężeń bezno(a)pierenu. Średnia roczna bezno(a)pierenu [µg/m^3] ... 312
Rys. 67 Odsetek osób korzystających z ciepła sieciowego ... 312
Rys. 68 Odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (przekazującymi popioły do utylizacji) – dane 2018 ... 313

Rys. 69 Odsetek budynków opalanych paliwami stałymi (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków) – dane 2022 ... 313
Rys. 70 Odsetek terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 55 db Ldwn ... 316
Rys. 71 Odsetek terenów objętych poziomem hałasu o wartości powyżej 70 db Ldwn ... 316
Rys. 72 Powierzchniowa miejska wyspa ciepła na obszarze rewitalizacji ... 318
Rys. 73 Tereny uszczelnione na obszarze rewitalizacji ... 318
Rys. 74 Obszary narażone na niebezpieczeństwo występowania powodzi ... 322

Spis tabel

Tab. 1 Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w wybranych jednostkach urbanistycznych 205
Tab. 2 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z lat 2019-2022 dla szkół podstawowych, których obwody szkolne w całości lub w części zlokalizowane są w granicach obszaru rewitalizacji ... 238
Tab. 3 Organizacje pozarządowe zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji wraz z wykazem realizowanych podstawowych projektów ... 243
Tab. 4 Koncentracja budynków w poszczególnych jednostkach urbanistycznych obszaru rewitalizacji według okresu powstania (w %) ... 296
Tab. 5 Matryca do oceny jakości tkanki miejskiej ... 304
Tab. 6 Wrażliwość obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu ... 320

Spis fotografii

Fot. 1 Sklep przy ul. Powstańców Śląskich 6 ... 253
Fot. 2 Targowisko PSS Społem przy ul. Józefa Lompy 5 ... 256
Fot. 3 Rynek staromiejski w Bielsku ... 258
Fot. 4 Puste lokale przy ul. 11 Listopada ... 264
Fot. 5 Place miejskie (1. Rynek Bielski, 2. plac Bolesława Chrobrego, 3. remontowany Plac Woljska Polskiego) ... 278
Fot. 6 Reklamy wielkopowierzchniowe w centrum miasta ... 280
Fot. 7 Wybrane miejskie place używane jako parkingi ... 281
Fot. 8 Wybrane ciągi piesze oraz bariery architektoniczne występujące w graniach obszaru rewitalizacji ... 288